

EUROOPA KESKPANK

EUROSÜSTEEM

03 2012
KUUBÜLLETÄÄN

01 | 2012

02 | 2012

03 | 2012

04 | 2012

05 | 2012

06 | 2012

07 | 2012

08 | 2012

09 | 2012

10 | 2012

11 | 2012

12 | 2012

KUUBÜLLETÄÄN
MÄRTS

EUROOPA KESKPANK

EUROOPA KESKPANK

EUROSÜSTEEM

**KUUBÜLLETÄÄN
MÄRTS 2012**

2012. aastal on
kõikidel Euroopa
Keskpanga
väljaannetel
50-eurose
rahatähe motiiv

© Euroopa Keskpang, 2012

Address

Kaiserstrasse 29
60311 Frankfurt am Main
Saksamaa

Postiaadress

Postfach 16 03 19
60066 Frankfurt am Main
Saksamaa

Telefon

+49 691 3440

Koduleht

<http://www.ecb.europa.eu>

Faks

+49 691 344 6000

*Käesolev bülletään on valminud
EKP juhatuse vastutusel. Tõlked
koostatakse ja avaldatakse liikmesriikide
keskpankade poolt.*

*Kõik õigused on kaitstud. Käesoleva
bülletääni taasesitus õppe- ja
mitteäriilistel eesmärkidel on lubatud, kui
viidatakse algallikale.*

*Käesolevas väljaandes sisalduvad sta-
tistilised andmed on esitatud seisuga
7. märts 2012.*

ISSN 1725-2822 (elektroniline versioon)

SISUKORD

JUHTKIRI	5	EUROALA STATISTIKA	SI
MAJANDUSARENG		LISAD	
Euroala väliskeskkond	7	Eurosüsteemi rahapoliitiliste meetmete kronoloogia	I
Rahapoliitiline ja finantsareng	22	TARGET (üleeuroopaline automatiseeritud reaajaline brutoarvelduste kiirülekandesüsteem)	V
Hinnad ja kulud	61	Euroopa Keskpanga väljaanded	VII
Toodang, nõudlus ja tööturg	73	Sõnastik	IX
Eelarve areng	92		
Taustinfod:			
1 Euro efektiivne vahetuskurs – väliskaubanduse osakaalude korrigeerimine üleilmse majanduslõimumise tingimustes	15		
2 Euroala maksebilansi finantskonto viimased muutused	28		
3 Kahe kolmeaastase pikemaajalise refinantseerimisoperatsiooni mõju	37		
4 Likviidsuskeskkond ja rahapoliitilised operatsioonid alates 9. novembrist 2011 kuni 14. veebruarini 2012	39		
5 Muutused euroala valitsussektori võlakirjade emissioonimahus ja tulususe vahes	44		
6 Kaudsete maksude hiljutiste muutuste mõju ÜTHI-le	61		
7 Euroala tööturu kohanemine	66		
8 Hiljutised muutused tarbijate kindlustundes ja selle seos eratarbimisega	74		
9 Pikaajalised suundumused euroalasises ja -välises kaubanduses	80		
10 EKP ekspertide makromajanduslik ettevaade euroala kohta	87		
11 Portugali valitsussektori võla prognoosid	95		
12 Fiskaalkokkuleppe põhielemendid	99		
13 Valitsussektori eelarveseisundi tsükliline kohandamine	100		

LÜHENDID

RIIGID

BE	Belgia	HU	Ungari
BG	Bulgaaria	MT	Malta
CZ	Tšehhi	NL	Madalmaad
DK	Taani	AT	Austria
DE	Saksamaa	PL	Poola
EE	Eesti	PT	Portugal
GR	Kreeka	RO	Rumeenia
ES	Hispaania	SI	Sloveenia
FR	Prantsusmaa	SK	Slovakkia
IE	Iirimaa	FI	Soome
IT	Itaalia	SE	Rootsi
CY	Küpros	UK	Ühendkuningriik
LV	Läti	JP	Jaapan
LT	Leedu	US	Ameerika Ühendriigid
LU	Luksemburg		

MUUD

BIS	Rahvusvaheliste Arvelduste Pank
CIF	hind, kauba rahvusvaheline tarneklausel; näitab kauba maksumust ning kulutusi, mis on seotud kauba veo ja kindlustamisega importiva maa tollipiirini
ECOFIN	majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu
EER	euro efektiivne vahetuskurss
EER-20	euro efektiivsete vahetuskursside indeks, mis hõlmab 20 riigist koosnevat kaubanduspartnerite gruppi, kuhu kuuluvad 10 euroalavälist Euroopa Liidu liikmesriiki, Ameerika Ühendriigid, Austraalia, Hiina, Hongkong, Jaapan, Kanada, Lõuna-Korea, Norra, Singapur ja Šveits
EER-40	euro efektiivsete vahetuskursside indeks, mis hõlmab 40 riigist koosnevat kaubanduspartnerite gruppi, kuhu kuuluvad EER-20 riigid, Alžeeria, Argentina, Brasiilia, Filipiinid, Horvaatia, Iisrael, India, Indoneesia, Island, Lõuna-Aafrika, Malaisia, Maroko, Mehhiko, Tai, Taiwan, Tšiili, Türgi, Uus-Meremaa, Venemaa ja Venezuela
EFAMA	(endine FEFSI) Euroopa Fondivalitsejate Liit
EKP	Euroopa Keskpank
EKPS	Euroopa Keskpankade Süsteem
EL	Euroopa Liit
EMU	majandus- ja rahaliit
EONIA	euroala pankadevahelise üleööturu keskmine aastaintressimäär
ERM2	vahetuskursimehhanism 2
ESA 95	Euroopa rahvamajanduse ja regionaalse arvepidamise süsteem 1995
EUR	euro
EURIBOR	euro üleeuroopaline pankadevaheline intressimäär
FOB	hind, kauba rahvusvaheline tarneklausel; näitab kauba maksumust ning kulutusi, mis on seotud kauba veo ja kindlustamisega eksportiva maa tollipiirini
HWWA	Hamburgi Rahvusvahelise Majanduse Instituut
ILO	Rahvusvaheline Tööorganisatsioon
PMI	ostujuhtide indeks
SKP	sisemajanduse koguprodukt
THI	tarbijahinnaindeks
ÜTHI	ühtlustatud tarbijahinnaindeks

Vastavalt ELi praktikale on ELi riigid loetletud käesolevas bülletäänis rahvuskeelsete riiginimedega tähestikulises järjekorras.

JUHTKIRI

EKP nõukogu tegi 2012. aasta 8. märtsi istungil oma korraliste majandus- ja monetaaranalüüside põhjal otsuse jätta EKP baasintressimäärad muutmata. Alates veebruari algusest kättesaadav teave kinnitab EKP nõukogu varasemat hinnangut majandusaktiivsuse väljavaate kohta. Kättesaadavad küsitlusandmed kinnitavad samuti märke euroala majanduse stabiliseerumisest. Majanduse väljavaatega on siiski seotud langusriskid. Energiahindade ja kaudsete maksude tõusu tõttu peaks inflatsioonimäär püsima 2012. aastal üle 2% ning seda ohustavad jätkuvalt tõusuriskid. Siiski eeldab nõukogu, et hindade areng on poliitikaajunduse seisukohalt olulise aja jooksul jätkuvalt kooskõlas hinnastabiilsuse eesmärgiga. Aluseks olev rahapakkumise kasvutempo püsib tagasihoidlik, arvestades, et inflatsioonisurve on keskmises plaanis vaoshoitud. Lähtudes oma mandaadist on nõukogu võtnud kindla kohustuse säilitada hinnastabiilsus euroalal. Selleks on oluline tagada, et inflatsiooniootused on jätkuvalt kindlalt kooskõlas EKP nõukogu eesmärgiga hoida inflatsioonimäärad keskmise aja jooksul alla 2%, kuid selle lähedal.

Viimastel kuudel on eurosüsteemis võetud hulgaliselt täiendavaid mittestandardseid rahapoliitilisi meetmeid. Otsused nende meetmete, sh kahe kolmeaastase pikemaajalise refinantseerimisoperatsiooni kohta tehti 2011. aasta viimases kvartalis valitsenud erandlike asjaolude taustal. Meetmete esialgne mõju on olnud positiivne. Koos eelarvete konsolideerimisega ja struktuurireformide hoogustamisega mitmes euroala riigis ning euroala majanduse juhtimise raamistiku tugevdamisel tehtud edusammudega on kõnealused meetmed aidanud viimastel kuudel oluliselt parandada finantskeskkonda. Nõukogu eeldab, et kolmeaastased pikemaajalised refinantseerimisoperatsioonid pakuvad täiendavat tuge finantsturgude stabiliseerimisel ning eelkõige laenuandmise edendamisel euroala riikides. Kõik mittestandardised rahapoliitilised meetmed on vormilt ajutised. Lisaks on täielikult kättesaadavad kõik vahendid hinnastabiilsust keskpikal perioodil ohustada võivate tõusuriskide ohjeldamiseks.

Majandusanalüüsi põhjal võib öelda, et 2011. aasta neljandas kvartalis vähenes euroala reaalne SKP 0,3%. Hiljutiste küsitlusandmete järgi on märke majandustegevuse stabiliseerumisest, ehkki madalal tasemel. EKP nõukogu eeldab, et euroala majandus elavneb 2012. aastal vähehaaval. Majandusaktiivsuse väljavaadet peaksid toetama välisnõudlus, väga madalad lühiajalised intressimäärad euroalal ning kõik euroala finantssektori tõrgeteta toimimise edendamiseks võetud meetmed. Siiski peaksid majanduse kasvutempot jätkuvalt pärssima euroala riikide võlakirjaturgudele jäänud pinged, nende mõju laenuandmisest ja bilansside korrigeerimine finants- ja muudes sektorites.

Seda hinnangut kajastab ka EKP ekspertide 2012. aasta märtsi makromajanduslik ettevaade euroala kohta, mille põhjal jääb SKP aastane reaalkasv 2012. aastal vahemikku -0,5% kuni 0,3% ning püsib 2013. aastal 0,0-2,2% tasemel. Eurosüsteemi ekspertide 2011. aasta detsembri makromajandusliku ettevaatega võrreldes on väärtusvahemikke mõnevõrra allapoole korrigeeritud. Seda väljavaadet ohustavad langusriskid, mis on valdavalt seotud veelgi teravnevat pingetega euroala võlakirjaturgudel ja nende võimaliku kandumisega euroala reaalmajandusse. Langusriskid on seotud ka toormehindade edasise tõusuga.

Eurostati kiirhinnangu kohaselt oli euroala aastane ÜTHI-inflatsioon 2012. aasta veebruaris 2,7% ehk kasvas veidi võrreldes jaanuari 2,6%ga. 2012. aastal peaks inflatsioon püsima üle 2%, võttes eelkõige arvesse energiahindade viimatist tõusu ning hiljuti teatavaks tehtud kaudsete maksude suurendamist. Toorme praeguste futuurhindade põhjal eeldatakse, et 2013. aasta alguses langeb aastane inflatsioonimäär taas alla 2%. Kaugemas tulevikus peaks hinnasurve püsima piiratud, pidades silmas tagasihoidlikku majanduskasvu euroalal ja pikaajaliste inflatsiooniootuste stabiilsust.

EKP ekspertide 2012. aasta märtsi makromajanduslik ettevaates euroala kohta eeldatakse, et ÜTHI-inflatsioon jääb 2012. aastal vahemikku 2,1-2,7% ning püsib 2013. aastal 0,9-2,3%

piires. Võrreldes eurosüsteemi ekspertide 2011. aasta detsembri makromajandusliku ettevaa- tega on ÜTHI-inflatsiooni väärtusvahemikke nihutatud ülespoole, eelkõige 2012. aasta pu- hul. Prognoositud ÜTHI-inflatsiooniga seotud riske peetakse lähiaastatel jätkuvalt üldjoontes tasakaalustatuks. Lähema aja tõsuriskid tu- lenevad valdavalt eeldatust kõrgemast nafta- hinnast ning kaudsete maksude suurenemisest. Majandusaktiivsuse oodatust nõrgema arengu tõttu püsivad siiski ka langusriskid.

Aluseks olev rahapakkumise kasvutempo on monetaaranalüüsi kohaselt endiselt tagasihoid- lik. Rahaagregaadi M3 aastane kasvumäär tõu- sis 1,5%lt 2011. aasta detsembris 2,5%ni 2012. aasta jaanuaris. Erasektorile antavate laenude kasv püsib samuti tagasihoidlik, ehkki selle aas- tane kasvumäär (kohandatuna laenude müügi ja väärtpaberistamisega) hoogustus 2012. aas- ta jaanuaris aasta arvestuses 1,5%ni võrreldes 1,2%ga detsembris. Kaupu ja mittefinantstee- nuseid pakkuvatele ettevõtetele ja kodumajapi- damistele antud laenude aastased kasvumäärad (kohandatuna laenude müügi ja väärtpaberis- tamisega) püsisid jaanuaris vastavalt 0,8% ja 2,1% tasemel. Rahaloomeasutuste poolt kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtete- le väljastatud laenude maht, mis oli detsembris märkimisväärselt kahanenud, vähenes 2012. aasta jaanuaris üksnes veidi. Seevastu koduma- japidamistele antud laenude vood olid jaanuaris positiivsed. Finantskeskkonna paranemise mär- kide taustal on oluline, et pangad tugevdaksid oma vastupanuvõimet veelgi, jättes muu hulgas oma kasumi jaotamata. Pankade bilansside tu- gevus on põhitegur, mis hõlbustab majanduse asjakohast varustamist laenurahaga.

Kokkuvõttes näitab majandusanalüüs, et hinda- de areng peaks olema keskpikal perioodil jät- kuvalt kooskõlas hinnastabiilsuse eesmärgiga. Seda prognoosi kinnitab ka majandusanalüüsi ja monetaaranalüüsi tulemuste võrdlus.

Nõukogu rõhutab, et jätkusuutliku kasvu jaoks soodsa keskkonna loomiseks ning kindlustunde ja konkurentsivõime toetamiseks peavad va- litsused väga kiiresti tegema täiendavaid edu-

samme tugeva eelarvepositsiooni taastamisel ja struktuurireformide programmi rakendamisel. Eelarvete konsolideerimisel on paljud euroala riigid juba saavutanud edu. Praegu on oluline jätkata eelarvete konsolideerimist ja täita kõi- ki võetud kohustusi. Seega tuleks 2012. aasta Euroopa poolaastat kasutada tugevdatud eelar- vejärelevalve mehhanismi jõuliseks rakendami- seks. Sama olulised on ka struktuurireformid, et parandada euroala riikide kohanemis- ja konku- rentsivõimet ning tugevdada kasvuväljavaateid ja töökohtade loomist. Selles valdkonnas tu- leks teha suuremaid edusamme. EKP nõukogu väljendab suurt heameelt Euroopa Komisjoni häiremehhanismi aruande üle, milles käsitle- takse makromajanduslikku tasakaalustamatust. Nõukogu loodab, et süvitsi minevad ülevaadet riikide kohta toetavad aktiivselt käimasolevaid reforme euroala riikides.

MAJANDUSARENG

I. EUROALA VÄLISKESKKOND

Paranevates finantsturutingimustes näitavad küsitlusandmed märke üleilmse majandusaktiivsuse jätkuvast stabiliseerumisest. Samal ajal kui arenenud riikides on kasvu pärssinud struktuursed takistused, püsib see arenevates riikides hoogne. Inflatsioonitempo on arenenud riikides olnud viimastel kuudel suhteliselt muutumatu. Arenevates riikides on inflatsioonimäärad viimasel ajal alanenud, ehkki inflatsioonisurve püsib.

I.1. MAAILMAMAJANDUSE ARENG

2011. aasta neljandas kvartalis aeglustus OECD riikides SKP kvartalikasv kolmanda kvartali 0,6%lt 0,1%ni, kusjuures riigiti oli kasv väga erinev. 2011. aasta lõpupoole hakkas üleilmne majandusaktiivsus ilmutama stabiliseerumise märke ning värskemad andmed kinnitavad, et see tendents jätkus tänava esimeses kvartalis. Sellegipoolest vähendavad struktuursed takistused maailmamajanduse kasvutempot keskmise aja jooksul eeldatavasti veelgi. Enamjaolt on takistuseks mõne arenenud suurriigi töö- ja eluasemeturu nõrkus ning vajadus parandada avaliku ja erasektori bilansse veelgi. Erasektori bilansi puhul püsib kodumajapidamiste võlg mitmes arenenud riigis suur, ehkki olukord on tasapisi tasakaalustunud.

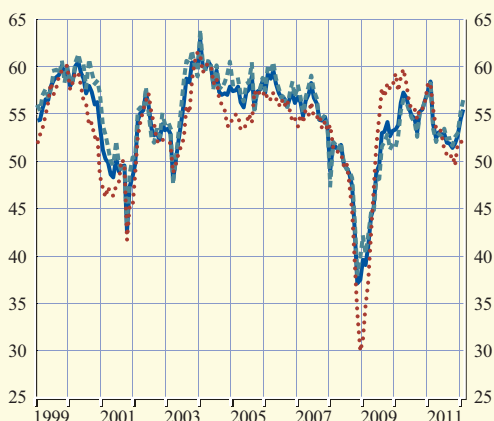
Finantsturud taastuvad ja nii ettevõtete kui ka tarbijate meeleolu on paranenud. Kõikide tööstusarude toodangut kajastav üleilmne ostujuhtide indeks jätkas tõusu, jõudes veebruaris 55,5ni (vt joonis 1). Ettevõttingimuste paranemine oli sektoriti ja riigiti laiapõhjaline. Ka kaugemale ette vaatav uute tellimuste ostujuhtide indeks osutab maailmamajanduse lähiväljavaate paranemisele. Näib, et ka tarbijate kindlustunne on hakanud suurenema. Arenenud riikides on tarbijate kindlustunne siiski endiselt allpool varasemat keskmist taset.

Maaimekanduse andmed 2011. aasta viimase kvartali kohta viitavad vaoshoitud arengule, mis on üldiselt kooskõlas maailmamajanduse väikse aktiivsusega. Madalmaade majanduspoliitika ana-

Joonis 1. Üleilmne ostujuhtide indeks (PMI)

(hajuvusindeks; sesoonselt kohandatud; kuuandmed)

- ostujuhtide toodanguindeks: üldine
- ... ostujuhtide toodanguindeks: töötlev tööstus
- - - ostujuhtide toodanguindeks: teenused

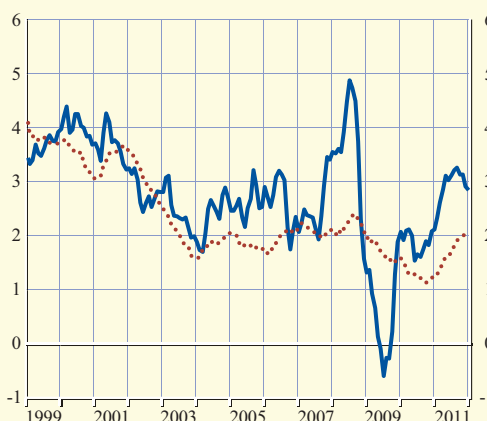

Allikas: Markit.

Joonis 2. Rahvusvaheliste hindade muutused

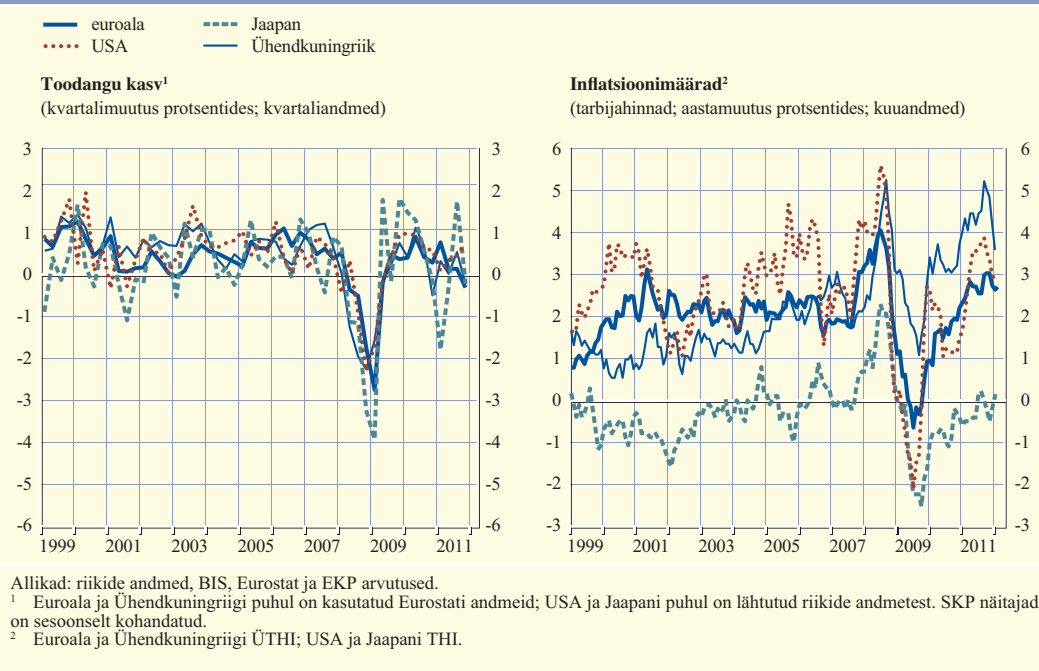
(kuuandmed; aastamuutus protsentides)

- OECD tarbijahinnad (kõik kululiigid)
- ... OECD tarbijahinnad (kõik kululiigid, v.a toiduained ja energia)

Allikas: OECD.

Joonis 3. Peamised muutused suurtes tööstusriikides

luisi büroo andmetel kasvas üleilmne kaubandus kvartaliga 0,3%. Üleilmse impordi väike maht oli peamiselt tingitud euroala ja teiste Euroopa riikide impordi järsust langusest, samal ajal kui USA, Jaapani ja arenevate turgude import pidas paremini vastu. Lähiaja väljavaadet arvestades ületas üleilmne uute eksporditellimuste ostujuhtide indeks 2012. aasta jaanuaris ja veebruaris kasvu ja languse 50 punktise väärtuslääve. Kuigi see püsib allpool pikaajalist keskmist taset, viitab see maailmakaubanduse kasvutempo järkjärgulisele taastumisele.

Pärast 2011. aasta septembris saavutatud 3,3% tiipset alanes OECD riikides inflatsioon 2012. aasta jaanuaris mõõdukalt 2,8%ni. Selle peamine põhjus on energiahindade aeglasem kasv (vt joonis 2). Inflatsioon (v.a toiduained ja energia) alanes jaanuaris vaid 1,9%ni, võrreldes 2,0%ga detsembris. Arenenud riikides aitasid hinnasurve leevendada suur reservvõimsus ja hästi ohjatud inflatsiooniootused. Inflatsioonimäärad langesid ka arenevates riikides. Hinnasurve siiski püsib tulenevalt piiratud reservvõimsusest, palkade indekseerimise poliitikast ja suhteliselt madalatest reaalsetest intressimääradest. Brasiilias oli aastane inflatsioonimäär endiselt üle 6% ja Hiinas üle 4%.

USA

Kui 2011. aasta esimesel poolel kasvas USA majandusaktiivsus tagasihoidlikult, siis neljandas kvartalis jätkus kasv pisut hoogsamas tempos (vt joonis 3). Majandusanalüüsi büroo korrigeeritud hinnangu kohaselt suurenes reaalne SKP 2011. aasta neljandas kvartalis aasta arvestuses 3,0% ja kvartali arvestuses 0,7% eelnenud kvartali 1,8%lt. Neljanda kvartali kiiremat kasvu toetasid peamiselt tarbimiskulutused ja erasektori varude muutus. Elamuehitusse tehtavate investeeringute maht suurenes märkimisväärselt, samal ajal kui netoeksport ja valitsussektori kulutused aeglustasid kasvu. Füüsiliste isikute reaalse kasutatava tulu kasv kiirenes 2011. aasta teisel poolel, kuid jäi eratarbimise reaalkasvust maha.

Kui vaadelda hinnamuutusi, siis langes aastane THI-inflatsioonimäär 2012. aasta jaanuaris 2,9%ni, võrrelduna 2011. aasta septembris saavutatud tippasemega 3,9% ja detsembrikuise 3,0%ga. Langust soodustasid toiduainete ja energia hindade inflatsioon. THI-inflatsioon (v.a toiduained ja energia) on olnud stabiilsem. Selle aastakasv oli 2012. aasta jaanuaris 2,3%, võrreldes eelmise kuu 2,2%ga. Põhiinflatsiooni on viimasel ajal kiirendanud arstiabi, vaba aja teenuste, hariduse ja side-teenuste hindade tõus, kuigi transpordi- ja eluasemekulud on vähenenud.

2012. aastal taastub majandus eeldatavasti tempokamalt kui varem prognoositud, sest värskemad kuised andmed on üllatanud peamiselt positiivsest küljest ning osutavad jätkuvale majanduskasvule 2012. aasta esimeses kvartalis. USA ettevõtlussektori (v.a põllumajandus) palgad olid jaanuaris oodatust kõrgemad ning tööhõive kasv oli erasektoris, sealhulgas ehitussektoris, laiaulatuslik. Lisaks kahanesis veebruaris jätkuvalt töötute nõuded, mis osutab tööturu suuremale paindlikkusele esimeses kvartalis. Mitme eluasemeturu näitaja põhjal tundub madalseisust väljuvat ka eluasemeturu areng, mis hääbus surutise ajal. 2012. aasta veebruaris võttis USA Kongress vastu mõlema koja toetatud eelarve kogusummas 150 miljardit USA dollarit, et pikendada tulumaksukärpeid ning jätkata töötushüvitiste maksmist 2012. aasta lõpuni. See peaks soodustama eratarbimise kasvu 2012. aastal, kuid 2013. aastal see tendents muutub, mis pärsib kasvu. Mis puudutab hindu, siis ehkki toormehinnad on viimasel nädalatel taas tõusnud, peaks kauba- ja tööturu loidus 2012. aastal hinnatõusurvet piirama ja koguinflatsiooni veelgi aeglustama.

USA föderaalreservi rahapoliitika komitee (FOMC) teatas 25. jaanuaril 2012, et kuigi üleilmne kasv on mõnevõrra aeglustunud, osutavad värskemad näitajad majandustegevuse mõõdukale hoogustumisele ja üldiste tööturutingimuste edasisele paranemisele. Rahapoliitika komitee otsustas oma baasintressimäära vahemikku 0,0–0,25% mitte muuta. FOMC eelduste kohaselt püsivad baasintressimäärad praegust majandusolukorda arvestades erakordselt madalal tasemel vähemalt 2014. aasta lõpuni.

JAAPAN

Jaapani värskemate avaldatud andmete põhjal oli majandusaktiivsus pärast elavnemist kolmandas kvartalis 2011. aasta lõpus suhteliselt nõrk. Valitsuse korrigeeritud andmete kohaselt kahanes Jaapani reaalne SKP kvartali arvestuses 2011. aasta neljandas kvartalis 0,2%, võrrelduna 1,7% tõusuga kolmandas kvartalis. Seda põhjustas peamiselt netoekspordi ja erasektori varude negatiivne mõju. Kesisem välisnõudlus, püsivalt tugev Jaapani jeen ja Tai üleujutustega seotud tarnekatkestused põhjustasid Jaapanis kaupade ja teenuste ekspordi mahu järsu alanemise, samal ajal kui kaupade ja teenuste import hoogustus. Riigi investeeringud vähenesis vastu ootusi teist kvartalit järjest, mis osutab mõningatele viivitustele ümberkujundamiskavade rakendamisel. Teisest küljest laienesid ettevõtete investeeringud 2011. aasta viimasel kvartalis märkimisväärselt, eratarbimise kasv oli aga aeglasem. Kokkuvõttes tähendab see, et aastane reaalne SKP kahanes 2011. aastal 0,7%, võrrelduna 4,4% tõusuga 2010. aastal. Energiainpordi kasv koos tagasihoidlikumate ekspordinäitajatega viis kaubanduse 2011. aastal taas puudujääki. Edaspidiseks eeldatakse, et 2012. aastal kasvab majandusaktiivsus tagasihoidlikumalt, mis on eelkõige tingitud ülesehitustöödega seotud kuludest.

Mis puudutab hinnamuutusi, siis aastane THI koguinflatsioon oli 2012. aasta jaanuaris 0,1%, võrreldes eelmise kuu –0,2%ga, mis kajastab osaliselt toiduainete hindade tõusu. Aastane THI-inflatsioon (v.a värsked toiduained) püsis jaanuaris muutumatult –0,1% tasemel, samal ajal kui aastane THI-inflatsioon (v.a toiduained ja energia) alanes aeglasemas tempos (–0,8%) võrreldes 2011. aasta detsembriga (–1,1%). Viimasel rahapoliitika koosolekul 14. veebruaril 2012 otsustas Jaapani keskpang jätta tagatiseta üleölaenu intressimäära muutumatult vahemikku 0–0,1%. Lisaks

teatas keskpank, et laiendab oma varade ostukava 10 triljoni Jaapani jeeni võrra, soetades suuremas mahus Jaapani riigivõlakirju. Peale selle otsustas keskpank kehtestada keskmise kuni pika aja hinnastabiilsuse eesmärgi, mis on (praegu) 1%, arvestatuna THI aastase muutusena.

ÜHENDKUNINGRIIK

Ühendkuningriigi majandusaktiivsus paistab madalseisust väljuvat. Reaalne SKP langes 2011. aasta neljandas kvartalis kvartali arvestuses 0,2%, aga kuised andmed on alates 2011. aasta novembrist olnud üldjoontes soodsad. Tööstustoodang ja jaemüügi maht, samuti enamik ettevõtete ja kodumajapidamiste küsitlusandmeid, osutavad majandusaktiivsuse paranemisele 2012. aasta esimeses kvartalis. Tööturu olukord on püsinud mõningasest stabiliseerumisest hoolimata nigel, samal ajal kui peamised raha- ja laenuagregaadid vähenesid detsembris ja jaanuaris aasta arvestuses ligikaudu 2–3%. Sisenõudluse kasvu jäävad eelduste kohaselt kammitsema ranged laenuitingimused, kodumajapidamiste bilansside jätkuv kohandumine ja eelarvepoliitika ulatuslik karmistamine. Ekspordikasvu piirab välisõudluse väljavaade.

Inflatsioon on ajutiste tegurite (varasem energiahindade kasv ja käibemaksumäära tõus 2011. aasta jaanuaris) mõju hääbumise toel tasapisi aeglustunud, ent inflatsioonimäär on sellele vaatamata suhteliselt kõrge. Aastane THI-inflatsioon alanes 2011. aasta detsembri 4,2%lt 2012. aasta jaanuaris 3,6%ni, samal ajal kui THI-inflatsioon (v.a energia ja töötlemata toiduained) langes 0,5 protsendipunkti 2,9%ni. Inflatsioonitempo lähiajal arvatavasti aeglustub, samal ajal kui suur reservvõimsus ja majanduse pikaldane taastumine ilmselt pärsvivad inflatsioonisurvet pikemas perspektiivis. 9. veebruaril 2012 jättis Inglise keskpanga rahapoliitika komitee kommertspankade reservidelt makstava ametliku baasintressimäära muutmata ja see on endiselt 0,5%, ent ta otsustas suurendada keskpanga reservide emiteerimise toel soetatud varasid 50 miljardi naelsterlingi võrra kokku 325 miljardi naelsterlingini.

TEISED EUROOPA LIIDU LIIKMESRIIGID

Teistes euroalavälistes ELi liikmesriikides on kogukasv lähiajal eeldatavasti suhteliselt aeglane ning mõnes riigis valitseb surutise oht. Seevastu osas riikides oli SKP kasv 2011. aasta kolmandas kvartalis kiire.

Rootsis ja Taanis on majandustegevuse väljavaade muutunud tagasihoidlikumaks. 2011. aasta neljandas kvartalis olid majanduskasv ja eelkõige väliskaubanduse areng neis kahes riigis väga erinevad. Taanis aitasid hoogne eksport ja kodumajapidamiste tarbimine suurendada kvartali arvestuses reaalselt SKPd 0,2% võrra, samal ajal kui Rootsis vähenes reaalne SKP väikese ekspordimahu tõttu 1,1%. 2012. aasta jaanuaris oli aastane ÜTHI-inflatsioon Taanis ja Rootsis vastavalt 2,8% ja 0,7%.

Suurimates Kesk- ja Ida-Euroopa riikides on majanduse taastumine aeglustunud. Edaspidine väljavaade on väiksema välis- ja sisenõudluse tõttu halvenenud. Osaliselt viitab see finantssektori finantsvõimenduse vähendamise vajadusele mitmes ELi riigis, mis tõenäoliselt piirab laenukasvu ja välisrahastamise tingimusi mitmes Kesk- ja Ida-Euroopa riigis. 2011. aasta neljandas kvartalis kahanes reaalne SKP Rumeenias ja Tšehhis võrreldes eelmise kvartaliga vastavalt 0,2% ja 0,3% ning kasvas Ungaris 0,3% – suures osas ajutiste tegurite mõjul. Poolas oli SKP kvartaalne reaalkasv 2011. aasta neljandas kvartalis taas suhteliselt kiire ehk 1,1%. Kokkuvõttes osutavad lühiajalised küsitlusandmed ettevõtete ja kodumajapidamiste kindlustunde kahanemisele nendes riikides.

Poolas ja Rumeenias aeglustus aastane ÜTHI-inflatsioon veelgi (jaanuaris vastavalt 4,1% ja 2,8%ni), mis osaliselt kajastab energiahindadega seotud soodsat baasefekti. Seevastu Ungaris ja

Tšehhis kiirenes inflatsioon märkimisväärselt (vastavalt 5,6% ja 3,8%ni). Selle peamine põhjus oli kaudsete maksude ja reguleeritud hindade tõus.

Väiksemates Kesk- ja Ida-Euroopa riikides on majandustegevus küll järjest hoogustunud, aga edasine väljavaade on eelkõige väliskeskkonna kehvemate tingimuste tõttu halvenenud. SKP kvartaalne reaalkasv aeglustus 2011. aasta neljandas kvartalis Lätis 0,8%ni ja Leedus 1,0%ni. Leedus osutavad küsitlusandmed kindlustunde vähenemisele, samal ajal kui Bulgaarias ja Lätis on need näitajad olnud pisut püsivamad. Balti riikides on tööpuudus veidi paranenud, kuid on sellegipoolest suur. Inflatsioon aeglustus ka 2012. aasta jaanuaris, ulatudes Lätis ja Leedus 3,4%ni ning Bulgaarias 1,9%ni.

MUUD EUROOPA RIIGID

Türgis püsis majandusaktiivsus suur ning SKP reaalkasv kerkis 2011. aasta kolmandas kvartalis aastaga võrreldes 8,2%. Selle kvartali andmed osutavad kasvu mõningasele tasakaalustumisele. Selle taga on sisenõudlus netoekspordi järele, mis esimest korda kahe aasta jooksul andis oma osa kasvu. Inflatsioon kiirenes jätkuvalt ja oli 2012. aasta veebruaris aasta arvestuses 10,4%. Selle tingis Türgi liiri odavnemise ning töötlemata toiduainete hindade ja tubakatoodete maksude tõusu mõju ülekandumine 2011. aastal. Alates 2011. aasta augustist on keskpank jätnud baasintressimäära muutmata ja sekkunud valuutavahetusturgudele, et piirata Türgi liiri odavnemise survet. Edaspidiseks eeldatakse, et karmimad välisrahastamise tingimused ja euroala väiksem nõudlus pärivad Türgi SKP kasvu 2012. aastal.

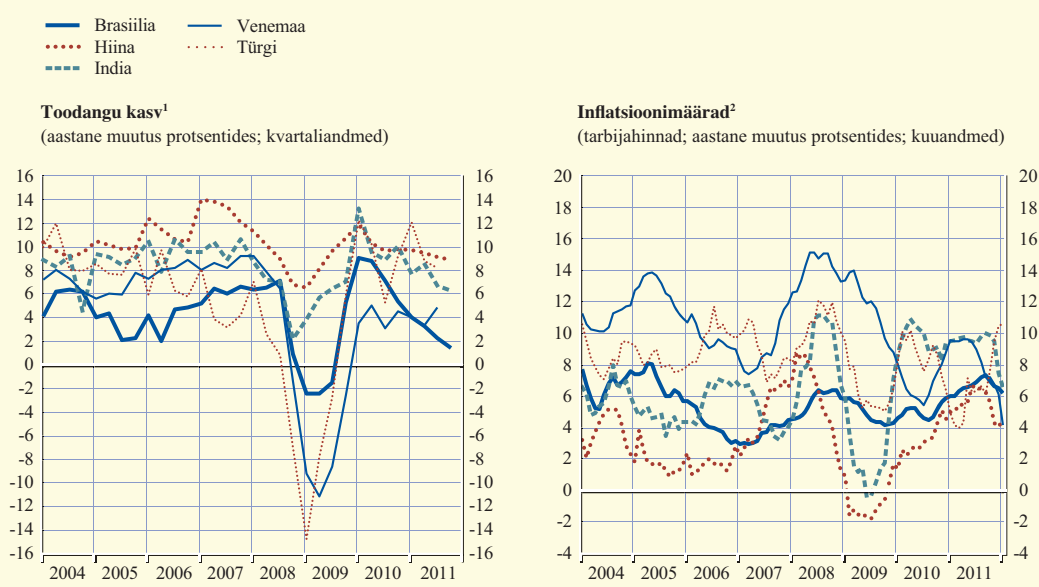
Venemaal suurenes reaalne SKP esialgse aastase hinnangu kohaselt 2011. aastal 4,3%, mis kattub 2010. aasta korrigeeritud näitajaga. Kasvu soodustas peamiselt sisenõudlus. Tööstustoodang jätkas aasta alguses mõõdukat kasvu, jõudes 2012. aasta jaanuaris aasta arvestuses 3,8%ni. Mõjutatuna muu hulgas tavapärasest jaanuarikuisest reguleeritud hindade tõusu edasilükkamisest aasta keskaasta, aeglustus aastane inflatsioon 2012. aasta jaanuari 4,2%lt veebruaris kiiresti 3,8%ni, olles madalaimal tasemel üleminekule järgneva aja jooksul. 2011. aasta lõpus tõstis Venemaa keskpank hoiuste intressimäära 25 baaspunkti võrra 4%ni ning alandas põhilist refinantseerimismäära 25 baaspunkti võrra 8%ni. Sellega kitsendati intressimäära vahemikku veelgi, et piirata pankadevahelise turu intressimäärade volatiilsust. Samuti võttis keskpank lisameetmeid, et suurendada vahetuskursi paindlikkust. Edaspidi peaksid majandusaktiivsust toetama toormehinnad, mis hoiavad SKP kasvu eelmise aasta taseme lähedal.

ARENEV AASIA

Arenevas Aasias olid majanduskasvu näitajad 2011. aasta neljandas kvartalis head, kuigi maailmamajanduse üldine olukord halvenes. Ekspordi kasv aeglustus 2011. aasta neljandas kvartalis märkimisväärselt, mis oli osaliselt tingitud üleilmse nõudluse vähenemisest. Investeeringute maht oli samal ajal väike, kuna kapitalivoogude volatiilsus suurenes ja riigi rahapoliitika karmistamine avaldas mõju viitajaga. Seevastu eratööstus püsis hoogne. Aastased inflatsioonimäärad alanesid ka neljandas kvartalis, sest oluliste toorainete, eriti toiduainete hinnad kippusid jätkuvalt alanema. Arvestades inflatsioonisurve leevenemist ja majanduse väljavaadet ohustavaid tegureid, võtsid mõned selle piirkonna keskpangad majandustegevust toetavaid meetmeid.

Hiina majanduskasv on viimastel kuudel jätkuvalt aeglustunud. Nõrgenenud välisõudlus põhjustas 2011. aasta lõpuks ekspordikasvu alanemise 13%ni aasta arvestuses. Väline tasakaalustamatus vähenes, kui Hiina jooksevkonto ülejääk alanes 2011. aastal 2,7%ni SKPst, võrrelduna 5,1%ga 2010. aastal. Välisvaluutareservid olid jätkuvalt väga suured, aga kahanesisid veidi 2011. aasta neljandas kvartalis, olles aasta lõpus 3,2 triljonit USA dollarit. Sisenõudlus on välistele šokkidele siiani suu-

Joonis 4. Peamised muutused suurtes arenevates riikides

Allikas: Haver Analytics.

¹ Sesonseelt kohandatud andmed Brasiilia ja Hiina kohta. Sesonseelt kohandamata andmed India, Venemaa ja Türgi kohta. Viimased näitajad on 2011. aasta neljanda kvartali kohta (Brasiilia ja Türgi puhul 2011. aasta kolmanda kvartali kohta).

² Hulgihindaindeks India kohta. Viimased näitajad on 2012. aasta jaanuari kohta.

res osas vastu pidanud. Kinnisvarasektori aktiivsus vaibub üksnes tasahaaval, kuna ehitustegevust toetavad jätkuvalt ametiasutuste sotsiaaleluasemete kavad. Inflatsioonisurve on alates 2011. aasta keskepaigast märkimisväärselt leevenenud. Seda on põhjustanud majandusaktiivsuse vähenemine ja üleilmsete toormehindade hiljutine stabiliseerumine. Ehkki aastane THI-inflatsiooni määr tõusis 2012. aasta jaanuaris 4,5%ni, võrrelduna eelnenud kuu 4,1%ga, tulenes see peamiselt toiduainete hindade ajutisest tõusust Hiina uue aasta saabudes. Tänu ülekuumenemise ohu vähenemisele alandas Hiina keskpang oma kohustusliku reservi nõude määra veebruaris 50 baaspunkti võrra, mille järel keskmine määr ulatus 20%ni.

Indias langes SKP reaalkasv 2011. aasta kolmanda kvartali 6,7%lt neljandas kvartalis aasta arvestuses 6,3%ni. Selle peamine põhjus oli investeringute ja ekspordikasvu vähenemine. Aastane hulgihindade inflatsioon, mida India keskpang kasutab inflatsiooninäitajana, langes 2011. aasta detsembris valmistoodete ja toormehindade vähese tõusu tõttu 7,5%ni ja 2012. aasta jaanuaris 6,6%ni. Selle tagajärjel tõstis India keskpang oma sularahareservi määra 2012. aasta jaanuaris 50 baaspunkti võrra, jättes baasintressimäära 8,5% tasemele.

Koreas aeglustus SKP reaalkasv aasta arvestuses mõnevõrra, kolmanda kvartali 3,5%lt 2011. aasta neljandas kvartalis 3,4%ni. Eratarbimise osakaal oli väiksem kui eelnevas kvartalis, samal ajal kui investeringute kasv taastus aasta arvestuses 3,0%ni. Aastane THI-inflatsioon langes 2011. aasta detsembri 4,2%lt 2012. aasta veebruaris 3,0%ni, mis jäi Korea keskpanga sihtvahemikku 2–4%. Korea keskpang on säilitanud baasintressimäära alates 2011. aasta juunist muutumatult 3,25% tasemel.

ASEAN-5 riikide (Filipiinid, Indoneesia, Malaisia, Singapur ja Tai) arvestuses jätkas Indoneesia majandus kindlat kasvu (2011. aasta neljandas kvartalis aasta arvestuses 6,5%), millele aitasid kaa-

sa nii investeeringud kui ka eratarbimine. Malaisias elavnes SKP kasv neljandas kvartalis peamiselt tänu suurele sisenõudlusele, samal ajal kui Singapuri SKP kasv aeglustus loiuma tootmistegevuse tõttu, eelkõige biomeditsiinisektoris. Tais esinesid viimase 50 aasta suurimad üleujutused, mis halvendasid majandustegevust märkimisväärselt. Reaalne SKP kahanes Tais 2011. aasta neljandas kvartalis aasta arvestuses 9,0% võrra.

Areneva Aasia majanduskasv peaks edaspidi püsima paindlik, arvestades nõrka välisnõudlust, mida korvab suhteliselt hoogne eratarbimine. Inflatsioonisurve peaks edaspidi veelgi leevenema, sest ülekuumenemise oht taandub. Peamised majandusaktiivsust pärssivad riskid on seotud arenenud suurriikidest tuleneva mõju suurema ülekandumisega ning tasakaalustamatuse kiire väljakujunemisega mõnes piirkonna sektoris.

LÄHIS-IDA JA AAFRIKA

Lähis-Ida ja Aafrika naftat eksportivad riigid said 2011. aasta neljandas kvartalis jätkuvalt kasu kõrgest naftahinnast ja püsivast nõudlusest, mis lähtus eelkõige arenevate turgudest. Tarbijahinnainflatsioon püsis 2011. aasta viimases kvartalis võrreldes eelmise kolme kuuga suhteliselt stabiilne.

Saudi Araabias oli naftatootmine 2011. aasta viimases kvartalis jätkuvalt tempokas ja Liibüa naftatoodang samuti taastus kiiresti. Ehkki on märke, et tarbimiskulutuste kasv Saudi Araabias vähenes, kui avaliku sektori töötajate preemiate mõju oli taandunud, püsisid sisemajanduse üldised näitajad tugevad. Tarbijahindade inflatsioonimäär tõusis peamiselt sisetegurite toel 2011. aasta neljandas kvartalis aasta arvestuses 5,2%ni, võrrelduna eelmise kvartali 5,0%ga.

Poliitiline ebastabiilsus ja julgeolekuprobleemid pärssivad endiselt mitme Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika naftat importiva riigi majanduskasvu. Enamikus naftat importivates riikides vähenes suur inflatsioonisurve 2011. aasta lõpupoole. Edaspidiseks eeldatakse, et välisnõudluse vähenemine halvendab nii Lähis-Ida kui ka Aafrika majandusväljavaadet ja peamiselt kaubanduse kaudu. Samal ajal peaksid toormehinnad toetama tooret eksportivate riikide edasist kasvu piirkonnas.

LADINA-AMEERIKA

Enamikus Ladina-Ameerika riikides vähenes majandusaktiivsus 2011. aasta neljandas kvartalis jätkuvalt. Kasvutempot aeglustas poliitika karmistamise ja välistingimuste halvenemise viitajaga mõju. Samal ajal inflatsioonisurve leevenes enamikus piirkonna riikides, kuid oli siiski üsna suur.

Brasiilias vaibus majandusaktiivsus 2011. aasta teisel poolel. See oli eriti märgatav töötlevas tööstuses, kus tööstustoodang kahanes neljandas kvartalis keskmiselt 1,7%. Kuigi kasvutempo eeldatavasti aeglustub, püsib inflatsioonisurve suur ning aastane inflatsioon oli 2011. aasta neljandas kvartalis 6,7%. Ka Argentinas osutasid majandustegevuse näitajad mõningasele langusele pärast erakordselt kiiret kasvu viimase kahe aasta jooksul. Sealse tööstustoodangu aastakasv oli 2011. aasta neljandas kvartalis 3,2%, kusjuures teises kvartalis oli see 8,0% ja kolmandas kvartalis 5,8%. Aastane THI-inflatsioon seevastu oli kahekohaline. Mehhikos oli majanduskasv suhteliselt vastupidav ning SKP reaalkasv oli 2011. aasta neljandas kvartalis 4,7%, võrrelduna eelmise kvartali 3,2%ga. Neljandas kvartalis toetas kasvu USAst tulev välisnõudlus ning üleilmsete riskide väike mõju riigi finantssüsteemile. Aastane tarbijahinna inflatsioon oli mõnevõrra kiirem kui eelnenud kvartalites – 2011. aasta neljandas kvartalis oli see keskmiselt 3,5%.

Edaspidi peaks kasv maailmamajanduse paranedes ning suuremate toetusmeetmete viitajaga mõju toel kiirenema. Kasvu soodustab peamiselt sisenõudlus; ekspordikasv peaks kosuma teiste arenevate riikide suure nõudluse toel.

I.2. TOORMETURUD

Naftahind tõusis 2012. aasta jaanuaris ja veebruaris järsult, mis tegi lõpu kogu 2011. aasta teisel poolel valitsenud langusele (vt joonis 5). Brenti toornafta hind oli 2012. aasta 7. märtsil 122,7 USA dollarit barreli eest, mis on 32% kõrgem kui 2011. aasta alguses ja 14% kõrgem kui 2012. aasta alguses. Edaspidiseks ootavad turuosalistes keskmise aja jooksul naftahindade langust, arvestades, et 2013. aasta detsembri futuuride hinnad olid 111 USA dollarit barreli eest.

Viimase kahe kuu jooksul on naftahinda kõrgel hoidnud nii tarneprobleemid, ebatavaliselt külm ilm Põhja-Euroopas veebruari alguses kui ka kindlustunde paranemine makromajanduslike tingimuste suhtes. Alates detsembri lõpust on naftahinda tõstnud eelkõige Iraani ja lääneriikide vaheliste pingete kiire süvenemine, sealhulgas kokkulepe, mis puudutas ELi embargot Iraanist tulevale naftaimportidile, ning Iraani vastukaaluks esitatud ähvardused. Alusnäitajaid vaadeldes võib öelda, et ehkki Rahvusvaheline Energiaagentuur on 2011. ja 2012. aasta tegeliku ja prognoositud nõudluse korduva allapoole korrigeerimise kõrval tarneandmeid ülespoole korrigeerinud, püsivad OECD varud viie aasta keskmisest tasemest allpool. See asjaolu ja kartus, et Iraanist pärinevad tarded katkevad järsult, aitab hinnatõusurvel tõenäoliselt püsida.

Muu toorme (v.a energia) hinnad kerkisid samuti viimasel kahel kuul, pöörates osaliselt ümber alates 2011. aasta septembrist täheldatud järsu tõusu. Nii nagu nafta puhul, oli ka selle tõusu põhjuseks turu kindlustunde üldine paranemine. Lisaks jätkasid kallinemist metallihinnad, mida soodustas jõuline import arenevatest riikidest, samal ajal kui kuiv ilm soosis eeskätt Lõuna-Ameerikas teravilja ja sojaoa hindu. USA dollarites väljendatud toorme (v.a energia) hindade koguindeks oli 2012. aasta märtsi alguses 9% madalam kui 2011. aasta alguses ning 7% kõrgem kui aasta alguses.

I.3. VAHETUSKURSID

EURO EFEKTIIVNE VAHETUSKURSS

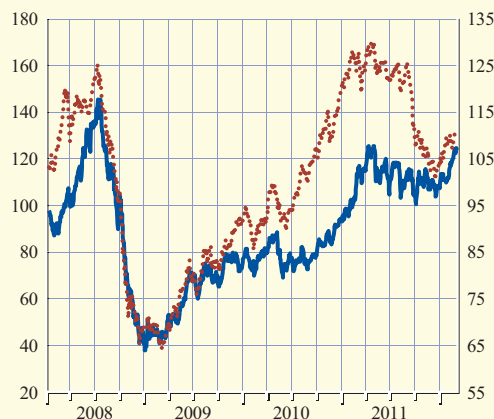
Alates 2011. aasta novembri lõpust on euro väheneva volatiilsuse oludes üldiselt odavnenud. 7. märtsil 2012 oli euro nominaalne efektiivne vahetuskurs (mõõdetuna euroala 20 tähtsama kaubanduspartneri vääringute suhtes) 2011. aasta novembri lõpu tasemest 2,5% ja möödunud aasta keskmisest ligikaudu 3,7% madalam (vt tabel 1 ja joonis 6).

Euro vahetuskursi arengut on alates 2011. aasta novembri lõpust saadik oluliselt mõjutanud see, et turu ootused euroala riikide eelarve- ja majandusväljavaadete suhtes muutusid, võrrelduna teiste peamiste majanduspiirkondadega seotud ootustega. Samuti mõjutasid vahetuskurssi euroala ja teiste arenenud riikide tootluse prognoositud erinevused. Euro nominaalse efektiivse vahetuskursi odavnemine 2011. aasta detsembri alguse ja 2012. aasta jaanuari keskpaiga vahel viitas jätkuval murele mõne euroala riigi eel-

Joonis 5. Toormehindade peamised muutused

(päevased andmed)

— Brenti toornafta hind (USD/barrel; vasakpoolsel teljel)
••••• toorme (v.a energia) hind (USD; indeks: 2010 = 100; parempoolsel teljel)

Allikad: Bloomberg ja HWWA.

arveväljavaate pärast. See suundumus hakkas muutuma jaanuari keskpaigas, kui olukord finants-turgudel paranes. Selle tulemusena kallines euro märkimisväärselt jaanuari keskpaigast märtsi alguseni, eriti USA dollari ja Jaapani jeeni suhtes, ning odavnes peamiselt teiste Euroopa vääringute suhtes.

Kui vaadelda euroala hindade ja kulude rahvusvahelise konkurentsivõime näitajaid, siis oli euro reaalne efektiivne vahetuskurs 2012. aasta veebruaris tarbijahindade põhjal (mõõdetuna euroala 20 tähtsama kaubanduspartneri vääringute suhtes) 2011. aasta keskmisest tasemest 3,6% madalam (vt joonis 7). See kajastas peamiselt euro nominaalset odavnemist, samal ajal kui euroala tarbijahinnainflatsioon oli võrreldav euroala tähtsaimate kaubanduspartnerite näitajaga. Arvestades maailmajanduse lõimumist ja muutusi euroala kaubanduse arengus, esitatakse taustinfos 1 ülevaade euro efektiivsete vahetuskursside arvutamisel kasutatavate väliskaubanduse osakaalude korrigeerimisest.

Taustinfo 1

EURO EFEKTIIVNE VAHETUSKURSS – VÄLISKAUBANDUSE OSAKAALUDE KORRIGEERIMINE ÜLEILMSE MAJANDUSLÕIMUMISE TINGIMUSTES

Viimastel aastatel on euroala kaubanduse geograafilises jaotuses leidnud aset märkimisväärsed muutused. See kajastub ka EKP arvutatavates väliskaubanduse osakaaludes, mis on aluseks euro efektiivse vahetuskursi leidmisel. Aina rohkem kujundab euroala kaubandussidemeid nii see, et väliskaubanduses kasvab arenevate riikide tähtsus, kui ka asjaolu, et Euroopa riikide majanduslõimumine on aina tihedam. Selles taustinfos vaadeldaksegi nimetatud arenguid, lähtudes euroala efektiivse vahetuskursi aluseks olevate väliskaubanduse osakaalude hiljutisest ajakohastamisest.

Väliskaubanduse osakaalusid korrigeeritakse ja ajakohastatakse iga kolme aasta tagant, et saada täpne ülevaade kaubanduse arengusuundumustest. Andmete piiratud kättesaadavuse tõttu tuleb arvestada viitajaga. Näiteks viimati, 2012. aasta jaanuaris, toimunud andmete ajakohastamise käigus lisati andmed väliskaubanduse osakaalude kohta ajavahemikul 2007–2009.¹

Efektiivse vahetuskursi arvutamisel võetakse aluseks euro kahepoolsete nominaalsete vahetuskursside osakaalud teatavate kaubanduspartnerite vääringute suhtes. Reaalse efektiivse vahetuskursi arvutamiseks kohandatakse nominaalseid indekseid euroala ja selle kaubanduspartnerite hindade ja kulude muutustega.² Väliskaubanduse osakaalud sisaldavad nii ekspordi- kui ka impordiandmeid, v.a euroalasisese kaubavahetuse andmed. Impordi osakaal koosneb iga kaubanduspartneri osakaalust euroala koguimpordis. Seevastu ekspordi osa kaalutakse topelt, et võtta arvesse kolmandate riikide turgudel lähtuva konkurentsi mõju. Eeskätt tähendab see, et arvesse võetakse konkurentsipurvet, mida avaldavad välisturgudel euroala eksportijatele nii kodumaised tootjad kui ka kolmandatest riikidest pärit eksportijad. Iga partnerriigi koguosaaludeks on ekspordi ja impordi osakaalude kaalutud keskmine.³

¹ Osakaalud põhinevad valmistoodete kahepoolse kaubavahetuse andmetel, nagu on määratletud standardse väliskaubanduse klassifikatsiooni punktides 5–8 ajavahemike 1995–1997, 1998–2000, 2001–2003, 2004–2006 ja 2007–2009 kohta. Osakaalude aluseks valitakse valmistooded, sest need kajastavad muutusi konkurentsivõimes tavaliselt kõige paremini.

² Reaalne efektiivne vahetuskurs arvutatakse tarbijahinnaindeksi, tootjahinnaindeksi, sisemajanduse koguprodukti deflaatori ja tööjõu erikulu põhjal. Seejuures võetakse arvesse nii töötleva tööstuse kui ka kogumajanduse tööjõu erikulud.

³ Vt L. Buldorini, S. Makrydakis ja C. Thimann „The effective exchange rates of the euro“, EKP üldtoimetis nr 2, 2002.

Tabellis on toodud väliskaubanduse osakaalud kõikide EER-40 üldindeksisse kuuluvate riikide kohta (järjestatud riikide väliskaubanduse keskmise osakaalu järgi kõikidel ajavahemikel) kõikidel perioodidel, mille kohta on olemas andmed.⁴ Arenenud riigid moodustavad jätkuvalt märkimisväärse osa euroala väliskaubandusest, ehkki suurimate arenenud riikide osakaal on euro EER-40 indeksis aja jooksul kahanenud. Keskmiste näitajate põhjal olid aastatel 1995–2009 kaks suurima osakaaluga riiki USA ja Ühendkuningriik, kelle arvele langes ühiselt ligikaudu kolmandik EER-40 indeksist. Need riigid koos Jaapaniga olid euroala suurimateks kaubanduspartneriteks ajavahemikul 1995–2000 ka üksikarvestuses, kusjuures kokkuarvutatuna moodustas nende osakaal keskmiselt 45% EER-40 korvist. Samas aastatel 2007–2009 langes nende osakaal kokkuarvutatuna EER-40 korvis ligikaudu 30%ni.

Suurimate arenenud riikide osakaalu kahanemine EER-40 korvis ei tulene mitte euroalaga toimuva väliskaubanduse mahu vähenemisest, vaid kajastab hoopis teiste piirkondade, eriti arenevate turgude kasvavat tähtsust maailmamajanduses. Selle tulemusena kasvas väliskaubanduses Aasia arenevate riikide osakaal EER-40 indeksis aastatel 2007–2009 üle 27% (ajavahemikul 1995–1997 oli see näitaja alla 19%). Kasv tulenes peamiselt Hiina osakaalu märgatavast tõusust, mille tulemusena kujunes Hiinast aastatel 2007–2009 euroala suurim kaubanduspartner. Nagu ilmneb jooniselt A, mis kirjeldab maailmamajanduse peamiste piirkondade ning üksikarvestuses mõne euroala suurema kaubanduspartneri väliskaubanduse osakaalude muutusi, pole Aasia muude arenevate riikide osakaal üldiselt muutunud.

Võttes aluseks riikide osakaalud – kokkuarvutatuna – euro EER-40 indeksis, moodustavad ajalooliselt suurima kaubanduspartnerite grupi muud Euroopa riigid,⁵ mille osakaal on püsivalt kasvanud. Kui ajavahemikul 1995–1997 oli kõnealune osakaal veidi üle 25%, siis aastatel 2007–2009 oli see üle 30%. Muude Euroopa riikide kasvav tähtsus oluliste kaubanduspartneritena peegeldab geograafilist lähedust ja järjest tihedamat majanduslõimumist Euroopas. Selle riikide rühma osakaalu kasv tuleneb peamiselt euroalasse mittekuuluvate liikmesriikide arvelt, kes on ühinenud Euroopa Liiduga alates 2004. aastast. Alates aastatest 1995–1997 on nende osakaal EER-40 korvis kokkuarvutatuna kahekordistunud (üle 14%), mis vastab nende enam kui kaheksakordsele osakaalule maailma SKPs ning näitab seega nende riikide ja euroala vaheliste kaubandussidemete erilist tähtsust.

Geograafilised tunnused kajastuvad ka väliskaubanduse osakaalude struktuuris, kui vaadelda impordi ja ekspordi osakaale. Joonisel B on võrreldud euroala peamiste kaubanduspartnerite väliskaubanduse koguosakaale ja impordi osakaale, samuti euroala ekspordi osakaale nii kahekordselt kui ühekordselt arvestatuna. Suuremate arenenud ja muude Euroopa riikide puhul ületab ekspordi osakaal ühekordselt arvestatuna üldiselt impordi osakaalu. Selle põhjuseks on euroala vastastikuse väliskaubanduse ülejääk nende riikidega. Vastupidine olukord ilmneb Aasia arenevate riikide puhul, mille agregeeritud kaubavahetus euroalaga on euroala jaoks puudujäägis nende

⁴ EKP avaldab euro nominaalset ja reaalselt efektiivset vahetuskurssi kolme kaubanduspartnerite grupi lõikes: EER-12 (Austraalia, Hongkong, Jaapan, Kanada, Lõuna-Korea, Norra, Rootsi, Singapur, Šveits, Taani, USA ja Ühendkuningriik); EER-20 (Hiina ja seitse euroalavälist ELi liikmesriiki, kes ei kuulu EER-12 indeksisse); ning EER-40, kuhu kuuluvad EER-20 riigid ja lisaks 20 kaubanduspartnerit (vt täielikku loetelu tabelist). Väliskaubanduse osakaalud arvutatakse EER-40 kaubanduspartnerite grupi kohta. EER-12 ja EER-20 gruppide puhul arvutatakse vastavate riikide väliskaubanduse osakaalud proportsionaalselt ümber, nii et need moodustavad kokku 100.

⁵ Siinses taustinfos nimetatud muud Euroopa riigid on Horvaatia, Island, Norra, Šveits, Venemaa ja euroalavälised ELi liikmesriigid, v.a Ühendkuningriik; muud Aasia riigid on Filipiinid, Hongkong, India, Indoneesia, Korea, Malaisia, Singapur, Tai ja Taiwan; muud riigid on Alžeeria, Argentina, Austraalia, Brasiilia, Iisrael, Kanada, Lõuna-Aafrika, Maroko, Mehhiko, Tšiili, Türgi, Uus-Meremaa ja Venezuela.

Väliskaubanduse osakaalud EER-40 indeksis

(protsentides)

Riik	Ajavahemik					Keskmine
	1995–1997	1998–2000	2001–2003	2004–2006	2007–2009	
USA	16,9	19,4	18,6	15,5	13,5	16,8
Ühendkuningriik	18,3	17,7	16,7	14,2	11,9	15,8
Hiina	4,4	5,3	7,6	11,4	15,0	8,7
Jaapan	9,7	8,8	7,6	6,7	5,8	7,7
Šveits	6,6	5,9	5,7	5,2	5,2	5,7
Rootsi	4,7	4,3	3,8	4,0	3,7	4,1
Poola	2,4	2,8	3,3	3,9	4,9	3,4
Tšehhi	2,2	2,4	3,0	3,4	4,0	3,0
Korea	2,9	2,7	2,8	3,2	3,1	2,9
Türgi	2,1	2,2	2,3	3,0	3,1	2,6
Venemaa	2,4	1,8	2,2	2,9	3,4	2,6
Taani	2,6	2,3	2,3	2,2	2,1	2,3
Ungari	1,5	2,2	2,5	2,6	2,6	2,3
Taiwan	2,3	2,4	2,1	1,8	1,4	2,0
India	1,5	1,3	1,5	1,8	2,1	1,6
Hongkong	2,0	1,7	1,5	1,5	1,3	1,6
Kanada	1,5	1,6	1,6	1,4	1,3	1,5
Singapur	1,8	1,6	1,4	1,4	1,2	1,5
Brasiilia	1,5	1,4	1,2	1,2	1,4	1,3
Mehhiko	0,9	1,2	1,3	1,2	1,2	1,2
Malaisia	1,2	1,1	1,2	1,1	1,0	1,1
Norra	1,3	1,2	1,0	1,1	1,1	1,1
Rumeenia	0,7	0,8	1,1	1,4	1,6	1,1
Tai	1,2	1,0	1,0	1,0	1,1	1,1
Lõuna-Aafrika	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0	0,9
Iisrael	1,0	1,0	0,9	0,7	0,7	0,9
Austraalia	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
Indoneesia	1,0	0,8	0,7	0,6	0,6	0,7
Maroko	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Horvaatia	0,5	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5
Filipiinid	0,4	0,5	0,5	0,4	0,3	0,4
Bulgaaria	0,3	0,3	0,4	0,4	0,5	0,4
Argentina	0,6	0,5	0,3	0,3	0,3	0,4
Tšiili	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4
Alžeeria	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3
Leedu	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,2
Venezuela	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Läti	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,1
Uus-Meremaa	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Island	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Kokku	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Allikas: EKP.

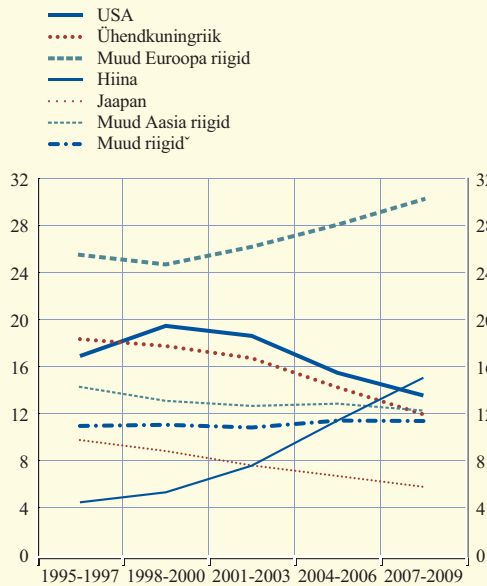
Märkus. EER-20 ja EER-12 gruppide puhul arvutatakse vastavate riikide väliskaubanduse osakaalud proportsionaalselt ümber, nii et need moodustavad kokku 100.

riikide tugeva ekspordile orienteerituse tõttu. Kui aga võtta arvesse kolmandate turgude konkurentsivõime ekspordi kahekordsete osakaalude näol, võib täheldada mõningast kohandumist väliskaubanduse üldises osakaalus. Euroala ja Aasia eksportijate vaheline konkurents kolmandates riikides toob eelkõige Hiina, aga ka Jaapani ja teiste Aasia riikide puhul kaasa väliskaubanduse üldise osakaalu märgatava kerkimise tasemele, mis on kõrgem, kui otseste ekspordisidemete põhjal võiks arvata.

Väliskaubanduse osakaalude hiljutise ajakohastamisega kaasneb ka euro nominaalse ja reaalse efektiivse vahetuskurssi korrigeerimine alates 2007. aastast. Joonisel C on näidatud nii eelmine

Joonis A. Väliskaubanduse osakaalude muutused EER-40 indeksis

(protsentides)

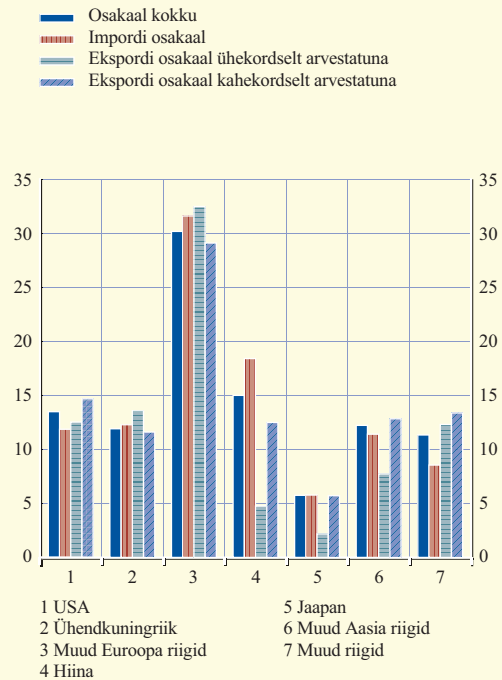

Allikas: EKP.
Märkus. Riikide rühmad on määratletud allmärkuses 5.

kui korrigeeritud reaalne EER-40 indeks (kohandatud tarbijahindadega). 2011. aasta detsembris oli korrigeeritud EER-40 väärtus 95,7, olles seega 6,8% väiksem kui 2007. aasta alguse näitaja. Eelmise osakaalude skeemi põhjal oleks indeks jõudnud 96,9ni ja jäänud seega 5,6% madalamale kui 2007. aasta jaanuaris. Väliskaubanduse osakaalude korrigeerimine näitab seega, et kui võtta arvesse muutusi euroala kaubavahetuse geograafilises jaotuses, oleks euroala konkurentsivõime kasv alates 2007. aastast ilmnunud ühisraha tegeliku odavnemise tõttu mõneti suurem.

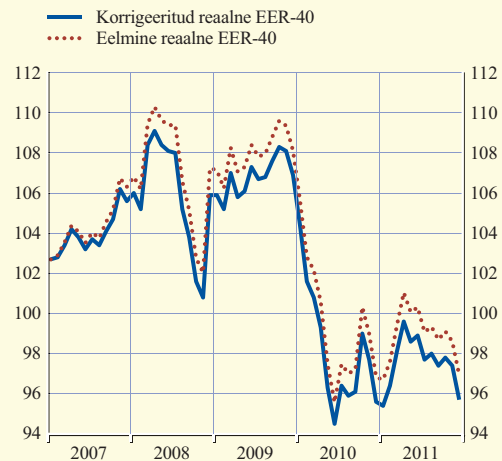
Joonis B. EER-40 kaubanduspartnerite grupi väliskaubanduse osakaalude võrdlus

(protsentides)

Allikas: EKP.
Märkus. Riikide rühmad on määratletud allmärkuses 5.

Joonis C. Eelmine ja korrigeeritud reaalne EER-40 (kohandatud tarbijahinnaindeksiga; indeks 100 = 1 kv 1999)

Allikas: EKP.

KAHEPOOLSED VAHETUSKURSID

Euro on alates 2011. aasta detsembri algusest USA dollari suhtes odavnenud. Euro kurss nõrgenes 30. novembrist kuni 7. märtsini USA dollari suhtes 2,2%, olles sealjuures 5,7% kõrgem kui 2011. aastal keskmiselt (vt tabel 1). See osutab euro kursi märkimisväärsele odavnemisele detsembri algusest jaanuari keskpaigani, misjärel kurss kallines tunduvalt. Nagu eespool öeldud, tulenes see peamiselt muutunud arusaamast mõne euroala riigi rahanduse jätkusuutlikkuse kohta ja kahe kõnealuse majanduspiirkonna riigivõlakirjade tootluse vahe muutustest.

Jaapani jeeni suhtes euro üldiselt kallines vaatlusalusel perioodil. 7. märtsil 2012 oli euro vahetuskurss 1,9% kõrgem kui novembri lõpus ning 4,5% madalam 2011. aasta keskmisest. 2011. aasta detsembri algusest kuni 2012. aasta jaanuari keskpaigani odavnes euro jeeni suhtes ning oli 16. jaanuaril 11 aasta madalaimal tasemel. Seejärel tegi aga euro varasema languse enam kui küllaga tasa, sest finantsturgude kindlustunne mõne euroala liikmesriigi eelarveolukorra suhtes paranes ning Jaapani ametiasutused soovisid jätkuvalt Jaapani jeeni kallinemist piirata.

Mis puudutab teisi valuutasid, siis muutus euro vahetuskurss naelsterlingi suhtes sarnaselt teiste põhivääringutega, odavnedes kuni jaanuari keskpaigani ja tehes seejärel osa kahjust tasa. 7. märtsil 2012 oli euro vahetuskurss naelsterlingi suhtes 2,4% madalam kui 2011. aasta novembri lõpus ja 3,8% madalam 2011. aasta keskmisest (vt tabel 1). Vaatlusalusel perioodil nõrgenes euro ka Šveitsi frangi suhtes 1,7% ning 2012. aasta 7. märtsil oli euro vahetuskurss 2011. aasta keskmisest 2,2% madalam. Euro kallines ka mõne teise Euroopa vääringu – kõige rohkem Tšehhi krooni (1,8%), Ungari forint (3,7%) ja Poola zloti (7,6%) – suhtes, kuna selles piirkonnas hakkas finantsturgude olukord alates aasta algusest paranema.

Euro valuutaturu volatiilsus vähenes veelgi, alanedes taas oma ajaloolisele keskmisele tasemele. Euro kahepoolsete vahetuskursside eeldatav volatiilsus USA dollari, Jaapani jeeni ja naelsterlingi suhtes vähenes 2011. aasta detsembris ja 2012. aasta jaanuari alguses märkimisväärselt kõikide tähtaegade arvestuses ning stabiliseerus vastavatel ajaloolistel keskmistel tasemetel (vt joonis 8).

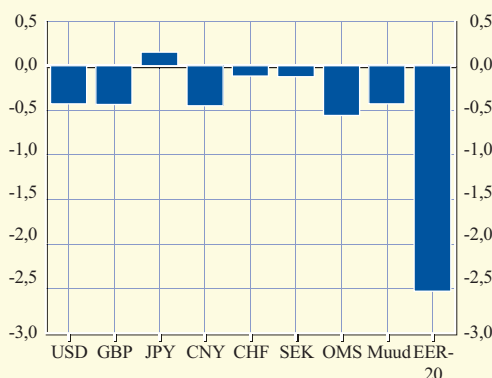
Joonis 6. Euro efektiivne vahetuskurss (EER-20)¹

(päevased andmed)

EER-20 muutuste komponendid²

1. november 2011 – 7. märts 2012 (protsendipunktid)

Allikas: EKP.

¹ Indeksi ülespoole liikumine tähendab euro kallinemist euroala 20 kõige olulisema kaubanduspartneri (sh kõigi euroalavälise ELi liikmesriikide) vääringute suhtes.

² EER-20 muutuste komponente näidatakse eraldi euroala kuue peamise kaubanduspartneri vääringute suhtes. Kategooria „Muud liikmesriigid“ (OMS) viitab euroalavälise ELi liikmesriikide vääringute (v.a naelsterling ja Rootsi kroon) koondosale. Kategooria „Muud“ osutab EER-20 indeksis euroala ülejäänud kuue kaubanduspartneri vääringute koondosale. Muutuste arvutamisel kasutatakse vastavaid väliskaubanduse osakaale EER-20 indeksis.

Vaatlusalusel perioodil on ERM2s osalevad vääringud püsinud euro suhtes üldiselt stabiilsed ja nendega kaubeldakse vastavate keskkursside tasemel või nende lähedal. Läti lati kurss oli oma keskkursi kõrgemal tasemel ühepoolselt kehtestatud kõikumisvahemikus $\pm 1\%$.

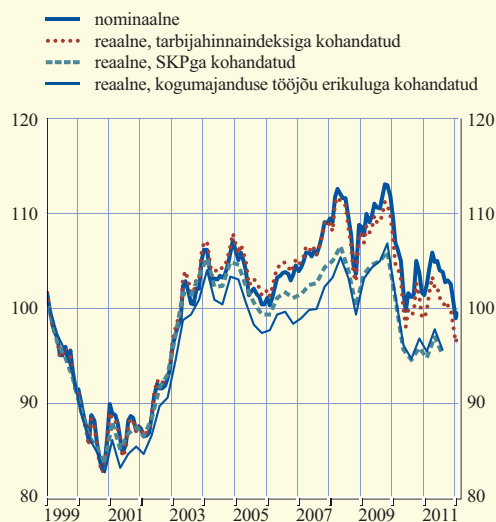
I.4 VÄLISKESKKONNA VÄLJAVAATED

Üleilmse kasvu väljavaade püsib keskmises perspektiivis tagasihoidlik, hoolimata lühiajalise väljavaate paranemisest, sest arenenud riikides püürakse kasvu endiselt mitu tegurit. 2011. aasta detsembris kasvas OECD ettevaatav liitindikaator teist kuud järjest, mis viitab positiivsele muutusele OECD riikides tervikuna (vt joonis 9). Selle taga olid peamiselt USA ja Jaapan, aga sama on oodata ka mitmes teises arenenud riigis. Pärast kaks kvartalit kestnud langust tõusis Ifo maailma majanduskliima indeks 2012. aasta esimeses kvartalis pisut.

Seda arvestades kinnitas 2012. aasta märtsikuu EKP ekspertide makromajanduslik ettevaade laias laastus 2011. aasta detsembri ettevaadet, mille kohaselt peaks maailmamajanduse kasv järkjärgult kiirenema (vt taustinfo 10). Üleilmse majandusaktiivsuse väljavaate langusriskid on seotud maailma finantsturu pingete taassüvenemisega ja toormehindade edasise kallinemisega.

Joonis 7. Euro nominaalsed ja reaalsed efektiivsed vahetuskursid (EER-20)¹

(kuu-/kvartaliandmed; indeks: I kv 1999 = 100)

Allikas: EKP.

¹ EER-20 indeksi ülespoole liikumine näitab euro kallinemist. Kuuandmete viimased vaatlused pärinevad 2012. aasta veebruarist. SKP ja kogumajanduse tööjõu erikulul põhineva reaalse EER-20 viimased andmed pärinevad 2011. aasta kolmandast kvartalist ja on osaliselt hinnangulised.

Tabel I. Euro vahetuskursi muutused¹

(päevased andmed; riigi vääring euro kohta; muutus protsentides)

	osakaal EER-20 indeksis	tase seisuga 7. märts 2012	euro kallinemine (+) / odavnemine (-) seisuga 7. märts 2012		
			alates:		võrreldes
			30. november 2011	3. jaanuar 2011	2011. aasta keskmisega
USA dollar	19,4	1,312	-2,2	-1,7	-5,7
Naelsterling	17,8	0,835	-2,4	-3,1	-3,8
Hiina renminbi	13,6	8,286	-3,2	-5,8	-7,9
Jaapani jeen	8,3	106,0	1,9	-2,5	-4,5
Šveitsi frank	6,4	1,205	-1,7	-3,3	-2,2
Poola zlott	4,9	4,164	-7,6	5,2	1,1
Rootsi kroon	4,9	8,924	-2,4	-0,1	-1,2
Tšehhi kroon	4,1	24,87	-1,8	-0,9	1,1
Korea vonn	3,9	1,477	-3,5	-1,6	-4,2
Ungari forint	3,1	296,3	-3,7	6,4	6,1
Nominaalne efektiivne vahetuskurss ²		99,5	-2,5	-2,0	-3,7

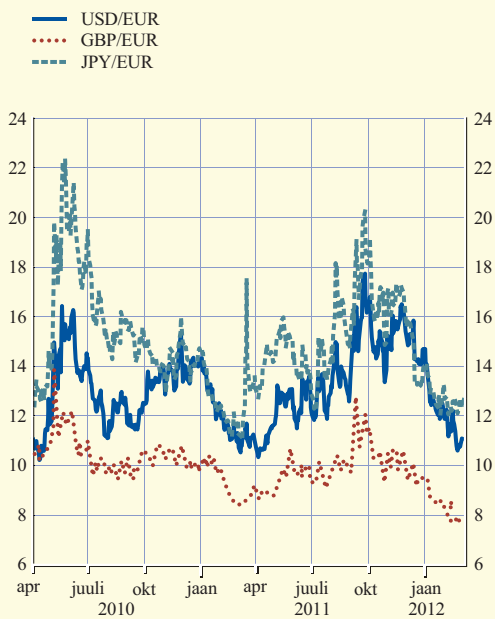
Allikas: EKP.

¹ Kahepoolsed vahetuskursid kahanevas järjekorras lähtuvalt vääringu väliskaubanduse osatähtsuse kaalust EER-20 indeksis.

² Euro nominaalne efektiivne vahetuskurss 20 kõige olulisema euroala kaubanduspartneri vääringu suhtes (EER-20).

Joonis 8. Mõnede kahepoolsete vahetuskursside eeldatav volatiilsus

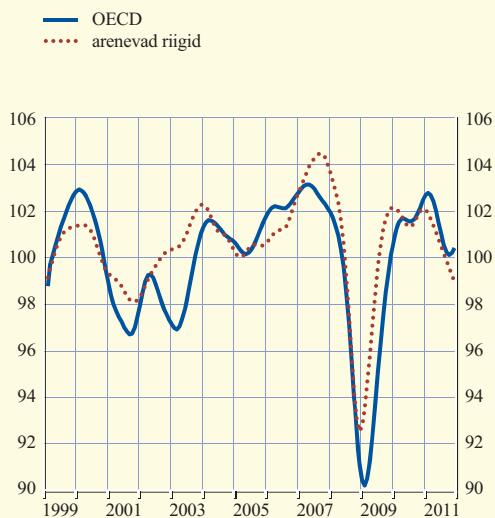
(päevased andmed)

Allikas: Bloomberg.

Joonis 9. OECD ettevaatavad liitindikaatorid

(kuuandmed; amplituudiga kohandatud)

Allikas: OECD.

Märkus. Arenevate turgude näitaja on Brasiilia, Venemaa ja Hiina ettevaatava liitindikaatori kaalutud keskmine.

2. RAHAPOLIITILINE JA FINANTSARENG

2.1. RAHA JA RAHALOOMEASUTUSTE VÄLJASTATUD LAENUD

M3 aastane kasvumäär tõusis 2012. aasta jaanuaris märkimisväärselt suure kuise sissevoolu tõttu, mis enam kui tasakaalustas 2011. aasta detsembris täheldatud järsu languse. Laia rahapakkumise kasvu kiirenemist võis täheldada kõigis peamistes komponentides ja kõigis sektorites. Erasektorile väljastatud laenude mahu aastakasv, mida on kohandatud müügi ja väärtpaberistamisega, hoogustus 2012. aasta jaanuaris samuti suurel määral, kajastades mitte ainult jõulist laenamist mitterahaloomeliste finantsvahendajatele (v.a kindlustusseltsid ja pensionifondid), vaid ka mõõdukat sissevoolu mittefinantsteenuseid pakkuvale erasektorile antud laenedesse, pöörates seeläbi 2011. aasta detsembrikuise languse osaliselt tõusuks. Sellest hoolimata on rahapakkumise ja laenude mahu kasv endiselt tagasihoidlik. Kõik need arengusuundumused viitavad sellele, et 8. detsembril 2011 võetud mittestandardised meetmed – eelkõige kolmeaastased pikemaajalised refinantseerimisoperatsioonid – on leevendanud euroala krediitiasutustele avalduvat rahastamissurvet, aidates maandada pangandussektori finantsvõimenduse korrapäratu vähendamise riski. Siiski on veel vara eeldada, et need meetmed avaldaksid erasektorile antavatele laenudele nähtavat mõju, sest see ilmneb viivitusega.

LAI RAHAAGREGAAT M3

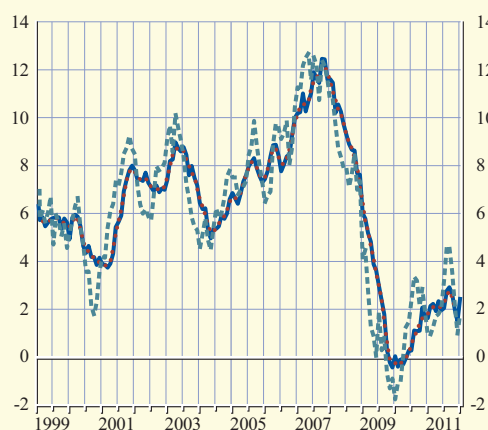
M3 aastane kasvumäär oli 2012. aasta jaanuaris 2,5%, jäädes üldjoontes samale tasemele kui 2011. aasta teises kvartalis (vt joonis 10). Siiski peitub selles näitajas M3 aastase kasvumäära märkimisväärne langus 2011. aasta septembrist detsembrini, mil see jõudis 2,9%lt 1,5%ni, kajastades märkimisväärset väljavoolu rahainstrumentidest kolme kuu vältel. Väljavool muutus aga enamjaolt sissevooluks 2012. aasta jaanuaris, pannes M3 aastase kasvumäära kiiresti taastuma. Need vood (nii 2011. aasta neljandas kvartalis kui ka 2012. aasta jaanuaris) olid märkimisväärses ulatuses seotud tagatud pankadevaheliste tehingutega, mida sooritati euroalal asuvate kesksete osapoolte kaudu. Kui aga nende tehingute mõju välja jätta, jääb voogude liikumine sarnaseks, ehkki M3 aastase kasvumäära langus ja taastumine ei ole enam nii suured (2011. aasta septembris 1,8%, detsembris 1,5% ja 2012. aasta jaanuaris 2,0%). Kokkuvõttes viitavad need sündmused riikide võlakriisi süvenemisele 2011. aasta teisel poolel. See tõi kaasa majandusliku ja finantsturgude ebakindluse ning suurendas pankadele avalduvat rahastamissurvet 2011. aasta neljandas kvartalis. 2012. aasta jaanuarikuistes rahalistes andmetes täheldatud edasine taastumine kajastab aasta lõpus sooritatud operatsioone, näidates osaliselt eurosüsteemi poolt 2011. aasta detsembris sooritatud esimese kolmeaastase pikemaajalise refinantseerimisoperatsiooni esmast mõju.

Komponentide poolel oli 2011. aasta neljandas ja 2012. aasta jaanuaris täheldatud voogude varieerumine üsna laiapõhjaline, kajastades kõigi M3 peamiste komponentide ja raha hoidvate sektorite arengut. Seetõttu ei piirdunud see kesksete osapoolte kaudu sooritatavate repotehingute ülalnimetatud varieerumisega.

Joonis 10. M3 kasv

(muutus protsentides; sesoonsete ja kalendriliste mõjudega kohandatud)

- M3 (aastakasv)
- M3 (aastakasvu kolme kuu tsentreeritud libisev keskmine)
- M3 (aastapõhine kuue kuu kasv)

Allikas: EKP.

Kodumajapidamised ning kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted – ja vähemal määral ka mitterahaloomelised finantsvahendajad – vähendasid 2011. aasta neljandas kvartalis märgatavalt neile kuuluvaid üleõhoiuseid ja muid lühiajalisi hoiuseid. Osaliselt kajastas see raha hoidvate sektorite vahendite paigutamist väljapoole euroala ja riski maandamise vahendiks peetavate riigivõlakirjade soetamist. 2012. aasta jaanuaris oli rahaliste varade sissevoolu peamiseks põhjuseks see, et mittefinantsteenuseid pakkuv erasektor suurendas märkimisväärselt talle kuuluvaid lühiajalisi hoiuseid (v.a üleõhoiused).

Mis puutub vastaskirjetesse, siis kajastas M3 väljavool 2011. aasta neljandas kvartalis eelkõige euroala rahaloomeasutuste välisvarade netopositsiooni halvenemist oktoobris ja novembris (valdavalt eelkirjeldatud vahendite välisriiki paigutamise tõttu). 2011. aasta detsembris oli väljavoolu põhjuseks eelkõige mittefinantsteenuseid pakkuvale erasektorile antud laenude ulatuslik tagasimaksmine – valdavalt oli tegu kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele antud laenudega. Seevastu 2012. aasta jaanuaris täheldatud M3 kiire sissevoolu taga oli peamiselt rahaloomeasutuste (v.a keskpangad) hoitavate riigivõlakirjade kasv.

Euroala rahaloomeasutuste (v.a eurosüsteemi) hoitavad peamised varad vähenesid 2011. aasta detsembrile eelneval kolmel kuul, ent taastusid 2012. aasta jaanuaris kiiresti. Esialgset langust põhjustas enamjaolt pankadevaheliste laenude ja välisvarade ulatuslik vähenemine ning vähemal määral ka mittefinantsteenuseid pakkuvale erasektorile antud laenude mahu kokkutõmbamine. Pangad lähetsid finantsvõimenduse vähendamisel 2011. aasta neljandas kvartalis tähtsuse järjekorrast – enne oma põhitegevusega seotud varade vähendamist kahandasid pangad kõige likviidsemaid varasid ja varasid, mis ei olnud nende põhitegevuse seisukohast nii olulised. 2012. aasta jaanuarikuine rahaloomeasutuste peamiste varade kasv kajastas euroala riigivõlakirjade, mitterahaloomelise erasektori võlakirjade ja muudele finantsvahendajatele antud laenude kasvu. Need soetati osaliselt esimesest kolmeaastasest pikemaajalisest refinantseerimisoperatsioonist saadud vahendite eest.

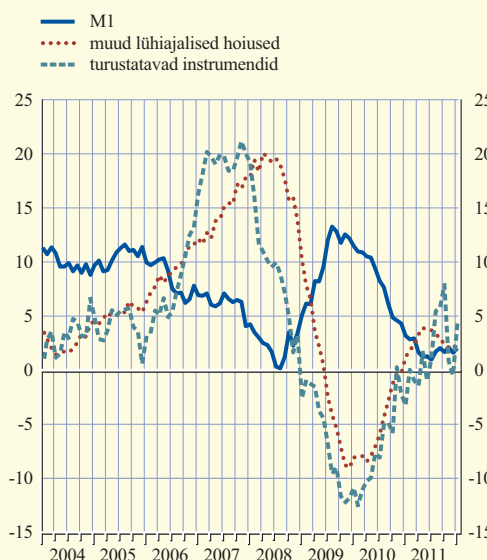
Kokkuvõttes viitavad kuni 2012. aasta jaanuarini kättesaadavad andmed sellele, et esimene kolmeaastane pikem refinantseerimisoperatsioon ja muud 2011. aasta detsembris välja kuulutatud mittestandardised meetmed aitasid tõenäoliselt hoida ära euroala krediitiasutuste finantsvõimenduse korrapäratu vähendamise ohu. 2012. aasta jaanuaris vähenes kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate laenude maht tagasihoidlikult ja kodumajapidamiste laenu maht suurenes – sellele eelnes aga mõlema kategooria laenude märgatav vähenemine eelmisel kuul. Sellest hoolimata jäi mittefinantsteenuseid pakkuvale erasektorile laenamine tagasihoidlikuks. Mittestandardsete meetmete täielik mõju laenuandmisele avaldub tõenäoliselt viivitusega.

M3 PEAMISED KOMPONENDID

M3 aastase kasvumäära vaoshoitud areng 2011. aasta neljandas kvartalis kätkeb endas asjaolu, et M3 peamiste komponentide aastakasvu

Joonis 11. M3 peamised komponendid

(aastamuutus protsentides; sesoonsete ja kalendriliste mõjudega kohandatud)

Allikas: EKP.

muutused valdavalt tasakaalustasid üksteist (vt joonis 11). Väljavoolu täheldati 2011. aasta neljandas kvartalis aga kõigi M3 peamiste komponentide seas, sealjuures suurim oli see turustatavate instrumentide puhul. Ka 2012. aasta jaanuarikuine M3 sissevool kajastas kõigi peamiste komponentide arengut. See viitab ühele ühisele tegurile, mis mõjutab rahainstrumentide hiljutist lühiajalist dünaamikat. See ühine tegur on seotud finantsturgudel valitseva pingelise olukorraga, mis on avaldanud tugevat mõju rahahoidjate suhtumisele euroala rahaloomeasutuste kohustustesse.

M1 aastane kasvumäär kerkis 2011. aasta neljandas kvartalis 1,9%ni ja 2012. aasta jaanuaris 2,0%ni, võrrelduna 1,4%ga 2011 aasta kolmandas kvartalis (vt tabel 2). 2011. aasta neljandas kvartalis toimus kvartaalne sissevool ringluses olevasse sularahasse. Tegu polnud aga mahu poolest kuigi erakordse sissevooluga ja seetõttu ei viita see üldisele murele euroala pangandussektori pärast. Samal ajal vähenesid 2011. aasta neljandas kvartalis üleõhoiused eelkõige kodumajapidamiste sektori hoitavate varade vähenemise tõttu. See langus jätkus ka 2012. aasta jaanuaris, mil peale kodumajapidamiste hakkasid üleõhoiuseid vähendama ka muud finantsvahendajad. Kodumajapidamiste puhul kajastab see osaliselt portfelli struktuuri muutust M3 sees – nad paigutasid varad peamiselt lühiajalistesse tähtajalistesse hoiustesse (s.o kuni kaheaastase lepingulise tähtajaga hoiustesse) ja vähemal määral ka lühiajalistesse säästuhoiustesse (s.o kuni kolmekuulise etteteatamistähtajaga lõpetatavatesse hoiustesse). Need nihked ilmnisid olukorras, kus sedalaadi hoiuste ja üleõhoiuste intressimäärade erinevus kasvas. Selle erinevuse suurenemine alates 2011. aasta algusest kajastab omakorda nende vähem likviidsete hoiuste pakutatavat paremat tootlust, seejuures on sellised hoiuseliigid pankade jaoks stabiilsem rahastamisallikas kui üleõhoiused. Aasta lõpus suurenenud intressimäärade erinevused tulenesid osaliselt sellest, et mitme euroalariigi rahaloomeasutused püüdsid neid hoiuseid hankida ja säilitada.

Tabel 2. Ülevaade rahakeskkonna näitajatest

(kvartaliandmed on keskmised; sesoonsete ja kalendriliste mõjudega kohandatud)

	Bilansiline jääk protsendina M3st ¹	Aastakasvud					
		2011 I kv	2011 II kv	2011 III kv	2011 IV kv	2011 dets	2012 jaan
M1	49,0	3,2	1,7	1,4	1,9	1,6	2,0
Ringluses olev sularaha	8,7	4,9	4,2	4,5	6,2	6,1	6,2
Üleõhoiused	40,3	2,9	1,2	0,8	1,0	0,7	1,2
M2 – M1 (= muud lühiajalised hoiused)	39,3	1,3	3,4	3,4	2,3	1,9	2,6
Kuni kaheaastase lepingulise tähtajaga hoiused	19,2	-2,7	2,3	3,2	2,0	2,0	3,4
Kuni kolmekuulise etteteatamisega lõpetatavad hoiused	20,1	5,4	4,5	3,7	2,6	1,9	1,9
M2	88,3	2,4	2,4	2,3	2,1	1,8	2,3
M3 – M2 (= turustatavad instrumendid)	11,7	-1,6	-0,3	3,0	3,7	-0,5	4,3
M3	100,0	1,9	2,1	2,4	2,3	1,5	2,5
Laenuid ja krediit euroala residentidele		3,7	3,1	2,4	1,3	1,0	1,4
Krediit valitsussektorile		10,9	6,5	5,1	1,4	3,5	4,8
Laenuid valitsussektorile		17,7	10,7	7,0	-2,2	-4,7	-4,7
Krediit erasektorile		2,1	2,3	1,7	1,3	0,4	0,7
Laenuid erasektorile		2,4	2,6	2,5	2,0	1,0	1,1
Laenuid erasektorile, kohandatud vastavalt müügi ja väärtapaberistamisele ²		2,8	2,8	2,7	2,3	1,2	1,5
Pikemaajalised finantskohustused (v.a kapital ja reservid)		2,8	3,4	3,6	2,7	1,6	1,1

Allikas: EKP.

¹ Viimase olemasoleva kuu lõpu seisuga. Ümardamise tõttu ei pruugi arvud täielikult tähtida.

² Kohandatud vastavalt laenude eemaldamisele rahaloomeasutuste statistilisest bilansist nende müügi või väärtapaberistamise tõttu.

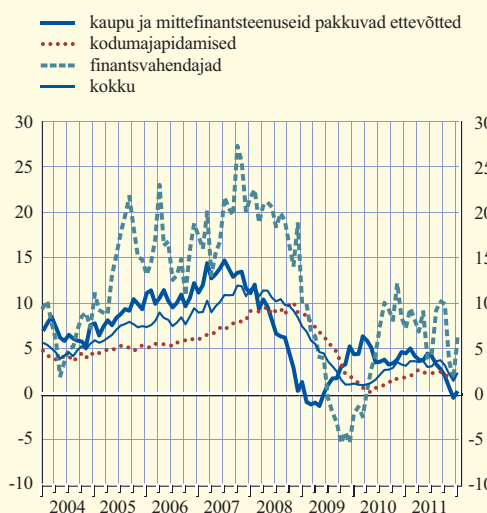
Kuigi kodumajapidamised muutsid 2011. aasta neljandas kvartalis oma portfelli struktuuri, eelistades lühiajalisi hoiuseid (v.a üleööhoiused), oli üldine kvartaalne voog sellesse komponenti negatiivne, sest nii finantsettevõtted kui ka kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted vähendasid suurel määral selliste hoiuste osakaalu oma portfellis. Seetõttu langes lühiajaliste hoiuste (v.a üleööhoiused) aastane kasvumäär 2011. aasta neljandas kvartalis 2,3%ni, võrrelduna 3,4%ga eelmises kvartalis. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete puhul võib see kajastada varem kogunenud sularahavarude kasutamist, et rahastada karmimates finantseerimistingimustes käibekapitali. Finantsettevõtete puhul oli väljavool seotud enamjaolt muude finantsvahendajatega. See näitab, et investeerimisfondi portfelli kokkutõmbumine oli põhiline tegur, mis tingis lühiajaliste hoiuste (v.a üleööhoiused) mahu vähenemise. 2012. aasta jaanuaris hakkas ka ettevõttesektor sarnaselt kodumajapidamistega lühiajalisi hoiuseid (v.a üleööhoiused) – eelkõige lühiajalisi tähtjalisi hoiuseid – suurendama ning selle tulemusel suurenes selle komponendi aastakasvumäär 2,6%ni.

Turustatavate instrumentide aastakasv hoogustus 2011. aasta neljandas kvartalis veelgi (s.o kolmanda kvartali 3,0%lt neljandas kvartalis 3,7%ni), osutades tugevale väljavoolule kogu kvartali vältel. Nii nagu varasemates kvartalites, mõjutasid turustatavate instrumentide arengut eelkõige keskmise osapoolte kaudu sooritatud repotehingud, mis kajastavad valdavalt tagatud pankadevahelisi tehinguid. Kui kolmandas kvartalis kerkis nende tehingute arv märkimisväärselt, siis neljas kvartal osutus sootuks erinevaks, sest seda iseloomustas suur väljavool. On märke, et see oli seotud kasvava murega teatavate standarditud korvides sisalduvate tagatiste pärast, mille tõttu vähenes vahendite pakkumine selliste repotehingute kaudu ja suurenesid kulud, mis olid seotud nende vahendite kasutamise ja likviidsuse saamisega. 2012. aasta jaanuaris täheldatud sissevool näitab selle arengutee pöördumist. Muude turustatavate instrumentide areng oli vaoshoitud ja kajastas üldiselt repotehingutele vastupidist suunda. Nii rahaloomeasutuste lühiajaliste võlakirjade (s.o kuni kaheaastase tähtajaga võlakirjad) kui ka rahaturufondide aktsiate/osakute vood olid 2011. aasta neljandas kvartalis positiivsed, ent muutusid 2012. aasta jaanuaris osaliselt negatiivseks.

M3 hoiused koosnevad lühiajalistest hoiustest ja repolepingutest ning kujutavad endast kõige laiemat rahaagregaat, mille kohta on olemas usaldusväärsed sektoripõhised andmed. M3 hoiuste aastane kasvumäär langes 2011. aasta neljandas kvartalis 2,5%ni, võrrelduna 3,2%ga kolmandas kvartalis (vt joonis 12). See kajastab märkimisväärselt ja laiapõhjalist väljavoolu kõnealusel kvartalis, mis hõlmas kõiki sektoreid, ent oli kõige tugevam muude finantsvahendajate puhul. Nende M3 hoiuste vähenemine viitab eelkõige keskmise osapoolte kaudu kaubeldavate repotehingute muutustele, ent isegi kui seda tegurit mitte arvestada, vähendasid muud finantsvahendajad oma M3 hoiuseid investeerimisfondide bilansimahu vähenemise tõttu, mis tulenes ulatuslikust lunastamisest. 2012. aasta jaanuaris suurenes M3 hoiuste maht märkimisväärselt. See pööras 2011. aasta neljanda kvartali väljavoolu osaliselt ümber. Suurenemine oli laiapõhjaline, hõlmates taas kõiki sektoreid, ent peamiseks mõjutajaks oli seekord mittefinantsteenuseid pakkuv erasektor.

Joonis 12. Lühiajalised hoiused ja repolepingud

(aastamuutus protsentides; sesoonsete ja kalendriliste mõjudega kohandamata)

Allikas: EKP.
Märkus. Rahaloomeasutuste sektor, v.a euroüsteem.

RAHAAGREGAADI M3 PEAMISED VASTASKIRJED

Mis puudutab M3 vastaskirjeid, siis rahaloomeasutuste poolt euroala residentidele väljastatud krediidi kogumahu aastane kasvumäär alanes 2011. aasta neljandas kvartalis 1,3%ni, jõudes selle näitajani kolmanda kvartali 2,4%lt. 2012. aasta jaanuaris tõusis kasvumäär pisut, olles 1,4% (vt tabel 2). Nii algne langus kui ka hilisem tõus tulenesid eelkõige valitsussektorile väljastatud krediidi aastakasvu arengust.

Rahaloomeasutuste poolt valitsussektorile antud laenude vähenemine 2011. aasta neljandas kvartalis tulenes baasefektist, mis oli seotud varade kandmisega rahaloomeasutustest rämpspankadesse 2010. aasta neljandas kvartalis. Hiljuti suurendasid rahaloomeasutused valitsussektorile antud krediiti võlakirjade soetamise teel ja see suundumus jätkus ka 2012. aasta jaanuaris. Kui 2011. aasta neljandas kvartalis sooritas oste eurosüsteem väärtpaberituruprogrammi raames, siis 2012. aasta jaanuaris tegid seda rahaloomeasutused (v.a keskpangad). See kajastab tõenäoliselt ülemäärast likviidsust nendes institutsioonides pärast 2011. aasta detsembris sooritatud esimest kolmeaastast pikemaajalist refinantseerimisoperatsiooni.

Rahaloomeasutuste poolt erasektorile antud krediidi aastakasvumäär langes 2011. aasta neljandas kvartalis kolmanda kvartaliga võrreldes 1,7%lt 1,3%ni märkimisväärse kvartaalse väljavoolu tõttu. 2012. aasta jaanuaris täheldati seejärel 0,7%list aastakasvu. Ent jaanuari näitaja viitab suurele kuisele sissevoolule, mis tasakaalustas üldjoontes tugevat kuist väljavoolu 2011. aasta detsembris. Erasektorile antud krediidi areng kätkeb endas tema kahe peamise komponendi – laenude ja väärtpaberite (v.a aktsiad) – aastakasvu erisuunalist arengut, ehkki nende kuised vood olid sarnased.

Erasektorile antud laenude aastane kasvumäär (kohandatud laenude müügi ja väärtpaberistamisega) langes 2011. aasta kolmanda kvartali 2,7%lt neljandas kvartalis 2,3%ni (vt tabel 2). See kajastab suuremahulist lunastamist, mis leidis aset peamiselt 2011. aasta detsembris ja mõjutas eelkõige kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele antud laene. 2012. aasta jaanuaris kiirenes erasektorile antud laenude mahu aastakasv võrreldes 2011. aasta detsembriga. See tulenes aga peamiselt pankadevaheliste tagatud (kesksete osapoolte kaudu) laenamise hoo-
gustumisest pärast esimest kolmeaastast pikemaajalist refinantseerimisoperatsiooni, mis sooritati 2011. aasta detsembris. Selline laenutegevus vähenes 2011. aasta neljandas kvartalis märgatavalt, mis viitab kärpete suurenemisele ja turuosalistele kättesaadavate tagatiste vähenemisele.

Kodumajapidamistele antud laenude aastane kasvumäär (kohandatud laenude müügi ja väärtpaberistamisega) langes 2011. aasta neljandas kvartalis kolmanda kvartaliga võrreldes 2,7%lt 2,3%ni. See viitab tõenäoliselt majanduse ja eluasemeturu väljavaadete halvenemisele ning bilansside kohandamise vajadusele mõnes riigis. Kodumajapidamistele antud laenude mahu aastakasv suurenes pisut 2012. aasta jaanuaris (kerkides 2011. aasta detsembriga võrreldes 1,9%lt 2,1%ni) märkimisväärse kuise sissevoolu tõttu. Rahaloomeasutuste poolt kodumajapidamistele antavatest laenudest on ülekaalus eluasemelaenud. Väärtpaberistamisega kohandatud andmed viitavad aga eluasemelaenude kvartalivoo mõningasele suurenemisele 2011. aasta neljandas kvartalis, samal ajal kui tarbijakrediidi kvartaalne voog oli pisut negatiivne. 2012. aasta jaanuaris võis täheldada igat liiki eluasemelaenude kuist sissevoolu (vt täpsemalt osa 2.7).

Rahaloomeasutuste poolt kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele antud laenude aastane kasvumäär (kohandatud laenude müügi ja väärtpaberistamisega) alanes 2011. aasta neljandas kvartalis 1,9%ni, võrrelduna kolmanda kvartali 2,2%ga. See kajastas ulatuslikke tagasimakseid, mis leidsid aset peamiselt kahes suures euroala riigis kvartali lõpu poole. Kaupu

ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele väljastatud laenude aastakasvumäär vähenes veelgi, olles 2012. aasta jaanuaris 0,8%. Asjaolu, et 2011. aasta detsembrikuine ulatuslik lunastamine 2012. aasta jaanuaris ei kordunud, kõneleb sellest, et laenupakkumise piiramise oht on tänu eurosüsteemi mittestandardsetele meetmetele vähenenud.

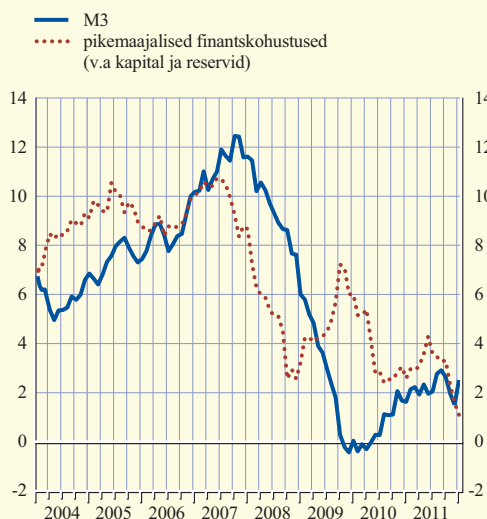
Kokkuvõttes näitavad euroala laenuandmed jätkuvalt märkimisväärseid riikidevahelisi erinevusi nii kodumajapidamistele kui ka kaup ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele antud laenude aastakasvus ja dünaamikas. Need kajastavad tõenäoliselt riikide majanduse ja eluasemeturu väljavaadete, samuti sektorite võlatasemetete lahknevusi.

M3 teiste vastaskirjete hulgas langes rahaloomeasutuste pikemaajaliste finantskohustuste (v.a kapital ja reservid) aastakasvumäär 2012. aasta jaanuaris 1,1%ni, võrrelduna 3,6%ga 2011. aasta kolmandas ja 2,7%ga neljandas kvartalis (vt joonis 13). See viitab eelkõige sellele, et 2011. aasta neljandas kvartalis ja 2012. aasta jaanuaris märkimisväärset väljavoolu näidanud rahaloomeasutuste pikemaajaliste võlakirjade (s.o need, mille algne tähtaeg oli üle kahe aasta) aastakasv aeglustus. Järelikult oli tegu tõeliselt märkimisväärse lunastamisega ja nende instrumentide hoidmise suurenemisega rahaloomeasutuste seas. Nende arengusuundumuste põhjal võib öelda, et rahaloomeasutuste rahastamine pikemaajaliste võlakirjade turgude kaudu on jätkuvalt pärsitud ja seda seostatakse raskustega, millega seisab turupõhise rahastamise hankimisel silmitsi enamik rahaloomeasutusi. Pikemaajaliste tähtajaliste hoiuste (s.t üle kaheaastase lepingulise tähtajaga hoiused) aastakasv on kajastanud valdavalt väärtpaperistamist, mida ei ole bilanssides eemaldatud. 2011. aasta oktoobris kerkis see jõuliselt (4,5%ni), ent langes seejärel (olles 2012. aasta jaanuaris 2,5%), sest väärtpaperistamine jäi tagasihoidlikuks.

Euroala rahaloomeasutuste välisvara netopositsiooni langus on põhjus, mille arvele tuleb kanda suur osa 2011. aasta neljanda kvartali

Joonis 13. M3 ja rahaloomeasutuste pikemaajalised finantskohustused

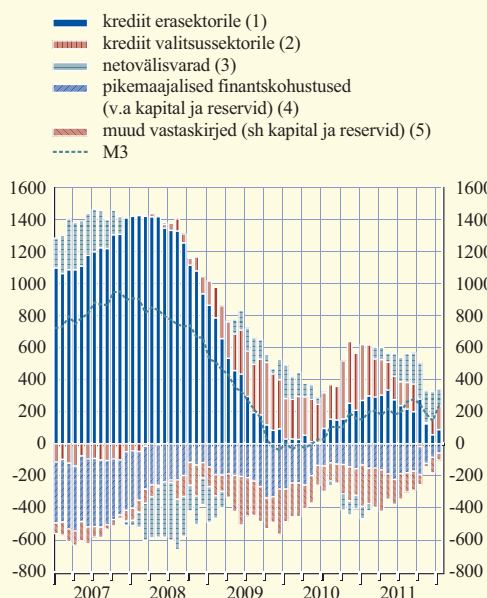
(aastamuutus protsentides; sesoonsete ja kalendriliste mõjudega kohandatud)

Allikas: EKP.

Joonis 14. M3 vastaskirjed

(aastavood; mld EUR; sesoonsete ja kalendriliste mõjudega kohandatud)

Allikas: EKP.

Märkused. M3 on esitatud vaid võrdlusalusena ($M3 = 1 + 2 + 3 - 4 + 5$).

Pikemaajalised finantskohustused (v.a kapital ja reservid) on esitatud pöördmargiga, sest tegu on rahaloomeasutuste sektori kohustustega.

väljavoolust ning mis pidurdas 2012. aasta jaanuaris M3 sissevoolu (vt joonis 14). Need sündmused osutasid välisvarade netosoetamisele raha hoidva sektori poolt. Oste rahastati vahenditega, mis olid paigutatud M3 instrumentidesse. See on kooskõlas ka langusega, mida on täheldatud investeerimisfondide aktsiate/osakute emiteerimisel alates 2011. aasta kolmandast kvartalist (täpsemalt vt taustinfo 2).

Taustinfo 2

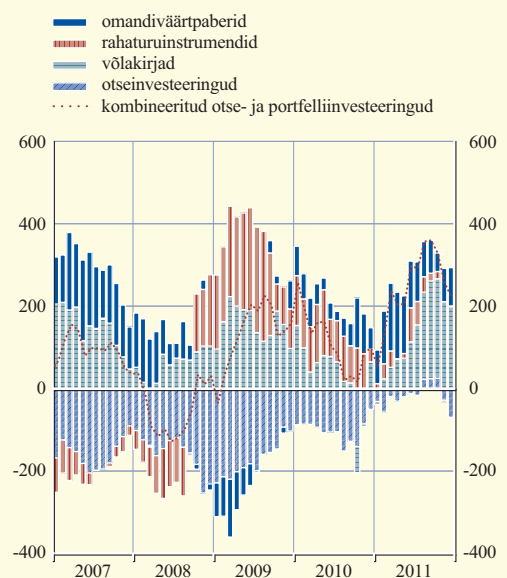
EUROALA MAKSEBILANSI FINANTSKONTO VIIMASED MUUTUSED

Selles taustinfos analüüsitakse euroala maksebilansi finantskonto viimaseid muutusi. 2011. aastal kasvas kombineeritud otse- ja portfelliinvesteeringute netosissevool aastataguselt 98,1 miljardilt eurolt küll 223,7 miljardile eurole, ent üldjoontes tasakaalustas seda teiste investeeringute suurem netoväljavool (vt tabel ja joonis). Pärast portfelliinvesteeringute erandlikult suurt netosissevoolu 2011. aasta esimesel poolel vähenes netosissevool teisel poolaastal märgatavalt. Samal ajal algas vahendite kahesuunaline naasmine kodumaale: välisinvestorid viisid välja varem euroala väärtpaberitesse investeeritud vahendeid, euroala investorid aga muutusid välismaiste väärtpaberite netomüüjateks. Hiljem, detsembris, ilmnes portfelliinvesteeringute struktuuris siiski mõningaid normaliseerumise märke.

Kombineeritud otse- ja portfelliinvesteeringute netosissevool kasvas 2011. aastal peamiselt portfelliinvesteeringute suurema netosissevoolu toel. Kuigi eelnenud aastaga võrreldes oli investeeringute maht üldiselt suurem, iseloomustas portfelliinvesteeringuid märgatav volatiilsus: investeeringute struktuuris toimus järsk muutusi, mis sõltusid nihestest turgude meeleolus ja investorite käitumisest. 2011. aasta esimesel poolaastal kasvas portfelliinvesteeringute netosissevool hoogsalt, kajastades ennekõike seda, et välisinvestorid otsisid suures mahus nii rahaloome- kui ka mitterahaloomesektori emiteeritud euroala väärtpabereid. Mitterahaloomesektori emiteeritud likviidsemate ja kõrge reitinguga võlaväärtpaberite välisnõudlus oli eriti suur 2011. aasta teises kvartalis. Seda põhjustas tõenäoliselt varade paigutamine väiksema riskiga vahenditesse suure volatiilsuse ja finantsturgudel kasvanud pingete tõttu. Seevastu 2011. aasta kolmandas kvartalis aeglustus netosissevool võlaväärtpaberitesse märkimisväärselt, ehkki samal ajal toimus omandiväärtpaberite puhul üleminek netoväljavoolult netosissevoolule. Selle taga oli asjaolu, et euroala investorid tõid varem välismaistesse väärtpaberitesse investeeritud vahendeid tagasi ning mitteresidentidest investorid vähendasid investeeringuid euroala väärtpaberitesse.

Finantskonto peamised kirjed

(mld EUR; 12 kuu kumuleeritud netovood; kuuandmed)

Allikas: EKP.

Euroala maksebilansi finantskonto peamised kirjed

(mld EUR; sesoonselt kohandamata andmed)

	2011		Kolme kuu kumuleeritud näitajad 2011				12 kuu kumuleeritud näitajad	
	nov	dets	märts	juuni	sept	dets	2010 dets	2011 dets
Finantskonto¹	-6,7	-23,0	15,7	18,4	9,8	-34,7	44,1	9,3
Kombineeritud otse- ja portfelliinvesteeringud (neto)	-6,5	3,2	118,7	121,2	21,1	-37,4	98,1	223,7
Otseinvesteeringud (neto)	-8,0	1,3	-9,9	-29,0	-16,5	-14,4	-49,9	-69,8
Portfelliinvesteeringud (neto)	1,5	2,0	128,5	150,2	37,7	-23,0	148,0	293,4
Omandiväärtpaberid	8,3	14,9	89,2	-38,1	22,0	19,7	52,4	92,9
Võlainstrumentid	-6,8	-12,9	39,3	188,3	15,6	-42,6	95,7	200,5
Võlakirjad	9,6	20,1	16,8	147,2	30,9	3,1	64,9	198,0
Rahaturuinstrumentid	-16,5	-33,1	22,5	41,1	-15,3	-45,8	30,7	2,5
Muud investeeringud (neto)	-0,5	-13,7	-89,1	-108,9	0,3	16,8	-61,2	-180,9
millest: raha hoidev sektor²								
Otseinvesteeringud (neto)	-9,2	2,1	-5,3	-22,4	-16,4	-14,5	-35,8	-58,6
Portfelliinvesteeringud (neto)	-26,3	12,5	61,5	77,7	18,4	-46,2	-98,4	111,5
Omandiväärtpaberid	-2,2	18,0	82,3	-27,5	20,5	6,8	72,2	82,1
Võlainstrumentid	-24,1	-5,5	-20,8	105,3	-2,0	-53,0	-170,6	29,4
Muud investeeringud (neto)	-9,7	19,6	31,1	-32,8	29,0	6,3	-53,8	33,6

Allikas: EKP.

Märkus. Ümardamise tõttu ei pruugi arvud täielikult ühtida.

¹ Näitajad viitavad saldole (netovood). Plussmärk (miinusmärk) osutab netosissevoolule (-väljavoolule).² Maksebilansi valitsussektor ja muud sektorid.

2011. aasta neljandas kvartalis kahandasid nii euroala investorid kui ka välisinvestorid jätkuvalt oma piiriüleste väärtpaberite mahtu. Portfelliinvesteeringute puhul täheldati netoväljavoolu, sest investeeringute vähendamine oli mitteresidentide hulgas suurem kui euroala residentide puhul. Kui euroalal töid vahendeid kodumaale tagasi nii rahaloomektor kui ka erasektori mitterahaloomeasutused, siis välisinvestorite investeeringute mahu vähendamine puudutas eeskätt erasektori mitterahaloomeasutuste emiteeritud väärtpabereid. Euroala valitsussektori emiteeritud väärtpaberite puhul täheldati 2011. aasta kolmandas kvartalis netosotamist vaatamata välisvahendite sissevoolu järsule aeglustumisele. Selle kaheksakuulise vahendite kodumaale viimise vaatlemisel tuleks arvesse võtta kasvavat pinget finantsturgudel ning volatiilseid ja langevaid aktsiahindu maailmas. Näib, et maailmamajanduse väljavaadetega seotud ebakindluse ja suurenenud riskikartlikkuse tõttu avaldasid need tegurid mõju ka turgude meeleolule. Peale selle vähendas euroala mitterahaloomektorisse tehtavate portfelliinvesteeringute netosissevoolu soikumine euroalal olemasolevat likviidsust ja see kajastub osaliselt laia rahaagregaadi M3 arengus. Nagu võib näha maksebilansi rahalisest esitusest, näitavad need raha hoidva sektoriga seotud tehingud rahaloomeasutuste netovälisvarade positsiooni üldist nõrgenemist 2011. aasta oktoobris ja novembris.¹

Uuemates detsembrikuu kohta saadud andmetes ilmnevad siiski portfelliinvesteeringute struktuuri mõningase normaliseerumise esialgsed märgid. Nii euroala investeeringud välismaistesse väärtpaberitesse kui ka välisinvesteeringud euroala väärtpaberitesse näivad olevat mingil määral taastunud, ehkki veel väikeses mahus. Lisaks täheldati portfelliinvesteeringute netosissevoolu

¹ Kuivõrd raha hoidva sektori tehinguid arveldatakse residentidest pankade kaudu, avaldavad need mõju pangandussektori välisvaradele ja -kohustustele, mis on üks M3 vastaskirje. Raha hoidev sektor hõlmab kodumajapidamisi, mittefinantsteenuseid pakkuvaid ettevõtteid, mitterahaloomealisi finantsvahendajaid ja valitsussektorit, v.a keskvalitsus. Et saada rohkem teavet maksebilansi rahalise esituse kohta, vt L. B. Duc, F. Mayerlen ja P. Sola „The monetary presentation of the euro area balance of payments”, EKP üldtoimetis nr 96, 2008. Vt ka EKP 2008. aasta augusti kuubülletääni artikkel „The external dimension of monetary analysis”.

mitterahaloomesektoritesse, mis on kooskõlas ka sissevoolu mõningase taastumisega rahaloomesektori välisvarade netopositsioonis sellel kuul. Taastumine on tõenäoliselt seotud turumeeolude teatava paranemisega aasta lõpus. Selle taga on muu hulgas EKP tavatud likviidsuse suurendamise meetmed, ent ka EKP ja veel viie keskpanga kooskõlastatud sekkumine vastastikuste valuutakorralduste (vahetustehingute liinide) näol eesmärgiga pakkuda üleilmsele finantsüsteemile likviidsust.

Rahaloomesektoris suurendasid euroala pangad 2011. aasta neljandas kvartalis välismaiste väärtpaberite netomüüki. See kasv on tõenäoliselt tingitud kahe teguri koosmõjust. Esiteks korreeriti pidevalt bilansse seoses karmistuvate kapitalinõuetega euroalal. Aruandeperioodil nähtub selgelt, et vajalik finantsvõimenduse vähendamine on üldiselt eriti ilmne mittepõhivara ja eelkõige välismaiste väärtpaberite puhul. Teiseks esineb vajadus leida rahalisi vahendeid seoses rahastamissurvega, mis ei kajastu üksnes euroala pankade emiteeritud väärtpaberite välismüügis aasta viimases kahes kvartalis, vaid ka rahaloomeasutuste muude investeerimiskohustuste vähendamises. See näitab lõppeva tähtajaga lühiajaliste hoiuste ja laenude refinantseerimise raskusi, mis on seotud välisvaluutas rahastamise suurte kuludega. Euroala rahaloomeasutuste väärtpaberitesse tehtud investeeringute mahu kahandamine oli osaliselt seotud välisinvestorite kartusega teatavate euroala riikide pangandussüsteemi stabiilsuse pärast. Rahaloomeasutuste muude investeerimiskohustuste vähenemist tasakaalustas osaliselt eurosüsteemi muude investeerimiskohustuste suurenemine seoses eelmainitud vahetustehingute liinidega EKP ja teiste keskpankade vahel.

ÜLDHINNANG EUROALA RAHALISE LIKVIIDSUSE KESKKONNALE

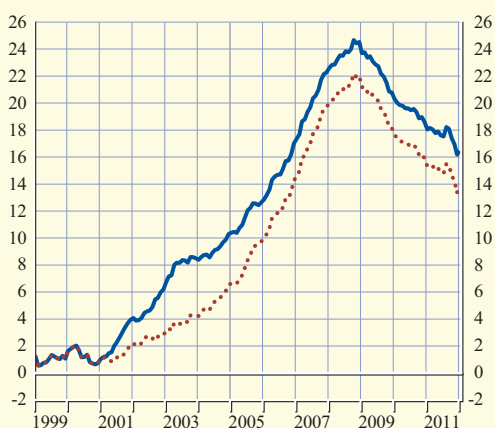
2011. aasta neljanda kvartali suur väljavool rahalistest instrumentidest põhjustas enne finantskriisi kogunenud rahalise likviidsuse jätkuva vähenemise (vt joonised 15 ja 16). M3 kasvu kiirenemine 2012. aasta jaanuaris peatas selle protsessi. Kuigi ülemäärase likviidsuse näitajad viitavad jätkuvalt selle olemasolule, on see mõne mõõdupuu järgi viimasel kolmel aastal vähenenud ja jõudnud suhteliselt madalale tasemele. Neid likviidsuskeskkonna näitajaid tõlgendades tuleb siiski olla ettevaatlik, sest need tuginevad rahaliste varade tasakaalu hinnangule, mida ümbritseb märkimisväärne ebakindlus.

Üldjoontes on rahapakkumise ja laenukasv tagasihoidlikud. Samal ajal osutavad värskemad andmed sellele, et 2011. aasta neljandas kvartalis ja eriti detsembris täheldatud märkimisväärne langus pöördus 2012. aasta jaanuaris tõusuks. Laenude poolel ei jätkatud 2012. aasta jaanuaris jõulise lunastamisega, mida täheldati 2011. aasta lõpus. Neid suundumusi koos vaadeldes võib eeldada, et 8. detsembril 2011 võetud mittestandardised meetmed – eelkõige kolmeaastased pikemaajalised refinantseerimisoperatsioonid – on leevendanud euroala krediitiasutustele avalduvat rahastamissurvet ning aidanud vähendada pangandussektori finantsvõimenduse korrapäratu vähendamise riski. Samal ajal on veel vara eeldada, et need mittestandardised meetmed avaldaksid erasektorile antavatele laenudele nähtavat mõju, sest see ilmneb viivitusega.

Joonis 15. Rahapakkumise nominaalse vahe hinnangud¹

(protsent rahaagregaadist M3; sesoonsete ja kalendriliste mõjudega kohandatud; detsember 1998 = 0)

- ametlikule M3-le tuginev rahapakkumise nominaalne vahe
- investoriportfelli struktuurimuutuste hinnangulise mõjuga korrigeeritud M3-le tuginev rahapakkumise nominaalne vahe²

Allikas: EKP.

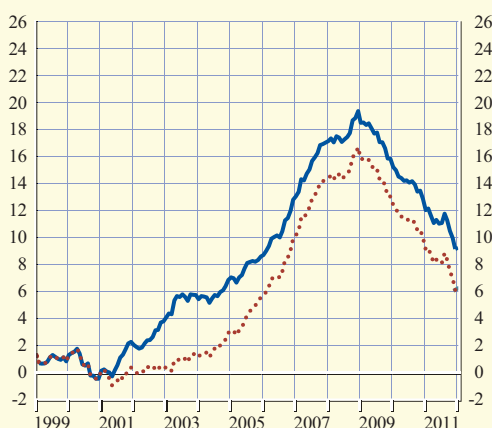
¹ Rahapakkumise nominaalne vahe on erinevus M3 tegeliku taseme ja selle M3 taseme vahel, mis oleks tulenenud M3 pidevast kasvust kontrollväärtusega 4,5% alates 1998. aasta detsembrist (baasperiood).

² Investoriportfellis M3 suunas toimunud struktuurimuutuste ulatuse hinnangute koostamisel kasutatakse EKP 2004. aasta oktoobri kuubülletääni artikli „Monetary analysis in real time” jaotises 4 kirjeldatud üldmeetodit.

Joonis 16. Rahapakkumise reaalse vahe hinnangud¹

(protsent reaalsest rahaagregaadist M3; sesoonsete ja kalendriliste mõjudega kohandatud; detsember 1998 = 0)

- ametlikule M3-le tuginev rahapakkumise reaalse vahe
- investoriportfelli struktuurimuutuste hinnangulise mõjuga korrigeeritud M3-le tuginev rahapakkumise reaalse vahe²

Allikas: EKP.

¹ Rahapakkumise reaalse vahe on erinevus ÜTHIga kohandatud M3 tegeliku taseme ja M3 taseme vahel, mis oleks tulenenud M3 pidevast nominaalsest kasvust kontrollväärtusega 4,5% ja ÜTHI-inflatsioonist vastavalt EKP hinnastabiilsuse määratlusele. Baasperiood on 1998. aasta detsember.

² Investoriportfellis M3 suunas toimunud struktuurimuutuste ulatuse hinnangute koostamisel kasutatakse EKP 2004. aasta oktoobri kuubülletääni artikli „Monetary analysis in real time” jaotises 4 kirjeldatud üldmeetodit.

2.2. MITTEFINANTSSEKTORI JA INSTITUTIONAALSETE INVESTORITE FINANTSINVESTEERINGUD

Mittefinantssektorite finantsinvesteeringute mahu aastakasv 2011. aasta kolmandas kvartalis ei muutunud. Selle taga on osaliselt kodumajapidamiste sissetulekute kasvu aeglustumine ja enneolematult madal säästmismäär. Kindlustusseltside ja pensionifondide finantsinvesteeringute aastakasv jäi samuti muutumatuks, kajastades kodumajapidamiste poolt kindlustustehnilistesse reservidesse tehtud investeeringute väikest mahtu. 2011. aasta neljandas kvartalis finantsturgudel kasvanud pinged tõid kaasa ulatusliku lunastamise kõigi peamiste investeerimisfondide liikide puhul.

MITTEFINANTSSEKTOR

2011. aasta kolmandas kvartalis (viimane kvartal, mille kohta on andmed olemas) oli mittefinantssektori finantsinvesteeringute aastane kasvumäär muutumatult 3,4%, stabiliseerudes see-ga ajaloolises plaanis üsna madalal tasemel (vt tabel 3). Kui poleks olnud mõju, mida avaldas varade kandmine rahaloomeasutustest rämpspankadesse (mis liigitati valitsussektori alla), oleks mittefinantssektori finantsinvesteeringute mahu aastakasv ikka veel lähedal 2009. aasta lõpus ja 2010. aasta alguses täheldatud mõõnale. 2011. aasta kolmanda kvartali tagasihoidlikud muutused kätkevad endas instrumentide erinevat dünaamikat. Eeskätt noteeritud aktsiatesse tehtud investeeringute ja muude debitorsete võlgnevuste (sh kaubanduskrediidi) osakaal suurenes võrreldes eelmise kvartaliga. Sularahasse ja hoiustesse, kindlustustehnilistesse reservidesse ja investee-

Tabel 3. Euroala mittefinantssektori finantsinvesteeringud

	Bilansiline jääk protsendina finantsvaradest ¹	Aastakasvud										
		2009 II kv	2009 III kv	2009 IV kv	2010 I kv	2010 II kv	2010 III kv	2010 IV kv	2011 I kv	2011 II kv	2011 III kv	
Finantsinvesteeringud	100	3,7	3,5	2,6	2,6	2,6	2,6	3,4	3,2	3,4	3,4	
Sularaha ja hoiused	24	6,9	6,0	3,3	1,9	1,5	2,1	3,0	3,4	3,8	3,1	
Võlaväärtpaberid, v.a tuletisinstrumentid	6	0,6	-0,5	-2,6	-2,5	-2,6	-2,9	4,7	7,7	8,6	8,6	
millest: lühiajalised	0	-22,8	-33,0	-35,7	-27,2	-22,1	-7,0	-4,4	3,9	7,7	0,2	
millest: pikaajalised	5	4,2	4,4	2,6	0,8	-0,4	-2,5	5,5	8,1	8,7	9,4	
Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid, v.a avatud investeerimisfondide osakud	28	4,7	4,4	3,0	2,7	2,4	2,3	2,5	2,0	2,2	2,5	
millest: noteeritud aktsiad	5	5,4	5,0	4,6	4,7	3,5	2,4	3,4	1,1	0,8	2,9	
millest: noteerimata aktsiad ja muud omandiväärtpaberid	22	4,5	4,2	2,7	2,3	2,1	2,2	2,3	2,3	2,5	2,4	
Avatud investeerimisfondide osakud	5	-3,9	-1,0	2,2	0,2	-1,4	-2,1	-2,8	-3,4	-2,5	-4,5	
Kindlustustehniline reserv	16	3,1	3,6	4,4	5,0	4,7	4,6	4,2	3,5	3,2	2,7	
Muud ²	22	1,9	1,6	1,6	3,6	4,8	5,0	5,5	4,8	4,9	6,2	
M3³		3,6	1,8	-0,4	-0,1	0,3	1,1	1,7	2,2	2,0	2,9	

Allikas: EKP.

¹ Viimase olemasoleva kvartali lõpu seisuga. Ümardamise tõttu ei pruugi arvud täielikult ühtida.

² Muud finantsvarad hõlmavad laene ja muid debitoorseid võlgnevusi, mis omakorda hõlmavad kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete antud kaubanduskrediiti.

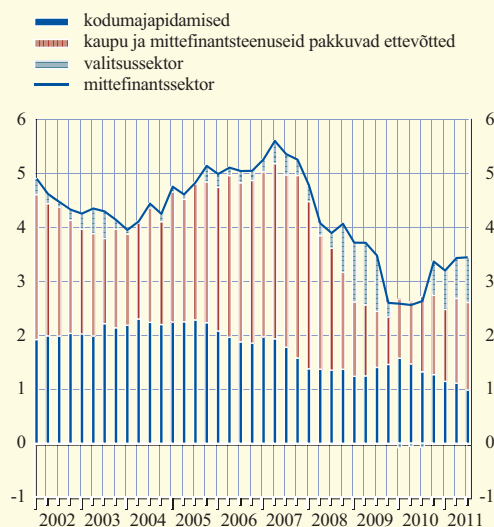
³ Kvartali lõpp. Rahaagregaat M3 sisaldab rahalaadseid instrumente, mida euroala mitterahaloomesutused (st mittefinantssektor ja mitterahaloomelised finantsvahendajad) hoiavad euroala rahaloomeasutustes ja keskvalitsuses.

misfondide aktsiatesse tehtud investeeringute osakaal aga vähenes või muutus negatiivsemaks. Esimest korda pärast 2008. aasta lõppu oli kvartaalne sissevool rahaloomeasutuste emiteeritud instrumentidesse suurem kui muude instrumentide puhul. See on märk portfelli struktuuri mõningasest muutmisest pankade kohustuste kasuks. Rahaloomeasutuste bilansside statistikast saadud teabe põhjal oli see struktuurimuutus siiski ajutine ja 2011. aasta neljandas kvartalis pöördus see veidi.

Mittefinantssektorite investeeringute kogumahu muutumatu aastakasv kolmandas kvartalis kajastab asjaolu, et kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete ning valitsussektori osakaal suurenes veelgi, ent seda kasvu tasakaalustasid kodumajapidamiste mõnevõrra tagasihoidlikumad finantsinvesteeringud (vt joonis 17). Kodumajapidamiste finantsvarade aeglasem kogunemine näitab investeerimisfondide aktsiate mahu jätkuvat vähenemist ja kindlustustehnilistesse reservidesse tehtud in-

Joonis 17. Mittefinantssektori finantsinvesteeringud

(aastamuutus protsentides; panus protsendipunktides)

Allikas: EKP.

vesteeringute mahu kahanemist kasutatava nominaaltulu pidurdunud kasvu ja ajalooliselt väikese säästmismäära tõttu. Investeeringufondide statistika järgi alandasid kodumajapidamised hoitava- te investeeringufondide – esmajoonel aksia- ja segafondide – aktsiate mahtu aasta lõpus veelgi.

Valitsussektori finantsinvesteeringute aastakasv hoogustus 2011. aasta kolmandas kvartalis tuntuvalt, ehkki selle määr oli juba niigi kõrge. Aastakasvu kiirenemine viitab muude debitorsete võlgnevuste tempokale kasvule, mida tasakaalustas üldjoontes valitsussektori hoiuste ulatuslik vähenemine. 2011. aasta kolmandas kvartalis suurenesid muud debitoorsed võlgnevused tõenäoliselt bilanssides olnud varasemate maksuvõlgade tõttu. Valitsussektori finantsinvesteeringute iseäranis kiire kasv tulenes eeskätt mõjust, mida avaldas ikka veel varade kandmine rahaloome- asutustest rämpspankadesse 2010. aasta neljandas kvartalis.

Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete finantsvarade pisut kiirem kogunemine 2011. aasta kolmandas kvartalis tulenes eelkõige noteeritud aktsiate elavamast soetamisest ja muude debitorsete võlgnevuste kasvust. Esimene oli ilmselt seotud ühinemiste ja ülevõtmistega, viimane aga tulenes kaubanduskrediidi suurenemisest. Kaubanduskrediidi suurenemine kajastab tõenäoliselt seda, et nii ettevõtted kui ka riigiasutused lükkavad valitseva ebakindluse ja karmide rahastamistingimuste tõttu soetatud kaupade ja teenuste eest tasumist edasi, ning seda, et ekspordi jõuline kasv jätkub. Täpsem teave finantsvoogude ja mittefinantsteenuseid pakkuva erasektori bilansside arengu kohta on esitatud osades 2.6 ja 2.7. Kõigi institutsionaalsete sektorite kohta võib lugeda ka 2012. aasta veebruari kuubulletääni taustinfost „Integrated euro area accounts for the third quarter of 2011”.

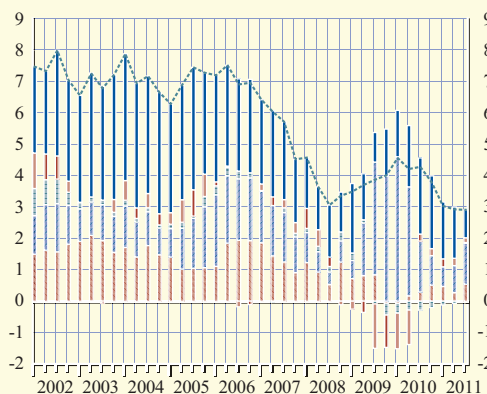
INSTITUTIONAALSED INVESTORID

Peamine tegur, mis määrab kindlustusseltside ja pensionifondide investeeringute vahendid, on kodumajapidamiste poolt kindlustustehnilistesse reservidesse tehtud investeeringud. Nende jätkuvalt aeglane kasv selgitab, miks kindlustusseltside ja pensionifondide finantsinvesteeringute mahu aastakasv jäi 2011. aasta kolmandas kvartalis (värskeimad andmed, mis on euroala integreeritud kontode kohta olemas) muutumatult 2,9% tasemele (vt joonis 18). See oli madalaim määr alates 1999. aastast. Kui vaadelda instrumente lähemalt, siis kindlustusseltside ja pensionifondide finantsinvesteeringute aastakasvu suurimaks mõjutajaks kujunesid investeeringufondide aktsiad. See näitas, et kindlustusseltsid ja pensionifondid eelistavad investeerida kodumajapidamiste poolt elukindlustusse ja pensionilaadsetesse toodetesse paigutatud vahendeid ning vahetult hoitava võlaväärtpaberite müügist saadud vahendeid valdavalt pigem investeeringufondidesse, mitte otse väärtpaberitesse. Samal ajal suurendasid kindlustusseltsid ja pensionifondid märkimis-

Joonis 18. Kindlustusseltside ja pensionifondide finantsinvesteeringud

(aastamuutus protsentides; panus protsendipunktides)

- võlaväärtpaberid, v.a tuletisinstrumendid
- noteeritud aktsiad
- noteerimata aktsiad ja muud omandiväärtpaberid
- avatud investeeringufondide aktsiad
- muu¹
- finantsvarad kokku

Allikas: EKP.

¹ Hõlmab laenusid, hoiuseid ja kindlustustehnilisi reserve ning muid debitorsete võlgnevusi.

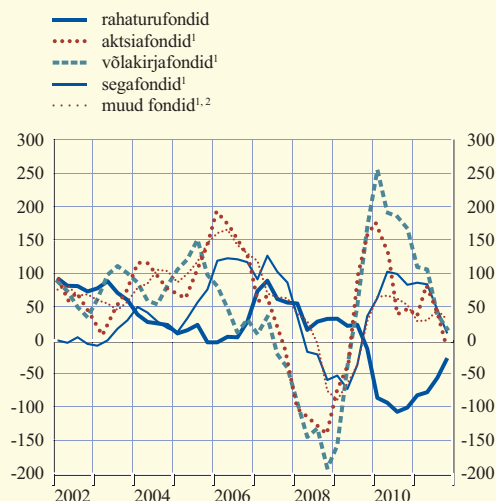
väärselt paigutusi sularahasse ja hoiustesse ning see võib viidata finantsturgude ebakindlusele.

2011. aasta neljandas kvartalis vähenes aastane sissevool investeerimisfondide aktsiatesse/osaakutesse (v.a rahaturufondid) eelmises kvartalis täheldatud 171 miljardilt eurolt 43 miljardi euroni. Aastane kasvumäär langes veelgi, olles neljandas kvartalis 0,7%, võrrelduna kolmanda kvartali 3,0%ga. Aastane sissevool kõikidesse kolme põhitüüpi investeerimisfondidesse (s.o aktsia-, võlakirja- ja segafondid) vähenes, sealjuures aktsiafondide aastane vool muutus veidi negatiivseks (vt joonis 19). Need suundumused näitavad, et suurenenud majandusliku ja finantsturgude ebakindluse tõttu eemalduti üldiselt riskantsematest varadest ning et osaliselt viidi vahendeid 2011. aasta neljandas kvartalis ka väljapoole euroala. Ent finantsturgudel valitsevast ebakindlast olukorrast said kasu rahaturufondid, kus neljandas kvartalis võis täheldada teatavat sissevoolu, sest neid fonde kasutatakse sageli teistest fondidest välja võetud rahaliste vahendite ajutiseks paigutamiseks. See sissevool ei korvanud siiski varasemate kvartalite väljavoolu, mis oli tõenäoliselt seotud nende fondide suhteliselt väikese tootlusega. Selle tulemusena võis vaatlusaluses kvartalis märgata aastast väljavoolu rahaturufondide aktsiatest/osaakutest, ehkki see oli palju väiksem kui eelmises kvartalis.

Kui vaadata eeskätt muutusi 2011. aasta neljandas kvartalis, mil riikide võlakirjaturgudel valitsevad pinged süvenesid, siis ilmneb, et investeerimisfondide aktsiatest ja osaakutest (v.a rahaturufondidest) voolas sesoonselt kohandamata andmete põhjal välja 47 miljardit eurot. Tegu oli teise järjekohase kvartaliga, kus võis täheldada väljavoolu, ehkki mõlemas kvartalis oli väljavool palju väiksem kui pärast Lehman Brothersi pankrotti. Lunastamist täheldati kõigi kolme peamise investeerimisfondi tüübi puhul – kõige silmatorkavamad olid need 2011. aasta oktoobris ja novembris. Kõige suuremat väljavoolu täheldati aktsia- ja segafondidest. See moodustas üle kahe kolmandiku kogu kvartali väljavoolust. 2011. aasta neljandas kvartalis kasvas aga euroala investeerimisfondide (v.a rahaturufondid) poolt emiteeritud aktsiate/osaakute maht eelmise kvartaliga võrreldes 4,5%, hoolimata ulatuslikust vahendite väljavõtmisest viimastel kuudel. See tulenes eeskätt varahindade suurenemisest novembri lõpust saadik ja vähemal määral sellest, et mõned rahaturufondid liigitati detsembris statistiliselt ümber võlakirjafondideks (neid puudutav summa oli üle 100 miljardi euro). Investeerimisfondide lunastamistegevus kajastus bilansi varade poolel aktsiate ja muude omandiväärpaberite, väärtpaberite (v.a aktsiad), investeerimisfondide aktsiate laiapõhjalise realiseerimise ning hoiuste vähenemise tõttu.

Joonis 19. Aastased netovood rahaturu- ja investeerimisfondidesse

(mld EUR)

Allikad: EKP ja EFAMA.

¹ Enne 2009. aasta esimest kvartalit on kvartalivoogude hinnangud tuletatud EKP investeerimisfondide ühtlustamata statistikast; EKP arvutused EFAMA esitatud riiklike andmete põhjal; EKP hinnangud.

² K.a kinnisvara- ja riskikapitalifondid ning mujal hõlmamata fondid.

2.3. RAHATURU INTRESSIMÄÄRAD

7. detsembrist 2011 kuni 7. märtsini 2012 rahaturu intressimäärad üldjoontes langesid. Selle põhjuseks oli lühiajaliste intressimääraootuste allapoole korrigeerimine ja EKP nõukogu 2011. aasta 8. detsembri otsus alandada EKP baasintressimäärasid 25 baaspunkti võrra. Uued baasintressimäärad hakkasid kehtima alates 14. detsembril 2011 sooritatud põhilisest refinantseerimisoperatsioonist. Rahaturu intressimäärade volatiilsus vähenes ja EONIA on alates aasta algusest stabiliseerunud madalal tasemel, kajastades suurt ülemäärast likviidsust mahtu.

Rahaturu tagamata intressimäärad langesid 7. detsembrist 2011 kuni 7. märtsini 2012. EUROBORi ühe, kolme, kuue ja kaheteistkümne kuu intressimäärad olid 2012. aasta 7. märtsi seisuga 0,50%, 0,91%, 1,22% ja 1,55%, s.t 70, 56, 48 ja 49 baaspunkti madalamad kui 2011. aasta 7. detsembril. Kaheteistkümne kuu ja ühe kuu EURIBORi vahe – rahaturu tulukõvera kalde näitaja – suurenes vaadeldaval perioodil 21 baaspunkti ja oli 7. märtsil 105 baaspunkti (vt joonis 20).

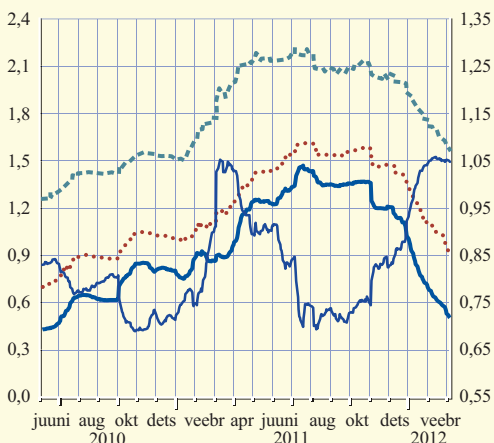
Rahaturu tagatud intressimäärad on aasta algusest saadik olnud stabiilselt väga madalal tasemel (vt joonis 21). Kolme kuu üleöö intressimäära vahetustehingute määr oli 7. märtsil 0,34%, mis on ligikaudu 13 baaspunkti madalamal kui 7. detsembril. Kuna vastav tagamata EURIBOR langes veelgi enam, kahanes nende määrade vaheline erinevus 7. detsembri 101 baaspunktilt 7. märtsil 57 baaspunkti.

2012. aasta märtsis, juunis ja septembris lõppevate kolme kuu EURIBORi futuurlepingute hindadest tuletatud intressimäärad olid 7. märtsi seisuga vastavalt 0,83%, 0,69% ja 0,67% ehk võrreldes 7. detsembril täheldatud tasemetega olid need langenud vastavalt 21, 28 ja 29 baaspunkti, kajastades osaliselt seda, et oodatakse EKP intressimäärade alandamist (vt joonis 22). Kolme kuu EURIBORi futuurlepingute optioonidest tuletatud konstantse – kolme, kuue, üheksa ja kaheteistkümne kuu – tähtajaga eeldatav volatiilsus on viimase kolme kuu jooksul märkimisväärselt vähenenud (vt joonis 23).

Joonis 20. Rahaturu intressimäärad

(protsenti aastas; vahe protsendipunktides; päevased andmed)

- ühe kuu EURIBOR (vasakpoolel teljel)
- kolme kuu EURIBOR (vasakpoolel teljel)
- 12 kuu EURIBOR (vasakpoolel teljel)
- 12 kuu ja ühe kuu EURIBORi vahe (parempoolel teljel)

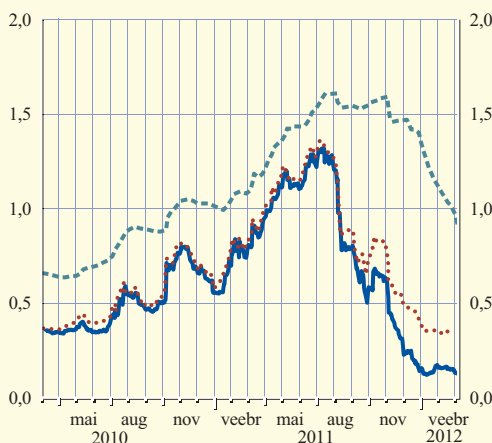

Allikad: EKP ja Thomson Reuters.

Joonis 21. Kolme kuu EUREPO, EURIBOR ja üleöö intressimäära vahetustehing

(protsenti aastas; päevased andmed)

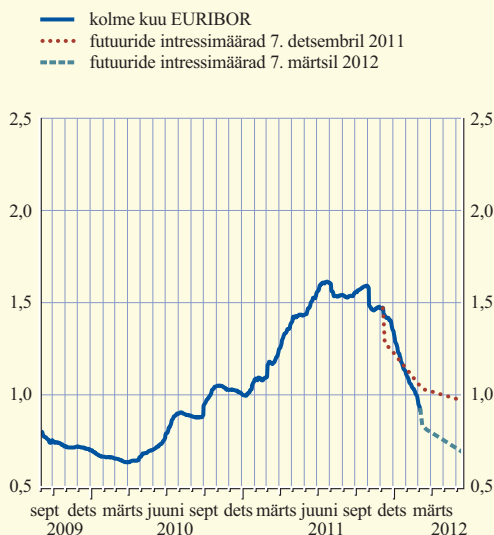
- kolme kuu EUREPO
- kolme kuu üleöö intressimäära vahetustehing
- kolme kuu EURIBOR

Allikad: EKP, Bloomberg ja Thomson Reuters.

Joonis 22. Kolme kuu intressimäärad ja futuuride intressimäärad euroalal

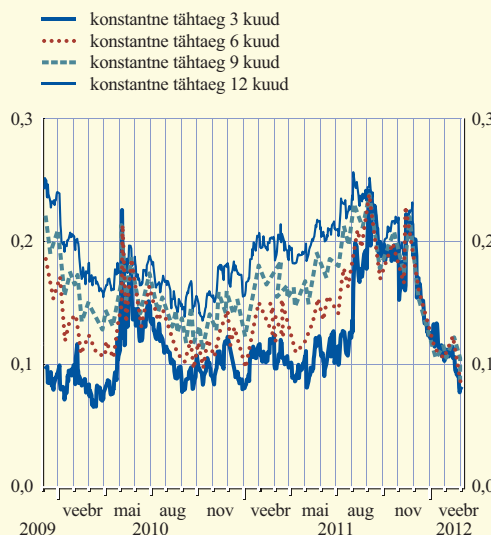
(protsenti aastas; päevased andmed)

Allikas: Thomson Reuters.
Märkus. Londoni Rahvusvahelisel Finantsfutuuride Börsil (LIFFE) noteeritud kolmekuulised futuurlepingud, mille loovustähtaeg on käesoleva ja järgneva kolme kvartali lõpus.

Joonis 23. Konstantse tähtajaga eeldatavad volatiilsused, mis on tuletatud kolme kuu EURIBORI futuurlepingute optsioonidest

(protsenti aastas; päevased andmed)

Allikad: Thomson Reuters ja EKP arvutused.
Märkus. Näitaja arvutatakse kahes etapis. Esiteks, kolme kuu EURIBORI futuurlepingute optsioonidest tuletatud eeldatavad volatiilsused konverteeritakse, väljendades need logaritmitulustuste asemel logaritmitud hindades. Teiseks, saadavad konstantse tähtajaga eeldatavad volatiilsused teisendatakse andmeteks, mis väljendavad konstantset aega tähtajani.

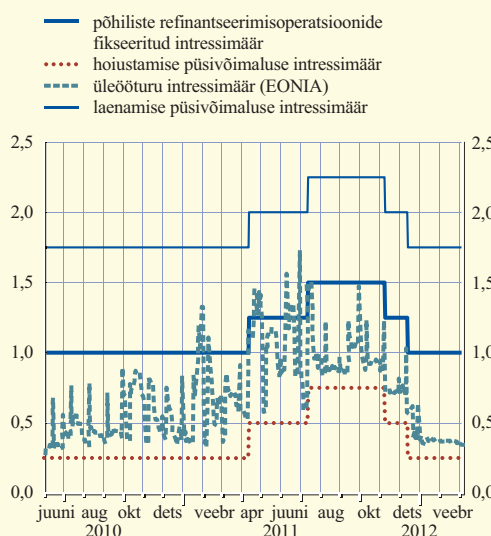
Kui heita pilk üleöötähtaegadele, siis jäi EONIA kuni 2012. aasta jaanuari esimese nädalani suhteliselt volatiilseks, ent stabiliseerus seejärel. Finantsturgudel teravnunud pingete tõttu hakkasid pangad vaadeldaval perioodil eurosüsteemi likviidsusoperatsioone palju rohkem kasutama. Seetõttu suurenes süsteemi ülemäärane likviidsus, millest annab tunnistust hoiustamise püsivõimaluse kasutamine. Seega jäi erinevus EONIA ja põhilise refinantseerimisoperatsioonide määra vahel kogu vaatlusaluse perioodi jooksul negatiivseks.

8. detsembril langetas nõukogu EKP baasintressimäärasid 25 baaspunkti võrra, alandades hoiustamise püsivõimaluse määra 0,25%ni, põhiliste refinantseerimisoperatsioonide määra 1,00%ni ja laenamise püsivõimaluse intressimäära 1,75%ni. EONIA peegeldas seda langust ja oli 7. märtsi seisuga 0,355% (vt joonis 24).

EKP jätkas vaatlusalusel perioodil rahaturgude toetamist ühenädalaste, ühe arvestusperioodi pik-

Joonis 24. EKP intressimäärad ja üleööturu intressimäär

(protsenti aastas; päevased andmed)

Allikad: EKP ja Thomson Reuters.

kuste ja kolmekuuliste likviidsust suurendavate operatsioonide abil. Kõik need operatsioonid sooritati piiramatu mahuga ja fikseeritud intressimääraga pakkumismenetlusena. Võttes arvesse pingeid euroala finantsturgudel, otsustas EKP nõukogu alandada ka reservimäärat 2%lt 1%ni ning suurendada likviidsust kahe täiendava, ligikaudu kolme aasta pikkuse pikemaajalise refinantseerimisoperatsiooni abil, mis sooritati samuti piiramatu mahuga ja fikseeritud intressimääraga pakkumismenetlusena. Esimene kahest operatsioonist tehti 2011. aasta 21. detsembril ja teine 2012. aasta 29. veebruaril (vt taustinfo 3).

Taustinfo 3

KAHE KOLMEAASTASE PIKEMAAJALISE REFINANTSEERIMISOPERATSIOONI MÕJU

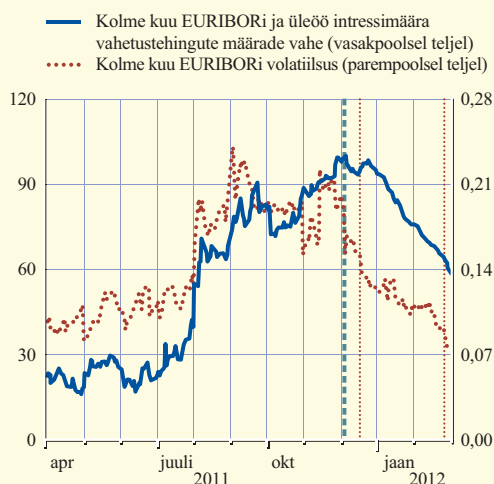
Riigivõlakirjaturgudel 2011. aasta teisel poolel kasvanud surve takistas suure ebakindluse tõttu üha enam euroala pankade ligipääsu turupõhisele rahastamisele. Halvenenud olukord tõi kaasa ohu, et krediidasutuste poolt euroala kodumajapidamistele ning kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele antavate laenude maht väheneb. Joonisel A kajastuvad euroala rahaturgudel alates 2011. aasta juulist suurenenud pinged, mida väljendavad rahaturu volatiilsuse ja krediidiriskipremiate taseme tõus.

Et aidata ennetada laenupakumise piiramist ning tagada, et EKP rahapoliitika kandub reaalmajandusse jätkuvalt tulemuslikult üle ja kaitseb euroala hinnastabiilsust, otsustas EKP nõukogu 8. detsembril 2011 võtta täiendavaid erakorralisi rahapoliitilisi meetmeid. Kokkulepitud meetmed hõlmavad kahte pikemaajalist kolmeaastast tähtjaga ja ennetähtaegse tagasimakse võimalusega refinantseerimisoperatsiooni.

Esimene operatsioon teostati 21. detsembril 2011 ja sellega jaotati 523 krediidasutusele 489,2 miljardit eurot. See sisaldas ka 45,7 miljardit eurot, mis kanti üle 2011. aasta oktoobris jaotatud 12kuulise pikemaajalise refinantseerimisoperatsiooni käigus ning tõi tol nädalal kaasa 210,0 miljardi euro suuruse netolikviidsussüsti. Teine operatsioon toimus 29. veebruaril 2012 ja sellega jaotati 800 krediidasutusele 529,5 miljardit eurot. See lisandus 6,5 miljardile eurole, mis jaotati samal päeval korralise kolmekuulise pikemaajalise refinantseerimisoperatsiooni käigus. Kui võtta arvesse veel 29,5 miljardit eurot, mis jaotati igapäevase põhilise refinantseerimisoperatsiooniga, väljastas eurosüsteem nende kolme likviidsust suurendava operatsiooni tulemusel 565,5 miljardit eurot. Siinkohal tuleb arvesse võtta ka neid operatsioone, mille tähtaeg saabus samal nädalal ja mille koguväärtus oli 254,9 miljardit eurot.

Joonis A. Euroala rahaturu intressimäärade vahe ja volatiilsus

(baaspunktides; protsentides)

Allikad: EKP, Bloomberg, Thomson Reuters. Märkus. Roheline vertikaalne joon tähistab 8. detsembril 2011 välja kuulutatud kahte kolmeaastast tähtjaga pikemaajalist refinantseerimisoperatsiooni. Kaks punast vertikaalset joont tähistavad vastavalt 21. detsembril 2011 ja 29. veebruaril 2012 teostatud kahe pikemaajalise refinantseerimisoperatsiooni jaotust.

Koos pankadelt saadud esialgse informatsiooniga näitab analüüs, et kolmeaastastes pikemaajalistes refinantseerimisoperatsioonides mõjutasid pankade pakkumist suurel määral rahastamiskaalutlused.¹ Joonisel B on näha pankade emiteeritavate (tagatud ja tagamata) võlakirjade tulususe vahe ja mõlemas kolmeaastases pikemaajalises refinantseerimisoperatsioonis pankade pakutud summade (protsendina nende koguvaradest) positiivne suhe. Kuid märkimisväärne hulk kolmeaastaste pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide käigus pakkumise teinud panku ei emiteerinud 2011. aastal võlaväärtpabereid. Jooniselt nähtub, et isegi kui pank oleks saanud võlakirjaturult pikemaajalisi vahendeid, oleks tal ikkagi olnud suur huvi laenata ka eurosüsteemilt, sest sellega kaasnevad väiksemad kulud. Samal ajal muudavad need rahastamistingimused pankade investeerimis- ja laenuandmisvõimalused ligitõmbavamaks. See toetab EKP nõukogu seisukohta, et niisugused meetmed aitavad kõrvaldada tegureid, mis takistavad reaalmajanduse ligipääsu rahastamisele.

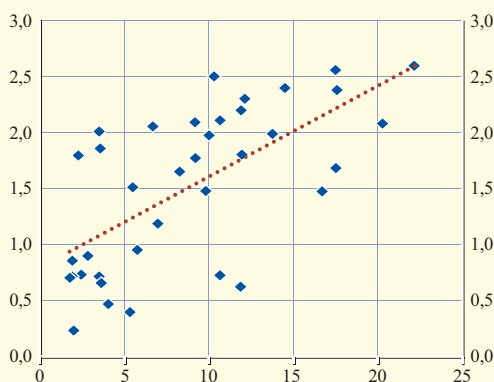
Pankade rahastamistingimuste parandamisega võis EKP hoida ära ebakorrapärase varade vähendamise, mis oleks hakanud survestama teatud finantstursektoreid. Kolmeaastased pikemaajalised refinantseerimisoperatsioonid võisid aidata tõkestada valitsussektori võlakriisi ülekandumist nii laenuurule kui ka finantsturgudele laiemalt. Lisaks on need parandanud turgude kindlustunnet paljude varade suhtes ja aidanud järk-järgult taasavada varem suletud turusektoreid. Joonis C näitab krediidiriskipreemiate üldist kahanemist võlaturgudel, mõõdetuna krediidiriski vahetustehingute tootluse vahena pärast pikemaajalisi refinantseerimisoperatsioone. Ent sellegi vaatlemisel tuleb arvesse võtta eelarve konsolideerimist euroalal ja hiljutisi märke majanduse stabiliseerumise kohta.

¹ Esimese operatsiooni analüüsi kohta vt EKP 2012. aasta jaanuari kuubülletääni taustinfo 4 „The impact of the first three-year longer-term refinancing operation”.

Joonis B. Pankade riskipreemias ja pakkumised (pankade kohta, kellel oli 2011. aastal ligipääs turule)

(protsentides)

y-telg: emiteeritavate pikaajaliste võlakirjade *mid-swap*'i tulususe vahe 2011. aastal
x-telg: mõlemas kolmeaastases pikemaajalises refinantseerimisoperatsioonis pakutud summad protsendina koguvaradest

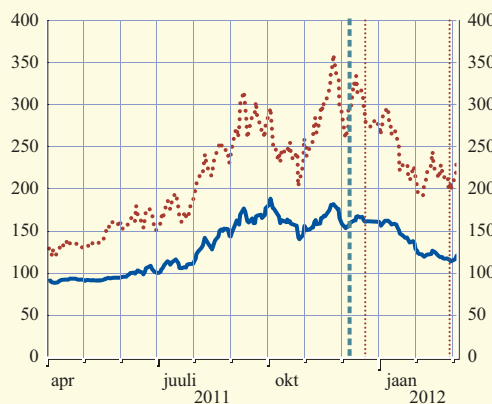

Allikad: EKP, Fitch Ratings ja DCM Dealogic.

Joonis C. Finantsettevõtete ning kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete krediidiriski vahetustehingute tootluse vahe

(baaspunktides)

— iTraxx Europe'i indeks kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete krediidiriski vahetustehingute tootluse vahe kohta
..... iTraxx Europe'i indeks investimisjärgu finantsettevõtete krediidiriski vahetustehingute tootluse vahe kohta

Allikad: JP Morgan ja EKP arvutused.
Märkus. Roheline vertikaalne joon tähistab 8. detsembril 2011 välja kuulutatud kahte kolmeaastast tähtajaga pikemaajalist refinantseerimisoperatsiooni. Kaks punast vertikaalset joont tähistavad vastavalt 21. detsembril 2011 ja 29. veebruaril 2012 teostatud kolmeaastasteid pikemaajalisi refinantseerimisoperatsioone. Krediidiriski vahetustehingute tootluse vahe on arvestatud kõige viimasena emiteeritud viieaastaste väärtpaberite alusel.

Võib kuluda mitu kuud, enne kui rahapakkumise andmetes avaldub kogu kasulik mõju pankade laenudele, mida väljastatakse kodumajapidamistele ning kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele. Seega võib rahapakkumise ja laenude mahu kasv jääda veel mõneks ajaks aeglaseks, enne kui see hakkab siinkirjeldatud kolmeaastaste pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide tulemusel hoogustuma (ehkki rahapakkumise ja laenude mahu kasvu andmeid tuleks samuti vaadelda praeguse tagasihoidliku majandustegevuse valguses).

EKPI on olemas kõik vajalikud vahendid, et tagada rahapoliitika abil hinnastabiilsus euroalal. Lisaks kontrollib eurosüsteem pidevalt tagatiste sobivust ja oma riskiohjeraamistikku, et juhtida riske, mis tulenevad bilansimahu vastavast suurenemisest. Pealegi kindlustab konservatiivsete riskiohjemeetmete – näiteks allahindluste – rakendamine kõikides rahapoliitilistes operatsioonides eurosüsteemi finantsseisundi tugevana püsimise.

EKP teostas igal nädalal ka ühenädalasi likviidsust vähendavaid operatsioone muutuva intressimääraga pakkumisenä, mille pakkumisintressi ülemmäär oli 2011. aasta kaheteistkümnendal ning 2012. aasta esimesel ja teisel arvestusperioodil 1%. Nende operatsioonide käigus oli EKP nõus vähendama likviidsust summas, mis vastas väärtpaperituruprogrammi raames sooritatud ostude kogusummale, milleks oli 2012. aasta 7. märtsi seisuga 217,8 miljardit eurot.

Vaadeldavat perioodi iseloomustas ka suur ülemäärane likviidsus ja hoiustamise püsivõimalust kasutati kolmel kõnealusel arvestusperioodil (s.t 2011. aasta kaheteistkümnendal arvestusperioodil ja 2012. aasta esimesel ja teisel arvestusperioodil) päevas keskmiselt 462 miljardi euro ulatuses. Kolmel eelneval arvestusperioodil kasutati hoiustamise püsivõimalust aga keskmiselt 204 miljardi euro eest päevas (vt ka taustinfo 4).

Taustinfo 4

LIKVIIDSUSKESKKOND JA RAHAPOLIITILISED OPERATSIOONID ALATES 9. NOVEMBRIST 2011 KUNI 14. VEEBRUARINI 2012

Selles taustinfos antakse ülevaade EKP avaturuoperatsioonidest kolmel kohustusliku reservi arvestusperioodil, mis lõppesid 13. detsembril 2011, 17. jaanuaril 2012 ja 14. veebruaril 2012. Kogu vaadeldaval ajavahemikul jätkati kõiki euro refinantseerimisoperatsioone piiramatult mahu ja fikseeritud intressimääraga pakkumismenetlustena.

8. detsembril 2011 tegi EKP nõukogu otsuse laiendada krediitvõimalustega seotud lisameetmete kohta, mille eesmärk on toetada pankade laenuandmist ja likviidsust euroala rahaturul. Nõukogu otsustas:

- sooritada kaks täiendavat likviidsust suurendavat pikemaajalist refinantseerimisoperatsiooni tähtajaga ligikaudu kolm aastat ja ennetähtaegse tagasimakse võimalusega ühe aasta möödudes. Esimene selline operatsioon tehti 21. detsembril 2011 (sellega asendati 13kuuline pikemaajaline refinantseerimisoperatsioon, mis oli kavandatud nimetatud kuupäevaks ja millest teatati 6. oktoobril 2011) ja teine 29. veebruaril 2012;
- vähendada kohustusliku reservi määra 2%lt 1%le alates 18. jaanuaril 2012 algavast kohustusliku reservi arvestusperioodist;

- katkestada iga arvestusperioodi viimasel päeval teostatavate peenhäälestusoperatsioonide tegemine alates 14. detsembril 2011 algavast arvestusperioodist;
- võtta meetmeid tagatise kättesaadavuse suurendamiseks.

Arvestades teiste operatsioonide lõppemist kahe kolmeaastase pikemaajalise refinantseerimisoperatsiooni algusaja lähedal, otsustas EKP nõukogu teha 20. detsembril 2011 ja 28. veebruaril 2012 veel kaks likviidsust suurendavat ühepäevast peenhäälestusoperatsiooni.

Lisaks langetati vaadeldaval ajavahemikul nõukogu otsuse alusel kahel korral EKP baasintressimäärasid 25 baaspunkti võrra.

Pangandussüsteemi likviidsusvajadus

Vaadeldaval ajavahemikul oli pangandussüsteemi kogu päevane likviidsusvajadus – mida määratakse autonoomsete tegurite, kohustusliku reservi ja ülereservi (s.t kohustuslikku reservi ületavad vahendid, mida hoitakse arvelduskontodel) summana – keskmiselt 433,5 miljardit eurot. See oli 18,9 miljardit eurot väiksem kui kolme eelmise arvestusperioodi (alates 10. augustist kuni 8. novembrini 2011) päeva keskmine.

Likviidsusvajaduse kahanemine tulenes peamiselt kohustusliku reservi nõude vähenemisest. Kuni 17. jaanuarini 2012 oli kohustusliku reservi nõude päevane tase 207,0 miljardit eurot. Viimasel vaatlusalusel arvestusperioodil alanes kohustusliku reservi nõude päevane tase 103,3 miljardile eurole, mis peegeldas eespool mainitud otsust vähendada kohustusliku reservi määra 2%lt 1%le. Vaadeldaval ajavahemikul kasvas autonoomsete tegurite keskmine väärtus 5,1 miljardi euro võrra, olles 251,0 miljardit eurot. Päevased ülereservid olid keskmiselt 4,8 miljardit eurot, mis on suurem summa kui 2,5 miljardit eurot kolmel eelmisel arvestusperioodil (vt joonis A).¹

Likviidsuse pakkumine

Vaadeldaval ajavahemikul oli avaturuoperatsioonidega pakutav kogulikviidsus keskmiselt 802,0 miljardit eurot. See summa oli 186,7 miljardi euro võrra suurem kui eelmisel kolmel arvestusperioodil. Pakkumisoperatsioonide² raames pakuti keskmiselt 530,3 miljardit eurot, mis on 121,8 miljardi euro võrra rohkem

Joonis A. Pankade kohustuslikku reservi ületavad vahendid, mida hoitakse arvelduskontodel

(mld EUR; keskmine tase igal arvestusperioodil)

Allikas: EKP.

¹ Et saada lisateavet ülereserve mõjutavate tegurite kohta, vt EKP 2005. aasta oktoobri kuubülletääni taustinfo „Excess reserves and the ECB’s implementation of monetary policy”.

² Pakkumisoperatsioonid hõlmavad põhilisi refinantseerimisoperatsioone, pikemaajalisi refinantseerimisoperatsioone ja peenhäälestusoperatsioone, millest viimased võivad likviidsust nii suurendada kui ka vähendada.

Likviidsust suurendavad operatsioonid 9. novembrist 2011 kuni 14. veebruarini 2012

Likviidsust suurendavad operatsioonid	Põhilised refinantseerimisoperatsioonid	Eritähtajaga refinantseerimisoperatsioonid	Kolmekuulised pikemaajalised refinantseerimisoperatsioonid	Kuuekuulised pikemaajalised refinantseerimisoperatsioonid	Üheaastased pikemaajalised refinantseerimisoperatsioonid	Kolmeaastased pikemaajalised refinantseerimisoperatsioonid
Päeva keskmine (mld EUR)	179,9	45,6	157,4	49,4	11,2	489,2

Allikas: EKP.

kui eelmisel vaatlusperioodil. Selle põhjuseks oli peamiselt pikemaajalistes refinantseerimisoperatsioonides pakutud suurem likviidsus.

Eelmise perioodiga võrreldes vähenes eritähtajaga (ühe arvestusperioodi pikkuse tähtajaga) refinantseerimisoperatsioonide pakutav keskmine likviidsus 18,4 ja kolmekuuliste pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide pakutav keskmine likviidsus 104,2 miljardit eurot. Seevastu ühenädalase tähtajaga põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakutav keskmine likviidsus suurenes 8,3 miljardi euro võrra. Vaadeldaval ajavahemikul sooritati ainult üks 12kuuline pikemaajaline refinantseerimisoperatsioon (11,2 miljardit eurot). Lisaks pakuti 489,2 miljardit eurot kolmeaastase pikemaajalise refinantseerimisoperatsiooni kaudu, mis arveldati 22. detsembril 2011 (vt tabel).

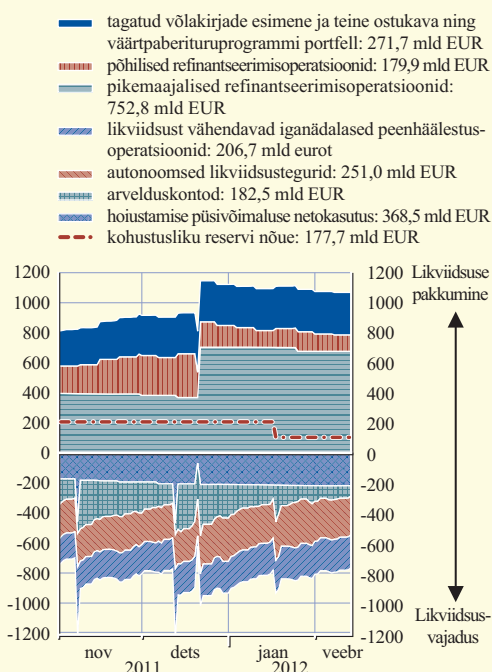
Kokku saavutati tagatud võlakirjade kahe ostukava ja väärtpaberituruprogrammiga likviidsust vaadeldaval ajavahemikul keskmiselt 271,7 miljardi euro ulatuses, kõrvutatuna keskmiselt 206,7 miljardi euroga kolmel eelnenud arvestusperioodil.

Tagatud võlakirjade esimesest ostukavast, mille ostud lõppesid 30. juunil 2010, saadud likviidsus moodustas 14. veebruaril 2012. aastal 57,6 miljardit eurot. Seda oli aegunud summade tõttu pisut vähem kui eelmise vaatlusperioodi 59,4 miljardit eurot. 14. veebruaril 2012 oli tagatud võlakirjade teise ostukava raames arveldatud ostude väärtus 5,8 miljardit eurot, ent väärtpaberituruprogrammi raames arveldatud ostude puhaskväärtus oli 219,3 miljardit eurot, võrrelduna 185,3 miljardi euroga 8. novembril 2011. Samal ajal neutraliseerisid iganädalased operatsioonid kogu väärtpaberituruprogrammiga pakutud likviidsuse, neelates vaadeldaval ajavahemikul keskmiselt 206,7 miljardit eurot.

Vastavalt eelnimetatud otsusele katkestada iga arvestusperioodi viimasel päeval teostatavate peenhäälestusoperatsioonide tegemine

Joonis B. Pangandussüsteemi likviidsusvajadus ja likviidsuse pakkumine

(mld EUR; iga kirje juures on esitatud vaatlusperioodi päevased keskmised näitajad)

Allikas: EKP.

tehti viimane selline operatsioon 13. detsembril 2011. See neelas 258,0 miljardit eurot (vt joonis B). Nagu eespool öeldud, tehti 20. detsembril 2011 lisaks veel ühepäevane likviidsust suurendav peenhäälestusoperatsioon, mille kaudu tagati 141,9 miljardit eurot.

Püsivõimaluste kasutamine

Üldkokkuvõttes tõi likviidsuse pakkumise kasv koos likviidsusvajaduse mõningase vähenemisega vaadeldaval ajavahemikul kaasa keskmise ülelikviidsuse suurenemise 373,4 miljardi euroni (eelmisel vaatlusperioodil 164,3 miljardit eurot). Laenamise püsivõimalust kasutati vaatlusalusel perioodil ulatuslikumalt – keskmine näitaja kerkis kolme eelnenud arvestusperioodi 1,4 miljardilt eurolt 4,4 miljardi euroni. Kolmest vaadeldavast arvestusperioodist teisel oli kasv märgatavam (keskmiselt 6,0 miljardit eurot). Samal ajal suurenes hoiustamise püsivõimaluse kasutamine küllaldase likviidsuse tingimustes eelnenud arvestusperioodi 161,7 miljardilt eurolt keskmiselt 372,9 miljardi euroni. Keskmine hoiustamise püsivõimaluse netokasutus³ oli 368,5 miljardit eurot. Kasv oli eriti silmatorkav kolmest vaatlusalusest arvestusperioodist viimasel.

Intressimäärad

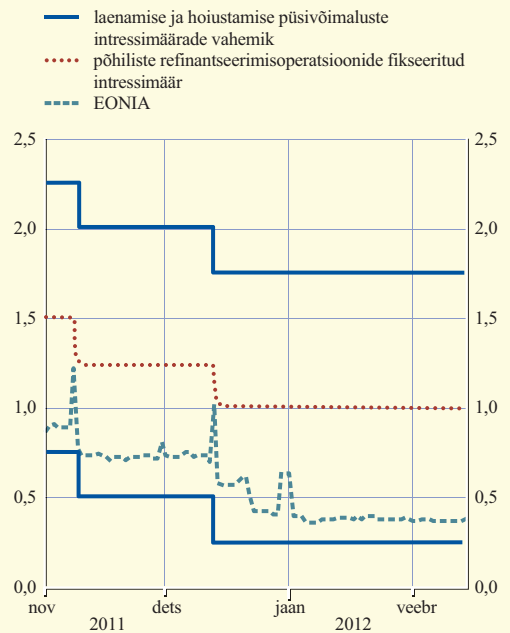
Vaadeldaval ajavahemikul vähendati põhiliste refinantseerimisoperatsioonide määra, hoiustamise püsivõimaluse määra ja laenamise püsivõimaluse määra nii 9. novembril kui ka 14. detsembril 2011. aastal 25 baaspunkti võrra. Ajavahemiku lõpul oli põhiliste refinantseerimisoperatsioonide intressimäär 1%, hoiustamise püsivõimaluse intressimäär 1,75% ja laenamise püsivõimaluse intressimäär 0,25%.

Kuna likviidsus püsis vaadeldaval ajavahemikul külluslik, olid EONIA ja muud väga lühiajalised rahaturu intressimäärad laias laastus stabiilsed ja allpool põhiliste refinantseerimisoperatsioonide määra (vt joonis C). EONIA oli vaadeldaval ajavahemikul 0,53%, kõikides vahemikus 0,35–1,01%.

³ Hoiustamise püsivõimaluse netokasutus arvutatakse perioodi hoiustamise ja laenamise püsivõimaluse kasutamise vahena (sh nädalalõppudel).

Joonis C. EONIA ja EKP intressimäärad

(päevased intressimäärad protsentides)

Allikas: EKP.

2.4. VÖLAKIRJATURUD

2011. aasta novembri lõpust 2012. aasta märtsi alguseni vähenes euroala AAA-reitinguga pikaajaliste riigivõlakirjade tulusus märkimisväärselt, samas kui võrreldavate USA riigivõlakirjade tulusus kahanes vaid pisut. Riigivõlakirjaturgude areng sel perioodil näib kajastavat erinevaid tegureid. Euroalal alanes võlakirjade tulusus, samal ajal aga astuti teretulnud poliitilisi samme riikide võlakriisi lahendamiseks. Vastuolulised majandus- ja finantsuudised, muu hulgas mitme euroala riigi reitingute langetamine, ei näi olevat avaldanud turu meeleolule erilist mõju. USAs kajastab soodne turumeelolu enamasti oodatust paremaid makromajanduslikke näitajaid. Võlakirjaturu tulevase arenguga seotud ebakindlus, mida väljendab võlakirjaturu eeldatav volatiilsus, vähenes vaatlusalusel perioodil märkimisväärselt eelkõige euroalal. Turupõhised näitajad viitavad inflatsioonootuste täielikule kooskõlale hinnastabiilsusega.

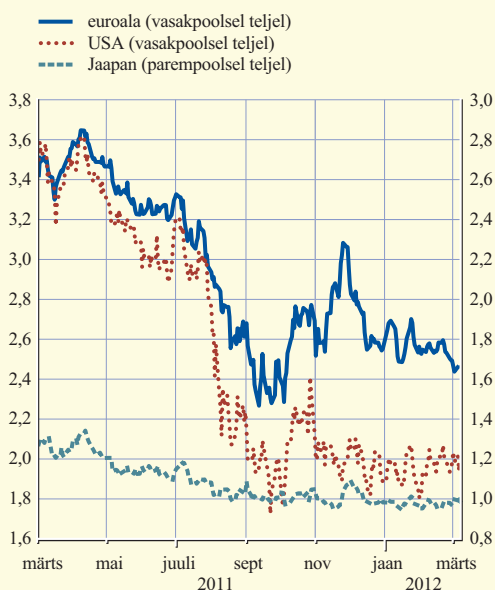
2011. aasta novembri lõpust 2012. aasta märtsini vähenes AAA-reitinguga euroala pikaajaliste riigivõlakirjade tulusus 50 baaspunkti, jõudes vaadeldava perioodi lõpus 2,5%ni. See langus oli laiapõhjaline, hõlmates kõiki euroala AAA-reitinguga riike. USA pikaajaliste võlakirjade tulusus kahanes sama perioodi jooksul 9 baaspunkti ja oli 7. märtsil 2,0% (vt joonis 25). Seetõttu vähenes vaatlusalusel perioodil USA ja euroala kümneaastase tähtajaga riigivõlakirjade nominaalintressimäärade erinevus 41 baaspunkti. Jaapani kümneaastase tähtajaga riigivõlakirjade tulusus kukkus samal perioodil ligikaudu 9 baaspunkti ja oli 7. märtsil 1,0% tasemel.

Riigivõlakirjaturgude areng sel perioodil näib kajastavat mitut tegurit. USAs peegeldas soodne turumeelolu enamasti oodatust paremaid makromajanduslikke näitajaid. 2012. aasta jaanuari lõpus teatas USA föderaalreservi rahapoliitika komitee, et majandusolud tingivad tõenäoliselt erakordselt madala rahapoliitika intressimäära vähemalt kuni 2014. aasta lõpuni. See teade võis leevendada pikaajaliste riigivõlakirjade tulususe kasvusurvet. Euroalalt tulnud vastuolulised majandus- ja finantsuudised, muu hulgas mitme euroala riigi reitingute alandamine, ei tundu võlakirjaturul valitsevale niigi negatiivsele meeleolule erilist mõju avaldavat. Selle asemel on eurovõlakirjaturul keskendunud vaatlusalusel perioodil sellele, mida peeti teretulnud poliitilisteks sammudeks riikide võlakriisi lahendamise nimel. Sellele aitasid kaasa euroala riigipeade ja valitsusjuhtide 30. jaanuari 2012. aasta kohtumisel tehtud otsused, muu hulgas fisikaalkokkuleppe sõlmimine, euroala alalise kriisilahendamismehhanismi varasem käivitamine ning kokkuleppimine Kreeka riigivõla restruktureerimist hõlmavas uues mitmepoolses kohandamisprogrammis. Näib, et vaatlusalusel perioodil sai euroala võlakirjaturu meeleolu tuge ka eurosüsteemi kolmeaastastelt pikemaajalistelt refinantseerimisoperatsioonidelt 2011. aasta detsembris ja 2012. aasta veebruaris.

Ülaltoodud sündmuste tagajärjel vähenes vaatlusalusel perioodil märkimisväärselt investorite ebakindlus võlakirjaturu lähiaja arengu pärast, mida näitab optsioonidest tuletatud eeldatav vo-

Joonis 25. Pikaajaliste riigivõlakirjade tulusus

(protsenti aastas; päevased andmed)

Allikad: EuroMTS, EKP, Bloomberg ja Thomson Reuters. Märkused. Pikaajaliste riigivõlakirjade puhul vaadeldakse kümneaastase tähtajaga võlakirju või võlakirju, mille tähtaeg on kümnele aastale kõige lähemal. Euroala puhul vaadeldakse AAA-reitinguga keskvalitsuse võlakirjade 10 aasta nominaaltulusust. Lisateave aadressil <http://www.ecb.europa.eu/stats/money/yc/html/index.en.html>.

latiilsus. See puudutab eelkõige euroala, kus optioonidest tuletatud eeldatav volatiilsus langes 2011. aasta novembri lõpust kuni 2012. aasta märtsi alguseni ligikaudu 40%, maandudes tasemele, mida võis viimati täheldada 2011. aasta keskpaigas.

Euroala riikide võlakirjade tulususe näitajad liikusid vaatlusalusel perioodil Saksa riigivõlakirjadega võrreldes vastandlikult. Selle põhjuseks oli osaliselt asjaolu, et nõudlus väiksema riskiga varade järele (hinnatud lähtuvalt Saksa riigivõlakirjade suurest likviidsuspreemiast võrreldes agentuurivõlakirjadega) jäi vaatlusalusel perioodil mahukaks, põhjustades märkimisväärse langussurve Saksa riigivõlakirjade tulususele (vt ka taustinfo 5). Muude AAA-reitinguga riikide võlakirjade tulususe areng oli Saksa riigivõlakirjadega võrreldes vastuoluline. AAAst madalama reitinguga riikide võlakirjade tulususe erinevused võrreldes Saksa riigivõlakirjade tulususega olid ilmsemad, kippudes enamiku riikide puhul (v.a Kreeka) vähenema. Vaatlusalusel perioodil langetas üks või mitu kolmest suuremast reitinguagentuurist mitme euroala riigi tajutud krediitvõimet. Sellega seoses väärrib mainimist, et Prantsusmaa ja Austria kaotasid S&P AAA-reitingu. Samuti tuleb märkida, et pärast seda, kui S&P alandas 2012. aasta jaanuaris Portugali reitingut, loevad kõik kolm suuremat reitinguagentuuri Portugali riigivõlga nüüd investeerimisjärgust madalamaks. Kreeka kavandatud võlakirjade vahetuse pakkumine, mille eesmärk on vähendada riigi võlakoormust, pani kolm suuremat reitinguagentuuri samuti Kreeka riigivõlakirjade reitingut alandama. Ent kui Kreeka välja arvata, siis ei näi reitingute langetamine olevat avaldanud riigivõlakirjade tulususte vahet suurendavat püsivat mõju. Tegelikult vähenesid Itaalia riigivõlakirjade tulususe erinevused euroala riikide seas enim (–166 baaspunkti), ehkki kõik kolm suuremat reitinguagentuuri langetasid Itaalia riigivõlakirjade reitingut. Portugali riigivõlakirjade tulususe vahe suurenes pärast S&P astunud samme ning koos Kreekast tingitud ebasoodsa mõjuga viis see Portugali riigivõlakirjade tulususe vahed 2012. aasta jaanuaris rekordkõrgusele. See tõus on sellest ajast saadik aga suuremalt jaolt taandunud ja võrreldes Saksa riigivõlakirjadega olid Portugali riigivõlakirjade tulususe erinevused 2012. aasta 7. märtsil vaid pisut suuremad kui 2011. aasta novembris. Lisaks viitavad esialgsed turuteated sellele, et nõudlus mõne euroala riigi riigivõlakirjade järele oli suur, sest oodati eurosüsteemi teist kolmeaastast pikemaajalist refinantseerimisoperatsiooni, mis soodustas samuti võlakirjaturu arengut asjaomastes riikides.

Taustinfo 5

MUUTUSED EUROALA VALITSUSSEKTORI VÕLAKIRJADE EMISSIOONIMAHUS JA TULUSUSE VAHES

Selles taustinfos vaadeldakse muutusi euroala riigivõlakirjade emiteerimise mahus ja riigivõlakirjade tulususe vahes 2011. aastal. Valitsussektori poolt euroalal emiteeritavate võlakirjade tasumata kogusumma aastane kasvumäär alanes 2011. aastal 5,4%le, võrrelduna 2009. aasta 11,1%ga ja 2010. aasta 7,5%ga (vt tabel A). Emiteeritud väärtpaberite aastakasvu aeglustumine peegeldab euroala pingutusi eelarve konsolideerimisel ning ELi ja Rahvusvahelise Valuutafondi kohandamisprogrammidega hõlmatud riikide pikaajaliste võlakirjade emiteerimise piiramist. 2011. aastal emiteeritud võlakirjade struktuuri vaadeldes ilmneb, et lühiajaliste riigivõlakirjade kasvumäär oli jätkuvalt negatiivne, olles –9,1% (2010. aastal –11,1% ning 2009. aastal 23,0). Pikaajaliste võlakirjade osas jäi ujuva intressimääraga võlakirjade emiteerimise kasvumäär 2011. aastal kõrgele tasemele (17,7%). See oli tingitud peamiselt Saksamaal toimunud arengust.

2011. aastal seisid euroala valitsused silmitsi enneolematute rahastamisprobleemidega, kusjuures kolmel ELi ja Rahvusvahelise Valuutafondi kohandamisprogrammidega hõlmatud riigil oli üks-

Tabel A. Euroala valitsuste emiteeritud võlakirjade aastased kasvumäärad

(protsentides; perioodi lõpu seisuga)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Valitsussektor kokku	2,5	2,8	8,1	11,1	7,5	5,4
<i>Pikaajalised</i>	3,4	2,3	3,7	9,7	10,4	7,3
fikseeritud intressimääraga	3,4	2,0	3,5	9,7	9,7	6,4
ujuva intressimääraga	3,4	5,4	5,1	6,4	17,8	17,7
<i>Lühiajalised</i>	-8,8	9,6	61,9	23,0	-11,1	-9,1

Allikas: EKP.

Tabel B. Euroala valitsuste emiteeritud võlakirjade bilansilise jäägi struktuur

(valitsussektori väljastatud võlakirjad kokku (protsentides); perioodi lõpu seisuga)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
<i>Pikaajalised</i>	92,9	92,5	88,8	87,3	88,0	89,6
fikseeritud intressimääraga	83,9	83,2	79,7	78,3	78,2	79,0
ujuva intressimääraga	8,0	8,2	8,1	7,8	8,5	9,5
<i>Lühiajalised</i>	7,1	7,5	11,2	12,7	12,0	10,4
Valitsussektor kokku (mld EUR)	4 710,7	4 841,8	5 266,2	5 887,1	6 485,5	6 840,6

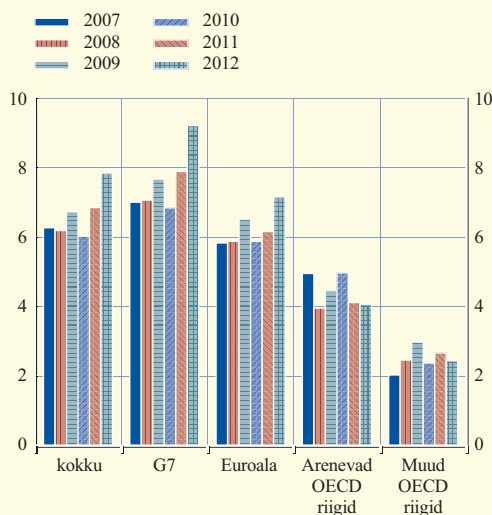
Allikas: EKP.

nes piiratud juurdepääs turupõhisele rahastamisele. Vaatamata keerulisele turuolukorrale õnnestus enamiku euroala riikide valitsustel emiteerida pikaajalisi väärtpabereid, ilma et sellega oleks kaasnud tugevat survet lühiajalise rahastamise suurendamiseks. Pikaajaliste võlakirjade emiteerimise tingimused erinesid riigiti siiski väga oluliselt. Pikaajaliste fikseeritud intressimääraga võlakirjade osakaal jäi üldjoontes samaks, moodustades 2011. aasta lõpu seisuga 79,0%. Lühiajaliste võlakirjade osakaal vähenes ja oli 2011. aasta lõpu seisuga 10,4% (vt tabel B). Valitsused on pööranud kriisi ajal suuremat tähelepanu refinantseerimisriskide vähendamisele, See tähendab uute võlakirjade tähtaegade pikendamist ja lühiajaliste võlakirjade kasutamise piiramist.

Keskmise tähtjaga ja pikaajaliste võlakirjade lunastamine on alates kriisi algusest püsinud üsna tagasihoidlikul ja stabiilsel tasemel (vt joonis A). Edaspidi, 2012. aastal, hakkab lunastamise maht euroalal ja enamikus arenenud riikides kasvama. Alates 2008. aastast täheldatud uute võlakirjade emiteerimise hoogustumine jätkub eeldatavasti ka tulevikus. Selle põhjuseks on aeguvatest võlakirjadest tingitud kasvav refinantseerimisvajadus ja püsivad eelarvepuudujäägid. Seetõttu on oluline, et valitsused keskenduksid jätkuvalt refinantseerimisriskide vähendamisele ja järgiksid oma eelarve konsolideerimise strateegiaid, et korrigeerida järjepidevalt ülemäärast eelarvepuudujääki ja taastada finantsturgude usaldus.

Joonis A. Keskmise tähtjaga ja pikaajaliste keskvalitsuse võlakirjade lunastamine

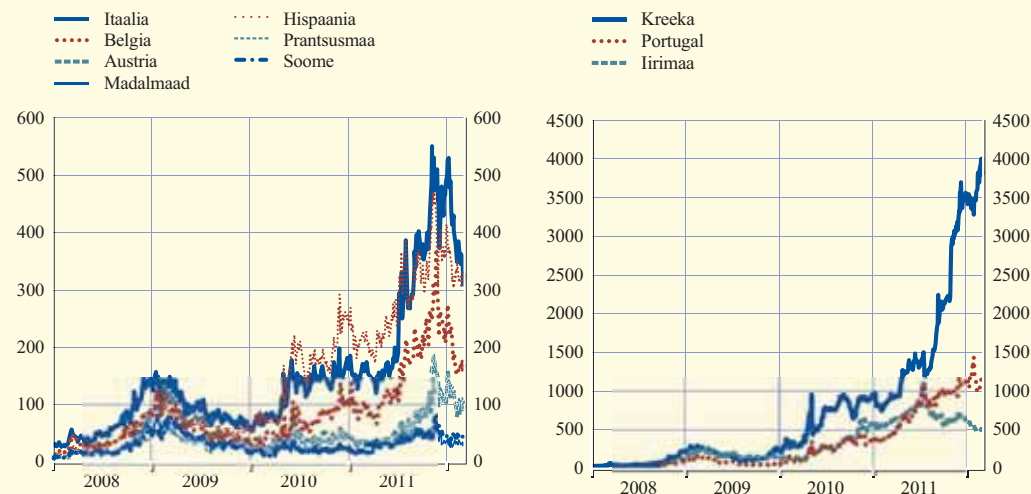
(protsendina SKPst)

Allikas: OECD Sovereign Borrowing Outlook 2012.
Märkus. Aluseks on keskvalitsuste võlakirjahaldurite ülevaadet.

Joonis B. Riigivõlakirjade ja Saksamaa riigivõlakirjade tulususe vahe

(päevased andmed; baaspunktides)

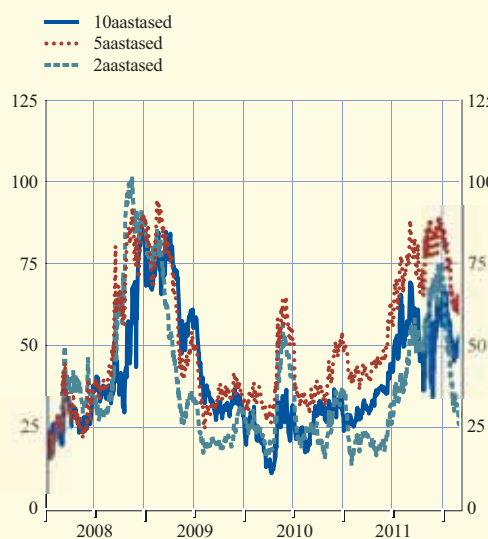
Allikad: Bloomberg, Thomson Reuters ja EKP arvutused.
Märkus. Andmed kehtivad 10aastase tähtajaga riigivõlakirjade kohta.

Euroala riikide pikaajaliste riigivõlakirjade ja vastavate Saksamaa võlakirjade tulususe vahe suurenes 2011. aastal märgatavalt. Seda näitlikustab joonis B, kus on toodud tulususe vahe võrdluses Saksamaaga. Vahe oli suurim 2011. aasta novembris ja on pärast seda enamiku riikide puhul kitsenenud. Paljude riikide puhul on vahe siiski endiselt suur, mis viitab riski ja ebakindluse püsimisele.

Erinevus riigivõlakirjade tulususes euroala riikide lõikes peegeldab kokkuvõttes krediidiriski ja likviidsuspreemiate erinevusi. Üldiselt peetakse Saksamaa võlakirju euroala riigivõlakirjade seas kõige likviidsemateks. Seetõttu on need kasvava ebakindluse ja turupingete ajal investorite jaoks väga atraktiivsed, kuna tegemist on kvaliteetsete likviidsete varadega. See selgitab osaliselt, miks riigivõlakirjade ja Saksamaa võlakirjade tulususe vahe on suurenenud ka nende riikide puhul, kelle rahanduse põhialuseid peetakse Saksamaaga sarnaseks. Seda näitavad ka märgatavalt kasvavad likviidsuspreemiad, mis vähendavad Saksamaa riigivõlakirjade tulusust võrreldes Saksamaa riigigarantii alusel emiteeritavate võlakirjade tulususega (vt joonis C). Turupingete vähenemise toel on likviidsuspreemiad alates 2012. aasta algusest vähenema hakanud.

Joonis C. Saksamaa riigivõlakirjade likviidsuspreemiad

(päevased andmed; baaspunktides)

Allikad: Bloomberg ja EKP arvutused.
Märkus. Andmed kehtivad nullkupongiga riigigarantii agentuuri (sks Kreditanstalt für Wiederaufbau) emiteeritud võlakirjade ja riigivõlakirjade tulususe vahe kohta.

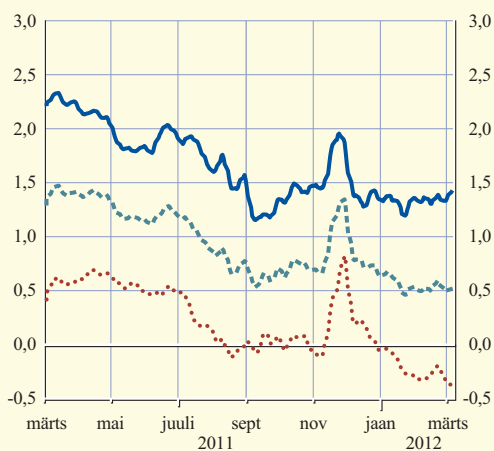
Kokkuvõttes võib öelda, et riigivõlakirjade tulususe vahe võrreldes Saksamaa võlakirjadega on viimasel ajal küll ahenenud, ent on paljude riikide puhul endiselt suur, viidates siiski riski ja turu ebakindluse püsimisele. Alates finantskriisi puhkemisest on euroala riikide valitsused suurendanud võlakirjade emiteerimist, seda eeskätt lühiajaliste võlakirjade osas. Viimasel kahel aastal on valitsused hakanud lühiajalisi võlakirju pikaajaliste võlakirjadega asendama. Võlakirjade refinantseerimisega seotud risk on aga endiselt suur, mistõttu on tähtis, et valitsused peaksid jätkuvalt kinni oma eelarve konsolideerimise strateegiast, et korrigeerida järjepidevalt oma ülemäärast eelarvepuudujääki ja taastada finantsturgude usaldus.

Mis puutub turupõhistesse inflatsiooniootuste näitajatesse, siis euroala inflatsiooniga seotud viieaastase tähtajaga riigivõlakirjade tulusus on 2011. aasta novembrist saadik vähenenud, olles 2012. aasta märtsi alguses negatiivne, ja kümneaastase tähtajaga riigivõlakirjade tulususe näitaja liikus samal perioodil samuti allapoole (vt joonis 26). Viieaastase tähtajaga hetketehingute reaaltulusus oli 7. märtsil ligikaudu $-0,4\%$ ja kümneaastase tähtajaga hetketehingute reaaltulusus ligikaudu $0,6\%$. Inflatsiooniga seotud viieaastaste vahetustehingute intressimäärad (viieaastaste forvardvõlakirjade põhine inflatsiooniootus viieks aastaks) kerkisid euroalal vaatlusalusel perioodil mõeldukalt, s.o 8 baaspunkti, olles 7. märtsil $2,4\%$ tasemel (vt joonis 27). Samal ajavahemikul alanesid turupõhised inflatsiooniootused 38 baaspunkti, olles 7. märtsi seisuga $2,2\%$.

Joonis 26. Euroala nullkuponiga inflatsiooniga indekseeritud võlakirjade tulusused

(protsenti aastas; päevaste andmete viiepäevane libisev keskmine; sesoonselt kohandatud)

- inflatsiooniga indekseeritud viieaastaste forvardvõlakirjade tulusus viieks aastaks
- inflatsiooniga indekseeritud viieaastaste hetkevõlakirjade tulusus
- inflatsiooniga indekseeritud kümneaastaste hetkevõlakirjade tulusus

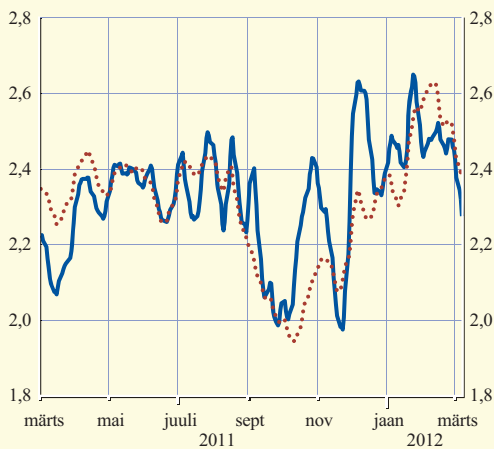

Allikad: Thomson Reuters ja EKP arvutused.
Märkus. Alates 2011. aasta augustist on reaaltulusused arvatud kui Prantsusmaa ja Saksamaa eraldi hinnatud reaaltulususte SKPga kaalutud keskmised. Varem arvutati reaaltulusus, leides Prantsusmaa ja Saksamaa kombineeritud reaaltulususe kõvera.

Joonis 27. Euroala nullkuponiga võlakirjade põhised inflatsiooniootused ja inflatsiooniga seotud vahetustehingute intressimäärad

(protsenti aastas; päevaste andmete viiepäevane libisev keskmine; sesoonselt kohandatud)

- viieaastaste forvardvõlakirjade põhine inflatsiooniootus viieks aastaks
- inflatsiooniga seotud viieaastaste vahetustehingute intressimäär viieks aastaks

Allikad: Thomson Reuters ja EKP arvutused.
Märkus. Alates 2011. aasta augustist on võlakirjadepõhised inflatsiooniootused arvatud kui Prantsusmaa ja Saksamaa eraldi hinnatud võlakirjadepõhiste inflatsiooniootuste SKPga kaalutud keskmised. Varem leiti võlakirjadepõhised inflatsiooniootused, kõrvutades euroala AAA-reitinguga riigivõlakirjade nominaaltulukõverat Prantsusmaa ja Saksamaa inflatsiooniga seotud riigivõlakirjadest tuletatud reaaltulukõveraga.

Turupõhised inflatsiooniootused on viimastel kuudel märkimisväärselt kõikunud, kajastades nii riigivõlakirjaturgude suurt volatiilsust kui ka suuri likviidsuspreemiaid. Võlakirjaturgudel tuletatud inflatsiooniootused ei ole seega olnud nii usaldusväärsed kui need, mille aluseks on signaalid inflatsioonipõhiste vahetustehingute turgudel. Ehkki vahetustehingute intressimäärade turud on olnud stabiilsemad, ei ole ka need olnud turu pingetele immuunsed ning inflatsioonipõhiste vahetustehingute intressimäärade tõus viimastel kuudel (eelkõige viieaastaste forvardvõlakirjade põhine inflatsiooniootus viieks aastaks) kajastab osaliselt inflatsiooni riskipreemiate suurenemist. Kui võtta peale turu volatiilsuse ja kõrgetest likviidsuspreemiatest tingitud moonutuste arvesse ka inflatsiooni riskipreemiaid, osutavad turupõhised näitajad sellele, et inflatsiooniootused on hinnastabiilsusega täielikult kooskõlas.

Euroala AAA-reitinguga pikaajaliste võlakirjade tulususe üldise käitumise võib jaotada eeldatavate intressimäärade (ja nendega seotud riskipreemiate) muutusteks eri tähtaegade kaupa (vt joonis 28). Võrreldes 2011. aasta novembri lõpuga nihkus lühiajaliste forvardmäärade tähtjastruktuur allapoole kõigi tähtaegade puhul – see kajastas intressimääraootuste kohandamist ning majandusaktiivsuse ja inflatsiooni väljavaateid.

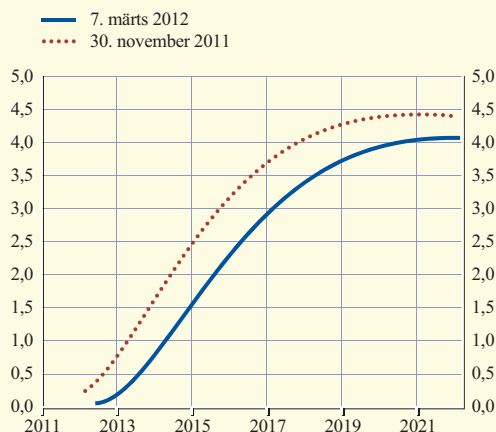
Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate euroala ettevõtete emiteeritud investeerimisjärguga võlakirjade intressimäärade erinevused vähenesid vaadeldaval perioodil mõõdukalt. Samal ajal langesid euroala finantsettevõtete poolt emiteeritud investeerimisjärguga võlakirjade intressimäärade erinevused kiiremini, eelkõige investeerimisjärkude skaala alumises osas. Näiteks BBB-reitinguga finantsettevõtete võlakirjade intressimäärade erinevused vähenesid vaadeldaval perioodil peaaegu poole võrra, langes 558 baaspunkti ja olles 7. märtsil 589 baaspunkti. Intressimäärade erinevuste silmatorkav vähenemine võis kajastada mitut tegurit, muu hulgas väiksemat riskikartlikkust, millele viitab BBB-reitinguga ettevõtete võlakirjade intressimäärade erinevus võrreldes AAA-reitinguga ettevõtete võlakirjade intressimääradega, ning finantsinstitutsioonidele avalduva rahastamissurve leevenemine pärast eurosüsteemi pikemaajalisi refinantseerimisoperatsioone. Lisateguriks võis olla ka võlakirjade mõju väiksema ülekandumise võimalus tänu euroala riigipeade ja valitsusjuhtide 30. jaanuari kohtumisel tehtud otsustele.

2.5. AKTSIATURUD

2011. aasta novembri lõpust 2012. aasta märtsi alguseni tõusid aktsiahinnad järsult nii euroalal kui ka USAs. Näib, et turu meeleolu on parandanud USA oodatust paremad makromajanduslikud näitajad ning taas tärganud lootus, et euroala riikide võlakriisile õnnestub leida vettpidav lahendus. Rahastamistingimuste leevenemine tänu eurosüsteemi pikemaajalistele refinantseeri-

Joonis 28. Euroala üleööturu forvardtehingute eeldatavad intressimäärad

(protsenti aastas; päevased andmed)

Allikad: EKP, EuroMTS (statistika aluseks olevad andmed) ja Fitch Ratings (reitingud).

Märkused. Turul vaadeldavate intressimäärade tähtajalisest struktuurist tuletatud eeldatav forvardtulukõver kajastab turuootusi lühiajaliste intressimäärade tulevaste tasemete suhtes. Eeldatavate forvardtulukõverate arutamise meetodit on kirjeldatud EKP veebilehe jaotises „Euro area yield curve”. Hinnangus kasutatud andmed on saadud euroala AAA-reitinguga riigivõlakirjadest.

misoperatsioonidele näib samuti olevat euroala aktsiaturgude arengut toetanud. Eriti märgatav on see finantsaktsiate tugevate tulemuste puhul. Eeldatava volatiilsusega mõõdetav aktsiaturgude ebakindlus vähenes vaadeldaval perioodil tasemele, mida võis viimati täheldada 2011. aasta keskpaigas.

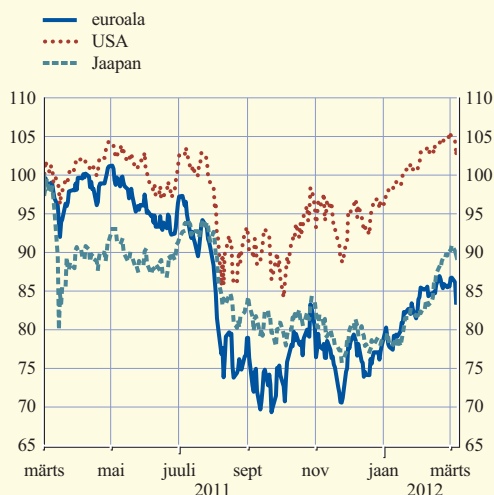
2011. aasta novembri lõpust 2012. aasta 7. märtsini tõusid aktsiahinnad nii euroalal kui ka USAs. Euroala aktsiahinnad, mida väljendab Dow Jonesi EURO STOXX üldindeks, kerkisid vaadeldaval perioodil 7,3%. USAs tõusis indeks Standard and Poor's 500 samal perioodil 8,5% (vt joonis 29). Jaapanis oli aktsiahindade areng samuti soodne – indeks Nikkei 225 kasvas 13,5%.

USA aktsiaturul valitsevat meeleolu toetasid üldjoontes oodatust paremad makromajanduslikud näitajad. Esialgsed märgid näitasid, et hea kasvutempo jätkub 2012. aasta esimeste kuudeni. Vaadeldaval perioodil avaldatud euroala majandusnäitajad olid aga vastuolulised – ka selles osas, mis puudutab majandustegevuse lähiväljavaadet. Suuremad reitinguagentuurid alandasid kõnealusel ajavahemikul ka mitme euroala riigi ja peamise finantsasutuse krediitvõimet. Samal ajal oli olid kasumid üldjoontes väikesed. Need sündmused ei avaldanud aga turu meeleolule erilist mõju.

Euroala aktsiaturgudel tekkis soodne meeleolu, sest taas tärkas lootus, et euroala riikide võlakriisile õnnestub leida vettpeidav lahendus. Seepärast oli euroala aktsiaturgude areng iseäranis kiire enne 2012. aasta 30. jaanuari kohtumist euroala riigipeade ja valitsusjuhtide vahel. Kuna paranes ka väljavaade, et Kreeka võla korrapärast restruktureerimist on võimalik vältida, pidasid turuosalised kohtumisel langetatud otsust tugevdada euroala fiskaal- ja kriisiohjeraamistikku üldiselt heaks. Lisaks näib, et euroala finantsasutustele avalduvate pingete leevenemine pärast eurosüsteemi poolt 2011. aasta detsembris ja 2012. aasta veebruaris sooritatud kolmeaastaseid refinantseerimisoperatsioone toetas vaatlusalusel perioodil ka euroala aktsiaturge.

Joonis 29. Aktsiahinnaindeksid

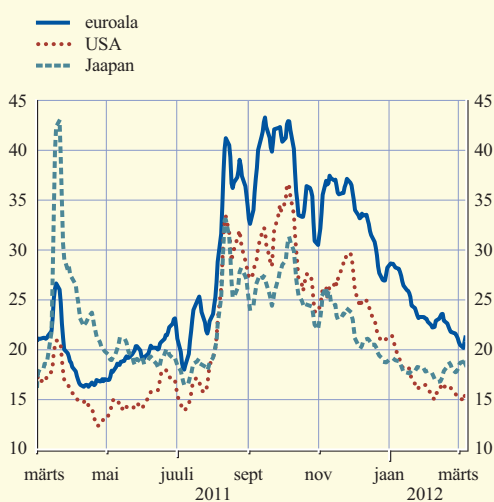
(indeks: 1. märts 2011 = 100; päevased andmed)

Allikas: Thomson Reuters.
Märkus. Kasutatakse järgmisi indekseid: euroala Dow Jonesi EURO STOXX üldindeks, USA Standard & Poor's 500 indeks ja Jaapani Nikkei 225 indeks.

Joonis 30. Aktsiaturu eeldatav volatiilsus

(protsenti aastas; päevaste andmete viiepäevane libisev keskmine)

Allikas: Bloomberg.
Märkused. Eeldatava volatiilsuse aegrida viitab aktsiahindade protsentuaalsete muutuste oodatavale standardhälbele kuni kolme kuu jooksul, mis väljendub aktsiahinnaindeksitega seotud optioonide hindades. Eeldatav volatiilsus kajastab euroalal Dow Jonesi EURO STOXX 50 aktsiaindeksi, USAs Standard & Poor's 500 aktsiaindeksi ning Jaapanis Nikkei 225 aktsiaindeksi näitajaid.

Tabel 4. Hinnamuutused Dow Jonesi EURO STOXX majandussektorite indeksites

(protsenti perioodi lõpu hindadest)

	EURO STOXX	Põhi- toorained	Teenused	Tarbe- kaubad	Nafta ja gaas	Finants- sektor	Tervishoid	Tööstus	Tehno- loogia	Tele- kommuni- katsioon	Kommu- naal- teenused
Majandussektori osakaal turu kapitaliseerituses (perioodi lõpu andmed)	100,0	10,3	6,6	17,1	8,3	20,5	5,4	14,3	4,8	5,6	7,1
Hinnamuutused (perioodi lõpu andmed)											
2010 IV kv	3,8	16,3	0,7	9,0	7,9	-7,0	-1,1	13,3	10,2	-4,7	2,9
2011 I kv	3,6	-0,3	-1,8	-3,2	8,4	8,5	4,8	4,4	5,0	6,0	3,5
2011 II kv	-1,7	3,0	-2,9	7,0	-6,2	-5,0	11,5	-1,3	-8,8	-6,5	-6,8
2011 III kv	-23,1	-28,9	-17,4	-20,0	-19,1	-30,9	-9,2	-27,4	-15,9	-14,4	-18,5
2011 IV kv	5,1	13,1	5,6	9,1	18,6	-1,8	11,3	6,5	1,9	-3,6	-4,3
jaan 2012	5,3	8,1	2,7	7,2	2,1	9,3	1,5	6,7	8,3	-3,5	-0,9
veebr 2012	4,3	6,2	2,8	5,5	3,5	4,9	-1,1	5,7	8,7	-0,8	2,4
30. nov 2011 – 7. märts 2012	7,3	10,5	1,5	11,8	7,1	11,6	8,4	9,4	10,5	-10,6	-2,6

Allikad: Thomson Reuters ja EKP arvutused.

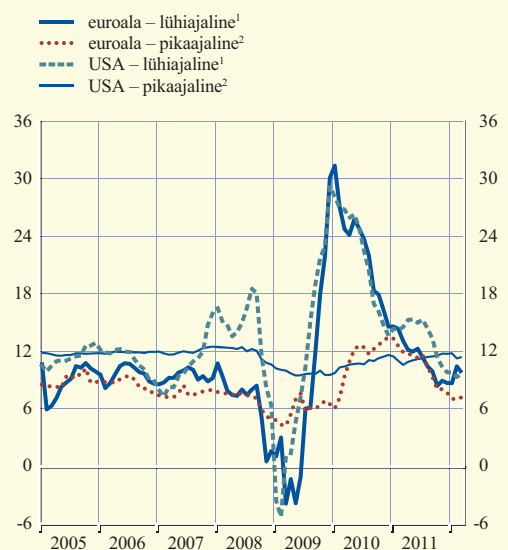
Aktiaturgude ebakindlus vähenes vaatlusalusel perioodil nii euroalal kui ka USAs – aktsiaturu eeldatav volatiilsus langes tasemele, mida täheldati viimati 2011. aasta keskpaigas (vt joonis 30). See langus on kooskõlas eespool kirjeldatud positiivse arenguga ja sellega seotud investori- te riskikartlikkuse vähenemisega.

Euroala aktsiaturgude areng oli vaadeldaval perioodil erinevates sektorites üldjoontes jõuline – erandiks olid telekommunikatsiooni- ja kommunaalteenuste sektori aktsiad (vt tabel 4). Finantsaktiade kiiret hinnatõusu toetas ilmselt võimalus, et pankade rahastamispiirangud leevenevad tänu eurosüsteemi kahele kolmeaastasele refinantseerimisoperatsioonile. Lisateguriks näib olevat võlakirjade negatiivse mõju võimalik väiksem ülekandumine finantssektori bilansile seoses euroala fiskaalkokkuleppe sõlmimisega, samal ajal kui mõne euroala panga krediitireitingu alandamine ja üldiselt väikesed kasumid ei avaldanud turu meeleolule erilist mõju. USAs kerkisid finantsaktiade hinnad vaadeldaval perioodil kiiresti ja selle sektori komponendi kasv oli üldindeksi omast kiirem.

Dow Jonesi indeksis EURO STOXX olevate euroala ettevõtete kasumiandmete kohaselt on tegeliku aastatulu (tulu aktsia kohta) negatiivne kasv perioodi jooksul kiirenenud, tõus- tes 2011. aasta detsembri –2,2%lt 2012. aasta

Joonis 31. Aktsia kohta saadava tulu oodatav kasv USAs ja euroalal

(protsenti aastas; kuuandmed)

Allikad: Thomson Reuters ja EKP arvutused.
Märkus. Ettevõtete tulu oodatav kasv euroalal Dow Jonesi EURO STOXX indeksi järgi ja USAs Standard & Poor's 500 indeksi järgi.
1. „Lühiajaline“ viitab analüütikute järgmise 12 kuu tuluootustele (aastakasvud).
2. „Pikaajaline“ viitab analüütikute järgmise kolme kuni viie aasta tuluootustele (aastakasvud).

märtsis $-7,4\%$ ni. Sellest hoolimata paranesid turuosaliste ootused, mis puudutasid tulu kasvu aktsia kohta järgmise 12 kuu jooksul: näitaja kasvas 2011. aasta detsembri $8,7\%$ lt 2012. aasta märtsis $9,7\%$ ni (vt joonis 31). Aktsia kohta teenitud kasumi prognoositav pikemaajaline kasv vähenes aga samal perioodil pisut, langes 2011. aasta detsembrikuiselt $7,7\%$ lt 2012. aasta märtsis $7,2\%$ ni.

2.6. KAUPU JA MITTEFINANTSTEENUSEID PAKKUVATE ETTEVÖTETE FINANTSVOOD JA FINANTSSEISUND

2011. aasta oktoobrist kuni 2012. aasta jaanuarini vähenes euroala kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete rahastamise reaalkulu. See kajastas laiapõhjalist langust, mis hõlmas kõiki alamkategooriaid, ent oli iseäranis märgatav pikaajaliste laenuintresside puhul. Mis puutub finantsvoogudesse, siis kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele antud laenude aastakasv aeglustus 2011. aasta neljandas kvartalis $1,1\%$ ni. Laenuünaamika vaashoitus näib olevat üldjoontes kooskõlas euroala endiselt kehvade majandusoludega. 2011. aasta neljandas kvartalis emiteerisid kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted võlaväärtpabereid pisut rohkem.

RAHASTAMISTINGIMUSED

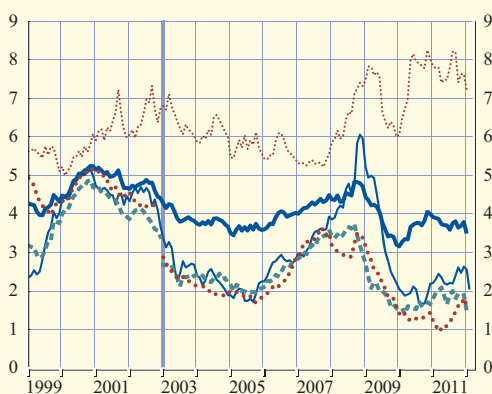
Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate euroala ettevõtete välisrahastamise reaalkulu, mille arvutamiseks kaalutakse erinevate rahastamisallikate kulu nende bilansiliste jääkidega, mida on korrigeeritud hindamismõjuga, langes 2011. aasta oktoobrist 2012. aasta jaanuarini 16 baaspunkti, jõudes $3,5\%$ tasemele (vt joonis 32).

Rahastamise üldise kulu langus oli laiapõhjaline kõikides alamkategooriates, ent kõige märgatavam oli see pikaajalise rahastamise reaalkulu puhul. Pikaajaliste laenude reaalintrissimäärad langesid perioodi jooksul 44 baaspunkti $1,5\%$ ni, lühiajaliste laenude intressimäärad aga üldjoones ei muutunud, olles ligikaudu $1,6\%$. Turupõhise finantseerimise reaalkulu langes ligikaudu 5 baaspunkti $2,6\%$ ni ja noteeritud omakapitali reaalkulu 20 baaspunkti $7,2\%$ ni. Kuni 2012. aasta märtsi alguseni olemasolevad andmed viitavad turupõhise võla reaalkulu 49 baaspunkti suurusele järsule langusele, mis tuleneb ettevõtete võlakirjade intressimäärade erinevuste vähenemisest. Noteeritud omakapitali reaalkulu ei muutunud. Pikemas plaanis oli euroala kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete rahastamise reaalkulu jaanuaris alla ajaloolise keskmise. See puudutab kõiki rahastamisallikaid peale omakapitali reaalkulu.

Joonis 32. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate euroala ettevõtete välisrahastamise reaalkulu

(protsenti aastas; kuuandmed)

- rahastamise kogukulu
- rahaloomeasutuste lühiajaliste laenude reaalintrissimäärad
- rahaloomeasutuste pikaajaliste laenude reaalintrissimäärad
- turupõhise võla reaalkulu
- noteeritud aktsiate reaalkulu

Allikad: EKP, Thomson Reuters, Merrill Lynch ja Consensus Economics.

Märkused. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete välisrahastamise reaalkulu mõeldakse pangalaenu kulu, võlaväärtpaberite kulu ja aktsiate kulu kaalutud keskmisena, mille arvutamiseks kohandatakse vastavad bilansilised jäägid inflatsiooniootustega (vt 2005. aasta märtsi kuubülletääni taustinfo 4). 2003. aasta alguses hakati kasutama rahaloomeasutuste laenude ühtlustatud intressimäärasid, mis põhjustas statistilise aegra katkemise. Alates 2010. aasta juunist ei pruugi andmed varasemate andmetega täielikult võrreldavad olla metodoloogiliste muutuste tõttu, mis kaasnesid määruste EKP/2008/32 ja EKP/2009/7 (muudab määrust EKP/2001/18) rakendamisega.

Tabel 5. Rahaloomeasutuste poolt kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele väljastatud uute laenude intressimäärad

(protsenti aastas; baaspunktid)

							Muutus baaspunktides kuni 2012. aasta jaanuarini ¹		
	2010 IV kv	2011 I kv	2011 II kv	2011 III kv	dets 2011	jaan 2012	okt 2010	okt 2011	dets 2011
Rahaloomeasutuste väljastatud laenude intressimäärad									
Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele väljastatud arvelduslaenuid	3,86	4,01	4,27	4,40	4,47	4,46	63	0	-1
Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele väljastatud laenuid, kuni 1 miljon eurot									
ujuva intressimääraga ja esialgselt kuni üheks aastaks fikseeritud intressimääraga	3,50	3,69	3,94	4,18	4,47	4,36	91	9	-11
esialgselt rohkem kui viieks aastaks fikseeritud intressimääraga	3,86	4,19	4,39	4,19	4,17	4,20	38	-3	3
Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele väljastatud laenuid, üle 1 miljoni euro									
ujuva intressimääraga ja esialgselt kuni üheks aastaks fikseeritud intressimääraga	2,59	2,63	2,92	2,92	3,15	2,80	48	-25	-35
esialgselt rohkem kui viieks aastaks fikseeritud intressimääraga	3,50	3,84	3,29	3,69	3,74	2,97	-49	-68	-77
Memokirjed									
Rahaturu kolme kuu intressimäär	1,01	1,24	1,55	1,55	1,36	1,13	8	-46	-23
Kaheaastaste riigivõlakirjade tulusus	2,25	2,91	3,61	5,47	10,98	12,65	1091	599	167
Seitsmeaastaste riigivõlakirjade tulusus	2,71	3,19	2,89	1,96	2,08	1,98	-34	-19	-10

Allikas: EKP.

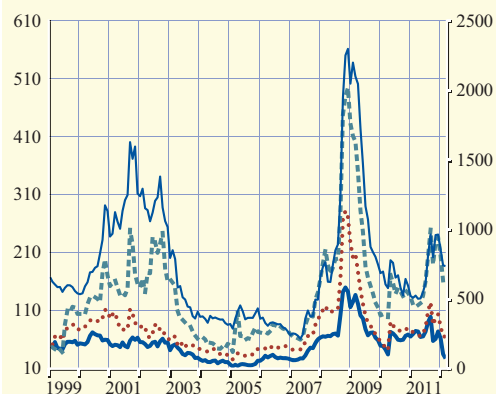
¹ Ümardamise tõttu ei pruugi näitajad täielikult ühtida.

2011. aasta oktoobrist 2012. aasta jaanuarini alanesid rahaloomeasutuste poolt kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele antud laenude nominaalintressimäärad enamiku laenusummade ja tähtaegade puhul (vt tabel 5). Lühiajalised intressimäärad langesid suurte laenude (üle 1 miljoni euro) puhul 25 baaspunkti, ent kerkisid väikeste laenude (alla 1 miljoni euro) puhul 9 baaspunkti. Rahaloomeasutuste suurlaenude pikaajalised intressimäärad kukkusid 68 baaspunkti ja väikeste laenude intressimäärad 3 baaspunkti. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele antud laenude intressimäärade üldine langus kajastab mõnel määral EKP baasintressimäärade hiljutise alandamise mõju ja EKP hiljutiste mittestandardsete meetmete tulemuslikkust pankade rahastamiskitsikuse lahendamisel. Pankade suurte ja väikeste laenude intressimäärade erinevuste suurenemine võib aga viidata sellele, et mõnes piirkonnas ei usaldada pangad väikeettevõtteid. Seitsmeaastase tähtajaga riigivõlakirjade tulusus vähenes euroalal vaadeldaval perioodil 20 baaspunkti.

Joonis 33. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete võlakirjade tulususte erinevused

(baaspunktid; kuu keskmised)

- kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate AA-reitinguga ettevõtete eurodes nomineeritud võlakirjad (vasakpoolsel teljel)
- kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate A-reitinguga ettevõtete eurodes nomineeritud võlakirjad (vasakpoolsel teljel)
- kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate BBB-reitinguga ettevõtete eurodes nomineeritud võlakirjad (vasakpoolsel teljel)
- eurodes nomineeritud suure tulususega võlakirjad (parempoolsel teljel)

Allikad: Thomson Reuters ja EKP arvutused.

Märkus. Võlakirjade tulususte erinevuse näitamiseks kõrvutatakse nimetatud võlakirjade tulusused AAA-reitinguga riigivõlakirjade tulusustega.

Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete võlakirjade ja riigivõlakirjade tulususe erinevused olid 2011. aasta oktoobrist kuni 2012. aasta jaanuarini volatiilsed. Ettevõtete võlakirjade tulususe erinevused suurenesid kuni 2011. aasta detsembrini eelkõige keskmise ja madalama reitinguga võlakirjade puhul. See kajastab euroala riikide võlakriisiga seotud turupingeid ning negatiivse mõju levimist suurematesse ja kõrgema reitinguga riikidesse. Täpsemalt suurenesid BBB-reitinguga ettevõtete võlakirjade intressimäärade erinevused 2011. aasta oktoobrist detsembrini ligikaudu 47 baaspunkti, samal ajal kui suure tulususega võlakirjade intressimäärade erinevused kasvasid üle 160 baaspunkti (vt joonis 33). Turu meeleolu on 2011. aasta lõpuga võrreldes pisut paranenud, tuues kaasa väiksemad intressimäärade erinevused kõigi reitingukategooriate puhul. 2012. aasta veebruaris olid ettevõtete võlakirjade intressimäärade erinevused 15–75 baaspunkti madalamad kui 2011. aasta oktoobris.

FINANTSVOOD

Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate euroala ettevõtete kasumlikkus viitab jätkuvalt headele tulemustele 2011. aasta neljandas kvartalis. Samal ajal langes euroala kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate noteeritud ettevõtete aktsia kohta teenitud tulu aastane kasvumäär 2011. aasta oktoobri ligikaudu 11%lt 2012. aasta jaanuaris 1,2%ni. 2012. aasta veebruaris täheldati languse jätkumist – esimest korda pärast 2010. aasta suve muutus kasvumäär negatiivseks (–1,5%) (vt joonis 34). Kui heita pilk tulevikku, siis ootavad turuosalised lähikuudel sujuvat taastumist.

Mis puudutab välisrahastamist, siis 2011. aasta neljandas kvartalis aeglustus rahaloomeasutuste poolt kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele antud laenude taastumine, mida oli täheldatud alates 2010. aastast. Rahaloomeasutuste poolt kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele antud laenude mahu kahanemine oli seotud võlaväärtpaberite emiteerimise mõningase elavnemisega samal perioodil (vt joonis 35). Kaupu ja mittefinantsteenuseid paku-

Joonis 34. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate euroala börsiettevõtete tulu aktsia kohta

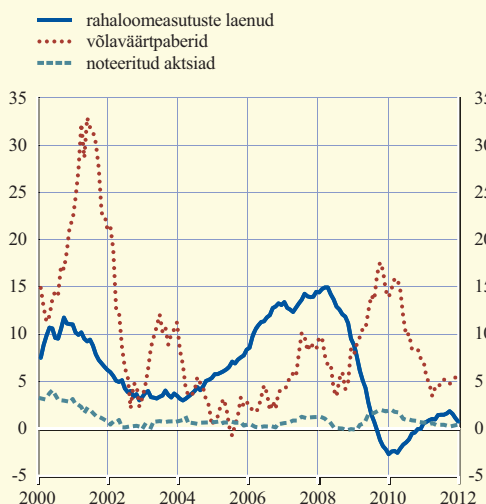
(aastane muutus protsentides; kuuandmed)

Allikad: Thomson Reuters ja EKP arvutused.

Joonis 35. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete välisrahastamine instrumendi liigi kaupa

(aastamuutus protsentides)

Allikas: EKP.
Märkus. Noteeritud aktsiad on eurodes nomineeritud.

Tabel 6. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete rahastamine

(muutus protsentides; kvartali lõpp)

	Aastakasvud				
	2010 IV kv	2011 I kv	2011 II kv	2011 III kv	2011 IV kv
Rahaloomeasutuste väljastatud laenud	-0,1	0,9	1,4	1,6	1,1
Kuni üheks aastaks	-3,2	0,0	4,2	4,1	1,9
Üheks kuni viieks aastaks	-2,8	-2,3	-3,7	-3,7	-3,0
Üle viie aasta	2,4	2,4	2,0	2,3	2,1
Emiteeritud võlaväärtpaberid	7,5	4,8	4,3	4,8	5,4
Lühiajalised	-5,4	-4,2	2,9	19,4	17,2
Pikaajalised, millest: ¹	8,7	5,7	4,4	3,4	4,4
fikseeritud intressimääraga	11,0	7,3	5,4	4,3	5,0
muutuva intressimääraga	-0,6	-0,9	-1,9	-3,7	-1,0
Emiteeritud noteeritud aktsiad	0,7	0,5	0,4	0,3	0,4
Memokirjed²					
Kogurahastamine	2,2	2,2	2,5	2,4	-
Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtetele väljastatud laenud	1,7	2,4	3,1	2,5	-
Kindlustustehnilised reservid ³	1,1	0,9	0,9	0,7	-

Allikad: EKP, Eurostat ja EKP arvutused.

Märkused. Käesolevas tabelis esitatud andmed (v.a memokirjed) kajastavad raha-, pangandus- ja väärtpapieremissioonide statistikat. Väikesed lahknused finantskontode statistika põhiste andmetest võivad tuleneda peamiselt hindamismeetodite erinevustest.

¹ Fikseeritud ja muutuva intressimääraga võlaväärtpaberite arvandmete summa ei tarvitse kokku langeda pikaajaliste võlaväärtpaberite arvandmete kogusummaga, sest eraldi ei ole välja toodud pikaajalisi nullkupongiga võlaväärtpabereid, mis sisaldavad hindamismõju.

² Andmed leitakse Euroopa majandussektorite kvartalikonode põhjal. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete kogurahastamine hõlmab laene, emiteeritud võlaväärtpabereid, aktsiaid ja muid emiteeritud omandiväärtpabereid, kindlustustehnilisi reserve, muid kreditoorseid võlgnevusi ja tuletisinstrumente.

³ Sisaldab pensionifondide reservi.

vate ettevõtete mõnevõrra jõulisem emiteerimistegevus tulenes peamiselt pikaajaliste fikseeritud intressimääraga võlaväärtpaberite emiteerimisest, samas kui lühiajaliste võlaväärtpaberite emiteerimise osakaal oli väga väike. Samal ajal jätkus pikaajaliste ujuvkursiga väärtpapierite emiteerimise vähenemine. Vaatlusperioodil suurenes pisut kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete poolt emiteeritavate noteeritud aktsiate arvu aastakasv, sest noteeritud omandiväärtpaberite maksumus vähenes. Turuosaliste andmetel oli emiteerimistegevus 2011. aasta neljandas kvartalis seotud peamiselt tööstus- ja tarbekaupade ning teenindussektoriga.

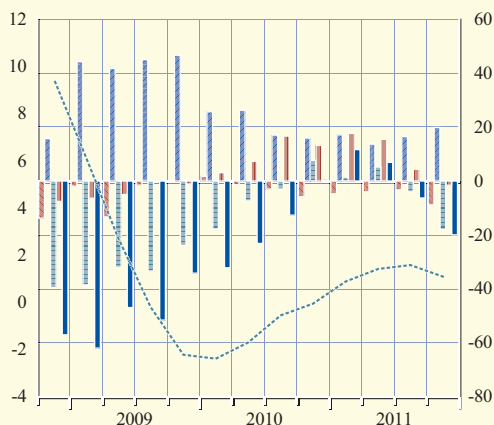
Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele antud pangalaenude mahu aastakasvumäär alanes 2011. aasta neljandas kvartalis 1,1%-ni (vt tabel 6), kajastades lühiajaliste laenude (kuni üheaastase tähtajaga laenud) aastakasvu järsku pidurdumist ja pikaajaliste (üle viieaastase tähtajaga) laenude aastakasvu mõõdukat aeglustumist. Kui 2011. aasta detsembri väga kesised näitajad kõrvale jätta, siis on kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele antud laenude dünaamika vaoshoitus siiski üldjoontes kooskõlas tegeliku majandusaktiivsuse ja laenamise kulude arenguga.

Euroala pankade laenutegevuse uuringu tulemused 2011. aasta neljandas kvartalis näitavad kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete laenuõudluse vähenemist, ehkki pisut aeglases tempos kui eelmises kvartalis. See langus tulenes peamiselt ettevõtete rahastamisvajaduse järsust vähenemisest ja vähemal määral ka varude ja käibekapitali kahanemisest majandusaktiivsuse raugemise tõttu (vt joonis 36). Veelgi tähtsam on see, et pankade andmetel on ettevõtete põhivarainvesteeringute vajadus järsult kukkunud. Pankade teatel oli laenuõudlus väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete puhul suurem kui suurettevõtete puhul. Lisaks karmistasid euroala pangad kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete laenutingimusi 2011. aasta neljandas

Joonis 36. Laenukasv ja tegurid, mis mõjutavad kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete laenuõudlust

(aastamuutus protsentides; netomäär protsentides)

- põhivarainvesteeringud (parempoolsel teljel)
- varud ja käibekapital (parempoolsel teljel)
- ühinemised ja ülevõtmised ning ettevõtete restruktureerimine (parempoolsel teljel)
- võla restruktureerimine (parempoolsel teljel)
- sisefinantseerimine (parempoolsel teljel)
- laenukasv kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtetele (vasakpoolsel teljel)

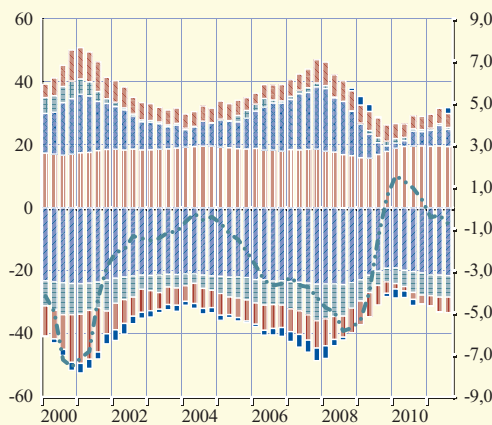
Allikas: EKP.

Märkus. Netomäär osutab erinevusele nende pankade protsentuaalses osakaalus, kelle andmetel aitas kõnealune tegur kaasa nõudluse suurenemisele, ja nende protsentuaalses osakaalus, kelle andmetel põhjustas see tegur nõudluse langust.

Joonis 37. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete säästud, rahastamine ja investeeringud

(nelja kvartali libisevad summad; protsent kogulisandväärtusest)

- kogusääst ja netokapitaliülekanne
- laenuvahenditega finantseerimine
- noteeritud aktsiate emiteerimine
- noteerimata aktsiate emiteerimine
- kapitali kogumahutus
- finantsvarade (v.a aktsiad) netosoetamine
- aktsiate netosoetamine
- muud
- rahastamislõhe (parempoolsel teljel)

Allikas: euroala kontod.

Märkused. „Laenuvahenditega finantseerimine“ hõlmab laene, võlaväärtpabereid ja pensionifondi reserve. „Muud“ hõlmab tuletusinstrumente, muid kreditoorseid/debitoorseid tasaarveldatud võlgnevusi ja kohandusi. Kontsernisisesed laenu on tasaarveldatud. Rahastamislõhe on netolaenuandmise/-võtmise positsioon, mis on üldjoontes kogusäästude ja kapitali kogumahutuse vaheline erinevus.

kvartalis märkimisväärselt. Selle põhjuseks oli majandusväljavaadete halvenemine ja euroala riikide võlakriis, mis õõnestas kokkuvõttes pangandussektori finantsseisundit. Pangad ennustavad laenuingimuste edasist karmistamist ning kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete laenuõudluse jätkuvat kahanemist.

Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete rahastamislõhe ehk netolaenuvõtt – s.t erinevus reaalinvesteeringute kulutuste ja ettevõttesiseselt loodud vahendite (kogusäästud) vahel – vähenes 2011. aasta kolmandas kvartalis euroala nelja kvartali libisevate summade põhjal (vt joonis 37). Hoolimata normaliseerumise märkidest varasemates kvartalites jäi $-0,8\%$ line rahastamislõhe ajalooliselt üsna väikeseks, sest kapitali kogumahutus oli üsna väike ja ettevõttesiseselt loodud vahendid suured. Vaadates euroala ettevõtete säästude, rahastamise ja investeeringute osakaalude jaotust, näib, et ettevõtete reaalinvesteeringuid (kapitali kogumahutus põhivarasse) rahastati eelkõige sisemiste vahendite arvelt ja välisvahendid jäid ettevõtete rahastamises vähetahtsaks. Samal ajal jäi finantsvarade, sh omandiväärtpaberite netosoetamine 2011. aasta neljandas kvartalis üldjoontes muutumatuks.

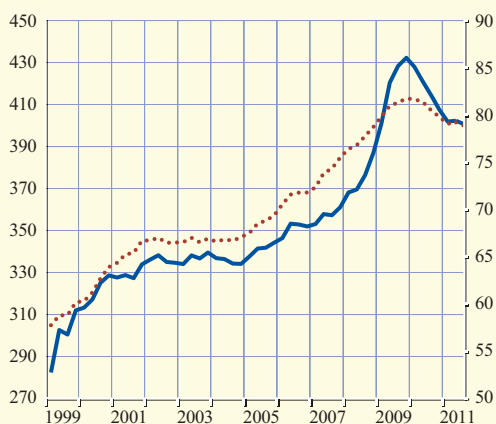
FINANTSSEISUND

Euroala statistika järgi jätkus 2011. aasta kolmandas kvartalis kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete võlakoormuse kahanemine: võla suhe SKPsse langes alla 79% ja võla suhe

Joonis 38. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete võla suhted

(protsentides)

- võla suhe tegevuse kogutulejääki (vasakpoolsel teljel)
- võla suhe SKPse (parempoolsel teljel)

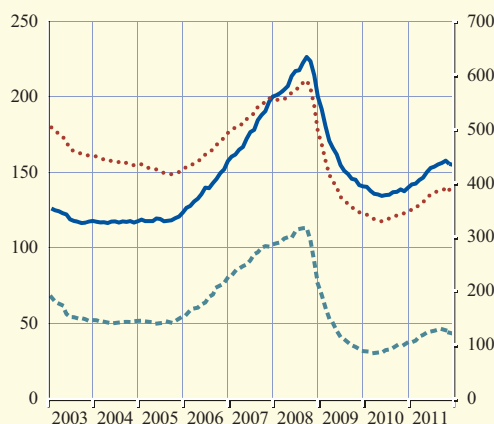

Allikad: EKP, Eurostat ja EKP arvutused.
Märkused. Võlg leitakse Euroopa majandussektorite kvartali-kontode põhjal. See hõlmab laene, emiteeritud võlaväärtpabereid ja pensionifondi reserve.

Joonis 39. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete pangaintresside netokoormus

(baaspunktid)

- pangaintresside netokoormus (vasakpoolsel teljel)
- laenude kaalutud keskmised intressimäärad (parempoolsel teljel)
- hoiuste kaalutud keskmised intressimäärad (parempoolsel teljel)

Allikas: EKP.
Märkus. Pangaintresside netokoormus määratakse kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete sektori laenude kaalutud keskmiste intressimäärade ja hoiuste kaalutud keskmiste intressimäärade vahena ning see põhineb bilansilistel jääkidel.

tegevuse kogutulejääki 400% tasemele (vt joonis 38). Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuva sektori finantsvõimenduse vähendamine algas 2010. aastal ja jätkub, ehkki enamikus riikides toimub see pigem tasahaaval. Pärast 2008. aasta lõpust kuni 2010. aasta esimese pooleni täheldatud järsku langust suurenes kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete intressikoormus uuesti kuni 2011. aasta kolmanda kvartalini (vt joonis 39). Kasv aeglustus 2011. aasta neljandas kvartalis ja intressikoormus vähenes 2012. aasta jaanuaris, ent jäi pikaajalisest keskmisest suuremaks.

2.7. KODUMAJAPIDAMISTE SEKTORI FINANTSVOOD JA FINANTSSEISUND

Euroala kodumajapidamiste rahastamistingimustes andis 2011. aasta neljandas kvartalis ja 2012. aasta jaanuaris tooni pankade laenuintressimäärade tagasihoidlik üldine langus. Samal ajal teatasid pangad 2012. aasta laenutegevuse uuringus kodumajapidamiste laenuitingimuste edasisest karmistamisest. Rahaloomeasutuste poolt kodumajapidamistele antud laenude mahu aastakasvumäär, mida on kohandatud laenude müügi ja väärtpaperistamisega, langes 2011. aasta detsembris 1,9%ni, ent taastus seejärel pisut, kerkides 2012. aasta jaanuaris 2,1%ni. Seepärast viitavad viimased andmed kodumajapidamiste jätkuvalt vaoshoitud laenuvõtmisele. Kodumajapidamiste intressimaksete koormus ning võla suhe kasutatavasse tulusse jäi 2011. aasta neljandas kvartalis hinnanguliselt üldjoontes muutumatuks.

RAHASTAMISTINGIMUSED

2011. aasta neljandas kvartalis ja 2012. aasta jaanuaris vähenesid euroala kodumajapidamiste sektori rahastamiskulud üldiselt mõnevõrra. See langus kätkeb aga erinevate laenukategoriate vastuolulist arengut. Kui rahaloomeasutuste uute eluasemelaenude intressimäärad langesid pisut, siis muude laenude intressimäärad kukkusid silmatorkavalt. Uute tarbimislaenude intressimäärad kerkisid aga väga vähe. Kokkuvõttes viitavad värskemad andmed sellele, et EKP likviidsust suurendavad meetmed – eelkõige 2011. aasta detsembris sooritatud kolmeaastane pikemaajaline refinantseerimisoperatsioon – on leevendanud kodumajapidamiste uute laenude intressimäärade tõususurvet eelkõige keskmise ja pikema tähtajaga laenude puhul, võimaldades pankadel kindlustada endale väikeste kuludega keskmise tähtajaga rahastamine.

Mis puutub uute eluasemelaenude intressimääradesse, siis 2011. aasta neljandas kvartalis ja 2012. aasta jaanuaris täheldatud üldine langus tulenes keskmiseks ja pikaks perioodiks fikseeritud intressimääraga laenude (s.o üheks kuni viieks aastaks fikseeritud intressimääraga laenud ja enam kui viieks aastaks fikseeritud intressimääraga laenud; vt joonis 40) intressimäärade langusest. Ent ujuva intressimääraga hüpoteeklaenude või lühikeseks ajaks (s.o kuni üheks aastaks) fikseeritud intressimääraga laenude intressimäärad kerkisid samal ajavahemikul hoolimata EKP baasintressimäärade langetamisest. Nende sündmuste tõttu vähenesid keskmiseks ja pikaks perioodiks fikseeritud intressimääraga laenude intressimäärade positiivsed erinevused ja ujuva intressimääraga laenude või lühikeseks ajaks fikseeritud intressimääraga laenude intressimäärade erinevused veelgi. Samal ajal jätkus ujuva intressimääraga laenude või lühikeseks ajaks fikseeritud intressimääraga laenude osakaalu vähenemine uute laenude mahus, nii et see moodustas 2012. aasta jaanuaris ligikaudu 27%.

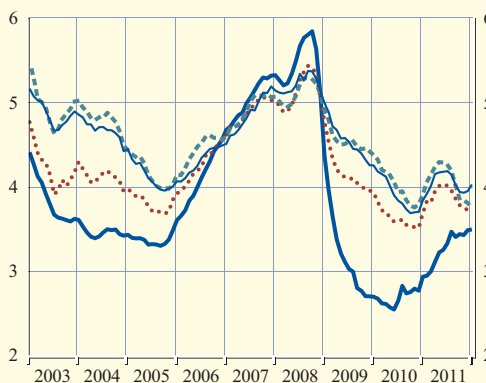
Kui vaadelda kodumajapidamistele antud uute tarbimislaenude intressimäärasid, siis ujuva intressimääraga laenude või lühikeseks ajaks fikseeritud intressimääraga laenude intressimäärade tõus oli pisut kiirem kui keskmiseks ja pikaks perioodiks fikseeritud intressimääraga laenude intressimäärade kasv. Mis puudutab kodumajapidamistele antud muude uute laenude intressimäärasid, siis pikaks ajaks fikseeritud intressimääraga laenude, ujuva intressimääraga laenude või lühikeseks ajaks fikseeritud intressimääraga laenude intressimäärade puhul täheldati suuremat langust kui keskmiseks ja pikaks perioodiks fikseeritud intressimääraga laenude intressimäärade puhul.

2011. aasta neljandas kvartalis ja 2012. aasta jaanuaris erinesid muutused rahaloomeasutuste poolt kodumajapidamistele antud uute laenude intressimäärades üldjoontes tuntuvalt võrreldavate turuintressimäärade muutustest. Keskmiseks ja pikaks ajaks fikseeritud intressimääraga eluasemelaenude ja tarbijakrediidi intressimäärade ning võrreldavate turuintressimäärade vahed

Joonis 40. Rahaloomeasutuste poolt kodumajapidamistele väljastatud eluasemelaenude intressimäärad

(protsenti aastas; v.a tasud; uute laenude intressimäärad)

- ujuva intressimääraga või esialgselt kuni üheks aastaks fikseeritud intressimääraga
- esialgselt üheks kuni viieks aastaks fikseeritud intressimääraga
- - - - - esialgselt viieks kuni kümneks aastaks fikseeritud intressimääraga
- esialgselt rohkem kui kümneks aastaks fikseeritud intressimääraga

Allikas: EKP.

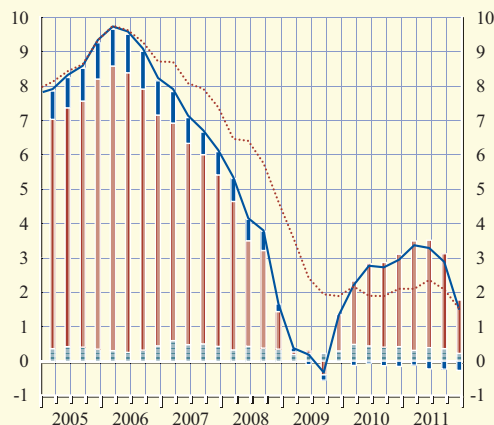
muutusid negatiivsemaks või vähenesid. Need sündmused võib kanda võrreldavate turuintressimäärade märkimisväärse suurenemise arvele riikide võlakirjaturgude pingete süvenemise tõttu. Samal ajal jäi kõige pikemaks ajaks (s.o enam kui kümneks aastaks) fikseeritud intressimääraga eluasemelaenude intressimäärade ja võrreldavate turuintressimäärade erinevus üldjoontes muutumatuks. Seevastu ujuva intressimääraga laenude või lühikeseks ajaks fikseeritud intressimääraga laenude intressimäärade ja võrreldavate turuintressimäärade vaheline erinevus suurenes pisut, sest laenuintressimäärad tõusid ja turuintressimäärad langesid mõnevõrra.

2012. aasta jaanuari pankade laenugevuse uuringu tulemuste põhjal karmistasid euroala pangad 2011. aasta neljandas kvartalis kodumajapidamiste laenuitingimusi veelgi. Sealjuures oldi eluasemelaenude puhul palju rangemad kui tarbijakrediidi ja muude laenude puhul. Pankade teatel olid karmistamise peamiseks põhjuseks turupõhise rahastamiskulu suurenemine ja bilansiga seotud piirangud. Pankade andmetel mõjutas eluasemelaene ka majanduse ja eluasemeturu välja-vaadete halvenemine, ehkki vähem kui pakkumise poole tegurid. Kui heita pilt tarbijakrediidi ja muude laenude tingimustele, siis majandusväljavaate ja tarbijate krediidivõime muutuste osakaal jäi eelmise kvartaliga võrreldes enam-vähem samaks. Pankade teatel tähendas laenuitingimuste karmistamine kõigi laenu liikide puhul nii keskmiste kui ka riskantsemate laenu marginaalide märkimisväärset kergitamist.

Joonis 41. Kodumajapidamistele väljastatud laenu kokku

(aastamuutus protsentides; panus protsendipunktides; kvartali lõpp)

- rahaloomeasutuste väljastatud tarbimislaenu
- rahaloomeasutuste väljastatud eluasemelaenu
- muud rahaloomeasutuste väljastatud laenu
- rahaloomeasutuste väljastatud laenu kokku
- kogulaenu

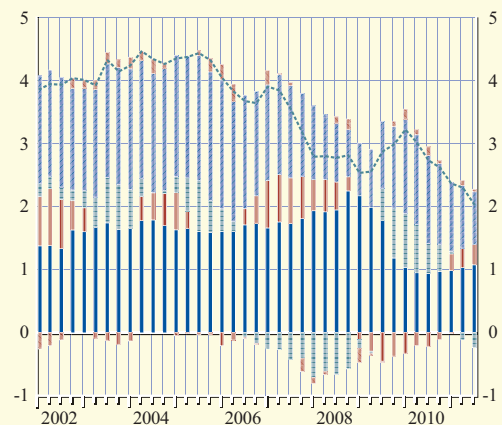

Allikas: EKP.
Märkused. Kogulaenu hõlmavad kõikide institutsiooniliste sektorite, sealhulgas muu maailma väljastatud laene kodumajapidamistele. Kodumajapidamistele väljastatud laenu kogusumma 2011. aasta neljandas kvartalis on hinnanguline näitaja, mis põhineb raha- ja pangandusstatistikas kajastatud tehingutel. Rahaloomeasutuste laenude kasvumäär ja kogulaenude kasvumäär arvutamise erinevust on käsitletud tehnilistes märkustes.

Joonis 42. Kodumajapidamiste finantsinvesteeringud

(aastamuutus protsentides; panus protsendipunktides)

- sularaha ja hoised
- võlaväärtpaberid, v.a tuletisinstrumendid
- aktsiad ja muud omandiväärtpaberid
- kindlustustehniline reserv
- muu¹
- finantsvarad kokku

Allikad: EKP ja Eurostat.
¹ K.a laenu ja muud debitoorsed võlgnevused.

FINANTSVOOD

Euroala kodumajapidamistele antud laenude kogumaht oli 2011. aasta kolmandas kvartalis (viimane kvartal, mille kohta on euroala andmed olemas) suhteliselt väike, kajastades rahaloomeasutuste tagasihoidlikku laenutegevust. Selle tulemusena langes kodumajapidamiste laenumahu aastane kasvumäär teise kvartaliga võrreldes 2,4%lt 2,1%ni. Rahaloomeasutuste poolt kodumajapidamistele antud laenude aastane kasvumäär (laenude müügi või väärtpaperistamisega kohandamata) alanes 2011. aasta kolmandas kvartalis 3,0%ni, võrrelduna 3,4%ga teises kvartalis. Kuna laenude müük ja väärtpaperistamine, mis toovad sageli kaasa kodumajapidamiste laenude ümberpaigutamise rahaloomeasutuste ja muude finantsvahendajate sektorite vahel, olid 2011. aasta juulis ühes riigis isäranis suured, kerkis mitterahaloomeasutuste poolt kodumajapidamistele antud laenude aastane kasvumäär eelmise kvartaliga võrreldes -2,9%lt -2,4%ni. 2011. aasta neljanda kvartali prognoosid viitavad kodumajapidamiste laenude aastase kasvumäära jätkuval alanemisele (vt joonis 41).

2011. aasta neljanda kvartali ja 2012. aasta jaanuari kohta juba olemasolevaid rahaloomeasutuste andmeid vaadates ilmneb, et kodumajapidamistele laenamine on viimastel kuudel olnud suhteliselt vaoshoitud. Rahaloomeasutuste poolt kodumajapidamistele antud laenude aastane kasvumäär langes veelgi, jõudes 2011. aasta neljanda kvartali lõpus 1,5%ni. See kajastab kodumajapidamistele väljastatud eluasemelaenude märkimisväärset kvartaalset lunastamist. See tulenes peamiselt laenude väärtpaperistamise järsust suurenemisest mõnes riigis 2011. aasta oktoobris. Ent rahaloomeasutuste poolt kodumajapidamistele antud laenude aastakasv aeglustus ka müügi ja väärtpaperistamisega kohandatuna – see viitab laenude vähesele väljastamisele. 2012. aasta jaanuaris oli euroala rahaloomeasutuste poolt kodumajapidamistele antud laenude aastane kasvumäär (kohandatud müügi ja väärtpaperistamisega) 2,1% (vt täpsemalt osa 2.1), mis tähendab 0,5protsendipunktilist langust alates kolmanda kvartali lõpust. Euroala laenude arengut iseloomustavad viimastel kuudel endiselt märkimisväärsed riikidevahelised erinevused.

Rahaloomeasutuste poolt antud eluasemelaenude aastane kasvumäär, mida on kohandatud laenude müügi ja väärtpaperistamisega, langes 2011. aasta detsembris 2,8%ni (võrrelduna 3,4%ga septembris) ja kerkis seejärel 2012. aasta jaanuaris 2,9%ni. Need sündmused näitavad nõrku (kohandatud) kuiseid vooge, mida on viimastel kuudel täheldatud hüpoteeklaenude puhul. Eluasemelaenud moodustasid lõviosa rahaloomeasutuste poolt kodumajapidamistele antud laenudest. Ka muude laenude areng mõjutas mõnevõrra rahaloomeasutuste poolt kodumajapidamistele antud laenude aastase kasvumäära üldist alanemist 2011. aasta neljandas kvartalis ja 2012. aasta jaanuaris. Muude laenude aastane kasvumäär langes vaadeldaval perioodil märkimisväärselt, jõudes 2012. aasta jaanuaris 1,1%ni, võrrelduna 2,3%ga 2011. aasta septembris. Tarbijakrediidi aastane kasvumäär aga taastus pisut, ent jäi siiski negatiivseks, olles 2012. aasta jaanuaris -1,6% (võrrelduna -1,9%ga 2011. aasta septembris).

Kui rääkida rahaloomeasutuste poolt kodumajapidamistele antud laenude mahu suhteliselt aeglase kasvu põhjustest, siis 2012. aasta jaanuari pankade laenutegevuse uuringust ilmnis, et lisaks laenustandardite karmistamisele toimus igat liiki krediidi nõudluses 2011. aasta neljandas kvartalis uus langus. Kasvu- ja eluasemeturu väljavaadete halvenemine ja tarbijate kindlustunde tuntav vähenemine olid peamised tegurid, mis selgitavad eluasemelaenude nõudluse kahanemist, samas kui kodumajapidamiste poolt kestvuskapadele tehtud kulutuste kokkutõmbamine avaldas pärssivat mõju tarbijakrediidile. Kokkuvõttes võib tarbijate kindlustunde märgatav vähenemine 2011. aasta teisel poolel väljendada osaliselt kodumajapidamiste muret selle pärast, millist mõju avaldavad euroala riikide võlakriisi süvenemine ja kõrgemad toormehinnad nende realsissetulekutele. Mitme riigi suure võla taustal võis see sundida kodumajapidamisi lükkama eluaseme-

investeeringuid ja suuri oste edasi. Tulevikku vaadates prognoosivad pangad nii eluaseme-laenude kui ka tarbimislaenude netonõudluse vähenemist 2012. aasta esimeses kvartalis.

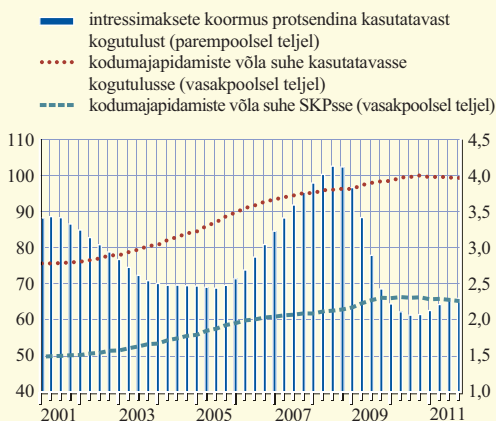
Euroala kodumajapidamiste sektori bilansi varade poolel vähenes finantsinvesteeringute mahu aastakasv 2011. aasta teise kvartali 2,3%lt 2011. aasta kolmandas kvartalis 2,0%ni (vt joonis 42), jätkates 2010. aasta keskpaigast täheldatud langustrendi. Languse taga võib olla peamiselt investeerimisfondide aktsiatesse tehtud investeeringute negatiivsem panus. See kajastab kodumajapidamiste jätkuvat vastumeelsust riskantsete varade hoidmise suhtes suurema majandusliku ja finantsturu ebakindluse tõttu. Kindlustustehniliste reservide osakaal kodumajapidamiste finantsinvesteeringute kogumahu aastakasvus vähenes samuti, ent jäi vaadeldavas kvartalis siiski kindlalt positiivseks. Sularaha ja hoiuste osakaal aga suurenes järk-järgult veelgi, saades tuge varasemate omakapitaliinvesteeringute likvideerimisest selles ebakindlas keskkonnas. Samal ajal oli võlaväärtpaberite osakaal (v.a tuletisinstrumendid) finantsinvesteeringute aastakasvus üsna muutumatu.

FINANTSSEISUND

Kodumajapidamiste võla suhe nominaalsesse kasutatavasse kogutulusse oli 2011. aasta neljandas kvartalis hinnanguliselt 99,4% (vt joonis 43) – üldjoontes on see jäänud samaks 2010. aasta keskpaigast saadik. Samal ajal on kodumajapidamiste kasutatav tulu suurenenud taas tempos, mis on võrreldav nende koguvõla kasvuga. Kodumajapidamiste sektori intressimaksete koormus ei ole hinnanguliselt muutunud – 2011. aasta neljandas kvartalis oli see 2,3% kasutatavast tulust. Enne seda suurenes see pisut kolme kvartali jooksul. Niisugune stabiliseerumine viitab kodumajapidamiste laenuvõtu jätkuvale pidurdumisele ja intressimäärade langusele. Kokkuvõttes on kodumajapidamiste intressimaksete koormus enneolematult väike. Kodumajapidamiste võla suhe SKPsse on vaadeldavas kvartalis hinnanguliselt mõnevõrra vähenenud, olles 65,2%, võrrelduna 65,6%ga eelmises kvartalis.

Joonis 43. Kodumajapidamiste võlg ja intressimaksud

(protsentides)

Allikad: EKP ja Eurostat.

Märkused. Kodumajapidamiste võlg hõlmab kõikide institutsiooniliste sektorite, sealhulgas muu maailma väljastatud laene kodumajapidamistele. Intressimaksud ei hõlma kodumajapidamiste tasutavaid täielikke finantseerimiskulusid, kuna need ei sisalda finantsteenuste eest makstavaid tasusid. Viimase kvartali andmed on osaliselt hinnangulised.

3. HINNAD JA KULUD

Eurostati kiirhinnangu kohaselt oli euroala aastane ÜTHI-inflatsioon 2012. aasta veebruaris 2,7%, mis on jaanuari 2,6% tasemest pisut kõrgem. Äsjase energiahindade tõusu ja hiljuti teatatud kaudsete maksude tõstmise tõttu peaks inflatsioonimäär jääma 2012. aastal üle 2%. Toorme praeguste futuurihindade põhjal eeldatakse, et 2013. aasta alguses langeb inflatsiooni aastamäär taas alla poole 2% piiri. Kaugemas tulevikus peaks hinnasurve euroala tagasihoidliku majanduskasvu ja hästi kinnistunud inflatsiooniootuste tingimustes jääma väikeseks. Eurosüsteemi ekspertide 2012. aasta märtsi makromajanduslikus ettevaates euroala kohta prognoositakse, et ÜTHI-inflatsioon jääb 2012. aastal vahemikku 2,1–2,7% ja püsib 2013. aastal 0,9–2,3% piires. Prognoositud ÜTHI-inflatsiooni ohustavad riskid jäävad lähiaastail arvatavasti siiski üldiselt tasakaalustatuks, kuid oodatust kõrgem naftahind ja kaudsete maksude suurenemine võivad lähiajal põhjustada tõusuriske. Majandusaktiivsuse oodatust tagasihoidlikuma arengu tõttu jäävad aga ka langusriskid püsima.

3.1. TARBIAHINNAD

Eurostati kiirhinnangu kohaselt oli euroala aastane ÜTHI-inflatsioon 2012. aasta jaanuarikuise 2,6% tasemega võrreldes 2012. aasta veebruaris pisut kõrgem, küündides 2,7%ni (vt tabel 7). Alates 2010. aasta lõpust on aastane inflatsioonimäär olnud kindlalt üle 2%. Selle põhipõhjuseks on üleilmsete toormehindade tõusust tingitud energia- ja toiduainehindade jõuline kallinemine. Mõnes euroala riigis soodustas koguinflatsiooni kiirenemist ka kaudsete maksude ja reguleeritud hindade kasv. Taustinfos 6 antakse Eurostati püsiva maksemääruga ÜTHI kuuandmete toel ülevaade kaudsete maksude hiljutiste muutuste mõjust euroala ja üksikriikide ÜTHI-le.

Tabel 7. Hindade areng

(aastamuutus protsentides, kui pole viidatud teisiti)

	2010	2011	2011 sept	2011 okt	2011 nov	2011 dets	2012 jaan	2012 veebr
ÜTHI ja selle komponendid								
Üldindeks ¹	1,6	2,7	3,0	3,0	3,0	2,7	2,6	2,7
Energia	7,4	11,9	12,4	12,4	12,3	9,7	9,2	.
Töötlemata toiduained	1,3	1,8	1,4	1,8	1,9	1,6	1,6	.
Töödeldud toiduained	0,9	3,3	4,0	4,3	4,3	4,1	4,1	.
Tööstuskaubad, v.a energia	0,5	0,8	1,2	1,3	1,3	1,2	0,9	.
Teenused	1,4	1,8	1,9	1,8	1,9	1,9	1,9	.
Muud hinnanaätajad								
Tööstustoodangu tootjahinnad	2,9	5,9	5,8	5,5	5,4	4,3	3,7	.
Naftahind (EUR/barrel)	60,7	79,7	79,8	78,9	81,4	81,7	86,2	89,7
Toorme (v.a energia) hinnad	44,6	12,2	1,5	1,6	-1,9	-6,7	-4,6	-7,5

Allikad: Eurostat, EKP ja Thomson Reutersi andmetel põhinevad EKP arvutused.

¹ ÜTHI-inflatsioon veebruaris 2012 on Eurostati kiirhinnang.

Taustinfo 6

KAUDSETE MAKSUDE HILJUTISTE MUUTUSTE MÕJU ÜTHI-LE

Kaudsed maksud moodustavad osa lõplikest tarbijahindadest, seepärast põhjustab näiteks käibemaksumäära tõus ÜTHI-inflatsiooni kiirenemise. Mitmes euroala riigis praegu rakendatavad vajalikud eelarve konsolideerimismeetmed on tinginud selle, et kaudsed maksud on mõjutanud

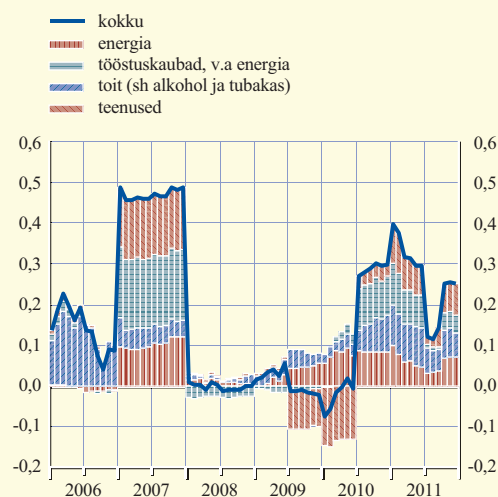
tuntavalt 2011. aasta inflatsiooni. Siinses taustinfos vaadeldakse kaudsete maksude mõju inflatsioonile nii kogu euroalal kui ka erinevates riikides. Analüüsiks kasutatakse Eurostati püsiva maksumääraga ÜTHI (ÜTHI-PM) igakuiseid andmeid.¹

ÜTHI-PMi andmed näitavad, milline oleks ÜTHI areng olnud siis, kui maksumäärad oleksid jäänud muutumata. Samuti eeldatakse, et kõik muutused kanduvad tarbijahindadele üle täiel määral ja kohe.² Seda eeldust arvestades võib kaudsete maksude muutuste eeldatavat mehaanilist mõju vaadelda kui tegeliku otsese mõju tõenäolist ülempiiri. Tavaliselt on see mõju väiksem, sõltudes mitmest tsüklilisusega ja hindu kujundavate ettevõtete konkurentsiiga seotud tegurist. Kaudsete maksude muutuste mehaaniline tõususurve üldise ÜTHI-inflatsiooni aastakasvule oli 2011. aastal euroala riikides keskmiselt 0,25 protsendipunkti, mis on pisut kõrgem kui 2010. aastal (vt joonis A).

Euroala kui terviku näitajates on näha mõju erinevusi nii ÜTHI komponentide kui ka konkreetsete euroala riikide kaupa. Näiteks 2007. aasta juuline ja silmatorkav inflatsiooni kiirenemine oli peaaegu täielikult tingitud käibemaksu üldisest tõusust Saksamaal. Seevastu 2009. aasta keskpaigast 2010. aasta keskpaigani täheldatud aeglustumise põhjus oli teatud teenuste käibemaksumäärade alandamine mõnes euroala riigis, mille taga oli osaliselt toiduainete komponenti kuuluva energia- ja tubakamaksude tõus teistes riikides.

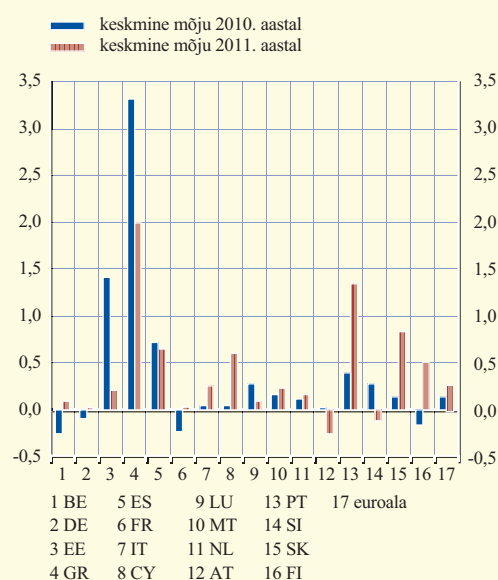
Kui võrrelda varasemate aastatega, siis 2010. ja 2011. aastal oli euroala kui terviku ÜTHI-inflatsioonile avalduv mõju enamikus riikides ühesugune, kui välja arvata mõni üksik riik, kus see oli ulatuslikum. Mõlemal aastal oli mehaaniline mõju suurim Kreekas – 2010. aastal 3,3 protsendipunkti ja 2011. aastal 2,0 protsendipunkti. Mõju oli märkimisväärne ka

Joonis A. Kaudsete maksude muutuste mehaaniline mõju¹ euroala aastasele ÜTHI-inflatsioonimäärale

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.
¹ Arvutatud aastase ÜTHI ja ÜTHI-PMi inflatsioonimäärade vahena.

Joonis B. Kaudsete maksude muutuste mehaaniline mõju¹ euroala ja euroala riikide aastasele ÜTHI-inflatsioonimäärale

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.
 Märkus. Iirimaa kohta ÜTHI-PMi andmed puuduvad.
¹ Arvutatud aastase ÜTHI ja ÜTHI-PMi inflatsioonimäärade vahena.

1 Vt 2011. aasta märtsi kuubülletääni taustinfo „Euroala ÜTHI-inflatsioonile avalduva kaudsete maksude mõju hindamine”.
 2 Lisateavet ÜTHI-PMi koostamise ja tõlgendamise ohtude kohta võib leida 2009. aasta novembri kuubülletääni taustinfost „New statistical series measuring the impact of indirect taxes on HICP inflation”.

Portugalis, Slovakkias, Hispaanias ja Itaalias. Kuigi Itaalias hakkas käibemaksutõus kehtima alles 2011. aasta septembrist, tõi see kaasa 0,2protsendipunktilise mehaanilise mõju kogu 2011. aastale (vt joonis B).

Mitu riiki, sealhulgas Iirimaa, Küpros, Itaalia, Prantsusmaa ja Portugal, on käibemaksu kergetanud või sellekohasest plaanist teatanud. Selle mõju avaldub 2012. aastal, tuues kaasa inflatsioonimäärade tõusu (vt taustinfo 10 „EKP ekspertide makromajanduslik ettevaade euroala kohta”).

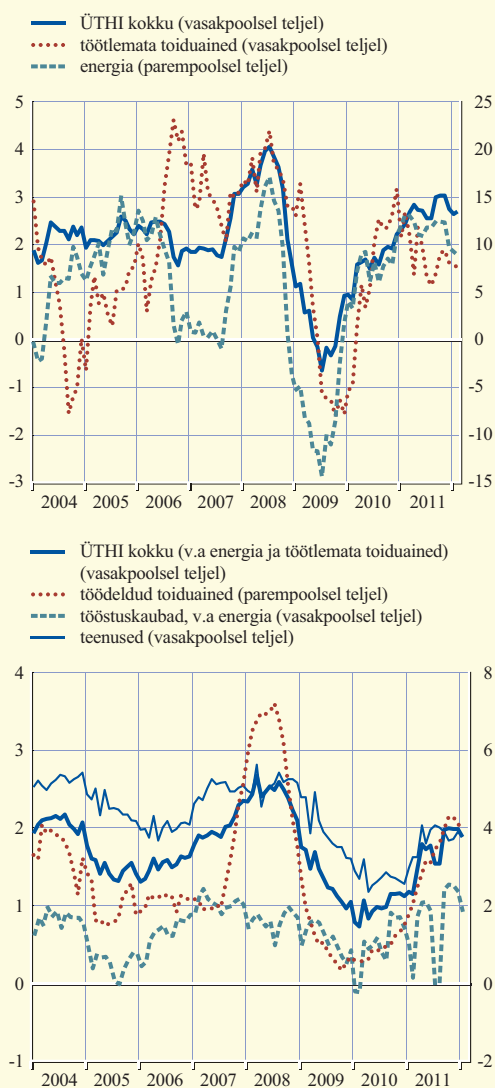
2011. aasta septembris ulatus aastane ÜTHI-inflatsioon 3,0%ni ning jäi selle näitaja juurde järgmised kolm kuud, langedes seejärel detsembris. Selle põhjuseks oli energiahindade inflatsioon, mis kajastas aastataguste hinnatõusudega seotud baasefekti.

2012. aasta jaanuaris – viimasel kuul, mille kohta on kättesaadavad ametlikud komponendi andmed – oli ÜTHI energiakomponendi aastakasvu määr 9,2%, s.t madalam kui 2011. aasta detsembri 9,7%. Sellele eelnenud 12 järjestikuse kuu vältel sai energiahindade aastakasvu mõõta kahekohalise näitajaga – see oli tingitud peamiselt toornafta hinnatõusust 2011. aasta alguses ja euro kallinemisest USA dollari suhtes. 2012. aasta algusest on naftahind eurodes veelgi tõusnud ja barreli hind oli veebruaris keskmiselt üle 90 euro. See on aga põhjustanud naftaga kõige tihedamalt seotud ÜTHI alakomponentide – mootorikütuse ja kütteõli – hinnatõusu. Teiste peamiste energia alakomponentide, nagu gaasi ja elektri hinnad reageerivad naftahinnale tavaliselt viitajaga.

Kui vaadelda toiduainete rahvusvaheliste toormehindade muutusi, siis ÜTHI toiduainete komponendi aastakasv kiirenes 2011. aastal pidevalt, ületades alates septembrist 3% taseme. Siiski näitavad Euroopa Liidu siseturu hiljutised toiduainete toormehindade muutused, et toiduainehindade šoki vahetu mõju aasta lõpus vähenes. Sellest hoolimata tekitab mõju edasikandumine toiduainete tootmisahelas lühiajalises plaanis jätkuvalt tõusurvet. Toiduainehindade inflatsiooni hoogustumist oli 2011. aastal eriti selgelt näha töödeldud toidu-

Joonis 44. ÜTHI-inflatsiooni jaotus: peamised komponendid

(aastamuutus protsentides; kuuandmed)

Allikas: Eurostat.

ainete komponendis (v.a tubakas). Selle põhjuseks olid toormemahukad kaubad, nagu piimatooted, toiduõlid ja rasv ning eelkõige kohv ja tee.

Aastane ÜTHI-inflatsioon (v.a toiduained ja energia, mis moodustavad ligikaudu 30% ÜTHI korvist) langes 2011. aasta septembrist kuni detsembrini püsinud 1,6% tasemelt 2012. aasta jaanuaris 1,5%ni. ÜTHI-inflatsiooni (v.a toiduained ja energia) kujundavad eelkõige euroalasesed tegurid, nagu palgad, kasumi hinnalisa ja kaudsed maksud ning see koosneb kahest põhikirjst: tööstuskaupadest (v.a energia) ja teenustest. Nende kahe komponendi areng on olnud väga erinev.

2011. aastal jätkus 2010. aasta teises kvartalis alanud tööstuskaupade (v.a energia) inflatsiooni kiirenemine, mis oli tingitud vahetuskursi varasema odavnemise ja toormehindade kallinemise mõju ülekandumisest ning kaudsete maksude tõusust. Pärast aasta alguses täheldatud suurt volatiilsust oli tööstuskaupade (v.a energia) inflatsioon 2011. aasta paari viimase kuu vältel umbes 1,2%. Selline volatiilsus oli seotud vastu võetud määrusega, millega kehtestati uued standardid, mis hõlmasid hooajatoodete käsitlemist ÜTHIs ja mis avaldasid suurt mõju poolkestvuskauade alakomponendile (riietus, tekstiil, raamatud jne). Ülejäänud kaks tööstuskaupade (v.a energia) alakomponenti – kestvuskauad (autod, mööbel, elektroonikaseadmed jne) ja kulukaubad (vee tarbimine, ravimid, ajalehed jne) – püsisid stabiilsemad. 2012. aasta jaanuaris langes tööstuskaupade (v.a energia) hindade aastakasvumäär 0,9%ni.

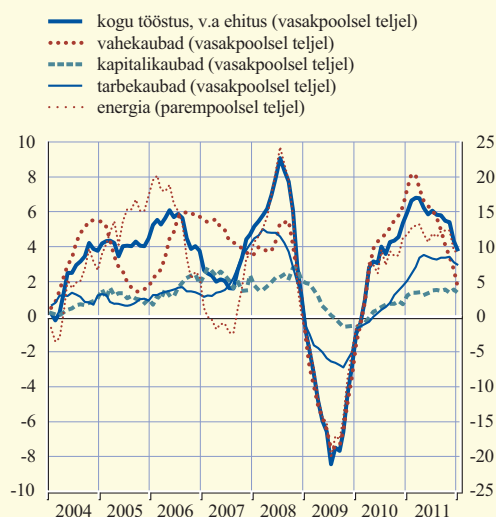
Teenuste hindade inflatsioon hoogustus 2011. aasta esimestel kuudel märgatavalt, kõikides seejärel aprillist alates 1,9% lähedal. Stabiliseerumine oli omane kõikidele peamistele teenindussektori alakomponentidele (v.a sideteenused), mille puhul võis täheldada aastakasvumäära suurt langust. 2012. aasta jaanuaris oli teenuste hindade inflatsioon kolmandat kuud järjest 1,9%. Transpordi-, sideteenuste, vaba aja ja isikuteenuste aastakasvu aeglustumist tasakaalustas eluasemeteenuste ja mitmesuguste muude teenuste aastakasvumäära tõus viimase kolme kuu vältel.

3.2. TÖÖSTUSTOODANGU TOOTJAHINNAD

2009. aasta suve madalseisust kuni viimase ajani on tarneahelale avalduv surve pidevalt kasvanud. Peamiselt on seda mõjutanud üleilmset suurenenud toorainetõudlus. Selle tulemuseks oli tööstustoodangu tootjahindade inflatsiooni kiirenemine 2010. aasta lõpus ja 2011. aasta esimesel poolel. Järgnes tootjahindade aastakasvu langus, mille taga oli peamiselt toormehinna kõikumine (vt tabel 7 ja joonis 45). Tööstustoodangu tootjahindade (v.a ehitus) inflatsioonimäär langes 2011. aasta detsembrini 4,3%ga võrreldes 2012. aasta jaanuaris 3,7%le. Energiakomponent mängis selles languses vähetähtsat rolli, sest selle negatiivset baasefektit tasakaalustas osaliselt tootjahindade märgatav tõus kuises arvestuses. Samal ajavahemikul alanes tööstustoodangu tootjahindade (v.a ehitus ja energia) inflatsioonimäär 2,5%lt 1,9%le.

Joonis 45. Tööstustoodangu tootjahindade jaotus

(aastamuutus protsentides; kuuandmed)

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

Tootmisahela hilisemaid etappe vaadeldes ilmneb, et tarbekaupade tootjahindade inflatsioon langes 2012. aasta jaanuaris veidi, jõudes 3,0%ni. Samas kuus kahanes toiduainete hindade aastakasv 3,9%ni. Järgmistel kuudel oodatakse peamiselt ELi toidutoormehindade hiljutise järsu odavnemise tõttu edasist langust. Tarbekaupade (v.a toiduained) komponendi aastakasv, mis eelneb ÜTHI tööstuskaupade (v.a energia) komponendi muutustele, langes jaanuaris 1,4%ni. See oli esimene langus pärast enam kui kahte aastat, kusjuures viimased kaks kuud püsis kasvumäär kõigi aegade kõrgeimal 1,7% tasemel. See langus ja impordihinna inflatsioon annavad märku sellest, et tarbijahinna inflatsiooni tõusurive on leevenemas.

Tööstustoodangu müügihinna küsitlusandmed, mis kajastavad tootjahinna indeksi muutusi, jäid üldjoontes samaks ja püsisid 2012. veebruaris pikaajaliste keskmiste lähedal. Euroopa Komisjoni uuringuandmed müügihinna ootuste kohta viitavad muutustele tarbe- ja kapitalikaupade tööstuses, sest vahekaupade müügihinna ootused on taas paranemas. Ostujuhtide indeksi põhjal ilmneb, et töötleva tööstuse sektori tootmishinna indeks tõusis jaanuari 50,7-lt veebruaris 51,0ni, tootmissisendi hinnaindeks kerkis aga pärast hiljutist toormehindade kallinemist ja euro odavnemist samadel kuudel 52,8-lt 58,5ni.

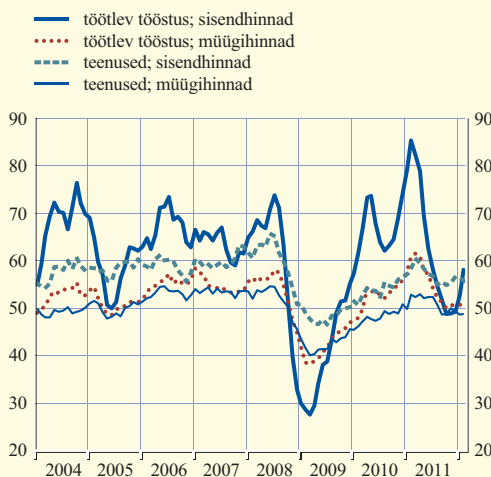
3.3. TÖÖJÕUKULUDE NÄITAJAD

Tänu tööturutingimuste paranemisele 2011. aasta esimesel poolel hakkasid euroala tööjõukulude näitajad tasapisi tõusma (vt tabel 8 ja joonis 47). Värskeimad palgakasvuandmed viitavad siiski mõningasele stabiliseerumisele.

Tööjõuturu muutused reageerivad SKP kasvu muutustele tavaliselt viivitusega. 2008.–2009. aasta üleilmse majanduslanguse alguses oli euroala tööturg aga üsna stabiilne – selle põhjuseks oli

Joonis 46. Tootmissisendi ja toodangu hindade küsitlused

(hajuvusindeksid; kuandmed)

Allikas: Markit.
Märkus. 50 punkti ületav indeks viitab hinnatõusule, 50 punktist allapoole jääv väärtus näitab hindade langust.

Tabel 8. Tööjõukulu näitajad

(aastamuutus protsentides, kui pole viidatud teisiti)

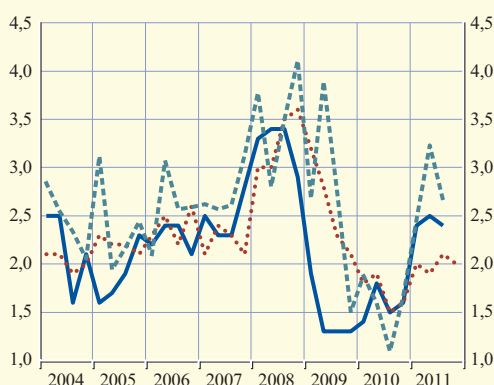
	2010	2011	2010 IV kv	2011 I kv	2011 II kv	2011 III kv	2011 IV kv
Kollektiivlepinguga määratud palgad	1,7	2,0	1,6	2,0	1,9	2,1	2,0
Tunni kohta arvestatava tööjõukulu indeks	1,6	.	1,7	2,5	3,2	2,7	.
Hüvitis töötaja kohta	1,6	.	1,6	2,4	2,5	2,4	.
Memokirjed:							
Töövõljalus	2,4	.	1,9	2,1	1,2	1,0	.
Tööjõu erikulud	-0,8	.	-0,3	0,3	1,2	1,3	.

Allikad: Eurostat, riikide andmed ja EKP arvutused.

Joonis 47. Valikulised tööjõukulude näitajad

(aastamuutus protsentides; kvartaliandmed)

- hüvitis töötaja kohta
- kollektiivlepinguga määratud palgad
- - - tunni kohta arvestatava tööjõuku indeksi

Allikad: Eurostat, riikide andmed ja EKP arvutused.

eeskätt töötundide arvu jõuline korrigeerimine. Sellegipoolest pani majanduslanguse raskus ja ulatuslikkus lõppkokkuvõttes tööhõive järsult langema ja tööpuuduse suurenema. Taustinfos 7 „Euroala tööturu kohanemine” analüüsitakse tööhõive-, töötuse- ja palgamuutuste analüüsi abil euroala tööturu kohanemist 2008.–2009. aasta majanduslanguse tingimustes.

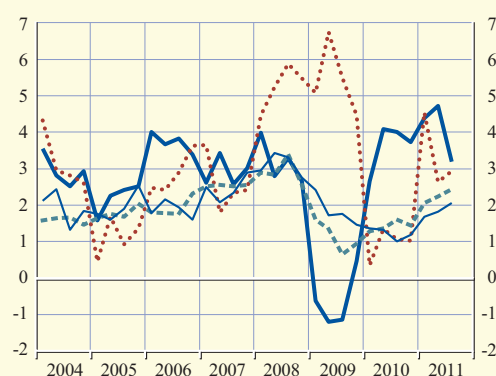
Euroala kollektiivlepingutega määratud palgad – ainuke 2011. aasta neljanda kvartali kohta olemas oleva näitaja – kasvasid detsembris aasta arvestuses 1,9%, võrrelduna novembri 2,0%ga. See kinnitas, et kuni 2011. aasta septembrini tä-

heldatud hoogsam kasv aeglustus aasta viimasel paaril kuul. 2011. aastal tervikuna kasvasid kollektiivlepinguga määratud palgad 2010. aasta 1,7%ga võrreldes 2,0% võrra. Selle näitaja – mis kajas-

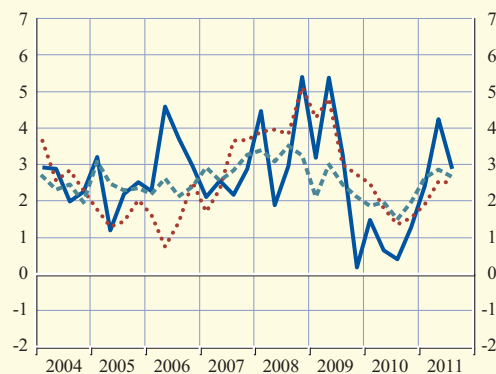
Joonis 48. Tööjõuku areng majandussektorite lõikes

(aastamuutus protsentides; kvartaliandmed)

- hüvitis töötaja kohta tööstussektoris, v.a ehitus
- hüvitis töötaja kohta ehitussektoris
- - - hüvitis töötaja kohta turuteenuste sektoris
- hüvitis töötaja kohta teenindussektoris

- tööjõuku tunnis tööstussektoris, v.a ehitus
- tööjõuku tunnis ehitussektoris
- - - tööjõuku tunnis turuteenuste sektoris

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

Taustinfo 7

EUROALA TÖÖTURU KOHANEMINE

Selles taustinfos käsitletakse tööhõivet, tööpuudust ja palga arengut analüüsides seda, kuidas euroala tööturg on finantskriisi algusest saadik kohanenud.¹ Üldjuhul on toodangu kasv ja tööturg omavahel suhteliselt tihedalt seotud, ent 2008.–2009. aasta majanduslangus on seda suhet euroalal mõ-

¹ Üksikasjalikum analüüs euroala tööturgude arengust kuni 2010. aasta esimese kvartalini on esitatud EKP 2010. aasta juuli kuubülletääni artiklis „Labour market adjustments to the recession in the euro area”.

nevõrra paigast nihutanud. Surutise alguses pidas tööhõive enamikus euroala riikides üsna hästi vastu, eeskätt töötundide arvu järsu vähenemise ja eeldatavasti töötajate hoidmise poliitika tõttu. Majanduslanguse raskus ja pikaajalisus tingis aga lõpuks siiski tööhõive vähenemise ja tööpuuduse järsu suurenemise. Järgnenud taastumisetapis on tööhõive kasv osaliselt tänu töötajate hoidmise poliitikale veidi kiirenenud, aga tööpuudus on endiselt suur. Palku on mõnevõrra kohandatud, kuigi see näib pigem olevat tingitud palgade muutuva komponendi (s.t preemiate, ületunnitöö tasude jms) jõulisemast vähendamisest kui kollektiivlepinguga määratud palgade alandamisest. Üldiselt näib tööturu hiljutine areng euroalal olevat jälle sarnane varasemate aegade arenguga. Siiski on tööturg euroala riikides väga erineval viisil kohanenud – lahknevusi esineb nii tööturu paindlikkuses kui ka struktuurireformide elluviimisel tehtud edusammudes. Palgakasvu aeglustumine ja tööturu paindlikkust suurendavad meetmed on tööhõive turgutamiseks hädavajalikud, eriti euroala suure tööpuudusega riikides.

Tööturg kohaneb tavaliselt SKP kasvu muutustega

Kui kogunõudlus majanduses väheneb, korrigeerivad ettevõtted tavaliselt kõigepealt tootmist, seejärel töötundide arvu ja alles siis töajõu hulka. Sellel, miks ettevõtteid kohe pärast tootmistaseme alanemist töötundide arvu ei korrigeeri, võib olla mitu põhjust. Arvatavasti peavad nad nõudluse vähenemist esialgu ajutiseks nähtuseks. Samuti läheb aega, et teha plaane, kuidas olemasolevatele töötajatele uues olukorras rakendust leida. Kui aga on selge, et alanud on majanduslangus, hakkavad ettevõtteid töötundide arvu kohandama. Seda tehakse tavaliselt töajõu hulka muutmata, nii et väheneb vaid töötundide keskmine arv. Alles kõige viimase abinõuna kärbib ettevõtteid töötajate arvu, et väiksema nõudlusega toime tulla. Üldiselt kohaneb euroala tööhõive tootmismuutustega ühe-kahe kvartali pärast, ehkki töötajate hoidmine võib tekitada ka hilisema reaktsiooni sõltuvalt sellest, millisenäevad tööandjad languse olemust ja kestust ning kas neil on vaja kvalifitseeritud töajõudu enda juures hoida.

Tööturu kohanemine pärast 2008.–2009. aasta majanduslangust

2008.–2009. aasta majandussurutise alguses oli tööhõive enamikus euroala riikides üsna stabiilne. Selle põhipõhjuseks oli töötundide arvu jõuline korrigeerimine.² Ent majanduslanguse raskuse ja pikaajalisuse tõttu hakkas tööhõive lõpuks vähenema ja tööpuudus märgatavalt suurenema.³ Joonistel A ja B on kujutatud tööturu kohanemist töötuse ja tööhõive muutuste näol alates 1996. aastast. Kohe majanduslanguse alguses hakkas suhe tööturu arengu ja majandusaktiivsuse vahel tavapärasest arengusuundumusest erinema.⁴ Eeskätt ilmnes see tõigas, et SKP vähenes järsult, kuid tööpuudus (töehõive) ei suurenenud (vähenenud) sellisel määral, kui oleks võinud seniste seaduspärasuste põhjal eeldada. See tähendab, et hakati rakendama töötajate hoidmise poliitikat. Viimase aja suundumuste põhjal võib aga öelda, et nende kahe näitaja suhe on taas selline nagu varasematel aegadel.

Sellistele töötajate hoidmise perioodidele nagu hiljutise majanduslanguse ajal võib järgneda majanduskasvu periood, mil töehõive ei suurene. Taolist nähtust nimetatakse sageli majanduskasvuks või majanduse taastumiseks ilma uute töökohtade loomiseta (ingl *jobless growth* või *jobless recovery*).

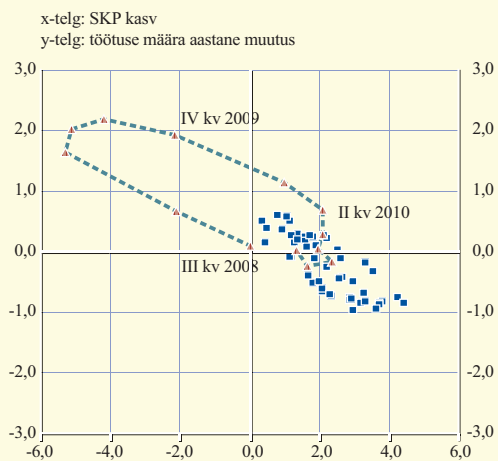
² Et ohjata majanduslanguse mõju töehõivele, kasutati paindlikku töajõu korraldust soodustavaid meetmeid, eeskätt lühendatud tööaega.

³ Euroala riigiti esines märkimisväärseid erinevusi. Näiteks Saksamaal tööpuudus kriisi ajal hoopis vähenes – osaliselt olid selle põhjuseks varasemad tööturereformid, nt Hartzi reformid.

⁴ Seda käsitleti ka EKP 2011. aasta juuni kuubülletääni taustinfos „Tagasi Okuni seaduse juurde? Hiljutised muutused euroala kogutoodangus ja töötuses”.

Joonis A. SKP kasv ja tööpuudus

(aastakasv; protsendipunktides)

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.
Märkus. Andmed hõlmavad ajavahemikku 1996. aasta esimesest kvartalist kuni 2011. aasta kolmanda kvartalini.

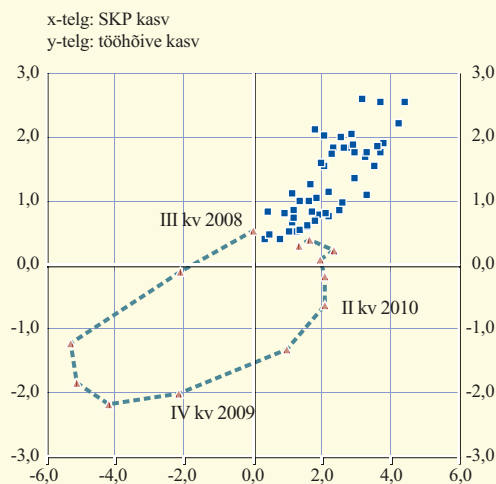
Ettevõtte otsust uute töötajate värbamisega oodata võib selgitada alakasutatud ressurssidega, mida on võimalik nõudluse taassuurenemisel rakendada. Seega on teatavalt määral töötajate hoidmine ja majanduskasv ilma uute töökohtade loomiseta majandustsükli vältel normaalsed. See võib osaliselt selgitada hiljutisi muutusi euroalal, kus tööhõive kasv jäi SKP tõusule pöördumisest hoolimata üsna tagasihoidlikuks (vt joonis C).

Euroala palgamuutused

Euroalal on palgakasv 2008.–2009. aasta majanduslanguse tõttu aeglustunud. Raske majandussurutise ja sellega kaasneva tööpuuduse tõusu tõttu vähenesid töötaja kohta makstavad hüvitised 2009. aastal märkimisväärselt – uuritud valimis langesid need vähem kui aastaga kõrgeimalt tasemelt madalaimale (vt joonis D). Ka kollektiivlepinguga määratud palkade kasv rauges majanduslanguse järel, kuid tundub, et tööturu nõrkus hakkas selles aeglustumises kajastuma alles 2009. aasta lõpus. Seega näib, et palkade muutuv komponent (s.t preemiad, ületunnitöö tasud jms) kohanes tööturu loidusega kiiremini kui kollektiivlepingutega määratav osa. Üldiselt tundub, et suhe tööpuuduse ja

Joonis B. SKP kasv ja tööhõive

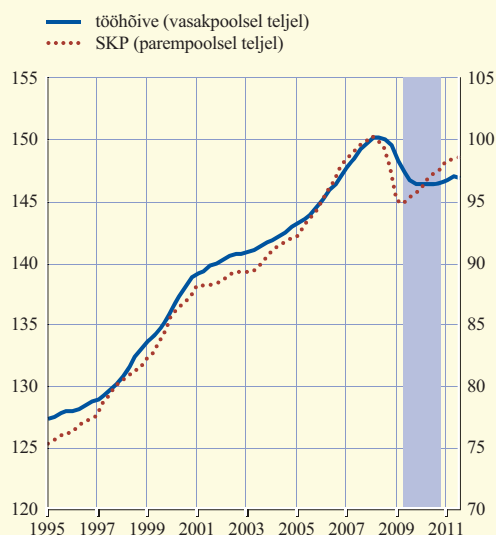
(aastakasv)

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.
Märkus. Andmed hõlmavad ajavahemikku 1996. aasta esimesest kvartalist kuni 2011. aasta kolmanda kvartalini.

Joonis C. Tööhõive ja SKP

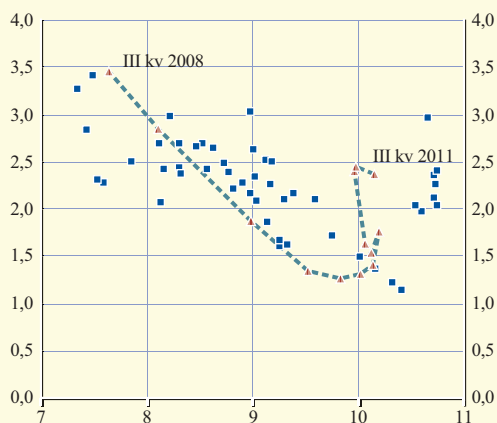
(mln inimest; indeks II kv 2008 = 100)

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.
Märkus. Viimased andmed pärinevad 2011. aasta kolmandast kvartalist. Varjutatud ala hõlmab ajavahemikku, mil SKP kasv suurenes ja tööhõive vähenes (s.t majanduskasv töökohtade loomiseta).

Joonis D. Hüvitis töötaja kohta ja tööpuudus

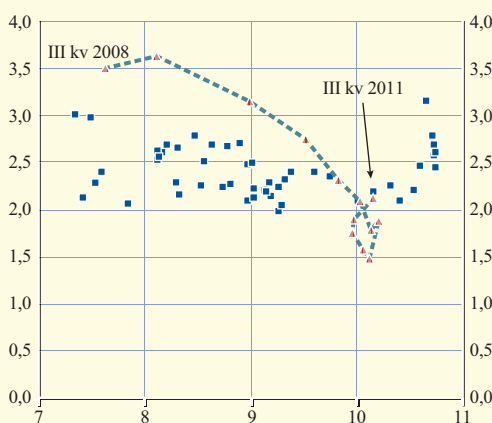
(protsentides; aastakasv)

x-telg: töötuse määr
y-telg: hüvitis töötaja kohta

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.
Märkus. Andmed hõlmavad ajavahemikku 1996. aasta esimesest kvartalst kuni 2011. aasta kolmanda kvartalini.

Joonis E. Kollektiivlepinguga määratud palgad ja töötus

(protsendid; aastakasv)

x-telg: töötuse määr
y-telg: kollektiivlepinguga määratud palgad

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.
Märkus. Andmed hõlmavad ajavahemikku 1996. aasta esimesest kvartalst kuni 2011. aasta kolmanda kvartalini.

kollektiivlepinguga määratud palgade vahel on nõrgem kui tööpuuduse ja töötaja kohta makstavate hüvitiste vahel. Seda näitab ka Phillipsi kõveraga hinnatud suhe joonistel D ja E.

2011. aasta värskemate andmete põhjal kaldus töötaja kohta makstavate hüvitiste areng tavapärasest suundumusest mõnevõrra kõrvale (vt joonis D). Nimelt suurenesid töötaja kohta makstavate hüvitised vaatamata tööturu jätkuvalle loidusele ja silmatorkavale tööpuudusele. 2011. aastal palgade kasvutempo suurenes, jõudes pikaajalisest keskmisest pisut kõrgemale. Seevastu kollektiivlepinguga määratud palgad jäid pikaajalisest keskmisest madalamaks.

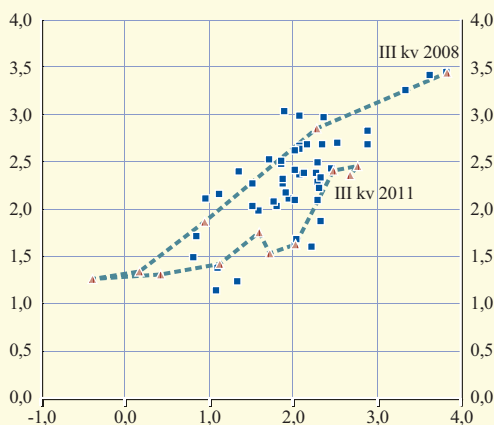
Ehkki palgadünaamikat mõjutab suurel määral töötaja kohta töötatud tundide korrigeerimine, võib tööturu soikujäämisest hoolimata 2011. aastal täheldatud järsk muutus töötaja kohta makstavates hüvitistes olla tingitud ka euroala hindade arengust. Mõnes riigis on kõrged toidu- ja energiahinnad ning maksutõusud tekitanud inflatsioonisurve. Mitmes euroala riigis on palgad seotud varasemate inflatsioonimuutustega ja see võib takistada palgade korrigeerimist, kui tööturu hoog raugneb. Jooniselt F ilmneb, et töötaja kohta makstavate hüvitiste ja ÜTHI areng on euroalal sarnane ning et hiljutised palgakasvu muutused on üldjoontes kooskõlas varasemate näitajatega. See suhe on positiivne, mis tähendab, et kõrgemad palgad on seotud kõrgemate hindadega ja vastupidi.

Kokkuvõtteks selgub taustinfost, et 2008.–2009. aasta majanduslangus põhjustas mõningaid kõrvalekaldeid euroala tööturu arengu ja majandusaktiivsuse tavapäraselt tugevast omavahelisest suhtest. Värskemad andmed näitavad siiski, et see suhe on taas normaliseerunud, sest euroala majanduskasvu aeglustumine on viinud tööturutingimuste halvenemiseni. Siinses taustinfos analüüsiti tööturu kohanemist üksnes euroalal tervikuna, ehkki riigiti on see olnud väga varieeruv, kajastades erinevusi tööturu paindlikkuses ja institutsionaalsetes kokkulepetes ning struktuurireformide elluviimisel saavutatud edus. Üldiselt on töötuse määr olnud kõrgem nendes euroala riikides, kus tööjõukulud on pikka aega suhteliselt kiiresti kasvanud (vt joonis G). Seetõttu on tööpuuduse vä-

Joonis F. Töötaja kohta makstav hüvitis ja ÜTHI

(aastakasv)

x-telg: ÜTHI
y-telg: hüvitis töötaja kohta

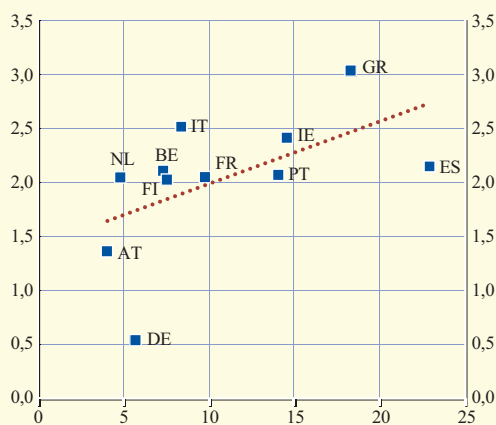

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.
Märkus. Andmed hõlmavad ajavahemikku 1996. aasta esimesest kvartalist kuni 2011. aasta kolmanda kvartalini.

Joonis G. Töäjõu erikulud ja tööpuuduse määr valitud riikides

(protsendid; aastakasv)

x-telg: tööpuuduse määr
y-telg: töäjõu erikulude keskmine muutus

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.
Märkus. Töäjõu erikulude keskmine muutus hõlmab kõikide riikide puhul ajavahemikku 2001. aastast kuni 2011. aasta kolmanda kvartalini. Andmed tööpuuduse määra kohta pärinevad 2011. aasta neljandast kvartalist (Kreeka ja Itaalia puhul 2011. aasta kolmandast kvartalist).

hendamisel nendes riikides kõige enam kasu palgakasvu aeglustumisest ja tööturu paindlikkusest, eriti praegu, mil lühiajaliste näitajate põhjal võib arvata, et tööturutingimused halvenevad veelgi. Seetõttu on tööhõive toetamiseks väga oluline, et palgakasv oleks mõõdukas.

tab eelnevalt kollektiivlepingutega määratud palgade põhikomponenti – järkjärguline suurenemine võib viidata hilinenud mõjule, mida avaldas tööturutingimuste parandamise lepinguline sätestamine, mis parandab töötajate läbirääkimispositsiooni. Oma mõju võis avaldada ka 2010. aasta lõpus alanud inflatsiooni kiirenemine.

Stabiliseerumise märke võis näha ka teistes palganäitajates. Töötaja kohta makstav hüvitis kasvas 2011. aasta kolmandas kvartalis aastases arvestuses 2,4%, püsisdes eelneva kahe kvartaliga võrreldes peaaegu muutumatuna (vt joonis 47). Samal ajal suurenes töäjõu erikulude kasv veelgi, ulatudes aasta arvestuses 1,3%ni (teises kvartalis 1,2%). See oli eeskätt tingitud toodangumahu kasvu aeglustumisele järgnenud langusest tööviljakuse aastakasvust, mis see kukkus teise kvartali 1,2%lt kolmandas kvartalis 1,0%le. Tunni kohta arvestatava töäjõukulu aastakasv aeglustus, alanedes kolmandas kvartalis 2,7%ni, võrrelduna eelmise kvartali 3,2%ga. Selle põhjuseks olid eelkõige muutused tööstussektoris, sest ehitus- ja turuteenuste sektoris oli langus vähem märgatav (vt joonis 48). Üldjoontes kasvasid palgavälised kulud euroalal tunni kohta arvestatava töäjõukulu palgakomponentist kiiremini.

3.4. ETTEVÖTETE KASUMITE MUUTUSED

2011. aasta kolmandas kvartalis langes ettevõtete kasumikasv (mõõdetuna tegevuse koguülejäätina) pärast esimese ja teise kvartali keskmiselt umbes 3,5% taset aastases arvestuses 2,0%ni (vt joonis 49). Niisugune tähelepanuväärne aeglustumine kajastab SKP aastakasvu raugemist ja eeskätt väiksemat kasumi kasvu ühiku kohta (marginaal toodanguühiku kohta), mis on seotud tootlikkuse kasvu märkimisväärse kahanemisega. Kasumid olid endiselt umbes 2% oma tippasemest allpool. See tippase saavutati enne 2008.–2009. aasta majanduslangust, mille kestel langes kasum umbes 11%.

Suurtest majandussektoritest langes turuteenuste sektori ettevõtete kasumikasv 2011. aasta kolmandas kvartalis aasta arvestuses 0,7%ni, jäädes oma eelmise kahe kvartali keskmisest 2,2% tasemest allapoole. Seevastu tööstussektoris (v.a ehitus) oli ettevõtete kasumikasv 8,7%, s.t eelmise kahe kvartali kasvuga samaväärne (vt joonis 50). Kvartali arvestuses kasvas ettevõtete kasumikasv turuteenuste sektoris mõnevõrra, kuid näitas jõulisemat tõusu tööstussektoris.

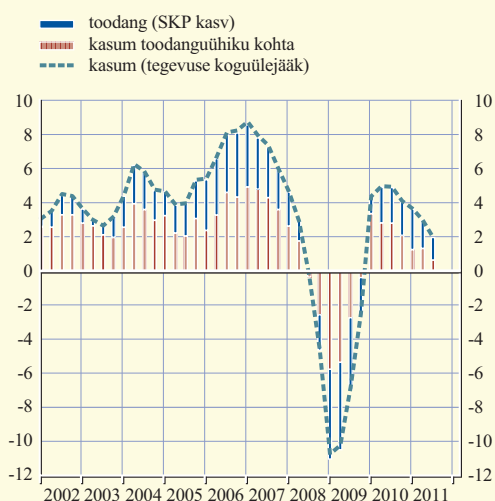
3.5. INFLATSIONIVÄLJAVAADE

Äsjase energiahindade tõusu ja hiljuti teatatud kaudsete maksude tõstmise tõttu peaks inflatsioon jääma 2012. aastal üle 2%. Toorme praeguste futuurihindade põhjal eeldatakse, et 2013. aasta alguses langeb inflatsiooni aastamäär taas allapoole 2% piiri. Kaugemas tulevikus peaks hinnasurve euroala tagasihoidliku majanduskasvu ja hästi kinnistunud pikaajaliste inflatsiooniootuste tingimustes jääma väikeseks.

Lähemalt vaadates ilmneb, et inflatsiooni lühiajalised väljavaated sõltuvad suurel määral naftahinnast. Selle hiljutine tõus on osaliselt seotud pingetega, mis kaasnevad Euroopa Liidu kavandatava

Joonis 49. Euroala kasumikasvu jaotus toodanguks ja kasumiks toodanguühiku kohta

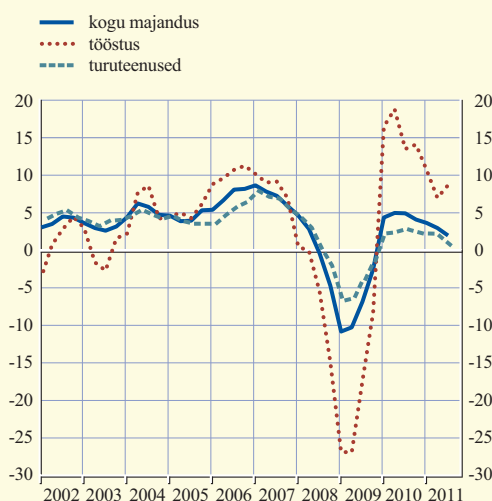
(aastamuutus protsentides; kvartaliandmed)

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

Joonis 50. Euroala kasumi areng peamistes majandusharudes

(aastamuutus protsentides; kvartaliandmed)

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

embargoga Iraani naftaimpordile. Hoolimata naftahinna (ja naftafutuuride hindade) hiljutisest hüpest prognoositakse siiski, et ÜTHI energiakomponendi aastakasv aeglustub lähikuudel baasefekti mõjul.¹ Ent see, kui palju on kõnealust baasefekti selle komponendi arengus tulevikus tegelikult näha, sõltub sellest, mil määral realiseeruvad praegu naftafutuuride hinnaga seotud ootused (s.t kas toornafta hind langeb veidi või vähemalt ei tõuse enam suurel määral).

Arvestades kehtivaid toidutoorme futuuride hindasid, eeldatakse, et toiduainete hindade aastakasv saavutab oma tippaseme 2012. aasta esimesel poolel ja hakkab seejärel negatiivse baasefekti tõttu langema. Samas ümbritseb toormehindade väljavaadet suur ebakindlus. Lisaks sõltub kõrgemate toormehindade mõju ülekandumise ulatus tarbijate nõudluse suurusest ning tootjate ja jaemüüjate käitumisest. Viimased võivad reageerida hinnamuutustele oma kasumimarginaali kohandamisega.

Kättesaadavad tööstuskaupade (v.a energia) inflatsiooni ettevaatavad näitajad – nagu tarbekaupade (v.a toiduained ja tubakas) impordi- ja tootjahindade areng – viitavad sellele, et kaupade (v.a tööstuskaupade) inflatsioon lähikuudel ei aeglustu. Eeskätt võib toodangukasvu ja nõudluse langust tasakaalustada kaudsete maksude tõusust tulenev tõususurve.

Lisaks on teenuste hindade inflatsioon eelolevatel kuudel eeldatavasti laias laastus stabiilne ja püsib praegusel tasemel, kajastades sisenõudluse mõõdukat muutumist ja väga väikest palgasurvet.

Töõjõukulude värskemad näitajad osutavad sellele, et sisemaine hinnasurve on stabiliseerunud. Töõjõukulude surve jääb keskmise aja jooksul tagasihoidlikuks, sest kasvuväljavaated on üsna kehvad ja tööturg jätkuvalt nõrk. Ettevõtete kasumikasv aeglustub eeldatavasti veelgi – seda on märgata majandusaktiivsuse kasvu tagasihoidlikust väljavaatest ja tootlikkuse vaoshoitud arengust.

Eurosüsteemi ekspertide 2012. aasta märtsi makromajanduslikus ettevaates euroala kohta prognoositakse, et ÜTHI-inflatsioon jääb 2012. aastal vahemikku 2,1–2,7% ja püsib 2013. aastal 0,9–2,3% piires. Võrreldes 2011. aasta detsembri ettevaatega on ÜTHI-inflatsiooni vahemikke ülespoole nihutatud. Eeskätt on seda tehtud 2012. aasta vahemikuga.

Prognoositud ÜTHI-inflatsiooni ohustavad riskid jäävad lähiaastail arvatavasti siiski üldiselt tasakaalustatuks, kuid oodatust kõrgem naftahind ja kaudsete maksude suurenemine võivad lähiajal põhjustada tõusuriske. Majandusaktiivsuse oodatust tagasihoidlikuma arengu tõttu jäävad aga ka langusriskid püsima.

¹ Lisateabe saamiseks vt EKP 2012. aasta veebruari kuubülletääni taustinfo „Base effects and their impact on HICP inflation in 2012”.

4. TOODANG, NÕUDLUS JA TÖÖTURG

2011. aasta neljandas kvartalis vähenes euroala reaalne SKP 0,3%. Hiljutiste küsitlusandmete järgi on märke majandustegevuse stabiliseerumisest, ehkki madalal tasemel. 2012. aasta jooksul peaks euroala majandus järk-järgult elavnema. Majandusaktiivsuse väljavaadet peaksid toetama välisnõudlus, väga madalad lühiajalised intressimäärad euroalal ning meetmed, mida on võetud euroala finantssektori nõuetekohase toimimise edendamiseks. Siiski peaksid majanduse kasvutemperatuur jätkuvalt pärssima euroala riikide võlakirjaturgudel püsivad pinged ja nende mõju laenuitingimustele ning samuti bilansside korrigeerimine finants- ja muudes sektorites.

Seda hinnangut kajastab ka EKP ekspertide 2012. aasta märtsi makromajanduslik ettevaade euroala kohta, mille põhjal jääb SKP aastane reaalkasv 2012. aastal vahemikku -0,5% kuni 0,3% ning püsib 2013. aastal 0,0–2,2% tasemel. Eurosüsteemi ekspertide 2011. aasta detsembri makromajandusliku ettevaatega võrreldes on väärtusvahemikke mõnevõrra allapoole korrigeeritud. Seda välja-vaadet ohustavad langusriskid.

4.1. REAALNE SKP JA NÕUDLUSE KOMPONENDID

Eurostati teise hinnangu kohaselt vähenes euroala reaalne SKP 2011. aasta neljandas kvartalis 0,3% pärast positiivset, ehkki järjest aeglustunud kasvu sama aasta esimeses kolmes kvartalis (vt joonis 51). Selle tulemusel kasvas SKP 2011. aastal 1,4% ehk mõnevõrra vähem, kui valdav osa analüütikuid aasta varem prognoosisid. Neljanda kvartali tulemus kajastab sisenõudluse ja varude muutuse negatiivset mõju, samal ajal kui netoeksporti panus oli positiivne. 2012. aasta esimeses kvartalis peaks toimuma mõningane paranemine, arvestades, et kättesaadavad näitajad osutavad üldjoontes muutumatule SKP kasvule kõnealusel kvartalis pärast toodangu langust 2011. aasta lõpus.

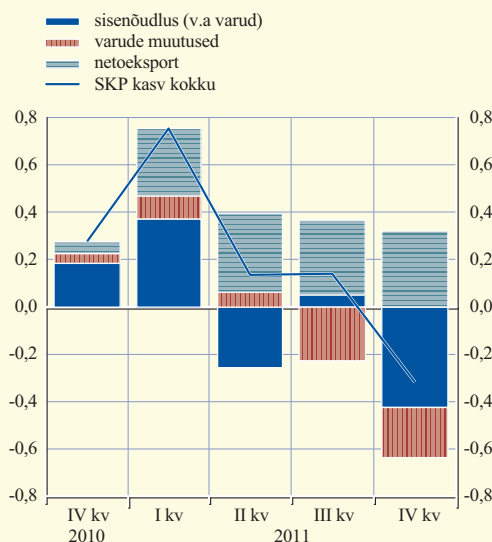
ERATARBIMINE

Eratarbimine, mis suurenes 2011. aasta kolmandas kvartalis 0,3%, vähenes neljandas kvartalis 0,4% ning langes veelgi allapoole majanduslanguse-eelset rekordiliselt kõrget taset 2008. aasta esimeses kvartalis. 2011. aasta neljanda kvartali tulemus kajastab tõenäoliselt jaekaupade ja -teenuste tarbimise negatiivset kasvu, samal ajal kui uute registreeritud sõiduautode arv mõningal määral tõusis. Värskeimate lühiajaliste näitajate ja küsitlustulemuste põhjal võib arvata, et eeloleval perioodil jäävad euroala tarbimiskulutused endiselt väheseks.

Tarbimise aeglast elavnemist selgitavad suurel määral reaalsed sissetulekute muutused, mis mõjutavad märkimisväärselt tarbimiskulutuste arengut. Ehkki reaalsed sissetulekute agregeeritud näitajat toetas kogu 2011. aasta jooksul tööhõive positiivne kasv, nõrgestas seda samal ajal energia- ja toiduainehindade tõus. Edaspidi peaks nimetatud tegurite mõju muutuma vastupidi-

Joonis 51. SKP reaalkasv ja selle komponendid

(kvartalikasv ja kvartaalne osakaal protsendipunktides; sesoonselt kohandatud)

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

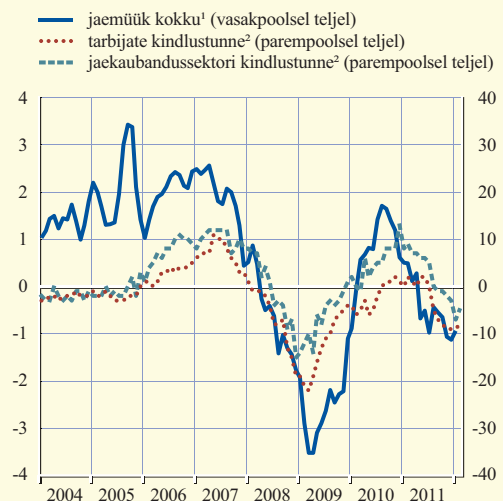
seks, eeldades, et inflatsioonisurve järk-järgult leeveneb (vt 3. peatükk), ning arvestades, et tööturutingimused jäävad tõenäoliselt endiselt kehvaks. Esmakordselt alates 2010. aastast vähenes 2011. aasta kolmandas kvartalis aasta arvestuses mõnevõrra kodumajapidamiste reaalne kasutatav tulu. Selle tulemusel langes veelgi säästmismäär, mis püsib praegu 2006. aasta alguse tasemel.

2012. aasta esimese kvartali lühiajalise arengu kohta näitavad nii registreeritud kui ka muud andmed, et tarbimiskulutused on endiselt tagasihoidlikud. Ehkki jaanuaris kasvas jaemüük eelnenud kuuga võrreldes 0,3%, jäi selle tase 2011. aasta neljanda kvartali keskmise tasemega võrreldes 0,2% madalamaks. Ostujuhtide jaemüügiindeks tõusis 42,9 punktilt jaanuaris 47,9 punktini veebruaris, kuid osutab siiski müügimahu langusele, sest näitaja jääb alla-pole mittekasvu kirjeldavat 50punktist läviväärtust. Euroopa Komisjoni küsitluste kohaselt oli jaemüügisektori kindlustunne nende kahe kuu jooksul keskmiselt väiksem kui 2011.

aasta neljanda kvartali keskmine ning kõnealuse näitaja pikaajaline keskmine. Uute registreeritud sõiduautode arv euroala riikides vähenes jaanuaris eelnenud kuuga võrreldes 12,2%, mis valdavalt kajastas äärmuslikke näitajaid mitmes riigis. 2012. aasta jaanuaris registreeriti uusi sõiduautosid 10% vähem kui 2011. aasta neljandas kvartalis keskmiselt. See tähendab, et toimus märkimisväärne langus võrreldes neljanda kvartaliga, mil uute registreeritud sõiduautode arv tõusis eelnenud kvartaliga võrreldes 1,4%. Ka eeldatavaid kulumahukaid oste käsitlev Euroopa Komisjoni näitaja langes 2012. aasta jaanuaris ja veebruaris, püüdes varasemate näitajatega võrreldes madalal tasemel ning osutades kestvuskaupade tarbimise arengudünaamika jätkuvale puudumisele. Seevastu tarbijate kindlustunde näitaja, mis annab küllaltki hea ülevaate tarbimise suundumustest ja mis oli 2011. aasta teisel poolel langenud, tõusis veebruaris teist kuud järjest (vt joonis 52). Indeks on siiski oma pikaajalisest keskmisest näitajast oluliselt madalam ning seega kooskõlas tarbimiskulutuste jätkuvalt tagasihoidliku arenguga. Taustinfos 8 vaadeldakse tarbijate kindlustunde hiljutist arengut pikemaajalises kontekstis.

Joonis 52. Jaemüük ning jaekaubandussektori ja kodumajapidamiste kindlustunne

(kuuandmed)

Allikad: Euroopa Komisjoni ettevõtlus- ja tarbijauuringud ning Eurostat.

¹ Aastamuutus protsentides; kolme kuu libisevad keskmised; tööpäevade arvuga kohandatud. Sisaldab kütust.

² Protsentide saldo; sesoonselt ja keskväärtusega kohandatud.

Taustinfo 8

HILJUTISED MUUTUSED TARBIJATE KINDLUSTUNDES JA SELLE SEOS ERATARBIMISEGA

Pärast järsku langust 2011. aasta teisel poolel suurenes tarbijate kindlustunne 2012. aasta veebruaris juba teist kuud järjest. Kuigi tarbijate kindlustunne on oma pikaajalisest keskmisest endiselt kõvasti väiksem, jääb see viimase majanduslanguse ajal 2009. aasta märtsis täheldatud madalseisust oluliselt kõrgemale. Taustinfos kirjeldatakse, kuidas tarbijate kindlustunne on viimasel

ajal euroalal ja euroala neljas suurimas riigis muutunud ning kuivõrd kasulik on kindlustunde näitaja eratarbimise arengu hindamisel.

Tarbijate kindlustunde riikidevahelised erinevused

Kogu euroala tarbijate kindlustunde hiljutise suurenemise varju jäävad riikidevahelised erinevused (vt joonis A). Kui uurida, kuidas on kindlustunne muutunud pärast viimast madalseisu 2009. aasta märtsis, siis ilmneb, et Saksamaal ja Hispaanias on see tuntavalt paranenud. Prantsusmaal on kindlustunne veidi kasvanud, kuid Itaalias on see pärast esialgset tõusu hoopis aegamööda kahanenud, olles nüüd umbes samal tasemel kui 2008.–2009. aasta majanduslanguse ajal.

Tarbijate kindlustunnet mõjutavad tegurid

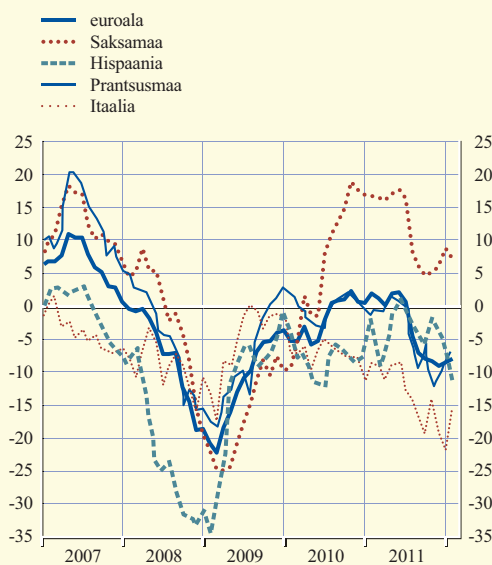
Et analüüsida põhjalikumalt alates 2009. aasta algusest tarbijate kindlustunnet mõjutanud tegureid, tuleb vaadata selle näitaja kõiki nelja komponenti, mida iseloomustavad Euroopa Komisjoni igakuise tarbijauuringu küsimused. Muu hulgas palutakse vastajatel hinnata, millised muutusi nad ootavad järgmise 12 kuu jooksul 1) üldises majandusolukorras, 2) tööpuuduses, 3) oma majapidamise rahanduslikus seisus ja 4) oma säästmiskavatsustes. Tarbijate kindlustunde näitaja on küsimuste vahe¹ aritmeetiline keskmine, seejuures on kõigil küsimustel võrdne kaal. Joonisel B on toodud nelja komponendi osakaal euroala üldises tarbijate kindlustunde näitajas pärast selle madalseisu viimase majanduslanguse ajal.

Euroala tarbijate kindlustunnet tõstsid 2009. aasta märtsist kuni 2011. aasta juunini enim muutunud ootused tööpuuduse arengule. Teisel kohal olid muutunud ootused üldisele majandusolukorrale. Vastajate arvamus eeldatavatest

¹ Küsimuste vahe arvutatakse iga komponendi kohta välja selliselt, et olukorra paranemist ootavate vastajate protsentsid lahutatakse olukorra halvenemist ootavate vastajate protsents. Kõrvale jäetakse vastused „on samaks jäänud” ja „ma ei tea”. Neid väljendatakse protsentide vahena.

Joonis A. Tarbijate kindlustunde muutused

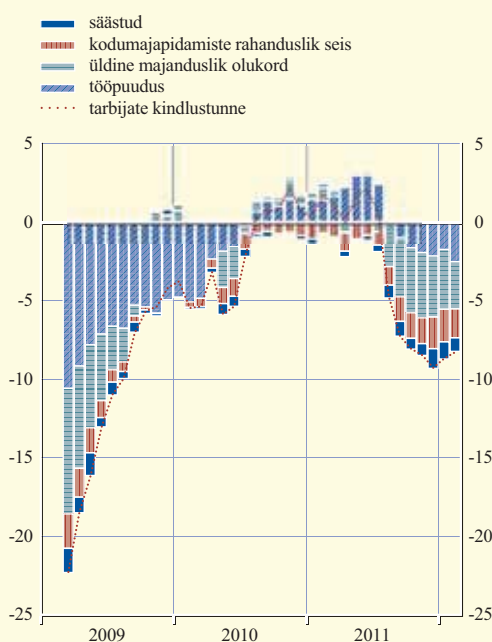
(protsentuaalne erinevus; kõrvalekalle pikaajalisest keskmisest)

Allikad: Euroopa Komisjon ja EKP arvutused.

Joonis B. Tarbijate kindlustunne euroalal ja komponentide osakaalud

(protsentuaalne erinevus; kõrvalekalle pikaajalisest keskmisest)

Allikad: Euroopa Komisjon ja EKP arvutused.

säästudest ja oma majapidamise rahanduslikust olukorrast paranes samuti, ent vähem. Majandusükli vältel on majandust tervikuna kätkevatele küsimustele vastatud üldiselt palju erinevamalt kui kodumajapidamiste olukorda puudutavatele küsimustele. Seda arvesse võttes on nende nelja komponendi mõju tarbijate kindlustunde näitaja üldlasele paranemisele alates 2009. aasta algusest üldjoontes kooskõlas pikaajaliste suundumustega. Kõik komponendid liikusid tihedalt koos, soodustades ühiselt tarbijate kindlustunde taastumist pärast viimast madalseisu ja mõjutades selle vähenemist 2011. aasta teisel poolel. 2011. aasta keskpaigast saati on kõik neli komponenti olnud oma pikaajalisest keskmisest allpool, nagu on näha ka jooniselt B.

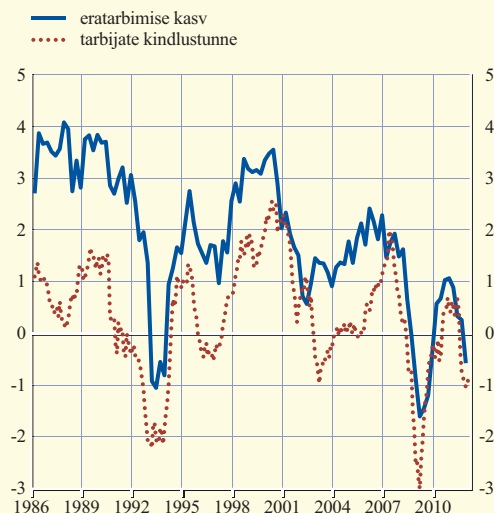
Seos tarbijate kindlustunde ja eratarbimise muutuste vahel

Tarbijate kindlustunde näitaja olulisust euroala eratarbimise arengu hindamisel aitab näitlikustada see, kui vaadata küsimuste vahekorrelatsiooni eratarbimise reaalkasvuga aasta ja kvartali arvestuses. Üldiselt võib täheldada tarbijate kindlustunde näitaja suhteliselt tugevat korrelatsiooni (0,72) eratarbimise aastamuutusega (vt joonis C ja tabel), samal ajal kui korrelatsioon eratarbimise kvartalikasvuga on 0,49.² Viieaastase vaatlusperioodi jooksul lahknub korrelatsioon väga suures ulatuses (vt joonis D). Aastatel 2001–2007 katkes ajutiselt nende kahe näitaja koosliikumine. Tarbijate kindlustunnet mõjutasid sel perioodil suur ebakindlus ja geopoliitilised pinged, ent eratarbimise kasv oli üsna stabiilne. Seejärel suurenes kindlustunde ja eratarbimise vaheline korrelatsioon taas tuntavalt, saavutades pikaajalisest keskmisest kõrgema taseme. See võib kajastada struktuurseid muutusi nendes kahe näitajas. Sellele viitab ka eratarbimise (aasta- ja kvartali-) kasvu lihtregressioonianalüüsi hin-

² Uuringu küsimused on ettevaatavad, s.t tulemuste puhul eeldatakse nende korreleerumist tarbimisega tulevikus. Tegelikult on korrelatsioon kahe samaaegse näitaja vahel aga tugevam kui korrelatsioon praeguse eratarbimise ning mingi aja taguse tarbijate kindlustunde vahel.

Joonis C. Eratarbimine ja tarbijate kindlustunde euroalal

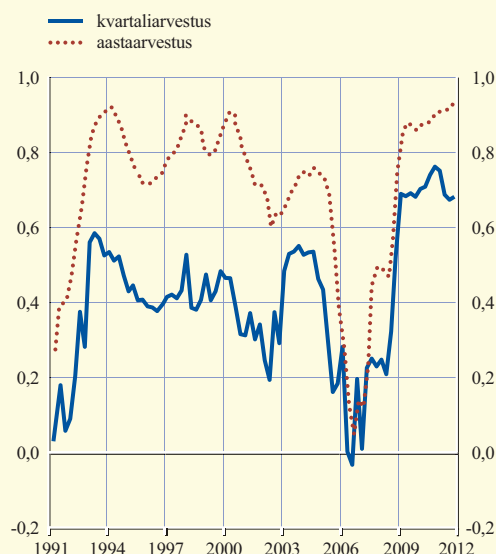
(aastane muutus protsentides; protsentuaalne erinevus; standarditud)

Allikad: Euroopa Komisjon, Eurostat ja EKP arvutused.

Joonis D. Euroala eratarbimise kasvu ja tarbijate kindlustunde korrelatsioon

(korrelatsioon rulluvate viis aastat kestvate perioodide (ingl rolling five-year periods) vältel)

Allikad: Euroopa Komisjon, Eurostat ja EKP arvutused. Märkus. Kuupäev x-teljel tähistab selle viieaastase perioodi lõppu, mille kohta korrelatsioon arvutatakse.

nanguliste parameetrite usaldusväärsuse kontrollimine tarbijate kindlustunde näitajate abil erinevatel vaatlusperioodidel.

Tarbijate kindlustunde ja eratarbimise reaalkasvu korrelatsioon on riigiti väga erinev. Kui keskenduda euroala neljale suurimale riigile, siis ilmneb, et suhteliselt tugev korrelatsioon aastase eratarbimise kasvuga on Hispaanias, mõnevõrra nõrgem on see Prantsusmaal ja Itaalias ning eriti nõrk on see Saksamaal (vt tabel). Kõigis neljas riigis ilmneb aja jooksul korrelatsiooni erinevus – viimasel viieaastasel perioodil on see tugevam kui sellele eelnenud viieaastasel perioodil.

Kokkuvõttes võib öelda, et eratarbimise reaalse muutuste hindamisel erineb tarbijate kindlustunde muutuste kasutegur nii riigiti kui ka periooditi. Tarbijate kindlustunde põhjal tarbimiskasvu kohta järeldusi tehes tuleb olla ettevaatlik, sest nende seos on nii riigi kui ka euroala tasandil ebapüsiv. Sellest teabest võib aga olla kasu siis, kui vaadelda seda koos teiste lühiajaliste tarbimisenäitajatega. Euroala tarbijate kindlustunde hiljutine paranemine võib seega olla positiivne märk eratarbimise reaalkasvu hoogustumisest eelseisval perioodil.

Praegune korrelatsioon tarbijate kindlustunde ja eratarbimise kasvu vahel

	Aasta arvestuses	Kvartali arvestuses
Saksamaa	0,34	0,18
Hispaania	0,75	0,70
Prantsusmaa	0,63	0,37
Itaalia	0,60	0,38
Euroala	0,72	0,49

Allikad: Euroopa Komisjon, Eurostat ja EKP arvutused.
Märkus. Andmed hõlmavad ajavahemikku alates 1985. aasta esimesest kvartalist kuni 2011. aasta neljanda kvartalini (Itaalia puhul on andmed olemas üksnes kuni 2011. aasta kolmanda kvartalini).

INVESTEERIMINE

Kapitali kogumahutus põhivarasse kosus viimase kahe aasta jooksul järk-järgult, kuid lakkas kasvamast 2011. aasta keskpaigas. Investeeringute kasv vähenes neljandas kvartalis eelnenud kvartaliga võrreldes 0,7%, mis tähendab, et kasv pidurdus kolmandat kvartalit järjest.

Terviklikud andmed kapitali kogumahutuse jagunemise kohta 2011. aasta neljandas kvartalis ei ole veel kättesaadavad. Lühiajalised näitajad mujale kui ehitussektorisse tehtavate investeeringute kohta, mis moodustavad koguinvesteeringutest poole, olid tõenäoliselt nõrgad. Eeldatavasti pärssisid 2011. aasta neljandas kvartalis mujale kui ehitussektorisse tehtavate investeeringute kasvu nii majanduse ja kasumlikkuse vähenemine areng kui ka karmid rahastamistingimused. Seda hinnangut kinnitavad ka tootmisvõimsuse rakendatuse langus ja töötleva tööstuse kindlustunde vähenemine euroalal ning agregeeritud andmed riikide kohta. Ehitussektori kuiste toodangunäitajate ja kindlustunde languse põhjal võib arvata, et neljandas kvartalis vähenesid investeeringud tõenäoliselt nii elamuehituses kui ka mitte-elamuehituses. Neljandas kvartalis võis ehitusinvesteeringuid pärssida ka rahastamistingimuste üldine karmistumine. Lisaks avaldas paljudes euroala riikides käimasolev eelarvete konsolideerimine jätkuvalt mõju valitsussektori investeeringutele.

Esimesed üksikud kättesaadavad näitajad 2012. aasta esimese kvartali kohta lubavad arvata, et mujale kui ehitusse tehtavad kapitalimahutused euroala riikides on jäänud endiselt nõrgaks. 2011. aasta detsembris vähenes veelgi euroala riikidele esitatud kapitalikaupade uute tellimuste arv. Tootmisvõimsuse rakendus on üldjoontes stabiliseerunud tasemel, mis jääb allapoole selle pikaajalist keskmist. Rahastamistingimused on endiselt karmid ning see pärssib tootliku kapitali mahutusi. Ehkki tööstussektori kindlustunnet käsitlevad küsitlusandmed, näiteks töötleva tööstuse ostujuhtide indeks ja selles sisalduv uute tellimuste komponent, paranesid 2012. aasta jaanuaris ja veebruaris

mõnevõrra, osutavad registreeritud tasemed siiski sektoris aset leidvale langusele. Ehkki 2012. aasta esimeses kvartalis on ehitussektori investeeringute väljavaade eelnenud kvartaliga võrreldes mõnevõrra positiivsem, jääb aktiivsus siiski tõenäoliselt tagasihoidlikuks, sest piirkondades, kus aktiivsus enne kriisi erakordselt jõuliselt kasvas, jätkub järkjärguline kohandumine. Tagasihoidlikku aktiivsust ehitussektoris kinnitavad ka küsitlusandmed.

Mujale kui ehitussektorisse tehtavad investeeringud peaksid 2012. aastal mõõdukalt hoogustuma, kuna ka üldine majandusaktiivsus suureneb järk-järgult. Ehitusinvesteeringute kasv peaks jääma tagasihoidlikumaks. Seda väljavaadet ümbritsevad langusriskid ja suur ebakindlus.

VALITSUSSEKTORI TARBIMINE

Valitsussektori tarbimise kasv on viimasel ajal olnud tagasihoidlik, kajastades eelarve konsolideerimise püüdeid mitmes riigis. Pärast väikest langust 2011. aasta kolmandas kvartalis alanes valitsussektori tarbimise reaalnäitaja jätkuvalt ka neljandas kvartalis.

Üksikute komponentide osas tuleb märkida, et valitsussektori töötajatele makstavate hüvitiste piirangud, mis puudutavad peaaegu poolt valitsussektori kogutarbimise mahust, on olnud üks peamisi tegureid, mis pärsib valitsussektori nominaaltarbimist. Piirangud tulenevad nii palkade tagasihoidlikust kasvust kui ka tööhõive langusest mitmes riigis. Ka valitsussektori vahetarbimise kulud, mis moodustavad veidi alla veerandi kogukuludest, on valitsuste käimasolevate konsolideerimisüüete tulemusel vähenenud. Mitterahalised sotsiaaltoetused, mis samuti vastavad ligikaudu veerandile valitsussektori tarbimisest, on kasvanud rohkem kooskõlas pikaajaliste keskmiste näitajatega. See on tingitud asjaolust, et mitterahalised toetused hõlmavad muu hulgas näiteks tervishoiukulutusi, mille areng on teatavas mõttes autonoomne.

Lähikvartalites peaks valitsussektori tarbimise toetus sisenõudlusele jääma piiratuks, kajastades oodatavaid eelarve konsolideerimise püüdeid mitmes euroala riigis.

VARUD

Varude märkimisväärne vähenemine 2008. ja 2009. aasta sügava majanduslanguse ajal ning nende hilisem osaline taastumine majanduse elavnedes on jätnud tootjatele alles küllaltki kasinad varud. Majandusaktiivsuse pidurdumise tõttu tuli netovarude taastamist 2011. aasta alguses siiski mõnevõrra aeglustada, mis tähendab, et 2011. aasta teisel poolel avaldasid varud kasvule märkimisväärset negatiivset mõju.

Alates 2010. aasta kolmandast kvartalist rahvamajanduse arvepidamises esitatud andmed varude täiendamise kohta kajastasid tõenäoliselt pigem majandusaktiivsuse oodatust jõulisemat elavnemist kui ettevõtete teadlikke püüdlusi leevendada ranget varudepoliitikat, mis kujunes välja järk-järgult eelkõige pärast investeerimispanga Lehman Brothers pankrotti. Ka küsitlusandmed ja muud tõendid osutavad sellele, et alates 2010. aastast kuni 2011. aasta keskpaigani hoiti varud kogu tarneahela ulatuses kasinad. Netovarude märkimisväärne täiendamine 2011. aasta keskel (2011. aasta teises kvartalis moodustas selle väärtus 0,7% SKPst) ning äritegevuse väljavaadete oluline halvenemine 2011. aasta suvel sundis ettevõtteid oma varude taset mõne kuu jooksul kiiresti ümber hindama. Euroopa Komisjoni ettevõtlusuuringute kohaselt peetakse sellist varude taset nüüd peaaegu normilähedaseks. Hinnangud (kas varude maht on normilähedane, jääb normist allapoole või ületab seda) on nüüd jälle valdavalt samad mis pikaajalised keskmised. Veel hiljuti osutasid ka ostujuhtide indeksi küsitlused sellele, et 2011. aasta neljandas kvartalis kiirendati jae- ja sisendkaupade varude vähendamist ning vähemal määral valmistoodete varude vähendamist töötlevas tööstuses (mis kajastab valmistoodete varude tahtmatut kasvu või nende oodatust tagasihoidlikumat kahanemist).

See selgitab varude negatiivset (–0,2 protsendipunkti) mõju kasvule 2011. aasta kolmandas ja neljandas kvartalis, võrreldes nende valdavalt positiivse panusega eelnenud kaheksa kvartali jooksul. Arvestades aktiivsuse langust ning rahvamajanduse arvepidamise andmetes kajastuvat varude täiendamise tempot, on võimalik, et negatiivne mõju jätkub ka lähikvartalites. Arvestades varude küllaltki kasinat taset, on praegu siiski väga ebatõenäoline, et neid vähendataks sama suurel määral kui pärast investeerimispannga Lehman Brothers pankrotti. 2012. aasta veebruaris laekunud värskemad küsitlusandmed (Euroopa Komisjoni andmed ja ostujuhtide indeks), mille põhjal on varude vähendamise tempo üsna järsult aeglustunud, võivad osutada oodatust varasemale suunapöördele.

VÄLISKAUBANDUS

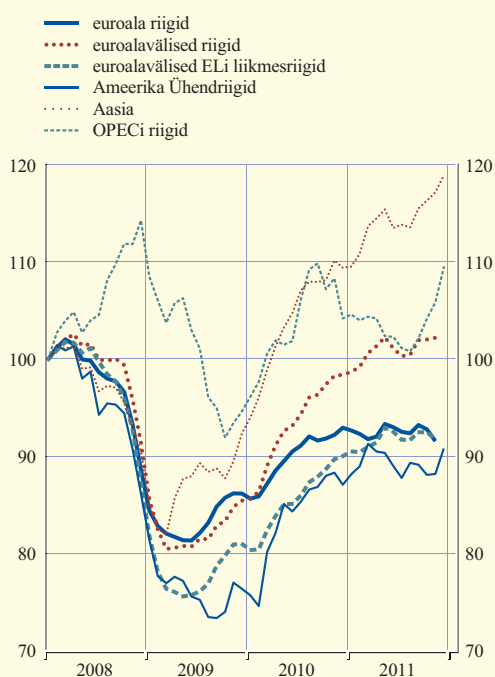
Nagu terve 2011. aasta jooksul, jäi euroala impordi areng ka aasta viimases kvartalis ekspordi arengust maha. 2011. aasta neljandas kvartalis vähenes eelnenud kvartaliga võrreldes nii kaupade ja teenuste import kui ka eksport: import 1,2% ja eksport 0,4%. Nende muutuste mõjul oli netokaubanduse panus euroala SKP kasvu 2011. aasta neljandas kvartalis positiivne (0,3 protsendipunkti). Tuleb rõhutada, et netokaubandus on SKP kasvu toetanud juba alates ajast, mil euroala hakkas 2009. aasta keskel üleilmsest finantskriisist taastuma. Ainsaks erandiks oli veidi negatiivne panus 2010. aasta esimeses kvartalis.

Euroala impordi kokkutõmbumise 2011. aasta viimases kvartalis põhjustas peamiselt väiksem sisenõudlus, ehkki oma mõju avaldas ka euro nominaalse efektiivse vahetuskursi odavnemine aasta teises pooles. Näib, et nõrk ekspordinäitaja kajastas suurel määral euroalasisese kaubanduse ja euroalavälisestesse ELi liikmesriikidesse suunatud ekspordi kokkutõmbumist, seda vähemalt kaubavahetuse puhul (vt joonis 53). Nendele sihtturgudele kokku suundub üldjuhul ligikaudu kaks kolmandikku kogu euroala kaubaeksportist. Samal ajal laienes jõuliselt kaubaeksport Aiasse ja OPECi riikidesse ning vähemal määral Ameerika Ühendriikidesse. Taustinfos 9 vaadeldakse kaubanduse arengut euroalal ja väljaspool pikema aja jooksul.

Vaatamata kaubanduse nõrgale dünaamikale 2011. aasta lõpus lubavad lühiajalised näitajad arvata, et lisaks välisnõudluse stabiliseerumisele võib ka euroala eksport lähiajal hoogustuda. Euroala töötleva tööstuse sektori ostujuhtide indeks uute eksporditellimuste kohta tõusis 2012. aasta veebruaris veelgi ja püsib nüüd tasemel 48,5, mis on viie indeksipunkti võrra kõrgem 2011. aasta novembris registreeritud madalaimast näitajast. Hiljuti on täheldatud esimesi stabiliseerumise märke ka impordinäitajates. Euroala impordi lähiaja väljavaade jääb siiski küllaltki tagasihoidlikuks kooskõlas võimalusega, et euroala majandusaktiivsus taastub aeglaselt.

Joonis 53. Euroala eksport valitud kaubanduspartneritele

(indeksid: jaanuar 2008 = 100; sesoonselt kohandatud; kolme kuu libisevad keskmised)

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

PIKAAJALISED SUUNDUMUSED EUROALASISESES JA -VÄLISES KAUBANDUSES

Kaubandus arendab ja kasvatab riigi majandust olulisel määral. Euroala SKP reaalkasvu mõõtmisel mõjutab seda üksnes euroalaväline kaubandus, sest euroalasisene eksport on oma olemuselt samaväärne euroalasisese impordiga. Ent üksikute riikide seisukohast vaadatuna mõjutab majanduskasvu peale euroalavälise kaubanduse tuntavalt ka euroalasisene kaubandus. Taustinfos antakse ülevaade euroala riikide kaubanduse arengust tervikuna, samuti kirjeldatakse euroalavälist ja -sisest kaubandust ning selle netomõju SKP reaalkasvule alates euro kasutuselevõtmisest 1999. aastal.¹

Et mõõta euroalasisese ja -välise kaubanduse mõju majanduskasvule, tuleb appi võtta erinevad statistilised allikad. Euroala riikide rahvamajanduse arvepidamise kvartaliandmetes ei esitata eraldi teavet euroalasse kuuluvate ja euroalaväliste riikide omavahelise kaubanduse kohta. Eurostati igakuises kaubandusstatistikas, mis sisaldab kogu teavet kaubandusmahu kohta riikide kaupa, on toodud nominaalne jaotus. Kuisest kaubandusstatistikast saadud euroalasisese ja -välise kaubanduse osakaalusid saab seejärel kohaldada rahvamajanduse arvepidamise andmetele, et prognoosida kaubanduse mõju SKP kasvule.²

Euroalasisene kaubandus kasvas viimasel aastakümnel jõudsalt ning reaalimpordi ja -eksporti maht moodustas 2010. aastal enam kui poole 1999. aasta omast. Kaubandus kasvas kiiremini kui reaalne SKP ja see suurendas euroala majanduse avatust, mis – mõõdetuna kaupade impordi ja eksporti summa osakaaluna reaalses SKPs – küündis 1999. aasta 47%ga võrreldes 2010. aastal 64%ni.

Euroala riikide omavaheline kaubandus moodustas umbes poole euroala kaubanduse kogumahu (2010. aastal 49%, võrrelduna 1999. aasta 53%ga) ja oli 2010. aastal umbes 30% euroala SKPst.³ Empiiriliste uuringute kohaselt on euroalariikide kahepoolne kauplemine tavaliselt palju tihedam, kui võiks eeldada tavapäraste tegurite, sealhulgas läheduse ja suuruse põhjal. Sellised tugevad kaubandussidemed võivad olla osaliselt tingitud ühisturust ja ühisrahast (euro mõjust).⁴

Aastatel 2000–2010 kasvas euroalaväline kaubandus kiiremini kui euroalasisene kaubandus ja nende kogumaht oli vastavalt 71% ja 43% (vt joonis A). Neid näitajaid saab põhjendada sellega, et mujal maailmas suurenes nõudlus hoogsamalt kui euroalal. Ka pärast kaubandusmahu erakordselt järsku langust üleilmse majanduslanguse aastatel 2008–2009⁵ taastus euroalaväline kaubandus euroalasisesest kaubandusest jõudsamini.

¹ Analüüs ei hõlma riike, kes liitusid euroalaga pärast 2004. aastast, s.t Eestit, Küprost, Maltat, Slovakkia ja Sloveeniat. Eraldi andmed antakse euroalasisese ja -välise kaubanduse puhul üksnes kaupadega kauplemise kohta, sest andmed euroalasisese ja -välise teenustega kauplemise jaotuse kohta on puudulikud.

² Kuisest kaubandusstatistika ja rahvamajanduse arvepidamise meetodika on erinev. Kuisest kaubandusstatistikas arvestatakse euroalasiselt saabuvad (lähetatud) kaubad transiitriigi, mitte lähteriigi (lõpliku sihtkohariigi) andmete hulka. Asjaolule, et transiitvood elavdavad kaubandusvoogusid, viidatakse tavaliselt kui Rotterdami mõjule. Seevastu rahvamajanduse arvepidamise puhul arvestatakse euroalasiselt saabunud ja lähetatud kaubad vastavalt päritoluriigi ja lõpliku sihtkohariigi andmete hulka. Märkimisväärselt erineb ka kaupade hindamine – rahvamajanduse arvepidamise puhul arvestatakse kaupade hinda ilma transpordi- ja kindlustuskuludeta, ent kuisest kaubandusandmetes arvatakse need hinna hulka.

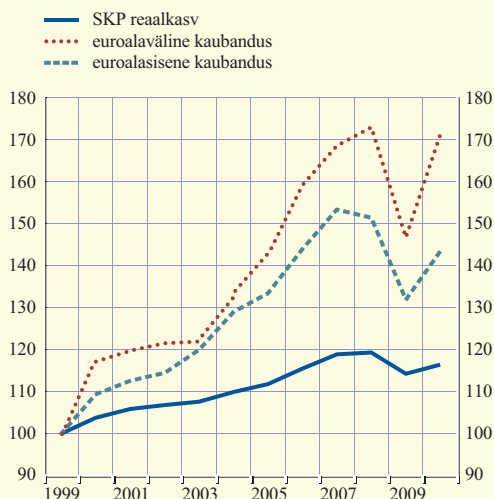
³ Euroalasisese kaubanduse maht on ülehinnatud, sest ühe riigi eksport on tegelikult teise riigi import. Ilma sellise topeltarvutusega oli euroalasisese kaubanduse osakaal SKPs 2010. aastal umbes 15%.

⁴ Euro mõju käsitlevast erialakirjandusest ülevaate saamiseks vt nt R. Baldwin jt „Study on the impact of the euro on trade and foreign direct investment”, Euroopa Komisjoni majandusväljaanne European Economy nr 321, 2008. aasta mai.

⁵ Vt EKP 2010. aasta augusti kuubülletääni artikkel „Recent developments in global and euro area trade”.

Joonis A. Euroala SKP reaalkasv ning euroalasisese ja -välise kaubanduse maht

(indeks: 1999 = 100; aastased andmed)

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

sendipunkti euroala SKP reaalkasvust. See näitab, et euroalavälise kaubanduse ülejääk osakaaluna SKPst oli sel perioodil üldjoontes stabiilne (keskmiselt 0,6%). Riigiti on tulemused üsna lahknevad, sest nende kaubandusbilansi dünaamika erineb. Mitmes riigis kiirendas netokaubanduse kogumaht aastatel 2000–2010 SKP kasvu (vt joonis B). See väide kehtib eeskätt Iirimaa kohta, mis oli paljude suurte piiriüleste ettevõtete ekspordiplatvorm, samuti Saksamaa, Hollandi ja Austria kohta. Teistes riikides oli netokaubanduse mõju sel perioodil üldjoontes neutraalne või aeglustas SKP reaalkasvu. Negatiivne oli netokaubanduse mõju eeskätt Luksemburgis (finantsteenustega kauplemise keskuses) ja mõnes euroala vähem avatud riigis (Itaalia, Hispaania, Prantsusmaa ja Portugal).

Euroalasisest ja -välist jaotust vaadates kiirendas euroalasisene netokaubandus majanduskasvu Hollandis⁷, Iirimaa ja Kreekas, vähemal määral ka Saksamaal ja Hispaanias (vt joonis B). Austrias ning mõneti ka Belgias ja Soomes tasakaalustas euroalasisese kaubanduse negatiivset mõju euroalavälise kaubanduse palju soodsam toime. Teistest riikidest rääkides oli neid, kus netokaubanduse keskmine negatiivne mõju ajavahemikus 2000–2010 ja kaubandusbilansi üldine halvenemine kajastasid peamiselt muutusi euroalavälises kaubanduses (Itaalia ja Hispaania), kuid ka selliseid, kus need näitasid hoopis euroalasisese kaubanduse suundumusi (Prantsusmaa, Portugal ja Luksemburg).

2008. aastale järgnenud perioodi arvestamine või arvestamata jätmine ei muutnud 2000.–2010. aasta keskmist netokaubanduse mõju erilisel määral enamikus riikides peale Hispaania, Kreeka ja Soome. Majandus- ja finantskriisi eel kasvas sisenõudlus Hispaanias ja Kreekas liiga kiiresti ja selle tulemuseks oli kaubanduse keskmine negatiivne netomõju SKP reaalsele kasvule aastatel

Netokaubanduse osakaalu SKP reaalkasvus peetakse sageli teguriks, mis selgitab kaubanduse mõju majanduskasvule. Siiski tuleb märkida, et kasvu sellisel arvutamisel jäetakse tähelepanuta kaubanduse suur mõju majanduskasvule ja heaolule, näiteks tehnoloogiasektori kasvu ülekandumisele ja toodete valiku suurenemisele.⁶ Sellegipoolest on netokaubanduse osa kaubandusbilansi muutustes oluline näitaja – riigi positiivne (negatiivne) netokaubandus tähendab kaubandusbilansi paranemist (halvenemist). Pikemas plaanis näitab netokaubanduse keskmine positiivne mõju kaubandusbilansi paranemist ja ekspordi konkurentsivõime suurenemist, samal ajal kui netokaubanduse keskmine negatiivne mõju viitab riigi kaubandusbilansi jätkuvale halvenemisele, andes omakorda tunnistust riigi ekspordi konkurentsivõime langusest.

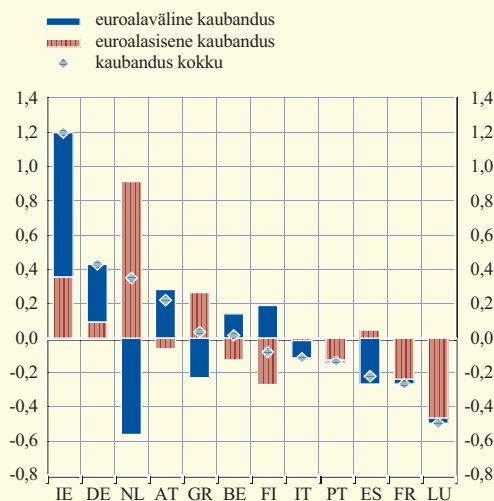
Euroalal tervikuna moodustas netokaubandus ajavahemikul 2000–2010 keskmiselt 0,1 prot-

⁶ Asjakohasest kirjandusest ülevaate saamiseks vt nt D. A. Irwin „The Case for Free Trade: Theories, New Evidence”, 2. ptk, Princeton University Press, 2009.

⁷ Euroalasisese kaubanduse netomõju SKP reaalkasvule on Hollandi puhul Rotterdami efekti tõttu siiski ülehinnatud (vt allmärkus 2).

Joonis B. Euroala valitud riikide netokaubanduse keskmine mõju SKP reaalkasvule ajavahemikus 2000–2010

(protsendipunktides)

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused. Märkus. Riigid on järjestatud selle järgi, missugune on nende kaubanduse netomõju SKP reaalkasvule. Kreeka puhul pärinevad esimesed andmed 2001. aastast.

2000–2008. Alates 2008. aastast on netokaubandus tagasihoidliku sisenõudluse tõttu nende riikide SKP reaalkasvu aga suurel määral mõjutanud. Soomes oli netokaubanduse keskmine mõju SKP reaalkasvule aastatel 2000–2008 soodne. Võrreldes teiste euroalariikidega seisis Soome aga 2009. aastal silmitsi suurima ekspordilanguse ja netokaubanduse negatiivse mõjuga SKP reaalkasvule.

Praegu esitatud andmete tõlgendamisel tuleks kindlasti meeles pidada, et sinne analüüs ei hõlma teenustega kauplemist, mis moodustab umbes 20% euroala kaubanduse kogumahust.⁸ Mõnes riigis mõjutas teenuste netokaubandus SKP reaalkasvu aja jooksul märkimisväärselt. Nii oli see riikides, kus on suured finants- või äriteenuste sektorid, s.t Luksemburgis ja Iirimaal, samuti Austrias, Portugalis ja Saksamaal. Austrias ja Portugalis oli eriti tähtis reisiteenustega kauplemine, Saksamaal seevastu kiirendasid kasvu erinevad teenustekaubanduse sektorid.

Värskimate muutuste põhjal viitavad 2011. aasta kättesaadavad andmed sellele, et kaupade ja teenustega kauplemise kogumaht mõjutas enamikus euroala riikides ja euroalal tervikuna SKP reaalkasvu märkimisväärselt. Netokaubanduse väga positiivne mõju näitas, et euroala välisõudlus kasvas kiiremini kui sisenõudlus.

Kokkuvõtteks võib öelda, et euroala (-sisene ja -väline) kaubandus on viimase kümne aastaga kõvasti kasvanud. Kui keskmine netomõju SKPle oli euroalal tervikuna vaevu positiivne, siis netomõju SKP reaalkasvule oli euroala riigiti erinev, kajastades kaubandusbilansi dünaamikat aja jooksul. Lühiajal peaks netokaubandus euroala SKP reaalkasvu jätkuvalt toetama.

⁸ Vt EKP 2011. aasta mai kuubülletääni artikkel „Euro area trade in services: specialisation patterns and recent trends“.

4.2. SEKTORITE TOODANG

Rahvamajanduse arvepidamise toodanguandmete alusel võib öelda, et kogulisandväärtus vähenes 2011. aasta neljandas kvartalis 0,2% ja tõus, mis algas pärast majanduslanguse lõppu 2009. aasta teises kvartalis, muutus languseks. Lühiajalised näitajad osutavad stabiliseerumisele 2012. aasta alguses. Pärast 2009. aasta majanduslanguse lõppu on sektorite löikes siiski esinenud suuri erinevusi. Kasv oli suurim tööstussektoris (v.a ehitus), ehkki 2011. aasta viimases kvartalis püsis tööstussektori lisandväärtuse tase endiselt peaaegu 10% madalam kui selle kriisieelne rekordnäitaja. Seevastu teenindussektori lisandväärtus oli oma languseelsest rekordtasemest peaaegu 1% kõrgem, ehkki töötleva tööstuse sektoriga võrreldes on teenindussektor kosunud siiski tagasihoidlikumalt. Seda selgitab asjaolu, et majanduslanguse ajal kahanes teenindussektori aktiivsus vähem kui tööstussektori oma. Ehitussektori lisandväärtus, mis

langes pärast majanduslanguse lõppu veelgi, püsis 2011. aasta neljandas kvartalis kriisieelsest tasemest 14% madalam.

TÖÖSTUSSEKTOR (V.A EHITUS)

Tööstussektori (v.a ehitus) lisandväärtuse tõusutrend peatus 2011. aasta neljandas kvartalis. Kõnealuse sektori lisandväärtuse kasvumäär langes positiivselt 0,3%lt kolmandas kvartalis negatiivse -2,0%ni neljandas kvartalis. Toodang kahanes 2011. aasta neljandas kvartalis esimest korda pärast 2009. aasta teist kvartalit (vt joonis 54). Pärast 0,8% kasvu kolmandas kvartalis vähenes tööstustoodang (v.a ehitus) neljandas kvartalis 1,9%. Vähenemine toimus ühtlaselt kõigis tööstuse põhirühmades, kusjuures ulatuslikem langus oli energiasektoris (-2,5%). Euroopa Komisjoni küsitlusandmed näitavad, et 2012. aasta jaanuaris lõppenud kolmekuulisel perioodil vähenesid mõningal määral tootmispiirangud. Selle tingis pakkumisega seotud piirangute, st seadmete ja tööjõu puuduse vähenemine.

Lühiajaliste näitajate põhjal võib arvata, et 2011. aasta lõpus tööstussektoris toimunud langus oli tõenäoliselt ajutine. Euroopa Komisjoni tööstussektori kindlustunde näitaja paranes 2012. aasta jaanuaris ja veebruaris mõnevõrra (vt joonis 55). Selle põhjustas positiivsem hinnang tootmise ja tellimustega ning valmistoodete varudega seotud ootustele. Seevastu hinnang varasema toodangu kohta oli negatiivsem. 2012. aasta esimesel kahel kuul tõusis töötleva tööstuse sektori ostujuhtide toodanguindeks teoreetilisest mittekasvu kirjeldavast 50punktisest läviväärtusest taas veidi kõrgemale, mis näitab, et tööstustoodangut tabanud langus peatus 2011. aasta lõpus. Uute tööstustellimuste arv, mis hiljem peaks valdavas osas kajastuma toodanguandmetes, kasvas 2011. aasta lõpus kuude lõikes, peatades varasema languse. Uute tellimuste arv kasvas kõigis tööstuse põhirühmades ning tulenes euroalavälise uute tellimuste arvu tõusust. 2012. aasta esimesel kahel kuul paranes Euroopa Komisjoni ja Markiti andmetel üldhinnang ettevõtete olemasolevatele ja uutele tellimustele. Tellimuste arv langes aastavahetuse paiku madalaimale tasemele ning tõusis veebruaris oma pikaajalisest keskmisest veidi kõrgemale. Ka töötleva tööstuse ostujuhtide indeks uute tellimuste kohta paranes 2012. aasta esimesel kahel kuul jõuliselt, kuid näitas endiselt, et uute tööstustellimuste arv väheneb kuude lõikes jätkuvalt.

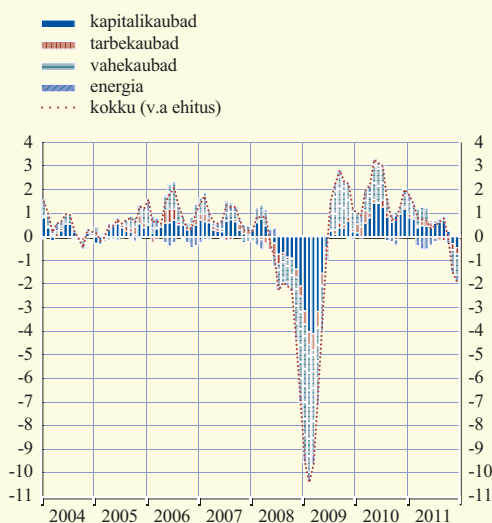
EHITUSSEKTOR

Ehitussektori lisandväärtus vähenes 2011. aasta neljandas kvartalis juba kolmandat kvartalit järjest, kahanedes eelnenud kvartaliga võrreldes 0,2%. 2011. aastal toimunud areng toob esile ehitussektori elavnemise hapruse pärast pikaajalist aeglustumist aastatel 2008–2009.

Lühiajalised näitajad osutavad ehitussektori lisandväärtuse kasvunäitajate paranemisele 2012. aasta esimeses kvartalis. Ostujuhtide indeks ehitustoodangu kohta ja ostujuhtide indeks uute tellimuste kohta püsisid 2012. aasta jaanuaris kõrgemal kui 2011. aasta neljandas kvartalis, kuid kõikusid siiski languse piirimail. Euroopa Komisjoni ehitussektori ettevõtete kindlustun-

Joonis 54. Tööstustoodangu kasv ja selle komponendid

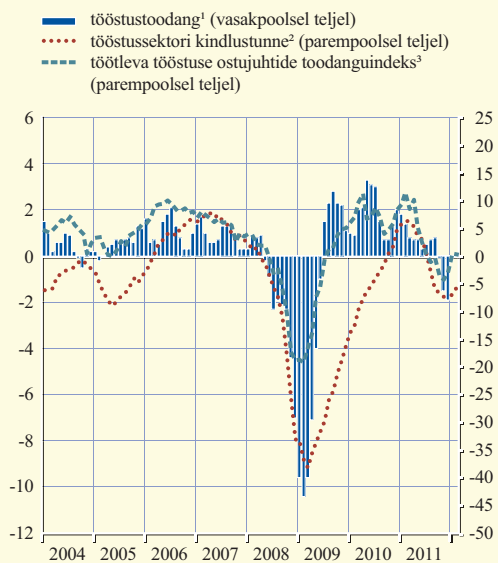
(kasvumäär ja osakaal protsendipunktides; kuuandmed; sesoonselt kohandatud)

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.
Märkus. Esitatud andmed arvatatakse kolme kuu libisevate keskmistena varasema kolme kuu vastava keskmise suhtes.

Joonis 55. Tööstustoodang, tööstussektori kindlustunne ja töötleva tööstuse ostujuhtide toodanguindeks

(kuuandmed; sesoonselt kohandatud)

Allikad: Eurostat, Euroopa Komisjoni ettevõtlus- ja tarbija-uuringud, Markit ja EKP arvutused.
Märkus. Uuringuandmed viitavad töötlevale tööstusele.
¹ Protsentuaalne muutus: kolme kuu tase võrreldes eelmise kolme kuu tasemega.
² Protsentide saldo.
³ Ostujuhtide indeks (PMI); 50punktise indeksi hälbed.

de näitaja tõusis 2012. aasta esimese kahe kuu tagasihoidlikult tasemelt kõrgeima tasemeni alates 2008. aastast. Paranemisest hoolimata jäi ehitussektori kindlustunde näitaja oma pikaajalisest keskmisest madalamaks.

TEENUSED

Teenindussektoris kasvas lisandväärtus 2011. aasta neljandas kvartalis sarnaselt kolmanda kvartaliga tagasihoidlikult 0,2%. Alates 2009. aasta kolmandast kvartalist kuni 2011. aasta neljanda kvartalini ehk pärast seda, kui majandus hakkas taas elavnema, oli teenindussektori keskmine kvartalikasv 0,3%, samal ajal kui SKP keskmine reaalkasv ulatus 0,4%ni.

Küsitlusandmed näitavad, et 2012. aasta esimeses kvartalis jääb teenindussektori areng nõrgaks. Teenindussektori ostujuhtide toodanguindeksi kohaselt paranes ettevõtete aktiivsus 2012. aasta esimesel kahel kuul võrreldes 2011. aasta neljanda kvartaliga. Toodanguindeks jäi siiski mõnevõrra allapoole mittekasvu kirjeldavat teoreetilist 50punktist läviväärtust. Sarnasele arengule viitas ka Euroopa Komisjoni teenindussektori ettevõtete kindlustunde näitaja.

4.3. TÖÖTURG

Euroala tööturutingimused on kasvu aeglustumise kontekstis halvenenud. Tööhõive on hakanud alanema ja niigi kõrge töötuse määr tõuseb veelgi. Küsitlustulemused ei anna põhjust arvata, et tööturu olukord võiks lähiajal paraneda, sest ettevaatavad näitajad on viimastel kuudel halvenenud.

2008. aastal üleilmse majanduskriisi alguses olid kohandused tööhõives suhteliselt tagasihoidlikud, sest eelkõige kärbiti märkimisväärselt töötundide arvu töötaja kohta ning hoiti seega töötajaid. Ajavahemikus 2008. aasta teisest kvartalist kuni 2009. aasta kolmanda kvartalini vähenes töötundide koguarv 4,5%. Seejärel paranesid euroala tööturutingimused kuni 2011. aasta keskpaigani. Töötajate hoidmine kriisi ajal viis tööhõive mõõduka kasvuni, kuid töötuse määr püsis siiski kõrgena (vt 3. peatüki taustinfo 7, kus käsitletakse kohandusi euroala tööturul üldiselt). Värskeimad kvartaliandmed näitavad, et töötundide kasv on stabiliseerumas. Pärast 0,1% langust 2011. aasta teises kvartalis kasvas töötundide koguarv kolmandas kvartalis eelnenud kvartaliga võrreldes 0,1%. Sektorite lõikes tõusis töötundide arv teenindussektoris ja vähemal määral tööstussektoris (v.a ehitus). Seevastu ehitussektoris töötundide arv langes, mis annab tunnistust kõnealuse sektori jätkuvast nõrkusest. 2011. aasta kolmandas kvartalis jäi töötundide koguarv 3,4% madalamaks kui viimati 2008. aasta kevadel saavutatud rekordiliselt kõrgele näitajale.

Töötajate arvu tõus muutus 2011. aasta kolmandas kvartalis negatiivseks esmakordselt alates 2010. aasta algusest. Tööhõive vähenes jõuliselt ehitussektoris ja kinnisvarasektoris: ehitussek-

Tabel 9. Hõive kasv

(muutus protsentides võrreldes eelmise perioodiga; sesoonselt kohandatud)

	Aastakasv		Inimesed			Aastakasv		Tunnid		
	2009	2010	Kvartalikasv			2009	2010	Kvartalikasv		
			2011 I kv	2011 II kv	2011 III kv			2011 I kv	2011 II kv	2011 III kv
Kogu majandus	-1,8	-0,5	0,1	0,2	-0,1	-3,4	0,0	0,6	-0,1	0,1
<i>millest:</i>										
Põllumajandus ja kalandus	-2,2	-0,9	-1,6	0,8	-1,0	-3,1	-0,7	-0,7	-0,4	-1,6
Tööstus	-5,6	-3,3	-0,2	0,0	-0,5	-8,7	-1,8	0,5	-0,4	-0,2
Tööstus, v.a ehitus	-5,0	-3,2	0,2	0,1	0,0	-8,9	-0,9	0,7	-0,1	0,2
Ehitus	-6,8	-3,7	-1,2	-0,3	-1,6	-8,3	-3,6	0,2	-1,1	-1,1
Teenused	-0,5	0,4	0,2	0,3	0,0	-1,6	0,6	0,7	0,0	0,4
Kaubandus ja transport	-1,8	-0,7	0,0	0,5	0,2	-2,9	-0,3	0,5	0,2	0,6
Info ja side	-0,8	-1,0	1,0	0,3	-0,2	-1,3	-0,5	1,4	0,3	0,3
Rahandus ja kindlustus	0,1	-0,8	0,5	-0,2	-0,1	-1,5	-0,3	1,1	-0,5	-0,3
Kinnisvaraalaane tegevus	-2,7	-0,5	1,7	-0,5	-1,0	-3,7	0,9	1,0	-1,7	-0,1
Kutsealased teenused	-2,5	1,8	0,9	0,9	-0,3	-3,8	2,5	1,5	0,3	0,2
Avalik haldus	1,4	1,1	-0,2	-0,1	0,0	1,1	1,3	0,3	0,0	0,1
Muud teenused ¹	1,1	0,7	0,4	-0,1	0,2	-0,3	0,1	0,7	-0,7	1,4

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

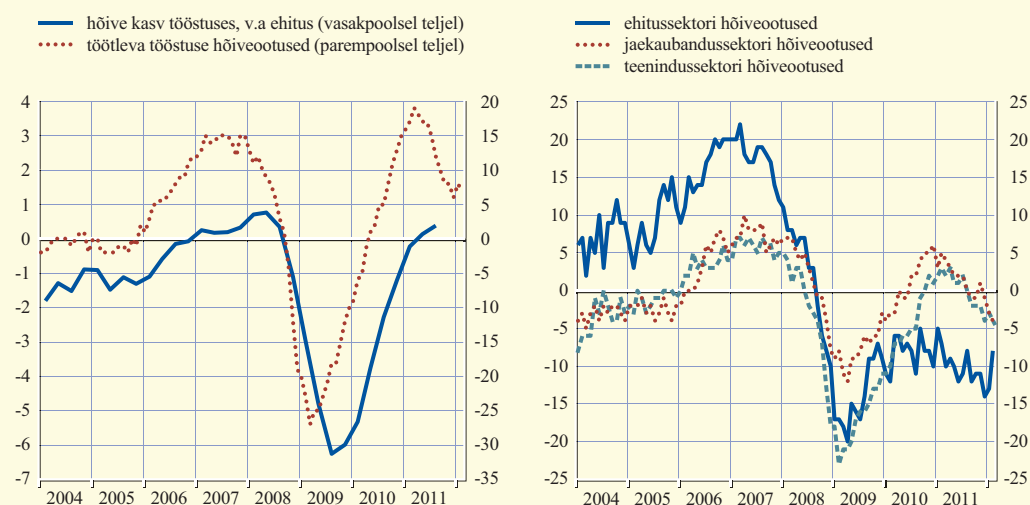
¹ Sisaldab ka majapidamisteenuseid, kunsti ja ekstraterritoriaalsete organisatsioonide tegevust.

toris oli kvartaalne langus 1,6% ja kinnisvarasektoris 1,0%. Teenindussektoris püsis tööhõive 2011. aasta teise kvartaliga võrreldes stabiilsena pärast positiivset kasvu alates 2010. aasta algusest (vt tabel 9).

Kättesaadavaid andmeid vaadates võib tööhõivega seotud ootusi käsitlevate küsitluste alusel ja nõrgemat aktiivsust silmas pidades öelda, et lähikvartalites väheneb tööhõive tõenäoliselt veelgi. Eelkõige

Joonis 56. Hõive kasv ja hõiveootused

(aastamuutus protsentides; protsentide saldo; sesoonselt kohandatud)

Allikad: Eurostat ning Euroopa Komisjoni ettevõtlus- ja tarbijauuringud. Märkus. Protsentide saldo on keskväärtesega kohandatud.

hakkas 2011. aasta keskpaigas langema euroala ostujuhtide indeks tööhõiveootuste kohta töötleva tööstuse sektoris ja teenindussektoris. 2012. aasta veebruaris jäi see veidi alla 50 punkti, osutades tööhõive jätkuval langusele. Seda hinnangut kinnitavad üldiselt ka Euroopa Komisjoni ettevõtlusuuringud (vt joonis 56).

Tööhõive tagasihoidlik suurenemine ja toodangukasvu hoogustumine on alates 2010. aastast kaasa toonud tööviljakuse märkimisväärse taastumise kriisieelsel tasemel. Viimasel ajal on tööviljakuse areng kujunenud toodangu kasvu aeglustumise tõttu ebasoodsamaks. Värskeimad kättesaadavad andmed 2011. aasta kolmanda kvartali kohta osutavad samuti tööviljakuse langusele aasta arvestuses (vt joonis 57). Edaspidi peaks tööviljakuse tõus jääma mõõdukaks kooskõlas nõrga majandusaktiivsuse ja tööhõive vähesuse kasvuga.

Töötuse määr püsib endiselt kõrge. 2011. aasta detsembri 10,6%lt tõusis see 2012. aasta jaanuaris 10,7%ni ja ületas viimati 2010. aasta teises kvartalis saavutatud rekordiliselt kõrge taseme (vt joonis 58). Praegusele tasemele vastav töötuse määr registreeriti viimati 1997. aasta keskel. Tööhõive loidu kasvu arvestades peaks töötuse määr püsima kõrge ning lühiajaliselt veelgi tõusma.

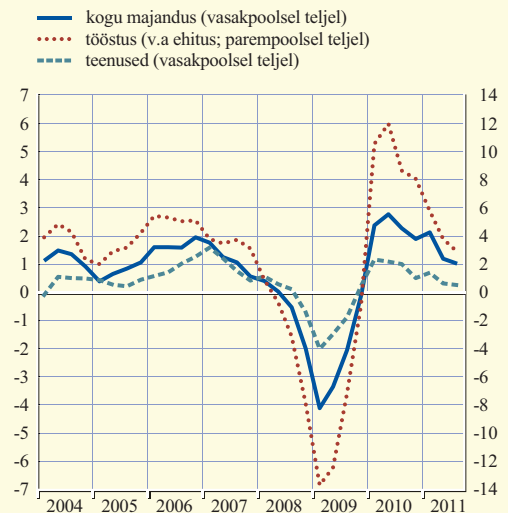
4.4. MAJANDUSAKTIIVSUSE VÄLJAVAADE

Hiljutiste küsitlusandmete järgi on märke majandustegevuse stabiliseerumisest, ehkki madalal tasemel. 2012. aasta jooksul peaks euroala majandus järk-järgult elavnema. Majandusaktiivsuse väljavaadet peaksid toetama välisnõudlus, väga madalad lühiajalised intressimäärad euroalal ning meetmed, mida on võetud euroala finantssektori nõuetekohase toimimise edendamiseks. Siiski peaksid majanduse kasvutempot jätkuvalt pärssima euroala riikide võlakirjaturgudel püsivad pinged ja nende mõju laenuitingimustele ning samuti bilansside korrigeerimine finants- ja muudes sektorites.

Seda hinnangut kajastab ka EKP ekspertide 2012. aasta märtsi makromajanduslik ettevaade euroala kohta, mille põhjal jääb SKP aastane reaalkasv 2012. aastal vahemikku -0,5% kuni 0,3% ning püsib 2013. aastal 0,0–2,2% tasemel. Eurosüsteemi ekspertide 2011. aasta detsembri makromajandusliku ettevaatega võrreldes on väärtusvahemikke mõnevõrra allapoole korrigeeritud.

Joonis 57. Töövilkakuse hõivatu kohta

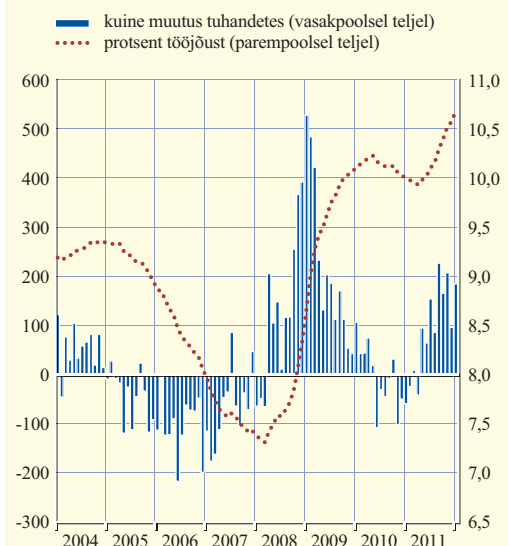
(aastamuutus protsentides)

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

Joonis 58. Tööpuudus

(kuuandmed; sesoonselt kohandatud)

Allikas: Eurostat.

Seda väljavaadet ohustavad langusriskid, mis on valdavalt seotud teravnevate pingetega euroala finantsturgudel ja nende võimaliku kandumisega euroala reaalmajandusse. Langusriskid on seotud ka toormehindade edasise tõusuga.

Taustinfo 10

EKP EKSPERTIDE MAKROMAJANDUSLIK ETTEVADE EUROALA KOHTA

EKP eksperdid on kuni 23. veebruarini 2012 saadaval olnud teabe põhjal koostanud ettevaate, mis käsitleb euroala makromajanduslikku arengut.¹ Keskmise aastane SKP reaalkasv peaks 2012. aastal jääma vahemikku $-0,5$ kuni $0,3\%$ ja ulatuma 2013. aastal $0,0$ – $2,2\%$ ni. Inflatsioon peaks 2012. aastal olema $2,1$ – $2,7\%$ ja 2013. aastal $0,9$ – $2,3\%$.

Tehnilised eeldused intressimäärade, vahetuskursside, toormehindade ja eelarvepoliitika kohta

Tehnilised eeldused intressimäärade ning energia ja muu toorme (v.a energia) hinna kohta põhinevad turgude ootustel seisuga 16. veebruar 2012.

Eeldused lühiajaliste intressimäärade kohta on üksnes tehnilist laadi. Lühiajalisi intressimäärasid mõõdetakse kolme kuu EURIBORina ja turgude ootused tuletatakse futuurlepingute intressimääradest. Selle meetodi kohaselt on lühiajaliste intressimäärade keskmine tase nii 2012. kui ka 2013. aastal $0,9\%$. Turgude ootuste kohaselt peaks riikide kümneaastase tähtajaga võlakirjade nominaalne intressimäär euroalal püsima 2012. aastal keskmiselt $4,6\%$ ja 2013. aastal $5,0\%$ tasemel. Kajastades forvardtehingute turu intressimäärade arengut ning rahaturu intressimäärade muudatuste järkjärgulist ülekandumist laenuintressimääradesse, peaksid kaupu ja mittefinants-teenuseid pakkuvale erasektorile antud laenude lühi- ja pikaajalised intressimäärad lähikvartalites alanema. Pikaajalised laenuintressimäärad langevad ettevaate kohaselt madalaima tasemeni 2012. aasta keskel ja lühiajalised laenuintressimäärad 2012. aasta lõpus. Ehkki eurosüsteemi rahapoliitilised meetmed peaksid kogu euroalal laenupakkumise tingimusi soodustama, on need üldiselt siiski suhteliselt karmid.

Seoses toormehindadega eeldatakse 16. veebruaril lõppenud kahenädalase perioodi jooksul toimunud futuuriturgude arengu põhjal, et Brenti toornafta barreli keskmine hind on 2012. aastal $115,1$ USA dollarit ja 2013. aastal $110,2$ USA dollarit. Muu toorme (v.a energia) hinnad USA dollarites² peaksid 2012. aastal eelduste kohaselt langema $3,1\%$ ja 2013. aastal tõusma $3,8\%$. Kahepoolised vahetuskursid peaksid ettevaateperioodil püsima muutumatuna 2012. aasta 16. veebruarile eelnenud kahe nädala keskmisel tasemel. Seega peaks USA dollari ja euro vahe-

¹ EKP ekspertide ettevaade täiendab eurosüsteemi ekspertide makromajanduslikku ettevaadet, mille EKP ja euroala liikmesriikide keskpankade eksperdid koostavad kaks korda aastas. Ettevaate koostamisel kasutatavad meetodid on kooskõlas eurosüsteemi ekspertide ettevaate koostamisel kasutatavate meetoditega, mida kirjeldatakse EKP 2001. aasta juunis avaldatud juhendis „A guide to Eurosystem staff macroeconomic projection exercises”, mis on kättesaadav EKP veebilehel. Ettevaatega seotud ebakindluse väljendamiseks esitatakse tulemused kõigi muutujate puhul väärtusvahemikena. Need põhinevad eelmiste aastate ettevaadete ja tegelike tulemuste vahelistel erinevustel. Väärtusvahemike ulatus vastab nende erinevuste absoluutväärtuse kahekordsele keskmisele. Seda meetodit (k.a erandjuhtude suhtes korrigeerimine) käsitletakse 2009. aasta detsembris avaldatud EKP väljaandes „New procedure for constructing ECB staff projection ranges”, mis on samuti kättesaadav EKP veebilehel.

² Nafta- ja toiduainehindu käsitlevad eeldused põhinevad kuni ettevaateperioodi lõpuni futuuride hindadel. Eeldatakse, et ülejäänud toormehinnad järgivad futuuride hindu kuni 2013. aasta esimese kvartalini ning arenevad seejärel kooskõlas üleilmse majandustegevusega.

tuskurss olema 2012. aastal 1,31 ja 2013. aastal 1,32. Eeldatakse, et euro efektiivne vahetuskurss alaneb 2012. aastal 4,0% ja püsib 2013. aastal muutumatu. Eelarvepoliitikat käsitlevad eeldused põhinevad euroala riikide riigieelarve kavadel seisuga 22. veebruar 2012. Need hõlmavad kõiki meetmeid, mille riikide parlamendid on juba heaks kiitnud või mille valitsused on üksikasjalikult välja töötanud ja mis läbivad tõenäoliselt edukalt seadusandliku protsessi.

Eeldused rahvusvahelise keskkonna kohta

SKP aastane reaalkasv väljaspool euroala, mis 2011. aastal oli hinnanguliselt 4,1%, peaks 2012. aastal aeglustuma 3,8%ni ja kiirenema 2013. aastal 4,3%ni. 2011. aasta teisel poolel oli maailmamajanduse jähenev seotud peamiselt kõrgematest toormehindadest tulenenud realsissetulekute vähenemisega ning suure ebakindluse ja kõrge riskikartlikkusega, mis on toonud kaasa pinged maailma finantsturgudel. Viimased andmed – eelkõige Ameerika Ühendriikide kohta – tunduvad siiski viitavat mõningasele tsüklilisele stabiliseerumisele aastavahetuse paiku. Seda hinnangut toetavad peamiselt esialgsed märgid ettevõtete ja tarbijate kindlustunde näitajate stabiliseerumisest, aga ka üleilmsete finantsturutingimuste mõningane leevenemine. Keskpika perioodi kasvuväljavaated jäävad eelkõige arenenud riikides siiski tagasihoidlikuks. Selle peamiseks põhjuseks on jätkuv vajadus korrigeerida bilansse, mis pärsib majanduskasvu. Ehkki erasektori võlakooormuse tasakaalustamine jätkub, püsib kodumajapidamiste võlgnevuse tase mitmes arenenud riigis kõrge. Lisaks piirab mitmes arenenud riigis sisenõudlust avaliku sektori kulutuste vähendamine eesmärgiga taastada jätkusuutlik eelarve tasakaal. Arenevate riikide majanduskasv peaks seevastu olema ettevaateperioodil arenenud riikide omast jätkuvalt palju kiirem. Sellele vaatamata peaks majandustegevuse mõõdukas aeglustumine neis riikides leevendama varasemat ülekuumenemise survet mõnes suuremas areneva majandusega riigis (nt Hiinas). Kokkuvõttes peaks suundumused arenevate Aasia riikide majanduses jääma suhteliselt positiivseks, samal ajal kui Kesk- ja Ida-Euroopa riikide majanduskasv on eeldatavasti aeglasem. Maailmamajanduse taastumise mõjul peaks euroala välisõudlus kasvama 2012. aastal 4,3% ja 2013. aastal 6,5%.

SKP reaalkasvu ettevaade

2011. aastal aeglustus euroala SKP reaalkasv ja neljandas kvartalis vähenes majandustegevus. Majanduskasvu aeglustumine 2011. aastal kajastas muu hulgas maailmamajanduse jähenevust, kõrgeid toormehindu ning euroala riigivõlakriisi negatiivset mõju ettevõtete ja tarbijate kindlustundele, aga ka laenuitingimuste halvenemist ja eelarvepoliitika edasist karmistamist mõnes euroala riigis. Need negatiivsed tegurid pärsivad tõenäoliselt majanduskasvu 2012. aasta esimesel poolel, kuid seda peaksid aina rohkem leevendama tugevneva välisõudluse positiivne mõju, madalam efektiivne vahetuskurss ning standardsed ja mittestandardised rahapoliitilised meetmed. Eeldades, et finantskriis ei hakka uuesti süvenema, peaks SKP reaalkasv 2012. aasta teisel poolel mõõdukalt kiirenema ja 2013. aastal veelgi hoogustuma, kajastades euroala nõudluse järkjärgulist elavnemist ning tugevnevast välisõudlusest ja nõrgemast vahetuskursist tulenevat netokaubanduse soodsat mõju. Sisenõudluse taastumist peaks soodustama energia- ja toiduainehindade inflatsiooni aeglustumine, mis toetab reaalset kasutatavat tulu, ning väga madalate lühiajaliste intressimäärade ja finantsüsteemi toimimise toetamiseks võetud meetmete positiivne mõju. Sellegipoolest pärsib taastumist tõenäoliselt eelarvete edasine konsolideerimine, laenuvõtmise tingimused peaksid paranema vaid järk-järgult ja bilansside restruktureerimine jätkub paljudes sektorites. SKP reaalkasv peaks ettevaateperioodi lõpus ületama potentsiaalse taseme, mis

vähendab negatiivset kogutoodangu lõhet. Üldjoontes peaks majandus taastuma aeglaselt. SKP aastane reaalkasv peaks olema 2012. aastal $-0,5$ kuni $0,3\%$ ja 2013. aastal $0,0-2,2\%$.

Kui vaadelda nõudluse komponente üksikasjalikumalt, siis peaks euroalavälise ekspordi kasvu tempo 2012. aastal kiirenema ja 2013. aastal veelgi hoogustuma, kajastades peamiselt euroala välisnõudluse arengut ja euro nõrgemast efektiivsest vahetuskursist tulenenud suuremat konkurentsivõimet. Ettevõtlusinvesteeringud peaksid lähiajal vähenema ja 2013. aastal järk-järgult taastuma. Seda toetavad kiirenev ekspordikasv, elavnev sisenõudlus, madalad intressimäärad ja suhteliselt suur kasumlikkus. Eluasemeinvesteeringute kasv jääb 2012. aastal tõenäoliselt väga aeglaseks ja kiireneb vähehaaval 2013. aastal. Mõnes riigis pärsib taastumist eluasemeturul toimuv kohandumine, kuid teistes riikides näib eluasemeinvesteeringute atraktiivsus olevat suurenenud võrreldes muude investeeringutega, sest alternatiivsete investeeringutega seostatakse kõrgemaid riske. Valitsussektori investeeringud peaksid 2012. aastal vähenema ja 2013. aastal stabiliseeruma, nagu on näidatud mitme euroala riigi eelarve konsolideerimiskavades.

Eratarbimise kasv vähenes ettevaate kohaselt 2011. aasta neljandas kvartalis ja jääb 2012. aastal tõenäoliselt suhteliselt tagasihoidlikuks, ent hakkab seejärel vähehaaval kiirenema. Nominaalse kasutatava tulu suurenemist pärsib prognoosi kohaselt nii tööhõive esialgne langus kui ka hilisem üksnes mõõdukas kasv. Lisaks jääb palga ja hüvitiste tõus tagasihoidlikuks, mis on osaliselt tingitud karmimast eelarvepoliitikast mitmes euroala riigis. Reaalset kasutatavat tulu suurendab aga aja jooksul toormehindade varasema tõusu negatiivse mõju eeldatav vähenemine. Säästmismäär peaks ettevaateperioodil mõnevõrra langema. Säästmist soodustavast vaashoitud meeolust hoolimata kajastab selline hinnang ootusi, et tarbimise mõningane tasakaalustumine, mis on tingitud reaalse sissetuleku ebasoodsast arengust, pärsib 2012. ja 2013. aastal säästmist. Säästmismäära alandavad ka madalad intressimäärad. Valitsussektori tarbimise reaalnäitaja peaks ettevaateperioodil jääma tagasihoidlikuks, sest paljud euroala riigid on teatanud eelarve konsolideerimiskavadest.

Euroalavälise impordi kasv peaks ettevaateperioodil järk-järgult hoogustuma ja olema kogunõudlusest kiirem, mis on üldjoontes kooskõlas varasemate suundumustega. Tänu mõnevõrra tugevamale ekspordikasvule peaks netokaubanduse mõju SKP kasvule olema kogu ettevaateperioodil positiivne, ehkki kahanev.

Hinna- ja kuluettevaaed

Eurostati kiirhinnangu kohaselt oli euroala üldine aastane ÜTHI-inflatsioon 2011. aastal keskmiselt $2,7\%$ ja püsis samal tasemel ka 2012. aasta veebruaris. Lähikvartalites peaks inflatsioonimäär alanema. Üldine ÜTHI-inflatsioon peaks 2012. aastal olema keskmiselt $2,1-2,7\%$ ning jääma 2013. aastal vahemikku $0,9-2,3\%$. Inflatsiooni alanemine tuleneb peamiselt energiahindade osatähtsuse vähenemisest, kuna toornafta hind peaks ettevaateperioodil järk-järgult langema ja selle varasema tõusu mõju peaks kaduma. ÜTHI toiduainete komponendi kasv jääb 2012. ja 2013. aastal samuti tagasihoidlikuks, kajastades eeldust, et toidutoorme hinnad püsivad lähikvartalites stabiilsena. ÜTHI-inflatsioon (v.a toiduained ja energia) peaks ettevaateperioodil jääma üldjoontes stabiilseks. Ehkki sisenõudluse aeglasest kasvust tulenev hinnasurve euroalal ja töökulude tagasihoidlik areng on eelduste kohaselt nõrgad, peaks kaudsete maksude ja reguleeritud hindade prognoositava kasvu põhjustatud tõusurve need laias laastus tasakaalustama.

Tabel A. Makromajanduslik ettevaade euroala kohta

(keskmise aastane muutus protsentides)^{1,2}

	2011	2012	2013
ÜTHI	2,7	2,1–2,7	0,9–2,3
Reaalne SKP	1,5	-0,5...0,3	0,0–2,2
Eratarbimine	0,2	-0,7...0,1	0,0–1,6
Valitsusektori tarbimine	0,2	-0,6...0,2	-0,1...1,3
Kapitali kogumahutus põhivarasse	1,6	-2,6...0,2	-0,9...3,7
Eksport (kaubad ja teenused)	6,4	0,1–5,1	0,7–8,1
Import (kaubad ja teenused)	4,1	-1,1...3,5	0,7–7,3

¹ Reaalset SKPd ja selle komponente käsitlev ettevaade põhineb tööpäevade arvu järgi korrigeeritud andmetel. Impordi ja ekspordi ettevaade hõlmab ka euroalasisest kaubandust.

² Andmed viitavad euroalale, kuhu kuulub ka Eesti. Protsentides väljendatud keskmised aastased muutused 2011. aasta ÜTHI kohta põhinevad euroala 2010. aasta koosseisul, kuhu oli juba kaasatud ka Eesti.

dustegevuse elavnemine. Tööjõu erikulude aastakasv peaks püsima 2012. ja 2013. aastal laias laastus stabiilne. Kasumimarginaalide tõus on 2012. aastal eeldatavasti tagasihoidlik, kajastades vähest kogunõudlust. 2013. aastal oodatakse mõnevõrra suuremat kasumimarginaalide kasvu kooskõlas majandustegevuse väljavaate paranemisega. Reguleeritud hindade tõus peaks oma suurt osatähtsust ÜTHI-inflatsiooni puhul kogu ettevaateperioodil, kajastades käimasolevat eelarve konsolideerimist mitmes euroala riigis. Ka kaudsete maksude mõju peaks 2012. ja 2013. aastal olema märkimisväärne.

Võrdlus 2011. aasta detsembri ettevaatega

2011. aasta detsembri kuubülletäänis avaldatud eurosüsteemi ekspertide makromajandusliku ettevaatega võrreldes on euroala 2012. ja 2013. aasta SKP reaalkasvu vahemikke pisut allapoole korrigeeritud. Allapoole korrigeerimised kajastavad peamiselt väiksema välisnõudluse, kõrgemate naftahindade, eelarve täiendava konsolideerimise ja pisut rangemate laenuingimuste mõju, hoolimata madalamatest lühi- ja pikaajalistest intressimääradest ja kõrgematest aktsiaturuhindadest. ÜTHI-inflatsiooni väärtusvahemikud on nii 2012. kui ka 2013. aasta puhul mõnevõrra kõrgemad kui 2011. aasta detsembri ettevaates, peegeldades peamiselt kõrgemaid energiahindasid ja euro nõrgemat vahetuskurssi, aga osaliselt ka tulenevalt kõrgematest toiduainete hindadest ja kaudsetest maksudest.

Võrdlus teiste institutsioonide prognoosidega

Mitmed rahvusvahelised organisatsioonid ja erasektori asutused on avaldanud arvukalt prognoose euroala majandusarengu kohta (vt tabel C). Kuna kõnealused prognoosid koostati eri ajal, siis ei saa neid omavahel ega ka EKP ekspertide ettevaatega üheselt võrrelda. Lisaks kasutatakse eelarvepoliitikat, finantsturge ja euroalaväliseid muutujaid, sealhulgas naftahinda ja muid toormehindu käsitlevate eelduste väljatöötamisel erinevaid (osaliselt täpsustamata) meetodeid. Samuti esineb prognoosides erinevusi andmete korrigeerimisel tööpäevade arvuga.

Teiste institutsioonide kättesaadavate prognooside kohaselt püsib euroala SKP reaalkasv 2012. aastal -0,5 kuni 0,2% tasemel ning ulatub 2013. aastal 0,8–1,4%ni. Mõlemad prognoosid jäävad

Täpsemalt on väline hinnasurve viimastel kuudel mõnevõrra suurenenud peamiselt tulenevalt euro kallinemisest, mis on muu hulgas kaasa toonud eurodes arvestatud kõrgemad toormehinnad. See peaks lähikvartalites avaldama tõusurvet impordideflaatorile. Ent peamiselt toormehindade tõusust 2011. aastal tulenev negatiivne baasefekt peaks need tegurid rohkem kui tasakaalustama. Seega peaks impordideflaatori aastakasv 2012. aasta alguses vähenema ning 2013. aastal veelgi aeglustuma. Euroala hinnasurve puhul peaks töötaja kohta makstava hüvitise kasv 2012. aastal aeglustuma, sest halvenevad tööturu tingimused avaldavad negatiivset mõju. Seejärel peaks töötaja kohta makstava hüvitise aastane kasvumäär järk-järgult tõusma, mida toetab majandustegevuse elavnemine.

EKP ekspertide ettevaates esitatud väärtusvahemikesse. Kättesaadavates prognoosides eeldatakse, et keskmine aastane ÜTHI-inflatsioon on 2012. aastal vahemikus 1,5–2,1%, mis vastab EKP ekspertide ettevaates märgitud madalaimale tasemele või on sellest allpool. 2013. aasta kohta eeldatakse kättesaadavates prognoosides, et ÜTHI-inflatsioon on vahemikus 1,2–1,7%, mis on EKP ekspertide ettevaatega samal tasemel.

Tabel B. Võrdlus 2011. aasta detsembri ettevaatega

(keskmine aastane muutus protsentides)

	2012	2013
Reaalne SKP – detsember 2011	-0,4...1,0	0,3–2,3
Reaalne SKP – märts 2012	-0,5...0,3	0,0–2,2
ÜTHI – detsember 2011	1,5–2,5	0,8–2,2
ÜTHI – märts 2012	2,1–2,7	0,9–2,3

Tabel C. Euroala SKP reaalkasvu ja ÜTHI-inflatsiooni prognooside võrdlus

(keskmine aastane muutus protsentides)

	Avaldamisaeg	SKP kasv		ÜTHI-inflatsioon	
		2012	2013	2012	2013
OECD	november 2011	0,2	1,4	1,6	1,2
Euroopa Komisjon	veebruar 2012/	-0,3	1,3	2,1	1,6
	november 2011				
IMF	jaanuar 2012/	-0,5	0,8	1,5	
	september 2011				
Survey of Professional Forecasters	veebruar 2012	-0,1	1,1	1,9	1,7
Consensus Economics Forecasts	veebruar 2012	-0,3	0,9	2,0	1,7
EKP ekspertide ettevaade	märts 2012	-0,5...0,3	0,0–2,2	2,1–2,7	0,9–2,3

Allikad: Euroopa Komisjoni vaheprognoos 2012. aasta kohta (veebruar 2012) ja Euroopa Komisjoni majandusprognoos 2013. aasta kohta (sügis 2011); IMFi World Economic Outlook Update (jaanuar 2012, SKP kasv) ja World Economic Outlook (september 2011, inflatsioon); OECD Economic Outlook (november 2011); Consensus Economics Forecasts ja EKP Survey of Professional Forecasters. Märkus. EKP ekspertide makromajanduslikus ettevaates ja OECD prognoosides kasutatakse tööpäevade arvuga kohandatud aastaseid kasvumäärasid, kuid Euroopa Komisjoni ja IMFi prognoosides on need tööpäevade arvuga kohandamata. Muude organisatsioonide prognoosides ei täpsustata, kas andmed on tööpäevade arvu järgi korrigeeritud või mitte.

5. EELARVE ARENG

Värskeim valitsussektori finantsstatistika näitab kogu euroala valitsussektori eelarvepuudujäägi jätkuvat kahanemist ja valitsussektori võla aeglasemat kasvu. Näha on ka esimesi märke selle kohta, et eelarve konsolideerimises tehtavad edusammud ning püüded tugevdada ELi eelarve ja majanduse juhtimise raamistikku on aidanud leevendada pingeid raskes seisus olevate euroala riikide võlakirjaturgudel. Sellegipoolest on meeoleolu finantsturgudel endiselt vaoshoitud. Seetõttu peavad euroala valitsused jätkama kõikehõlmavate eelarve konsolideerimisstrateegiatega elluviimist ning täitma kõiki stabiilsuse ja kasvu paktist tulenevaid kohustusi. 2012. aasta Euroopa poolaastat tuleks kasutada selleks, et rakendada täpselt eelarvepoliitika tõhustatud järelevalvemenetlust.

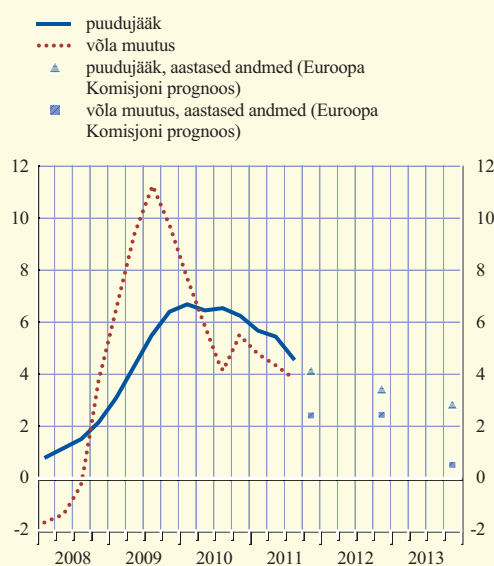
EELARVEPOLIITILINE ARENG 2011. JA 2012. AASTAL

Värskeim, 2011. aasta kolmanda kvartalini kättesaadav euroala valitsussektori finantsstatistika näitab kogu euroala valitsussektori eelarvepuudujäägi jätkuvat vähenemist. Euroala eelarvepuudujäägi nelja kvartali libisev summa, s.t viimase nelja kvartali¹ jooksul kogunenud eelarvepuudujääk, moodustas 2011. aasta kolmandas kvartalis 4,6% SKPst (vt joonis 59). Aasta varem oli eelarvepuudujääk 6,5% ja 2011. aasta teises kvartalis 5,4% SKPst. Möödunud aasta kolmandas kvartalis aset leidnud eelarvepuudujäägi kahanemise põhjus oli eelkõige eelmise kvartaliga võrreldes märkimisväärselt väiksem kulude suhe SKPsse ja veidi suurem tulude suhe SKPsse (vt joonis 60). Need eelarve tasakaalustamatuse vähenemise märgid on üldjoontes kooskõlas eelmise aasta novembris avaldatud Euroopa Komisjoni 2011. aasta sügise majandusprognosis, mille kohaselt peaks euroala eelarvepuudujääk vähenema 2010. aasta 6,2%lt 2011. aastal 4,1%ni SKPst. Euroala võla ja SKP suhtarv suurenes nelja kvartali jooksul 2011. aasta kolmanda kvartali lõpuks kokku 3,8 protsendipunkti võrra ehk 86,8%ni SKPst. Võrreldes teise kvartali 4,3protsendipunktilise näitajaga on kasvukiirus väiksem. Euroala valitsussektori võla aeglasem kasv kattub samuti laias laastus Euroopa Komisjoni 2011. aasta sügise majandusprognosis, mille kohaselt peaks võlakoormus 2011. aastal suurenema 2,4 protsendipunkti võrra 88%ni SKPst, võrrelduna 2010. aasta 5,8protsendipunktilise kasvuga.²

Euroopa Komisjoni 2011. aasta sügise majandusprognosi järgi peaks euroala eelarvepuudujäägi suhe SKPsse 2012. aastal veelgi vähenema ja jõudma 3,4%ni SKPst, valitsussektori võlakoormus peaks aga suurenema 90,4%ni SKPst. Siiski jääb eelarveseisundi areng euroala riikides endiselt väga erinevaks. Allpool antakse lühike ülevaade eelarve arengust suuremates euroala riikides, samuti riikides, kellele Euroopa Liit ja Rahvusvaheline Valuutafond annavad finantsabi.

Joonis 59. Euroala valitsemissektori eelarve puudujääk ja võla muutus

(nelja kvartali libisevad summad protsendina SKPst)

Allikad: Eurostati andmetele tuginevad EKP arvutused, Euroopa Komisjoni 2011. aasta sügise prognoos.

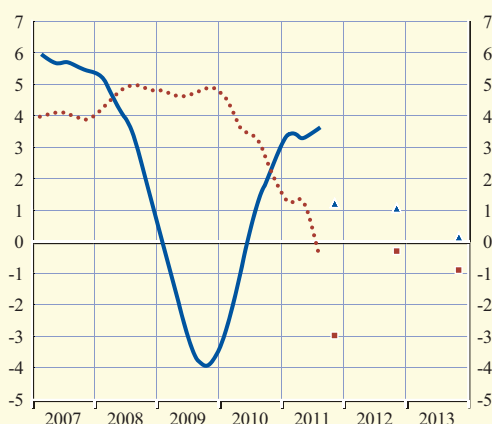
¹ Eelarve arengut analüüsitakse aastaste muutuste põhjal, et mitte arvestada hooajalist mõju.

² Eurostat avaldab omalt poolt kinnitatud lõplikud andmed valitsussektorite 2011. aasta eelarveseisundi ja võlakoormuse kohta koos 2012. aastaks koostatud kavadega aprilli lõpus.

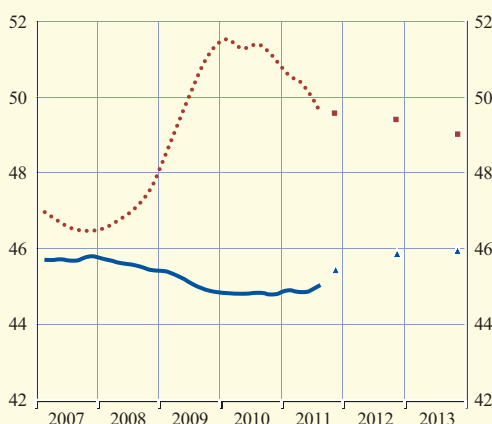
Joonis 60. Euroala valitsussektori kvartaalne finantsstatistika ning ettevaated

- kogutulu, kvartaalsed andmed
- kogukulu, kvartaalsed andmed
- ▲ kogutulu, aastased andmed (Euroopa Komisjon)
- kogukulu, aastased andmed (Euroopa Komisjon)

a) Nelja kvartali libisevate summade aastane protsentuaalne kasv

b) Nelja kvartali libisevad summad protsendina SKPst

Allikad: Eurostati andmetele tuginevad EKP arvutused ja Euroopa Komisjoni 2011. aasta sügisprognoos.

Märkused. Joonised näitavad kogutulu ja -kulu arengut nelja kvartali libisevate summadena 2007. aasta esimesest kvartalist 2011. aasta kolmanda kvartalini. Lisaks kajastatakse joonistel aastate 2011, 2012 ja 2013 ettevaateid Euroopa Komisjoni 2011. aasta sügisprognoosi põhjal. Andmed on valitsussektori kohta.

Saksamaal väheneb valitsussektori eelarvepuudujääk valitsuse viimaste prognooside kohaselt 2011. aastal ligikaudu 1%ni SKPst, mis on umbes 1,5 protsendipunkti madalam kui 2011. aasta aprilli ajakohastatud stabiilsusprogrammis ettenähtud tase. Eelarveseisundi paranemise on eeldatavalt tinginud peamiselt tulude parem laekumine. Eelarvepuudujääk peaks 2012. aastal püsima umbes 1% juures SKPst ja vähenema 2013. aastal 0,5%ni SKPst. Valitsuse hinnangute kohaselt peaksid 2014. ja 2015. aasta eelarved jääma üldjoontes tasakaalu.

Prantsusmaa valitsus teatas 29. jaanuaril 2012 tööhõivet ja konkurentsivõimet toetavate meetmete paketi. Peamiste eelarvemeetmetena tõstetakse alates 1) 1. oktoobrist 2012 üldist käibemaksümäära 1,6 protsendipunkti võrra 21,2%ni, 2) 1. juulist 2012 varadelt saadavalt sissetulekult (nt kapitalilt või kinnisvaralt saadavalt tulult) tasutava sotsiaalkindlustusmaks (pr *contribution sociale généralisée*) määra 2 protsendipunkti võrra 10,2%ni. Nimetatud maksutõusudest saadavat tulu (ligikaudu 13 miljardit eurot ehk 0,7% SKPst) kasutatakse sotsiaalkindlustussüsteemi kaudu peretoetuste maksmiseks, et võimaldada vähendada samavõrra töandja tasutavaid sotsiaalkindlustusmaksmeid. Eesmärk on minna sotsiaalkindlustussüsteemi kõnealuse osa rahastamisel ettevõtjate maksustamiselt üle tarbimise maksustamisele, vähendades nii tööjookulusid ja edendades Prantsusmaa ettevõtjate konkurentsivõimet.³ Need kaks maksumeedet peaksid eelarve seisukohalt olema üldjoontes neutraalsed. Alates 1. augustist 2012 kavatakse valitsus ühtlasi kehtestada finantstehingute maksu, millest saadav tulu peaks ulatuma ligikaudu 1,1 miljardi euroni aastas. Eeltoodud meetmed kiitis parlament heaks 29. veebruaril 2012.

³ Vt ka EKP 2011. aasta detsembri kuubülletääni taustinfo „Fiskaalne devalveerimine majanduse kohandamise vahendina“.

Itaalias kinnitas parlament 22. detsembril 2011 uue eelarve konsolideerimismeetmete paketi. Selle väärtus on ligikaudu 20 miljardit eurot (1,3% SKPst) ja pakett viiakse täielikult ellu 2012. aastal. Selle põhilised meetmed hõlmavad pensionireformi, omaniku valduses olevatelt eluasemetelt tasutava maksu taaskehtestamist, käibemaksu suurendamist ja kulude ülevaatamise korra sätestamist. Valitsuse sõnul peaks pakett aitama täita eesmärki viia eelarve 2013. aastaks tasakaalu.

Hispaania valitsus teatas 27. veebruaril 2012, et 2011. aastal oli valitsussektori eelarvepuudujääk 8,5% SKPst (eesmärgiks seatust 2,5% rohkem). Praegu kättesaadavate andmete põhjal tundub, et 2011. aasta aprillis ajakohastatud stabiilsusprogrammis ettenähtud kavast kõrvalekaldumise on põhjustanud tulupool. Et parandada eelarvevigu, oli valitsus juba 30. detsembril 2011 teatanud, et füüsilise isiku tulumaksu ja omandimaksu suurendatakse ning nendest saadav tulu peaks nii 2012. kui ka 2013. aastal ulatuma umbes 6,3 miljardi euroni (0,6% SKPst). 2012. aastal kärbitakse 8,9 miljardi euro võrra (0,9% SKPst) ka eelarveeraldise keskvalitsusele. Arvestades neid vigu ja uut majanduslangust, seadis valitsus 2. märtsil 2012 valitsussektori eelarvepuudujäägi uueks 2012. aasta eesmärgiks 5,8% SKPst (varasema 4,4% asemel). Täielik 2012. aasta keskvalitsuse ja sotsiaalkindlustuseelarve esitatakse märtsi lõpus.

Kreeka võimud ning Euroopa Liit ja Rahvusvaheline Valuutafond leppisid viimaste ühislähetusel Ateenasse veebruari keskel kokku poliitilistes meetmetes, mille alusel koostatakse esimesele, 2010. aasta mais rakendatud majanduse kohandamise programmile järgmine kokkulepe. Eelarve poolel seatakse eesmärgiks saavutada valitsussektori esmaseks eelarvetasakaaluks 2012. aastal -1,0% SKPst ning parandada seda püsivalt, viies selle 2014. aastaks ehk programmiperioodi lõpuks 4,5%ni. Et saavutada 2012. aastaks võetud siht, on võimuorganid kohustunud rakendama mitmeid täiendavaid konsolideerimismeetmeid, mis moodustavad 1,5% SKPst. Meetmete pakett, millega korvatakse nii varem kokkulepitud konsolideerimismeetmete mittetäielik rakendamine kui ka ebasoodsad muutused maksubaasis, hõlmab ravimitele tehtavate kulutuste vähendamist, lisapensionide ja suurte põhipensionide kärpeid, erisüsteemi alusel tasu saavate töötajate palkade alandamist, riiklike investeeringute piiramist, kaitseministeeriumi sõjaliste hangete ja operatsioonidele tehtavate kulutuste kokkutõmbamist. Et täita eelarve-eesmärgid programmiperioodi hilisematel aastatel, kohustus valitsus 2012. aasta keskpaigaks määrama kindlaks püsikulude lisakärped, mis moodustavad aastatel 2013–2014 ligikaudu 5,5% SKPst. Seda arvestades ja tingimusel, et programmis sisalduvaid poliitilisi nõudeid järgitakse pidevalt, kinnitas eurorühm 21. veebruaril 2012, et euroala riigid on kuni 2014. aastani valmis andma Euroopa finantsstabiilsusfondi kaudu ametlikult täiendavat finantsabi kuni 130 miljardi euro ulatuses, eeldusel et märgatava panuse selleks annab ka Rahvusvaheline Valuutafond.

Portugalis saavutati 2011. aastaks seatud eelarvepuudujäägi eesmärk ehk 5,9% SKPst suure varuga. Peamiselt aitas sellele kaasa detsembrikuine mahukas pensionifondide ületoomine pangandussüsteemist üldisesse sotsiaalkindlustussüsteemi, mis hõlmas kokku 3,5% SKPst. Selle tulemusena peaks 2011. aasta oodatav eelarvepuudujääk moodustama ligikaudu 4% SKPst. 2012. aasta eelarvega on eesmärgiks seatud eelarvepuudujääk 4,5% SKPst. Eelarve sisaldab konsolideerimismeetmeid 6% ulatuses SKPst, mida võetakse eeldusel, et poliitika ei muutu. Kaks kolmandikku 2012. aastaks ettenähtud konsolideerimismeetmetest keskendub kulupoolele, hõlmates nii valitsussektori palkade vähendamist kui ka väiksemaid pensione. Et saavutada 2012. aastaks sihiks seatud eelarvepuudujääk, tuleb eelarvet kohandada rohkem kui algses ELi ja Rahvusvahelise Valuutafondi programmis ette nähti, sest majanduslik olukord halvenes ja konsolideerimislohet tuli programmi koostamise ajaga võrreldes suurendada. Taustinfos 11 „Portugali valitsussektori võla prognoosid” on kirjeldatud Portugali valitsussektori koguvõla jätkusuutlikkuse simulatsioone.

Taustinfo 11

PORTUGALI VALITSUSSEKTORI VÕLA PROGNOOSID

Portugali majandusprogrammi kolmas ülevaatus toimus 15.–27. veebruaril. Euroopa Komisjoni, EKP ja Rahvusvahelise Valuutafondi personali hinnangul on programmi nõuetekohaselt rakendatud ning nii eelarve ja finantsvallas kui ka struktuurireformide osas on tehtud märgatavaid edusamme. Olukorras, kus jätkatakse varem tekkinud eelarve tasakaalutuse korrigeerimist, on endiselt ülimalt oluline järjekindel reformide elluviimine, et tagada majanduse elavnemine ja eelarve jätkusuutlikkus. Selles taustinfos tutvustatakse erinevaid Portugali valitsussektori võla arengu stsenaariume ja keskendutakse SKP muutustele. Stsenaariumid hõlmavad aastaid 2012–2020. Sellist kaheksa aasta pikkust ajavahemikku loetakse võla jätkusuutlikkuse hindamisel üldjuhul piisavaks.

Põhistsenaariumi arvutuste aluseks võetud eeldused

Põhistsenaariumi aluseks võetud makromajanduslikud eeldused on samad mis hiljutisel ülevaatusel ja nende kohaselt väheneb SKP reaalkasv 2012. aastal. Stsenaariumi järgi prognoositakse 2013. aastaks aeglast tsüklilist taastumist, mis muutub 2015. aastal jõulisemaks. Keskpika perioodi võlaprognoosides võetakse eelduseks, et alates 2015. aastast jääb SKP kasv kriisieelsel kümnendil, s.o aastatel 1999–2008 riigis saavutatud mõõduka keskmise kasvumäära piirde, ulatudes 1,6%ni aastas. Kõnealune näitaja on euroala keskmisest 0,5 protsendipunkti allpool ja juhtriikidele järelejäädvate riikide SKP kasvumääraast kõvasti madalam. See kattub reformieelsete hinnangutega Portugali pikaajalise potentsiaalse majanduskasvu kohta. Teisisõnu ei ole põhistsenaariumis arvestatud majanduskasvu kiirendavate struktuurireformidega. Kui võtta arvesse märkimisväärset edu, mida Portugali valitsus on struktuurireformide vallas juba saavutanud, võib hinnangus antud SKP võimalikku kasvu pidada seega väikeseks.

Kooskõlas programmi eeldustega põhineb prognoos finantsturu tingimuste järkjärgulisel paranemisel, mis leiab aset alates 2013. aasta teisest poolest ning mida peegeldab intressimäärade vahe vähenemine ja valitsuse jätkuvalt konservatiivne eelarvepoliitika. Põhistsenaariumi järgi saavutab valitsus 0,5%lise eelarvepuudujäägi 2015. aastaks, nagu on ette nähtud 2011. aasta augustikuisel eelarvestrateegiat käsitlevas dokumendis. Konsolideerimise tulemusena moodustub esmane eelarveülejäak, mis on 2015. aastal 4,5% SKPst ja jääb seejärel püsima ligikaudu 4% juurde SKPst. See esmane eelarveülejäak ei ole eriti suur, võrreldes teiste Euroopa riikide eelarveülejäakidega, mida nood on suutnud varem säilitada suhteliselt pikka aega.¹ Põhistsenaariumis on arvestatud ka Euroopa Komisjoni hinnangutes kajastuvaid rahvastiku vananemisest tulenevaid kulutusi.

Joonisel B on näidatud, et põhistsenaariumi järgi kasvab valitsussektori võlg 2010. aasta 93,3%lt 2013. aastaks ligikaudu 115% SKPst ning hakkab seejärel järjepanu vähenema. See langus on eriti märgatav alates 2014. aastast ja 2020. aastaks jõuab võlakoormus ligikaudu 96%ni SKPst. Järsu alanemise põhjuseks on esmajoones pikaajaline esmane eelarveülejäak. Kui see oleks 2014.–2020. aastal 1,5 protsendipunkti väiksem ehk keskmiselt ligikaudu 2,5%, stabiliseeruks võlakoormus samade kasvuprognooside korral 2020. aastaks pisut allpool tasemest 110% SKPst (vt joonis B).

¹ Paljud Euroopa riigid on suutnud säilitada väga pikka aega esmase eelarveülejäagi vahemikus 4–5% SKPst. Euroalal on sellisteks riikideks näiteks Belgia, kus aastatel 1989–2007 oli keskmine esmane eelarveülejäak 4,6%, Soome, kus sama näitaja oli ajavahemikel 1970–1990 ja 1998–2008 ligikaudu 5,5%, Itaalia oma 4,9%lise tulemusega aastatel 1995–2001 ning Iirimaa, kus keskmine eelarveülejäak oli 1988.–2000. aastal 4,7%. Vt ka taustinfo „ELi riikide varasemad kogemused suure esmase eelarveülejäagi säilitamisel“ EKP 2011. aasta juuni kuubülletäänis, lk 94–95.

Põhistsenaariumi aluseks võetud makromajanduslikud ja eelarvet käsitlevad eeldused

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
SKP reaalkasv	-1,6	-3,3	0,3	2,1	2,0	1,8	1,6	1,6	1,6	1,6
SKP deflaatori kasv	0,7	1,1	1,2	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5	1,7	1,7
Esmase eelarveseisundi ja SKP suhe	0,1	0,5	2,2	3,3	4,5	4,4	4,3	4,1	4,0	3,9
Intressimaksete ja SKP suhe	4,1	5,0	5,2	5,1	5,0	4,9	4,7	4,6	4,5	4,4
Keskised efektiivsed intressimäärad	4,4	4,6	4,7	4,6	4,6	4,6	4,6	4,6	4,6	4,6
Eelarveseisundi ja SKP suhe	-4,0	-4,5	-3,0	-1,8	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5

Kui SKP lähiaja areng oleks ebasoodsam

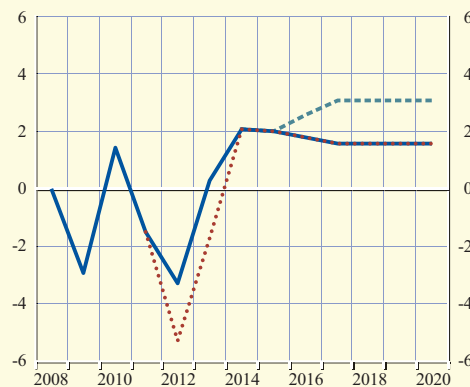
Allpool analüüsitakse veel kahte kõrvalekallet põhistsenaariumist. Esiteks eeldatakse, et aastatel 2012–2013 tabab SKPd väga ebasoodne šokk. Nimetatud šokk on üldjoontes võrdsustatud SKP praeguse alampiiriga, mida turuanalüütikud on 2012. ja 2013. aastaks prognoosinud. See vastab SKP aastakasvu vähenemisele kahe protsendipunkti võrra, võrrelduna põhistsenaariumiga (vt joonis A).

Niisuguse ebasoodsa stsenaariumi puhul tähendaks kirjeldatud SKP-šokk kuni 2013. aasta lõpuni kokku 7%list SKP vähenemist, mis põhjustaks 2013. aastal võlakooormuse ajutise suurenemise 124%ni SKPst. Sel juhul eeldatakse, et SKP kasv ei taastu ja eelarvepoliitika jääb passiivseks, s.t halvenevas makromajanduslikus olukorras ei võeta täiendavaid konsolideerimismeetmeid, mistõttu lükkub ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluses seatud 3%lise eelarvepuudujäägi saavutamine kahe aasta võrra edasi (vastavalt 2013. aastalt 2015. aastani). Jooniselt B selgub, et ebasoodsa stsenaariumi puhul hakkab valitsussektori võla vähenemine alates 2015. aastast kiirenema ning jõuab 2020. aastaks ligikaudu 110%ni SKPst.

Joonis A. SKP kasvu stsenaariumid

(aastamuutus protsentides)

- põhistsenaarium
- ebasoodne kasvutsenaarium
- - - - - struktuurireformide mõju

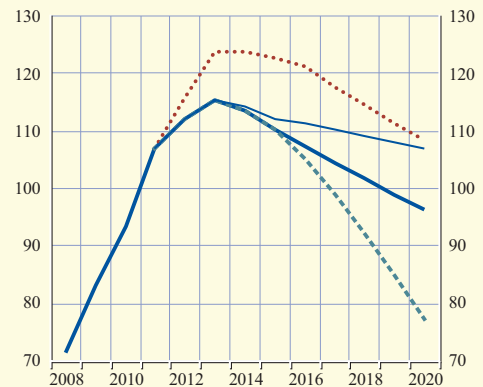

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

Joonis B. Valitsussektori võla arengu stsenaariumid

(protsendina SKPst)

- põhistsenaarium
- ebasoodne kasvutsenaarium
- - - - - struktuurireformide mõju
- põhistsenaarium piiratud konsolideerimismeetmetega

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

Struktuurireformide võimalik mõju

Teise stsenaariumiga püütakse määratleda struktuurireformide mõju SKP kasvule ja seega võla arengule. Reformide mõju arvessevõtmiseks lisatakse põhistsenaariumisse palkade ja hinnalisade vähendamise tagajärjed, kasutades EKP euroala ja maailmamajanduse mudeli abil loodud simulatsioone.² Ehkki Portugalis viiakse juba struktuurireforme ellu ja edu on saavutatud mitmes olulises valdkonnas, näitavad analüütilised mudelid tavaliselt seda, et reformide mõju SKP-le ei ole kohene. Seega, mudelipõhiste tulemuste põhjal korrigeeritakse põhistsenaariumi paremuse poole alles alates 2015. aastast (vt joonis A). Ülespoole korrigeerimise toel jõuab SKP reaalkasv 3%ni 2017. aastal (viis aastat pärast struktuurireformide rakendamist).³ Suurem kasv avaldab eelarvele positiivset mõju ja eelarvetasakaalu protsent SKPst paraneb märgatavalt, muutudes 2015. aasta –0,5%lt 2020. aastal ligikaudu 3,5%liseks ülejäägiks.

Jooniselt B ilmneb, et SKP kiirem kasv keskpika aja jooksul mõjutab võla arengut märkimisväärselt. Valitsussektori võla suhte vähenemine on sel juhul silmatorkavalt hoogne ja võlg langeb 2020. aastaks alla 80% SKPst ehk peaaegu tasemeni, mis oli enne 2009. aastal alanud kriisi. See näitab, et struktuurireformide kava täielik elluviimine võib suurel määral aidata kaasa valitsussektori võla suhte püsivale ja kiirele kahanemisele.

Kokkuvõte

Eeltoodud analüüsist nähtub, et SKP kasvu, esmast eelarveseisundit ning võlakoormuse ja eelarvepositiooni muutuse näitajat⁴ hõlmavate konservatiivsete eelduste korral stabiliseeruks Portugali valitsussektori võlg kiiresti ja hakkaks seejärel püsivalt vähenema. Isegi kui struktuurireformidest tulenevat suuremat kasvu ei tekiks, jõuaks valitsussektori võlg stsenaariumis määratud ajavahemiku lõpuks alla 100%. Kui SKP väheneks tuntuvalt rohkem, kui on prognoositud põhistsenaariumis, ja eelarvetasakaalu saavutamine viibiks kaks aastat, stabiliseeruks võla suhe SKPsse ikkagi 2013. aastal ja hakkaks alates 2015. aastast märgatavalt kahanema. Selle stsenaariumi järgi, mis hõlmab ka struktuurireformide mõju SKP-le, jõuaks valitsussektori võlg 2020. aastaks ligikaudu 77%ni SKPst.

Siiani on Portugali esmane eelarve struktuurne kohandamine olnud märkimisväärne (umbes 3,5% SKPst) – see tõsiasi kajastub ka jooksevkonto ulatuslikus korrigeerimises. Selline tulemus on saavutatud olukorras, kus SKP vähenemine 2011. aastal oli algselt oodatust väiksem. Lisaks on erastamisest saadud tulu olnud suurem, kui eeldati, ja struktuurireformide kava on ellu viidud nõuetekohaselt. Kuigi senised saavutused on olnud vägagi rõõmustavad, ei tohi siiani üles näidatud tahtekindlust kaotada. Eelkõige eelarve poolel tuleb jätkata jõupingutusi selle nimel, et tugevdada maksuvõlgade kogunemist ennetavaid meetmeid, parandada veelgi maksuhaldust ja tõhustada avalikku haldust. Kui võtta arvesse struktuurireformide kaalukat osa SKP suurendamisel, on programmi edu tagamiseks hädavajalik ka reformide otsustav elluviimine, eelkõige selleks, et vähendada üüri mittekaubandussektorites.

² Vt S. Gomes, P. Jacquinet, M. Mohr, M. Pisani, „Structural reforms and macroeconomic performance in the euro area countries. A model-based assessment“, EKP teadustoimetis nr 1323, 2011.

³ Euroala ja maailmamajanduse mudeli järgi tooks palkade ja hinnalisade 15% vähendamine kaasa SKP suurenemise seitsme aasta jooksul kokku ligikaudu 8% võrra.

⁴ Ligikaudu 66% tulust, mida loodeti erastamisest saada 2012. ja 2013. aastal, laekus 2012. aasta alguses. Lisaks sisaldavad võlaprognoosid 12 miljardit eurot, mis on rahalise abi programmi järgi eraldatud pankade kapitalivajaduste katmiseks (pankade maksevõime toetusfond). Isegi kui sellest summast kasutatakse vaid teatud osa, tuleks võla ja SKP suhtarvu vähendada.

Irimaal näitab ELi ja Rahvusvahelise Valuutafondi finantsabiprogrammi viies ülevaatamine, et eelarvepoliitiline väljavaade 2012. aastaks on kooskõlas seatud eesmärkidega (mille kohaselt on valitsussektori eelarvepuudujääk 2012. aastal 8,6% SKPst). Pisut enam kui pooled 2012. aasta konsolideerimismeetmetest on seotud kuludega ja hõlmavad valitsussektori tarbimise piiramist. Tulude poolelt näeb valitsus ette eelkõige kaudsete maksudega seotud meetmeid (nt käibemaksu tõstmise 2 protsendipunkti võrra) ja erinevate reguleeritud hindade suurendamise. Ehkki eelarveriskid on rahvusvahelise makromajandusliku keskkonna halvenemise tõttu veidi suurenenud, paistab valitsus siiski olevat võtnud eesmärgiks teha kõik vajalik selleks, et saavutada sihiks seatud eelarvepuudujääk ja vähendada valitsussektori eelarvepuudujääki 2015. aastaks alla 3% SKPst kooskõlas Irimaale ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluses pandud kohustustega. 26. jaanuaril 2012 avaldas Irimaa eelarve nõuandekomisjon aruande selle kohta, kuidas koostada Irimaa jaoks parimad eelarve-eeskirjad, võttes arvesse 2012. aasta keskel kehtima hakkavat valitsuse eelarvepoliitilise vastutuse seadust. Samuti käsitleti aruandes viise, kuidas suurendada nõuandekomisjoni sõltumatus.

Ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlust kohaldatakse praegu kõigi euroala riikide suhtes peale Eesti, Luksemburgi ja Soome. 11. jaanuaril 2012 teatas Euroopa Komisjon ECOFINi nõukogule, et tema hinnangu kohaselt on Belgia, Küpros ja Malta astunud tõhusaid samme oma ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlemisel. Neid riike käsitlevate komisjoni värskemate prognooside kohaselt peaks Malta vähendama oma eelarvepuudujääki kontrollväärtuseni 2011. aastal ehk ülemäärase eelarvepuudujäägi kõrvaldamiseks määratud tähtjaks. Belgias ja Küprosel peaks eelarvepuudujääk kahanema vastavalt 2,9%ni ja 2,7%ni SKPst 2012. aastal, mis on neile määratud tähtaeg ülemäärase eelarvepuudujäägi kõrvaldamiseks. Seetõttu otsustas ECOFINi nõukogu 24. jaanuaril 2012 mitte karmistada nimetatud riikide suhtes kohaldatavat ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlust.

SAMMUD STABIILSEMA EELARVESEISUNDIGA LIIDU SUUNAS

2. märtsil 2012 allkirjastasid kõikide ELi riikide (peale Ühendkuningriigi ja Tšehhi) riigipead ja valitsusjuhid uue valitsustevahelise majandus- ja rahaliidu stabiilsuse, koordineerimise ja juhtimise lepingu. Selles lepingus sisalduva fiskaalkokkuleppe põhielemendid on allkirjutanute kohustus saavutada tasakaalus või isegi ülejäägis struktuurne eelarveseisund ja hoida seda ning kohustus kehtestada automaatselt rakenduvad korrigeerimismeetmed (täpsemalt vt taustinfo 12 „Fiskaalkokkuleppe põhielemendid”). Peamine eelarvepoliitiline näitaja, mille abil kontrollitakse uute sätete täitmist, on valitsussektori iga-aastase struktuurse eelarveseisundi muutus. Kuna struktuurne tasakaal tuleneb tsükliliselt kohandatud eelarveseisundist ilma ühekordsete ja ajutiste meetmeteta, on nõuete täitmise hindamisel eriti oluline vahend just tsükliline kohandamine (vt taustinfo 13 „Valitsussektori eelarveseisundi tsükliline kohandamine”).

Taustinfo 12

FISKAALKOKKULEPPE PÕHIELEMENDID

Uues majandus- ja rahaliidu stabiilsuse, koordineerimise ja juhtimise lepingus sisalduv fiskaalkokkulepe sõlmiti ELi tippkohtumisel 30. jaanuaril 2012 ning 2. märtsil allkirjastasid selle kõikide ELi riikide, v.a Ühendkuningriigi ja Tšehhi, riigipead või valitsusjuhid. Lisaks fiskaalkokkuleppele hõlmab uus leping sätteid, mille eesmärk on edendada majanduspoliitika koordineerimist ja lähenemist ning tugevdada euroala juhtimist. Fiskaalkokkulepe tähendab sammu tõeliselt stabiilse eelarvega liidu poole, sest selle eesmärk on tugevdada euroala eelarve juhtimist ning sellega kõrvaldatakse hiljuti muudetud stabiilsuse ja kasvu pakti mõned puudujäägid.¹ Arvesse on võetud euroala riigipeade ja valitsusjuhtide vahel 9. detsembril 2011 sõlmitud lepet fiskaalkokkuleppe põhipunktide kohta. Uus leping jõustub, kui selle on ratifitseerinud vähemalt 12 euroala riiki. Selles taustinfos antakse lühike ülevaade fiskaalkokkuleppe põhielementidest.

1. Kohustuslik tasakaalus eelarve nõue. Allakirjutanud liikmesriigid võtavad kohustuse lisada oma õigusaktidesse nõue, mille kohaselt peab valitsussektori eelarve olema tasakaalus või ülejäägis. See eelarvenõue loetakse täidetuks, kui iga-aastane struktuurne eelarveseisund vastab riigipõhisele keskpikale eesmärgile ning (struktuurne) eelarvepuudujääk ei ületa 0,5% SKPst. Kui riigivõla suhe SKPsse on oluliselt alla 60% ja riigi rahanduse pikaajalise jätkusuutlikkusega seotud riskid on väikesed, võib struktuurne eelarvepuudujääk moodustada keskpika perioodi vältel kuni 1% SKPst.

- **Kiire lähenemine keskpika perioodi eesmärgile.** Fiskaalkokkuleppes sätestatakse, et riigid, kelle struktuurne eelarveseisund ei vasta veel keskpika perioodi eesmärgile, peavad tagama kiire liikumise selle poole. Konkreetse kohanduste tegemise ajakava määrab Euroopa Komisjon.
- **Ajutised kõrvalekalded.** Riik võib oma keskpika perioodi eesmärgist või selle saavutamiseks ette nähtud kohandamiskavast ajutiselt kõrvale kalduda üksnes erandlikel asjaoludel, näiteks siis, kui leiab aset ootamatu sündmus, mida asjaomane riik ei saa mõjutada, või sügava majanduslanguse perioodil, mis on määratletud muudetud stabiilsuse ja kasvu pakti ennetavate meetmete all.
- **Automaatne korrigeerimismehhanism.** Kui riigi struktuurne eelarveseisund kaldub märkimisväärselt kõrvale keskpika perioodi eesmärgist või selle saavutamiseks ette nähtud kohandamiskavast, rakendub automaatselt mehhanism niisuguse olukorra kõrvaldamiseks. Automaatselt peaks korrigeerima ka kõrvalekallete kumulatiivset mõju valitsussektori võla arengule. Euroopa Komisjon teeb ettepaneku ühiste põhimõtete kohta, mis puudutavad korrigeeriva meetme olemust, ulatust ja selle kohaldamise tähtaega, isegi erandlike asjaolude korral. Tehtav ettepanek hõlmab ka nõuete täitmise üle järelevalvet teostavate riiklike institutsioonide rolli ja sõltumatust.
- **Kokkuleppe täitmine.** Liikmesriigid kohustuvad ühe aasta jooksul pärast uue lepingu jõustumist võtma eeltoodud tasakaalus eelarve nõude üle oma riiklikku õigusesse, eelis-

¹ Hinnangut 2011. aasta detsembris jõustunud muudetud stabiilsuse ja kasvu pakti kohta vt EKP 2011. aasta detsembri kuubülletäni taustinfost „Jõustub rangem ELi majanduse juhtimise raamistik”.

tatavalt põhiseaduse tasemel. Euroopa Komisjon koostab aruande ülevõtmisnõude täitmise kohta. Mis tahes allakirjutanud liikmesriik võib paluda, et Euroopa Kohus kontrolliks nõuete riiklikku õigusesse ülevõtmise kohustuse täitmist. Euroopa Kohus võib määrata rahalise karistuse kuni 0,1% ulatuses SKPst, et tagada oma otsuste täitmine.

- 2. Ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse kindlustamine.** Fiskaalkokkuleppega võtavad euroala riigid kohustuse toetada ettepanekuid või soovitusi, mida Euroopa Komisjon esitab ECOFINi nõukogule, kui mingi euroala riik rikub eelarvepuudujäägi kriteeriumi, välja arvatud juhul, kui teiste euroala riikide kvalifitseeritud enamus on selle ettepaneku või soovitusse vastu. Austades täielikult ELi aluslepingutest tulenevaid nõudeid, peaks kõnealune säte parandama ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse automaatset rakendumist eelarvepuudujäägi kriteeriumi rikkumisel. Peale selle tuleb liikmesriikidel, kelle suhtes kohaldatakse ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlust, kehtestada eelarve- ja majanduspartnerluse programm, mis peaks võimaldama neil kõrvaldada ülemäärase eelarvepuudujäägi tõhusalt ja kestvalt.
- 3. Valitsussektori võla vähendamise piirmäär.** Fiskaalkokkulepe sisaldab võla vähendamise numbrilist piirmäära liikmesriikide jaoks, kelle valitsussektori võlg ületab muudetud stabiilsuse ja kasvu paktis sätestatud kontrollväärtust 60% SKPst. Kokkuleppega tõstetakse piirmäär allakirjutanud riikide jaoks esmaste õigusaktide tasemele. Täpsemalt öeldes tuleb valitsussektori võla ja SKP suhtarvu ning kontrollväärtuse – 60% SKPst – vahelist vahet vähendada keskmiselt ühe kahekümnendiku võrra aastas.
- 4. Riigivõlakirjade väljaandmise kavad.** Liikmesriikidel palutakse anda eelnevalt aru oma riigivõlakirjade väljaandmise kavadest. See aitab optimeerida nende finantseerimisplaanide kooskõlastamist.

Kokkuvõttes on fiskaalkokkulepe teretulnud samm euroala eelarvedistsipliini kindlustamise suunas. Kui kokkulepet kõrvalekaldumatult rakendatakse ja täidetakse, peaks see tugevdama olemasolevat eelarve juhtimise raamistikku ja suurendama usaldusväarsust. Fiskaalkokkuleppe põhjalikum analüüs antakse järgmises kuubülletäänis.

Taustinfo 13

VALITSUSSEKTORI EELARVESEISUNDI TSÜKLILINE KOHANDAMINE

Valitsussektori tulud koosnevad peamiselt maksudest ja sotsiaalkindlustusmaksetest, mida tasutakse erinevatelt sissetulekutelt ja kulutustelt. Seetõttu suurenevad ja vähenevad tulud kooskõlas majandusaktiivsuse kõikumisega. Samas ei mõjuta majandusüksikel suuremat osa valitsussektori kulutustest kuigivõrd, välja arvatud töötushüvitisi. Järelikult – kui kõik muud tingimused jäävad samaks – kipub valitsussektori eelarveseisund majanduskasvu ajal paranema ja majanduslanguse ajal halvenema.

Tsüklilise kohandamise eesmärk on korrigeerida majandusstsükli mõju riigi rahandusele ja leida näitaja, mis kajastab paremini aluseks võetud või struktuurset eelarveseisundit. Eelarve tsüklilise

komponendi hindamine tähendab tavaliselt püüet mõõta, 1) milline seis valitseb majanduses võrreldes selle võimaliku või trenditasemega, 2) kuidas reageerivad eelarve erinevad osad tavaliselt majandusaktiivsuse kõikumisele.

Tsükliline kohandamine stabiilsuse ja kasvu pakti raames

Üks näitaja, mida jälgitakse stabiilsuse ja kasvu pakti raames tähelepanelikult, on struktuurse eelarveseisundi areng, mida mõõdetakse tsükliliselt kohandatud eelarveseisundina ilma teatud ühekordsete ja ajutiste meetmeteta. Selleks on Euroopa Komisjon töötanud välja ühtse tsüklilise kohandamise meetodi (milles võetakse arvesse ka OECD tehtud uurimusi) ja seda edasi arendanud. Nimetatud meetodi puhul korrutatakse eelarveseisundi tsüklilise komponendi leidmiseks hinnanguline kogutoodangu lõhe¹ ja eelarve eeldatav üldine sensitiivsus kogutoodangu suhtes.² Kogutoodangu lõhet hinnatakse tootmisfunktsiooni alusel. Hinnanguid uuendatakse iga makromajandusliku prognoosivoo käigus. Eelarve üldine sensitiivsus on fikseeritud parameeter, mida hinnatakse ümber kord kindla perioodi jooksul (nt kord viie aasta jooksul). See tuletatakse hinnangutest või eeldustest selle kohta, milline on 1) tsükliliste eelarvekomponentide (maksud, sotsiaalkindlustusmaksed ja töötushüvitised) elastsus vastavate SKP komponentide (palgad, kasumid ja tarbimine) ja töötuse suhtes; 2) nimetatud SKP komponentide ja töötuse elastsus kogu SKP suhtes. Tavaliselt on elastsusnäitajad keskmiselt ühe lähedal. See näitab, et eelarve üldine tsüklitundlikkus on hinnangute kohaselt tavaliselt lähedane tsükliliste tulude ja kulude osale SKPst, mis on euroalal tervikuna ligikaudu 0,5. Teisisõnu on iga 1%lise erinevuse korral tegeliku ja potentsiaalse kogutoodangu vahel vastav eelarveseisundi tsükliline komponent umbes 0,5% SKPst.

Tsüklilise kohandamise piirangud

Tsükliline kohandamine on eelarvepoliitika teostamisel ja hindamisel oluline vahend. Samas on kõikidel tsükliliste kohandamise meetoditel oma piirangud. Seetõttu on tähtis, et tsükliliselt kohandatud eelarveseisundi hinnanguid tõlgendataks õigesti, neid piiranguid unustamata. Enamiku standardmeetoditega seostatakse kahte põhiprobleemi.

Neist esimene seisneb selles, et potentsiaalne majandusaktiivsus või selle trend ei ole jälgitav ning see, kuidas nähakse majandusseisundit reaajas, võrrelduna selle võimaliku või trenditasemega, sõltub suuresti tulevikuprognosidest. See tähendab loomulikult, et kogutoodangu lõhe suuruse kohta ühel või teisel ajahetkel antud hinnanguid muudetakse tagantjärele, sest saadakse uusi andmeid ja ilmnevad prognoosides tehtud vead.

Kogutoodangu lõhe ja seega ka eelarveseisundi tsükliliste komponentide kohta antud hinnanguid muudetakse kõige ulatuslikumalt siis, kui majandust tabavad ettenägematud šokid. Näiteks 2007. aasta sügisel leiti, et euroala 2007. aasta SKP vastas enam-vähem potentsiaalsele SKPle. See tähendas, et euroala eelarveseisundi tsükliline komponent oli hinnangute kohaselt peaaegu null. Kuid kuna euroala majandust tabas seejärel üleilmne majandus- ja finantskriis, muudeti seda arvamust. Nüüd leitakse, et tegelik kogutoodang ületas potentsiaalset ligikaudu 2,5%, mis

¹ Vt F. D'Auria, C. Denis, K. Havik, K. McMorrow, C. Planas, R. Raciborski, W. Röger „The production function methodology for calculating potential growth rates and output gaps”, Euroopa Komisjoni majandusväljaanne European Economy nr 420, juuli 2010.

² Vt „New and updated budgetary sensitivities for the EU budgetary surveillance”, Euroopa Komisjon (majandus- ja rahandusküsimuste peadirektoraadi veebileht), september 2005.

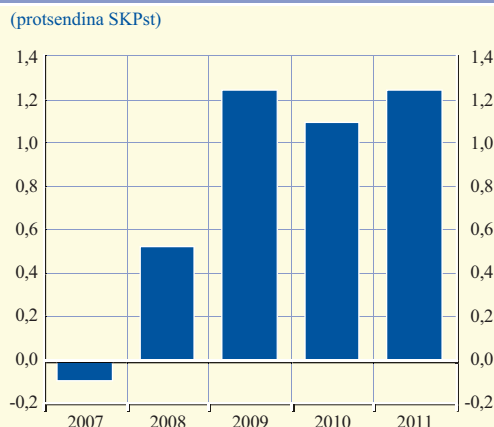
tähendab, et eelarveseisundi tsükliline komponent oli positiivne, umbes 1,25% SKPst (vt joonis A). Seega muudeti vastavalt ka samaks aastaks antud hinnanguid euroala tsükliliselt kohandatud eelarvepuudujäägi kohta (vt joonis B).

Teine probleem seisneb selles, et tsükliliste eelarvekomponentide ja SKP tegelik suhe on eba-kindlam, kui tsüklilise kohandamise aluseks võetud eeldused lasevad arvata. Riigi rahanduse jaoks on tavaliselt lisaks üldisele SKP tasemele oluline ka selle struktuur. Näiteks toob neto-eksportidist tulenev SKP kasv vähem maksutulu kui sisenõudluse tekitatud SKP kasv. Praegu Euroopa Keskpankade Süsteemis eelarveanalüüside tegemiseks kasutatava tsüklilise kohandamise meetodiga püütakse eelarveseisundi tsüklilise komponendiga hõlmata ka sedalaadi mõju.³ Selleks arvutatakse tsüklilised komponendid erinevate tulude ja kulude kohta eraldi, võttes aluseks tsüklilise muutuse mis tahes makromajanduslikus koondnäitajas (sisaldub vastavas makromajanduslikus prognoosis), mis on hinnangute kohaselt tegelikule maksu- või kulubaasile kõige lähemal.

Kuid tegelikud maksu- ja kulubaasid kipuvad neile kõige lähematest makromajanduslikest koondnäitajatest ikkagi väga suurel määral lahknema ja käituma väga erinevalt. Selle põhjusi on palju ning enamasti seonduvad need maksu- ja hüvitiste süsteemi keerulise olemusega. Alljärgnevalt on toodud selle kohta mõni näide. Esiteks maksustatakse osaliselt sissetulekuid (nt realiseeritud kapitalitulu) ja kulusid (nt olemasolevate eluasemete ostud), mida SKP kalkulatsioonides ei arvestata. Teiseks, rahvamajanduse arvepidamises on peamiseks kasuminäitajaks (tegevuse ülejääk) ettevõtete ja kodumajapidamiste kasumi ja kahjumi koondnäitaja, kuigi maksusüsteemides ei maksustata kahjumit negatiivselt, vaid see kantakse üle tulevastesse aastatesse ja tasaarvestatakse siis saadava kasumiga. Kolmandaks ei määra maksutulu mitte niivõrd laiad agregaadid (nt eratarbimine), vaid nende komponendid (nt kütuse, tubaka ja alkoholi tarbimine). Neljandaks ei sõltu töötushüvitiste väljamaksed mitte üksnes töötuse koondnäitajast, vaid sellest,

³ Vt Bouthevillain jt, EKP teadustoimetis nr 77, Frankfurt, september 2001.

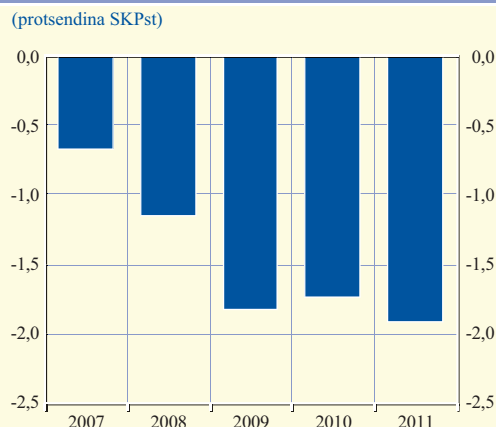
Joonis A. Järjestikused hinnangud euroala valitsussektori 2007. aasta eelarveseisundi tsüklilise komponendi¹ kohta

Allikas: Euroopa Komisjon.

¹ Tsükliline komponent põhineb tegeliku ja potentsiaalse kogutoodangu lõhel muutumatute turuhindande juures vastavalt Euroopa Komisjoni järjestikustele sügistele majandusprognoosidele.

Joonis B. Järjestikused hinnangud euroala valitsussektori 2007. aasta tsükliliselt kohandatud¹ eelarveseisundi kohta

Allikas: Euroopa Komisjon.

¹ Valitsussektori tsükliliselt kohandatud eelarveseisund põhineb tegeliku ja potentsiaalse kogutoodangu lõhel muutumatute turuhindande juures vastavalt Euroopa Komisjoni järjestikustele sügistele majandusprognoosidele.

kas töötutel on õigus saada hüvitist, mis aga sõltub tavaliselt varasematest sotsiaalkindlustusmaksetest, töötuse kestusest jne. Selliste tegurite põhjustatud aastased kõikumised valitsussektori tuludes ja kuludes ei kajastu eelarveseisundi tsüklilises komponendis, ehkki need muutused võivad olla majandustsükliga otseselt või kaudselt seotud. Niisugust mõju ei saa tsüklilise kohandamise standardmeetoditega hõlmata, sest neis ei ole põhilisteks teguriteks standardsete makromajanduslike prognooside näitajad.

Veel tuleb meeles pidada, et kogutoodangu lõhe näitab mahtu, aga maksud ja hüvitised sõltuvad nominaalväärtustest. Tsüklilise kohandamise teel püütakse kohaneda tegelike majandustsüklite, mitte hinnatsüklitega. Teisisõnu eeldatakse, et hinnakõikumised ei avalda valitsussektori eelarveseisundile märkimisväärset tsüklilist mõju. Kuid inflatsioon on riigi rahanduse seisukohast väga oluline. Selle üheks oluliseks põhjuseks on asjaolu, et riigieelarve kulud fikseeritakse nominaalselt, samas kui paljud maksud ja hüvitised kohanduvad automaatselt vastavalt palga- ja hinnainflatsioonile.

Kokkuvõte

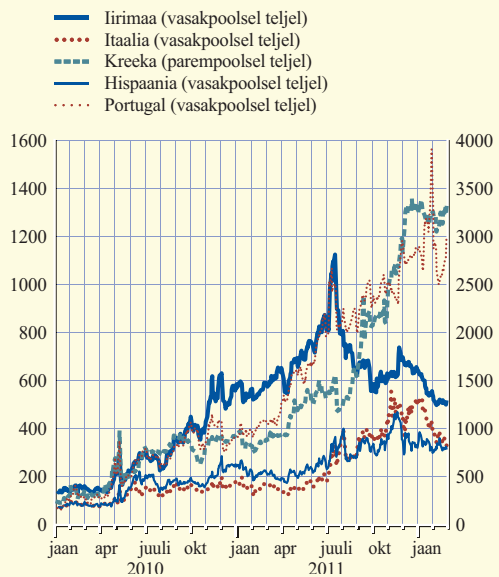
Kõike eespool toodut silmas pidades on eelarveseisundi tsüklilise komponendi parim tõlgendusviis ilmselt alljärgnev. Just see puudu- või ülejäägi osa korrigeerib end majandustsükli mõju tulemusena aja jooksul üldjuhul ise, eeldusel et SKP hetkeprognoos osutub õigeaks ning eelarve tsükliliste komponentide ja SKP vahel on tulevikus esinduslik ja stabiilne suhe. Neist eeldustest lähtuvalt nõuab tsükliliselt kohandatava eelarvepuudujäägi vähendamine tavaliselt teatavat kombinatsiooni suurematest maksudest ja/või mittetsüklilistest kulutustest, mida hoitakse majanduse potentsiaalsest kasvumäärast või selle trendist väiksemana. Veelgi üldisemalt lähenedes tuleb märkida, et tsükliliselt kohandatud eelarveseisundile avaldavad mõju paljud asjaolud, sealhulgas mitte üksnes eelmainitud pooltsüklilised, vaid ka mittetsüklilised tegurid, nagu rahvastiku vananemine. Niisuguste tegurite võimalikult ulatuslik ettenägemine ning nendega arvestamine maksu- ja kuluotsuste tegemisel on asjakohase eelarvepoliitika kujundamisel oluline. Ka seetõttu, et tsükliliselt kohandatud eelarveseisundi hinnangute ümber on palju ebakindlat, jäi stabiilsuse ja kasvu pakti tähtsaks osaks kohustus järgida kogueelarve puudujäägi piirmäärasid, eelkõige kontrollväärtust 3% SKPst.

Oma 2. veebruari 2012. aasta kohtumisel allkirjastasid euroala riigid lepingu, millega kehtestatakse Euroopa alaline stabiilsusmehhanism, mis asendab või täiendab Euroopa Finantsstabiilsuse Fondi. See uus kriisimeede peaks kaitsma euroala finantsstabiilsust ja see jõustub 1. juulil 2012 – algselt ettenähtust aasta varem. Euroopa Finantsstabiilsuse Fondi ja Euroopa stabiilsusmehhanismi laenu andmise võime kokku peaks olema 500 miljardit eurot ning selle piisavust hindavad riigipead ja valitsusjuhid märtsi lõpus toimival kohtumisel. Alates 1. märtsist 2013 saavad Euroopa stabiilsusmehhanismi raames finantsabi üksnes need euroala riigid, kes on ratifitseerinud majandus- ja rahaliidu stabiilsuse, koordineerimise ja juhtimise lepingu.

Ilmnenu on esimesed märgid selle kohta, et finantsturgudel on pandud tähele edusamme eelarve konsolideerimisega kogu euroalal ja eriti keerulises olukorras olevates riikides, samuti jõupingutusi, mis on ette võetud ELi eelarve ja majanduse juhtimise raamistiku ning seega ka ühisraha aluste tugevdamiseks. Sellega seoses on pinged haavatavate riikide võlakirjaturgudel vähenenud, mida tõendab nende ja Saksamaa riigivõlakirjade tulususe erinevuse kahanemine (vt joonis 61).

Joonis 61. Erinevus võrreldes Saksamaa kümneaastase tähtajaga riigivõlakirjade tulususega

(päevased andmed; baaspunktides)

Allikad: Bloomberg, Thomson Reuters ja EKP arvutused.

EELARVEPOLIITILISED ÜLESANDED

Majandus- ja rahaliidu stabiilsuse, koordineerimise ja juhtimise lepingus sisalduv fiskaalkokkulepe on samm õiges suunas. Koos kuuest elemendist koosnevate majanduse ja eelarve juhtimise reformidega (nn kuuspakk), mis jõustusid 2011. aasta detsembris¹, on lepinguga võetud lisakohustus tugevdada majandus- ja rahaliidu aluseks olevat eelarveraamistikku. Need sammud rangema eelarvedistsipliini poole ja lisapingutused konkurentsivõime parandamise nimel on aidanud suurendada finantsturgude usaldusväärsust. Sellegipoolest on meeolu finantsturgudel endiselt vaoshoitud. Seetõttu peavad euroala valitsused jätkama kõikehõlmavate eelarve konsolideerimisstrateegiatega elluviimist ning täitma kõiki stabiilsuse ja kasvu paktist tulenevaid kohustusi. Niisiis tuleks 2012. aasta Euroopa poolaastat kasutada selleks, et rakendada täpselt eelarvepoliitika parandatud järelevamenetlust. Oma 2012. aasta stabiilsusprogrammides, mis tuleb Euroopa Komisjonile esitada aprilli keskpaigaks, peavad euroala riigid üksikasjalikult kirjeldama, kuidas nad ka-

vatsevad uut lepingut täita. Lisaks peavad ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlusega riigid täpsustama, milliseid meetmeid nad võtavad ülemäärase eelarvepuudujäägi tähtaegseks kõrvaldamiseks. Arvesse tuleks võtta ka ECOFINi nõukogu poolt 2011. aasta stabiilsusprogrammide hindamisel antud soovitusi. Eelarve konsolideerimisel tuleb keskenduda meetmetele, millega on võimalik suurendada kulutõhusust ja konkurentsivõimet, toetades seeläbi majanduskasvu.

Tulevikus tuleb eelarveraamistiku parandamiseks ja tõeliselt stabiilse eelarveseisundiga liidu poole liikumiseks võtta veel kaugeleulatuvaid meetmeid. Koos juba saavutatud eduga tooks see kaasa tugeva eelarveseisundi, väiksemad valitsussektori võla jätkusuutlikkusega seotud riskid ja finants-
turgude suurema usaldusväärsuse.

⁴ Täpsemalt vt EKP 2011. aasta detsembri kuubülletääni taustinfo „Jõustub rangem ELi majanduse juhtimise raamistik”.

EUROALA STATISTIKA

SISUKORD¹

	EUROALA ÜLEVAADE	
	Kokkuvõte euroala majandusnäitajatest	S 5
I	RAHAPOLIITIKA STATISTIKA	
1.1	Eurosüsteemi konsolideeritud raamatupidamisaruanne	S 6
1.2	EKP baasintressimäärad	S 7
1.3	Eurosüsteemi rahapoliitiliste operatsioonide kaudu jaotatud instrumendid	S 8
1.4	Kohustuslik reserv ja likviidsus	S 9
2	RAHA, PANGANDUS JA MUUD FINANTSASUTUSED	
2.1	Euroala rahaloomeasutuste koondbilanss	S 10
2.2	Euroala rahaloomeasutuste konsolideeritud bilanss	S 11
2.3	Rahastatistika	S 12
2.4	Rahaloomeasutuste antud laenude jaotus	S 14
2.5	Rahaloomeasutustesse paigutatud hoiuste jaotus	S 17
2.6	Rahaloomeasutuste väärtpaberipositsioonide jaotus	S 20
2.7	Rahaloomeasutuste valikuliste bilansikirjete jaotus vääringute kaupa	S 21
2.8	Euroala investeerimisfondide koondbilanss	S 22
2.9	Emiteerija alusel jaotatud investeerimisfondide hoitavad väärtpaberid	S 23
2.10	Euroala finantsvahendusettevõtete koondbilanss	S 24
2.11	Euroala kindlustusseltside ja pensionifondide koondbilanss	S 25
3	EUROALA KONTOD	
3.1	Integreeritud majandus- ja finantskontod institutsionaalsete sektorite kaupa	S 26
3.2	Euroala mittefinantskontod	S 30
3.3	Kodumajapidamised	S 32
3.4	Kaupu ja mittefinantssteenuseid pakkuvad ettevõtted	S 33
3.5	Kindlustusseltsid ja pensionifondid	S 34
4	FINANTSTURUD	
4.1	Väärtpaberite (v.a aktsiate) emiteerimine esialgse tähtaja, emitendi residentsuse ja vääringu kaupa	S 35
4.2	Euroala residentide poolt emiteeritud väärtpaberid (v.a aktsiad) emitendi sektori ja instrumendi kategooria kaupa	S 36
4.3	Euroala residentide poolt emiteeritud väärtpaberite (v.a aktsiate) kasvumäärad	S 38
4.4	Euroala residentide poolt emiteeritud noteeritud aktsiad	S 40
4.5	Euroala residentide eurohoiuste ja -laenude intressimäärad rahaloomeasutustes	S 42
4.6	Rahaturu intressimäärad	S 44
4.7	Euroala tulukõverad	S 45
4.8	Aktsiaturgude indeksid	S 46
5	HINNAD, TOODANG, NÕUDLUS JA TÖÖTURUD	
5.1	ÜTHI, muud hinnad ja kulud	S 47
5.2	Toodang ja nõudlus	S 50
5.3	Tööturud	S 54

¹ Täiendava teabe saamiseks võtke meiega ühendust elektronposti aadressil statistics@ecb.europa.eu. Pikemad perioodid ja täpsemad andmed leiate EKP statistika andmeaidast EKP kodulehe (<http://sdw.ecb.europa.eu>) jaotises „Statistics”.

6	RIIGIRAHANDUS	
6.1	Tulud, kulud ja puudujääk/ülejääk	S56
6.2	Võlg	S57
6.3	Võla muutus	S58
6.4	Kvartaalsed tulud, kulud ja puudujääk/ülejääk	S59
6.5	Kvartaalne võlg ja võla muutus	S60
7	VÄLISMAJANDUS	
7.1	Maksebilanss – kokkuvõte	S61
7.2	Jooksev- ja kapitalikonto	S62
7.3	Finantskonto	S64
7.4	Maksebilansi rahaline esitus	S70
7.5	Kaubad	S71
8	VAHETUSKURSID	
8.1	Efektiivsed vahetuskursid	S73
8.2	Kahepoolsed vahetuskursid	S74
9	EUROALAVÄLINE ARENG	
9.1	Majandus- ja finantsareng teistes ELi liikmesriikides	S75
9.2	Majandus- ja finantsareng Ameerika Ühendriikides ja Jaapanis	S76
	JOONISTE LOETELU	S77
	TEHNILISED MÄRKUSED	S78
	ÜLDMÄRKUSED	S84

Tabelites kasutatud tingmärgid

„-“	andmed puuduvad / andmed pole kohaldatavad
„.“	andmed pole veel saadaval
„...“	null või mittearvestatav
⁽¹⁾	tinglik

EUROALA ÜLEVAADE

Kokkuvõte euroala majandusnäitajatest
(aastane muutus protsentides, kui pole viidatud teisiti)

1. Rahanduspoliitika areng ja intressimäärad¹

	M1 ²	M2 ²	M3 ^{2,3}	M3 ^{2,3} 3 kuu libisev keskmise (tsentreeritud)	Rahaloome- asutuste laenu- euroala resi- dentidele, v.a rahaloomeasu- tustele ja valit- sussektorile ²	Mitterahalo- measutuste poolt eurodes emiteeritud väärtpaberid, v.a aktsiad ²	3 kuu intressi- määr (EURIBOR, protsenti aastas, perioodi keskmised)	10 aasta hetke- intressimäär (protsenti aastas, perioodi lõpp) ⁴
	1	2	3	4	5	6	7	8
2010	8,5	1,8	0,5	-	0,6	4,2	0,81	3,36
2011	2,0	2,3	2,2	-	2,4	1,0	1,39	2,65
2011 I kv	3,2	2,4	1,9	-	2,4	2,2	1,10	3,66
II kv	1,7	2,4	2,1	-	2,6	1,5	1,42	3,41
III kv	1,4	2,3	2,4	-	2,5	0,7	1,56	2,48
IV kv	1,9	2,1	2,3	-	2,0	-0,2	1,50	2,65
2011 sept	2,0	2,5	2,9	2,8	2,5	0,0	1,54	2,48
okt	1,7	1,9	2,6	2,5	2,7	0,7	1,58	2,79
nov	2,1	2,1	2,0	2,0	1,7	-0,8	1,48	3,07
dets	1,6	1,8	1,5	2,0	1,0	-0,7	1,43	2,65
2012 jaan	2,0	2,3	2,5	.	1,1	.	1,22	2,67
veebr	1,05	2,59

2. Hinnad, toodang, nõudlus ja tööturud⁵

	ÜTHI ¹	Tööstus- toodangu tootjainnind	Tööjõukulu tunnis	Reaalne SKP (sesoonselt kohandatud)	Tööstustoodang, v.a ehitus	Tootmisvõimsuse rakendusaste töötlevas tööstuses (protsentides)	Tööhõive (sesoonselt kohandatud)	Tööpuudus (protsenti tööstust; sesoon- selt kohandatud)
	1	2	3	4	5	6	7	8
2010	1,6	2,9	1,6	1,9	7,4	76,7	-0,5	10,1
2011	2,7	5,9	.	1,4	3,6	80,4	.	10,2
2011 II kv	2,8	6,3	3,3	1,6	4,1	80,9	0,4	10,0
III kv	2,7	5,9	2,7	1,3	4,0	80,0	0,3	10,2
IV kv	2,9	5,1	.	0,7	-0,2	79,8	.	10,5
2011 sept	3,0	5,8	-	-	2,2	-	-	10,3
okt	3,0	5,5	-	-	1,0	79,6	-	10,4
nov	3,0	5,4	-	-	0,1	-	-	10,5
dets	2,7	4,3	-	-	-2,0	-	-	10,6
2012 jaan	2,6	3,7	-	-	.	80,0	-	10,7
veebr	2,7	.	-	-	.	-	-	.

3. Välisstatistika

(mld EUR, kui pole osutatud teisiti)

	Maksebilanss (netotehingud)			Reservivarad (perioodi lõpu positsioonid)	Rahvusvaheline netoinvesteeri- mispositsioon (% SKPst)	Koguvälisvõlg (% SKPst)	Euro efektiivne vahetuskursus: EER-20 ⁶ (indeks 1999 I kv = 100)		USD/EUR vahetuskursus
	Jooksev- ja kapitalikontod	Kaubad	Kombineeritud otse- ja portfelli- investeeringud				Nominaalne	Reaalne (THI)	
2010	-36,7	12,9	98,1	591,2	-13,4	120,4	103,6	101,6	1,3257
2011	-21,6	6,0	223,7	667,1	.	.	103,4	100,7	1,3920
2011 I kv	-27,8	-13,0	118,7	576,6	-13,4	117,5	102,7	100,1	1,3680
II kv	-20,4	-3,0	121,2	580,9	-14,1	119,4	105,2	102,6	1,4391
III kv	0,6	3,1	21,1	646,6	-13,8	123,0	103,5	100,7	1,4127
IV kv	25,9	18,9	-37,4	667,1	.	.	102,1	99,4	1,3482
2011 sept	0,9	3,6	29,7	646,6	.	.	102,8	100,0	1,3770
okt	4,1	1,7	-34,1	651,6	.	.	103,0	100,3	1,3706
nov	4,1	6,7	-6,5	683,4	.	.	102,6	99,9	1,3556
dets	17,7	10,5	3,2	667,1	.	.	100,8	98,1	1,3179
2012 jaan	.	.	.	702,4	.	.	98,9	96,4	1,2905
veebr	99,6	97,1	1,3224

Allikad: EKP, Euroopa Komisjon (Eurostat ning majanduse ja rahanduse peadirektoraat) ja Thomson Reuters.

Märkus: Täiendav teave andmete kohta on esitatud käesoleva osa järgmistes tabelites.

¹ Andmed viitavad euroala muutuvale struktuurile. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

² Kuiste andmete aastane muutus protsentides viitab kuu lõpu seisule, kvartaalsete ja aasta andmete muutused viitavad perioodi aegrea keskmiste väärtuste aastasele muutusele. Üksikasjad on esitatud tehnilistes märkustes.

³ M3 ja selle osad ei sisalda euroalavälise riikide residentide rahaturufondide osakuid ja võlaväärtpabereid tähtajaga kuni kaks aastat.

⁴ Põhineb euroala keskvalitsuse AAA-reitinguga võlakirjade tulukõveratel. Täpsem teave on esitatud osas 4.7.

⁵ Andmed hõlmavad 17 riigist koosnevat euroala, kui pole märgitud teisiti.

⁶ Kaubanduspartnerite gruppide määratlus ja muu teave on esitatud üldmärkustes.

RAHAPOLIITIKA STATISTIKA

I.1 Eurosüsteemi konsolideeritud raamatupidamisaruanne (mln EUR)

1. Varad

	10. veebruar 2012	17. veebruar 2012	24. veebruar 2012	2. märts 2012
Kuld ja nõuded kullas	423 446	423 445	423 445	423 445
Nõuded euroalaväliste residentide vastu välisvaluutas	245 107	245 805	245 278	246 981
Nõuded euroala residentide vastu välisvaluutas	100 629	99 629	99 874	72 110
Nõuded euroalaväliste residentide vastu eurodes	23 936	23 512	23 801	23 269
Laenud euroala krediitiasutustele eurodes	787 255	796 332	819 682	1 130 352
Põhilised refinantseerimisoperatsioonid	109 462	142 751	166 490	29 469
Pikemaajalised refinantseerimisoperatsioonid	676 505	652 097	652 097	1 100 076
Peenhäälestus-pöördoperatsioonid	0	0	0	0
Struktuursed pöördoperatsioonid	0	0	0	0
Laenamise püsivõimalus	1 213	1 436	1 020	783
Lisatagatise nõudega seotud laenud	74	48	75	24
Muud nõuded euroala krediitiasutuste vastu eurodes	70 338	69 197	64 663	59 261
Euroala residentide väärtpaberid eurodes	624 299	624 679	626 474	631 714
Rahapoliitilistel eesmärkidel hoitavad väärtpaberid	282 686	283 029	283 609	284 080
Muud väärtpaberid	341 613	341 649	342 865	347 633
Valitsussektori võlg eurodes	31 176	31 176	31 176	31 176
Muud varad	349 598	349 488	358 205	404 851
Varad kokku	2 655 784	2 663 261	2 692 598	3 023 159

2. Kohustused

	10. veebruar 2012	17. veebruar 2012	24. veebruar 2012	2. märts 2012
Ringluses olevad pangatähed	869 974	869 355	867 396	870 556
Kohustused euroala krediitiasutuste ees eurodes	812 062	807 200	793 399	1 148 864
Arvelduskontod (mis hõlmavad kohustusliku reservi süsteemi)	83 209	132 473	93 676	91 402
Hoiustamise püsivõimalus	507 876	454 356	477 324	820 819
Tähtajalised hoiused	219 000	219 500	219 500	219 500
Peenhäälestus-pöördoperatsioonid	0	0	0	0
Lisatagatise nõudega seotud hoiused	1 977	871	2 899	17 143
Muud kohustused euroala krediitiasutuste ees eurodes	2 215	1 931	2 329	7 368
Väljastatud võlasertifikaadid	0	0	0	0
Kohustused muude euroala residentide ees eurodes	94 255	110 572	153 640	147 146
Kohustused euroalaväliste residentide ees eurodes	118 781	118 157	115 851	90 890
Kohustused euroala residentide ees välisvaluutas	5 014	4 701	4 771	4 413
Kohustused euroalaväliste residentide ees välisvaluutas	7 319	7 401	7 337	7 861
Rahvusvahelise Valuutafondi arvestusühikute vastaskirje	55 942	55 942	55 942	55 942
Muud kohustused	214 318	212 316	215 914	213 100
Ümberhindluskontod	394 028	394 029	394 029	394 029
Kapital ja reservid	81 877	81 657	81 990	82 990
Kohustused kokku	2 655 784	2 663 261	2 692 598	3 023 159

Allikas: EKP.

1.2 EKP baasintressimäärad

(protsenti aastas; muutused protsendipunktides)

Jõustunud alates ¹	Hoiustamise püsivõimalus		Põhilised refinantseerimisoperatsioonid			Laenamise püsivõimalus	
			Fikseeritud intressimääraga oksjonid	Muutuva intressi- määraga oksjonid	Muutus		
			Fikseeritud intressimäär	Pakkumisintressi alammäär			
Tase 1	Muutus 2	Tase 3	Tase 4	Muutus 5	Tase 6	Muutus 7	
1999 1. jaan	2,00	-	3,00	-	-	4,50	-
4. ²	2,75	0,75	3,00	-	...	3,25	-1,25
22.	2,00	-0,75	3,00	-	...	4,50	1,25
9. apr	1,50	-0,50	2,50	-	-0,50	3,50	-1,00
5. nov	2,00	0,50	3,00	-	0,50	4,00	0,50
2000 4. veebr	2,25	0,25	3,25	-	0,25	4,25	0,25
17. märts	2,50	0,25	3,50	-	0,25	4,50	0,25
28. apr	2,75	0,25	3,75	-	0,25	4,75	0,25
9. juuni	3,25	0,50	4,25	-	0,50	5,25	0,50
28. ³	3,25	...	-	4,25	...	5,25	...
1. sept	3,50	0,25	-	4,50	0,25	5,50	0,25
6. okt	3,75	0,25	-	4,75	0,25	5,75	0,25
2001 11. mai	3,50	-0,25	-	4,50	-0,25	5,50	-0,25
31. aug	3,25	-0,25	-	4,25	-0,25	5,25	-0,25
18. sept	2,75	-0,50	-	3,75	-0,50	4,75	-0,50
9. nov	2,25	-0,50	-	3,25	-0,50	4,25	-0,50
2002 6. dets	1,75	-0,50	-	2,75	-0,50	3,75	-0,50
2003 7. märts	1,50	-0,25	-	2,50	-0,25	3,50	-0,25
6. juuni	1,00	-0,50	-	2,00	-0,50	3,00	-0,50
2005 6. dets	1,25	0,25	-	2,25	0,25	3,25	0,25
2006 8. märts	1,50	0,25	-	2,50	0,25	3,50	0,25
15. juuni	1,75	0,25	-	2,75	0,25	3,75	0,25
9. aug	2,00	0,25	-	3,00	0,25	4,00	0,25
11. okt	2,25	0,25	-	3,25	0,25	4,25	0,25
13. dets	2,50	0,25	-	3,50	0,25	4,50	0,25
2007 14. märts	2,75	0,25	-	3,75	0,25	4,75	0,25
13. juuni	3,00	0,25	-	4,00	0,25	5,00	0,25
2008 9. juuli	3,25	0,25	-	4,25	0,25	5,25	0,25
8. okt	2,75	-0,50	-	-	-	4,75	-0,50
9. ⁴	3,25	0,50	-	-	-	4,25	-0,50
15. ⁵	3,25	...	3,75	-	-0,50	4,25	...
12. nov	2,75	-0,50	3,25	-	-0,50	3,75	-0,50
10. dets	2,00	-0,75	2,50	-	-0,75	3,00	-0,75
2009 21. jaan	1,00	-1,00	2,00	-	-0,50	3,00	...
11. märts	0,50	-0,50	1,50	-	-0,50	2,50	-0,50
8. apr	0,25	-0,25	1,25	-	-0,25	2,25	-0,25
13. mai	0,25	...	1,00	-	-0,25	1,75	-0,50
2011 13. apr	0,50	0,25	1,25	-	0,25	2,00	0,25
13. juuli	0,75	0,25	1,50	-	0,25	2,25	0,25
9. nov	0,50	-0,25	1,25	-	-0,25	2,00	-0,25
14. dets	0,25	-0,25	1,00	-	-0,25	1,75	-0,25

Allikas: EKP.

- ¹ Alates 1. jaanuarist 1999 kuni 9. märtsini 2004 viitab kuupäev hoiustamise ja laenamise püsivõimalustele. Põhiliste refinantseerimisoperatsioonide puhul kehtivad intressimäärade muutused alates esimesest operatsioonist pärast osutatud kuupäeva. 18. septembril 2001 toimunud muudatus jõustus samal päeval. Alates 10. märtsist 2004 viitab kuupäev hoiustamise ja laenamise püsivõimalustele ning põhilistele refinantseerimisoperatsioonidele (muudatused jõustuvad EKP nõukogu intressiotsusele järgnenud esimesest refinantseerimisoperatsioonist), kui pole osutatud teisiti.
- ² 22. detsembril 1998 teatas EKP erakorralise meetmena kitsa (50 baaspunkti suuruse) intressimäärade vahemiku kohaldamisest hoiustamise ja laenamise püsivõimaluse intressimäärade vahel ajavahemikul 4. kuni 21. jaanuar 1999 eesmärgiga lihtsustada turuosaliste jaoks üleminekut uuele rahapoliitilisele süsteemile.
- ³ 8. juunil 2000 teatas EKP, et alates 28. juunil 2000 sooritatud operatsioonist hakatakse eurosüsteemi põhilisi refinantseerimisoperatsioone sooritama muutuva intressimääraga oksjonitena. Pakkumisintressi alammäär viitab miinimumintressimäärale, millega operatsiooni osapooled võivad pakkumisi esitada.
- ⁴ EKP vähendas alates 9. oktoobrist 2008 püsivõimaluste intressimäärade vahemikku 200 baaspunktilt 100 baaspunktili põhilise refinantseerimisoperatsiooni intressimäärade ümber. Alates 21. jaanuarist 2009 taastati 200-baaspunktiline vahemik.
- ⁵ 8. oktoobril 2008 teatas EKP, et alates 15. oktoobril arveldatavast operatsioonist teostatakse iganädalased põhilised refinantseerimisoperatsioonid piiramatul määral ja fikseeritud intressimääraga pakkumismenetlustena, mis viiakse läbi põhilise refinantseerimisoperatsiooni intressimääraga. See muudatus kaalus üle eelnenud otsuse (mis tehti samal päeval) vähendada muutuva intressimääraga pakkumismenetlustena teostatavate põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäär 50 baaspunkti võrra.

1.3 Eurosüsteemi rahapoliitiliste operatsioonide kaudu jaotatud instrumendid^{1, 2}

(mln EUR; aastased protsentuaalsed intressimäärad)

1. Põhilised ja pikemaajalised refinantseerimisoperatsioonid³

Arvelduspäev	Pakkumised (summa)	Osalejate arv	Jaotatav summa	Fikseeritud intressimääraga oksjonid	Muutuva intressimääraga oksjonid			Kestvus päevades
					Fikseeritud intressimäär	Pakkumisintressi alammäär	Oksjonil kujunenud intressi piirmäär ⁴	
1	2	3	4	5	6	7	8	
Põhilised refinantseerimisoperatsioonid								
2011 30. nov	265 456	192	265 456	1,25	-	-	-	7
7. det	252 100	197	252 100	1,25	-	-	-	7
14.	291 629	197	291 629	1,00	-	-	-	7
21.	169 024	146	169 024	1,00	-	-	-	7
28.	144 755	171	144 755	1,00	-	-	-	7
2012 4. jaan	130 622	138	130 622	1,00	-	-	-	7
11.	110 923	131	110 923	1,00	-	-	-	7
18.	126 877	143	126 877	1,00	-	-	-	7
25.	130 317	136	130 317	1,00	-	-	-	7
1. veebr	115 579	135	115 579	1,00	-	-	-	7
8.	109 462	135	109 462	1,00	-	-	-	7
15.	142 751	160	142 751	1,00	-	-	-	7
22.	166 490	169	166 490	1,00	-	-	-	7
29.	29 469	83	29 469	1,00	-	-	-	7
7. märts	17 541	65	17 541	1,00	-	-	-	7
Pikemaajalised refinantseerimisoperatsioonid								
2011 27. okt ⁵	56 934	181	56 934	-	-	-	-	371
27.	44 564	91	44 564	1,17	-	-	-	91
9. nov	55 547	47	55 547	1,25	-	-	-	35
1. det ⁵	38 620	108	38 620	1,26	-	-	-	91
14.	41 150	42	41 150	1,00	-	-	-	35
22. ⁵	29 741	72	29 741	.	-	-	-	98
22. ^{5,6}	489 191	523	489 191	.	-	-	-	1 134
2012 18. jaan	38 734	44	38 734	1,00	-	-	-	28
26.	19 580	54	19 580	.	-	-	-	91
15. veebr	14 325	18	14 325	1,00	-	-	-	28
1. märts ⁵	6 496	30	6 496	.	-	-	-	91
1. ^{5,6}	529 531	800	529 531	.	-	-	-	1 092

2. Muud pakkumisoperatsioonid

Arvelduspäev	Operatsiooni liik	Pakkumised (summa)	Osalejate arv	Jaotatav summa	Fikseeritud intressimääraga oksjonid	Muutuva intressimääraga oksjonid				Kestvus päevades
						Fikseeritud intressimäär	Pakkumisintressi alammäär	Pakkumisintressi ülemmäär	Oksjonil kujunenud intressi piirmäär ⁴	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2011 7. det	Tähtajaliste hoiuste kogumine	246 344	113	207 000	-	-	1,25	1,00	0,65	7
13.	Tähtajaliste hoiuste kogumine	260 883	137	258 029	-	-	1,25	1,05	1,03	1
14.	Tähtajaliste hoiuste kogumine	241 403	110	207 500	-	-	1,00	0,80	0,49	7
21.	Tähtajaliste hoiuste kogumine	257 035	106	211 000	-	-	1,00	0,75	0,53	7
28.	Tähtajaliste hoiuste kogumine	263 336	95	211 000	-	-	1,00	0,89	0,56	7
2012 4. jaan	Tähtajaliste hoiuste kogumine	336 926	134	211 500	-	-	1,00	0,44	0,36	7
11.	Tähtajaliste hoiuste kogumine	376 720	131	213 000	-	-	1,00	0,34	0,32	7
18.	Tähtajaliste hoiuste kogumine	377 640	118	217 000	-	-	1,00	0,31	0,29	7
25.	Tähtajaliste hoiuste kogumine	345 649	113	219 000	-	-	1,00	0,30	0,28	7
1. veebr	Tähtajaliste hoiuste kogumine	325 503	100	219 000	-	-	1,00	0,28	0,27	7
8.	Tähtajaliste hoiuste kogumine	344 328	97	219 000	-	-	1,00	0,28	0,27	7
15.	Tähtajaliste hoiuste kogumine	351 861	97	219 500	-	-	1,00	0,28	0,27	7
22.	Tähtajaliste hoiuste kogumine	372 243	91	219 500	-	-	1,00	0,27	0,27	7
29.	Tähtajaliste hoiuste kogumine	331 939	79	219 500	-	-	1,00	0,27	0,26	7
7. märts	Tähtajaliste hoiuste kogumine	452 118	106	219 500	-	-	1,00	0,26	0,26	7

Allikas: EKP.

¹ Summad võivad osas 1.1 toodust pisut erineda jaotatud, kuid arveldamata operatsioonide tõttu.

² Alates 2002. aasta aprillist liigitatakse põhiliste refinantseerimisoperatsioonide hulka kombineeritud pakkumisoperatsioonid, s.t ühenädalase tähtajaga operatsioonid, mida sooritatakse tavapakkumismenetlusena paralleelselt põhiliste refinantseerimisoperatsioonidega.

³ 8. juunil 2000 teatas EKP, et alates 28. juunist 2000 hakatakse eurosüsteemi põhilisi refinantseerimisoperatsioone sooritama muutuva intressimääraga pakkumismenetlustena. Pakkumisintressi alammäär viitab miinimumintressimäärale, millega osapooled võivad pakkumisi esitada. 8. oktoobril 2008 teatas EKP, et alates 15. oktoobril arveldatavast operatsioonist teostatakse igapäevases põhilises refinantseerimisoperatsioonis piiramatut mahuga ja fikseeritud intressimääraga pakkumismenetlustena, mis viiakse läbi põhilise refinantseerimisoperatsiooni intressimääraga. 4. märtsil 2010 otsustas EKP võtta korrallistes kolmekuulistes pikemaajalistes refinantseerimisoperatsioonides taas kasutusele muutuva intressimääraga pakkumismenetlus ning seda alates operatsioonist, mis jaotati 28. aprillil 2010 ja arveldati 29. aprillil 2010.

⁴ Likviidsust suurendavates (vähendavates) operatsioonides viitab piirmäär madalaimale (kõrgeimale) määrale, millega pakkumisi aktsepteeriti.

⁵ Selles pikemaajalises refinantseerimisoperatsioonis indekseeriti intressimäär, millega kõik pakkumised rahuldati, operatsiooni kestuse ajal sooritavate põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi keskmise alammääraga. Kõnealus indekseeritud pikemaajalises refinantseerimisoperatsioonis intressimäär on ümardatud kahe kohani pärast koma. Konkreetne arvutusmeetod on esitatud tehnilistes märkustes.

⁶ Ühe aasta möödudes on osapooltel võimalus maksta tagasi ükskõik milline osa neile kõnealus operatsioonis jaotatud likviidsusest; seda on võimalik teha igal päeval, mis langeb kokku põhilise refinantseerimisoperatsiooni arvelduspäevaga.

1.4 Kohustuslik reserv ja likviidsus

(mld EUR; perioodi keskmised positsioonid päevas, kui pole viidatud teisiti; aastased protsentuaalsed intressimäärad)

1. Kohustusliku reservi kohustuslastest krediitiasutuste reservibaas

Reservibaas seisuga ¹	Kokku	Kohustused, mille suhtes kohaldatakse nullist suuremat ² reservimäära			Kohustused, mille suhtes kohaldatakse 0%list reservimäära		
		Hoiused (üleõhoiused, hoiused lepingulise tähtajaga kuni 2 aastat ja etteatamisega lõpetatavad hoiused tähtajaga kuni 2 aastat)	Võlaväärtpaberid lepingulise tähtajaga kuni 2 aastat	Hoiused (lepingulise tähtajaga üle 2 aasta ja etteatamisega lõpetatavad hoiused tähtajaga üle 2 aasta)	Repitehingud	Võlaväärtpaberid lepingulise tähtajaga üle 2 aasta	
	1	2	3	4	5	6	
2008	18 169,6	10 056,8	848,7	2 376,9	1 243,5	3 643,7	
2009	18 318,2	9 808,5	760,4	2 475,7	1 170,1	4 103,5	
2010	18 948,1	9 962,6	644,3	2 683,3	1 335,4	4 322,5	
2011	18 970,1	9 790,9	687,7	2 781,2	1 303,5	4 406,8	
2011 aug	19 095,3	9 688,3	645,8	2 782,6	1 557,4	4 421,3	
sept	19 247,9	9 761,9	650,5	2 808,3	1 576,5	4 450,7	
okt	19 126,2	9 718,9	657,4	2 788,5	1 562,7	4 398,7	
nov	19 073,0	9 708,5	673,6	2 776,0	1 509,5	4 405,4	
dets	18 970,1	9 790,9	687,7	2 781,2	1 303,5	4 406,8	

2. Reservide hoidmine

Hoidmisperioodi lõpp	Kohustusliku reservi nõue	Krediitiasutuste arvelduskontod	Ülereservid	Puudujääk	Kohustusliku reservi tasustamise intressimäär
	1	2	3	4	5
2008	217,2	218,7	1,5	0,0	3,25
2009	210,2	211,4	1,2	0,0	1,00
2010	211,8	212,5	0,7	0,5	1,00
2011	207,7	212,2	4,5	0,0	1,25
2011 11. okt	206,1	208,7	2,6	0,0	1,50
8. nov	206,2	208,9	2,8	0,0	1,50
13. dets	207,7	212,2	4,5	0,0	1,25
2012 17. jaan	207,0	212,3	5,3	0,0	1,00
14. veebr	103,3	108,1	4,7	0,0	1,00
13. märts	104,3

3. Likviidsus

Hoidmisperioodi lõpp	Likviidsust lisavad tegurid							Likviidsust vähendavad tegurid			Krediidi- asutuste arveldus- kontod	Baas- raha
	Eurosüsteemi rahapoliitilised operatsioonid							Ringluses olevad pangatähed	Keskvalituse hoiused eurosüsteemis	Muud tegurid (netoväär- tuses)		
	Eurosüsteemi netovarad kullas ja välis- valuutas	Põhilised refinantsee- rimisoperat- sioonid	Pikemaajalised refinantsee- rimisoperat- sioonid	Laenamise püsivõi- malus	Muud likviidsust lisavad operatsioo- nid ³	Hoiustamise püsivõi- malus	Muud likviidsust vähendavad operat- sioonid ⁴					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
2008	580,5	337,3	457,2	2,7	0,0	200,9	4,9	731,1	107,8	114,3	218,7	1 150,7
2009	407,6	55,8	593,4	0,7	24,6	65,7	9,9	775,2	150,1	-130,2	211,4	1 052,3
2010	511,1	179,5	336,3	1,9	130,4	44,7	70,8	815,9	94,4	-79,1	212,5	1 073,1
2011	622,1	238,0	389,0	4,4	260,3	253,7	200,5	869,4	63,8	-85,9	212,2	1 335,3
2011 13. sept	540,3	135,1	389,8	0,3	178,0	121,8	109,8	853,2	52,3	-103,0	209,5	1 184,5
11. okt	571,0	193,0	373,6	1,5	217,4	168,7	162,9	854,9	50,0	-88,5	208,7	1 232,2
8. nov	612,1	196,1	387,1	2,8	231,9	204,6	178,0	861,4	57,9	-80,8	208,9	1 274,8
13. dets	622,1	238,0	389,0	4,4	260,3	253,7	200,5	869,4	63,8	-85,9	212,2	1 335,3
2012 17. jaan	683,9	169,4	627,3	6,0	278,6	399,3	210,8	883,7	67,7	-8,7	212,3	1 495,3
14. veebr	698,3	120,6	683,6	2,3	282,4	489,0	218,5	870,1	100,1	1,6	108,1	1 467,1

Allikas: EKP.

¹ Perioodi lõpp.

² 1%list reservimäära kohaldatakse alates 18. jaanuaril 2012 alanud hoidmisperioodist. 2%list reservimäära kohaldatakse kõikidel eelnevatel hoidmisperioodidel.

³ Hõlmab eurosüsteemi tagatud võlakirjade ostukavade ja väärtpaberituruprogrammi raames pakutavat likviidsust.

⁴ Hõlmab eurosüsteemi välisvaluuta vahetustehingute raames vähendatavat likviidsust. Rohkema teabe saamiseks vt <http://www.ecb.europa.eu/mopo/liq/html/index.en.html>.

RAHA, PANGANDUS JA MUUD FINANTSASUTUSED

2.1 Euroala rahaloomeasutuste koondbilanss¹

(mld EUR; bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga)

	Kokku	Laenuid euroala residentidele			Euroala residentide poolt emiteeritud väärt-paberite, v.a aktsiate, positsioonid				Raha-turu-fondide osakud ²	Euroala residentide poolt emiteeritud aktsiad ja muud omandi-väärt-paberid	Välis-varad	Põhi-varad	Üle-jäänud varad ³	
		Kokku	Valitsus-sektor	Muud euroala residentid	Raha-loome-asutused	Kokku	Valitsus-sektor	Muud euroala residentid						Raha-loome-asutused
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Eurosüsteem														
2010	3 212,4	1 551,0	18,6	0,9	1 531,5	574,4	463,8	9,4	101,2	-	18,1	684,1	8,5	376,3
2011	4 701,5	2 728,6	18,0	1,0	2 709,6	716,9	600,3	10,9	105,7	-	19,9	779,2	8,8	448,2
2011 III kv	3 928,6	2 043,3	18,0	1,0	2 024,4	659,9	544,3	10,9	104,7	-	17,9	767,4	8,7	431,3
2011 IV kv	4 701,5	2 728,6	18,0	1,0	2 709,6	716,9	600,3	10,9	105,7	-	19,9	779,2	8,8	448,2
2011 okt	4 013,1	2 122,5	18,0	1,0	2 103,6	667,3	551,8	10,8	104,7	-	18,6	757,7	8,7	438,3
2011 nov	4 329,7	2 383,6	18,0	1,0	2 364,7	691,8	576,5	10,9	104,3	-	18,4	784,5	8,8	442,7
2011 dets	4 701,5	2 728,6	18,0	1,0	2 709,6	716,9	600,3	10,9	105,7	-	19,9	779,2	8,8	448,2
2012 jaan ⁴	4 741,5	2 761,9	18,0	1,0	2 743,0	730,4	613,8	11,0	105,6	-	20,2	808,8	8,8	411,3
Rahaloomeasutused väljaspool eurosüsteemi														
2010	32 199,5	17 763,1	1 221,8	11 026,1	5 515,2	4 938,6	1 524,2	1 528,6	1 885,8	59,9	1 233,1	4 323,4	223,5	3 657,9
2011	33 542,4	18 488,2	1 160,0	11 162,2	6 166,0	4 766,8	1 397,5	1 517,9	1 851,5	50,2	1 213,4	4 252,0	233,2	4 538,5
2011 III kv	33 661,6	18 445,7	1 145,8	11 296,1	6 003,8	4 674,6	1 416,1	1 458,8	1 799,8	58,4	1 229,9	4 420,8	230,3	4 601,8
2011 IV kv	33 542,4	18 488,2	1 160,0	11 162,2	6 166,0	4 766,8	1 397,5	1 517,9	1 851,5	50,2	1 213,4	4 252,0	233,2	4 538,5
2011 okt	33 344,4	18 448,9	1 145,5	11 266,3	6 037,1	4 716,8	1 393,8	1 519,1	1 804,0	55,9	1 226,6	4 268,1	230,9	4 397,1
2011 nov	33 392,7	18 538,6	1 144,3	11 251,7	6 142,6	4 710,5	1 381,8	1 523,7	1 805,0	56,3	1 228,2	4 277,3	231,5	4 350,3
2011 dets	33 542,4	18 488,2	1 160,0	11 162,2	6 166,0	4 766,8	1 397,5	1 517,9	1 851,5	50,2	1 213,4	4 252,0	233,2	4 538,5
2012 jaan ⁴	33 737,5	18 524,9	1 157,0	11 194,7	6 173,2	4 837,7	1 448,1	1 521,1	1 868,5	51,7	1 233,5	4 230,9	231,2	4 627,5

2. Kohustused

	Kokku	Ringluses olev sularaha	Euroala residentide hoiused			Rahaturu-fondide osakud ⁴	Emiteeritud võlaväärt-paberid ⁵	Kapital ja reservid	Väliskohus-tused	Ülejäänud kohustused ³	
			Kokku	Keskvalitus	Muu valitsus-sektor / muud euroala residentid						Rahaloome-asutused
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Eurosüsteem											
2010	3 212,4	863,7	1 394,8	68,0	8,7	1 318,1	-	0,0	428,5	153,8	371,7
2011	4 701,5	913,7	2 609,5	63,8	12,1	2 533,6	-	0,0	483,4	287,7	407,2
2011 III kv	3 928,6	882,1	1 984,0	50,1	6,6	1 927,3	-	0,0	475,8	189,4	397,3
2011 IV kv	4 701,5	913,7	2 609,5	63,8	12,1	2 533,6	-	0,0	483,4	287,7	407,2
2011 okt	4 013,1	889,2	2 068,0	66,4	10,6	1 991,0	-	0,0	477,1	177,5	401,3
2011 nov	4 329,7	892,7	2 367,8	60,9	12,0	2 294,9	-	0,0	489,4	178,2	401,8
2011 dets	4 701,5	913,7	2 609,5	63,8	12,1	2 533,6	-	0,0	483,4	287,7	407,2
2012 jaan ⁴	4 741,5	893,6	2 666,9	108,7	9,8	2 548,4	-	0,0	524,3	245,1	411,6
Rahaloomeasutused väljaspool eurosüsteemi											
2010	32 199,5	-	16 497,6	196,2	10 526,4	5 774,9	612,3	4 847,4	2 045,5	4 218,2	3 978,5
2011	33 542,4	-	17 267,4	195,5	10 752,6	6 319,3	570,5	5 008,1	2 234,1	3 802,4	4 660,0
2011 III kv	33 661,6	-	17 079,4	211,4	10 783,6	6 084,4	607,5	4 955,3	2 203,5	4 030,8	4 785,0
2011 IV kv	33 542,4	-	17 267,4	195,5	10 752,6	6 319,3	570,5	5 008,1	2 234,1	3 802,4	4 660,0
2011 okt	33 344,4	-	17 073,6	195,5	10 763,2	6 114,9	596,6	4 923,3	2 203,5	3 950,4	4 597,0
2011 nov	33 392,7	-	17 113,5	203,8	10 726,1	6 183,6	603,2	4 943,7	2 204,2	3 969,5	4 558,7
2011 dets	33 542,4	-	17 267,4	195,5	10 752,6	6 319,3	570,5	5 008,1	2 234,1	3 802,4	4 660,0
2012 jaan ⁴	33 737,5	-	17 274,4	210,5	10 765,0	6 298,9	547,4	5 014,7	2 258,3	3 858,2	4 784,5

Allikas: EKP.

¹ Andmed viitavad euroala muutvale struktuurile. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

² Euroala residentide poolt väljastatud summad. Euroalaväliste residentide poolt väljastatud summad on kajastatud välisvarade all.

³ 2010. aasta detsembris muudeti ühes liikmesriigis tuletisinstrumentide kirjendamispraktikat, mis tõi kaasa selle positsiooni kasvu.

⁴ Euroala residentide poolt hoitavad summad.

⁵ Summad, mis on väljastatud kuni kaheaastase tähtajaga ja mida hoiavad euroalavälised residentid, on kajastatud väliskohustuste all.

2.2 Euroala rahaloomeasutuste konsolideeritud bilanss¹

(mld EUR; bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga; tehingud perioodi jooksul)

1. Varad

	Kokku	Laenuid euroala residentidele			Euroala residentide poolt emiteeritud väärt-paberite, v.a aktsiate, positsioonid			Muude euroala residentide poolt emiteeritud aktsiad ja muud omandi-väärt-paberid	Välisvarad	Põhivarad	Ülejäänud varad ²
		Kokku	Valitsussektor	Muud euroala residentid	Kokku	Valitsussektor	Muud euroala residentid				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Bilansiline jääk											
2010	25 811,8	12 267,4	1 240,4	11 027,0	3 526,1	1 988,0	1 538,1	799,9	5 007,5	232,0	3 979,1
2011	26 810,6	12 341,2	1 178,0	11 163,2	3 526,5	1 997,8	1 528,7	739,1	5 031,2	242,0	4 930,6
2011 III kv	27 052,7	12 460,8	1 163,8	11 297,0	3 430,0	1 960,4	1 469,6	752,4	5 188,2	239,0	4 982,2
IV kv	26 810,6	12 341,2	1 178,0	11 163,2	3 526,5	1 997,8	1 528,7	739,1	5 031,2	242,0	4 930,6
2011 okt	26 707,0	12 430,7	1 163,5	11 267,2	3 475,5	1 945,6	1 529,9	751,7	5 025,8	239,7	4 783,7
nov	26 705,6	12 415,0	1 162,3	11 252,7	3 493,0	1 958,3	1 534,7	753,9	5 061,8	240,2	4 741,7
dets	26 810,6	12 341,2	1 178,0	11 163,2	3 526,5	1 997,8	1 528,7	739,1	5 031,2	242,0	4 930,6
2012 jaan ³	26 981,8	12 370,6	1 174,9	11 195,7	3 594,1	2 062,0	1 532,1	749,2	5 039,7	240,0	4 988,1
Tehingud											
2010	598,4	412,8	206,3	206,5	142,3	144,8	-2,5	5,7	-110,4	2,4	145,4
2011	1 014,9	49,9	-58,8	108,8	144,0	163,1	-19,1	-33,0	-34,9	8,1	880,3
2011 III kv	1 379,5	46,1	-6,9	53,0	30,7	37,1	-6,4	-23,2	19,6	1,6	1 304,6
IV kv	-254,8	-102,1	13,5	-115,7	95,2	56,2	38,9	-14,3	-173,3	3,7	-64,4
2011 okt	-252,3	0,1	-0,3	0,3	40,3	-0,8	41,2	-4,7	-89,9	0,6	-198,7
nov	-76,5	-20,7	-1,3	-19,3	43,3	39,6	3,7	5,5	-63,3	0,6	-41,9
dets	74,0	-81,5	15,1	-96,7	11,6	17,5	-5,9	-15,1	-20,1	2,5	176,1
2012 jaan ³	235,0	36,2	-3,0	39,2	68,7	60,1	8,6	9,6	17,7	-1,7	105,0

2. Kohustused

	Kokku	Ringluses olev sularaha	Keskvalitsuse hoiused	Muu valitsus-sektori / muude euroala residentide hoiused	Rahaturu-fondide osakud ³	Emiteeritud võlaväärt-paberid ⁴	Kapital ja reservid	Välis-kohustused	Ülejäänud kohustused ²	Rahaloome-asutuste vahelised kohustused, mis ületavad rahaloome-asutuste vahelisi varasid
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Bilansiline jääk										
2010	25 811,8	808,6	264,2	10 535,1	552,4	2 860,4	2 022,7	4 372,0	4 350,2	46,3
2011	26 810,6	857,5	259,2	10 764,7	520,3	3 050,9	2 223,3	4 090,1	5 067,2	-22,7
2011 III kv	27 052,7	831,2	261,5	10 790,2	549,0	3 050,8	2 183,9	4 220,3	5 182,4	-16,5
IV kv	26 810,6	857,5	259,2	10 764,7	520,3	3 050,9	2 223,3	4 090,1	5 067,2	-22,7
2011 okt	26 707,0	837,5	261,9	10 773,8	540,7	3 014,6	2 187,1	4 127,9	4 998,3	-34,8
nov	26 705,6	841,4	264,6	10 738,1	546,9	3 034,3	2 200,9	4 147,6	4 960,5	-28,8
dets	26 810,6	857,5	259,2	10 764,7	520,3	3 050,9	2 223,3	4 090,1	5 067,2	-22,7
2012 jaan ³	26 981,8	843,0	319,2	10 774,8	495,7	3 040,6	2 278,1	4 103,3	5 196,1	-68,8
Tehingud										
2010	598,4	38,6	11,8	331,6	-98,2	41,6	99,9	-25,5	145,9	52,6
2011	1 014,9	49,1	-0,9	174,4	-26,6	57,3	137,6	-197,5	891,8	-70,3
2011 III kv	1 379,5	11,5	-77,5	104,7	6,3	-16,4	49,7	-11,6	1 339,8	-26,9
IV kv	-254,8	26,4	-2,2	-32,2	-6,6	-41,3	48,5	-116,7	-104,4	-26,2
2011 okt	-252,3	6,3	0,5	-7,8	-8,4	-18,0	4,1	-39,1	-178,8	-11,2
nov	-76,5	3,9	2,7	-45,9	6,5	-8,8	18,3	-43,4	-19,9	10,1
dets	74,0	16,2	-5,4	21,5	-4,7	-14,5	26,1	-34,3	94,2	-25,1
2012 jaan ³	235,0	-14,4	59,9	13,1	8,0	-14,9	8,0	58,7	128,0	-11,5

Allikas: EKP.

¹ Andmed viitavad euroala muutuvale struktuurile. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

² 2010. aasta detsembris muudeti ühes liikmesriigis tuletisinstrumentide kirjendamispraktikat, mis tõi kaasa selle positsiooni kasvu.

³ Euroala residentide poolt hoitavad summad.

⁴ Summad, mis on väljastatud kuni kaheaastase tähtajaga ja mida hoiavad euroalavälised residentid, on kajastatud väliskohustuste all.

2.3 Rahastatistika¹

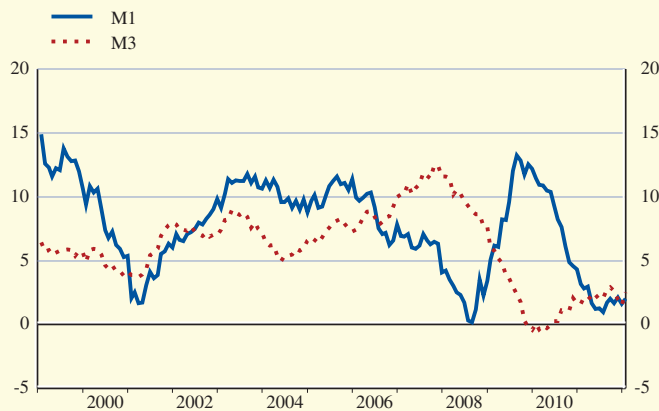
(mld EUR ja aastased kasvumäärad; sesoonselt kohandatud; bilansiline jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga; tehingud perioodil)

1. Rahaagregaadid² ja vastaskirjed

	M3					M3 3 kuu libisev keskmine (tsentreeritud)	Pikemaajalised finantskohustused	Krediit valitsus-sektorile	Krediit muudele euroala residentidele			Netovälis-varad ³
	M2		M3-M2	Laenud	Memokirje: müügi ja väärtpaperistamisega kohandatud laenud ⁴							
	M1	M2-M1										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Bilansiline jääk												
2010	4 698,5	3 696,2	8 394,8	1 127,5	9 522,3	-	7 313,6	3 270,5	13 379,2	11 047,8	-	617,3
2011	4 780,9	3 789,3	8 570,2	1 146,1	9 716,3	-	7 728,5	3 220,1	13 445,8	11 184,7	-	922,2
2011 III kv	4 783,5	3 821,2	8 604,7	1 233,0	9 837,8	-	7 709,2	3 121,0	13 505,1	11 267,6	-	961,8
IV kv	4 780,9	3 789,3	8 570,2	1 146,1	9 716,3	-	7 728,5	3 220,1	13 445,8	11 184,7	-	922,2
2011 okt	4 769,3	3 809,6	8 579,0	1 204,6	9 783,6	-	7 711,7	3 106,5	13 555,4	11 261,0	-	886,4
nov	4 786,6	3 802,4	8 589,0	1 184,8	9 773,9	-	7 724,5	3 125,0	13 522,8	11 249,4	-	905,5
dets	4 780,9	3 789,3	8 570,2	1 146,1	9 716,3	-	7 728,5	3 220,1	13 445,8	11 184,7	-	922,2
2012 jaan ⁴	4 783,9	3 836,2	8 620,1	1 138,8	9 758,9	-	7 780,7	3 251,9	13 498,0	11 214,8	-	922,4
Tehingud												
2010	194,7	-12,8	181,9	-24,7	157,2	-	252,4	355,2	209,3	207,6	264,5	-84,9
2011	76,2	72,0	148,2	-4,8	143,4	-	219,6	105,4	57,4	109,4	135,3	162,0
2011 III kv	57,0	35,6	92,6	72,0	164,6	-	69,3	62,6	43,9	57,0	68,8	24,5
IV kv	-4,0	-37,4	-41,4	-75,7	-117,1	-	-1,8	117,0	-62,4	-64,8	-28,5	-69,4
2011 okt	-10,6	-7,9	-18,4	-27,7	-46,1	-	22,3	-0,5	57,3	23,5	52,5	-56,2
nov	16,2	-13,5	2,7	-20,2	-17,5	-	-13,5	45,4	-35,3	-16,4	-13,7	-17,1
dets	-9,6	-16,0	-25,6	-27,8	-53,4	-	-10,5	72,1	-84,3	-71,9	-67,4	3,9
2012 jaan ⁴	4,6	47,7	52,4	16,0	68,4	-	11,5	27,7	63,6	36,8	42,7	-36,2
Kasvumäärad												
2010	4,3	-0,4	2,2	-2,2	1,7	1,8	3,6	12,1	1,6	1,9	2,4	-84,9
2011	1,6	1,9	1,8	-0,5	1,5	2,0	3,0	3,5	0,4	1,0	1,2	162,0
2011 III kv	2,0	3,1	2,5	5,8	2,9	2,8	4,2	5,6	1,5	2,5	2,7	194,1
IV kv	1,6	1,9	1,8	-0,5	1,5	2,0	3,0	3,5	0,4	1,0	1,2	162,0
2011 okt	1,7	2,3	1,9	7,9	2,6	2,5	4,3	-0,4	2,1	2,7	3,0	226,8
nov	2,1	2,1	2,1	0,9	2,0	2,0	3,4	0,3	0,9	1,7	1,9	198,7
dets	1,6	1,9	1,8	-0,5	1,5	2,0	3,0	3,5	0,4	1,0	1,2	162,0
2012 jaan ⁴	2,0	2,6	2,3	4,3	2,5	.	2,8	4,8	0,7	1,1	1,5	106,9

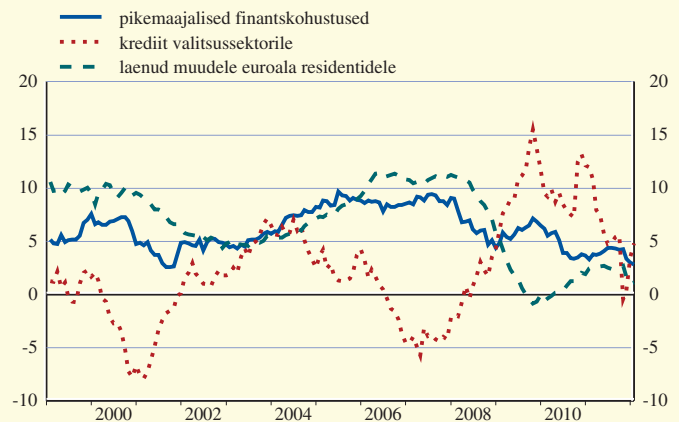
J1 Rahaagregaadid¹

(aastane kasvumäär; sesoonselt kohandatud)

J2 Vastaskirjed¹

(aastane kasvumäär; sesoonselt kohandatud)

Allikas: EKP.

¹ Andmed viitavad euroala muutuvale struktuurile. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

Valikuliste kirjete kuised ja muud lühemaajalised kasvumäärad on saadaval veebilehel <http://www.ecb.europa.eu/stats/money/aggregates/aggr/html/index.en.html>.

² Rahaloomeasutuste ja keskvalitsuse (postiasutus, riigikassa) rahalised kohustused euroala residentidest mitterahaloomeasutuste (v.a keskvalitsus) ees. M1, M2 ja M3 määratlust vaata sõnastikust.

³ Kasvumäärade osas kajastatud väärtused on kõnealusel perioodil lõppenud 12 kuu jooksul sooritatud tehingute summad.

⁴ Kohandus vastavalt laenude eemaldamisele rahaloomeasutuste bilansist müügi või väärtpaperistamise teel.

2.3 Rahastatistika¹

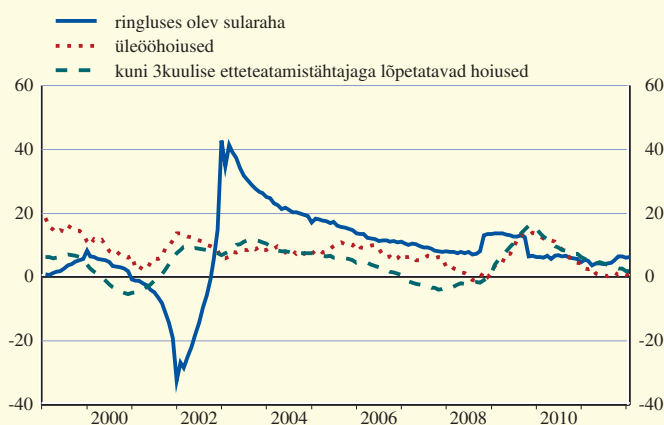
(mld EUR ja aastased kasvumäärad; sesoonselt kohandatud; bilansiline jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga; tehingud perioodil)

2. Rahaagregaatide komponendid ja pikemaajalised finantskohustused

	Ringluses olev sularaha	Üleööhoiused	Hoiused lepingulise tähtajaga kuni 2 aastat	Kuni 3kuulise etteteatamis-tähtajaga lõpetatavad hoiused	Repothingud	Rahaturu-fondide osakud	Võlaväärt-paberid tähtajaga kuni 2 aastat	Võlaväärt-paberid tähtajaga üle 2 aasta	Üle 3kuulise etteteatamis-tähtajaga lõpetatavad hoiused	Hoiused lepingulise tähtajaga üle 2 aasta	Kapital ja reservid
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Bilansiline jääk											
2010	793,6	3 904,9	1 781,3	1 914,9	433,9	570,2	123,4	2 753,4	118,4	2 436,0	2 005,8
2010	842,1	3 938,8	1 828,1	1 961,2	402,1	537,0	207,1	2 861,5	114,9	2 548,1	2 203,9
2011 III kv	832,3	3 951,2	1 862,7	1 958,6	508,8	552,6	171,6	2 878,6	119,4	2 529,6	2 181,7
IV kv	842,1	3 938,8	1 828,1	1 961,2	402,1	537,0	207,1	2 861,5	114,9	2 548,1	2 203,9
2011 okt	843,3	3 926,1	1 846,1	1 963,5	486,9	545,7	172,1	2 840,1	118,6	2 568,5	2 184,4
nov	847,3	3 939,4	1 826,4	1 976,0	465,3	545,6	173,9	2 866,1	115,6	2 551,1	2 191,7
dets	842,1	3 938,8	1 828,1	1 961,2	402,1	537,0	207,1	2 861,5	114,9	2 548,1	2 203,9
2012 jaan ⁽⁹⁾	851,9	3 932,0	1 875,9	1 960,3	432,8	500,2	205,8	2 841,4	114,0	2 555,2	2 270,0
Tehingud											
2010	36,0	158,7	-125,7	112,9	95,4	-101,2	-18,9	61,8	-14,1	108,3	96,5
2011	48,7	27,5	34,9	37,1	-10,8	-27,2	33,3	25,2	-2,5	62,1	134,8
2011 III kv	16,9	40,0	15,1	20,5	74,6	7,3	-10,0	-1,3	-0,4	23,0	47,9
IV kv	9,8	-13,8	-35,5	-1,9	-104,5	7,3	21,5	-44,7	-3,5	15,1	31,3
2011 okt	11,0	-21,5	-12,9	5,1	-21,6	-6,9	0,8	-20,6	-0,7	39,9	3,7
nov	4,0	12,2	-21,4	8,0	-21,8	0,1	1,5	-2,2	-2,1	-21,0	11,7
dets	-5,1	-4,4	-1,1	-14,9	-61,1	14,1	19,2	-21,9	-0,7	-3,8	15,8
2012 jaan ⁽⁹⁾	9,9	-5,3	48,3	-0,5	30,6	-3,9	-10,7	-15,3	-0,8	8,0	19,5
Kasvumäärad											
2010	4,8	4,2	-6,6	6,3	28,3	-15,1	-13,8	2,3	-10,7	4,7	5,2
2011	6,1	0,7	2,0	1,9	-2,6	-4,7	24,2	0,9	-2,1	2,5	6,6
2011 III kv	5,3	1,4	3,2	3,0	31,1	-9,5	2,8	3,6	-2,4	3,1	6,8
IV kv	6,1	0,7	2,0	1,9	-2,6	-4,7	24,2	0,9	-2,1	2,5	6,6
2011 okt	6,5	0,7	1,9	2,6	34,8	-8,5	7,7	2,5	-1,1	4,5	6,7
nov	6,5	1,2	1,5	2,6	12,7	-9,5	12,6	2,1	-2,0	2,8	6,1
dets	6,1	0,7	2,0	1,9	-2,6	-4,7	24,2	0,9	-2,1	2,5	6,6
2012 jaan ⁽⁹⁾	6,2	1,2	3,4	1,9	11,3	-2,2	11,6	0,0	-2,9	2,6	7,4

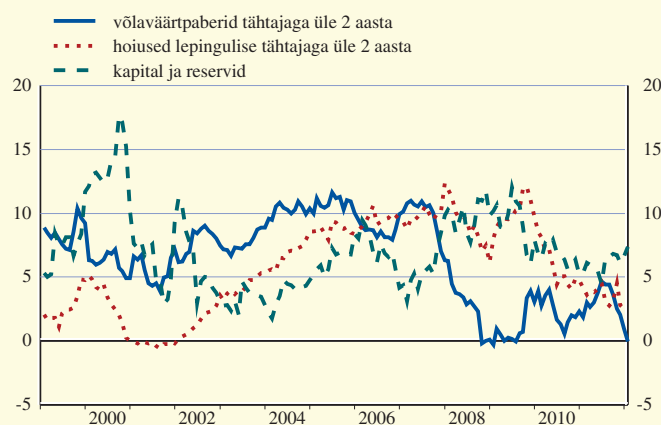
J3 Rahaagregaatide komponendid¹

(aastane kasvumäär; sesoonselt kohandatud)

J4 Pikemaajaliste finantskohustuste komponendid¹

(aastane kasvumäär; sesoonselt kohandatud)

Allikas: EKP.

¹ Andmed viitavad euroala muutuvale struktuurile. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

2.4 Rahaloomeasutuste antud laenude jaotus^{1, 2}

(mld EUR ja aastakasvud; sesoonselt kohandatud; bilansiline jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga; tehingud perioodil)

1. Laenud finantsvahendajatele, kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele ning kodumajapidamistele

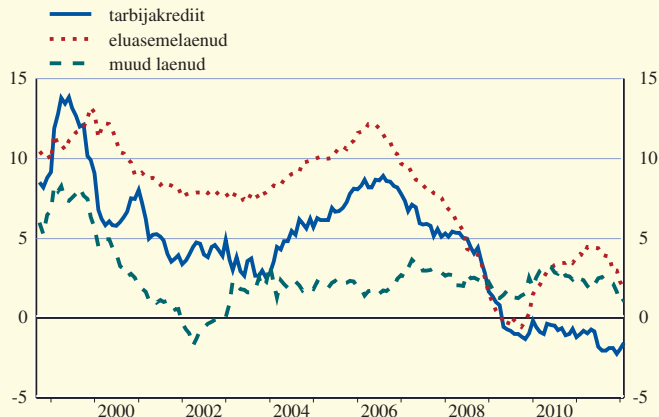
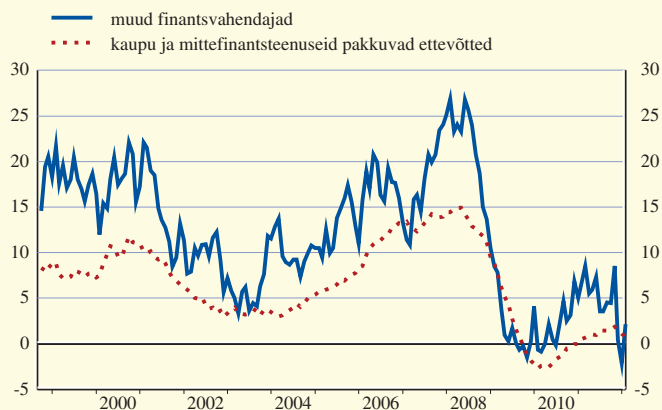
	Kindlustus- selsid ja pensionifondid		Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted					Kodumajapidamised ³				
	Kokku	Muud finants- vahenda- jad	Kokku	Vastavalt müügile ja väärtpaberis- tamisele kohandatud laenud ⁴	Kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku	Vastavalt müügile ja väärtpaberis- tamisele kohandatud laenud ⁴	Tarbimis- laenud	Eluaseme- laenud	Muud laenud
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Bilansiline jääk												
2010	95,0	1 126,4	4 667,2	-	1 127,3	899,0	2 640,9	5 159,3	-	639,3	3 701,3	818,7
2011	91,6	1 138,0	4 721,6	-	1 146,8	861,2	2 713,6	5 233,5	-	626,1	3 778,1	829,2
2011 III kv	97,0	1 140,7	4 760,9	-	1 178,0	870,2	2 712,7	5 269,0	-	627,6	3 805,8	835,6
2011 IV kv	91,6	1 138,0	4 721,6	-	1 146,8	861,2	2 713,6	5 233,5	-	626,1	3 778,1	829,2
2011 okt	93,7	1 176,7	4 760,4	-	1 180,5	868,0	2 711,9	5 230,2	-	626,7	3 768,1	835,4
2011 nov	92,5	1 159,2	4 756,6	-	1 175,4	865,3	2 715,8	5 241,2	-	625,8	3 780,0	835,4
2011 dets	91,6	1 138,0	4 721,6	-	1 146,8	861,2	2 713,6	5 233,5	-	626,1	3 778,1	829,2
2012 jaan ⁹⁾	87,0	1 171,0	4 716,5	-	1 146,1	853,1	2 717,4	5 240,2	-	627,3	3 782,0	830,9
Tehingud												
2010	7,0	55,7	-2,2	45,6	-37,5	-26,3	61,6	147,0	155,7	-7,6	133,6	21,0
2011	0,5	-23,1	52,0	57,3	22,4	-26,9	56,5	80,0	100,6	-12,6	84,5	8,1
2011 III kv	8,5	18,8	24,1	24,9	-0,7	1,3	23,4	5,7	17,1	-3,1	7,3	1,5
2011 IV kv	-5,5	-7,0	-36,3	-34,3	-27,6	-8,1	-0,6	-16,0	18,6	-1,1	-11,1	-3,8
2011 okt	-3,2	38,0	6,8	8,4	4,5	-0,3	2,5	-18,0	9,5	-1,0	-17,8	0,8
2011 nov	-1,3	-17,0	-7,6	-7,2	-6,2	-3,2	1,7	9,6	12,1	-0,7	9,5	0,7
2011 dets	-0,9	-28,0	-35,5	-35,6	-26,0	-4,6	-4,9	-7,5	-3,1	0,6	-2,8	-5,3
2012 jaan ⁹⁾	-4,4	33,9	-1,2	-0,8	0,8	-7,3	5,3	8,4	14,0	2,1	4,2	2,2
Kasvumäärad												
2010	8,0	5,1	0,0	1,0	-3,2	-2,8	2,4	2,9	3,1	-1,2	3,8	2,7
2011	0,8	-2,0	1,1	1,2	2,0	-3,0	2,1	1,5	1,9	-2,0	2,3	1,0
2011 III kv	9,8	4,5	1,6	2,2	4,0	-3,7	2,3	2,9	2,6	-1,9	3,9	2,3
2011 IV kv	0,8	-2,0	1,1	1,2	2,0	-3,0	2,1	1,5	1,9	-2,0	2,3	1,0
2011 okt	5,7	8,5	1,8	2,2	4,6	-3,2	2,4	2,2	2,5	-1,9	3,0	2,2
2011 nov	0,6	0,4	1,5	1,8	3,7	-3,2	2,2	2,1	2,3	-2,3	3,0	1,6
2011 dets	0,8	-2,0	1,1	1,2	2,0	-3,0	2,1	1,5	1,9	-2,0	2,3	1,0
2012 jaan ⁹⁾	-2,4	2,3	0,7	0,8	0,7	-3,6	2,2	1,3	2,1	-1,6	1,8	1,1

J5 Laenud muudele finantsvahendajatele ning kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele²

(aastakasvud; sesoonselt kohandamata)

J6 Laenud kodumajapidamistele²

(aastakasvud; sesoonselt kohandamata)

Allikas: EKP.

¹ Rahaloomeasutuste sektor, v.a eurosüsteem; sektorite liigituse aluseks on ESA 95.

² Andmed viitavad euroala muutuvale struktuurile. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

³ Kaasa arvatud kodumajapidamisi teenindavad mittetulundusühingud.

⁴ Kohandus vastavalt laenude eemaldamisele rahaloomeasutuste bilansist müügi või väärtpaberistamise teel.

2.4 Rahaloomeasutuste antud laenude jaotus^{1, 2}

(mld EUR ja aastakasvud; sesoonselt kohandamata; bilansiline jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga; tehingud perioodil)

2. Laenu finantsvahendajatele ning kaupju ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele

	Kindlustusseltsid ja pensionifondid				Muud finantsvahendajad					Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted			
	Kokku	Kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku	Kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku	Kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta	
1	2	3	4	Pöördrepositingud kesksete osapooltega									6
Bilansiline jääk													
2011	83,4	63,7	6,3	13,4	1 115,3	155,6	579,4	213,5	322,4	4 720,8	1 139,4	860,8	2 720,6
2011 III kv	98,3	78,8	5,2	14,2	1 168,0	178,2	631,3	207,4	329,3	4 754,8	1 176,5	870,6	2 707,8
2011 IV kv	83,4	63,7	6,3	13,4	1 115,3	155,6	579,4	213,5	322,4	4 720,8	1 139,4	860,8	2 720,6
2011 nov dets	92,9	73,8	5,3	13,8	1 158,0	186,8	623,9	213,5	320,6	4 757,8	1 177,2	864,9	2 715,8
2012 jaan ⁽⁰⁾	83,4	63,7	6,3	13,4	1 115,3	155,6	579,4	213,5	322,4	4 720,8	1 139,4	860,8	2 720,6
2012 jaan ⁽⁰⁾	84,5	65,1	6,1	13,3	1 151,5	178,3	603,7	223,2	324,5	4 722,4	1 150,1	851,5	2 720,9
Tehingud													
2011	1,1	1,9	1,1	-2,0	-24,1	12,8	-19,9	-10,2	6,0	51,1	21,7	-27,0	56,4
2011 III kv	7,6	7,5	0,0	0,0	31,1	25,2	26,7	1,0	3,3	9,9	-11,4	0,3	21,0
2011 IV kv	-15,0	-15,2	1,0	-0,8	-57,0	-22,6	-55,9	4,5	-5,7	-31,1	-33,6	-8,8	11,3
2011 nov dets	-2,5	-2,4	0,0	-0,1	-28,7	-25,4	-26,3	6,6	-9,0	3,4	1,9	-4,0	5,4
2012 jaan ⁽⁰⁾	-9,5	-10,2	1,0	-0,3	-49,5	-31,2	-48,4	-1,7	0,6	-37,5	-35,1	-4,6	2,2
2012 jaan ⁽⁰⁾	1,3	1,5	-0,2	0,0	37,1	22,7	25,5	9,8	1,8	5,6	12,2	-8,4	1,8
Kasvumäärad													
2011	1,1	2,6	21,7	-13,3	-2,1	8,9	-3,3	-4,9	1,9	1,1	1,9	-3,0	2,1
2011 III kv	9,9	15,2	-7,0	-8,1	4,5	20,2	6,4	-4,5	7,1	1,6	4,1	-3,7	2,3
2011 IV kv	1,1	2,6	21,7	-13,3	-2,1	8,9	-3,3	-4,9	1,9	1,1	1,9	-3,0	2,1
2011 nov dets	0,4	3,7	-8,3	-11,4	0,4	8,9	0,2	-2,0	2,5	1,6	3,8	-3,1	2,2
2012 jaan ⁽⁰⁾	1,1	2,6	21,7	-13,3	-2,1	8,9	-3,3	-4,9	1,9	1,1	1,9	-3,0	2,1
2012 jaan ⁽⁰⁾	-2,7	-2,1	19,6	-13,4	2,1	25,2	1,5	3,3	2,5	0,7	0,8	-3,6	2,2

3. Laenu kodumajapidamistele³

	Kokku	Tarbimislaenu				Eluasemelaeu				Muud laenu				
		Kokku	Kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku	Kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku	Kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Füüsilisest isikust ettevõtjad	11	12	13	14
Bilansiline jääk														
2011	5 242,8	628,4	140,9	183,8	303,8	3 784,3	14,5	56,6	3 713,2	830,0	419,7	142,7	87,5	599,8
2011 III kv	5 274,9	629,7	138,6	186,3	304,8	3 809,8	14,4	56,6	3 738,8	835,4	409,7	147,5	87,9	600,1
2011 IV kv	5 242,8	628,4	140,9	183,8	303,8	3 784,3	14,5	56,6	3 713,2	830,0	419,7	142,7	87,5	599,8
2011 nov dets	5 243,1	627,0	137,7	184,6	304,7	3 777,3	14,4	56,8	3 706,2	838,7	410,0	150,5	87,2	601,0
2012 jaan ⁽⁰⁾	5 242,8	628,4	140,9	183,8	303,8	3 784,3	14,5	56,6	3 713,2	830,0	419,7	142,7	87,5	599,8
2012 jaan ⁽⁰⁾	5 236,3	624,4	140,1	182,5	301,8	3 781,9	14,2	56,7	3 711,0	830,0	418,6	143,2	87,3	599,6
Tehingud														
2011	80,6	-12,6	-4,1	-6,5	-2,0	85,1	-0,2	2,7	82,6	8,1	8,8	-6,1	-2,4	16,6
2011 III kv	4,5	-4,6	-2,4	-0,8	-1,4	13,1	-0,2	1,2	12,2	-4,1	-1,3	-5,8	-0,8	2,6
2011 IV kv	-12,5	-0,8	1,9	-2,1	-0,7	-8,9	0,3	0,4	-9,6	-2,8	10,1	-4,7	-0,1	2,1
2011 nov dets	8,5	-2,0	-1,2	-0,4	-0,4	4,0	0,0	0,3	3,7	6,4	1,6	4,6	-0,1	2,0
2012 jaan ⁽⁰⁾	-0,1	1,8	3,1	-0,9	-0,4	6,0	0,4	-0,1	5,6	-7,9	9,9	-7,8	0,3	-0,4
2012 jaan ⁽⁰⁾	-4,8	-3,2	-0,7	-0,6	-1,8	-2,1	-0,3	0,0	-1,9	0,5	-0,9	0,6	-0,1	0,0
Kasvumäärad														
2011	1,6	-2,0	-2,8	-3,5	-0,7	2,3	-1,7	5,1	2,3	1,0	2,1	-4,1	-2,7	2,8
2011 III kv	2,9	-1,9	-2,0	-3,6	-0,8	3,9	-3,2	0,5	3,9	2,3	0,0	-0,1	-3,7	3,8
2011 IV kv	1,6	-2,0	-2,8	-3,5	-0,7	2,3	-1,7	5,1	2,3	1,0	2,1	-4,1	-2,7	2,8
2011 nov dets	2,1	-2,2	-3,5	-3,7	-0,7	3,0	-4,0	0,3	3,0	1,6	-0,6	-1,4	-3,5	3,2
2012 jaan ⁽⁰⁾	1,6	-2,0	-2,8	-3,5	-0,7	2,3	-1,7	5,1	2,3	1,0	2,1	-4,1	-2,7	2,8
2012 jaan ⁽⁰⁾	1,3	-1,6	-1,3	-2,9	-0,9	1,9	-1,1	5,5	1,8	1,1	2,4	-3,0	-2,2	2,7

Allikas: EKP.

¹ Rahaloomeasutuste sektor, v.a euroüsteem; sektorite liigituse aluseks on ESA 95.

² Andmed viitavad euroala muutuvale struktuurile. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

³ Kaasa arvatud kodumajapidamisi teenindavad mittetulundusühingud.

2.4 Rahaloomeasutuste antud laenude jaotus^{1, 2}

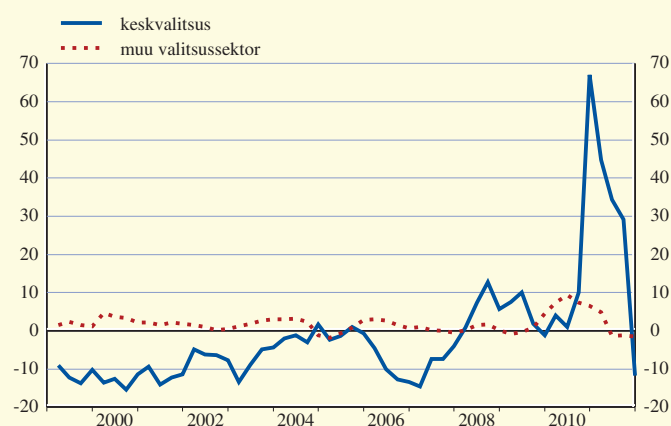
(mln EUR ja aastakasvud; sesoonselt kohandamata; bilansiline jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga; tehingud perioodil)

4. Laenuid valitsussektorile ja euroalavälisetele residentidele

	Valitsussektor					Euroalavälised residentid				
	Kokku	Keskvalitsus	Muu valitsussektor			Kokku	Pangad ³	Mittepangad		
			Piirkondlik valitsus	Kohalik omavalitsus	Sotsiaalkindlustusfondid			Kokku	Valitsussektor	Muu
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Bilansiline jääk										
2010	1 221,8	397,5	225,2	553,0	46,1	2 963,0	2 010,9	952,1	49,5	902,6
2011 ^(a)	1 160,0	348,1	221,9	567,7	21,8	3 019,8	2 021,4	998,4	62,6	935,8
2011 I kv	1 188,8	359,4	229,6	557,8	41,9	2 934,4	1 957,5	976,9	54,5	922,4
II kv	1 152,7	346,4	223,4	555,9	27,0	3 006,5	2 012,0	994,5	60,1	934,4
III kv	1 145,8	343,5	224,0	553,7	24,7	3 155,0	2 132,4	1 022,7	62,7	960,0
IV kv ^(a)	1 160,0	348,1	221,9	567,7	21,8	3 019,8	2 021,4	998,4	62,6	935,8
Tehingud										
2010	207,2	156,3	14,9	24,1	11,9	6,3	8,3	-2,3	0,6	-3,0
2011 ^(a)	-58,2	-46,3	-0,1	11,1	-23,4	15,2	-27,1	42,2	13,1	29,1
2011 I kv	-28,2	-34,3	4,4	4,9	-3,2	56,3	0,2	56,1	6,9	49,1
II kv	-36,5	-13,0	-6,5	-2,1	-14,9	44,5	21,8	22,7	6,1	16,6
III kv	-7,1	-3,3	0,6	-2,0	-2,4	65,5	58,9	6,3	1,4	5,0
IV kv ^(a)	13,5	4,3	1,4	10,3	-3,0	-151,0	-108,0	-42,9	-1,3	-41,6
Kasvumäärad										
2010	20,6	67,1	7,1	4,6	35,1	0,6	0,5	-0,1	0,8	-0,2
2011 ^(a)	-4,8	-11,7	-0,1	2,0	-51,9	0,6	-1,2	4,5	27,0	3,2
2011 I kv	14,3	44,7	9,6	3,4	0,6	0,6	-0,7	2,3	16,3	1,5
II kv	7,1	34,4	-1,1	1,4	-38,6	2,6	0,5	6,6	30,4	5,4
III kv	6,2	29,1	0,0	1,8	-43,3	5,2	4,0	7,4	24,6	6,4
IV kv ^(a)	-4,8	-11,7	-0,1	2,0	-51,9	0,6	-1,2	4,5	27,0	3,2

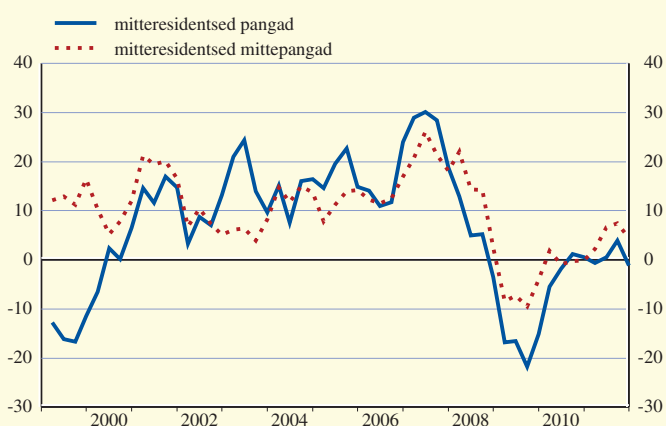
J7 Laenuid valitsussektorile²

(aastakasvud; sesoonselt kohandamata)

J8 Laenuid euroalavälisetele residentidele²

(aastakasvud; sesoonselt kohandamata)

Allikas: EKP.

¹ Rahaloomeasutuste sektor, v.a eurosüsteem; sektorite liigituse aluseks on ESA 95.

² Andmed viitavad euroala muutuvale struktuurile. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

³ Käesolevas tabelis tähendab termin „pank” rahaloomeasutusega sarnast liiki asutust, mis asub väljaspool euroala.

2.5 Rahaloomeasutustesse paigutatud hoiuste jaotus^{1, 2}

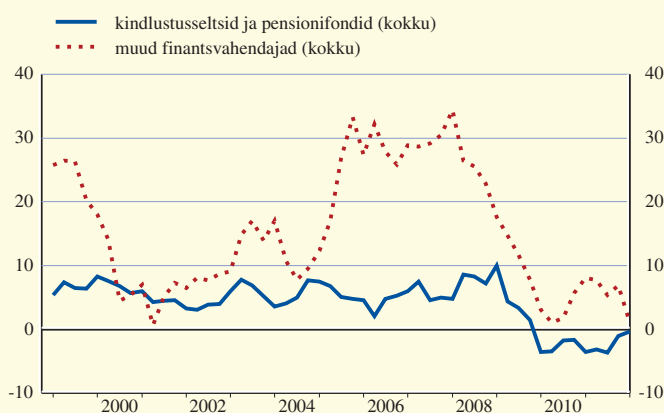
(mld EUR ja aastased kasvumäärad; bilansiline jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga; tehingud perioodil)

1. Finantsvahendajate hoiused

	Kindlustusettevõtted ja pensionifondid						Muud finantsvahendajad								
	Kokku	Üleöö- hoiused	Lepingulise täht- ajaga		Lõpetatavad ette- teatamistähtajaga		Repo- tehingud	Kokku	Üleöö- hoiused	Lepingulise täht- ajaga		Lõpetatavad ette- teatamistähtajaga		Repo- tehingud	kesksete osa- pooltega
			Kuni 2 aastat	Üle 2 aasta	Kuni 3 kuud	Üle 3 kuu				Kuni 2 aastat	Üle 2 aasta	Kuni 3 kuud	Üle 3 kuu		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Bilansiline jääk															
2010	716,9	84,6	79,3	528,3	2,6	0,3	21,9	2 168,3	358,5	305,7	1 132,6	10,7	0,5	360,3	255,0
2011	704,3	92,1	79,9	512,7	4,0	0,2	15,5	2 220,5	389,8	284,9	1 190,8	14,7	0,5	339,8	259,8
2011 III kv	718,0	88,4	85,0	520,2	3,6	0,2	20,6	2 313,1	382,6	308,8	1 167,4	11,4	0,5	442,4	339,4
2011 IV kv	704,3	92,1	79,9	512,7	4,0	0,2	15,5	2 220,5	389,8	284,9	1 190,8	14,7	0,5	339,8	259,8
2011 okt	721,4	93,2	85,2	520,3	3,8	0,2	18,7	2 298,4	382,0	295,4	1 187,9	10,9	0,4	421,7	325,4
2011 nov	707,3	88,4	79,7	517,9	4,2	0,2	16,9	2 282,1	395,6	287,9	1 182,3	19,1	0,4	396,7	304,0
2011 dets	704,3	92,1	79,9	512,7	4,0	0,2	15,5	2 220,5	389,8	284,9	1 190,8	14,7	0,5	339,8	259,8
2012 jaan ⁽³⁾	719,8	108,9	83,4	509,4	4,0	0,2	13,7	2 249,8	415,6	272,1	1 189,5	12,7	0,3	359,6	269,9
Tehingud															
2010	-26,5	-3,3	-8,4	-16,6	0,2	0,0	1,6	156,9	45,1	-37,6	52,8	-8,0	0,4	104,2	-
2011	-2,2	11,7	4,2	-18,3	1,1	-0,1	-0,9	24,0	28,8	-29,1	20,8	3,9	0,1	-0,5	5,3
2011 III kv	13,9	3,3	12,8	-3,9	0,4	0,0	1,3	89,9	10,3	8,6	7,3	-1,1	0,2	64,7	49,3
2011 IV kv	-12,6	3,6	-5,2	-10,5	0,1	0,0	-0,7	-95,7	4,6	-24,7	23,4	3,3	0,1	-102,3	-79,8
2011 okt	5,7	5,0	0,3	0,1	0,1	0,0	0,2	-10,3	0,6	-11,4	21,4	-0,5	0,0	-20,4	-13,9
2011 nov	-16,4	-4,8	-5,6	-6,8	0,2	0,0	0,6	-21,2	12,0	-9,1	-4,3	8,2	0,0	-28,0	-21,6
2011 dets	-2,0	3,5	0,1	-3,8	-0,2	0,0	-1,4	-64,2	-8,1	-4,2	6,3	-4,4	0,1	-53,9	-44,3
2012 jaan ⁽³⁾	15,6	16,9	3,6	-3,3	0,1	0,0	-1,7	31,0	26,2	-12,5	-0,5	-2,0	-0,2	19,9	9,6
Kasvumäärad															
2010	-3,6	-3,4	-9,6	-3,0	9,7	-	7,8	8,1	14,4	-11,1	4,9	-48,5	-	41,1	-
2011	-0,3	14,4	5,6	-3,5	43,3	-	-5,2	1,1	8,0	-9,3	1,7	36,1	-	-0,2	2,0
2011 III kv	-1,0	4,3	-0,6	-2,3	28,7	-	8,1	6,9	1,5	-0,2	2,6	2,8	-	33,8	47,7
2011 IV kv	-0,3	14,4	5,6	-3,5	43,3	-	-5,2	1,1	8,0	-9,3	1,7	36,1	-	-0,2	2,0
2011 okt	0,5	10,3	3,7	-1,7	37,2	-	2,0	7,7	3,3	-8,8	5,3	-3,0	-	39,3	58,9
2011 nov	-0,4	4,6	4,8	-2,6	45,2	-	13,1	2,5	3,7	-11,1	2,0	79,6	-	13,1	17,2
2011 dets	-0,3	14,4	5,6	-3,5	43,3	-	-5,2	1,1	8,0	-9,3	1,7	36,1	-	-0,2	2,0
2012 jaan ⁽³⁾	0,0	17,5	9,5	-4,0	39,2	-	-18,0	3,8	8,7	-10,7	2,4	16,7	-	16,4	23,4

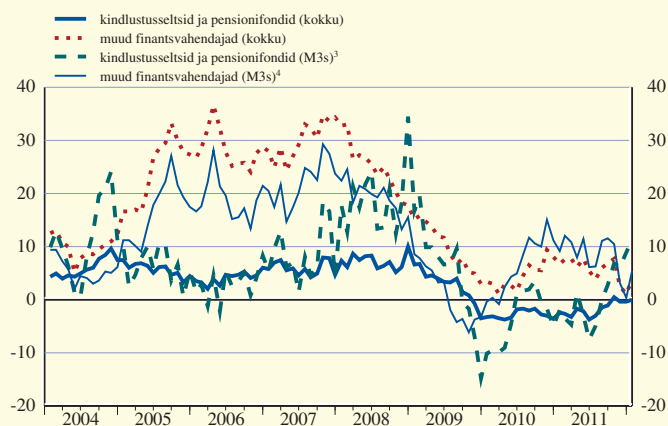
J9 Hoiused kokku sektorite lõikes²

(aastased kasvumäärad)

J10 Hoiused kokku ja M3s sisalduvad hoiused sektorite lõikes²

(aastased kasvumäärad)

Allikas: EKP.

¹ Rahaloomeasutuste sektor, v.a eurosüsteem; sektorite liigituse aluseks on ESA 95.

² Andmed viitavad euroala muutuvale struktuurile. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

³ Hõlmab hoiuseid veergudes 2, 3, 5 ja 7.

⁴ Hõlmab hoiuseid veergudes 9, 10, 12 ja 14.

2.5 Rahaloomeasutustesse paigutatud hoiuste jaotus^{1, 2}

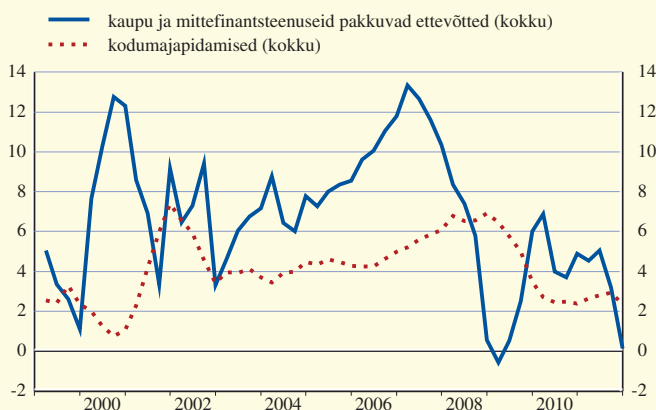
(mln EUR ja aastased kasvumäärad; bilansiline jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga; tehingud perioodil)

2. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete ja kodumajapidamiste hoiused

	Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted							Kodumajapidamised ³						
	Kokku	Üleöö- hoiused	Lepingulise tähtajaga		Lõpetatavad etteata- mistähtajaga		Repo- tehingud	Kokku	Üleöö- hoiused	Lepingulise tähtajaga		Lõpetatavad etteata- mistähtajaga		Repo- tehingud
			Kuni 2 aastat	Üle 2 aasta	Kuni 3 kuud	Üle 3 kuu				Kuni 2 aastat	Üle 2 aasta	Kuni 3 kuud	Üle 3 kuu	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Bilansiline jääk														
2010	1 670,7	1 036,4	455,5	87,2	75,8	1,5	14,2	5 739,1	2 244,5	901,0	665,0	1 788,5	110,3	29,8
2011	1 686,0	1 044,2	453,6	97,6	72,3	2,0	16,3	5 894,5	2 256,0	948,2	723,9	1 837,0	106,7	22,7
2011 III kv	1 663,6	999,2	471,0	96,7	76,5	1,7	18,5	5 835,4	2 240,9	921,9	709,8	1 820,1	109,0	33,9
2011 IV kv	1 686,0	1 044,2	453,6	97,6	72,3	2,0	16,3	5 894,5	2 256,0	948,2	723,9	1 837,0	106,7	22,7
2011 okt	1 663,8	998,3	472,1	97,3	74,5	2,0	19,6	5 833,4	2 234,6	925,5	712,0	1 820,2	108,8	32,4
2011 nov	1 654,1	999,9	459,7	97,6	75,2	2,0	19,6	5 825,4	2 222,9	934,7	713,0	1 816,6	107,2	31,0
2011 dets	1 686,0	1 044,2	453,6	97,6	72,3	2,0	16,3	5 894,5	2 256,0	948,2	723,9	1 837,0	106,7	22,7
2012 jaan ⁴	1 636,2	993,8	452,5	98,3	74,6	2,0	15,0	5 903,8	2 229,1	966,8	727,1	1 852,5	105,9	22,4
Tehingud														
2010	78,1	40,3	23,2	9,0	7,8	-0,2	-2,1	132,9	81,7	-98,9	58,7	113,6	-14,6	-7,5
2011	2,5	3,7	-2,6	8,7	-7,3	0,5	-0,5	134,8	7,7	42,5	50,7	43,5	-2,6	-7,0
2011 III kv	2,9	-17,3	17,1	1,8	-0,9	-0,4	2,6	4,6	-18,9	15,6	3,7	4,2	-0,4	0,4
2011 IV kv	21,7	46,6	-17,1	0,7	-6,5	0,3	-2,4	57,1	14,8	25,9	13,9	15,0	-1,3	-11,2
2011 okt	2,8	0,6	2,0	0,7	-1,9	0,3	1,1	-0,8	-5,7	4,2	2,2	0,2	-0,1	-1,5
2011 nov	-11,2	2,5	-12,1	0,1	-1,6	0,0	0,0	-10,0	-12,0	8,8	0,8	-5,6	-0,7	-1,4
2011 dets	30,1	43,5	-7,0	0,0	-2,9	0,0	-3,5	67,9	32,5	12,9	10,9	20,4	-0,5	-8,3
2012 jaan ⁴	-48,8	-49,7	-0,9	0,7	2,4	0,0	-1,3	9,8	-26,6	18,3	3,2	15,8	-0,7	-0,3
Kasvumäärad														
2010	4,9	4,1	5,3	11,2	11,4	-10,1	-12,8	2,4	3,8	-9,9	9,7	6,8	-11,7	-20,2
2011	0,1	0,4	-0,6	9,8	-9,3	31,4	-5,2	2,3	0,3	4,7	7,6	2,4	-2,4	-23,6
2011 III kv	3,2	0,3	8,3	12,0	-2,5	-19,9	31,2	2,9	1,5	2,4	7,5	3,4	-1,7	8,0
2011 IV kv	0,1	0,4	-0,6	9,8	-9,3	31,4	-5,2	2,3	0,3	4,7	7,6	2,4	-2,4	-23,6
2011 okt	2,6	0,5	5,2	12,7	-4,4	-2,9	44,8	2,5	0,6	2,8	7,4	3,2	-0,6	5,1
2011 nov	1,3	0,1	3,2	11,7	-9,4	-1,7	17,1	2,6	0,8	3,9	7,4	2,7	-1,7	3,9
2011 dets	0,1	0,4	-0,6	9,8	-9,3	31,4	-5,2	2,3	0,3	4,7	7,6	2,4	-2,4	-23,6
2012 jaan ⁴	0,8	0,5	1,3	9,4	-9,9	38,4	12,9	2,3	-0,3	6,6	7,2	2,4	-2,7	-25,6

J11 Hoiused kokku sektorite lõikes²

(aastased kasvumäärad)

Allikas: EKP.

¹ Rahaloomeasutuste sektor, v.a eurosüsteem; sektorite liigituse aluseks on ESA 95.

² Andmed viitavad euroala muutuvale struktuurile. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

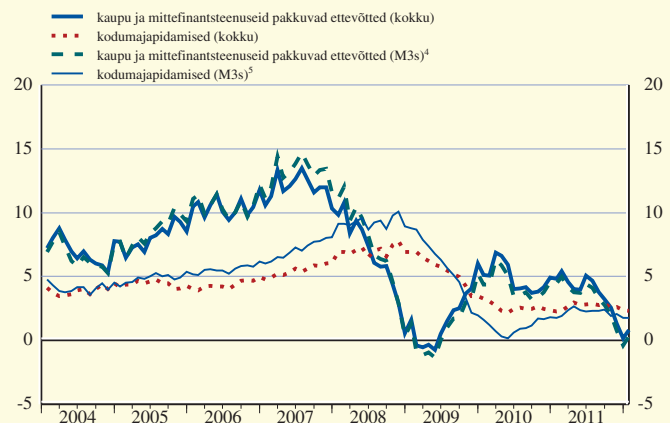
³ Hõlmab kodumajapidamisi teenindavaid mittetulundusühinguid.

⁴ Hõlmab hoiuseid veergudes 2, 3, 5 ja 7.

⁵ Hõlmab hoiuseid veergudes 9, 10, 12 ja 14.

J12 Hoiused kokku ja M3s sisalduvad hoiused sektorite lõikes²

(aastased kasvumäärad)

2.5 Rahaloomeasutustesse paigutatud hoiuste jaotus^{1, 2}

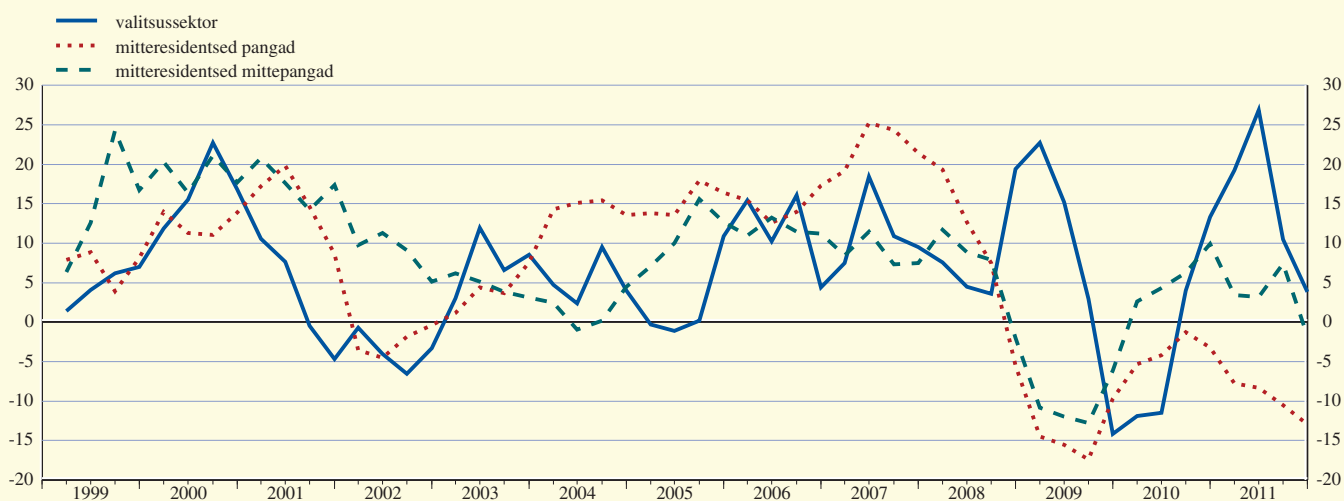
(mld EUR ja aastased kasvumäärad; bilansiline jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga; tehingud perioodil)

3. Valitsussektori ja euroalaväliste residentide hoiused

	Valitsussektor					Euroalavälised residentid				
	Kokku	Keskvalitsus	Muu valitsussektor			Kokku	Pangad ³	Mittepangad		
			Piirkondlik valitsus	Kohalik omavalitsus	Sotsiaalkindlustusfondid			Kokku	Valitsussektor	Muu
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Bilansiline jääk										
2010	427,6	196,2	47,7	109,6	74,1	3 488,8	2 492,0	996,9	45,9	950,9
2011 ⁽⁰⁾	442,7	195,5	48,6	113,5	85,2	3 152,2	2 174,7	976,2	44,2	932,0
2011 I kv	475,6	235,8	52,3	108,7	78,8	3 314,1	2 346,8	967,4	41,4	926,0
II kv	521,5	266,4	55,0	112,6	87,5	3 280,6	2 295,8	984,8	47,7	937,1
III kv	464,8	211,4	54,3	111,4	87,8	3 346,4	2 298,8	1 047,6	50,0	997,7
IV kv ⁽⁰⁾	442,7	195,5	48,6	113,5	85,2	3 152,2	2 174,7	976,2	44,2	932,0
Tehingud										
2010	49,9	47,4	4,3	-5,0	2,9	0,8	-83,9	84,7	7,5	77,1
2011 ⁽⁰⁾	16,8	3,3	0,6	2,3	10,6	-335,2	-318,7	-17,9	-2,2	-15,7
2011 I kv	50,4	43,4	4,7	-2,4	4,7	-77,2	-71,7	-5,6	-3,6	-1,9
II kv	45,7	30,9	2,7	3,9	8,2	-19,7	-41,5	21,8	6,4	15,4
III kv	-56,9	-55,1	-1,0	-1,2	0,2	-0,2	-49,8	49,6	1,4	48,3
IV kv ⁽⁰⁾	-22,3	-15,9	-5,9	2,0	-2,5	-238,1	-155,7	-83,8	-6,4	-77,4
Kasvumäärad										
2010	13,3	32,2	9,9	-4,4	4,1	0,3	-3,2	9,9	12,7	9,6
2011 ⁽⁰⁾	3,9	1,3	1,3	2,0	14,3	-9,8	-13,0	-1,7	-4,5	-1,6
2011 I kv	19,2	41,4	4,0	-1,4	9,2	-4,7	-7,8	3,4	-10,5	4,2
II kv	26,8	61,3	1,2	-2,6	14,0	-5,1	-8,3	3,2	5,0	3,1
III kv	10,5	21,6	-7,8	-1,9	17,0	-5,5	-10,5	7,4	3,3	7,6
IV kv ⁽⁰⁾	3,9	1,3	1,3	2,0	14,3	-9,8	-13,0	-1,7	-4,5	-1,6

J13 Valitsussektori ja euroalaväliste residentide hoiused²

(aastased kasvumäärad)

Allikas: EKP.

¹ Rahaloomeasutuste sektor, v.a eurosüsteem; sektorite liigituse aluseks on ESA 95.

² Andmed viitavad euroala muutuvale struktuurile. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

³ Käesolevas tabelis tähendab termin „pank” rahaloomeasutusega sarnast asutust, mis asub väljaspool euroala.

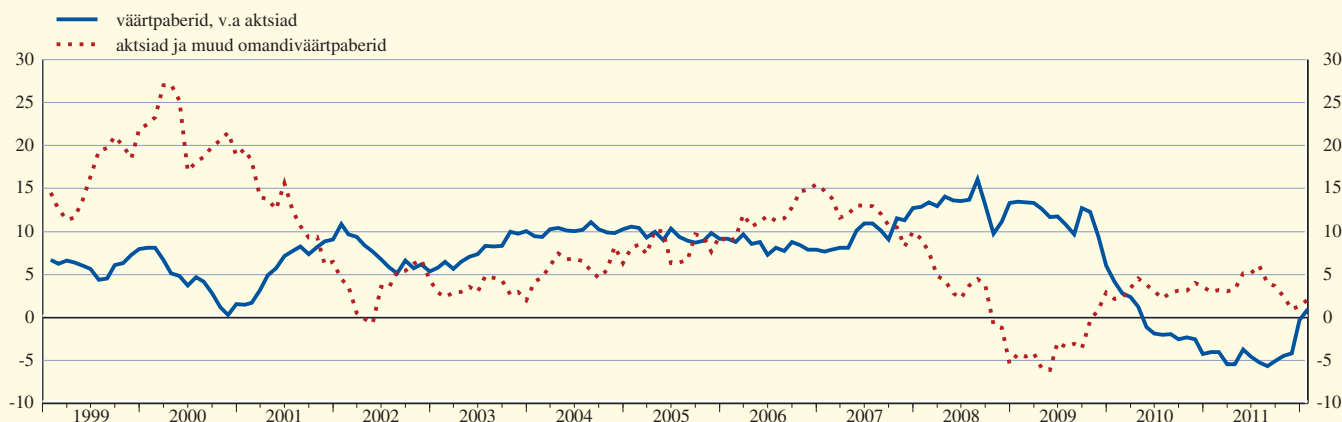
2.6 Rahaloomeasutuste väärtpaperipositsioonide jaotus^{1, 2}

(mld EUR ja aastased kasvumäärad; bilansiline jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga; tehingud perioodil)

	Väärtpaperid, v.a aktsiad								Aktsiad ja muud omandiväärtpaperid			
	Kokku	Rahaloomeasutused		Valitsussektor		Muud euroala residendid		Euroala- välised residendid	Kokku	Rahaloome- asutused	Mitterahaloome- asutused	Euroala- välised residendid
		Euro	Muu	Euro	Muu	Euro	Muu					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Bilansiline jääk												
2010	5 993,1	1 778,4	107,4	1 507,8	16,4	1 500,9	27,8	1 054,5	1 535,9	445,3	787,8	302,8
2011	5 699,3	1 763,7	87,8	1 374,6	22,9	1 489,6	28,3	932,5	1 509,0	486,9	726,5	295,5
2011 III kv	5 635,8	1 706,9	92,8	1 393,7	22,3	1 433,7	25,0	961,2	1 530,5	489,3	740,6	300,5
IV kv	5 699,3	1 763,7	87,8	1 374,6	22,9	1 489,6	28,3	932,5	1 509,0	486,9	726,5	295,5
2011 okt	5 656,2	1 710,9	93,1	1 371,9	21,9	1 494,1	25,0	939,3	1 522,9	487,3	739,3	296,3
nov	5 651,5	1 707,6	97,4	1 359,9	21,9	1 497,0	26,7	941,0	1 522,3	486,5	741,7	294,1
dets	5 699,3	1 763,7	87,8	1 374,6	22,9	1 489,6	28,3	932,5	1 509,0	486,9	726,5	295,5
2012 jaan ⁽⁰⁾	5 761,1	1 779,9	88,6	1 424,8	23,3	1 497,3	23,8	923,4	1 529,7	497,3	736,3	296,1
Tehingud												
2010	-268,8	-167,1	-6,9	42,8	-2,0	10,2	-14,8	-131,0	54,4	28,2	5,2	20,9
2011	-20,1	45,9	8,0	3,5	5,5	-20,9	0,4	-62,5	20,2	61,2	-34,7	-6,3
2011 III kv	-47,9	37,1	0,3	-43,4	0,3	-6,7	-0,7	-34,8	-13,6	17,2	-23,2	-7,6
IV kv	83,4	66,5	0,5	-7,3	-0,2	36,6	2,3	-15,1	-12,1	6,3	-14,9	-3,5
2011 okt	24,5	3,4	2,4	-13,7	0,2	40,6	0,6	-9,0	-10,6	-2,2	-4,7	-3,7
nov	-4,8	2,8	1,9	3,7	-0,9	2,6	1,0	-15,9	4,8	0,5	5,1	-0,7
dets	63,6	60,3	-3,8	2,7	0,5	-6,6	0,8	9,8	-6,3	8,1	-15,3	1,0
2012 jaan ⁽⁰⁾	103,1	26,1	3,1	52,3	-0,1	12,2	-3,6	13,0	20,6	10,2	9,6	0,7
Kasvumäärad												
2010	-4,3	-8,5	-5,5	2,9	-11,1	0,7	-35,4	-11,1	3,6	6,5	0,6	7,5
2011	-0,3	2,7	7,8	0,2	33,8	-1,4	0,8	-6,4	1,3	14,0	-4,6	-2,1
2011 III kv	-5,1	-4,9	8,0	-1,0	24,9	-4,3	-16,8	-13,0	3,6	13,4	-1,0	1,0
IV kv	-0,3	2,7	7,8	0,2	33,8	-1,4	0,8	-6,4	1,3	14,0	-4,6	-2,1
2011 okt	-4,5	-2,2	6,8	-8,2	49,8	-0,1	-6,2	-10,6	2,4	12,6	-2,3	-0,4
nov	-4,2	-3,0	6,7	-5,2	28,8	-2,2	1,0	-9,4	0,9	11,8	-3,8	-2,8
dets	-0,3	2,7	7,8	0,2	33,8	-1,4	0,8	-6,4	1,3	14,0	-4,6	-2,1
2012 jaan ⁽⁰⁾	0,9	4,6	11,5	2,9	21,7	0,1	-9,4	-7,7	2,1	16,2	-4,9	-0,2

J14 Rahaloomeasutuste väärtpaperipositsioonid²

(aastased kasvumäärad)

Allikas: EKP.

¹ Rahaloomeasutuste sektor, v.a eurosüsteem; sektorite liigituse aluseks on ESA 95.

² Andmed viitavad euroala muutuvale struktuurile. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

2.7 Rahaloomeasutuste valikuliste bilansikirjete jaotus vääringute kaupa^{1, 2}

(protsent kogusummast; bilansiline jääk mld EUR; perioodi lõpp)

1. Laenud, võlaväärtpaberid ja hoised

	Rahaloomeasutused ³							Mitterahaloomeasutused						
	Kõigi vääringute bilansiline jääk	Euro ⁴	Muud vääringud				Kõigi vääringute bilansiline jääk	Euro ⁴	Muud vääringud					
			Kokku	USD	JPY	CHF			GBP	Kokku	USD	JPY	CHF	GBP
Laenud														
<i>Euroala residentidele</i>														
2009	5 916,1	-	-	-	-	-	-	11 785,6	96,2	3,8	1,9	0,2	1,0	0,4
2010	5 515,2	-	-	-	-	-	-	12 247,8	96,0	4,0	2,1	0,2	1,1	0,4
2011 III kv	6 003,8	-	-	-	-	-	-	12 441,9	96,1	3,9	1,9	0,3	1,1	0,4
IV kv ⁽⁶⁾	6 166,0	-	-	-	-	-	-	12 322,2	96,2	3,8	1,9	0,3	1,1	0,4
<i>Euroalaväliste residentidele</i>														
2009	1 914,9	45,8	54,2	29,4	2,7	2,9	12,6	906,8	40,0	60,0	42,1	1,2	3,7	8,0
2010	2 010,9	44,9	55,1	30,7	2,9	3,2	11,6	952,1	39,9	60,1	42,8	1,4	3,7	6,7
2011 III kv	2 132,4	44,2	55,8	34,7	2,8	3,3	9,0	1 022,7	40,0	60,0	41,3	2,2	3,3	7,0
IV kv ⁽⁶⁾	2 021,4	44,5	55,5	35,6	2,5	2,7	9,3	998,4	38,2	61,8	41,2	2,6	3,3	7,8
Väärtpaberid, v.a aktsiad														
<i>Emiteeritud euroala residentide poolt</i>														
2009	2 079,9	94,8	5,2	3,1	0,2	0,3	1,4	2 980,2	98,1	1,9	1,2	0,2	0,1	0,3
2010	1 885,8	94,3	5,7	3,3	0,1	0,3	1,7	3 052,9	98,6	1,4	0,8	0,1	0,1	0,4
2011 III kv	1 799,8	94,8	5,2	2,6	0,1	0,3	1,8	2 874,8	98,4	1,6	0,9	0,2	0,1	0,4
IV kv ⁽⁶⁾	1 851,5	95,3	4,7	2,5	0,1	0,3	1,5	2 915,4	98,2	1,8	1,0	0,2	0,1	0,4
<i>Emiteeritud euroalaväliste residentide poolt</i>														
2009	552,1	55,3	44,7	27,1	0,4	0,5	14,6	595,6	35,3	64,7	37,9	4,3	0,9	15,3
2010	545,9	49,9	50,1	27,6	0,3	0,5	16,8	508,5	33,6	66,4	40,3	3,9	0,9	13,5
2011 III kv	478,8	54,7	45,3	21,8	0,3	0,4	17,1	482,4	32,5	67,5	39,2	6,0	0,8	12,5
IV kv ⁽⁶⁾	457,3	56,4	43,6	21,1	0,3	0,3	16,0	475,1	32,2	67,8	39,7	5,6	0,7	13,6
Hoised														
<i>Euroala residentide hoiustatud</i>														
2009	6 281,6	92,9	7,1	4,4	0,3	1,2	0,7	10 187,4	97,0	3,0	1,9	0,2	0,1	0,4
2010	5 774,9	92,9	7,1	4,1	0,3	1,3	0,8	10 722,6	97,1	2,9	1,9	0,2	0,1	0,4
2011 III kv	6 084,4	92,2	7,8	4,6	0,3	1,4	0,8	10 995,0	97,0	3,0	2,0	0,2	0,1	0,4
IV kv ⁽⁶⁾	6 319,3	92,1	7,9	5,1	0,2	1,3	0,7	10 948,0	97,0	3,0	2,0	0,1	0,1	0,4
<i>Euroalaväliste residentide hoiustatud</i>														
2009	2 532,8	49,2	50,8	34,2	1,8	2,2	9,6	836,7	53,5	46,5	31,4	1,1	1,7	7,5
2010	2 492,0	52,1	47,9	31,8	2,2	1,8	8,6	996,9	58,8	41,2	29,3	1,2	1,4	5,1
2011 III kv	2 298,8	57,1	42,9	26,9	2,1	1,8	7,8	1 047,6	59,1	40,9	28,6	1,5	1,7	4,6
IV kv ⁽⁶⁾	2 174,7	59,2	40,8	25,6	2,1	1,8	7,3	976,2	56,1	43,9	30,0	2,0	1,5	5,1

2. Euroala rahaloomeasutuste poolt emiteeritud võlaväärtpaberid

	Kõigi vääringute bilansiline jääk	Euro ⁴	Muud vääringud				
			Kokku	USD	JPY	CHF	GBP
2009	5 168,3	83,3	16,7	8,8	1,6	1,9	2,5
2010	5 082,6	81,6	18,4	9,7	1,8	2,1	2,5
2011 III kv	5 180,3	81,8	18,2	9,7	1,7	2,1	2,5
IV kv ⁽⁶⁾	5 236,8	82,0	18,0	9,4	1,7	2,0	2,6

Allikas: EKP.

¹ Rahaloomeasutuste sektor, v.a eurostüsteem; sektorite liigituse aluseks on ESA 95.

² Andmed viitavad euroala muutuvale koosseisule. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

³ Euroalaväliste residentide puhul tähendab mõiste „rahaloomeasutus“ euroala rahaloomeasutusega sarnast liiki asutust.

⁴ Hõlmab kirjeid, mis on väljendatud eurole vastavas riigi vääringus.

2.8 Euroala investeerimisfondide koondbilans¹

(mln EUR; bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga; tehingud perioodi jooksul)

1. Varad

	Kokku	Hoiused ja laenuõuded	Väärtpaberid, v.a aktsiad	Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid (v.a investeerimis- ja rahaturufondide osakud)	Investeerimis- ja rahaturufondide osakud	Mittefinantsvarad	Muud varad (sh tuletisinstrumendid)
	1	2	3	4	5	6	7
Bilansiline jääk							
2011 juuni	6 352,7	390,6	2 386,8	1 958,6	886,8	224,9	505,0
juuli	6 436,4	394,8	2 420,6	1 944,0	891,6	226,5	558,8
aug	6 193,8	411,8	2 383,1	1 736,9	840,3	227,9	593,8
sept	6 073,8	420,9	2 383,1	1 632,8	830,9	229,5	576,6
okt	6 171,5	422,2	2 369,7	1 735,8	845,4	228,4	570,1
nov	6 076,4	418,7	2 344,4	1 703,7	827,7	229,0	552,9
dets ⁽⁹⁾	6 208,5	417,8	2 503,5	1 733,2	839,2	230,8	484,0
Tehingud							
2011 II kv	68,9	5,6	38,2	25,9	12,3	5,8	-18,9
III kv	-4,8	29,0	-21,2	-41,9	-15,8	2,8	42,2
IV kv ⁽⁹⁾	-191,3	-33,2	-11,0	-26,4	-10,5	2,0	-112,2

2. Kohustused

	Kokku	Laenu- ja saadud hoiused	Investeerimisfondide emiteeritud osakud			Euroalaväliste residentide hoitavad	Muud kohustused (sh tuletisinstrumendid)
			Kokku	Euroala residentide hoitavad			
				Investeerimisfondid			
	1	2	3	4	5	6	7
Bilansiline jääk							
2011 juuni	6 352,7	121,0	5 790,3	4 466,8	672,6	1 323,5	441,4
juuli	6 436,4	122,3	5 826,4	4 465,8	674,3	1 360,5	487,7
aug	6 193,8	128,7	5 545,9	4 268,5	623,2	1 277,4	519,2
sept	6 073,8	125,1	5 417,7	4 163,7	604,2	1 254,0	531,0
okt	6 171,5	125,7	5 527,6	4 233,0	616,2	1 294,6	518,2
nov	6 076,4	127,0	5 443,7	4 151,8	597,8	1 291,8	505,8
dets ⁽⁹⁾	6 208,5	116,1	5 660,5	4 253,3	614,1	1 407,2	431,8
Tehingud							
2011 II kv	68,9	-2,9	79,0	25,8	9,6	53,3	-7,3
III kv	-4,8	6,4	-44,1	-54,8	-31,0	10,7	32,8
IV kv ⁽⁹⁾	-191,3	-13,8	-47,3	-59,2	-2,6	12,7	-130,2

3. Investeerimispoliitika ja fondi liigi alusel jaotatud investeerimisfondide emiteeritud osakud

	Kokku	Fondid investeerimispoliitika alusel					Fondid liigi alusel			Memokirje-rahaturufondid
		Võlakirjafondid	Aktsiafondid	Segafondid	Kinnisvarafondid	Riskikapitalifondid	Muud fondid	Avatud fondid	Kinnised fondid	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Bilansiline jääk										
2011 mai	5 861,2	1 825,3	1 729,6	1 438,2	271,2	114,5	482,5	5 775,6	85,6	1 090,1
juuni	5 790,3	1 812,5	1 689,6	1 424,5	272,5	112,5	478,8	5 703,5	86,8	1 047,5
juuli	5 826,4	1 837,0	1 674,6	1 434,3	287,0	116,1	477,4	5 737,7	88,6	1 032,5
aug	5 545,9	1 807,5	1 495,3	1 381,7	286,2	114,0	461,2	5 457,4	88,4	1 060,3
sept	5 417,7	1 786,2	1 414,0	1 387,7	286,5	119,0	424,3	5 328,5	89,2	1 066,9
okt	5 527,6	1 789,1	1 504,0	1 406,3	289,5	115,6	423,1	5 445,4	82,3	1 051,6
nov	5 443,7	1 758,0	1 473,5	1 384,4	289,1	118,7	419,8	5 360,7	83,0	1 083,5
dets ⁽⁹⁾	5 660,5	1 920,7	1 496,7	1 402,7	292,9	122,1	425,4	5 575,1	85,5	991,9
Tehingud										
2011 juuni	8,8	2,1	2,1	1,5	2,8	-0,3	0,6	6,8	2,0	-36,9
juuli	36,9	12,2	5,8	2,6	13,3	1,9	1,0	35,4	1,5	-20,0
aug	-49,0	-13,9	-23,0	-10,7	0,8	-0,2	-1,9	-49,0	0,0	32,8
sept	-32,0	-16,4	-11,1	-4,0	1,1	0,6	-2,1	-32,2	0,3	-12,2
okt	-16,7	1,2	-2,6	-5,8	1,2	-0,7	-10,0	-10,0	-6,6	-5,7
nov	-21,7	-8,8	-8,5	-5,7	-0,1	0,1	1,3	-22,3	0,6	19,1
dets ⁽⁹⁾	-8,9	0,9	-6,4	-3,2	2,6	-0,3	-2,5	-11,0	2,1	0,7

Allikas: EKP.

¹ V.a rahaturufondid (näidatud tabeli 3 veerus 10 (memokirje)). Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

2.9 Emiteerija alusel jaotatud investeerimisfondide¹ hoitavad väärtpaberid

(mln EUR; bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga; tehingud perioodi jooksul)

1. Väärtpaberid, v.a aktsiad

	Euroala							Ülejäänud maailm			
	Kokku	Rahaloome- asutused	Valitsussektor	Muud finants- vahendajad	Kindlustus- seltsid ja pensionifondid	Kaup ja mittefinants- teenuseid pakkuvad ettevõtted	Euroalavälised ELi liikmes- riigid	USA	Jaapan		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Bilansiline jääk											
2011 I kv	2 354,9	1 430,3	383,4	675,7	200,2	5,6	165,5	924,5	246,5	354,5	14,1
II kv	2 386,8	1 429,8	386,3	671,3	196,3	5,8	170,1	957,0	252,3	358,6	17,8
III kv	2 383,1	1 413,6	380,5	682,1	184,1	4,7	162,1	969,4	252,4	369,7	18,7
IV kv ⁽⁴⁾	2 503,5	1 422,5	391,0	673,9	185,5	4,5	167,5	1 081,0	270,4	436,8	20,4
Tehingud											
2011 II kv	38,2	-0,4	1,7	-3,5	-1,6	0,4	2,7	37,0	8,2	7,7	3,6
III kv	-21,2	-16,8	-5,9	1,3	-7,6	-0,3	-4,2	-4,4	6,0	-4,1	5,3
IV kv ⁽⁴⁾	-11,0	-1,1	3,1	-6,9	-1,3	-0,3	4,2	-8,3	-4,4	-6,7	-0,4

2. Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid (v.a investeerimis- ja rahaturufondide osakud)

	Euroala							Ülejäänud maailm			
	Kokku	Rahaloome- asutused	Valitsussektor	Muud finants- vahendajad	Kindlustus- seltsid ja pensionifondid	Kaup ja mittefinants- teenuseid pakkuvad ettevõtted	Euroalavälised ELi liikmes- riigid	USA	Jaapan		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Bilansiline jääk											
2011 I kv	1 973,7	782,8	89,2	-	41,7	26,2	625,7	1 191,0	167,2	365,2	71,1
II kv	1 958,6	773,6	84,5	-	41,2	26,1	621,9	1 185,0	166,4	362,8	77,0
III kv	1 632,8	615,8	53,3	-	35,8	20,4	506,3	1 017,0	141,8	323,7	72,5
IV kv ⁽⁴⁾	1 733,2	636,8	51,1	-	36,4	21,5	527,7	1 096,4	154,7	356,6	71,2
Tehingud											
2011 II kv	25,9	-0,9	-0,6	-	1,3	0,3	-2,0	26,8	2,9	8,5	6,9
III kv	-41,9	-8,8	-4,9	-	-0,7	0,2	-3,4	-33,0	-5,1	-11,8	-3,2
IV kv ⁽⁴⁾	-26,4	-9,4	-1,7	-	-2,3	0,4	-5,9	-17,0	-0,9	-12,0	0,9

3. Investeerimis- ja rahaturufondide osakud

	Euroala							Ülejäänud maailm			
	Kokku	Rahaloome- asutused ²	Valitsussektor	Muud finants- vahendajad	Kindlustus- seltsid ja pensionifondid	Kaup ja mittefinants- teenuseid pakkuvad ettevõtted	Euroalavälised ELi liikmes- riigid	USA	Jaapan		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Bilansiline jääk											
2011 I kv	882,9	746,3	78,0	-	668,3	-	-	136,6	22,6	41,7	0,5
II kv	886,8	752,0	79,4	-	672,6	-	-	134,8	22,1	42,8	0,5
III kv	830,9	698,7	94,5	-	604,2	-	-	132,2	20,1	42,6	0,5
IV kv ⁽⁴⁾	839,2	709,2	95,1	-	614,1	-	-	130,0	20,8	40,5	0,6
Tehingud											
2011 II kv	12,3	10,8	1,2	-	9,6	-	-	1,5	0,3	1,3	0,0
III kv	-15,8	-15,1	15,9	-	-31,0	-	-	-0,8	-0,5	-0,4	0,0
IV kv ⁽⁴⁾	-10,5	-2,1	0,5	-	-2,6	-	-	-8,4	-0,8	-4,4	-0,1

Allikas: EKP.

¹ V.a rahaturufondid. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

² Investeerimisfondide osakuid (v.a rahaturufondide osakuid) emiteerivad muud finantsvahendajad. Rahaturufondide osakuid emiteerivad rahaloomeasutused.

2.10 Euroala finantsvahendusettevõtete koondbilans

(mld EUR; bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga; tehingud perioodi jooksul)

	Kokku	Hoised ja laenu- nõuded	Väärtpaperistatud laenu						Väljastatud väljaspool euroala	Väärt- papierid, v.a aktsiad	Muu väärt- papieris- tatud vara	Aktsiad ja muud omandi- väärt- papierid	Muud varad
			Kokku	Väljastatud euroalal				Valitsus- sektor					
				Rahaloomeasutused		Muud finants- vahendajad, kindlustus- selsid ja pen- sionifondid	Kaupu ja mittefinants- teenuseid pakkuvad ettevõtted						
				Jätkuvalt raha- loomeasutuse bilansis ¹									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Bilansiline jääk													
2010 III kv	2 287,1	350,3	1 469,7	1 161,2	582,4	148,7	23,5	6,3	130,0	259,0	100,3	41,4	66,4
IV kv	2 353,0	373,8	1 525,8	1 226,2	606,4	140,5	22,4	6,0	130,8	250,5	92,5	41,9	68,6
2011 I kv	2 255,3	351,4	1 484,5	1 185,1	595,3	142,5	21,8	5,9	129,2	241,6	89,0	36,3	52,4
II kv	2 216,4	340,1	1 461,2	1 167,0	585,5	144,7	20,4	5,2	123,9	232,5	88,6	35,7	58,3
III kv	2 202,1	321,7	1 465,6	1 180,7	590,5	142,8	20,5	5,1	116,3	232,5	86,9	37,8	57,6
IV kv	2 269,5	324,6	1 530,3	1 244,8	583,1	147,8	20,8	4,8	112,0	228,9	90,0	36,8	58,8
Tehingud													
2010 IV kv	45,8	24,6	24,7	30,8	-	-5,0	-1,4	-0,4	0,6	-5,4	-0,9	-0,6	3,4
2011 I kv	-95,2	-25,0	-39,9	-44,3	-	5,3	-0,3	-0,1	-0,5	-9,9	-2,4	-5,1	-12,8
II kv	-43,1	-11,2	-25,6	-21,5	-	1,9	-0,7	-0,3	-5,0	-7,9	0,0	0,0	1,7
III kv	-23,7	-18,4	3,2	13,2	-	-2,1	-0,1	0,0	-7,8	-2,2	-2,1	-1,1	-3,1
IV kv	67,1	3,1	63,0	62,2	-	4,2	0,3	-0,4	-3,4	-3,4	2,3	-1,0	3,2

2. Kohustused

	Kokku	Laenu ja saadud hoised	Emiteeritud võlaväärtpaperid			Kapital ja reservid	Muud kohustused
			Kokku	Kuni 2 aastat	Üle 2 aasta		
1	2	3	4	5	6	7	
Bilansiline jääk							
2010 III kv	2 287,1	121,9	1 946,7	82,5	1 864,2	43,4	175,1
IV kv	2 353,0	136,5	1 970,6	89,3	1 881,2	42,8	203,1
2011 I kv	2 255,3	135,1	1 884,4	79,6	1 804,7	36,3	199,5
II kv	2 216,4	135,9	1 840,5	77,9	1 762,5	35,2	204,9
III kv	2 202,1	134,1	1 823,6	75,0	1 748,6	34,7	209,6
IV kv	2 269,5	150,3	1 881,3	78,8	1 802,4	34,0	203,9
Tehingud							
2010 IV kv	45,8	16,0	24,8	5,7	19,1	-2,1	7,1
2011 I kv	-95,2	-1,1	-83,3	-10,1	-73,2	-6,0	-4,8
II kv	-43,1	1,4	-47,6	-5,7	-41,8	-0,8	3,8
III kv	-23,7	-2,2	-23,0	-3,3	-19,6	-1,7	3,2
IV kv	67,1	16,5	58,6	5,3	53,3	-1,1	-6,9

3. Euroala rahaloomeasutuste väljastatud väärtpaperistatud laenu ja väärtpaperid (v.a aktsiad)

	Euroala rahaloomeasutuste väljastatud väärtpaperistatud laenu							Väärtpaperid, v.a aktsiad						
	Kokku	Laenuvõtmine euroalal				Kindlustusseltsid ja pensionifondid	Valitsussektor	Laenuvõtmine väljaspool euroala	Kokku	Euroalal residendid				Euroala- välised residendid
		Kodu- maja- pidamised	Kaupu ja mitte- finantsteenuseid pakkuvad ettevõtted	Muud finants- vahendajad	Finants- vahendus- ettevõtted					Kokku	Raha- loome- asutused	Mitterahaloomeasutused	Finants- vahendus- ettevõtted	
Bilansiline jääk														
2010 III kv	1 161,2	830,4	220,0	19,2	0,3	7,0	32,1	259,0	139,2	47,3	91,9	38,3	119,8	
IV kv	1 226,2	853,9	251,5	18,1	0,2	7,1	43,5	250,5	130,3	45,5	84,8	36,3	120,1	
2011 I kv	1 185,1	803,6	261,2	17,9	0,2	7,2	36,2	241,6	124,3	42,3	82,0	36,5	117,4	
II kv	1 167,0	788,6	253,1	19,3	0,4	9,8	37,5	232,5	124,2	41,0	83,2	35,4	108,4	
III kv	1 180,7	795,4	256,0	18,6	0,4	9,6	34,8	232,5	122,3	42,1	80,1	33,8	110,2	
IV kv	1 244,8	828,2	262,2	18,5	0,2	6,6	35,3	228,9	120,2	40,4	79,7	33,0	108,1	
Tehingud														
2010 IV kv	30,8	16,6	14,3	-1,6	-0,1	0,1	2,1	-5,4	-5,3	-1,1	-4,2	-2,4	-0,2	
2011 I kv	-44,3	-52,2	3,2	-0,4	0,0	0,0	-1,7	-9,9	-5,7	-3,1	-2,7	-0,1	-4,2	
II kv	-21,5	-20,8	0,2	0,8	0,2	2,6	-3,9	-7,9	0,4	-0,4	0,7	-0,7	-8,3	
III kv	13,2	6,2	1,4	-0,7	0,0	-0,2	-1,2	-2,2	-3,1	-0,2	-2,9	-1,2	1,0	
IV kv	62,2	32,2	6,1	-0,8	-0,1	-3,0	0,2	-3,4	-1,6	-1,6	0,0	-0,2	-1,8	

Allikas: EKP.

¹ Euroala finantsvahendusettevõtete abil väärtpaperistatud laenu, mis on jätkuvalt asjakohase rahaloomeasutuse bilansis, st neid ei ole sealt eemaldatud. Laenu rahaloomeasutuse bilansist eemaldamine või eemaldamata jätmine sõltub asjakohastest raamatupidamiseskirjadest. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

2.11 Euroala kindlustusseltside ja pensionifondide koondbilanss

(mld EUR; bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga)

1. Varad

	Kokku	Sularaha ja hoiused	Laenu	Väärtpaberid, v.a aktsiad	Aktsiad ja muud omandi- väärtpaberid	Investeeringis- fondide osakud	Rahaturu- fondide osakud	Kindlustus- preemiate ettemaksed ja rahuldamata nõuete reserv	Muud debitoorseid/ kreditoorseid võlgnevused ja tuletis- instrumendid	Mittefinants- varad
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2008 IV kv	6 158,6	800,7	478,6	2 292,9	819,1	1 088,2	93,9	245,7	184,8	154,5
2009 I kv	6 188,0	797,2	493,7	2 361,0	785,6	1 071,9	101,6	244,1	176,2	156,7
II kv	6 329,9	782,8	487,7	2 384,4	818,9	1 200,3	89,7	248,6	162,1	155,3
III kv	6 517,3	784,2	483,4	2 424,9	792,4	1 377,3	86,0	252,0	163,2	153,8
IV kv	6 642,1	786,9	477,9	2 462,8	804,3	1 456,7	86,4	256,2	158,1	152,8
2010 I kv	6 864,3	784,5	486,3	2 575,8	815,3	1 534,1	83,4	267,1	169,4	148,4
II kv	6 891,1	785,5	488,9	2 613,5	792,7	1 518,4	79,8	272,1	190,2	150,1
III kv	7 060,3	783,2	498,0	2 698,8	807,4	1 559,7	75,3	272,9	215,1	149,9
IV kv	6 978,8	774,1	501,6	2 642,2	823,1	1 579,1	65,3	271,8	170,0	151,5
2011 I kv	7 050,6	775,1	499,7	2 676,3	826,6	1 602,0	63,5	279,0	174,3	154,1
II kv	7 073,9	778,4	506,8	2 691,8	830,6	1 605,3	66,8	269,5	171,8	153,0
III kv	7 060,5	793,6	498,8	2 714,4	780,2	1 553,4	74,6	267,4	225,2	152,9

2. Väärtpaberid, v.a aktsiad

	Kokku	Emiteeritud euroala residentide poolt					Emiteeritud euroalaväliste residentide poolt	
		Kokku	Rahaloomeasutused	Valitsussektor	Muud finants- vahendajad	Kindlustusseltsid ja pensionifondid		Kaup ja mitte- finantsteenuseid pakkuvad ettevõtted
	1	2	3	4	5	6	7	8
2008 IV kv	2 292,9	1 874,6	505,9	1 014,0	207,0	11,4	136,4	418,3
2009 I kv	2 361,0	1 939,5	531,1	1 040,5	218,3	13,5	136,1	421,5
II kv	2 384,4	1 987,6	541,7	1 060,8	231,2	15,0	139,0	396,8
III kv	2 424,9	2 021,7	552,6	1 086,7	229,4	15,1	137,8	403,2
IV kv	2 462,8	2 053,6	543,8	1 114,4	239,3	16,7	139,5	409,2
2010 I kv	2 575,8	2 157,9	578,5	1 184,6	231,7	16,2	146,9	417,9
II kv	2 613,5	2 190,3	581,7	1 196,8	244,3	16,6	150,9	423,1
III kv	2 698,8	2 271,6	593,4	1 242,3	264,1	19,5	152,4	427,2
IV kv	2 642,2	2 218,7	594,3	1 215,0	236,1	17,7	155,5	423,5
2011 I kv	2 676,3	2 260,2	617,3	1 208,6	261,9	19,0	153,5	416,0
II kv	2 691,8	2 266,7	638,0	1 229,6	223,5	16,1	159,5	425,1
III kv	2 714,4	2 289,6	640,4	1 236,2	235,6	17,4	160,1	424,8

3. Kohustused ja netovara

	Kohustused								Netoväärtus	
	Kokku	Saadud laenu	Väärtpaberid, v.a aktsiad	Aktsiad ja muud omandi- väärtpaberid	Kindlustustehnilised reservid					Muud debitoorseid/ kreditoorseid võlgnevused ja tuletis- instrumendid
					Kokku	Kodumaja- pidamiste elukindlustus- reservi netoväärtus	Kodumaja- pidamiste pensionifondi reservide netoväärtus	Kindlustus- preemiate ettemaksed ja rahuldamata nõuete reserv		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2008 IV kv	6 123,7	348,8	31,7	422,1	5 178,6	2 909,2	1 445,8	823,6	142,6	34,8
2009 I kv	6 129,8	347,8	31,8	378,6	5 228,6	2 927,5	1 460,2	841,0	142,9	58,2
II kv	6 215,9	321,6	33,1	395,1	5 325,5	3 005,5	1 477,4	842,6	140,6	114,1
III kv	6 363,7	303,8	36,1	440,0	5 438,6	3 094,8	1 501,7	842,2	145,1	153,6
IV kv	6 441,3	284,6	39,5	436,2	5 527,8	3 168,6	1 519,8	839,3	153,3	200,8
2010 I kv	6 622,5	293,6	39,5	455,4	5 676,6	3 255,9	1 560,2	860,5	157,5	241,7
II kv	6 661,4	298,9	40,9	427,9	5 733,7	3 281,4	1 589,1	863,2	160,0	229,7
III kv	6 774,7	315,0	39,8	435,7	5 829,0	3 338,9	1 629,5	860,5	155,2	285,6
IV kv	6 816,8	284,5	42,3	444,6	5 895,6	3 381,8	1 651,3	862,4	149,8	162,0
2011 I kv	6 919,1	304,2	40,1	459,7	5 965,0	3 414,1	1 664,5	886,3	150,0	131,5
II kv	6 933,4	305,6	43,2	447,4	5 987,2	3 437,1	1 674,4	875,6	149,9	140,6
III kv	6 892,2	311,4	42,4	401,5	5 972,6	3 422,1	1 678,9	871,6	164,3	168,3

Allikas: EKP.

EUROALA KONTOD

3.1 Integreeritud majandus- ja finantskontod institutsionaalsete sektorite kaupa (mld EUR)

Kasutamine	2011 III kv	Euroala	Kodumaja- pidamised	Kaupu ja mitte- finantsteenuseid pakkuvad ettevõtted	Finants- asutused	Valitsussektor	Välismaailm
Väliskonto							
Kaupade ja teenuste eksport							584
<i>Kaubandusbilanss¹</i>							-20
Tulukonto loomine							
Kogulisandväärtes (baashinnad)							
Tootemaksud ilma tootmissubsiidiumideta							
Sisemajanduse koguprodukt (turuhinnad)							
Töötajatele makstav hüvitis		1 108	115	701	56	235	
Muud maksud ilma tootmissubsiidiumideta		27	6	14	4	4	
Põhivara kulum		362	97	206	11	49	
<i>Tegevuse netoülejääk ja segatulu¹</i>		600	284	279	37	-1	
Esmaste tulude konto jaotamine							
Tegevuse netoülejääk ja segatulu							
Töötajatele makstav hüvitis							6
Tootemaksud ilma tootmissubsiidiumideta							
Omanditulu		667	39	249	308	71	104
Intressimaksud		399	37	74	217	71	55
Muu omanditulu		268	2	175	91	0	49
<i>Riiklik netotulu¹</i>		1 979	1 588	129	49	214	
Tulukonto teisene jaotamine							
Riiklik netotulu							
Sissetuleku, vara jms pealt tasutavad maksud		266	210	46	9	0	2
Sotsiaalkindlustusmaksed		428	428				1
Sotsiaaltoetused, v.a mitterahalised sotsiaaltoetused		457	1	17	33	405	1
Muud jooksevülekanded		184	68	23	45	49	10
Kahjukindlustuspreemiad netoväärtuses		43	33	9	1	1	2
Kahjukindlustusnõuded		43			43		1
Muud		98	35	14	1	48	8
<i>Kasutatav netotulu¹</i>		1 954	1 421	72	56	404	
Tulukonto kasutamine							
Kasutatav netotulu							
Lõpptarbimiskulutused		1 850	1 365			484	
Individaalsed tarbimiskulutused		1 665	1 365			300	
Kollektiivsed tarbimiskulutused		184				184	
Kohandus kodumajapidamiste netovara muutusega pensionifondide reservides		16	0	0	16	0	0
<i>Netosääst / jooksev väliskonto¹</i>		104	71	72	41	-80	1
Kapitalikonto							
Netosääst / jooksev väliskonto							
Kapitali kogumahutus		468	148	255	11	54	
Kapitali kogumahutus põhivarasse		455	145	245	11	54	
Muutused varudes ja varade soetamises ilma realiseerimiskuludeta		13	3	10	0	0	
Põhivara kulum							
Mittetoodeatud mittefinantsvarade soetamine ilma realiseerimiskuludeta		0	-1	0	0	0	0
Kapitaliülekanded		30	9	1	2	19	5
Kapitalimaksud		6	6	1	0		0
Muud kapitaliülekanded		24	3	0	2	19	5
<i>Netolaenuandmine (+)/-võtmine (-) kapitalikonto arvel¹</i>		1	21	37	39	-97	-1
Statistiline lahknevus		0	-15	15	0	0	0

Allikad: EKP ja Eurostat.

¹ Tasakaalustavate kirjete arvutamist on käsitletud tehnilistes märkustes.

3.1 Integreeritud majandus- ja finantskontod institutsionaalsete sektorite kaupa (järg)

(mld EUR)

Ressursid	2011 III kv	Euroala	Kodumaja- pidamised	Kaupu ja mittefinants- teenuseid pakkuvad ettevõtted	Finants- asutused	Valitsussektor	Välismaailm
Väliskonto							
Kaupade ja teenuste import							564
<i>Kaubandusbilanss</i>							
Tulukonto loomine							
Kogulisandväärtes (baashinnad)		2 097	502	1 200	108	287	
Tootemaksud ilma tootmissubsiidiumideta		240					
Sisemajanduse koguprodukt (turuhinnad) ²		2 338					
Töötajatele makstav hüvitis							
Muud maksud ilma tootmissubsiidiumideta							
Põhivara kulum							
<i>Tegevuse netoülejääk ja segatulu</i>							
Esmaste tulude konto jaotamine							
Tegevuse netoülejääk ja segatulu		600	284	279	37	-1	
Töötajatele makstav hüvitis		1 109	1 109				4
Tootemaksud ilma tootmissubsiidiumideta		267				267	1
Omanditulu		671	233	99	319	19	100
Intressimaksud		391	62	49	269	10	63
Muu omanditulu		280	172	49	50	9	37
<i>Riiklik netotulu</i>							
Tulukonto teisene jaotamine							
Riiklik netotulu		1 979	1 588	129	49	214	
Sissetuleku, vara jms pealt tasutavad maksud		267				267	1
Sotsiaalkindlustusmaksud		428	1	17	50	360	1
Sotsiaaltoetused, v.a mitterahalised sotsiaaltoetused		455	455				3
Muud jooksevülekanDED		160	85	12	45	18	35
Kahjukindlustuspreemiad netoväärtuses		43			43		2
Kahjukindlustusnõuded		43	35	7	1	0	2
Muud		74	50	5	0	18	32
<i>Kasutatav netotulu</i>							
Tulukonto kasutamine							
Kasutatav netotulu		1 954	1 421	72	56	404	
Lõpptarbimiskulutused							
Individaalsed tarbimiskulutused							
Kollektiivsed tarbimiskulutused							
Kohandus kodumajapidamiste netovara muutusega pensionifondide reservides		16	16				0
<i>Netosääst / jooksev väliskonto</i>							
Kapitalikonto							
Netosääst / jooksev väliskonto		104	71	72	41	-80	1
Kapitali kogumahutus							
Kapitali kogumahutus põhivarasse							
Muutused varudes ja varade soetamises ilma realiseerimiskuludeta							
Põhivara kulum		362	97	206	11	49	
Mittetoetud mittefinantsvarade soetamine ilma realiseerimiskuludeta							
KapitaliülekanDED		32	9	16	1	7	3
Kapitalimaksud		6				6	0
Muud kapitaliülekanDED		26	9	16	1	1	3
<i>Netolaenuandmine (+)/-võtmise (-) kapitalikonto arvel</i>							
Statistiline lahknevus							

Allikad: EKP ja Eurostat.

² Sisemajanduse koguprodukt on kõigi sisemajandussektorite kogulisandväärtes, millele on liidetud toodete pealt tasutavad netomaksud (maksud ilma subsiidiumideta).

3.1 Integreeritud majandus- ja finantskontod institutsionaalsete sektorite kaupa (järg)

(mln EUR)

Varad	Euroala	Koduma- japida- mised	Kaupu ja mittefinants- teenuseid pakkuvad ettevõtted	Rahaloome- asutused	Muud finants- vahendajad	Kindlustus- seltsid ja pensionifondid	Valitsus- sektor	Välismaailm
2011 III kv								
Algbilanss, finantsvarad								
Finantsvarad kokku		18 903	16 948	32 249	15 364	6 834	3 874	16 763
Rahakuld ja Rahvusvahelise Valuutafondi arvestusühikud				412				
Sularaha ja hoiused		6 708	1 901	9 114	2 364	805	787	3 572
Lühiajalised võlaväärtpaberid		57	76	464	317	47	32	714
Pikaajalised võlaväärtpaberid		1 371	244	5 973	2 436	2 659	442	3 824
Laenud		80	3 132	13 430	3 588	472	545	1 900
<i>neist pikaajalised</i>		59	1 796	10 308	2 560	352	463	.
Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid		4 397	7 901	1 912	6 383	2 469	1 363	6 033
Noteeritud aktsiad		829	1 413	370	2 154	572	262	.
Noteerimata aktsiad ja muud omandiväärtpaberid		2 204	6 078	1 242	3 233	297	933	.
Avatud investeerimisfondide osakud		1 364	410	300	996	1 600	168	.
Kindlustustehniline reserv		5 815	178	3	0	230	4	241
Muud debitoorsed võlgnevused ja tuletisinstrumentid		476	3 516	941	276	152	701	479
<i>Netofinantsväärtus</i>								
Finantskonto, tehingud finantsvaradega								
Tehingud finantsvaradega kokku		28	195	1 340	50	54	-27	118
Rahakuld ja Rahvusvahelise Valuutafondi arvestusühikud				0				0
Sularaha ja hoiused		12	19	1 140	92	26	-86	31
Lühiajalised võlaväärtpaberid		-3	4	47	-3	7	0	-18
Pikaajalised võlaväärtpaberid		-10	7	-15	-62	-15	-5	19
Laenud		0	93	53	55	-3	-15	38
<i>neist pikaajalised</i>		0	27	-140	30	0	-2	.
Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid		-17	69	0	-32	43	13	8
Noteeritud aktsiad		6	40	1	-69	3	3	.
Noteerimata aktsiad ja muud omandiväärtpaberid		8	34	10	56	3	14	.
Avatud investeerimisfondide osakud		-30	-5	-11	-19	37	-4	.
Kindlustustehniline reserv		24	0	0	0	-1	0	-3
Muud debitoorsed võlgnevused ja tuletisinstrumentid		22	4	114	0	-3	66	43
<i>Tehingutest tulenevad muutused netofinantsväärtuses</i>								
Muud muutused finantskontos, finantsvarades								
Muud muutused finantsvarades kokku		-466	-840	61	-340	-113	-46	8
Rahakuld ja Rahvusvahelise Valuutafondi arvestusühikud				57				
Sularaha ja hoiused		9	5	94	0	2	0	73
Lühiajalised võlaväärtpaberid		-2	3	-1	4	0	-1	21
Pikaajalised võlaväärtpaberid		-43	-16	43	11	21	2	172
Laenud		-1	11	41	21	-1	0	24
<i>neist pikaajalised</i>		-1	2	19	13	0	0	.
Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid		-406	-823	-155	-383	-137	-58	-283
Noteeritud aktsiad		-182	-231	-71	-302	-52	-45	.
Noteerimata aktsiad ja muud omandiväärtpaberid		-145	-561	-79	-34	-7	-3	.
Avatud investeerimisfondide osakud		-79	-31	-5	-46	-78	-9	.
Kindlustustehniline reserv		-13	0	0	0	2	0	2
Muud debitoorsed võlgnevused ja tuletisinstrumentid		-10	-20	-18	6	0	11	-1
<i>Muud muutused netofinantsväärtuses</i>								
Lõppbilanss, finantsvarad								
Finantsvarad kokku		18 466	16 303	33 651	15 074	6 776	3 800	16 889
Rahakuld ja Rahvusvahelise Valuutafondi arvestusühikud				469				
Sularaha ja hoiused		6 728	1 925	10 348	2 456	833	700	3 676
Lühiajalised võlaväärtpaberid		52	83	510	318	54	31	717
Pikaajalised võlaväärtpaberid		1 318	235	6 001	2 385	2 666	439	4 015
Laenud		79	3 237	13 524	3 664	468	530	1 961
<i>neist pikaajalised</i>		58	1 825	10 187	2 603	352	461	.
Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid		3 974	7 146	1 758	5 968	2 375	1 318	5 758
Noteeritud aktsiad		652	1 222	301	1 782	523	220	.
Noteerimata aktsiad ja muud omandiväärtpaberid		2 066	5 551	1 173	3 254	293	943	.
Avatud investeerimisfondide osakud		1 255	374	284	932	1 559	155	.
Kindlustustehniline reserv		5 827	177	3	0	231	4	240
Muud debitoorsed võlgnevused ja tuletisinstrumentid		488	3 499	1 037	282	149	777	521
<i>Netofinantsväärtus</i>								

Allikas: EKP.

3.1 Integreeritud majandus- ja finantskontod institutsionaalsete sektorite kaupa (järg)
(mln EUR)

Kohustused	Euroala	Koduma- japida- mised	Kaupu ja mittefinants- teenuseid pakkuvad ettevõtted	Raha- loome- asutused	Muud finants- vahendajad	Kindlustus- selsid ja pensionifondid	Valitsus- sektor	Välismaailm
2011 III kv								
Algbilanss, kohustused								
Kohustused kokku		6 670	26 813	31 393	14 736	6 891	9 218	14 801
Rahakuld ja Rahvusvahelise Valuutafondi arvestusühikud								
Sularaha ja hoiused			30	22 301	21	0	259	2 640
Lühiajalised võlaväärtpaberid			82	623	78	1	687	235
Pikaajalised võlaväärtpaberid			799	4 540	2 738	33	6 002	2 838
Laenud		6 152	8 564		3 376	270	1 706	3 079
<i>neist pikaajalised</i>		5 784	6 077		1 855	121	1 401	.
Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid		7	13 364	2 691	8 389	423	6	5 577
Noteeritud aktsiad			3 914	489	250	122	0	.
Noteerimata aktsiad ja muud omandiväärtpaberid		7	9 451	1 155	2 552	300	6	.
Avatud investeerimisfondide osakud				1 048	5 587			.
Kindlustustehniline reserv		35	335	70	1	6 029	1	
Muud kreditoorsed võlgnevused ja tuletisinstrumentid		476	3 638	1 168	133	135	558	431
<i>Netofinantsväärtus¹</i>	-1 550	12 233	-9 865	856	628	-57	-5 345	
Finantskonto, kohustustega seotud tehingud								
Kohustustega seotud tehingud kokku		22	143	1 288	100	18	69	118
Rahakuld ja Rahvusvahelise Valuutafondi arvestusühikud								
Sularaha ja hoiused			-1	1 148	12	0	3	72
Lühiajalised võlaväärtpaberid			11	6	-10	0	15	11
Pikaajalised võlaväärtpaberid			3	-17	-7	0	-35	-24
Laenud		16	40		96	6	28	35
<i>neist pikaajalised</i>		24	25		43	-2	27	.
Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid		0	54	27	23	1	0	-20
Noteeritud aktsiad			4	17	3	1	0	.
Noteerimata aktsiad ja muud omandiväärtpaberid		0	50	9	75	0	0	.
Avatud investeerimisfondide osakud			0	-55				.
Kindlustustehniline reserv		0	0	2	0	17	0	
Muud kreditoorsed võlgnevused ja tuletisinstrumentid		6	34	122	-13	-6	58	44
<i>Tehingutest tulenevad muutused netofinantsväärtuses¹</i>	1	6	53	52	-50	36	-97	-1
Muud muutused kontos, kohustustes								
Muud muutused kohustustes kokku		6	-1 435	-2	-367	-83	90	-2
Rahakuld ja Rahvusvahelise Valuutafondi arvestusühikud								
Sularaha ja hoiused			0	117	0	0	0	66
Lühiajalised võlaväärtpaberid			0	10	0	0	0	15
Pikaajalised võlaväärtpaberid			27	64	-32	-1	97	36
Laenud		1	13		42	-1	1	38
<i>neist pikaajalised</i>		2	1		14	-1	1	.
Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid		0	-1 461	-200	-379	-45	0	-159
Noteeritud aktsiad			-776	-158	-68	-25	0	.
Noteerimata aktsiad ja muud omandiväärtpaberid		0	-685	-61	0	-20	0	.
Avatud investeerimisfondide osakud				19	-311			.
Kindlustustehniline reserv		0	0	0	0	-9	0	
Muud kreditoorsed võlgnevused ja tuletisinstrumentid		4	-14	8	3	-28	-7	3
<i>Muud muutused netofinantsväärtuses¹</i>	47	-472	595	64	26	-29	-137	10
Lõppbilanss, kohustused								
Kohustused kokku		6 698	25 520	32 680	14 470	6 825	9 378	14 917
Rahakuld ja Rahvusvahelise Valuutafondi arvestusühikud								
Sularaha ja hoiused			30	23 566	32	0	262	2 778
Lühiajalised võlaväärtpaberid			94	639	68	1	702	261
Pikaajalised võlaväärtpaberid			828	4 587	2 699	32	6 064	2 850
Laenud		6 169	8 617		3 514	275	1 735	3 151
<i>neist pikaajalised</i>		5 811	6 104		1 912	118	1 429	.
Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid		7	11 958	2 518	8 033	378	6	5 398
Noteeritud aktsiad			3 142	348	185	97	0	.
Noteerimata aktsiad ja muud omandiväärtpaberid		7	8 816	1 103	2 627	279	6	.
Avatud investeerimisfondide osakud				1 067	5 221			.
Kindlustustehniline reserv		35	335	72	1	6 038	1	
Muud kreditoorsed võlgnevused ja tuletisinstrumentid		487	3 658	1 298	123	101	609	479
<i>Netofinantsväärtus¹</i>	-1 502	11 767	-9 217	971	604	-50	-5 578	

Allikas: EKP.

3.2 Euroala mittefinantskontod

(mld EUR; nelja kvartali kumuleeritud summad)

Kasutamine	2007	2008	2009	2009 IV kv– 2010 III kv	2010 I kv– 2010 IV kv	2010 II kv– 2011 I kv	2010 III kv– 2011 II kv	2010 IV kv– 2011 III kv
Tulukonto loomine								
Kogulisandväärtaus (baashinnad)								
Tootemaksud ilma tootmissubsiidiumideta								
Sisemajanduse koguprodukt (turuhinnad)								
Töötajatele makstav hüvitis	4 278	4 460	4 442	4 472	4 490	4 517	4 548	4 575
Muud maksud ilma tootmissubsiidiumideta	99	94	85	87	82	84	88	94
Põhivara kulum	1 294	1 361	1 384	1 405	1 415	1 425	1 435	1 442
<i>Tegevuse netoülejääk ja segatulu¹</i>	2 398	2 360	2 117	2 187	2 213	2 240	2 259	2 271
Esmaste tulude konto jaotamine								
Tegevuse netoülejääk ja segatulu								
Töötajatele makstav hüvitis								
Tootemaksud ilma tootmissubsiidiumideta								
Omanditulu	3 689	3 936	2 959	2 759	2 803	2 848	2 922	2 976
Intressimaksud	2 129	2 383	1 606	1 401	1 410	1 441	1 484	1 532
Muu omanditulu	1 560	1 553	1 353	1 358	1 393	1 407	1 438	1 445
<i>Riiklik netotulu¹</i>	7 773	7 807	7 538	7 680	7 733	7 797	7 862	7 920
Tulukonto teisene jaotamine								
Riiklik netotulu								
Sissetuleku, vara jms pealt tasutavad maksud	1 136	1 145	1 028	1 043	1 054	1 071	1 081	1 096
Sotsiaalkindlustusmaksud	1 596	1 671	1 676	1 689	1 699	1 708	1 717	1 733
Sotsiaaltoetused, v.a mitterahalised sotsiaaltoetused	1 586	1 657	1 774	1 813	1 821	1 826	1 831	1 837
Muud jooksevülekanded	738	771	775	779	771	771	773	772
Kahjukindlustuspreemiad netoväärtuses	183	187	181	180	180	178	178	179
Kahjukindlustusnõuded	184	188	182	180	180	179	178	179
Muud	370	395	412	419	412	414	416	415
<i>Kasutatav netotulu¹</i>	7 679	7 705	7 430	7 565	7 621	7 684	7 750	7 810
Tulukonto kasutamine								
Kasutatav netotulu								
Lõpptarbimiskulutused	6 884	7 135	7 140	7 259	7 301	7 350	7 399	7 438
Individaalsed tarbimiskulutused	6 185	6 399	6 369	6 486	6 529	6 576	6 623	6 660
Kollektiivsed tarbimiskulutused	699	737	771	773	772	774	776	778
Kohandus kodumajapidamiste netovara muutusega pensionifondide reservides	61	70	62	56	55	54	55	58
<i>Netosääst¹</i>	796	570	290	306	320	334	351	373
Kapitalikonto								
Netosääst								
Kapitali kogumahutus	2 065	2 074	1 719	1 768	1 793	1 838	1 855	1 871
Kapitali kogumahutus põhivarasse	1 990	2 011	1 763	1 761	1 773	1 799	1 814	1 828
Muutused varudes ja varade soetamises ilma realiseerimiskuludeta	75	63	-43	7	19	39	41	43
Põhivara kulum								
Mittetoetud mittefinantsvarade soetamine ilma realiseerimiskuludeta	-1	1	1	2	1	1	1	1
Kapitaliülekanded	153	152	185	221	226	214	206	164
Kapitalimaksud	24	24	34	30	25	26	25	25
Muud kapitaliülekanded	129	128	151	191	201	188	181	139
<i>Netolaenuandmine (+)/-võtmise (-) kapitalikonto arvel¹</i>	40	-135	-37	-47	-49	-70	-61	-48

Allikad: EKP ja Eurostat.

¹ Tasakaalustavate kirje arutamist on käsitletud tehnilistes märkustes.

3.2 Euroala mittefinantskontod (järg)

(mld EUR; nelja kvartali kumuleeritud summad)

Ressursid	2007	2008	2009	2009 IV kv– 2010 III kv	2010 I kv– 2010 IV kv	2010 II kv– 2011 I kv	2010 III kv– 2011 II kv	2010 IV kv– 2011 III kv
Tulukonto loomine								
Kogulisandväärtus (baashinnad)	8 069	8 275	8 028	8 151	8 200	8 265	8 329	8 382
Tootemaksud ilma tootmissubsiidiumideta	960	946	894	931	940	956	958	966
Sisemajanduse koguprodukt (turuhinnad) ²	9 029	9 221	8 922	9 082	9 139	9 221	9 288	9 347
Töötajatele makstav hüvitis								
Muud maksud ilma tootmissubsiidiumideta								
Põhivara kulum								
<i>Tegevuse netoülejääk ja segatulu</i>								
Esmaste tulude konto jaotamine								
Tegevuse netoülejääk ja segatulu	2 398	2 360	2 117	2 187	2 213	2 240	2 259	2 271
Töötajatele makstav hüvitis	4 286	4 468	4 450	4 481	4 500	4 527	4 558	4 585
Tootemaksud ilma tootmissubsiidiumideta	1 067	1 047	996	1 032	1 035	1 053	1 059	1 072
Omanditulu	3 711	3 867	2 933	2 740	2 788	2 825	2 908	2 968
Intressimaksud	2 092	2 327	1 561	1 358	1 370	1 402	1 446	1 496
Muu omanditulu	1 619	1 540	1 372	1 382	1 418	1 423	1 462	1 473
<i>Riiklik netotulu</i>								
Tulukonto teise jaotamine								
Riiklik netotulu	7 773	7 807	7 538	7 680	7 733	7 797	7 862	7 920
Sissetuleku, vara jms pealt tasutavad maksud	1 144	1 153	1 034	1 047	1 059	1 076	1 087	1 103
Sotsiaalkindlustusmaksud	1 595	1 670	1 674	1 688	1 698	1 707	1 716	1 732
Sotsiaaltoetused, v.a mitterahalised sotsiaaltoetused	1 578	1 649	1 767	1 807	1 814	1 819	1 824	1 830
Muud jooksevülekaned	644	671	669	665	662	660	662	664
Kahjukindlustuspreemiad netoväärtuses	184	188	182	180	180	179	178	179
Kahjukindlustusnõuded	180	184	178	177	176	175	175	175
Muud	280	298	309	308	306	306	309	310
<i>Kasutatav netotulu</i>								
Tulukonto kasutamine								
Kasutatav netotulu	7 679	7 705	7 430	7 565	7 621	7 684	7 750	7 810
Lõpptarbimiskulutused								
Individaalsed tarbimiskulutused								
Kollektiivsed tarbimiskulutused								
Kohandus kodumajapidamiste netovara muutusega pensionifondide reservides	61	70	62	56	55	54	55	58
<i>Netosääst</i>								
Kapitalikonto								
Netosääst	796	570	290	306	320	334	351	373
Kapitali kogumahutus								
Kapitali kogumahutus põhivarasse								
Muutused varudes ja varade soetamises ilma realiseerimiskuludeta								
Põhivara kulum	1 294	1 361	1 384	1 405	1 415	1 425	1 435	1 442
Mittetoetud mittefinantsvarade soetamine ilma realiseerimiskuludeta								
Kapitaliülekaned	168	162	194	231	236	224	215	174
Kapitalimaksud	24	24	34	30	25	26	25	25
Muud kapitaliülekaned	144	138	160	202	211	198	190	149
<i>Netolaenuandmine (+)/-võtmine (-) kapitalikonto arvel</i>								

Allikad: EKP ja Eurostat.

² Sisemajanduse koguprodukt võrdub kõigi sisemajandussektorite kogulisandväärtusega, millele on liidetud toodete pealt tasutavad netomaksud (maksud ilma subsiidiumideta).

3.3 Kodumajapidamised

(mln EUR; nelja kvartali kumuleeritud vood; bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga)

	2007	2008	2009	2009 IV kv– 2010 III kv	2010 I kv– 2010 IV kv	2010 II kv– 2011 I kv	2010 III kv – 2011 II kv	2010 IV kv– 2011 III kv
Tulu, sääst ja muutused netovaras								
Töötajatele makstav hüvitis (+)	4 286	4 468	4 450	4 481	4 500	4 527	4 558	4 585
Tegevuse kogulejääk ja segatulu (+)	1 483	1 521	1 449	1 446	1 455	1 466	1 482	1 491
Saadaolevad intressid (+)	316	351	241	213	214	221	229	238
Tasumisele kuuluvad intressid (-)	221	249	146	125	126	130	137	142
Muu saadaolev omanditulu (+)	788	785	714	704	713	726	736	748
Muu tasumisele kuuluv omanditulu (-)	10	10	10	10	10	10	10	10
Sissetuleku ja vara pealt tasutavad maksud (-)	834	872	841	844	848	858	864	873
Sotsiaalkindlustusmaksed (netosumma) (-)	1 592	1 667	1 671	1 684	1 694	1 703	1 712	1 728
Sotsiaaltoetused (netosumma) (+)	1 573	1 644	1 762	1 802	1 809	1 814	1 819	1 824
Saadaolevad jooksevülekanded (netosumma) (+)	62	70	73	72	70	69	68	69
= Kasutatav kogutulu	5 853	6 041	6 020	6 054	6 083	6 122	6 169	6 202
Lõpptarbijaskulud (-)	5 078	5 237	5 153	5 246	5 288	5 329	5 373	5 408
Muutused pensionifondide netovaras (+)	60	69	61	56	54	54	55	57
= Kogusääst	835	874	928	864	850	846	851	851
Põhivara kulum (-)	358	372	375	378	380	381	382	384
Saadaolevad kapitaliülekanded (netosumma) (+)	12	-1	10	5	10	9	9	9
Muud muutused netoväärtuses (+)	1 273	-2 040	-499	854	858	590	456	-130
= Muutused netoväärtuses	1 762	-1 539	64	1 346	1 339	1 065	934	346
Investeeringud, finantseerimine ja muutused netovaras								
Mittefinantsvarade soetamine (neto) (+)	661	646	553	554	558	565	568	574
Põhivara kulum (-)	358	372	375	378	380	381	382	384
Finantsinvesteeringute peamised kirjed (+)								
Lühiajalised varad	420	455	-13	-23	56	115	125	130
Sularaha ja hoiused	351	438	121	89	120	141	139	149
Rahaturufondide osakud	37	-9	-41	-82	-51	-38	-33	-23
Võlaväärtpaberid ¹	32	27	-93	-30	-13	11	19	4
Pikaajalised varad	156	26	516	485	407	321	280	242
Hoiused	-31	-27	85	80	56	40	50	51
Võlaväärtpaberid	86	14	28	-9	-6	37	37	57
Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid	-108	-96	179	167	130	44	12	-21
Noteeritud ja noteerimata aktsiad ning muud omandiväärtpaberid	37	72	131	109	107	55	22	22
Avatud investeerimisfondide osakud	-145	-167	48	59	23	-11	-9	-43
Elukindlustuse ja pensionifondide reservid	209	135	225	247	228	199	180	155
Finantseerimise peamised kirjed (-)								
Laenud	384	258	110	111	125	125	141	126
<i>neist euroala rahaloomeasutustelt</i>	283	83	65	135	147	170	168	149
Muud muutused varades (+)								
Mittefinantsvarad	1 224	-672	-796	762	797	619	217	330
Finantsvarad	67	-1 412	275	97	82	-14	193	-457
Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid	48	-1 158	85	-43	41	32	172	-354
Elukindlustuse ja pensionifondide reservid	8	-239	175	141	85	25	46	-37
Ülejäänud netovood (+)	-24	48	14	-39	-57	-34	75	38
= Muutused netoväärtuses	1 762	-1 539	64	1 346	1 339	1 065	934	346
Bilanss								
Mittefinantsvarad (+)	27 914	27 515	26 897	27 732	27 872	27 769	27 812	28 252
Finantsvarad (+)								
Lühiajalised varad	5 261	5 804	5 780	5 767	5 841	5 875	5 915	5 911
Sularaha ja hoiused	4 851	5 321	5 475	5 500	5 599	5 599	5 652	5 659
Rahaturufondide osakud	277	309	236	200	186	203	191	187
Võlaväärtpaberid ¹	132	174	70	68	56	73	73	64
Pikaajalised varad	12 141	10 710	11 538	11 905	12 015	12 082	12 102	11 653
Hoiused	965	915	971	1 015	1 028	1 037	1 056	1 069
Võlaväärtpaberid	1 286	1 303	1 379	1 343	1 317	1 330	1 355	1 306
Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid	5 103	3 808	4 104	4 172	4 274	4 266	4 206	3 786
Noteeritud ja noteerimata aktsiad ning muud omandiväärtpaberid	3 710	2 870	2 983	2 998	3 065	3 092	3 032	2 719
Avatud investeerimisfondide osakud	1 392	938	1 121	1 174	1 209	1 174	1 174	1 068
Elukindlustuse ja pensionifondide reservid	4 787	4 683	5 083	5 375	5 396	5 450	5 484	5 493
Ülejäänud netovaras (+)	324	324	306	301	293	280	369	372
Kohustused (-)								
Laenud	5 569	5 821	5 925	6 031	6 087	6 094	6 152	6 169
<i>neist euroala rahaloomeasutustelt</i>	4 831	4 914	4 968	5 159	5 213	5 256	5 304	5 313
= Netoväärtus	40 071	38 532	38 596	39 673	39 934	39 913	40 045	40 019

Allikad: EKP ja Eurostat.

¹ Rahaloomeasutuste väljastatud kuni kaheaastase tähtajaga väärtpaberid ja muude sektorite väljastatud kuni üheaastase tähtajaga väärtpaberid.

3.4 Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted

(mld EUR; nelja kvartali kumuleeritud vood; bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga)

	2007	2008	2009	2009 IV kv– 2010 III kv	2010 I kv– 2010 IV kv	2010 II kv– 2011 I kv	2010 III kv – 2011 II kv	2010 IV kv– 2011 III kv
Tulu ja säästud								
Kogulisandväärtus (baashinnad) (+)	4 646	4 755	4 499	4 590	4 627	4 676	4 720	4 758
Töötajatele makstav hüvitis (-)	2 711	2 833	2 774	2 788	2 804	2 827	2 854	2 876
Muud maksud ilma tootmissubsiidiumideta (-)	49	46	39	39	33	34	37	41
= Tegevuse koguülejääk (+)	1 886	1 876	1 686	1 763	1 790	1 814	1 829	1 841
Põhivara kulum (-)	725	767	783	796	802	809	816	820
= Tegevuse netoülejääk (+)	1 161	1 110	903	967	987	1 005	1 014	1 021
Saadaolev omanditulu (+)	639	637	541	520	535	540	561	571
Saadaolevad intressid	218	239	173	154	157	164	171	183
Muu saadaolev omanditulu	421	398	369	366	377	376	389	388
Tasumisele kuuluv intress ja rendihind (-)	366	421	297	260	263	269	280	292
= Ettevõtlustulu (neto) (+)	1 434	1 326	1 147	1 226	1 259	1 276	1 294	1 299
Jaotatud tulu (-)	1 002	1 023	927	915	937	954	961	969
Sissetuleku ja vara eest tasumisele kuuluvad maksud (-)	248	236	152	161	167	173	176	181
Saadaolevad sotsiaalkindlustusmaksed (+)	64	68	70	69	69	69	70	70
Tasumisele kuuluvad sotsiaaltoetused (-)	63	65	68	69	69	70	70	70
Muud tasumisele kuuluvad ülekanded (netosumma) (-)	43	48	46	46	45	45	43	43
= Netosääst	142	22	24	105	109	104	114	106
Investeeringimine, finantseerimine ja säästmine								
Mittefinantsvarade netosootamine (+)	409	369	83	142	163	196	199	209
Kapitali kogumahutus põhivarasse (+)	1 058	1 077	912	931	946	966	978	990
Põhivara kulum (-)	725	767	783	796	802	809	816	820
Muude mittefinantsvarade netosootamine (+)	76	58	-46	7	20	39	37	39
Finantsinvesteeringute peamised kirjed (+)								
Lühiajalised varad	167	72	93	26	18	20	37	-3
Sularaha ja hoiused	153	15	88	51	67	61	64	43
Rahaturufondide osakud	-20	33	40	-28	-41	-27	-20	-34
Võlaväärtpaberid ¹	34	24	-34	3	-8	-14	-7	-12
Pikaajalised varad	769	681	263	377	438	438	512	560
Hoiused	-10	36	5	-7	0	15	21	30
Võlaväärtpaberid	49	-37	17	-11	-5	10	25	27
Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid	423	337	124	130	172	176	240	268
Muud, enamasti kontsernisisesed laenu	307	344	116	265	270	236	226	235
Ülejäänud netovarad (+)	184	-41	48	82	-3	2	-1	-92
Finantseerimise peamised kirjed (-)								
Võlg	919	670	80	215	209	243	306	259
<i>neist laenuid euroala rahaloomeasutustelt</i>	537	394	-114	-35	-8	28	71	73
<i>neist võlaväärtpaberid</i>	32	48	90	71	67	45	44	46
Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid	400	310	296	226	224	235	257	242
Noteeritud aktsiad	58	6	67	36	30	29	28	29
Noteerimata aktsiad ja muud omandiväärtpaberid	342	304	230	190	195	206	229	212
Saadaolevad kapitaliülekanded (netosumma) (-)	69	75	83	79	72	70	69	67
= Netosääst	142	22	24	105	109	104	114	106
Bilanss								
Finantsvarad								
Lühiajalised varad	1 788	1 878	1 959	1 926	1 973	1 952	1 938	1 935
Sularaha ja hoiused	1 507	1 538	1 632	1 626	1 693	1 667	1 672	1 678
Rahaturufondide osakud	163	192	214	182	174	178	167	151
Võlaväärtpaberid ¹	118	148	113	119	107	107	99	105
Pikaajalised varad	10 759	9 327	10 283	10 743	11 030	11 201	11 316	10 692
Hoiused	208	247	228	242	225	225	229	247
Võlaväärtpaberid	228	184	197	206	201	222	221	212
Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid	7 984	6 248	7 078	7 289	7 540	7 682	7 733	6 996
Muud, enamasti kontsernisisesed laenu	2 339	2 648	2 779	3 007	3 064	3 072	3 132	3 237
Ülejäänud netovarad	259	210	187	180	36	134	86	48
Kohustused								
Võlg	8 651	9 340	9 453	9 632	9 641	9 660	9 780	9 875
<i>neist laenuid euroala rahaloomeasutustelt</i>	4 466	4 871	4 711	4 709	4 698	4 728	4 755	4 766
<i>neist võlaväärtpaberid</i>	648	704	827	900	887	864	881	922
Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid	14 316	11 071	12 388	12 631	13 101	13 378	13 364	11 958
Noteeritud aktsiad	5 061	2 935	3 516	3 542	3 814	3 923	3 914	3 142
Noteerimata aktsiad ja muud omandiväärtpaberid	9 255	8 136	8 872	9 090	9 287	9 455	9 451	8 816

Allikad: EKP ja Eurostat.

¹ Rahaloomeasutuste väljastatud kuni kaheaastase tähtajaga väärtpaberid ja muude sektorite väljastatud kuni üheaastase tähtajaga väärtpaberid.

3.5 Kindlustusseltsid ja pensionifondid

(mld EUR; nelja kvartali kumuleeritud vood; bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga)

	2007	2008	2009	2009 IV kv– 2010 III kv	2010 I kv– 2010 IV kv	2010 II kv– 2011 I kv	2010 III kv – 2011 II kv	2010 IV kv– 2011 III kv
Finantskonto, finantstehingud								
Finantsinvesteeringute peamised kirjed (+)								
Lühiajalised varad	23	78	-49	-4	-10	-24	-37	3
Sularaha ja hoiused	7	57	-33	6	-10	-9	-15	9
Rahaturufondide osakud	5	18	-2	-4	-6	-23	-25	-15
Võlaväärtpaberid ¹	11	3	-14	-6	5	8	3	9
Pikaajalised varad	229	126	281	261	230	215	232	199
Hoiused	47	-9	21	-12	-8	8	10	16
Võlaväärtpaberid	108	75	101	159	142	112	105	51
Laenud	-15	26	6	12	28	22	25	17
Noteeritud aktsiad	20	-7	-60	14	14	17	15	10
Noteerimata aktsiad ja muud omandiväärtpaberid	7	18	-22	-18	-13	-8	-5	2
Avatud investeerimisfondide osakud	63	24	235	106	66	64	82	103
Ülejäänud netovarad (+)	9	20	38	38	21	0	-42	-35
Finantseerimise peamised kirjed (-)								
Võlaväärtpaberid	3	4	5	2	0	0	2	3
Laenud	-2	24	-18	5	3	10	6	0
Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid	2	8	1	4	4	4	0	1
Kindlustustehniline reserv	245	130	229	279	256	209	176	140
Kodumajapidamiste elukindlustusreservi ja pensionifondi reservide netoväärtus	211	126	225	269	244	200	176	144
Kindlustuspreemiate ettemaksed ja rahuldamata nõuete reserv	34	4	4	10	12	9	0	-4
= Tehingutest tulenevad muutused netofinantsväärtuses	13	58	53	6	-24	-32	-31	24
Muud kontomuutused								
Muud muutused finantsvarades (+)								
Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid	34	-562	228	126	118	37	68	-119
Muud netovarad	-38	52	20	68	-10	-33	-12	-22
Muud muutused kohustustes (-)								
Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid	-21	-173	11	-19	-9	-9	12	-38
Kindlustustehniline reserv	30	-260	188	144	94	35	54	-18
Kodumajapidamiste elukindlustusreservi ja pensionifondi reservide netoväärtus	18	-248	185	146	97	38	58	-24
Kindlustuspreemiate ettemaksed ja rahuldamata nõuete reserv	12	-12	4	-2	-3	-3	-5	6
= Muud muutused netofinantsväärtuses	-14	-77	49	69	23	-22	-11	-85
Bilanss								
Finantsvarad (+)								
Lühiajalised varad	321	401	346	369	341	328	329	365
Sularaha ja hoiused	163	224	195	203	190	181	181	203
Rahaturufondide osakud	94	110	99	106	94	85	86	93
Võlaväärtpaberid ¹	63	67	52	60	57	62	62	69
Pikaajalised varad	5 503	5 074	5 662	5 989	5 997	6 092	6 123	6 030
Hoiused	594	599	617	610	610	624	624	630
Võlaväärtpaberid	2 203	2 269	2 446	2 637	2 575	2 628	2 643	2 650
Laenud	411	434	439	453	467	468	472	468
Noteeritud aktsiad	750	492	524	542	563	578	572	523
Noteerimata aktsiad ja muud omandiväärtpaberid	381	313	305	297	307	301	297	293
Avatud investeerimisfondide osakud	1 164	965	1 331	1 449	1 474	1 494	1 515	1 466
Ülejäänud netovarad (+)	173	241	228	294	252	257	247	279
Kohustused (-)								
Võlaväärtpaberid	20	23	31	31	33	31	33	33
Laenud	245	273	255	279	262	267	270	275
Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid	578	413	425	415	420	438	423	378
Kindlustustehniline reserv	5 295	5 165	5 582	5 916	5 932	6 005	6 029	6 038
Kodumajapidamiste elukindlustusreservi ja pensionifondi reservide netoväärtus	4 472	4 350	4 760	5 081	5 101	5 161	5 195	5 201
Kindlustuspreemiate ettemaksed ja rahuldamata nõuete reserv	822	815	822	835	831	844	835	837
= Netofinantsjõukus	-140	-159	-56	11	-57	-64	-57	-50

Allikas: EKP.

¹ Rahaloomeasutuste väljastatud kuni kaheaastase tähtajaga väärtpaberid ja muude sektorite väljastatud kuni üheaastase tähtajaga väärtpaberid.

FINANTSTURUD

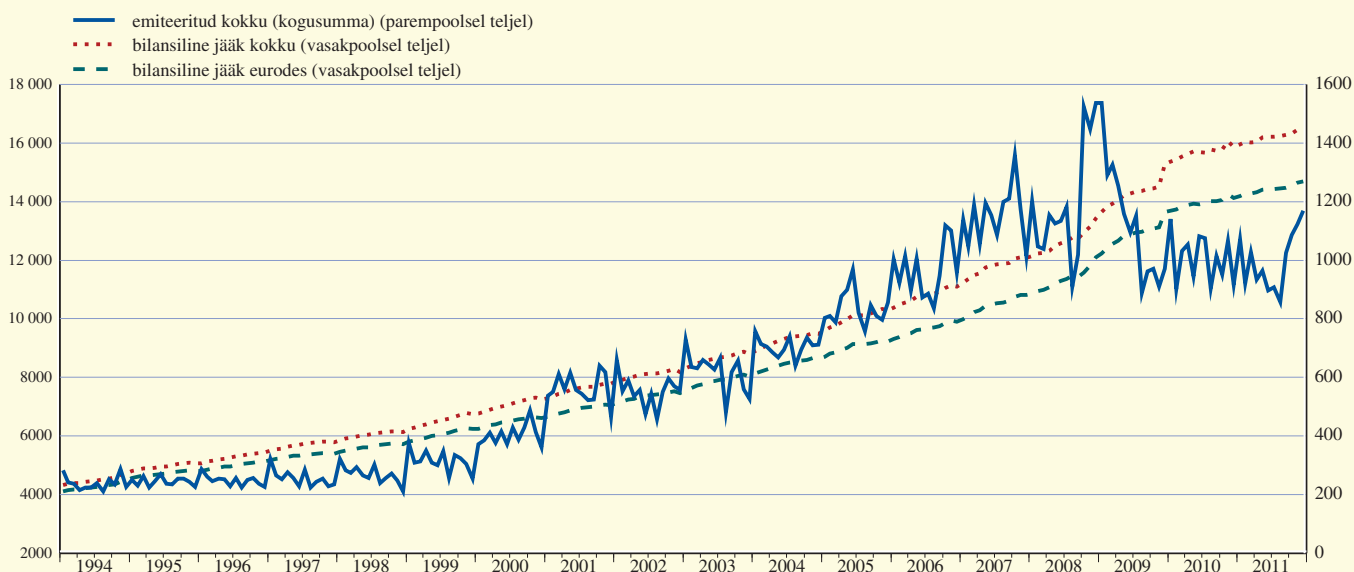
4.1 Väärtpaperite (v.a aktsiate) emiteerimine esialgse tähtaja, emitendi residentsuse ja vääringu kaupa

(mld EUR ja perioodi kasvumäärad; sesoonselt kohandatud; kuu jooksul sooritatud tehingud ja bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga; nimiväärtused)

	Kokku eurodes ¹			Euroala residentide poolt								
	Bilansiline jääk	Kogu-emissioon	Neto-emissioon	Eurodes			Kõikides vääringutes			Sesoonselt kohandatud ²		
				Bilansiline jääk	Kogu-emissioon	Neto-emissioon	Bilansiline jääk	Kogu-emissioon	Neto-emissioon	Aastased kasvumäärad	Neto-emissioon	Kuu kuu kasvumäärad
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Kokku												
2010 dets	16 292,8	876,6	-162,1	14 119,1	843,9	-144,8	15 877,7	916,4	-176,7	3,6	-56,8	4,6
2011 jaan	16 368,6	1 005,1	75,1	14 191,9	954,5	72,2	15 950,9	1 070,8	91,9	3,7	78,2	5,0
veebr	16 468,0	866,8	100,3	14 283,1	813,9	92,1	16 043,0	920,2	97,9	4,1	47,7	4,1
märts	16 466,4	986,8	-1,3	14 274,1	919,9	-8,7	16 019,1	1 027,9	0,5	3,4	10,1	3,5
apr	16 488,4	889,7	22,5	14 322,2	850,3	48,7	16 046,1	934,9	52,1	3,2	26,2	3,3
mai	16 591,6	922,5	101,6	14 414,8	865,9	90,9	16 194,5	963,7	118,1	3,6	41,7	1,8
juuni	16 624,3	851,8	32,8	14 438,9	799,9	24,1	16 213,5	896,8	24,7	3,9	50,8	3,2
juuli	16 594,1	852,1	-30,8	14 428,7	824,8	-10,9	16 225,1	906,7	-11,6	3,7	13,8	2,4
aug	16 624,0	806,2	30,1	14 459,4	771,8	31,0	16 232,5	857,7	18,7	3,3	47,4	2,4
sept	16 660,4	1 001,7	36,8	14 469,6	925,8	10,6	16 282,5	1 026,3	12,6	3,3	65,1	3,1
okt	16 712,3	1 034,5	52,6	14 548,8	992,9	79,9	16 326,9	1 086,5	70,4	3,4	60,2	3,5
nov	16 799,6	1 059,8	86,8	14 642,4	1 012,6	92,7	16 452,4	1 123,5	96,4	2,5	7,4	3,1
dets	16 849,1	1 120,6	49,4	14 689,7	1 078,2	47,3	16 529,0	1 169,3	48,7	3,9	174,5	4,6
Pikaajalised												
2010 dets	14 855,1	186,8	-39,1	12 772,6	179,6	-21,2	14 337,5	193,8	-40,9	4,8	19,6	5,6
2011 jaan	14 918,5	308,9	65,0	12 821,5	278,0	50,6	14 384,8	320,1	67,5	4,8	97,2	6,2
veebr	15 023,9	284,2	105,7	12 916,6	253,2	95,5	14 472,4	285,1	92,1	5,0	42,8	5,6
märts	15 034,5	313,5	11,1	12 933,8	277,4	17,7	14 465,7	311,6	15,1	4,3	20,7	5,1
apr	15 087,9	303,3	53,7	12 998,1	278,4	64,6	14 512,0	308,9	67,8	4,3	48,4	4,8
mai	15 164,0	275,8	75,0	13 065,7	243,4	66,5	14 617,7	266,4	80,2	4,5	14,8	3,4
juuni	15 217,2	259,0	52,7	13 117,0	227,7	50,7	14 668,0	256,6	53,8	4,7	44,0	3,8
juuli	15 198,6	202,8	-20,9	13 105,5	191,6	-13,8	14 677,5	213,2	-13,4	4,4	25,3	2,7
aug	15 193,4	121,6	-5,2	13 104,6	112,0	-0,9	14 657,5	122,0	-9,5	4,0	28,5	2,5
sept	15 188,6	229,2	-4,2	13 096,0	189,8	-7,9	14 689,8	213,9	-0,4	4,0	46,4	2,9
okt	15 263,0	278,3	76,4	13 176,3	250,9	82,2	14 736,7	268,0	70,7	4,0	74,7	3,2
nov	15 337,9	210,8	74,6	13 261,0	191,6	84,2	14 853,3	212,2	91,1	3,3	8,2	3,1
dets	15 381,0	237,5	42,0	13 317,2	228,3	55,1	14 937,1	246,2	58,8	4,0	128,8	4,3

J15 Euroala residentide emiteeritud väärtpaperid, v.a aktsiad: koguemissioon ja bilansiline jääk kokku

(mld EUR)

Allikad: EKP ja Rahvusvaheliste Arvelduste Pank (BIS) (euroalaväliste residentide emissioonide osa).

¹ Euroala residentide ja euroalaväliste residentide poolt emiteeritud, eurodes nomineeritud väärtpaperid (v.a aktsiad) kokku.

² Kasvumäärade arvutamist on käsitletud tehnilistes märkustes. Kuue kuu kasvumäärad on antud aastapõhistena.

4.2 Euroala residentide poolt emiteeritud väärtpaberid (v.a aktsiad) emitendi sektori ja instrumendi kategooria kaupa

(mld EUR; kuu jooksul sooritatud tehingud ja bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga; nimiväärtus)

1. Bilansiline jääk ja koguemissioon

	Bilansiline jääk						Koguemissioon ¹					
	Kokku	Rahaloome- asutused (sh euro- süsteem)	Mitterahaloomeasutused		Valitsussektor		Kokku	Rahaloome- asutused (sh euro- süsteem)	Mitterahaloomeasutused		Valitsussektor	
			Finants- asutused (v.a rahaloo- measutused)	Kaupu ja mittefinants- teenuseid pakkuvad ettevõtted	Kesk- valitsus	Muu valitsus- sektor			Finants- asutused (v.a rahaloo- measutused)	Kaupu ja mittefinants- teenuseid pakkuvad ettevõtted	Kesk- valitsus	Muu valitsus- sektor
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
	Kokku											
2010	15 878	5 246	3 296	850	5 932	554	1 007	625	80	69	205	29
2011	16 529	5 528	3 293	868	6 216	624	999	609	98	62	191	39
2011 I kv	16 019	5 347	3 260	824	6 024	564	1 006	592	92	59	220	43
II kv	16 213	5 363	3 255	832	6 167	597	932	551	86	60	192	43
III kv	16 282	5 425	3 237	853	6 160	607	930	579	78	60	180	33
IV kv	16 529	5 528	3 293	868	6 216	624	1 126	712	135	70	173	36
2011 sept	16 282	5 425	3 237	853	6 160	607	1 026	633	92	65	202	34
okt	16 327	5 412	3 267	859	6 181	607	1 087	629	144	86	197	31
nov	16 452	5 455	3 277	870	6 229	621	1 123	728	107	63	181	45
dets	16 529	5 528	3 293	868	6 216	624	1 169	780	155	59	141	34
	Lühiajalised											
2010	1 540	572	122	67	724	54	759	534	34	57	115	19
2011	1 592	699	106	77	634	77	747	510	47	53	107	29
2011 I kv	1 553	618	113	71	700	52	701	462	41	49	118	30
II kv	1 545	582	124	72	702	65	654	440	31	51	102	32
III kv	1 593	613	113	83	712	72	747	512	42	53	114	26
IV kv	1 592	699	106	77	634	77	884	627	75	60	95	28
2011 sept	1 593	613	113	83	712	72	812	555	54	57	120	28
okt	1 590	625	109	84	703	70	819	545	68	73	109	24
nov	1 599	651	105	84	686	74	911	662	68	54	95	31
dets	1 592	699	106	77	634	77	923	673	89	52	81	29
	Pikaajalised²											
2010	14 338	4 674	3 174	783	5 207	499	248	91	46	12	90	9
2011	14 937	4 829	3 187	791	5 583	548	252	98	50	9	84	10
2011 I kv	14 466	4 729	3 147	752	5 325	512	306	130	50	10	102	13
II kv	14 668	4 781	3 131	759	5 465	532	277	111	55	9	90	12
III kv	14 690	4 812	3 124	770	5 448	535	183	67	36	7	66	7
IV kv	14 937	4 829	3 187	791	5 583	548	242	85	60	10	78	8
2011 sept	14 690	4 812	3 124	770	5 448	535	214	78	39	9	82	6
okt	14 737	4 788	3 158	776	5 478	537	268	84	76	13	88	7
nov	14 853	4 804	3 173	786	5 544	547	212	65	39	9	85	13
dets	14 937	4 829	3 187	791	5 583	548	246	107	66	7	61	4
	Millest pikaajalised fikseeritud intressimääraga											
2010	9 481	2 633	1 103	671	4 697	377	156	50	13	10	77	6
2011	10 013	2 777	1 137	697	4 994	408	151	54	12	8	70	7
2011 I kv	9 641	2 700	1 111	655	4 787	387	195	78	13	8	87	9
II kv	9 866	2 743	1 144	666	4 912	401	173	62	20	8	74	8
III kv	9 888	2 773	1 150	677	4 887	400	112	35	8	6	58	5
IV kv	10 013	2 777	1 137	697	4 994	408	123	42	7	9	61	5
2011 sept	9 888	2 773	1 150	677	4 887	400	144	47	10	8	75	3
okt	9 892	2 758	1 145	682	4 903	403	132	47	4	11	66	4
nov	9 972	2 765	1 146	692	4 962	407	117	29	7	9	64	8
dets	10 013	2 777	1 137	697	4 994	408	119	48	8	7	53	3
	Millest pikaajalised muutuva intressimääraga											
2010	4 386	1 761	1 966	106	432	121	78	34	29	1	10	4
2011	4 421	1 783	1 896	91	513	139	84	37	32	1	11	3
2011 I kv	4 333	1 741	1 918	93	458	123	90	42	32	1	11	4
II kv	4 302	1 765	1 841	89	477	129	84	42	23	1	13	4
III kv	4 297	1 767	1 817	88	491	133	56	26	21	0	5	3
IV kv	4 421	1 783	1 896	91	513	139	107	36	51	1	15	3
2011 sept	4 297	1 767	1 817	88	491	133	55	26	24	0	3	3
okt	4 339	1 754	1 861	89	503	133	121	27	70	2	20	3
nov	4 368	1 762	1 871	90	507	138	81	28	28	1	19	5
dets	4 421	1 783	1 896	91	513	139	118	54	55	1	7	1

Allikas: EKP.

¹ Koguemissioonide kuuandmed kajastavad kuu jooksul tehtud tehinguid. Võrdluse eesmärgil viitavad kvartali- ja aastaandmed vastavatele kuukeskmistele.

² Pikaajaliste võlaväärtpaberite kogusummas fikseeritud ja muutuva intressimääraga pikaajaliste võlaväärtpaberite lahutamisel tekkinud vahe tuleneb nullkupongiga võlakirjadest ja ümberhindamismõjudest.

4.2 Euroala residentide poolt emitieritud väärtpaberid (v.a aktsiad) emitendi sektori ja instrumendi kategooria kaupa

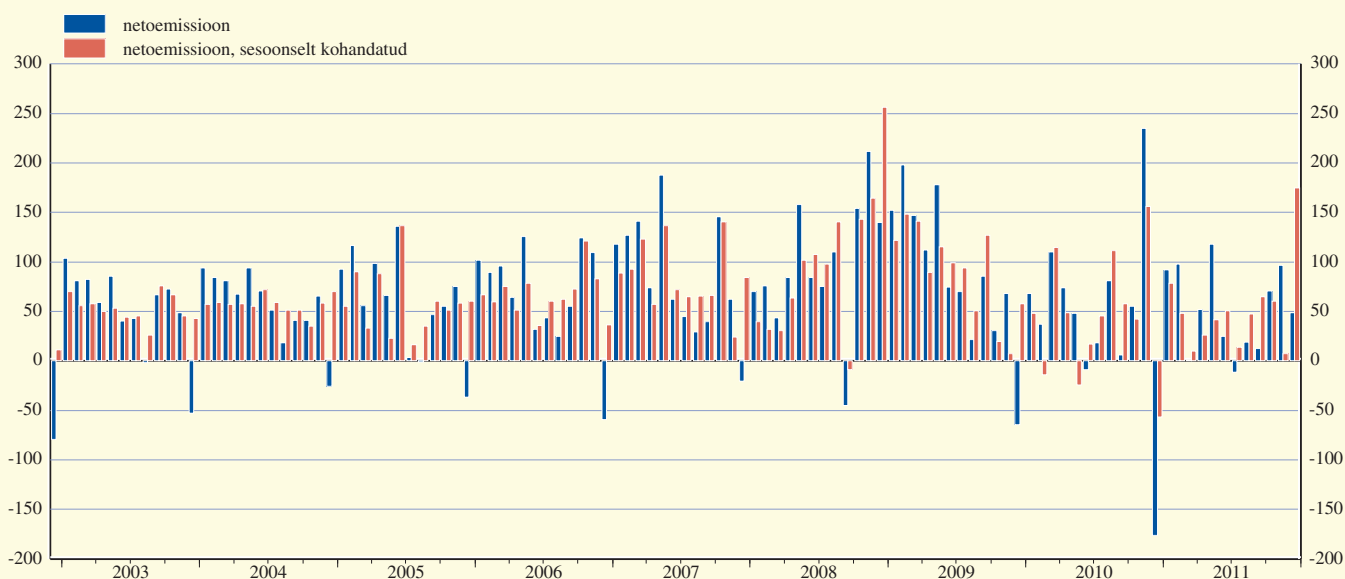
(mld EUR, kui pole viidatud teisiti; perioodi jooksul sooritatud tehingud; nimiväärtus)

2. Netoemissioon

	Sesoonselt kohandamata ¹						Sesoonselt kohandatud ¹					
	Kokku	Rahaloome- asutused (sh euro- süsteem)	Mitterahaloomeasutused		Valitsussektor		Kokku	Rahaloome- asutused (sh euro- süsteem)	Mitterahaloomeasutused		Valitsussektor	
			Finants- asutused (v.a rahaloome- asutused)	Kaupu ja mittefinants- teenuseid pakkuvad ettevõtted	Kesk- valitsus	Muu valitsus- sektor			Finants- asutused (v.a rahaloome- asutused)	Kaupu ja mittefinants- teenuseid pakkuvad ettevõtted	Kesk- valitsus	Muu valitsus- sektor
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
	Kokku											
2010	45,5	-1,2	4,8	5,0	31,6	5,3	45,4	-1,4	4,9	5,0	31,8	5,1
2011	51,7	22,5	-3,5	3,7	23,4	5,6	51,9	22,9	-3,2	3,8	23,1	5,3
2011 I kv	63,5	43,0	-20,6	4,3	32,5	4,3	45,3	24,0	-4,1	2,8	16,7	5,9
II kv	64,9	5,0	-1,3	2,8	47,5	11,0	39,5	0,6	-6,5	-0,2	34,2	11,5
III kv	6,6	12,7	-8,9	4,5	-3,8	2,0	42,1	20,2	6,4	6,2	5,6	3,7
IV kv	71,8	29,3	16,8	3,2	17,6	4,9	80,7	46,7	-8,8	6,4	36,1	0,3
2011 sept	12,6	13,7	-2,0	3,5	-8,9	6,3	65,1	32,0	39,9	4,8	-20,2	8,6
okt	70,4	2,0	34,2	8,8	23,2	2,2	60,2	9,9	13,0	7,9	35,1	-5,7
nov	96,4	28,0	5,3	6,8	45,1	11,1	7,4	20,5	-37,9	6,0	8,1	10,7
dets	48,7	57,9	10,9	-5,9	-15,6	1,4	174,5	109,6	-1,5	5,4	65,2	-4,1
	Pikaajalised											
2010	54,2	1,9	2,2	5,3	41,3	3,5	54,5	1,9	2,4	5,3	41,4	3,5
2011	47,8	12,1	-2,0	2,7	31,0	3,9	48,3	12,3	-1,7	2,8	31,1	3,9
2011 I kv	58,2	27,4	-16,8	2,3	40,5	4,9	53,6	17,1	-1,8	2,5	31,2	4,6
II kv	67,2	16,7	-5,1	2,4	46,7	6,5	35,7	5,6	-9,4	-0,6	35,1	5,0
III kv	-7,8	2,9	-5,2	0,8	-6,9	0,6	33,4	10,8	8,6	2,2	9,1	2,7
IV kv	73,5	1,5	19,1	5,4	43,8	3,6	70,6	15,7	-4,4	7,0	48,9	3,3
2011 sept	-0,4	7,0	2,6	2,4	-13,4	1,0	46,4	21,8	38,9	0,4	-16,9	2,2
okt	70,7	-10,3	38,1	8,4	31,4	3,1	74,7	-3,4	21,2	9,4	45,2	2,3
nov	91,1	3,3	9,2	6,8	63,4	8,4	8,2	7,7	-35,2	6,3	21,0	8,4
dets	58,8	11,5	10,2	1,1	36,6	-0,6	128,8	42,7	0,9	5,4	80,5	-0,7

J16 Väärtpaberite (v.a aktsiate) netoemissioon, sesoonselt kohandatud ja kohandamata

(mld EUR; tehingud kuu jooksul; nimiväärtus)

Allikas: EKP.

¹ Netoemissioonide kuandmed kajastavad kuu jooksul tehtud tehinguid. Võrdluse eesmärgil viitavad kvartali- ja aastaandmed vastavate kuukeskmistele.

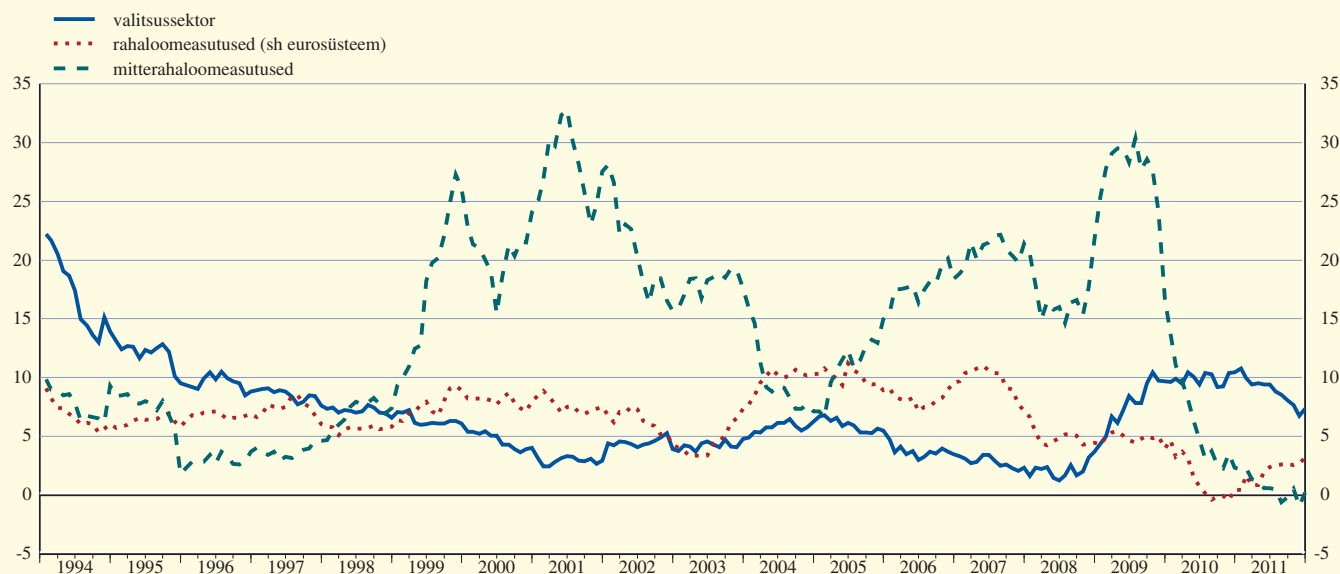
4.3 Euroala residentide poolt emiteeritud väärtpaberite (v.a aktsiate) kasvumäärad¹

(protsentaalsed muutused)

	Aastased kasvumäärad (sesoonselt kohandamata)						Kuu kuu sesoonselt kohandatud kasvumäärad					
	Kokku	Rahaloome- asutused (sh euro- süsteem)	Mitterahaloomeasutused		Valitsussektor		Kokku	Rahaloome- asutused (sh euro- süsteem)	Mitterahaloomeasutused		Valitsussektor	
			Finants- asutused (v.a rahaloome- asutused)	Kaupu ja mittefinants- teenuseid pakkuvad ettevõtted	Kesk- valitsus	Muu valitsus- sektor			Finants- asutused (v.a rahaloome- asutused)	Kaupu ja mitte- finants- teenuseid pakkuvad ettevõtted	Kesk- valitsus	Muu valitsus- sektor
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
	Kokku											
2010 dets	3,6	-0,3	1,8	7,5	7,0	13,2	4,6	0,6	3,2	6,9	8,0	13,3
2011 jaan	3,7	0,0	1,8	7,2	7,1	13,4	5,0	2,3	3,8	6,9	7,3	10,9
veebr	4,1	1,6	2,3	5,5	6,7	11,9	4,1	2,5	1,4	6,1	6,4	9,4
märts	3,4	0,8	1,2	4,8	5,9	14,5	3,5	2,2	-1,0	5,2	6,3	12,1
apr	3,2	0,4	1,2	3,4	6,0	14,6	3,3	2,9	-0,7	2,5	5,3	12,3
mai	3,6	1,7	0,4	4,3	6,1	17,4	1,8	3,0	-4,0	3,7	2,7	15,8
juuni	3,9	1,8	0,6	4,3	6,5	16,1	3,2	2,8	-1,9	1,8	5,2	20,1
juuli	3,7	1,8	0,4	4,9	6,2	13,3	2,4	1,2	-2,8	2,9	5,1	16,0
aug	3,3	1,9	-1,2	5,2	5,6	15,3	2,4	1,2	-3,8	4,4	4,9	22,0
sept	3,3	2,3	-0,5	4,8	5,1	14,2	3,1	2,3	0,0	4,4	4,0	16,8
okt	3,4	2,9	0,0	4,7	4,7	12,8	3,5	2,9	0,7	7,0	4,2	12,9
nov	2,5	3,1	-2,0	5,1	3,0	13,6	3,1	3,3	-0,2	6,5	3,4	11,0
dets	3,9	5,2	-1,3	5,4	4,7	12,1	4,6	7,6	-0,4	9,3	4,1	4,0
	Pikaajalised											
2010 dets	4,8	0,5	0,8	8,7	10,5	9,2	5,6	1,9	1,8	7,4	11,2	6,8
2011 jaan	4,8	0,4	0,8	8,0	11,0	8,3	6,2	3,7	2,0	7,5	10,9	7,5
veebr	5,0	1,7	1,3	6,4	10,1	8,6	5,6	4,1	0,2	6,1	10,0	8,5
märts	4,3	0,8	0,3	5,7	9,4	9,0	5,1	3,3	-2,0	5,6	11,0	9,4
apr	4,3	0,9	0,2	5,0	9,5	9,5	4,8	3,5	-1,5	4,0	10,0	8,7
mai	4,5	2,0	-0,5	5,2	9,1	12,1	3,4	3,6	-4,8	3,1	7,9	11,0
juuni	4,7	2,4	-0,3	4,4	9,4	9,4	3,8	2,9	-2,1	1,5	7,8	11,9
juuli	4,4	2,5	-0,5	4,8	8,7	9,8	2,7	1,4	-2,9	2,1	6,6	12,2
aug	4,0	2,6	-1,8	4,4	8,4	10,2	2,5	1,2	-3,9	2,8	6,8	12,1
sept	4,0	2,7	-1,0	3,4	7,9	9,4	2,9	2,1	-0,1	1,2	5,0	9,3
okt	4,0	2,6	-0,1	3,5	7,6	8,7	3,2	1,7	1,3	3,0	5,3	8,5
nov	3,3	2,7	-2,1	4,0	6,4	10,0	3,1	1,9	0,6	4,8	4,9	9,1
dets	4,0	3,1	-0,8	4,4	7,2	9,4	4,3	3,4	0,8	7,4	6,5	7,0

J17 Pikaajaliste võlaväärtpaberite aastane kasvumäär emitendi sektori kaupa kõigis väeringutes kokku

(aastane muutus protsentides)

Allikas: EKP.

¹ Kasvumäärade arvutamist on käsitletud tehnilistes märkustes. Kuue kuu kasvumäärad on antud aastapõhistena.

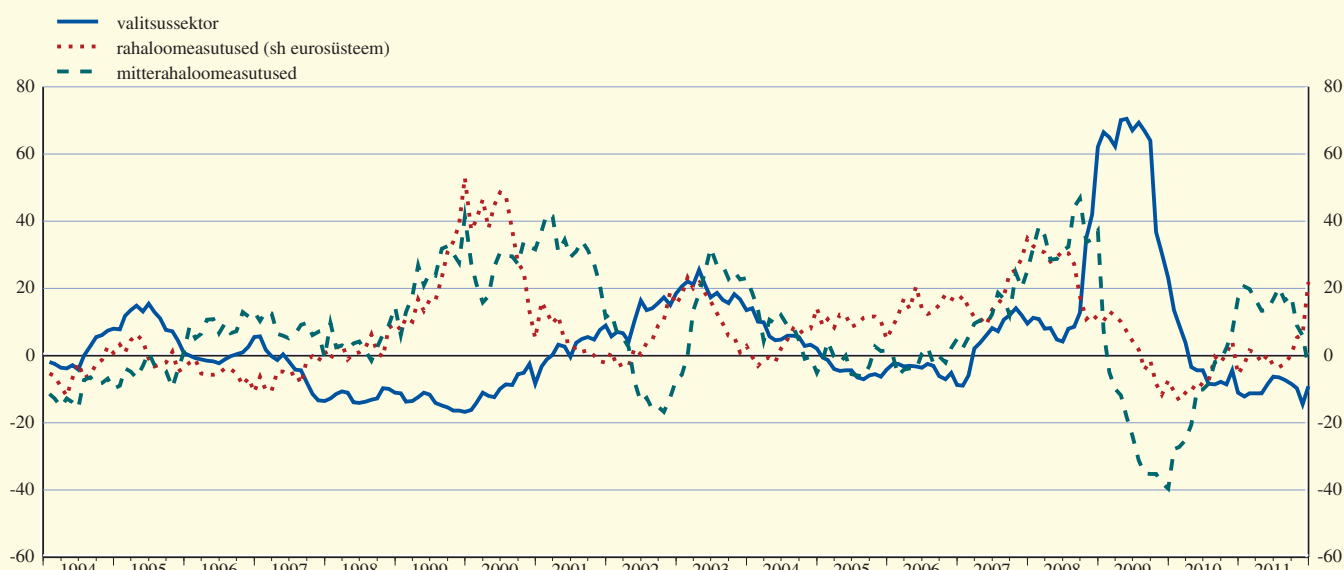
4.3 Euroala residentide poolt emiteeritud väärtpaberite (v.a aktsiate) kasvumäärad¹ (järg)

(protsentuaalsed muutused)

	Pikaajalised fikseeritud intressimääraga						Pikaajalised muutuva intressimääraga					
	Kokku	Rahaloome- asutused (sh euro- süsteem)	Mitterahaloomeasutused		Valitsussektor		Kokku	Rahaloome- asutused (sh euro- süsteem)	Mitterahaloomeasutused		Valitsussektor	
			Finants- asutused (v.a rahaloome- asutused)	Kaup ja mittefinants- teenuseid pakkuvad ettevõtted	Kesk- valitsus	Muu valitsus- sektor			Finants- asutused (v.a rahaloome- asutused)	Kaup ja mittefinants- teenuseid pakkuvad ettevõtted	Kesk- valitsus	Muu valitsus- sektor
	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
	Kõigis vääringutes kokku											
2010	8,8	5,7	6,4	19,6	9,9	8,8	-0,6	-3,9	0,7	-1,5	6,4	27,5
2011	6,4	5,0	3,5	6,3	7,8	7,7	-0,6	-1,4	-5,2	-1,9	22,3	16,1
2011 I kv	6,9	3,4	3,2	9,2	9,7	5,6	0,5	-1,8	-1,9	-1,2	19,0	20,0
II kv	6,5	4,6	3,8	6,4	8,2	7,9	-0,4	-2,1	-4,6	-1,5	23,5	18,4
III kv	6,6	6,2	4,3	5,2	7,4	8,9	-1,4	-1,4	-7,7	-2,3	25,7	13,0
IV kv	5,6	5,6	2,7	4,5	6,1	8,1	-0,9	-0,5	-6,6	-2,5	21,0	13,9
2011 juuli	6,8	6,2	4,5	5,6	7,7	9,0	-1,3	-1,3	-7,2	-1,9	24,4	12,7
aug	6,5	6,3	3,9	5,2	7,2	9,4	-1,9	-1,5	-8,5	-2,2	25,6	13,4
sept	6,1	6,4	4,7	4,3	6,4	8,3	-1,5	-1,2	-8,2	-3,7	28,3	13,4
okt	5,7	5,7	3,5	4,2	6,2	7,5	-0,5	-1,0	-6,1	-2,9	25,8	12,7
nov	5,2	5,2	1,7	4,6	5,8	8,5	-1,6	0,0	-7,5	-2,3	14,6	15,1
dets	5,5	5,7	1,1	5,0	6,3	8,0	0,6	0,4	-4,0	-1,0	18,7	14,4
	Eurodes											
2010	9,1	5,6	7,4	19,9	10,0	8,3	-0,3	-3,3	0,5	-1,9	5,9	26,2
2011	6,5	4,2	3,7	6,6	8,1	7,2	-0,1	0,0	-5,7	-2,8	22,2	15,3
2011 I kv	7,0	2,2	3,4	9,6	9,9	4,5	1,0	-0,1	-2,7	-1,7	19,1	21,0
II kv	6,7	3,8	4,1	6,5	8,5	7,3	0,3	-0,6	-4,7	-2,6	23,5	18,1
III kv	6,7	5,4	4,5	5,9	7,6	8,6	-1,1	-0,2	-8,4	-3,5	25,6	11,1
IV kv	5,7	5,4	2,7	4,7	6,4	8,6	-0,5	1,0	-7,3	-3,6	20,8	12,3
2011 juuli	6,9	5,4	4,8	6,3	7,9	8,4	-1,2	-0,2	-8,2	-3,3	24,3	10,7
aug	6,6	5,6	4,1	6,1	7,4	9,0	-1,6	-0,5	-9,1	-3,7	25,6	11,5
sept	6,2	5,7	4,5	4,8	6,6	8,4	-1,4	0,0	-9,5	-4,6	28,3	11,4
okt	5,8	5,4	3,5	4,5	6,4	8,2	0,0	0,5	-6,6	-3,9	25,6	11,0
nov	5,5	5,2	1,9	4,7	6,1	9,0	-1,2	1,5	-8,0	-3,4	14,3	13,7
dets	5,7	5,7	0,9	5,0	6,5	8,7	0,9	1,9	-4,9	-2,1	18,4	13,1

J18 Lühiajaliste võlaväärtpaberite aastane kasvumäär emitendi sektori kaupa kõigis vääringutes kokku

(aastane muutus protsentides)

Allikas: EKP.

¹ Kuuandmete protsentuaalsed aastamuutused viitavad kuu lõpu seisule, kvartali- ja aastaandmete protsentuaalsed aastamuutused viitavad perioodi keskmisele aastamuutusele. Üksikasjad on esitatud tehnilistes märkustes.

4.4 Euroala residentide poolt emiteeritud noteeritud aktsiad¹

(mld EUR, kui pole viidatud teisiti; turuväärtused)

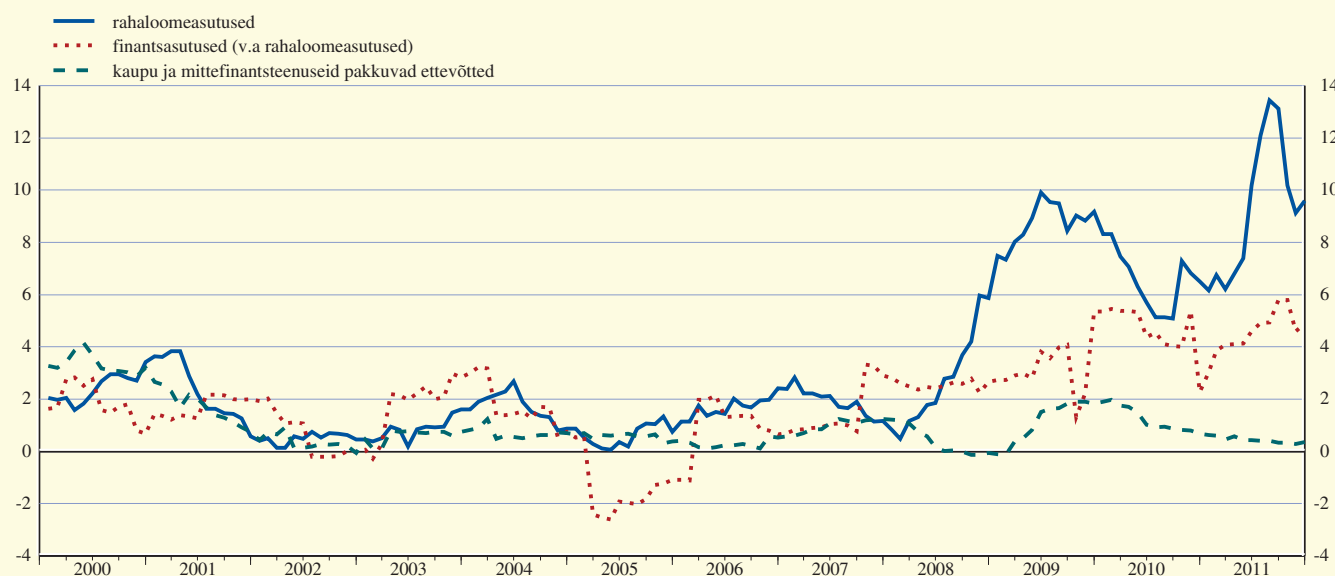
1. Bilansiline jääk ja aastased kasvumäärad

(bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga)

	Kokku			Rahaloomeasutused		Finantsasutused (v.a rahaloomeasutused)		Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted	
	Kokku	Indeks dets 2008 = 100	Aastased kasvumäärad (protsentides)	Kokku	Aastased kasvumäärad (protsentides)	Kokku	Aastased kasvumäärad (protsentides)	Kokku	Aastased kasvumäärad (protsentides)
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
2009 dets	4 410,6	103,0	3,0	566,0	9,2	350,9	5,4	3 493,7	1,8
2010 jaan	4 242,8	103,1	2,9	516,7	8,3	340,7	5,4	3 385,4	1,9
veebr	4 161,5	103,2	3,0	499,3	8,3	339,2	5,4	3 323,0	2,0
märts	4 474,4	103,4	2,8	543,6	7,5	365,2	5,4	3 565,5	1,8
apr	4 409,1	103,4	2,7	508,4	7,1	345,7	5,4	3 555,0	1,7
mai	4 093,4	103,5	2,4	445,9	6,3	322,7	5,3	3 324,9	1,5
juuni	4 054,6	103,7	1,9	446,4	5,7	315,5	4,4	3 292,7	1,0
juuli	4 256,1	103,7	1,7	519,8	5,1	338,0	4,5	3 398,3	0,9
aug	4 121,2	103,7	1,7	479,3	5,1	314,4	4,1	3 327,5	0,9
sept	4 345,2	103,8	1,6	487,0	5,1	326,6	4,0	3 531,6	0,9
okt	4 531,0	104,2	1,8	514,4	7,3	333,5	4,0	3 683,1	0,8
nov	4 413,3	104,4	1,8	437,8	6,8	316,6	5,4	3 658,9	0,8
dets	4 596,2	104,4	1,4	458,4	6,5	334,0	2,3	3 803,8	0,7
2011 jaan	4 759,8	104,6	1,4	514,3	6,2	365,8	3,0	3 879,7	0,6
veebr	4 845,8	104,7	1,5	535,0	6,8	378,9	3,9	3 931,9	0,6
märts	4 767,3	104,8	1,4	491,7	6,2	363,2	4,1	3 912,5	0,5
apr	4 891,8	105,0	1,5	497,5	6,8	371,5	4,1	4 022,8	0,6
mai	4 777,5	105,0	1,5	475,9	7,4	356,2	4,1	3 945,4	0,4
juuni	4 722,7	105,5	1,7	491,6	10,2	350,5	4,6	3 880,5	0,4
juuli	4 504,3	105,7	1,9	458,8	12,1	325,5	4,9	3 720,0	0,4
aug	3 975,3	105,9	2,0	383,0	13,4	281,6	4,9	3 310,7	0,4
sept	3 749,2	105,9	2,0	350,7	13,1	264,3	5,8	3 134,2	0,3
okt	4 044,0	105,9	1,7	361,3	10,2	288,0	5,8	3 394,7	0,3
nov	3 893,4	106,0	1,5	330,6	9,1	271,5	4,6	3 291,3	0,3
dets	3 906,8	106,1	1,6	340,1	9,6	270,7	4,9	3 296,0	0,4

J19 Euroala residentide poolt emiteeritud noteeritud aktsiate aastased kasvumäärad

(aastased protsentuaalsed muutused)

Allikas: EKP.

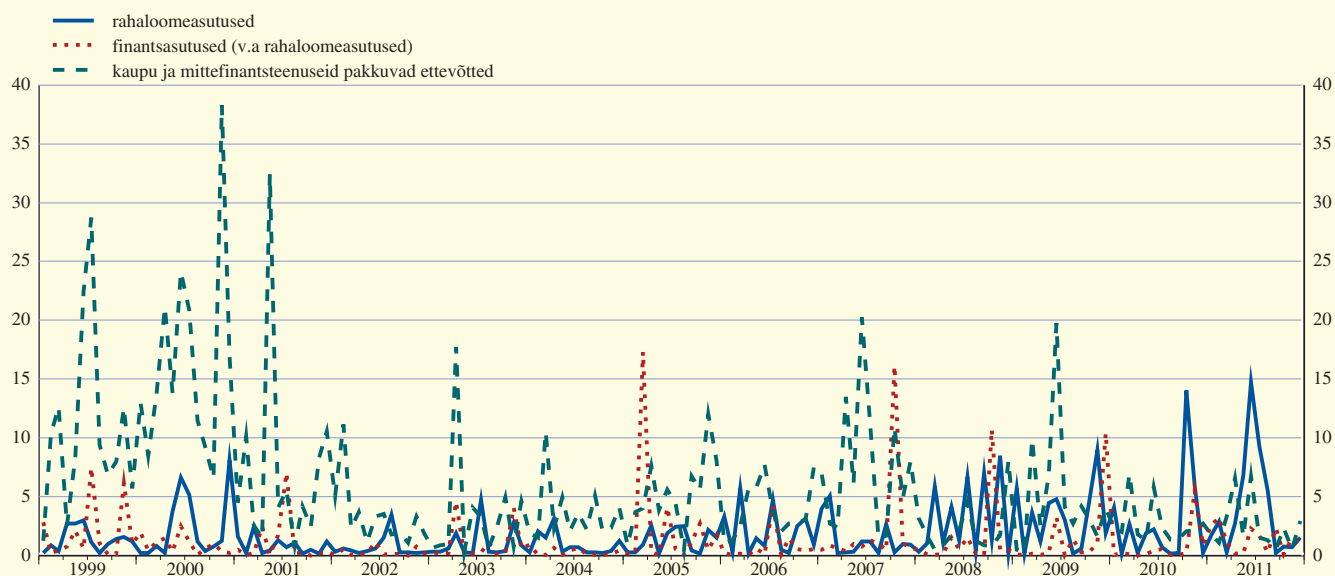
¹ Indeksi ja kasvumäärade arvutamist on käsitletud tehnilistes märkustes.

4.4 Euroala residentide poolt emiteeritud noteeritud aktsiad (mld EUR; turuväärtused)

2. Tehingud kuu jooksul

	Kokku			Rahaloomeasutused			Finantsasutused (v.a rahaloomeasutused)			Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted		
	Emissiooni koguväärtus	Välja- ostmine	Emissiooni netoväärtus	Emissiooni koguväärtus	Välja- ostmine	Emissiooni netoväärtus	Emissiooni koguväärtus	Välja- ostmine	Emissiooni netoväärtus	Emissiooni koguväärtus	Välja- ostmine	Emissiooni netoväärtus
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2009 dets	16,2	0,2	16,1	1,9	0,0	1,9	10,4	0,1	10,3	4,0	0,1	3,9
2010 jaan	6,4	0,0	6,4	4,1	0,0	4,1	0,1	0,0	0,1	2,3	0,0	2,3
veebr	2,2	0,3	1,9	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,2	2,0	0,3	1,7
märts	9,6	0,6	9,0	2,6	0,0	2,6	0,1	0,0	0,1	6,9	0,6	6,3
apr	1,8	0,4	1,5	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,8	0,3	1,5
mai	3,2	0,8	2,4	1,9	0,0	1,9	0,1	0,0	0,1	1,3	0,8	0,4
juuni	8,4	0,4	8,0	2,2	0,0	2,2	0,4	0,0	0,4	5,8	0,4	5,4
juuli	3,6	0,8	2,7	0,7	0,0	0,7	0,5	0,0	0,5	2,4	0,8	1,6
aug	1,4	1,2	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,4	1,2	0,2
sept	1,6	0,2	1,4	0,2	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	1,4	0,2	1,2
okt	16,3	0,2	16,0	14,0	0,0	14,0	0,2	0,1	0,1	2,0	0,2	1,9
nov	13,5	1,5	12,0	5,9	0,0	5,9	5,5	0,1	5,4	2,1	1,4	0,7
dets	3,7	3,5	0,2	0,2	0,0	0,2	0,9	0,3	0,5	2,7	3,2	-0,5
2011 jaan	6,1	1,3	4,8	1,7	0,0	1,7	2,6	0,0	2,6	1,8	1,3	0,5
veebr	7,1	0,2	6,9	2,9	0,0	2,9	3,2	0,0	3,2	1,1	0,2	0,8
märts	4,4	1,0	3,5	0,1	0,0	0,1	1,0	0,2	0,8	3,3	0,7	2,6
apr	9,4	0,5	8,8	2,7	0,0	2,7	0,1	0,0	0,1	6,5	0,5	6,0
mai	8,6	8,8	-0,2	6,8	2,1	4,6	0,2	0,0	0,2	1,6	6,6	-5,0
juuni	23,7	1,3	22,5	14,7	0,0	14,7	2,3	0,3	2,0	6,7	1,0	5,7
juuli	12,4	0,7	11,7	9,3	0,0	9,3	1,6	0,0	1,6	1,5	0,7	0,8
aug	7,1	1,1	6,0	5,5	0,0	5,5	0,3	0,2	0,1	1,3	0,9	0,4
sept	2,9	2,9	0,0	0,0	0,9	-0,9	2,3	0,0	2,3	0,5	2,0	-1,4
okt	3,1	0,4	2,7	0,7	0,0	0,7	0,1	0,0	0,1	2,3	0,4	1,9
nov	2,6	1,5	1,1	0,7	0,0	0,7	1,4	0,0	1,4	0,5	1,5	-1,0
dets	5,6	1,0	4,6	1,5	0,0	1,5	1,2	0,0	1,2	2,9	1,0	1,9

J20 Noteeritud aktsiate emissiooni koguväärtus emitendi sektori kaupa (mld EUR; tehinguid kuu jooksul; turuväärtused)

Allikas: EKP.

4.5 Euroala residentide eurohoiuste ja -laenu intressimäärad rahaloomeasutustes¹

(protsenti aastas; bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga, uued hoiused/laenud perioodi keskmisena, kui pole viidatud teisiti)

1. Hoiuste intressimäärad (uued hoiused)

	Kodumajapidamiste hoiused						Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete hoiused				Repo- tingitud
	Üleöö- hoiused	Lepingulise tähtajaga			Lõpetatavad etteatamistähtajaga ²		Üleöö- hoiused	Lepingulise tähtajaga			
		Kuni 1 aasta	1–2 aastat	Üle 2 aasta	Kuni 3 kuud	Üle 3 kuu		Kuni 1 aasta	1–2 aastat	Üle 2 aasta	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2011 veebr	0,44	2,36	2,74	2,80	1,60	1,86	0,52	1,32	2,37	2,69	1,04
märts	0,45	2,34	2,78	2,90	1,61	1,88	0,54	1,37	2,53	2,81	1,14
apr	0,46	2,47	2,85	3,08	1,65	1,90	0,61	1,58	2,62	2,95	1,30
mai	0,49	2,52	2,96	3,07	1,67	1,91	0,63	1,65	2,78	3,08	1,30
juuni	0,49	2,58	3,25	3,15	1,70	1,92	0,67	1,78	2,82	2,94	1,47
juuli	0,52	2,74	3,16	3,10	1,70	1,93	0,66	1,77	2,66	3,03	1,41
aug	0,54	2,73	3,16	2,99	1,77	1,93	0,68	1,64	2,69	2,99	1,42
sept	0,55	2,73	3,15	2,92	1,79	1,94	0,69	1,71	2,72	2,79	1,47
okt	0,55	2,88	3,17	3,14	1,80	1,96	0,69	1,67	2,74	3,23	1,65
nov	0,55	2,78	3,08	3,03	1,80	1,96	0,67	1,46	2,60	2,84	1,62
dets	0,54	2,78	3,20	3,06	1,81	1,97	0,65	1,50	2,76	2,90	1,38
2012 jaan	0,53	2,96	3,48	3,14	1,83	1,96	0,61	1,27	2,95	2,92	1,22

2. Kodumajapidamistele antud laenu intressimäärad (uued laenud)

	Auto- maatselt uuevad laenu ja arveldus- krediit	Piken- datud krediit- kaardi- võlg ³	Tarbijakrediit				Eluaseme ostmiseks antud laenu					Laenu füüsilisest isikust ettevõtjatele ja juriidilise isiku õigusteta ühendustele		
			Fikseeritud intressimääraga			Aastapõhine tasumäär prot- sentides ⁴	Fikseeritud intressimääraga				Aastapõhine tasumäär prot- sentides ⁴	Fikseeritud intressimääraga		
			Ujuva intressi- määraga ja kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta		Ujuva intressi- määraga ja kuni 1 aasta	1–5 aastat	5–10 aastat	Üle 10 aasta		Ujuva intressi- määraga ja kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2011 veebr	8,09	16,81	5,37	6,13	7,83	7,30	2,95	3,83	4,06	3,92	3,89	3,36	4,63	4,30
märts	8,04	16,88	5,43	6,22	7,82	7,32	3,00	3,82	4,15	4,01	3,93	3,43	4,69	4,43
apr	8,12	16,92	5,17	6,23	7,80	7,25	3,12	3,95	4,24	4,15	4,03	3,54	4,68	4,53
mai	8,19	16,91	5,35	6,37	7,99	7,49	3,23	4,01	4,30	4,18	4,09	3,75	4,81	4,60
juuni	8,24	16,95	5,37	6,47	7,87	7,42	3,26	4,04	4,29	4,18	4,09	3,82	4,78	4,62
juuli	8,28	16,94	5,13	6,53	7,98	7,43	3,33	4,02	4,26	4,19	4,10	3,83	4,82	4,60
aug	8,31	17,10	5,34	6,54	7,97	7,57	3,47	3,96	4,20	4,15	4,16	3,95	4,96	4,39
sept	8,41	17,18	5,77	6,57	7,94	7,64	3,41	3,86	4,02	4,02	4,02	3,97	4,86	4,20
okt	8,43	17,17	5,60	6,53	7,94	7,54	3,44	3,79	3,86	3,94	3,95	3,98	4,76	4,16
nov	8,40	17,11	5,56	6,47	7,78	7,39	3,43	3,74	3,84	3,93	3,96	4,22	4,93	4,02
dets	8,37	17,08	5,26	6,44	7,64	7,16	3,49	3,74	3,81	3,95	4,02	4,13	4,84	3,92
2012 jaan	8,46	17,06	5,63	6,58	8,08	7,57	3,50	3,71	3,75	4,03	4,03	3,88	4,76	3,92

3. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete antud laenu intressimäärad (uued laenud)

	Auto- maatselt uuevad laenu ja arveldus- krediit	Muud, kuni 0,25 miljoni euro suurused fikseeritud intressimääraga laenud						Muud, üle 1 miljoni euro suurused fikseeritud intressimääraga laenud					
		Ujuva intressi- määraga ja kuni 3 kuud	3 kuud – 1 aasta	1–3 aastat	3–5 aastat	5–10 aastat	Üle 10 aasta	Ujuva intressi- määraga ja kuni 3 kuud	3 kuud – 1 aasta	1–3 aastat	3–5 aastat	5–10 aastat	Üle 10 aasta
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2011 veebr	4,12	3,98	4,20	4,48	4,89	4,39	3,94	2,55	3,06	2,96	3,86	3,88	3,75
märts	4,12	4,02	4,38	4,63	4,99	4,49	4,02	2,53	3,26	3,00	3,61	3,84	3,84
apr	4,25	4,07	4,47	4,73	5,05	4,57	4,15	2,72	3,31	3,38	3,78	4,36	4,15
mai	4,30	4,18	4,65	4,79	5,14	4,67	4,19	2,65	3,37	3,17	3,63	3,65	4,11
juuni	4,41	4,23	4,68	4,74	5,16	4,67	4,44	2,78	3,49	3,50	3,61	2,77	4,00
juuli	4,43	4,38	4,79	4,79	5,10	4,68	4,44	2,88	3,45	3,46	3,98	4,09	3,24
aug	4,49	4,44	4,94	4,85	5,03	4,58	4,35	2,80	3,56	3,64	3,99	3,87	4,06
sept	4,54	4,59	4,94	4,79	4,94	4,46	4,31	2,84	3,44	3,69	3,63	3,64	3,74
okt	4,60	4,70	5,10	4,86	4,99	4,56	4,27	2,98	3,55	3,78	3,89	3,60	3,71
nov	4,61	4,77	5,26	4,98	5,10	4,66	4,26	2,81	3,69	3,42	3,92	3,60	3,71
dets	4,67	4,89	5,15	4,98	5,05	4,58	4,27	3,02	3,74	3,11	3,95	3,73	3,75
2012 jaan	4,64	4,93	5,35	4,78	5,04	4,40	4,33	2,66	3,70	3,06	3,45	2,70	3,80

Allikas: EKP.

¹ Andmed ettevõtete euroala muutuvale koosseisule. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

² Selle instrumendikategooria puhul liidetakse kodumajapidamised ning kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted ning neid kajastatakse kodumajapidamiste sektoris, sest kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete bilansiline jääk on kõigi liikmesriikide kodumajapidamiste sektorite kogusummaga võrreldes ebaoluline.

³ See instrumendikategooria ei hõlma tavalist krediitkaardikrediiti, st krediiti, mis antakse arveperioodil 0% intressimääraga.

⁴ Aastapõhine tasumäär protsentides hõlmab laenu kogukulu. Kogukulu koosneb intressimäär komponendist ja muude seonduvate tasude (päringute tegemine, haldamine, dokumentide ettevalmistamine ja garantiid) komponendist.

4.5 Euroala residentide eurohoiuste ja -laenude intressimäärad rahaloomeasutustes^{1*}

(protsenti aastas; bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga, uued hoiused/laenud perioodi keskmisena, kui pole viidatud teisiti)

4. Hoiuste intressimäärad (bilansiline jääk)

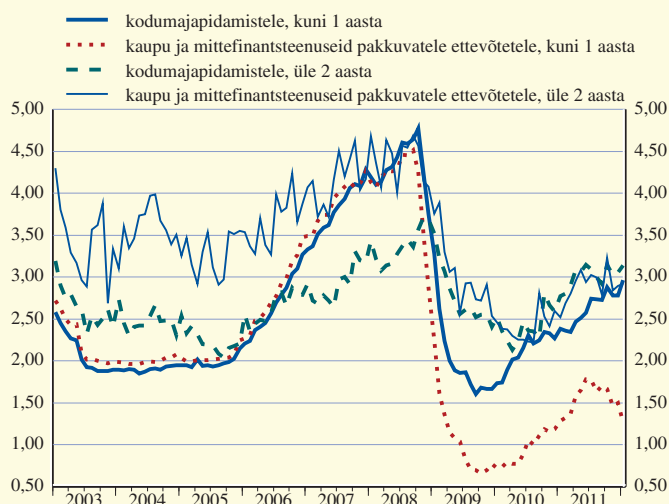
	Kodumajapidamiste hoiused					Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete hoiused			Repotehingud
	Üleööhoiused ²	Lepingulise tähtajaga		Lõpetatavad etteteatamistähtajaga ^{2,3}		Üleööhoiused ²	Lepingulise tähtajaga		
		Kuni 2 aastat	Üle 2 aasta	Kuni 3 kuud	Üle 3 kuu		Kuni 2 aastat	Üle 2 aasta	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
2011 veebr	0,44	2,34	2,73	1,60	1,86	0,52	1,80	3,09	1,59
märts	0,45	2,38	2,71	1,61	1,88	0,54	1,85	3,13	1,65
apr	0,46	2,40	2,73	1,65	1,90	0,61	1,94	3,12	1,72
mai	0,49	2,45	2,73	1,67	1,91	0,63	1,99	3,12	1,76
juuni	0,49	2,49	2,75	1,70	1,92	0,67	2,07	3,11	1,93
juuli	0,52	2,54	2,77	1,70	1,93	0,66	2,13	3,13	1,94
aug	0,54	2,58	2,77	1,77	1,93	0,68	2,12	3,14	1,97
sept	0,55	2,62	2,79	1,79	1,94	0,69	2,14	3,15	2,07
okt	0,55	2,65	2,78	1,80	1,96	0,69	2,16	3,14	2,15
nov	0,55	2,70	2,80	1,80	1,96	0,67	2,17	3,16	2,24
dets	0,54	2,73	2,78	1,81	1,97	0,65	2,14	3,13	2,37
2012 jaan	0,53	2,76	2,77	1,83	1,96	0,61	2,09	3,16	2,47

5. Laenude intressimäärad (bilansiline jääk)

	Kodumajapidamiste laenud						Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete laenud		
	Eluaseme ostmiseks antud laenud, tähtajaga			Tarbijakrediit ja muud laenud, tähtajaga			Tähtajaga		
	Kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta	Kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta	Kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
2011 veebr	3,67	3,81	3,82	7,88	6,43	5,20	3,64	3,47	3,46
märts	3,71	3,80	3,84	7,92	6,40	5,20	3,68	3,49	3,48
apr	3,82	3,78	3,84	7,94	6,43	5,23	3,78	3,60	3,53
mai	3,81	3,78	3,85	7,96	6,38	5,24	3,84	3,65	3,56
juuni	3,87	3,78	3,86	7,95	6,45	5,28	3,93	3,73	3,63
juuli	4,03	3,79	3,90	8,03	6,42	5,30	4,00	3,80	3,69
aug	4,06	3,78	3,89	8,07	6,42	5,31	4,06	3,84	3,72
sept	4,13	3,79	3,92	8,14	6,48	5,32	4,11	3,85	3,74
okt	4,12	3,78	3,91	8,17	6,44	5,33	4,18	3,87	3,74
nov	4,12	3,77	3,91	8,09	6,44	5,34	4,20	3,90	3,76
dets	4,12	3,74	3,89	8,11	6,43	5,31	4,26	3,87	3,72
2012 jaan	4,06	3,71	3,87	8,14	6,39	5,28	4,23	3,80	3,68

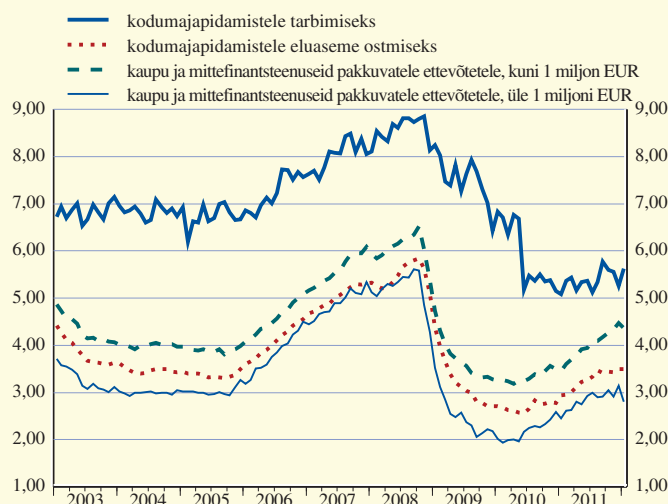
J21 Lepingulise tähtajaga uued hoiused

(protsenti aastas; ei sisalda tasusid; perioodi keskmised)

J22 Ujuva intressimääraga ja kuni üheks aastaks fikseeritud intressimääraga uued laenud

(protsenti aastas; ei sisalda tasusid; perioodi keskmised)

Allikas: EKP.

* Tabelis esitatud andmete allikad ja seotud allmärkused leiab leheküljelt S42.

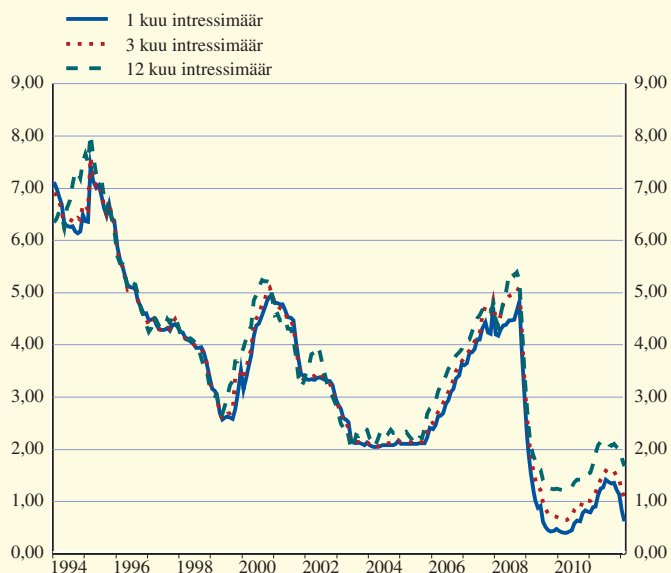
4.6 Rahaturu intressimäärad

(protsenti aastas; perioodi keskmised)

	Euroola ^{1,2}					USA	Jaapan
	Üleööhoiused (EONIA) 1	1kuulised hoiused (EURIBOR) 2	3kuulised hoiused (EURIBOR) 3	6kuulised hoiused (EURIBOR) 4	12kuulised hoiused (EURIBOR) 5	3kuulised hoiused (LIBOR) 6	3kuulised hoiused (LIBOR) 7
2009	0,71	0,89	1,22	1,43	1,61	0,69	0,47
2010	0,44	0,57	0,81	1,08	1,35	0,34	0,23
2011	0,87	1,18	1,39	1,64	2,01	0,34	0,19
2010 IV kv	0,59	0,81	1,02	1,25	1,52	0,29	0,19
2011 I kv	0,67	0,86	1,10	1,37	1,74	0,31	0,19
II kv	1,04	1,22	1,42	1,70	2,13	0,26	0,20
III kv	0,97	1,38	1,56	1,77	2,11	0,30	0,19
IV kv	0,79	1,24	1,50	1,72	2,05	0,48	0,20
2011 veebr	0,71	0,89	1,09	1,35	1,71	0,31	0,19
märts	0,66	0,90	1,18	1,48	1,92	0,31	0,20
apr	0,97	1,13	1,32	1,62	2,09	0,28	0,20
mai	1,03	1,24	1,43	1,71	2,15	0,26	0,20
juuni	1,12	1,28	1,49	1,75	2,14	0,25	0,20
juuli	1,01	1,42	1,60	1,82	2,18	0,25	0,20
aug	0,91	1,37	1,55	1,75	2,10	0,29	0,19
sept	1,01	1,35	1,54	1,74	2,07	0,35	0,19
okt	0,96	1,36	1,58	1,78	2,11	0,41	0,19
nov	0,79	1,23	1,48	1,71	2,04	0,48	0,20
dets	0,63	1,14	1,43	1,67	2,00	0,56	0,20
2012 jaan	0,38	0,84	1,22	1,50	1,84	0,57	0,20
veebr	0,37	0,63	1,05	1,35	1,68	0,50	0,20

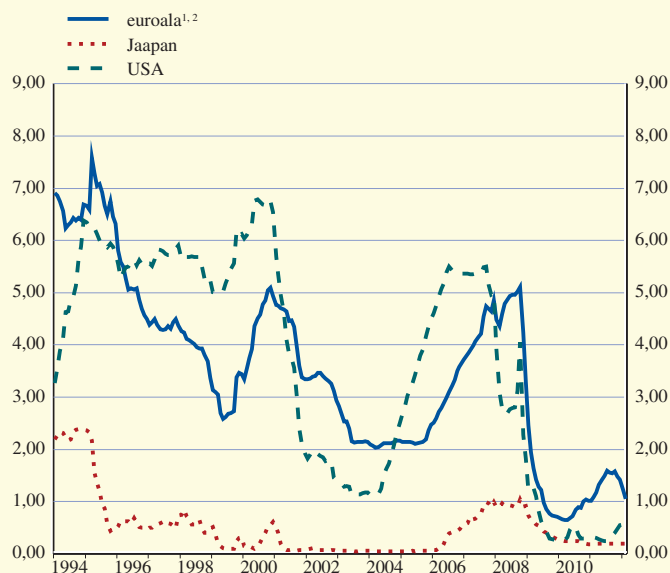
J23 Euroala rahaturu intressimäärad^{1, 2}

(kuu keskmised; protsenti aastas)

J24 3 kuu rahaturu intressimäärad

(kuu keskmised; protsenti aastas)

Allikas: EKP.

¹ Enne 1999. a jaanuari arvutati arvestuslikud euroala intressimäärad SKPga kaalutud liikmesriikide intressimääradel alusel. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

² Andmed viitavad euroala muutuvale struktuurile. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

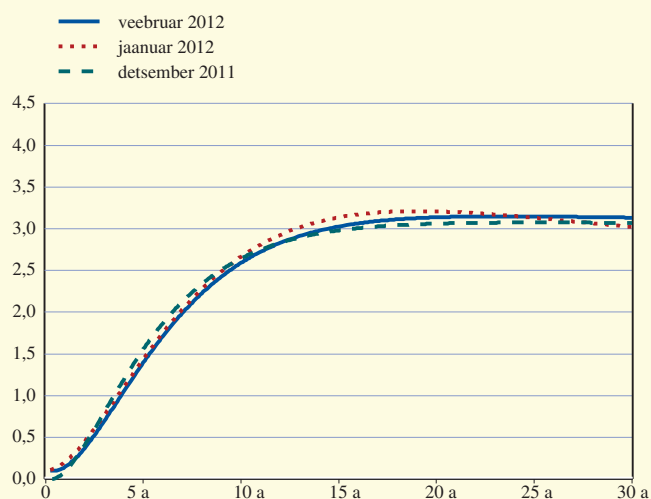
4.7 Euroala tulukõverad¹

(euroala keskvalitsuse AAA-reitinguga võlakirjad; perioodi lõpp; aastased protsentuaalsed intressimäärad; intressimäärade vahed protsendipunktides)

	Hetkeintressimäärad								Forvardtehingute lähiaja intressimäärad			
	3 kuud	1 aasta	2 aastat	5 aastat	7 aastat	10 aastat	10 aastat - 3 kuud (vahe)	10 aastat - 2 aastat (vahe)	1 aasta	2 aastat	5 aastat	10 aastat
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2009	0,38	0,81	1,38	2,64	3,20	3,76	3,38	2,38	1,41	2,44	4,27	5,20
2010	0,49	0,60	0,93	2,15	2,78	3,36	2,87	2,43	0,85	1,70	3,99	4,69
2011	0,00	0,09	0,41	1,56	2,13	2,65	2,65	2,24	0,32	1,15	3,24	3,84
2010 IV kv	0,49	0,60	0,93	2,15	2,78	3,36	2,87	2,43	0,85	1,70	3,99	4,69
2011 I kv	0,87	1,30	1,79	2,83	3,26	3,66	2,79	1,87	1,84	2,69	4,12	4,63
II kv	1,24	1,39	1,65	2,50	2,94	3,41	2,17	1,75	1,63	2,22	3,76	4,60
III kv	0,27	0,47	0,75	1,55	1,99	2,48	2,21	1,74	0,74	1,31	2,77	3,79
IV kv	0,00	0,09	0,41	1,56	2,13	2,65	2,65	2,24	0,32	1,15	3,24	3,84
2011 veebr	0,69	1,08	1,53	2,55	3,02	3,49	2,80	1,96	1,56	2,37	3,91	4,67
märts	0,87	1,30	1,79	2,83	3,26	3,66	2,79	1,87	1,84	2,69	4,12	4,63
apr	1,02	1,41	1,86	2,80	3,19	3,55	2,53	1,70	1,90	2,67	3,96	4,46
mai	1,03	1,32	1,67	2,52	2,93	3,37	2,34	1,69	1,69	2,34	3,69	4,51
juuni	1,24	1,39	1,65	2,50	2,94	3,41	2,17	1,75	1,63	2,22	3,76	4,60
juuli	1,01	1,11	1,32	2,09	2,55	3,06	2,05	1,74	1,28	1,79	3,34	4,39
aug	0,61	0,67	0,86	1,69	2,21	2,76	2,15	1,90	0,80	1,33	3,09	4,22
sept	0,27	0,47	0,75	1,55	1,99	2,48	2,21	1,74	0,74	1,31	2,77	3,79
okt	0,38	0,54	0,81	1,71	2,22	2,79	2,41	1,98	0,78	1,39	3,12	4,29
nov	0,20	0,38	0,74	1,92	2,51	3,07	2,87	2,33	0,69	1,53	3,64	4,41
dets	0,00	0,09	0,41	1,56	2,13	2,65	2,65	2,24	0,32	1,15	3,24	3,84
2012 jaan	0,11	0,21	0,45	1,44	2,03	2,67	2,55	2,22	0,39	1,03	3,07	4,26
veebr	0,11	0,15	0,37	1,39	1,99	2,59	2,49	2,22	0,29	0,95	3,06	4,06

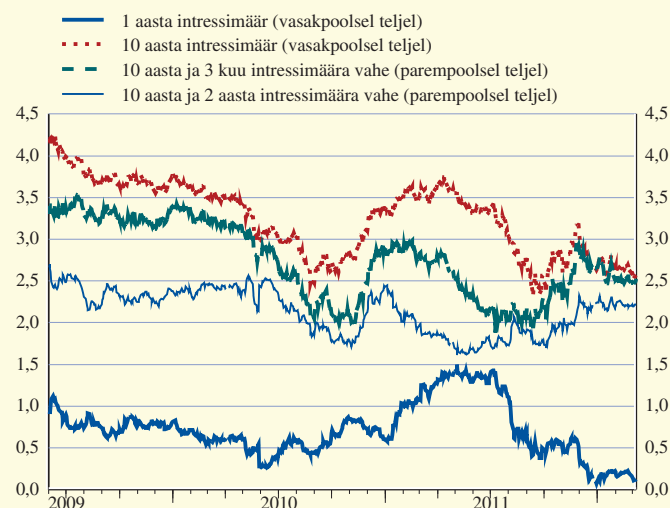
J25 Euroala hetketulukõverad²

(protsenti aastas; perioodi lõpp)

J26 Euroala hetkeintressimäärad ja intressimäärade vahed²

(päevased andmed; aastased protsentuaalsed intressimäärad; vahed protsendipunktides)

Allikad: EKP arvutused, mille aluseks on võetud EuroMTSi andmed ja Fitch Ratingsi reitingud.

¹ Andmed viitavad euroala muutuvale struktuurile. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

² Andmed hõlmavad euroala AAA-reitinguga riigivõlakirju.

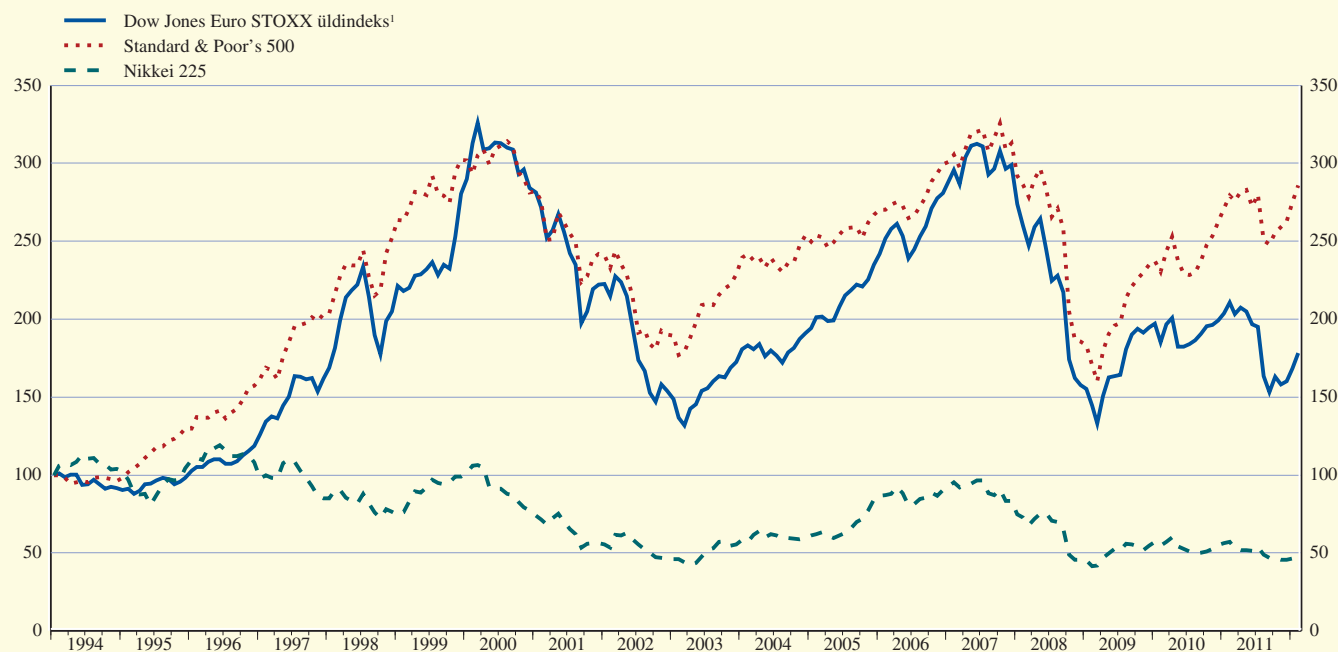
4.8 Aktsiaturgude indeksid

(indeksimäärad punktides; perioodi keskmised)

	Dow Jones Euro STOXX indeksid ¹												USA	Jaapan
	Võrdlusindeks		Peamiste majandussektorite indeksid											
	Üldindeks	Euro STOXX 50	Põhitööstuste sektor	Teenuste sektor	Tarbekaupade sektor	Nafta ja gaasi sektor	Finantssektor	Tööstussektor	Tehnoloogia sektor	Kommunaalteenuste sektor	Telekommunikatsioonisektor	Tervishoiusektor		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
2009	234,2	2 521,0	353,2	140,5	244,5	293,5	172,1	269,7	200,7	353,7	380,4	363,5	946,2	9 321,6
2010	265,5	2 779,3	463,1	166,2	323,4	307,2	182,8	337,6	224,1	344,9	389,6	408,4	1 140,0	10 006,5
2011	256,0	2 611,0	493,4	158,1	351,2	311,6	152,6	349,4	222,5	301,7	358,4	432,7	1 267,6	9 425,4
2010 IV kv	273,4	2 817,8	513,8	176,1	361,3	309,9	175,7	361,9	227,0	333,0	399,2	405,0	1 204,6	9 842,4
2011 I kv	285,5	2 932,9	532,7	175,5	366,3	341,1	185,0	388,0	249,6	347,7	396,7	415,0	1 302,5	10 285,3
II kv	281,2	2 862,7	552,0	169,6	370,7	328,8	175,2	391,5	239,7	333,7	385,0	448,4	1 318,3	9 609,4
III kv	236,0	2 381,6	463,7	146,0	341,5	282,0	133,8	323,0	199,8	270,2	333,0	435,0	1 225,3	9 246,3
IV kv	222,4	2 277,8	427,1	142,1	327,1	295,5	117,2	296,6	201,8	256,5	320,3	432,4	1 225,7	8 580,6
2011 veebr	292,3	3 015,7	540,5	179,0	369,7	348,0	193,5	393,1	257,6	359,0	402,9	418,7	1 321,1	10 622,3
märts	281,9	2 890,4	527,4	170,1	355,0	340,5	184,1	385,7	245,9	339,1	396,8	414,6	1 304,5	9 852,4
apr	287,5	2 947,2	557,3	172,5	366,6	343,8	182,4	397,9	250,0	346,9	402,8	435,4	1 331,5	9 644,6
mai	284,0	2 885,8	557,0	171,7	374,9	330,4	176,3	395,5	246,5	337,8	386,4	457,8	1 338,3	9 650,8
juuni	272,9	2 766,6	542,5	164,9	370,0	314,3	168,0	382,0	224,1	318,3	368,2	450,3	1 287,3	9 541,5
juuli	270,5	2 743,5	550,7	160,8	384,4	317,4	160,6	375,7	221,0	307,8	360,0	467,4	1 325,2	9 996,7
aug	226,9	2 297,2	443,7	141,1	329,7	268,6	129,0	307,3	189,7	258,4	329,3	420,7	1 185,3	9 072,9
sept	212,6	2 124,3	401,4	137,0	312,8	262,4	113,3	289,2	190,1	246,7	311,1	419,0	1 173,9	8 695,4
okt	226,1	2 312,3	424,8	142,4	325,6	290,2	123,1	302,3	203,0	269,9	334,1	426,1	1 207,2	8 733,6
nov	219,2	2 239,6	423,6	141,5	325,9	293,5	112,8	292,2	205,7	250,6	316,6	423,3	1 226,4	8 506,1
nov	222,2	2 283,3	433,2	142,4	329,9	302,9	115,9	295,5	196,6	249,3	310,3	448,4	1 243,3	8 506,0
2012 jaan	233,4	2 382,1	477,6	146,9	351,8	317,3	120,4	319,2	206,9	248,8	305,0	473,6	1 300,6	8 616,7
veebr	247,2	2 508,2	507,2	152,1	377,3	327,0	134,4	336,3	223,9	254,6	300,1	477,6	1 352,5	9 242,3

J27 Dow Jones Euro STOXX üldindeks, Standard & Poor's 500 ja Nikkei 225

(jaanuar 1994 = 100; kuu keskmised)

Allikas: EKP.

¹ Andmed viitavad euroala muutvale struktuurile. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

HINNAD, TOODANG, NÕUDLUS JA TÖÖTURUD

5.1 ÜTHI, muud hinnad ja kulud

(aastased protsentuaalsed muutused, kui pole viidatud teisiti)

1. Ühtlustatud tarbijahinnaindeks¹

	Kokku					Kokku (sesoonselt kohandatud; protsentuaalne muutus võrreldes eelmise perioodiga)						Memokirje: reguleeritud hinnad ²		
	Indeks 2005 = 100	Kokku			Kaubad	Teenused	Kokku	Töödeldud toiduained	Töötlemata toiduained	Tööstuskaubad v.a energia	Energia (sesoonselt kohandamata)	Teenused	ÜTHI kokku, v.a reguleeritud hinnad	Reguleeritud hinnad
		Kokku (v.a töötlemata toiduained ja energia)												
Protsent kogusum- mast 2011. aastal	100,0	100,0	81,8	58,5	41,5	100,0	11,9	7,2	28,5	11,0	41,5	88,2	11,8	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
2008	107,8	3,3	2,4	3,8	2,6	-	-	-	-	-	-	3,4	2,7	
2009	108,1	0,3	1,3	-0,9	2,0	-	-	-	-	-	-	0,1	1,8	
2010	109,8	1,6	1,0	1,8	1,4	-	-	-	-	-	-	1,6	1,5	
2011	112,8	2,7	1,7	3,3	1,8	-	-	-	-	-	-	2,6	3,5	
2010 IV kv	110,8	2,0	1,1	2,5	1,3	0,5	0,5	0,4	0,2	2,0	0,4	2,0	2,3	
2011 I kv	111,3	2,5	1,3	3,1	1,6	1,0	0,9	0,4	0,0	6,3	0,5	2,4	3,3	
II kv	113,1	2,8	1,8	3,3	1,9	0,9	1,1	0,4	0,5	2,8	0,6	2,6	3,6	
III kv	112,9	2,7	1,7	3,2	2,0	0,3	1,1	0,1	-0,3	0,4	0,5	2,6	3,5	
IV kv	114,1	2,9	2,0	3,7	1,9	0,7	1,0	0,9	0,9	1,5	0,3	2,9	3,5	
2011 sept	113,5	3,0	2,0	3,7	1,9	0,5	0,4	0,2	1,2	0,9	0,0	2,9	3,5	
okt	113,9	3,0	2,0	3,9	1,8	0,2	0,5	0,4	0,0	0,6	0,1	3,0	3,6	
nov	114,0	3,0	2,0	3,9	1,9	0,2	0,2	0,4	0,0	0,7	0,1	3,0	3,5	
dets	114,4	2,7	2,0	3,3	1,9	0,1	0,1	0,1	0,0	-0,1	0,2	2,7	3,5	
2012 jaan	113,4	2,6	1,9	3,2	1,9	0,3	0,3	-0,4	0,0	2,6	0,2	2,5	3,5	
veebr ³	.	2,7	

	Kaubad						Teenused						
	Toit (sh alkohoolsed joogid ja tubakas)			Tööstuskaubad			Elamumajandus		Transport	Side	Vaba aja ja isikliku tegevusega seotud teenused	Muud teenused	
	Kokku	Töödeldud toiduained	Töötlemata toiduained	Kokku	Tööstuskaubad, v.a energia	Energia	Elamumajandus	Üür					
Protsent kogusum- mast 2011. aastal	19,1	11,9	7,2	39,5	28,5	11,0	10,1	6,0	6,5	3,1	14,5	7,3	
	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
2008	5,1	6,1	3,5	3,1	0,8	10,3	2,3	1,9	3,9	-2,2	3,2	2,5	
2009	0,7	1,1	0,2	-1,7	0,6	-8,1	2,0	1,8	2,9	-1,0	2,1	2,1	
2010	1,1	0,9	1,3	2,2	0,5	7,4	1,8	1,5	2,3	-0,8	1,0	1,5	
2011	2,7	3,3	1,8	3,7	0,8	11,9	1,8	1,4	2,9	-1,3	2,0	2,1	
2010 IV kv	1,9	1,3	2,7	2,9	0,8	9,2	1,6	1,3	1,9	-0,8	1,2	1,5	
2011 I kv	2,2	2,1	2,3	3,6	0,5	12,7	1,8	1,3	2,0	-0,4	1,5	1,9	
II kv	2,6	3,0	1,9	3,7	1,0	11,5	1,9	1,4	3,2	-1,0	2,0	2,1	
III kv	2,8	3,7	1,3	3,4	0,4	12,0	1,8	1,5	3,3	-1,8	2,3	2,1	
IV kv	3,3	4,2	1,8	3,9	1,2	11,5	1,7	1,4	3,0	-1,8	2,2	2,1	
2011 aug	2,7	3,6	1,1	3,1	0,0	11,8	1,8	1,5	3,5	-1,8	2,3	2,1	
sept	3,0	4,0	1,4	4,1	1,2	12,4	1,8	1,4	3,1	-1,9	2,3	2,2	
okt	3,3	4,3	1,8	4,2	1,3	12,4	1,7	1,4	2,9	-1,9	2,2	2,0	
nov	3,4	4,3	1,9	4,1	1,3	12,3	1,7	1,3	2,9	-1,7	2,1	2,2	
dets	3,1	4,1	1,6	3,4	1,2	9,7	1,7	1,4	3,2	-1,9	2,2	2,3	
2012 jaan	3,1	4,1	1,6	3,2	0,9	9,2	1,8	1,5	2,8	-2,4	2,1	2,6	

Allikad: Eurostati ja EKP arvutused.

¹ Andmed viitavad euroala muutuvale struktuurile. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

² Selline eksperimentaalne statistika võib anda ainult ligikaudse hindade reguleerimise mõde vahendi, sest reguleeritud hinna muutusi ei saa teistest mõjudest täiesti eraldada. Selle näitaja koostamisel kasutatud meetodidat selgitab märkus aadressil <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/hicp/introduction>.

³ Hinnang põhineb liikmesriikide esialgetel andmetel, mis hõlmavad harilikult 95% euroalast, samuti esmasel teabel energiahindade kohta.

5.1 ÜTHI, muud hinnad ja kulud

(aastased protsentuaalsed muutused, kui pole viidatud teisiti)

2. Tööstustoodangu, ehituse ja elamispingade hinnad

	Tööstustoodangu tootjahinnad (v.a ehitus)										Ehitus ¹	Elamis- pingade hinnad ²
	Kokku (indeks: 2005 = 100)	Kokku		Tööstus, v.a ehitus ja energia						Energia		
		Töötlev tööstus	Kokku	Vahe- kaubad	Kapitali- kaubad	Tarbekaubad						
						Kokku	Kestvus- kaubad	Kulu- kaubad				
Protsent kogu- summast 2005. aastal	100,0	100,0	82,8	75,6	30,0	22,0	23,7	2,7	21,0	24,4		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2008	114,4	6,1	4,8	3,4	3,9	2,1	3,9	2,8	4,1	14,2	3,8	1,9
2009	108,6	-5,1	-5,4	-2,9	-5,3	0,4	-2,1	1,2	-2,5	-11,8	0,1	-3,1
2010	111,7	2,9	3,4	1,6	3,5	0,3	0,4	0,9	0,3	6,4	1,9	1,1
2011	118,3	5,9	5,5	3,8	5,9	1,4	3,1	2,1	3,3	11,9	3,2	.
2010 IV kv	113,5	4,8	4,6	3,1	5,9	0,8	1,5	1,4	1,5	9,6	2,8	1,9
2011 I kv	116,7	6,5	6,3	4,4	7,9	1,3	2,5	1,8	2,6	12,5	4,1	2,0
II kv	118,5	6,3	5,8	4,3	6,8	1,3	3,4	1,9	3,7	11,9	3,0	1,1
III kv	118,9	5,9	5,5	3,8	5,6	1,5	3,3	2,2	3,5	11,8	3,2	1,0
IV kv	119,3	5,1	4,5	2,9	3,4	1,5	3,3	2,5	3,4	11,3	2,6	.
2011 aug	118,7	5,8	5,5	3,8	5,7	1,5	3,3	2,1	3,5	11,4	-	-
sept	119,0	5,8	5,3	3,5	5,0	1,5	3,4	2,5	3,5	12,2	-	-
okt	119,2	5,5	5,0	3,2	4,1	1,6	3,4	2,5	3,5	12,3	-	-
nov	119,5	5,4	4,7	2,9	3,4	1,4	3,4	2,5	3,6	12,4	-	-
dets	119,2	4,3	3,7	2,5	2,7	1,6	3,1	2,3	3,2	9,4	-	-
2012 jaan	120,1	3,7	3,3	1,9	1,6	1,3	3,0	2,4	3,0	9,2	-	-

3. Toormehinnad ja sisemajanduse koguprodukti deflaatorid

	Nafta- hind ³ (EUR/ barrel)	Toorme (v.a energia) hinnad						SKP deflaatorid								
		Impordiga kaalutud ⁴			Kasutusega kaalutud ⁵			Kokku (sesoonselt kohandatud, indeks 2005=100)	Kokku	Sisenõudlus				Ekspord ⁶	Import ⁶	
		Kokku	Toidu- ained	Toiduks mitte- kasutatav toore	Kokku	Toidu- ained	Toiduks mitte- kasutatav toore			Kokku	Eratarbi- mine	Valitsus- sektori tarbimine	Kapitali mahutus põhi- varasse			
																10
Protsent kogu- summast		100,0	35,0	65,0	100,0	45,0	55,0									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2008	65,9	2,0	18,4	-4,4	-1,7	9,7	-8,6	106,2	2,0	2,6	2,7	2,8	2,3	2,4	3,9	
2009	44,6	-18,5	-8,9	-23,0	-18,0	-11,4	-22,8	107,1	0,9	-0,1	-0,4	2,0	-0,4	-3,4	-6,0	
2010	60,7	44,6	21,4	57,9	42,1	27,1	54,5	107,9	0,7	1,5	1,7	0,8	1,0	2,8	5,0	
2011	79,7	12,2	22,4	7,7	12,9	20,7	7,5	109,4	1,4	2,2	2,5	1,0	2,0	3,6	5,7	
2010 IV kv	64,4	48,6	36,6	54,7	48,7	48,4	48,9	108,3	1,0	1,8	2,2	0,7	1,5	4,1	6,4	
2011 I kv	77,3	42,9	46,1	41,4	41,0	47,2	36,6	108,8	1,3	2,4	2,5	0,8	2,2	5,2	8,0	
II kv	81,3	11,6	28,8	4,6	13,3	26,2	5,1	109,3	1,4	2,2	2,5	1,0	1,9	3,7	5,7	
III kv	79,3	3,8	16,7	-1,6	4,9	11,7	0,3	109,7	1,5	2,3	2,5	1,0	1,9	3,2	5,3	
IV kv	80,7	-2,5	3,6	-5,2	-1,7	4,4	-6,0	109,9	1,5	2,2	2,5	1,4	2,0	2,7	4,5	
2011 sept	79,8	1,5	14,3	-3,9	1,5	7,5	-2,6	-	-	-	-	-	-	-	-	
okt	78,9	1,6	10,7	-2,4	2,5	10,6	-3,2	-	-	-	-	-	-	-	-	
nov	81,4	-1,9	4,7	-4,9	-0,7	6,0	-5,5	-	-	-	-	-	-	-	-	
dets	81,7	-6,7	-3,6	-8,1	-6,3	-2,5	-9,0	-	-	-	-	-	-	-	-	
2012 jaan	86,2	-4,6	-4,1	-4,8	-4,1	-1,9	-5,8	-	-	-	-	-	-	-	-	
veebr	89,7	-7,5	-10,6	-6,0	-6,5	-6,5	-6,5	-	-	-	-	-	-	-	-	

Allikad: Eurostat, Eurostati andmetel põhinevad EKP arvutused (osa 5.1 tabeli 2 veerg 7 ja osa 5.1 tabeli 3 veerud 8–15), Thomson Reutersi andmetel põhinevad EKP arvutused (osa 5.1 tabeli 3 veerg 1) ning EKP arvutused (osa 5.1 tabeli 2 veerg 12 ja osa 5.1 tabeli 3 veerud 2–7).

¹ Eluasemete sisendhinnad.

² Eksperimentaalsed andmed, mis põhinevad ühtlustamata riiklikel allikatel (vt täpsemalt <http://www.ecb.int/stats/intro/html/experiment.en.html>).

³ Brent Blend (ühekuulise tähtajaga tarne puhul).

⁴ Viitab eurodes esitatud hindadele. Kaalutud vastavalt euroala impordi struktuurile vahemikus 2004–2006.

⁵ Viitab eurodes esitatud hindadele. Kaalutud vastavalt euroala sisenõudlusele (euroala tootmine pluss import miinus eksport) vahemikus 2004–2006. Eksperimentaalsed andmed (vt täpsemalt <http://www.ecb.int/stats/intro/html/experiment.en.html>).

⁶ Ekspordi ja impordi deflaatorid viitavad kaupadele ja teenustele ning sisaldavad piiriülest kaubavahetust euroalal.

5.1 ÜTHI, muud hinnad ja kulud (aastased protsentuaalsed muutused)

4. Tööjõu erikulud, hüvitis töötaja kohta ja tööjõu tootlikkus (kvartaliandmed sesoonselt kohandatud; aastaandmed kohandamata)

	Kokku (indeks 2005 = 100)	Majandustegevuse alusel										
		Põllumajandus, metsama- jandus ja kalapüük	Töötlev töös- tus, energia ja kommunaal- teenused	Ehitus	Kaubandus, transport, majutus ja toitlustus	Info ja side	Finants- ja kindlustus- tegevus	Kinnisvaraala- ne tegevus	Kutsealased teenused, äritegevus, abiteenused	Avalik hal- dus, haridus, tervishoid ja sotsiaalhoole- kanne	Kunst, meelelahutus ja muu teenindus	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Tööjõu erikulud¹												
2009	110,0	4,0	-0,6	8,9	5,4	5,3	-0,3	-2,7	-3,7	5,4	2,7	1,9
2010	109,1	-0,8	-1,4	-5,8	1,6	-1,9	-0,9	0,3	2,6	1,5	1,1	1,7
2010 IV kv	109,4	-0,3	-0,9	-4,0	0,0	-1,2	-0,2	0,9	2,8	2,2	1,3	1,8
2011 I kv	109,7	0,3	0,5	-1,4	0,0	-1,3	1,8	3,0	4,4	3,1	0,8	2,0
II kv	110,4	1,2	-0,5	0,6	0,1	0,0	3,2	3,6	3,5	3,4	0,6	3,3
III kv	110,2	1,3	-1,8	0,1	-0,8	1,7	3,6	1,2	3,3	2,9	0,8	2,9
Hüvitis töötaja kohta												
2009	109,8	1,4	1,2	-0,6	5,5	1,4	1,3	0,8	-0,4	0,9	2,7	1,7
2010	111,5	1,6	1,5	3,6	1,0	1,3	2,5	2,0	3,5	1,3	0,8	1,1
2010 IV kv	112,4	1,6	2,7	3,7	1,0	1,5	3,0	1,4	3,4	1,7	0,8	0,5
2011 I kv	113,4	2,4	4,4	4,4	4,5	2,0	2,1	2,0	2,4	2,7	1,2	1,2
II kv	114,0	2,5	3,4	4,7	2,6	1,8	2,4	3,1	2,3	2,7	1,3	2,1
III kv	114,2	2,4	3,4	3,2	2,9	2,3	2,7	2,9	3,6	2,7	1,6	2,1
Tööviljakus hõivatu kohta²												
2009	99,8	-2,5	1,9	-8,8	0,0	-3,6	1,6	3,7	3,4	-4,2	0,0	-0,2
2010	102,2	2,4	2,9	10,1	-0,6	3,3	3,5	1,8	1,0	-0,1	-0,3	-0,5
2010 IV kv	102,7	1,9	3,7	8,0	1,0	2,7	3,3	0,5	0,6	-0,5	-0,5	-1,3
2011 I kv	103,4	2,1	3,8	5,8	4,6	3,3	0,2	-1,0	-2,1	-0,4	0,4	-0,7
II kv	103,3	1,2	4,0	3,8	2,4	1,7	-0,9	-0,5	-1,5	-0,7	0,8	-1,2
III kv	103,6	1,0	5,3	2,9	3,6	0,6	-0,7	1,7	0,1	-0,2	0,8	-0,8
Hüvitis töötatud tunni kohta												
2009	112,1	3,3	2,2	3,9	7,3	2,7	1,8	2,7	1,4	2,5	3,0	3,1
2010	113,3	1,0	-0,1	1,1	1,2	1,1	1,9	1,7	2,5	0,6	0,7	1,8
2010 IV kv	114,3	1,6	1,2	1,4	1,8	2,0	3,4	2,2	3,2	1,5	1,0	1,2
2011 I kv	114,7	1,8	-0,3	2,0	3,2	2,3	1,8	2,0	1,6	2,4	0,9	1,1
II kv	115,7	2,5	2,1	3,9	3,1	2,4	2,7	3,5	4,5	2,9	1,1	1,9
III kv	115,5	2,1	1,1	2,6	3,3	2,4	2,0	3,3	4,5	2,2	1,3	1,5
Tööviljakus tunnis²												
2009	102,2	-0,8	2,8	-4,9	1,6	-2,5	2,1	5,4	4,5	-2,9	0,3	1,2
2010	104,1	1,9	2,8	7,5	-0,8	2,8	3,0	1,2	-0,5	-0,8	-0,5	0,1
2010 IV kv	104,8	1,9	3,3	5,7	1,5	3,1	3,7	0,8	-0,4	-0,5	-0,3	-0,5
2011 I kv	105,0	1,6	1,4	3,4	3,0	3,5	0,0	-1,1	-2,7	-0,5	0,1	-0,6
II kv	105,2	1,3	4,9	2,8	2,5	2,1	-0,8	-0,2	0,3	-0,4	0,6	-1,1
III kv	105,2	0,8	6,3	2,1	3,1	0,5	-1,6	1,9	0,6	-0,5	0,5	-1,7

5. Tööjõukulu indeksid³

	Kokku (sesoonselt kohandatud, indeks 2008 = 100)	Kokku	Komponentide järgi		Tegevuse järgi			Memo: kollektiiv- lepinguga määratud palkade näitaja ⁴
			Palk	Töötaja poolt tasutud sotsiaal- kindlustusmaksed	Mäetööstus, töötlev tööstus ja energia	Ehitus	Teenused	
	1	2	3	4	5	6	7	8
Protsent kogusummast 2008. aastal	100,0	100,0	75,2	24,8	32,4	9,0	58,6	
2010	104,3	1,6	1,5	1,9	1,0	1,8	1,8	1,7
2011	2,0
2011 I kv	106,2	2,5	2,3	3,3	2,4	1,9	2,6	2,0
II kv	107,2	3,2	3,3	3,7	4,2	2,5	2,9	1,9
III kv	107,4	2,7	2,6	3,2	2,9	2,5	2,7	2,1
IV kv	2,0

Allikad: Eurostat, Eurostati andmetel põhinevad EKP arvutused (osa 5.1 tabel 4) ja EKP arvutused (osa 5.1 tabeli 5 veerg 8).

¹ Hüvitis töötaja kohta (jooksevhindades), jagatud lisandväärtusega hõivatu kohta (mahuna).

² Lisandväärtus (maht) tööjõuisendi kohta (hõivatud ja töötatud tunnid).

³ Tunni kohta arvestatava tööjõukulu indeksid kogu majanduse kohta, v.a põllumajandus, avalik haldus, haridus, tervishoid ja muud mujal liigitamata teenused. Hõlmatus erinevuste tõttu ei pruugi komponentide näitajad kogusummaga ühtida.

⁴ Eksperimentaalsed andmed (lisateavet saab EKP veebilehelt <http://www.ecb.int/stats/intro/html/experiment.en.html>).

5.2 Toodang ja nõudlus

(kvartaalsed andmed sesoonselt kohandatud; aastased andmed kohandamata)

1. SKP ja kulukomponendid

	SKP								
	Kokku	Sisenõudlus					Väliskaubandusbilanss ¹		
		Kokku	Eratarbimine	Valitsussektori tarbimine	Kapitali kogumahutus põhivarasse	Varude muutus ²	Kokku	Eksport ¹	Import ¹
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Jooksevhinnad (mld EUR)									
2008	9 244,3	9 159,0	5 207,1	1 898,9	1 989,7	63,2	85,3	3 882,1	3 796,8
2009	8 930,1	8 812,0	5 127,3	1 986,8	1 741,4	-43,5	118,1	3 273,6	3 155,5
2010	9 160,9	9 046,1	5 261,6	2 013,7	1 751,0	19,8	114,9	3 747,8	3 632,9
2011	9 425,8	9 293,6	5 406,2	2 036,1	1 811,7	39,6	132,2	4 120,5	3 988,2
2010 IV kv	2 311,3	2 282,8	1 333,7	504,7	440,5	4,0	28,5	979,6	951,1
2011 I kv	2 340,2	2 318,4	1 343,6	508,0	451,9	14,9	21,9	1 009,1	987,3
II kv	2 353,6	2 325,5	1 346,9	509,2	453,8	15,6	28,2	1 023,9	995,8
III kv	2 365,0	2 326,4	1 355,6	509,5	453,3	8,1	38,7	1 044,3	1 005,6
IV kv	2 362,9	2 321,0	1 358,6	510,4	451,9	0,1	41,9	1 042,1	1 000,2
<i>protsent SKPst</i>									
2011	100,0	98,6	57,4	21,6	19,2	0,4	1,4	-	-
Ahelmeetodil arvatud mahud (eelmise aasta hinnad)									
<i>kvartaalne protsentuaalne muutus</i>									
2010 IV kv	0,3	0,2	0,4	0,0	-0,3	-	-	1,5	1,5
2011 I kv	0,8	0,5	0,1	0,1	1,7	-	-	1,3	0,7
II kv	0,1	-0,2	-0,4	0,1	-0,1	-	-	1,2	0,4
III kv	0,1	-0,2	0,3	-0,2	-0,3	-	-	1,4	0,7
IV kv	-0,3	-0,7	-0,4	-0,2	-0,7	-	-	-0,4	-1,2
<i>aastane protsentuaalne muutus</i>									
2008	0,4	0,3	0,4	2,3	-1,1	-	-	1,0	0,9
2009	-4,3	-3,7	-1,2	2,6	-12,1	-	-	-12,7	-11,7
2010	1,9	1,1	0,9	0,5	-0,5	-	-	11,3	9,6
2011	1,4	0,5	0,2	0,1	1,4	-	-	6,1	3,9
2010 IV kv	2,0	1,5	1,1	-0,1	1,3	-	-	11,8	11,1
2011 I kv	2,4	1,6	0,9	0,4	3,5	-	-	9,9	8,1
II kv	1,6	0,7	0,3	0,3	1,5	-	-	6,3	4,2
III kv	1,3	0,3	0,3	0,0	1,0	-	-	5,5	3,3
IV kv	0,7	-0,5	-0,6	-0,3	0,6	-	-	3,6	0,6
<i>SKP kvartaalse protsentuaalse muutuse komponendid protsendipunktides</i>									
2010 IV kv	0,3	0,2	0,2	0,0	-0,1	0,0	0,1	-	-
2011 I kv	0,8	0,5	0,0	0,0	0,3	0,1	0,3	-	-
II kv	0,1	-0,2	-0,3	0,0	0,0	0,1	0,3	-	-
III kv	0,1	-0,2	0,1	0,0	-0,1	-0,2	0,3	-	-
IV kv	-0,3	-0,6	-0,2	-0,1	-0,1	-0,2	0,3	-	-
<i>SKP aastase protsentuaalse muutuse komponendid protsendipunktides</i>									
2008	0,4	0,3	0,2	0,5	-0,2	-0,1	0,1	-	-
2009	-4,3	-3,7	-0,7	0,5	-2,6	-0,9	-0,6	-	-
2010	1,9	1,1	0,5	0,1	-0,1	0,6	0,8	-	-
2011	1,4	0,5	0,1	0,0	0,3	0,1	1,0	-	-
2010 IV kv	2,0	1,5	0,6	0,0	0,3	0,7	0,5	-	-
2011 I kv	2,4	1,6	0,5	0,1	0,7	0,3	0,8	-	-
II kv	1,6	0,7	0,2	0,1	0,3	0,1	0,9	-	-
III kv	1,3	0,3	0,1	0,0	0,2	0,0	1,0	-	-
IV kv	0,7	-0,5	-0,3	-0,1	0,1	-0,3	1,3	-	-

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

¹ Eksport ja import hõlmavad kaupu ja teenuseid ning sisaldavad euroalalisest piirist kaubandust. Need ei ole täielikult kooskõlas andmetega, mis on toodud osas 3.1, osa 7.1 tabelis 1, osa 7.2 tabelis 3, osa 7.5 tabelites 1 ja 3.

² Sh väärisesemete soetamine miinus realiseerimine.

5.2 Toodang ja nõudlus

(kvartaalsed andmed sesoonselt kohandatud; aastased andmed kohandamata)

2. Lisandväärtus tegevusala järgi

	Kogulisandväärtus (baashinnad)											Toote- maksud miinus toote- subsiidi- umid
	Kokku	Põllumajandus, metsama- jandus ja kalapüük	Töötlev töös- tus, energia ja kommunaal- teenused	Ehitus	Kaubandus, transport, majutus ja toitlustus	Info ja side	Finants- ja kindlustus- tegevus	Kinnisvaraala- ne tegevus	Kutsealase- teenused, äritegevus, abiteenused	Avalik hal- dus, haridus, tervishoid ja sotsiaal- hoolekanne	Kunst, meelelahutus ja muu teenindus	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Jooksevhinnad (mld EUR)												
2008	8 299,0	141,8	1 652,7	560,8	1 597,9	358,6	384,9	930,3	859,4	1 520,8	291,9	945,3
2009	8 037,1	125,5	1 465,2	537,0	1 517,6	360,5	427,3	904,2	817,8	1 581,9	300,1	893,0
2010	8 222,0	137,4	1 550,7	512,6	1 561,3	357,7	437,5	922,2	830,6	1 609,1	302,8	938,9
2011	8 455,2	143,9	1 633,0	519,3	1 615,9	355,0	435,5	959,6	853,8	1 630,4	308,7	970,6
2010 IV kv	2 073,9	35,2	395,7	127,2	395,5	89,0	108,6	234,4	209,8	402,3	76,2	237,4
2011 I kv	2 098,4	37,0	402,9	130,7	402,5	88,6	107,6	235,5	210,9	405,9	76,9	241,8
II kv	2 109,5	36,9	406,2	130,1	404,6	88,5	108,1	238,6	212,4	407,6	76,5	244,1
III kv	2 121,4	35,6	412,0	129,8	405,6	88,8	109,7	240,4	213,7	408,2	77,5	243,6
IV kv	2 122,8	35,3	406,8	131,0	406,6	88,8	110,2	241,8	215,0	408,9	78,4	240,2
<i>protsent lisandväärtusest</i>												
2011	100,0	1,7	19,3	6,1	19,1	4,2	5,2	11,3	10,1	19,3	3,7	-
Ahelmeetodil arvatud mahud (eelmise aasta hinnad)												
<i>kvartaalne protsentuaalne muutus</i>												
2010 IV kv	0,3	0,7	1,3	-1,2	0,4	0,9	-0,3	0,2	0,1	0,0	-0,1	-0,1
2011 I kv	0,7	1,6	1,2	1,4	1,2	-1,0	1,2	-0,3	1,0	0,4	0,2	1,0
II kv	0,1	0,4	0,4	-0,3	0,0	0,3	0,1	0,1	0,4	0,2	-0,8	0,1
III kv	0,2	0,5	0,3	-0,6	0,1	0,3	0,8	0,1	0,4	0,1	0,8	-0,5
IV kv	-0,2	0,4	-2,0	-0,2	0,0	1,4	-0,2	0,4	0,0	0,1	0,5	-0,9
<i>aastased muutused protsentides</i>												
2008	0,6	1,9	-2,3	-1,2	1,1	2,7	1,0	1,2	1,8	1,9	1,5	-1,4
2009	-4,3	-0,3	-13,4	-6,8	-5,4	0,7	3,8	0,6	-6,6	1,4	0,9	-4,0
2010	2,0	2,0	6,6	-4,4	2,5	2,5	0,9	0,5	1,7	0,8	0,2	1,0
2011	1,5	1,7	3,3	-0,7	2,1	0,8	0,3	0,7	2,4	0,5	0,0	1,3
2010 IV kv	2,1	2,3	6,8	-2,9	3,0	2,7	-0,5	0,4	2,3	0,3	-0,3	1,2
2011 I kv	2,2	1,3	5,5	0,7	3,6	0,9	-1,0	0,4	2,8	0,6	0,2	3,5
II kv	1,6	2,3	3,9	-0,9	2,7	0,3	-0,6	0,3	2,5	0,7	-0,8	1,5
III kv	1,4	3,2	3,3	-0,7	1,7	0,5	1,8	0,1	1,9	0,7	0,1	0,6
IV kv	0,8	2,8	-0,1	0,3	1,3	1,0	1,9	0,4	1,8	0,8	0,7	-0,2
<i>lisandväärtuse kvartaalse protsentuaalse muutuse komponendid protsendipunktides</i>												
2010 IV kv	0,3	0,0	0,2	-0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-
2011 I kv	0,7	0,0	0,2	0,1	0,2	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	-
II kv	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-
III kv	0,2	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-
IV kv	-0,2	0,0	-0,4	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-
<i>lisandväärtuse aastase protsentuaalse muutuse komponendid protsendipunktides</i>												
2008	0,6	0,0	-0,5	-0,1	0,2	0,1	0,0	0,1	0,2	0,3	0,1	-
2009	-4,3	0,0	-2,7	-0,5	-1,0	0,0	0,2	0,1	-0,7	0,3	0,0	-
2010	2,0	0,0	1,2	-0,3	0,5	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,0	-
2011	1,5	0,0	0,6	0,0	0,4	0,0	0,0	0,1	0,2	0,1	0,0	-
2010 IV kv	2,1	0,0	1,2	-0,2	0,6	0,1	0,0	0,0	0,2	0,1	0,0	-
2011 I kv	2,2	0,0	1,0	0,0	0,7	0,0	-0,1	0,0	0,3	0,1	0,0	-
II kv	1,6	0,0	0,7	-0,1	0,5	0,0	0,0	0,0	0,2	0,1	0,0	-
III kv	1,4	0,1	0,6	0,0	0,3	0,0	0,1	0,0	0,2	0,1	0,0	-
IV kv	0,8	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,1	0,0	0,2	0,1	0,0	-

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

5.2 Toodang ja nõudlus

(aastased protsentuaalsed muutused, kui pole viidatud teisiti)

3. Tööstustoodang

	Kokku	Tööstus, v.a ehitus										Ehitus
		Kokku (sesoonselt kohandatud, indeks 2005 = 100)	Kokku	Tööstus, v.a ehitus ja energia							Energia	
				Töötlev tööstus	Kokku	Vahekaubad	Kapitalikaubad	Tarbekaubad				
								Kokku	Kestvuskaubad	Kulukaubad		
Protsent kogusum- mast 2005. aastal	100,0	77,8	77,8	69,2	68,7	28,1	22,3	18,3	2,6	15,7	9,1	22,2
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2009	-13,7	90,7	-14,8	-15,9	-16,0	-19,0	-20,9	-4,9	-17,3	-2,9	-5,3	-6,8
2010	4,5	97,4	7,4	7,8	7,8	10,1	9,1	3,4	2,5	3,5	3,8	-7,2
2011	2,8	100,9	3,6	4,8	4,8	4,2	8,8	0,9	0,6	1,0	-4,8	-0,5
2011 I kv	5,0	100,8	6,6	8,2	8,2	9,0	13,3	1,4	2,9	1,2	-2,3	-1,5
II kv	2,5	101,1	4,1	5,4	5,4	4,3	9,4	2,2	1,1	2,4	-5,4	-4,4
III kv	3,8	101,9	4,0	4,9	4,9	3,8	9,9	0,9	1,9	0,8	-3,2	2,1
IV kv	0,1	99,9	-0,2	0,9	1,0	0,0	3,7	-0,7	-3,1	-0,4	-8,3	2,2
2011 juuli	4,4	102,1	4,3	5,2	5,3	4,2	11,8	-0,1	4,2	-0,7	-4,1	3,0
aug	5,4	103,2	6,0	7,0	7,1	5,4	13,1	2,8	3,0	2,8	-2,1	2,6
sept	2,0	100,4	2,2	2,9	2,9	2,2	6,0	0,3	-1,0	0,4	-3,4	0,9
okt	0,3	100,6	1,0	1,9	1,8	0,4	4,9	0,2	-3,1	0,8	-5,0	-2,0
nov	0,4	100,2	0,1	1,1	1,2	-0,2	4,9	-1,6	-3,0	-1,3	-6,5	1,3
dets	-0,5	99,0	-2,0	-0,2	-0,2	-0,3	1,1	-0,9	-3,2	-0,6	-12,5	8,6
<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise kuuga (sesoonselt kohandatud)</i>												
2011 juuli	1,5	-	1,5	1,4	1,6	0,8	3,5	0,1	7,0	-0,5	0,1	1,9
aug	0,5	-	1,1	1,2	1,2	0,7	1,6	0,9	-2,5	1,4	0,9	1,0
sept	-2,2	-	-2,7	-2,5	-2,8	-1,8	-3,8	-1,6	-3,6	-1,5	-2,0	-1,4
okt	-0,1	-	0,2	0,1	0,2	-0,6	1,0	0,6	-1,2	0,7	-0,7	-0,9
nov	0,2	-	-0,4	-0,3	-0,1	0,3	0,1	-1,4	0,1	-1,6	-0,2	2,0
dets	-1,3	-	-1,2	-1,0	-1,0	-1,5	-1,7	0,2	0,0	0,0	-1,9	-1,9

4. Tööstuse uued tellimused ja käive, jaemüük ja uute sõiduautode registreerimine

	Tööstuse uued tellimused		Tööstuse käive		Jaemüük, sh autokütus								Uute sõiduautode registreerimine	
	Töötlev tööstus ¹ (jooksev hinnad)		Töötlev tööstus (jooksev hinnad)		Jooksev hinnad	Püsivhinnad							Kokku (sesoonselt kohandatud, tuhandetes) ²	Kokku
	Kokku (sesoonselt kohandatud, indeks 2005 = 100)	Kokku	Kokku (sesoonselt kohandatud, indeks 2005 = 100)	Kokku	Kokku	Kokku	Toiduained, joogid, tubakatooted	Toiduks mittekasutatavad kaubad	Kütus	Kokku				
								Tekstiil, garderoobi-kaubad, jalanõud	Majapidamistarbed					
Protsent kogusum- mast 2005. aastal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	38,4	51,0	9,0	12,8	10,6			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2009	87,3	-22,7	95,6	-18,3	-4,3	100,5	-2,5	-1,7	-2,4	-1,9	-4,2	-5,7	925	3,3
2010	102,7	17,6	105,3	10,2	2,1	101,5	0,9	0,5	1,8	2,2	1,1	-2,8	843	-8,5
2011	111,4	8,5	114,7	8,8	1,6	100,9	-0,5	-0,9	0,0	-1,4	0,0	-3,2	838	-1,1
2011 I kv	111,9	18,5	113,9	13,7	2,1	101,4	0,1	-1,1	1,2	-0,2	1,7	-1,2	867	-3,1
II kv	114,1	11,6	114,6	9,8	1,7	100,8	-0,5	-0,5	0,0	1,7	-1,2	-3,4	825	-1,8
III kv	110,8	5,3	115,8	8,8	1,7	101,2	-0,5	-0,8	0,1	-2,3	-0,1	-4,3	824	2,9
IV kv	108,8	-0,5	114,4	3,7	0,9	100,3	-1,1	-1,1	-1,0	-4,1	-0,2	-3,7	836	-1,7
2011 aug	112,9	5,9	117,1	10,3	2,0	101,4	-0,1	0,1	0,4	-1,1	-1,3	-3,0	823	6,1
sept	107,4	1,5	114,1	6,6	1,5	100,8	-1,2	-0,1	-1,8	-8,4	-0,4	-4,1	833	1,3
okt	108,9	1,4	114,2	4,8	1,8	100,7	-0,7	-0,4	-1,0	-4,1	-0,4	-4,3	822	-0,6
nov	106,9	-2,4	114,7	3,8	1,1	100,4	-1,4	-1,5	-1,0	-4,3	-1,2	-3,9	828	-3,3
dets	110,5	-0,6	114,2	2,5	-0,1	99,9	-1,3	-1,3	-1,0	-3,9	0,9	-2,9	857	-1,1
2012 jaan	0,8	100,2	0,0	-0,9	1,1	.	.	.	752	-13,3
<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise kuuga (sesoonselt kohandatud)</i>														
2011 sept	-	-4,9	-	-2,6	-0,2	-	-0,6	0,0	-1,1	-5,4	-0,1	-0,4	-	1,2
okt	-	1,4	-	0,1	0,2	-	-0,1	0,0	0,2	3,4	0,2	-0,3	-	-1,3
nov	-	-1,8	-	0,5	-0,1	-	-0,3	-0,7	-0,1	0,4	-0,9	-0,4	-	0,6
dets	-	3,3	-	-0,4	-0,3	-	-0,5	-0,8	-0,4	-0,1	1,1	-0,5	-	3,6
2012 jaan	-	.	-	.	0,1	-	0,3	0,5	0,5	.	.	.	-	-12,2

Allikad: Eurostat, v.a osa 5.2 tabeli 4 veerud 13 ja 14 (sisaldavad EKP arvutusi, mis tuginevad Euroopa autotootjate ühenduse andmetele).

¹ Hõlmab peamiselt tellimuspõhiselt tegutsevat töötlevat tööstust, mille osakaal kogu töötlevas tööstuses oli 2005. aastal 61,2%.

² Aastased ja kvartaalsed näitajad on kõnealuse perioodi kuiste näitajate keskmised.

5.2 Toodang ja nõudlus

(protsentuaalsed saldod¹, kui pole viidatud teisiti; sesoonselt kohandatud)

5. Ettevõtlus- ja tarbijaküsitlused

	Majanduses valitseva meeleolu näitaja ² (pikaajaline keskmine = 100)	Töötlev tööstus					Tarbijate kindlustunde näitaja				
		Tööstussektori kindlustunde näitaja				Tootmis- võimsuse rakendusaste ³ protsentides	Kokku ⁴	Finantsolukord järgmise 12 kuu jooksul	Majanduslik olukord järgmise 12 kuu jooksul	Tööpuudus järgmise 12 kuu jooksul	Säästus järgmise 12 kuu jooksul
		Kokku ⁴	Tellimused	Valmis- toodangu varu	Tootmisega seotud ootused						
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2008	93,5	-8,4	-13,4	10,8	-1,0	82,0	-18,4	-10,1	-25,4	23,9	-14,1
2009	80,2	-28,7	-56,7	14,8	-14,7	70,8	-24,8	-7,0	-26,1	55,3	-10,7
2010	100,5	-4,7	-24,7	0,8	11,4	76,7	-14,2	-5,3	-12,3	31,2	-8,1
2011	101,0	0,1	-6,9	2,3	9,4	80,4	-14,5	-7,5	-18,2	23,3	-9,2
2010 IV kv	105,3	2,4	-9,8	-0,7	16,3	79,0	-10,8	-5,6	-9,2	21,4	-7,1
2011 I kv	106,9	6,1	-2,1	-1,8	18,7	80,7	-11,0	-6,2	-10,0	20,1	-7,5
II kv	105,2	4,0	-2,0	-0,7	13,1	80,9	-10,7	-6,7	-12,6	15,2	-8,3
III kv	98,4	-2,8	-9,0	4,5	5,2	80,0	-15,9	-7,4	-21,8	24,1	-10,1
IV kv	93,6	-7,0	-14,6	7,0	0,6	79,8	-20,6	-9,7	-28,4	33,8	-10,8
2011 sept	94,6	-6,0	-12,3	6,0	0,2	-	-19,3	-8,9	-27,3	30,0	-11,0
okt	94,4	-6,6	-13,5	6,5	0,2	79,6	-20,1	-9,1	-28,7	32,7	-10,0
nov	93,5	-7,3	-14,2	7,1	-0,5	-	-20,5	-9,2	-28,8	33,9	-10,2
dets	92,8	-7,2	-16,2	7,4	2,0	-	-21,3	-10,7	-27,7	34,8	-12,2
2012 jaan	93,4	-7,0	-16,4	6,5	1,9	80,0	-20,7	-10,9	-27,4	33,1	-11,6
veebr	94,4	-5,8	-14,2	6,0	2,9	-	-20,3	-10,0	-24,2	36,2	-10,7

	Ehitussektori kindlustunde näitaja			Jaemüügisektori kindlustunde näitaja				Teenindussektori kindlustunde näitaja			
	Kokku ⁴	Tellimused	Tööhõivega seotud ootused	Kokku ⁴	Ettevõtluses valitsev olukord	Laovarude maht	Oodatav majandus- keskkond	Kokku ⁴	Äriklime	Nõudlus viimastel kuudel	Nõudlus eelseisvatel kuudel
2008	-14,2	-20,7	-7,7	-10,0	-11,0	15,8	-3,3	0,4	-3,8	0,5	4,7
2009	-33,1	-42,1	-24,1	-15,5	-21,4	9,8	-15,4	-15,8	-20,8	-18,2	-8,5
2010	-28,8	-39,3	-18,4	-4,1	-6,6	7,2	1,6	4,5	1,9	3,5	8,0
2011	-27,4	-34,9	-20,0	-5,5	-5,8	11,1	0,5	5,4	2,2	5,4	8,6
2010 IV kv	-27,6	-36,5	-18,8	0,6	0,5	7,2	8,4	8,4	6,1	7,7	11,5
2011 I kv	-27,8	-38,2	-17,3	-0,9	-0,5	8,1	5,9	10,1	7,6	9,8	12,9
II kv	-26,9	-33,8	-20,0	-2,4	-1,6	9,7	4,1	9,5	7,1	9,7	11,6
III kv	-27,7	-35,0	-20,4	-7,5	-7,3	12,8	-2,3	3,5	0,3	3,7	6,5
IV kv	-27,4	-32,5	-22,3	-11,1	-13,6	14,0	-5,7	-1,6	-6,4	-1,7	3,3
2011 sept	-29,8	-37,2	-22,4	-9,9	-11,1	14,4	-4,1	-0,3	-3,7	0,3	2,4
okt	-27,3	-33,6	-21,1	-9,9	-12,3	13,7	-3,8	-0,2	-3,8	-0,7	3,9
nov	-26,0	-30,5	-21,4	-11,2	-14,1	13,8	-5,8	-2,0	-7,0	-1,8	2,8
dets	-28,9	-33,5	-24,4	-12,2	-14,5	14,4	-7,6	-2,6	-8,4	-2,6	3,3
2012 jaan	-28,1	-33,2	-22,9	-15,5	-18,3	16,3	-11,9	-0,7	-7,3	0,6	4,7
veebr	-24,5	-31,3	-17,7	-14,3	-14,6	16,9	-11,2	-0,9	-6,8	-1,0	5,1

Allikas: Euroopa Komisjon (majanduse ja rahapoliitika peadirektoraat).

¹ Negatiivseid ja positiivseid vastuseid andnud vastajate protsentide erinevus.

² Majanduses valitseva meelega näitaja koosneb tööstus-, teenindus-, tarbija- ja jaemüügisektori kindlustunde näitajatest; tööstussektori kindlustunde näitaja osakaal moodustab sellest 40%, teenindussektori kindlustunde näitaja osakaal 30%, tarbijate kindlustunde näitaja osakaal 20% ja ülejäänud kahe näitaja osakaal 5%. Majanduses valitseva meelega näitaja suurus üle (alla) 100 viitab keskmisest kõrgemale (madalamale) väärtusele alates aastast 1990.

³ Andmeid kogutakse jaanuaris, aprillis, juulis ja oktoobris. Kvartaalsed näitajad on kahe järjestikuse küsitluse keskmised. Aastased andmed saadakse kvartaalsete keskmiste põhjal.

⁴ Kindlustunde näitajad on välja arvatud ülaltoodud komponentide aritmeetilise keskmisena; varude (veerud 4 ja 17) ja tööpuuduse (veerg 10) hindamisel kasutatakse kindlustunde näitajate arvutamiseks pöördmarke.

5.3 Tööturud¹

(kvartaliandmed sesoonselt kohandatud; aastaandmed kohandamata)

1. Tööhõive

	Tööhõivevorm				Majandustegevus								
	Kokku	Töötajad	Füüsilisest isikust ettevõtjad	Põllumajandus, metsamajandus ja kalapüük	Töötlev tööstus, energia ja kommunaalteenused	Ehitus	Kaubandus, transport, majutus ja toitlustus	Info ja side	Finants- ja kindlustustegevus	Kinnisvara-alane tegevus	Kutsealased teenused, äritegevus, abiteenused	Avalik haldus, haridus, tervishoid ja sotsiaaltoetused	Kunst, meelelahutus ja muu teenindus
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
hõivatud inimesed													
<i>tase (tuhandetes)</i>													
2010	146 433	125 205	21 228	5 087	23 079	10 302	35 740	3 959	4 142	1 289	17 595	34 497	10 743
<i>protsent hõivatute koguarvust</i>													
2010	100,0	85,5	14,5	3,5	15,8	7,0	24,4	2,7	2,8	0,9	12,0	23,6	7,3
<i>aastane muutus protsentides</i>													
2008	0,8	1,0	-0,3	-1,8	0,2	-2,2	0,9	1,0	0,3	1,3	3,3	1,2	1,2
2009	-1,8	-1,8	-1,8	-2,2	-5,0	-6,8	-1,8	-0,8	0,1	-2,7	-2,5	1,4	1,1
2010	-0,5	-0,5	-0,7	-0,9	-3,2	-3,7	-0,7	-1,0	-0,8	-0,5	1,8	1,1	0,7
2010 IV kv	0,1	0,2	-0,7	-1,4	-1,2	-3,9	0,2	-0,6	-1,0	-0,2	2,8	0,8	1,0
2011 I kv	0,2	0,4	-0,9	-2,5	-0,2	-3,8	0,3	0,7	0,0	2,5	3,2	0,3	1,0
II kv	0,4	0,6	-0,8	-1,6	0,1	-3,2	0,9	1,2	-0,1	1,9	3,2	-0,1	0,4
III kv	0,3	0,5	-1,1	-2,0	0,4	-4,1	1,1	1,2	0,1	0,0	2,1	-0,1	0,9
<i>muutus protsentides võrreldes eelmise kvartaliga</i>													
2010 IV kv	0,1	0,2	-0,3	-0,3	0,1	-1,1	0,3	0,1	-0,1	-0,1	0,5	0,1	0,4
2011 I kv	0,1	0,1	0,0	-1,6	0,2	-1,2	0,0	1,0	0,5	1,7	0,9	-0,2	0,4
II kv	0,2	0,3	-0,3	0,8	0,1	-0,3	0,5	0,3	-0,2	-0,5	0,9	-0,1	-0,1
III kv	-0,1	-0,1	-0,5	-1,0	0,0	-1,6	0,2	-0,2	-0,1	-1,0	-0,3	0,0	0,2
töötatud tunnid													
<i>tase (miljonites)</i>													
2010	231 190	185 633	45 556	10 516	36 433	18 211	60 091	6 363	6 521	1 974	26 791	49 145	15 145
<i>protsent töötatud tundide koguarvust</i>													
2010	100,0	80,3	19,7	4,5	15,8	7,9	26,0	2,8	2,8	0,9	11,6	21,3	6,6
<i>aastane muutus protsentides</i>													
2008	0,8	1,2	-0,7	-2,1	-0,4	-2,5	1,0	1,6	1,6	1,3	3,5	1,6	1,6
2009	-3,4	-3,6	-2,8	-3,1	-8,9	-8,3	-2,9	-1,3	-1,5	-3,7	-3,8	1,1	-0,3
2010	0,0	0,1	-0,2	-0,7	-0,9	-3,6	-0,3	-0,5	-0,3	0,9	2,5	1,3	0,1
2010 IV kv	0,1	0,3	-0,5	-1,0	1,0	-4,4	-0,1	-1,0	-1,3	0,9	2,8	0,6	0,3
2011 I kv	0,8	1,0	-0,1	-0,2	2,1	-2,3	0,1	0,9	0,1	3,1	3,3	0,5	0,8
II kv	0,3	0,6	-0,7	-2,5	1,0	-3,4	0,5	1,2	-0,4	0,0	2,9	0,1	0,2
III kv	0,6	0,8	-0,3	-2,9	1,1	-3,7	1,2	2,1	-0,2	-0,4	2,5	0,1	1,8
<i>muutus protsentides võrreldes eelmise kvartaliga</i>													
2010 IV kv	-0,1	-0,1	0,0	-0,2	0,3	-1,7	0,0	0,1	-0,5	0,3	0,5	-0,2	0,3
2011 I kv	0,6	0,7	0,2	-0,7	0,7	0,2	0,5	1,4	1,1	1,0	1,5	0,3	0,7
II kv	-0,1	0,0	-0,6	-0,4	-0,1	-1,1	0,2	0,3	-0,5	-1,7	0,3	0,0	-0,7
III kv	0,1	0,2	0,1	-1,6	0,2	-1,1	0,6	0,3	-0,3	-0,1	0,2	0,1	1,4
Töötatud tundide arv hõivatu kohta													
<i>tase (tuhandetes)</i>													
2010	1 579	1 483	2 146	2 067	1 579	1 768	1 681	1 607	1 575	1 531	1 523	1 425	1 410
<i>aastane muutus protsentides</i>													
2008	0,0	0,2	-0,4	-0,2	-0,5	-0,2	0,1	0,7	1,3	0,0	0,2	0,4	0,4
2009	-1,7	-1,8	-1,0	-0,9	-4,1	-1,6	-1,2	-0,5	-1,6	-1,1	-1,4	-0,3	-1,3
2010	0,5	0,5	0,5	0,2	2,4	0,2	0,4	0,5	0,6	1,4	0,6	0,1	-0,6
2010 IV kv	0,0	0,1	0,1	0,4	2,2	-0,5	-0,4	-0,4	-0,3	1,0	0,0	-0,2	-0,7
2011 I kv	0,5	0,6	0,7	2,4	2,3	1,5	-0,1	0,2	0,1	0,6	0,1	0,3	-0,2
II kv	-0,1	0,0	0,1	-0,9	0,9	-0,1	-0,4	-0,1	-0,2	-1,8	-0,3	0,2	-0,1
III kv	0,3	0,2	0,8	-0,9	0,7	0,5	0,1	0,9	-0,3	-0,4	0,4	0,3	0,9
<i>muutus protsentides võrreldes eelmise kvartaliga</i>													
2010 IV kv	3,1	3,6	1,5	-2,7	4,6	0,6	3,0	3,9	4,0	2,4	6,0	3,3	2,0
2011 I kv	0,6	0,8	-0,8	-1,7	0,5	0,3	0,4	1,0	1,9	0,7	0,2	1,7	0,6
II kv	-2,2	-3,0	1,3	4,2	-2,7	0,6	-2,0	-4,1	-4,1	-3,8	-3,9	-3,5	-1,4
III kv	-1,1	-1,0	-1,3	-0,8	-1,4	-1,0	-1,1	0,3	-1,5	0,6	-1,6	-1,3	-0,3

Allikas: Eurostati andmetele tuginevad EKP arvutused.

¹ Tööhõive andmed tuginevad ESA 95-le.

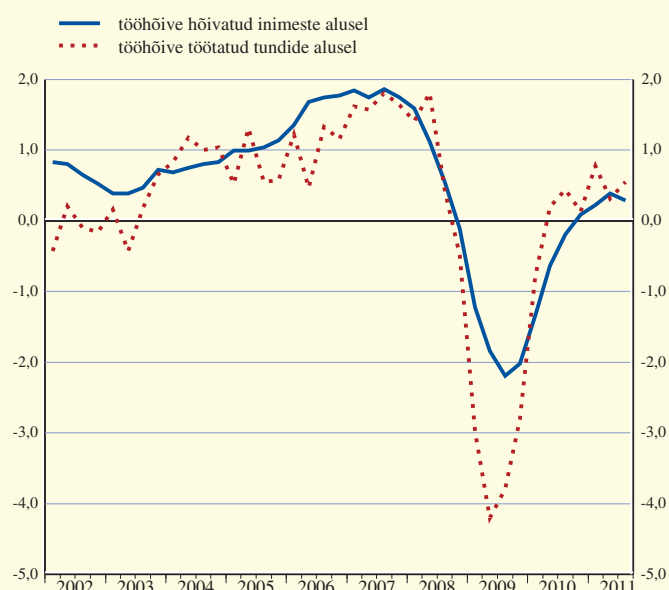
5.3 Tööturud

(sesoonselt kohandatud, kui ei ole märgitud teisiti)

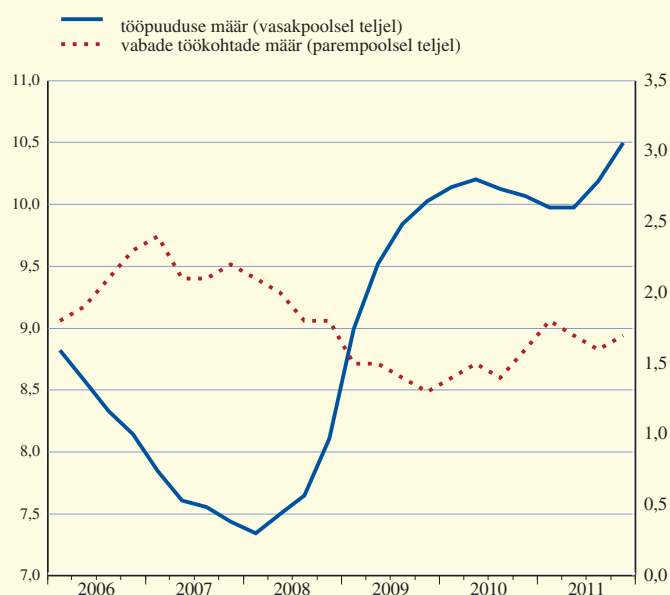
2. Tööpuudus ja vabad töökohad¹

	Tööpuudus										Vabade töökohade määr ²
	Kokku		Vanuse alusel ³				Soo alusel ⁴				
	Miljonit	Protsent tööjõust	Täiskasvanud		Noored		Mehi		Naisi		
			Miljonit	Protsent tööjõust	Miljonit	Protsent tööjõust	Miljonit	Protsent tööjõust	Miljonit	Protsent tööjõust	
Protsent kogusum- mast 2010. aastal	100,0		79,5		20,5		54,0		46,0		Protsenti kõikidest töökohtadest
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2008	11,971	7,6	9,295	6,6	2,676	16,0	6,045	7,0	5,927	8,5	1,9
2009	15,052	9,6	11,768	8,4	3,285	20,3	8,147	9,4	6,905	9,8	1,4
2010	15,927	10,1	12,655	8,9	3,271	20,9	8,594	10,0	7,333	10,3	1,5
2011	16,030	10,2	12,817	9,0	3,213	20,9	8,535	9,9	7,495	10,5	1,7
2010 IV kv	15,830	10,1	12,633	8,9	3,197	20,6	8,466	9,8	7,364	10,4	1,6
2011 I kv	15,690	10,0	12,509	8,8	3,181	20,6	8,344	9,7	7,345	10,3	1,8
II kv	15,731	10,0	12,560	8,8	3,170	20,6	8,372	9,7	7,358	10,3	1,7
III kv	16,092	10,2	12,884	9,0	3,208	20,8	8,534	9,9	7,557	10,5	1,6
IV kv	16,607	10,5	13,313	9,3	3,294	21,4	8,890	10,3	7,717	10,8	1,7
2011 aug	16,045	10,2	12,860	9,0	3,185	20,7	8,504	9,9	7,540	10,5	-
sept	16,272	10,3	13,032	9,1	3,240	21,0	8,639	10,0	7,633	10,6	-
okt	16,437	10,4	13,174	9,2	3,263	21,2	8,784	10,2	7,653	10,7	-
nov	16,644	10,5	13,327	9,3	3,317	21,5	8,883	10,3	7,761	10,8	-
dets	16,740	10,6	13,437	9,4	3,303	21,5	9,002	10,4	7,738	10,8	-
2012 jaan	16,925	10,7	13,611	9,5	3,314	21,6	9,118	10,5	7,807	10,9	-

J28 Tööhõive: hõivatud inimesed ja töötatud tunnid (aastane muutus protsentides)

J29 Töötus ja vabad töökohad²

Allikas: Eurostat.

¹ Tööpuuduse andmed viitavad isikutele ning lähtutud on Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) soovitudest.

² Tööstus, ehitus ja teenused (v.a kodumajapidamised tööandjatena ja ekstraterritoriaalsed organisatsioonid ja üksused); sesoonselt kohandamata.

³ Täiskasvanu: 25aastane ja vanem; noor: alla 25 aasta; määrad on väljendatud protsendina tööjõust vastavas vanusegrupis.

⁴ Määrad on väljendatud protsendina tööjõust vastavas soogrupis.

RIIGIRAHANDUS

6.1 Tulud, kulud ja puudujääk/ülejäak¹ (protsent SKPst)

1. Euroala – tulud

	Kokku	Jooksvad tulud										Kapitalitulud		Memo: eelarve koormus ²
		Otsesed maksud	Kodumajapidamised	Ettevõtted	Kaudsed maksud	Saadud ELi institutsioonide poolt	Sotsiaalkindlustusmaksud	Töötajad	Tööandjad	Müük	Kapitalimaksud			
												1	2	
2002	44,9	44,6	11,9	9,0	2,8	13,2	0,4	15,6	8,1	4,6	2,2	0,3	0,3	40,9
2003	44,9	44,2	11,5	8,8	2,7	13,2	0,4	15,7	8,2	4,6	2,2	0,6	0,5	40,9
2004	44,5	44,0	11,5	8,5	2,9	13,2	0,3	15,5	8,1	4,5	2,2	0,5	0,4	40,6
2005	44,8	44,3	11,7	8,6	3,0	13,3	0,3	15,4	8,1	4,5	2,3	0,5	0,3	40,7
2006	45,3	44,9	12,3	8,8	3,4	13,4	0,3	15,3	8,0	4,5	2,3	0,4	0,3	41,3
2007	45,3	45,0	12,7	8,9	3,6	13,3	0,3	15,1	8,0	4,4	2,3	0,3	0,3	41,3
2008	45,1	44,8	12,5	9,1	3,2	12,9	0,3	15,3	8,1	4,5	2,3	0,3	0,3	40,9
2009	44,8	44,5	11,6	9,2	2,3	12,8	0,3	15,8	8,3	4,5	2,5	0,4	0,4	40,5
2010	44,7	44,4	11,6	8,9	2,5	12,9	0,3	15,6	8,2	4,5	2,5	0,3	0,3	40,4

2. Euroala – kulud

	Kokku	Jooksvad kulutused								Kapitalikulutused			Memo: esmased kulud ³	
		Kokku	Töötajate hüvitised	Vahe- tarbimine	Intressi- maksud	Jooksev- ülekan- ded	Sotsiaal- maksud	Toetused	Tasutud ELi institutsioonide poolt	Investeeringud	Kapitali- siirded	Tasutud ELi institutsioonide poolt		
														1
2002	47,6	43,8	10,5	4,9	3,5	24,9	22,0	1,9	0,5	3,9	2,4	1,4	0,1	44,1
2003	48,0	44,1	10,6	4,9	3,3	25,2	22,3	1,8	0,5	4,0	2,5	1,4	0,1	44,7
2004	47,4	43,5	10,5	5,0	3,1	24,9	22,1	1,7	0,5	3,9	2,5	1,5	0,1	44,3
2005	47,3	43,4	10,5	5,0	3,0	24,9	22,1	1,7	0,5	3,9	2,5	1,4	0,0	44,3
2006	46,7	42,8	10,3	5,0	2,9	24,6	21,8	1,6	0,5	3,9	2,5	1,4	0,0	43,8
2007	46,0	42,2	10,1	5,0	3,0	24,2	21,4	1,6	0,4	3,8	2,6	1,2	0,0	43,1
2008	47,2	43,3	10,3	5,2	3,0	24,8	21,9	1,6	0,4	3,9	2,6	1,3	0,0	44,2
2009	51,2	46,9	11,0	5,7	2,9	27,4	24,2	1,8	0,4	4,3	2,8	1,4	0,0	48,4
2010	50,9	46,6	10,8	5,6	2,8	27,3	24,2	1,8	0,4	4,4	2,5	1,9	0,0	48,1

3. Euroala – puudujääk/ülejäak, esmane puudujääk/ülejäak ja valitsussektori tarbimine

	Puudujääk (-) / ülejäak (+)					Esmane puudujääk (-) / ülejäak (+)	Valitsussektori tarbimine ⁴						Kollektiivne tarbimine	Individaalne tarbimine
	Kokku	Keskvalitsus	Piirkondlik valitsus	Kohalik omavalitsus	Sotsiaalkindlustusfondid		Kokku	Töötajate hüvitised	Vahe- tarbimine	Mitterahalised sotsiaalsiirded turutootjate kaudu	Põhivarakulum	Müük (-)		
2002	-2,7	-2,3	-0,5	-0,3	0,3	0,8	20,2	10,5	4,9	5,1	1,9	2,2	8,1	12,1
2003	-3,1	-2,5	-0,5	-0,2	0,1	0,2	20,5	10,6	4,9	5,2	1,9	2,2	8,1	12,3
2004	-2,9	-2,5	-0,4	-0,3	0,2	0,2	20,4	10,5	5,0	5,1	1,9	2,2	8,1	12,3
2005	-2,5	-2,2	-0,3	-0,2	0,2	0,5	20,4	10,5	5,0	5,1	1,9	2,3	8,0	12,4
2006	-1,4	-1,5	-0,1	-0,2	0,4	1,5	20,3	10,3	5,0	5,2	1,9	2,3	7,9	12,4
2007	-0,7	-1,2	0,0	-0,1	0,6	2,3	20,0	10,1	5,0	5,1	1,9	2,3	7,7	12,3
2008	-2,1	-2,3	-0,2	-0,2	0,5	0,9	20,5	10,3	5,2	5,3	2,0	2,3	8,0	12,6
2009	-6,4	-5,2	-0,5	-0,3	-0,4	-3,5	22,2	11,0	5,7	5,8	2,1	2,5	8,6	13,6
2010	-6,2	-5,1	-0,7	-0,3	-0,1	-3,4	22,0	10,8	5,6	5,8	2,1	2,5	8,4	13,6

4. Euroala riigid – puudujääk (-) / ülejäak (+)⁵

	BE	DE	EE	IE	GR	ES	FR	IT	CY	LU	MT	NL	AT	PT	SI	SK	FI
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
2007	-0,3	0,2	2,4	0,1	-6,5	1,9	-2,7	-1,6	3,5	3,7	-2,4	0,2	-0,9	-3,1	0,0	-1,8	5,3
2008	-1,3	-0,1	-2,9	-7,3	-9,8	-4,5	-3,3	-2,7	0,9	3,0	-4,6	0,5	-0,9	-3,6	-1,9	-2,1	4,3
2009	-5,8	-3,2	-2,0	-14,2	-15,8	-11,2	-7,5	-5,4	-6,1	-0,9	-3,7	-5,6	-4,1	-10,1	-6,1	-8,0	-2,5
2010	-4,1	-4,3	0,2	-31,3	-10,6	-9,3	-7,1	-4,6	-5,3	-1,1	-3,6	-5,1	-4,4	-9,8	-5,8	-7,7	-2,5

Allikad: euroala koondandmed – EKP; riikide puudujääke/ülejäake puudutavad andmed – Euroopa Komisjon.

¹ Andmed hõlmavad 17 riigist koosnevat euroala. Mõisted „tulu”, „kulu” ning „puudujääk/ülejäak” põhinevad ESA 95-l. ELi eelarvet kaasavad tehingud on arvesse võetud ja need on konsolideeritud. Liikmesriikide valitsustevahelisi tehinguid ei ole konsolideeritud.

² Eelarvekoormus koosneb maksudest ja sotsiaalkindlustusmaksetest.

³ Sisaldab kogukulutusi, millest on lahutatud intressimaksud.

⁴ Vastab valitsussektori lõpptarbimiskulutustele (P.3) ESA 95-s.

⁵ Hõlmab UMTS-litsentside müügist saadud tulu ja vahetuslepingute ja tähtpäevaintressiga lepingutega seotud arveldusi.

6.2 Võlg¹
(protsent SKPst)

1. Euroala – finantsinstrumendi ja võlausaldaja kaupa

	Kokku	Finantsinstrumendid				Võlausaldajad				
		Sularaha ja hoiused	Laenud	Lühiajalised väärtpaberid	Pikaajalised väärtpaberid	Kodumaised võlausaldajad ²				Muud võlausaldajad ³
						Kokku	Rahaloome- asutused	Muud finantsasutused	Muud sektorid	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2001	68,2	2,8	12,4	4,0	48,9	42,7	20,8	11,2	10,7	25,4
2002	68,0	2,7	11,8	4,6	48,9	41,0	19,6	10,8	10,5	27,0
2003	69,1	2,1	12,4	5,1	49,6	40,3	19,8	11,3	9,2	28,9
2004	69,5	2,2	12,1	5,0	50,3	38,8	18,9	11,1	8,8	30,7
2005	70,4	2,4	12,2	4,7	51,2	37,1	18,1	11,2	7,7	33,3
2006	68,6	2,5	11,9	4,1	50,2	35,0	18,3	9,3	7,4	33,6
2007	66,3	2,2	11,2	4,2	48,7	32,7	17,1	8,5	7,1	33,6
2008	70,1	2,3	11,5	6,7	49,6	33,1	17,8	7,8	7,6	36,9
2009	79,8	2,5	12,6	8,6	56,2	37,3	20,6	8,9	7,8	42,5
2010	85,3	2,4	15,3	7,7	60,0	40,5	23,4	9,6	7,5	44,8

2. Euroala – emitendi, tähtaja ja vääringu kaupa

	Kokku	Emitent ⁴				Esialgne tähtaeg			Järelejäänud tähtaeg			Vääring	
		Keskv valitsus	Piirkond- lik valitsus	Kohalik oma- valitsus	Sotsiaal- kindlustus- fondid	Kuni 1 aasta	Üle 1 aasta	Muutuv intressi- määr	Kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta	Euro või osaleva riigi vääring	Muud vääringud
2001	68,2	56,6	6,0	4,7	0,8	7,0	61,1	5,3	13,7	26,6	27,9	66,8	1,3
2002	68,0	56,3	6,2	4,7	0,8	7,6	60,4	5,2	15,5	25,3	27,2	66,8	1,1
2003	69,1	56,6	6,5	5,0	1,0	7,8	61,3	5,0	14,9	26,0	28,2	68,3	0,9
2004	69,5	56,5	6,6	5,1	1,3	7,8	61,7	4,6	14,8	26,2	28,5	68,4	1,1
2005	70,4	57,1	6,7	5,2	1,4	7,8	62,6	4,6	14,9	25,7	29,8	69,2	1,2
2006	68,6	55,4	6,5	5,4	1,4	7,4	61,2	4,3	14,4	24,2	30,0	67,8	0,8
2007	66,3	53,5	6,2	5,3	1,4	7,4	58,9	4,3	15,0	23,4	27,8	65,9	0,4
2008	70,1	56,9	6,6	5,3	1,3	10,2	59,9	4,9	18,7	23,1	28,3	69,4	0,7
2009	79,8	64,7	7,6	5,8	1,7	12,3	67,5	5,0	21,1	26,7	32,0	79,1	0,7
2010	85,3	69,3	8,3	5,9	1,9	13,1	72,2	5,2	24,0	28,1	33,3	84,5	0,8

3. Euroala riigid

	BE	DE	EE	IE	GR	ES	FR	IT	CY	LU	MT	NL	AT	PT	SI	SK	FI
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
2007	84,1	65,2	3,7	24,8	107,4	36,2	64,2	103,1	58,8	6,7	62,1	45,3	60,2	68,3	23,1	29,6	35,2
2008	89,3	66,7	4,5	44,2	113,0	40,1	68,2	105,8	48,9	13,7	62,2	58,5	63,8	71,6	21,9	27,8	33,9
2009	95,9	74,4	7,2	65,2	129,3	53,8	79,0	115,5	58,5	14,8	67,8	60,8	69,5	83,0	35,3	35,5	43,3
2010	96,2	83,2	6,7	92,5	144,9	61,0	82,3	118,4	61,5	19,1	69,0	62,9	71,8	93,3	38,8	41,0	48,3

Allikad: euroala koondandmed – EKP; riikide võlga puudutavad andmed – Euroopa Komisjon.

¹ Andmed hõlmavad 17 riigist koosnevat euroala. Valitsussektori koguvõlg on nominaalväärtuses ja konsolideeritud valitsuse alamsektorite vahel. Mitteresidentide valitsuste hoitavat võlga ei konsolideerita. Finantskriisiga seotud valitsustevahelised laenud on konsolideeritud. Andmed on osaliselt hinnangulised.² Võlausaldajad, kes resideeruvad riigis, mille valitsus on emitent.³ Hõlmab euroala riikide resideente (v.a riikides, mille valitsus on emitent).⁴ V.a valitsussektori võlg liikmesriigis, mille valitsus on emitent.

6.3 Võla muutus¹ (protsent SKPst)

1. Euroala – allika, finantsinstrumendi ja võlausaldaja sektori kaupa

	Kokku	Muutuse allikas			Finantsinstrument				Võlausaldaja			
		Laenuvajadus ²	Hindamise mõjud ³	Muud mahu muutused ⁴	Sularaha ja hoised	Laenud	Lühiajalised väärt-paberid	Pikaajalised väärt-paberid	Kodumaised võla-usaldajad ⁵	Rahaloome-asutused	Muud finants-asutused	Muud võla-usaldajad ⁶
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2002	2,1	2,7	-0,5	-0,1	0,0	-0,2	0,7	1,6	-0,3	-0,5	0,0	2,4
2003	3,1	3,3	-0,2	0,0	-0,6	0,9	0,6	2,1	0,5	0,8	0,8	2,6
2004	3,2	3,3	-0,1	0,0	0,2	0,1	0,1	2,7	0,1	-0,2	0,3	3,0
2005	3,3	3,1	0,2	0,0	0,3	0,5	-0,1	2,6	-0,4	-0,1	0,5	3,6
2006	1,7	1,4	0,1	0,1	0,2	0,3	-0,3	1,5	-0,3	1,1	-1,4	2,0
2007	1,2	1,2	0,0	0,0	-0,1	0,0	0,3	1,0	-0,5	-0,3	-0,3	1,6
2008	5,3	5,2	0,1	0,0	0,1	0,5	2,6	2,0	1,1	1,0	-0,6	4,2
2009	7,2	7,5	-0,2	0,0	0,1	0,7	1,6	4,8	3,0	2,3	0,8	4,3
2010	7,6	7,7	-0,1	0,0	0,0	3,0	-0,7	5,2	4,2	3,3	1,0	3,3

2. Euroala – eelarvepositsiooniväline võlamuutus

	Võla muutus	Puudu-jääk (-) / ülejäak (+) ⁷	Eelarvepositsiooniväline võlamuutus ⁸											
			Kokku	Tehingud valitsussektori poolt hoitavate peamiste finantsvaradega							Hindamise mõjud	Vahetus-kursi mõju	Muud mahu muutused	Muu ⁹
				Kokku	Sularaha ja hoised	Laenud	Väärt-paberid ¹⁰	Aktsiad ja muud omandiväärt-paberid	Erastamine	Aktsia- ja osa-kapitali suurendamine				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2002	2,1	-2,7	-0,6	0,1	0,1	0,0	0,0	-0,1	-0,4	0,1	-0,5	-0,1	-0,1	-0,1
2003	3,1	-3,1	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	-0,2	0,1	-0,2	-0,1	0,0	0,1
2004	3,2	-2,9	0,2	0,2	0,2	0,0	0,1	0,0	-0,5	0,2	-0,1	0,0	0,0	0,1
2005	3,3	-2,5	0,7	0,6	0,3	0,0	0,1	0,1	-0,3	0,2	0,2	0,0	0,0	-0,1
2006	1,7	-1,4	0,3	0,2	0,3	-0,1	0,2	-0,2	-0,4	0,1	0,1	0,0	0,1	-0,1
2007	1,2	-0,7	0,5	0,6	0,2	0,0	0,2	0,1	-0,3	0,2	0,0	0,0	0,0	-0,1
2008	5,3	-2,1	3,2	3,0	0,8	0,7	0,7	0,9	-0,1	0,7	0,1	0,0	0,0	0,0
2009	7,2	-6,4	0,8	1,0	0,3	0,0	0,3	0,5	-0,3	0,5	-0,2	0,0	0,0	0,1
2010	7,6	-6,2	1,3	1,7	0,0	0,5	1,1	0,1	0,0	0,2	-0,1	0,0	0,0	-0,3

Allikas: EKP.

¹ Andmed hõlmavad 17 riigist koosnevat euroala ja on osaliselt hinnangulised. Nominaalse konsolideeritud koguvõla (mis on väljendatud protsendina SKPst) aastane muutus, s.t [võlg(t) – võlg(t-1)] ÷ SKP(t). Finantskriisiga seotud valitsustevahelised laenud on konsolideeritud.

² Laenuvajadus võrdub võlatehingutega.

³ Lisaks valuutakursi muutuse mõjule sisaldab ka nimiväärtusele tugineva mõõtmise mõju (nt emitteeritud väärt-paberite aazio ja disaazio).

⁴ Sisaldab ühikute ja teatud liiki võlakohustuste ümberliigitamise mõju.

⁵ Võlausaldajad, kes resideeruvad riigis, mille valitsus on emitent.

⁶ Hõlmab euroala riikide residentide (v.a riikides, mille valitsus on emitent).

⁷ Sisaldab UMTS-litsentside müügist saadud tulu.

⁸ Nominaalse konsolideeritud koguvõla aastase muutuse ja puudujäägi vaheline erinevus, mida on väljendatud protsendina SKPst.

⁹ Koosneb peamiselt tehingutest muude varade ja kohustustega (kaubanduskrediit, muud nõuded/kohustused ja tuletisinstrumendid).

¹⁰ V.a tuletisinstrumendid.

6.4 Kvartaalsed tulud, kulud ja puudujääk/ülejäak¹
(protsent SKPst)

1. Euroala – kvartaalsed tulud

	Kokku		Jooksvad tulud					Kapitalitulud		Memo: eelarve- koormus ²
	1	2	Otsesed maksud	Kaudsed maksud	Sotsiaalkindlus- tulumaksud	Müük	Tulu varadelt	8	Kapitali- maksud	
2005 III kv	43,4	42,7	11,2	12,5	15,1	2,2	0,7	0,7	0,3	39,2
IV kv	48,6	47,8	13,6	14,0	16,1	2,4	0,8	0,8	0,3	44,0
2006 I kv	42,6	42,1	10,4	12,8	15,1	2,2	0,8	0,4	0,3	38,6
II kv	45,6	45,2	12,5	13,1	15,1	2,3	1,4	0,5	0,3	40,9
III kv	43,6	43,1	11,8	12,4	15,1	2,2	0,8	0,5	0,3	39,5
IV kv	49,0	48,4	14,4	14,1	15,8	2,4	0,9	0,6	0,3	44,5
2007 I kv	42,3	41,9	10,4	12,8	14,7	2,2	0,9	0,4	0,3	38,3
II kv	45,8	45,4	13,0	13,0	15,0	2,3	1,4	0,4	0,3	41,2
III kv	43,6	43,1	12,3	12,3	14,8	2,2	0,8	0,5	0,3	39,6
IV kv	49,2	48,6	14,8	13,9	15,7	2,4	1,0	0,6	0,3	44,6
2008 I kv	42,5	42,2	10,9	12,3	14,8	2,3	1,1	0,3	0,2	38,2
II kv	45,2	44,9	12,9	12,3	15,0	2,3	1,5	0,4	0,3	40,5
III kv	43,3	43,0	12,2	12,0	15,0	2,2	0,8	0,4	0,3	39,5
IV kv	48,8	48,2	13,9	13,4	16,4	2,5	1,1	0,5	0,3	44,0
2009 I kv	42,5	42,4	10,4	12,0	15,5	2,5	1,1	0,1	0,2	38,2
II kv	45,2	44,6	11,8	12,5	15,7	2,5	1,4	0,6	0,5	40,4
III kv	42,7	42,3	11,0	11,9	15,5	2,4	0,7	0,4	0,3	38,7
IV kv	48,4	47,6	13,0	13,6	16,4	2,6	0,9	0,8	0,5	43,5
2010 I kv	42,2	42,0	10,1	12,1	15,5	2,5	0,9	0,2	0,3	38,0
II kv	45,1	44,7	11,9	12,7	15,4	2,6	1,3	0,4	0,3	40,3
III kv	42,9	42,5	11,0	12,4	15,2	2,4	0,7	0,3	0,3	38,9
IV kv	48,3	47,5	13,1	13,4	16,4	2,7	1,0	0,7	0,3	43,2
2011 I kv	42,8	42,5	10,5	12,4	15,3	2,5	1,0	0,3	0,3	38,5
II kv	45,0	44,7	12,0	12,5	15,3	2,6	1,4	0,3	0,3	40,1
III kv	43,7	43,4	11,4	12,6	15,3	2,4	0,8	0,3	0,3	39,6

2. Euroala – kvartaalsed kulud ja puudujääk/ülejäak

	Kokku		Jooksvad kulutused						Kapitalikulutused			Puudu- jääk (-)/ ülejäak (+)	Esmane puudujääk (-)/ ülejäak (+)
	1	2	Töötajate hüvitised	Vahe- tarbimine	Intressi- maksud	Jooksev- ülekan- d	Sotsiaal- toetused	Toetused	Investeeringud	Kapitali- siirded			
2005 III kv	45,8	42,3	10,0	4,8	3,0	24,6	21,2	1,2	3,5	2,6	1,0	-2,4	0,6
IV kv	49,6	45,0	11,3	5,8	2,7	25,2	21,6	1,3	4,6	2,9	1,7	-1,0	1,8
2006 I kv	45,9	42,6	10,1	4,6	3,0	24,9	21,4	1,1	3,3	2,1	1,3	-3,3	-0,4
II kv	45,8	42,5	10,3	4,9	3,1	24,1	21,1	1,1	3,4	2,4	1,0	-0,2	2,9
III kv	45,3	41,8	9,8	4,7	2,9	24,3	20,9	1,2	3,6	2,6	1,0	-1,7	1,2
IV kv	49,4	44,3	10,8	5,8	2,7	25,1	21,3	1,3	5,1	2,9	2,2	-0,5	2,2
2007 I kv	44,9	41,5	9,9	4,5	2,9	24,1	20,7	1,1	3,4	2,2	1,2	-2,7	0,3
II kv	45,1	41,7	10,0	4,9	3,2	23,6	20,6	1,1	3,4	2,5	0,9	0,8	4,0
III kv	44,6	41,1	9,6	4,7	3,0	23,8	20,6	1,1	3,6	2,6	0,9	-1,0	1,9
IV kv	49,2	44,5	10,8	5,8	2,8	25,1	21,2	1,5	4,7	3,0	1,7	0,0	2,8
2008 I kv	45,5	42,0	9,9	4,7	3,0	24,4	20,8	1,2	3,5	2,2	1,2	-3,0	0,0
II kv	45,9	42,4	10,2	5,0	3,3	23,9	20,8	1,1	3,5	2,5	1,0	-0,6	2,6
III kv	45,7	42,1	9,7	4,9	3,1	24,4	21,2	1,1	3,6	2,6	1,0	-2,4	0,7
IV kv	51,3	46,4	11,2	6,2	2,8	26,3	22,2	1,4	4,8	3,2	1,7	-2,5	0,3
2009 I kv	49,6	45,9	10,7	5,4	2,9	26,9	22,9	1,3	3,7	2,5	1,2	-7,1	-4,2
II kv	50,6	46,5	11,1	5,5	3,0	26,8	23,3	1,3	4,1	2,8	1,3	-5,4	-2,4
III kv	49,9	45,9	10,5	5,3	2,9	27,1	23,5	1,3	4,1	2,8	1,2	-7,2	-4,3
IV kv	54,4	49,3	11,8	6,5	2,6	28,4	24,0	1,5	5,1	3,1	1,9	-5,9	-3,3
2010 I kv	50,5	46,7	10,7	5,2	2,8	27,9	23,6	1,4	3,8	2,3	1,5	-8,3	-5,5
II kv	49,6	46,1	10,9	5,5	2,9	26,7	23,2	1,3	3,5	2,5	1,2	-4,5	-1,6
III kv	50,4	45,2	10,2	5,3	2,8	26,9	23,2	1,3	5,2	2,5	2,7	-7,5	-4,7
IV kv	53,1	48,3	11,4	6,4	2,7	27,7	23,7	1,5	4,9	2,8	2,1	-4,8	-2,1
2011 I kv	48,7	45,7	10,4	5,2	2,9	27,1	23,1	1,3	3,0	2,1	0,9	-5,9	-2,9
II kv	48,6	45,4	10,6	5,4	3,1	26,2	22,8	1,2	3,2	2,4	0,9	-3,6	-0,5
III kv	47,8	44,7	10,0	5,2	3,0	26,5	23,0	1,2	3,1	2,3	0,8	-4,1	-1,1

Allikad: Eurostati ja riikide andmetele tuginevad EKP arvutused.

¹ Andmed hõlmavad 17 riigist koosnevat euroala. Mõisted „tulu”, „kulu” ning „puudujääk/ülejäak” põhinevad ESA 95-1. Ei hõlma Euroopa Liidu eelarve ja valitsussektorivälise üksuste vahelisi tehinguid. Muudel juhtudel ja siis, kui andmete edastamise tähtsust kaitstud, vastavad kvartaalsed andmed aastaandmetele. Andmeid pole sesoonselt kohandatud.² Eelarvekoormus koosneb maksudest ja sotsiaalkindlustusmaksudest.

6.5 Kvartaalne võlg ja võla muutus¹

(protsent SKPst)

1. Euroala – Maastrichti võlg finantsinstrumentide kaupa²

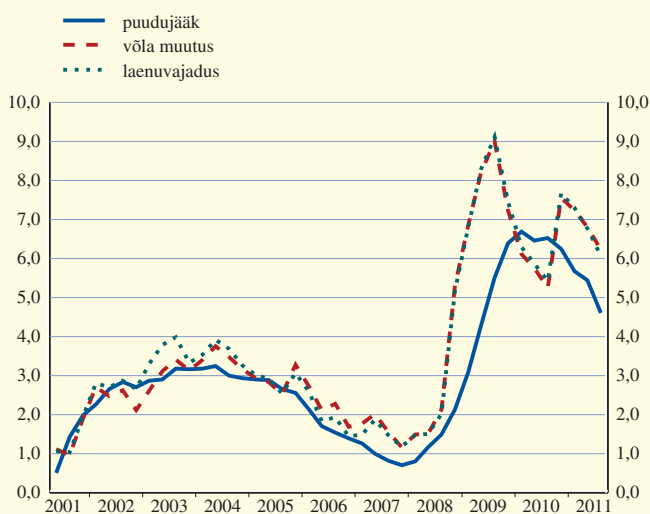
	Kokku		Finantsinstrumendid			
	1	2	Laenuid	Lühiajalised väärtpaberid	Pikaajalised väärtpaberid	5
2008 IV kv	70,1	2,3	11,5	6,7	49,6	
2009 I kv	73,8	2,3	11,8	7,9	51,8	
II kv	77,0	2,4	12,2	8,4	54,0	
III kv	78,9	2,4	12,4	9,2	54,9	
IV kv	79,8	2,5	12,6	8,6	56,2	
2010 I kv	81,5	2,4	12,8	8,4	57,9	
II kv	82,8	2,4	13,4	8,1	59,0	
III kv	83,0	2,4	13,3	8,2	59,1	
IV kv	85,3	2,4	15,3	7,7	60,0	
2011 I kv	86,3	2,4	15,1	7,7	61,0	
II kv	87,2	2,4	14,9	7,8	62,0	
III kv	86,8	2,4	15,1	8,0	61,4	

2. Euroala – eelarvepositsiooniväline võlamuutus

	Võla muutus	Puudujääk (-) / ülejäak (+)	Eelarvepositsiooniväline võlamuutus								Memo: laenuvajadus
			Kokku	Tehingud valitsussektori poolt hoitavate peamiste finantsvaradega					Hindamise mõjud ja muud mahu muutused	Muud	
				Kokku	Sularaha ja hoiused	Laenuid	Väärtpaberid	Aktsiad ja muud omandiväärt-paberid			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
2008 IV kv	9,2	-2,5	6,7	5,5	0,6	2,5	0,4	2,1	0,2	1,0	9,0
2009 I kv	12,8	-7,1	5,7	6,7	5,2	-0,1	0,9	0,7	-0,5	-0,5	13,3
II kv	9,1	-5,4	3,7	3,2	2,3	-0,6	0,3	1,2	-0,4	0,9	9,5
III kv	5,0	-7,2	-2,3	-2,8	-3,1	0,6	-0,1	-0,3	0,2	0,3	4,7
IV kv	2,4	-5,9	-3,5	-2,8	-2,9	-0,1	0,1	0,1	-0,2	-0,5	2,6
2010 I kv	8,1	-8,3	-0,1	0,7	0,8	0,0	-0,4	0,3	-0,3	-0,5	8,5
II kv	7,6	-4,5	3,2	3,2	2,0	1,1	-0,2	0,4	-0,1	0,0	7,7
III kv	3,0	-7,5	-4,5	-3,0	-2,3	-0,6	-0,1	0,1	0,0	-1,5	3,0
IV kv	11,3	-4,8	6,5	5,9	-0,3	1,7	4,7	-0,2	0,0	0,6	11,3
2011 I kv	6,8	-5,9	0,9	0,9	2,0	-0,4	-0,4	-0,3	-0,2	0,2	7,0
II kv	6,0	-3,6	2,3	2,9	2,9	0,5	-0,4	-0,1	0,3	-0,8	5,7
III kv	0,8	-4,1	-3,3	-4,2	-3,8	-0,7	-0,2	0,6	0,5	0,3	0,3

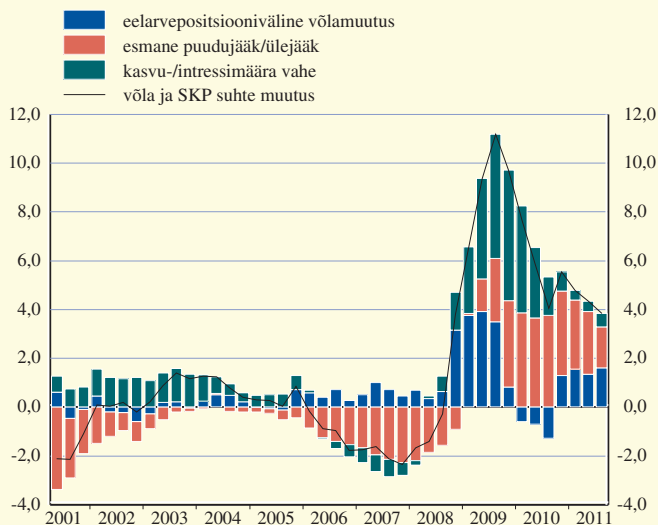
J30 Puudujääk, laenuvajadus ja võla muutus

(nelja kvartali libisev summa SKP protsendina)

J31 Maastrichti võlg

(võla ja SKP suhte aastane muutus ja selle põhjused)

Allikad: Eurostati ja riikide andmetele tuginevad EKP arvutused.

¹ Andmed hõlmavad 17 riigist koosnevat euroala. Finantskriisiga seotud valitsustevahelised laenuid on konsolideeritud.

² Mahuandmed kvartalis t on väljendatud protsendina kvartali t ja kolme eelmise kvartali SKP summast.

VÄLISMAJANDUS

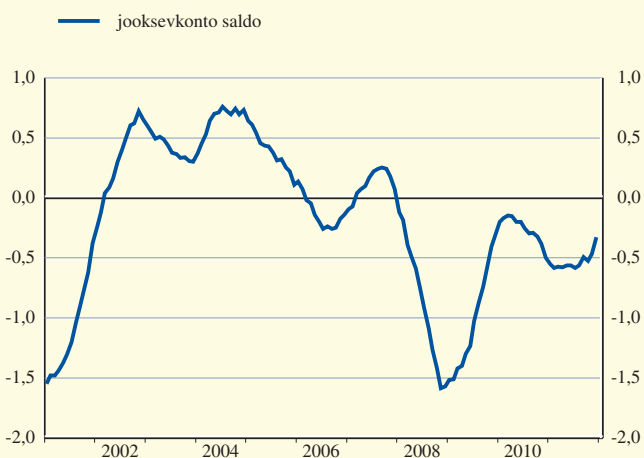
7.1 Maksebilans – kokkuvõte¹

(mld EUR; netotehingud)

	Jooksevkonto					Kapitali- konto	Netolaenu- andmine/ -võtmine väljaspool euroala (veerud 1 + 6)	Finantskonto						Vead ja täpsustused
	Kokku	Kaubad	Teenused	Tulu	Jooksev- ülekan- d			Kokku	Otse- ülekan- d	Portfelli- investee- ringud	Tuletis- instru- mendid	Muud investee- ringud	Reservid	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2009	-25,9	36,0	35,1	-5,8	-91,2	7,3	-18,6	14,0	-102,8	261,4	21,1	-170,2	4,6	4,6
2010	-42,2	12,9	45,9	2,3	-103,3	5,5	-36,7	44,1	-49,9	148,0	17,4	-61,2	-10,3	-7,4
2011	-31,5	6,0	59,6	7,5	-104,5	9,8	-21,6	9,3	-69,8	293,4	-23,4	-180,9	-10,1	12,4
2010 IV kv	3,4	5,5	10,5	4,3	-16,8	1,3	4,7	9,5	79,5	19,5	8,9	-96,8	-1,6	-14,2
2011 I kv	-30,2	-13,0	7,0	10,2	-34,5	2,4	-27,8	15,7	-9,9	128,5	-2,2	-89,1	-11,6	12,1
II kv	-21,0	-3,0	17,9	-14,0	-21,8	0,6	-20,4	18,4	-29,0	150,2	1,6	-108,9	4,5	2,0
III kv	-1,2	3,1	21,0	4,2	-29,5	1,8	0,6	9,8	-16,5	37,7	-15,4	0,3	3,8	-10,4
IV kv	20,8	18,9	13,7	7,1	-18,8	5,1	25,9	-34,7	-14,4	-23,0	-7,3	16,8	-6,8	8,8
2010 dets	3,0	0,6	3,9	0,1	-1,7	2,0	4,9	-5,8	42,7	-4,2	6,1	-49,2	-1,3	0,9
2011 jaan	-19,9	-14,7	2,6	1,1	-8,9	0,4	-19,6	13,5	11,7	-28,9	-1,0	37,7	-6,0	6,0
veebr	-9,3	-0,8	2,6	4,2	-15,2	2,1	-7,1	2,2	-27,9	93,6	0,8	-65,3	1,0	5,0
märts	-1,0	2,5	1,8	5,0	-10,3	-0,1	-1,1	0,0	6,3	63,9	-2,1	-61,5	-6,6	1,1
apr	-4,9	-3,9	4,2	1,7	-6,9	-0,1	-5,0	-4,0	-29,8	13,6	2,6	3,6	6,0	8,9
mai	-15,9	0,3	5,6	-15,3	-6,6	0,4	-15,5	15,4	-5,0	45,1	-2,3	-19,4	-3,1	0,2
juuni	-0,2	0,5	8,1	-0,4	-8,3	0,3	0,1	7,0	5,8	91,5	1,2	-93,2	1,6	-7,1
juuli	1,4	3,8	7,4	1,2	-11,0	-0,1	1,3	-3,8	-17,2	-24,6	-0,8	40,1	-1,2	2,5
aug	-3,6	-4,2	5,5	3,4	-8,3	2,0	-1,5	1,4	7,7	25,6	-6,5	-28,7	3,4	0,1
sept	1,0	3,6	8,1	-0,3	-10,3	-0,1	0,9	12,2	-7,0	36,7	-8,1	-11,0	1,6	-13,1
okt	2,6	1,7	5,3	3,2	-7,6	1,5	4,1	-5,0	-7,6	-26,4	-0,9	31,0	-1,1	0,9
nov	1,9	6,7	3,0	1,8	-9,5	2,2	4,1	-6,7	-8,0	1,5	0,6	-0,5	-0,2	2,5
dets	16,3	10,5	5,4	2,1	-1,7	1,4	17,7	-23,0	1,3	2,0	-7,1	-13,7	-5,4	5,3
<i>12 kuu kumulatiivsed tehingud</i>														
2011 dets	-31,5	6,0	59,6	7,5	-104,5	9,8	-21,6	9,3	-69,8	293,4	-23,4	-180,9	-10,1	12,4
<i>12 kuu kumulatiivsed tehingud protsendina SKPst</i>														
2011 dets	-0,3	0,1	0,6	0,1	-1,1	0,1	-0,2	0,1	-0,7	3,1	-0,2	-1,9	-0,1	0,1

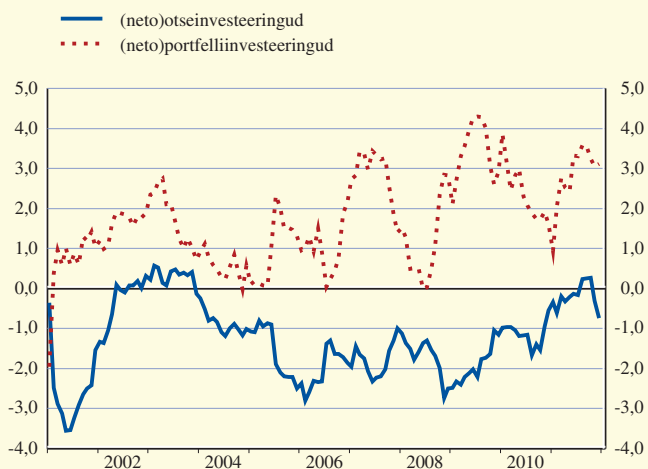
J32 Euroala maksebilanss: jooksevkonto

(sesoonselt kohandatud; 12 kuu kumulatiivsed tehingud protsendina SKPst)

J33 Euroala maksebilanss: otse- ja portfelliinvesteeringud

(12 kuu kumulatiivsed tehingud protsendina SKPst)

Allikas: EKP.

¹ Tähistussüsteemi selgitus on toodud üldmärkustes.

7.2 Jooksev- ja kapitalikonto

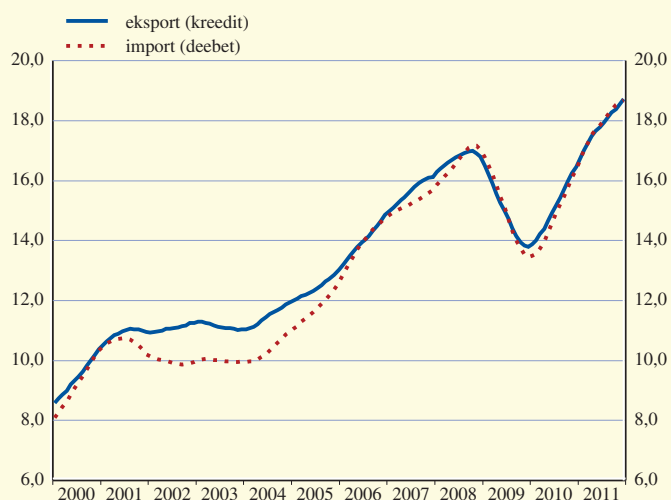
(mld EUR; tehingud)

1. Jooksev- ja kapitalikonto – kokkuvõte

	Jooksevkonto												Kapitalikonto		
	Kokku			Kaubad		Teenused		Tulu		Jooksevülekanded				Kreedit	Deebet
	Kreedit	Deebet	Saldo	Kreedit	Deebet	Kreedit	Deebet	Kreedit	Deebet	Kreedit	Rahaüle-		Kreedit		
											kanded	töötaja-		kanded	töötaja-
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
2009	2 292,4	2 318,3	-25,9	1 302,5	1 266,5	473,9	438,8	421,5	427,3	94,5	6,4	185,7	22,5	20,6	13,4
2010	2 617,1	2 659,3	-42,2	1 560,0	1 547,1	518,8	472,9	450,7	448,4	87,6	6,3	190,9	22,3	21,2	15,7
2011	2 879,8	2 911,3	-31,5	1 768,6	1 762,5	542,7	483,1	480,1	472,6	88,4	.	193,0	.	23,3	13,4
2010 IV kv	705,7	702,2	3,4	421,7	416,2	135,7	125,2	117,3	113,0	31,0	1,6	47,8	6,0	7,1	5,9
2011 I kv	684,5	714,7	-30,2	423,3	436,4	123,0	116,0	113,5	103,3	24,7	1,5	59,1	5,4	5,0	2,6
II kv	719,5	740,4	-21,0	438,7	441,8	134,1	116,2	127,7	141,8	18,9	1,6	40,7	5,6	3,7	3,1
III kv	723,1	724,2	-1,2	444,5	441,4	146,1	125,1	115,8	111,6	16,6	1,8	46,1	5,7	5,2	3,4
IV kv	752,8	731,9	20,8	461,9	443,0	139,6	125,9	123,1	116,0	28,2	.	47,0	.	9,4	4,4
2011 okt	243,6	241,0	2,6	152,4	150,7	46,6	41,4	37,0	33,8	7,6	.	15,2	.	2,4	0,9
nov	247,7	245,8	1,9	159,5	152,9	43,3	40,3	39,1	37,3	5,8	.	15,3	.	3,1	0,9
dets	261,4	245,1	16,3	150,0	139,5	49,6	44,2	47,0	45,0	14,8	.	16,5	.	3,9	2,5
	Sesoonselt kohandatud														
2011 II kv	713,5	726,8	-13,3	437,0	441,9	133,5	118,7	121,2	118,2	21,9	.	47,9	.	.	.
III kv	727,5	729,2	-1,7	443,4	441,5	138,0	120,5	122,1	118,7	23,9	.	48,4	.	.	.
IV kv	729,0	734,4	-5,5	450,7	442,3	136,9	122,7	120,3	121,6	21,0	.	47,9	.	.	.
2011 okt	241,2	247,8	-6,6	147,0	151,0	46,4	41,1	39,1	40,0	8,7	.	15,7	.	.	.
nov	244,9	245,8	-0,9	152,7	147,6	45,1	40,4	41,8	41,2	5,3	.	16,6	.	.	.
dets	242,8	240,8	2,0	150,9	143,6	45,5	41,2	39,5	40,4	7,0	.	15,6	.	.	.
	12 kuu kumulatiivsed tehingud														
2011 dets	2 877,3	2 907,9	-30,6	1 765,5	1 761,4	542,0	482,6	480,3	471,1	89,5	.	192,8	.	.	.
	12 kuu kumulatiivsed tehingud protsendina SKPst														
2011 dets	30,5	30,9	-0,3	18,7	18,7	5,8	5,1	5,1	5,0	1,0	.	2,0	.	.	.

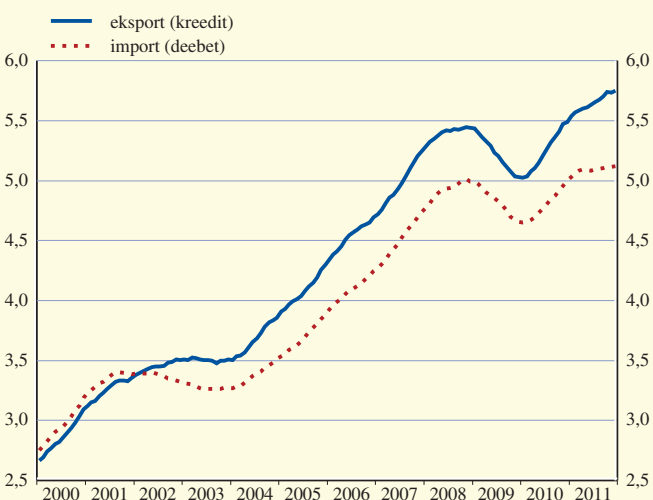
J34 Maksebilanss: kaubad

(sesoonselt kohandatud; 12 kuu kumulatiivsed tehingud protsendina SKPst)

J35 Maksebilanss: teenused

(sesoonselt kohandatud; 12 kuu kumulatiivsed tehingud protsendina SKPst)

Allikas: EKP.

7.2 Jooksev- ja kapitalikonto
(mld EUR)2. Tulukonto
(tehingud)

	Töötajate hüvitised		Investeeringustulud													
	Kreedit	Deebet	Kokku		Otseinvesteeringud				Portfelliinvesteeringud				Muud investeeringud			
			Kreedit	Deebet	Aksia- ja osakapital		Võlg		Aksia- ja osakapital		Võlg		Kreedit	Deebet		
					Kreedit	Deebet	Kreedit	Deebet	Kreedit	Deebet	Kreedit	Deebet				
1	2	3	4	5	Reinvesteeritud tulu 6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
2008	21,1	13,1	502,5	577,3	140,5	-7,8	117,4	20,5	31,3	26,7	39,3	111,2	119,1	128,7	172,3	193,3
2009	21,7	13,8	399,9	413,5	148,8	16,1	100,4	14,9	24,7	23,5	24,5	77,3	101,0	122,1	100,8	90,2
2010	23,3	14,2	427,3	434,2	195,6	20,1	139,6	38,4	24,0	19,9	29,1	86,3	99,3	122,7	79,3	65,6
2010 III kv	5,6	4,1	104,1	103,1	46,5	14,6	35,0	12,5	5,7	4,6	7,4	16,8	25,4	31,1	19,1	15,6
IV kv	6,4	4,1	111,0	108,9	51,2	-2,0	36,0	6,4	6,7	6,2	6,4	18,5	25,5	30,0	21,2	18,2
2011 I kv	5,7	2,7	107,8	100,6	47,7	11,1	33,8	21,5	6,5	4,3	7,4	14,2	25,4	30,8	20,9	17,5
II kv	5,8	3,3	121,9	138,5	57,8	9,7	38,5	10,7	5,7	4,8	12,3	46,3	25,2	31,0	20,9	17,8
III kv	5,8	4,0	110,0	107,6	47,7	18,0	34,8	17,9	6,5	4,8	9,0	18,4	25,1	32,2	21,8	17,3

3. Geograafiline jaotus
(kumulatiivsed tehingud)

	Kokku	ELi liikmesriigid väljaspool euroala						Bra- siilia	Kanada	Hiina	India	Jaapan	Vene- maa	Šveits	USA	Muu
		Kokku	Taani	Rootsi	Ühend- kuning- riik	Teised ELi riigid	ELi asutused									
2010 IV kv kuni 2011 III kv	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Kreedit																
Jooksevkonto	2 832,7	936,1	52,2	89,6	430,4	304,4	59,4	55,0	39,0	136,7	40,2	62,0	107,1	218,5	354,4	883,9
Kaubad	1 728,3	553,6	33,4	59,4	224,2	236,3	0,2	29,1	20,0	110,8	30,5	38,2	78,7	117,7	193,9	555,9
Teenused	538,9	168,3	11,0	15,1	104,1	31,5	6,6	8,7	8,4	17,5	7,1	13,3	17,9	55,0	78,5	164,3
Tulu	474,4	152,6	6,7	13,4	91,4	32,7	8,3	16,8	9,8	7,8	2,4	9,7	9,9	37,6	76,0	151,7
investeeringustulu	450,7	146,0	6,6	13,3	89,9	32,1	4,0	16,8	9,8	7,8	2,4	9,6	9,9	26,3	74,2	148,0
Jooksevülekanded	91,2	61,6	1,2	1,7	10,6	3,8	44,4	0,4	0,7	0,6	0,2	0,9	0,6	8,2	6,0	12,0
Kapitalikonto	21,0	17,8	0,0	0,0	1,1	0,4	16,3	0,1	0,0	0,0	0,2	0,1	0,4	0,4	1,8	
Deebet																
Jooksevkonto	2 881,6	878,1	44,6	86,1	373,5	269,8	104,2	-	31,8	-	-	93,9	-	185,6	367,4	-
Kaubad	1 735,7	479,6	29,6	51,7	179,6	218,6	0,0	31,1	14,4	213,5	27,9	52,9	126,4	96,0	140,5	553,5
Teenused	482,5	137,8	7,9	12,9	81,8	35,0	0,2	5,2	6,4	13,0	5,9	9,5	10,1	43,0	98,8	152,8
Tulu	469,6	144,4	6,4	20,0	100,5	11,7	5,8	-	9,2	-	-	31,0	-	39,2	121,6	-
investeeringustulu	455,5	136,3	6,3	19,9	99,0	5,3	5,8	-	9,0	-	-	30,8	-	38,8	120,3	-
Jooksevülekanded	193,8	116,4	0,7	1,5	11,6	4,4	98,1	1,5	1,8	3,6	0,7	0,5	0,7	7,4	6,6	54,6
Kapitalikonto	15,0	1,6	0,0	0,1	0,9	0,4	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,1	0,1	0,6	1,2	10,3
Saldo																
Jooksevkonto	-48,9	58,0	7,7	3,5	56,8	34,6	-44,7	-	7,2	-	-	-32,0	-	32,9	-13,0	-
Kaubad	-7,4	74,0	3,8	7,7	44,6	17,7	0,2	-2,0	5,6	-102,7	2,6	-14,8	-47,7	21,7	53,5	2,4
Teenused	56,4	30,5	3,1	2,2	22,3	-3,5	6,3	3,5	2,0	4,5	1,2	3,8	7,7	12,1	-20,3	11,6
Tulu	4,7	8,2	0,3	-6,5	-9,1	21,0	2,6	-	0,7	-	-	-21,3	-	-1,6	-45,6	-
investeeringustulu	-4,8	9,7	0,3	-6,6	-9,1	26,8	-1,7	-	0,8	-	-	-21,2	-	-12,5	-46,2	-
Jooksevülekanded	-102,6	-54,7	0,5	0,1	-1,0	-0,6	-53,7	-1,1	-1,1	-3,1	-0,5	0,4	-0,1	0,7	-0,5	-42,6
Kapitalikonto	6,0	16,2	0,0	-0,1	0,2	0,0	16,1	-0,1	-0,2	-0,3	-0,2	0,1	0,1	-0,2	-0,8	-8,5

Allikas: EKP.

7.3 Finantskonto

(mld EUR ja aastased kasvumäärad; bilansiline jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga, tehingud ja muud muutused perioodil)

1. Finantskonto – kokkuvõte

	Kokku ¹			Kokku, protsendina SKPst			Otseinvesteeringud		Portfelliinvesteeringud		Netotule-tisinstru-mendid	Muud investeeringud		Reserv-vara
	Varad	Kohus-tused	Neto-summa	Varad	Kohus-tused	Neto-summa	Varad	Kohus-tused	Varad	Kohus-tused		Varad	Kohus-tused	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Bilansiline jääk (rahvusvaheline investeerimispositsioon)														
2008	13 377,1	14 961,4	-1 584,3	144,7	161,8	-17,1	3 878,4	3 247,8	3 834,9	5 976,8	-0,5	5 290,0	5 736,7	374,2
2009	13 764,1	15 170,3	-1 406,2	154,1	169,9	-15,7	4 287,2	3 403,0	4 341,3	6 781,9	0,2	4 675,9	4 985,4	459,6
2010	15 234,8	16 461,7	-1 226,9	166,3	179,7	-13,4	4 798,2	3 714,8	4 907,5	7 442,9	-61,6	5 002,9	5 304,0	587,8
2011 I kv	15 135,4	16 377,3	-1 241,9	163,7	177,1	-13,4	4 801,9	3 739,5	4 811,3	7 469,7	-31,6	4 977,1	5 168,1	576,6
II kv	15 278,0	16 592,6	-1 314,6	163,9	178,1	-14,1	4 905,2	3 801,7	4 762,6	7 641,6	-48,6	5 077,8	5 149,4	581,0
III kv	15 432,1	16 725,3	-1 293,2	164,5	178,3	-13,8	4 960,3	3 850,3	4 574,8	7 511,6	-46,0	5 296,3	5 363,3	646,7
Bilansilise jäägi muutus														
2007	1 608,0	1 858,8	-250,9	17,8	20,6	-2,8	572,8	486,8	258,7	591,3	-8,1	763,3	780,7	21,4
2008	-615,7	-305,5	-310,3	-6,7	-3,3	-3,4	151,7	25,9	-796,2	-561,3	28,4	-26,7	229,9	27,0
2009	387,1	208,9	178,1	4,3	2,3	2,0	408,8	155,2	506,4	805,1	0,7	-614,1	-751,4	85,4
2010	1 470,7	1 291,5	179,3	16,1	14,1	2,0	511,0	311,8	566,2	661,0	-61,7	327,1	318,7	128,2
2011 II kv	142,7	215,4	-72,7	6,0	9,1	-3,1	103,3	62,2	-48,7	171,9	-17,0	100,7	-18,7	4,4
III kv	154,0	132,7	21,4	6,6	5,6	0,9	55,1	48,7	-187,8	-129,9	2,6	218,5	214,0	65,7
Tehingud														
2008	429,9	551,3	-121,3	19,3	24,6	-5,2	336,6	105,5	5,0	266,4	84,5	0,5	179,4	3,4
2009	-128,9	-114,9	-14,0	-6,1	-5,4	-0,7	334,7	231,9	94,0	355,3	-21,1	-531,9	-702,1	-4,6
2010	490,0	534,1	-44,1	21,7	23,6	-1,9	174,9	125,0	145,6	293,6	-17,4	176,7	115,5	10,3
2011	381,7	391,0	-9,3	16,6	17,1	-0,5	237,1	167,4	-60,3	233,1	23,4	171,4	-9,5	10,1
2011 II kv	198,2	216,6	-18,4	8,4	9,2	-0,8	55,9	26,9	33,0	183,2	-1,6	115,3	6,4	-4,5
III kv	114,7	124,5	-9,8	4,9	5,3	-0,4	40,7	24,1	-64,6	-27,0	15,4	127,0	127,3	-3,8
IV kv	-148,4	-183,1	34,7	-6,1	-7,6	1,4	51,2	36,8	-55,9	-78,8	7,3	-157,8	-141,1	6,8
2011 aug	62,4	63,8	-1,4	.	.	.	-6,3	1,4	-54,1	-28,5	6,5	119,7	90,9	-3,4
sept	49,2	61,4	-12,2	.	.	.	21,5	14,5	-9,8	26,9	8,1	31,0	19,9	-1,6
okt	-62,9	-67,9	5,0	.	.	.	18,3	10,6	-36,0	-62,5	0,9	-47,1	-16,1	1,1
nov	-47,5	-54,1	6,7	.	.	.	13,2	5,2	-23,2	-21,7	-0,6	-37,1	-37,6	0,2
dets	-38,1	-61,1	23,0	.	.	.	19,7	21,0	3,4	5,3	7,1	-73,7	-87,4	5,4
Muud muutused														
2007	-332,3	-84,4	-247,9	-3,7	-0,9	-2,7	59,9	64,3	-180,8	25,1	-75,1	-152,6	-173,8	16,3
2008	-1 045,7	-856,7	-188,9	-11,3	-9,3	-2,0	-184,9	-79,5	-801,2	-827,7	-56,0	-27,2	50,5	23,7
2009	515,9	323,8	192,2	5,8	3,6	2,2	74,1	-76,7	412,4	449,7	21,7	-82,2	-49,3	89,9
2010	980,7	757,4	223,3	10,7	8,3	2,4	336,1	186,8	420,6	367,4	-44,3	150,4	203,1	117,9
Muud muutused – tingitud vahetuskursi muutustest														
2007	-522,0	-339,7	-182,3	-5,8	-3,8	-2,0	-104,2	-17,1	-217,4	-146,8	.	-186,6	-175,8	-13,7
2008	-49,8	27,9	-77,7	-0,5	0,3	-0,8	-25,0	-34,0	6,6	41,9	.	-40,7	20,1	9,3
2009	-49,6	-55,2	5,5	-0,6	0,1	-4,6	-4,6	5,7	-30,5	-32,9	.	-11,9	-28,0	-2,7
2010	535,0	323,6	211,3	5,8	3,5	2,3	160,3	57,4	179,4	101,6	.	182,2	164,6	13,0
Muud muutused – tingitud hinnamuutustest														
2007	78,7	113,4	-34,6	0,9	1,3	-0,4	45,2	5,8	77,3	107,6	-75,1	.	.	31,3
2008	-1 002,7	-975,7	-27,1	-10,8	-10,6	-0,3	-159,2	-60,7	-809,5	-915,0	-56,0	.	.	22,0
2009	635,3	483,4	151,9	7,1	5,4	1,7	142,5	28,4	425,3	455,0	21,7	.	.	45,8
2010	295,0	153,7	141,3	3,2	1,7	1,5	50,1	2,2	187,3	151,5	-44,3	.	.	102,0
Muud muutused – tingitud muudest kohandustest														
2007	110,9	142,0	-31,0	1,2	1,6	-0,3	118,8	75,6	-40,7	64,3	.	34,1	2,0	-1,3
2008	6,8	91,0	-84,1	0,1	1,0	-0,9	-0,7	15,2	1,8	45,4	.	13,4	30,4	-7,7
2009	-69,7	-104,4	34,7	-0,8	-1,2	0,4	-63,9	-110,8	17,6	27,7	.	-70,3	-21,3	46,8
2010	150,8	280,1	-129,3	1,6	3,1	-1,4	125,7	127,2	53,9	114,4	.	-31,8	38,5	2,9
Bilansilise jäägi kasvumäär														
2007	15,6	14,3	-	.	.	.	15,8	15,1	10,0	9,4	.	20,2	20,2	1,6
2008	3,0	3,6	-	.	.	.	9,2	3,3	-0,2	4,2	.	0,0	3,3	1,0
2009	-1,0	-0,8	-	.	.	.	8,6	7,3	2,4	5,9	.	-10,1	-12,2	-1,2
2010	3,5	3,4	-	.	.	.	3,9	3,5	3,2	4,2	.	3,7	2,3	2,0
2011 II kv	3,8	3,8	-	.	.	.	3,7	4,5	3,1	6,3	.	4,9	-0,2	2,3
III kv	3,8	3,9	-	.	.	.	3,5	5,2	0,8	5,2	.	7,2	1,2	0,8
IV kv	2,5	2,4	-	.	.	.	5,0	4,5	-1,4	3,1	.	3,5	-0,1	1,6

Allikas: EKP.

¹ Netotule-tisinstrumendid kuuluvad varade alla.

7.3 Finantskonto

(mld EUR ja aastased kasvumäärad; bilansiline jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga, tehingud perioodil)

2. Otseinvesteeringud

	Väljaspool euroala asuvate residentidist üksuste investeeringud							Euroalal asuvate mitteresidentidist üksuste investeeringud						
	Kokku	Aksia-/osakapital ja reinvesteeringutud tulu			Muu kapital (enamasti kontsernisiseseid laenuid)			Kokku	Aksia-/osakapital ja reinvesteeringutud tulu			Muu kapital (enamasti kontsernisiseseid laenuid)		
		Kokku	Rahaloomeasutused	Mitterahaloomeasutused	Kokku	Rahaloomeasutused	Mitterahaloomeasutused		Kokku	Rahaloomeasutustes	Mitterahaloomeasutustes	Kokku	Rahaloomeasutustele	Mitterahaloomeasutustele
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Bilansiline jääk (rahvusvaheline investeerimispositsioon)														
2009	4 287,2	3 305,5	236,2	3 069,3	981,7	14,8	966,9	3 403,0	2 501,9	74,2	2 427,7	901,1	18,1	883,0
2010	4 798,2	3 667,1	277,9	3 389,2	1 131,1	17,8	1 113,3	3 714,8	2 820,2	83,2	2 737,0	894,6	12,7	881,9
2011 II kv	4 905,2	3 775,8	281,0	3 494,8	1 129,4	14,5	1 114,9	3 801,7	2 896,3	85,4	2 810,9	905,4	9,5	895,8
III kv	4 960,3	3 807,6	283,5	3 524,1	1 152,7	13,2	1 139,5	3 850,3	2 952,7	86,5	2 866,2	897,6	8,5	889,2
Tehingud														
2008	336,6	193,8	9,3	184,5	142,8	-0,3	143,1	105,5	64,3	-8,2	72,5	41,1	1,6	39,6
2009	334,7	257,5	20,1	237,3	77,2	2,6	74,6	231,9	236,7	7,5	229,2	-4,8	-0,6	-4,2
2010	174,9	51,1	12,6	38,5	123,8	1,2	122,6	125,0	176,7	7,2	169,5	-51,7	-7,5	-44,2
2011 II kv	55,9	51,2	9,4	41,8	4,7	-2,6	7,3	26,9	24,8	1,7	23,2	2,1	-1,5	3,6
III kv	40,7	27,7	2,2	25,5	13,0	-1,7	14,7	24,1	41,2	1,3	39,9	-17,0	-0,8	-16,2
IV kv	51,2	44,8	0,0	44,8	6,4	1,0	5,5	36,8	17,3	1,2	16,2	19,5	-0,1	19,6
2011 aug	-6,3	-5,9	1,4	-7,3	-0,4	0,1	-0,5	1,4	16,2	0,2	16,0	-14,8	-0,3	-14,5
sept	21,5	10,9	0,8	10,1	10,6	-0,2	10,9	14,5	11,4	0,5	11,0	3,1	0,0	3,1
okt	18,3	14,1	0,1	14,0	4,2	0,2	4,0	10,6	5,1	0,1	5,1	5,5	-0,1	5,6
nov	13,2	16,2	-0,8	17,0	-3,0	0,3	-3,2	5,2	2,1	0,7	1,4	3,1	0,0	3,1
dets	19,7	14,5	0,7	13,8	5,2	0,5	4,7	21,0	10,1	0,4	9,7	10,9	0,0	10,9
Kasvumäärad														
2009	8,6	8,6	9,2	8,5	8,8	20,5	8,6	7,3	10,4	11,6	10,4	-0,5	-3,2	-0,5
2010	3,9	1,5	5,3	1,2	12,5	7,8	12,6	3,5	6,8	9,4	6,8	-5,7	-41,3	-5,0
2011 II kv	3,7	3,4	5,6	3,2	4,9	-12,7	5,2	4,5	5,0	8,0	5,0	2,9	-47,9	3,9
III kv	3,5	2,9	5,9	2,7	5,4	-24,0	5,9	5,2	5,2	6,6	5,2	5,5	-52,3	6,7
IV kv	5,0	5,5	5,7	5,5	3,2	-19,7	3,5	4,5	5,4	5,9	5,4	1,6	-31,6	2,1

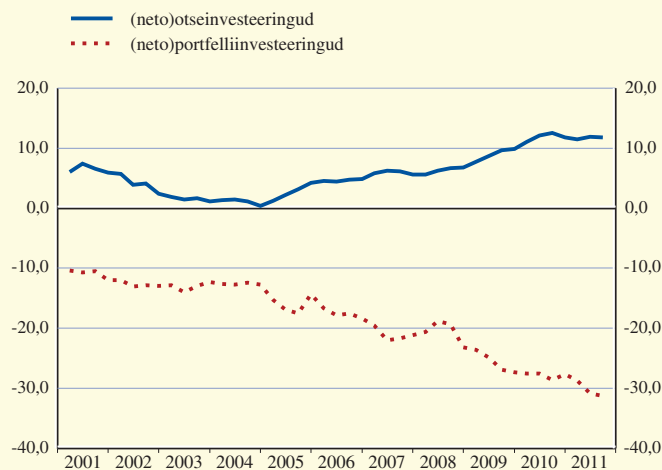
J36 Euroala rahvusvaheline investeerimispositsioon

(bilansilised jäägid perioodi lõpus; protsendina SKPst)

J37 Euroala otse- ja portfelliinvesteeringute positsioon

(bilansilised jäägid perioodi lõpus; protsendina SKPst)

Allikas: EKP.

7.3 Finantskonto

(mld EUR ja aastased kasvumäärad; bilansiline jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga, tehingud perioodil)

3. Portfelliinvesteeringute varad

	Kokku	Aksia- ja osakapital					Võlainstrumendid									
							Võlakirjad				Rahaturuinstrumendid					
		Kokku	Rahaloomeasu-		Mitterahalo-		Kokku	Rahaloomeasu-		Mitterahalo-		Kokku	Rahaloomeasu-		Mitterahalo-	
			tused	Euro-	measutused	Valitsus-		tused	Euro-	measutused	Valitsus-		tused	Euro-	measutused	Valitsus-
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
Bilansiline jääk (rahvusvaheline investeerimispositsioon)																
2009	4 341,3	1 514,5	80,8	3,4	1 433,6	36,6	2 426,6	924,6	17,1	1 502,0	36,6	400,2	330,2	44,9	69,9	2,0
2010	4 907,5	1 914,2	93,8	3,6	1 820,5	47,6	2 588,8	810,7	15,6	1 778,1	75,7	404,5	314,9	41,7	89,6	0,2
2011 II kv	4 762,6	1 838,4	94,4	3,5	1 744,0	41,6	2 552,7	761,1	17,6	1 791,6	91,3	371,6	278,8	45,7	92,8	0,4
III kv	4 574,8	1 621,8	76,4	3,4	1 545,4	38,6	2 551,7	749,4	17,7	1 802,4	93,9	401,3	301,8	54,9	99,5	0,5
Tehingud																
2008	5,0	-93,7	-34,3	0,7	-59,4	-0,1	72,1	37,7	3,2	34,4	2,7	26,5	49,6	13,1	-23,0	0,4
2009	94,0	53,4	-1,3	0,0	54,8	2,5	45,7	-93,2	-3,8	138,9	17,5	-5,2	1,0	-12,9	-6,2	0,9
2010	145,6	76,5	5,6	-0,2	70,9	1,7	109,3	-124,5	-0,8	233,8	52,8	-40,3	-55,5	-11,7	15,3	-1,9
2011 II kv	33,0	18,0	3,2	0,1	14,8	-2,3	28,0	-4,4	0,4	32,4	-1,2	-12,9	-12,3	4,8	-0,5	-0,5
III kv	-64,6	-53,3	-12,9	0,0	-40,4	-1,9	-19,9	-21,6	-0,2	1,6	0,1	8,6	8,2	3,5	0,4	0,0
IV kv	-55,9	-26,6	-4,0	-0,3	-22,6	.	-27,4	-26,5	0,6	-0,9	.	-1,9	-7,0	-0,8	5,1	.
2011 aug	-54,1	-38,3	-11,1	0,0	-27,2	.	-10,6	-7,1	0,2	-3,5	.	-5,2	-7,2	6,6	2,1	.
sept	-9,8	-11,9	-2,3	0,0	-9,6	.	-14,9	-7,9	-0,1	-7,0	.	17,1	23,0	0,4	-5,9	.
okt	-36,0	-6,5	-3,2	-0,1	-3,2	.	-12,6	-6,7	0,6	-5,9	.	-17,0	-22,4	-6,3	5,4	.
nov	-23,2	-14,1	-0,7	0,0	-13,4	.	-12,1	-14,6	0,4	2,5	.	3,0	0,6	-1,1	2,4	.
dets	3,4	-6,0	-0,1	-0,2	-6,0	.	-2,8	-5,3	-0,4	2,5	.	12,2	14,9	6,6	-2,7	.
Kasvumäärad																
2009	2,4	3,9	-2,4	-0,6	4,3	8,5	1,9	-9,5	-19,0	10,7	93,4	-2,0	-0,8	-22,3	-7,9	67,2
2010	3,2	4,8	7,0	-5,2	4,7	4,8	4,4	-13,5	-4,9	14,9	127,8	-9,5	-16,0	-25,4	21,1	-91,9
2011 II kv	3,1	3,4	4,8	-9,8	3,4	-14,1	3,6	-12,4	9,7	12,2	125,5	-0,8	-4,4	9,2	13,8	93,4
III kv	0,8	0,3	-7,3	-8,7	0,7	-15,7	0,6	-15,2	9,1	8,8	133,2	5,9	0,7	0,9	28,8	-7,4
IV kv	-1,4	-3,6	-15,3	-17,6	-3,0	.	-0,6	-8,3	16,3	2,9	.	4,3	1,9	23,2	12,1	.

4. Portfelliinvesteeringutega seotud kohustused

	Kokku	Aksia- ja osakapital			Võlainstrumendid							
					Võlakirjad				Rahaturuinstrumendid			
		Kokku	Rahaloomeasu-	Mitterahalo-	Kokku	Rahaloomeasu-	Mitterahaloomeasutused		Kokku	Rahaloomeasu-	Mitterahaloomeasutused	
							tused	measutused				Valitsus-
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Bilansiline jääk (rahvusvaheline investeerimispositsioon)												
2009	6 781,9	2 781,9	686,2	2 095,7	3 493,1	1 093,2	2 399,9	1 481,2	506,9	66,2	440,7	409,3
2010	7 442,9	3 150,7	658,0	2 492,7	3 823,0	1 165,4	2 657,5	1 680,3	469,2	77,2	392,0	352,6
2011 II kv	7 641,6	3 123,9	637,8	2 486,1	3 965,7	1 166,9	2 798,8	1 785,7	551,9	140,3	411,6	359,9
III kv	7 511,6	2 795,1	618,2	2 176,8	4 153,2	1 223,1	2 930,2	1 848,7	563,3	139,3	424,0	376,6
Tehingud												
2008	266,4	-108,6	78,1	-186,7	175,5	-15,6	191,0	159,4	199,5	-25,0	224,6	191,0
2009	355,3	121,6	10,7	110,9	143,2	-15,6	158,8	103,7	90,5	-18,3	108,9	144,3
2010	293,6	128,9	-14,2	143,1	174,2	57,3	116,9	189,2	-9,5	28,9	-38,4	-34,8
2011 II kv	183,2	-20,1	-7,3	-12,7	175,2	44,6	130,5	97,9	28,2	21,6	6,6	-0,2
III kv	-27,0	-31,3	-11,3	-19,9	11,0	14,6	-3,7	-16,8	-6,6	-10,3	3,7	17,9
IV kv	-78,8	-6,9	8,8	-15,8	-24,3	-16,6	-7,7	.	-47,6	-6,6	-41,0	.
2011 aug	-28,5	-8,9	9,5	-18,4	-4,5	1,8	-6,3	.	-15,2	-5,6	-9,6	.
sept	26,9	-18,2	-1,7	-16,5	34,6	6,2	28,4	.	10,6	1,0	9,5	.
okt	-62,5	-10,0	2,1	-12,2	-39,2	-23,8	-15,4	.	-13,3	-4,8	-8,5	.
nov	-21,7	-5,8	9,8	-15,6	-2,5	-4,1	1,7	.	-13,5	7,4	-20,8	.
dets	5,3	8,9	-3,1	12,0	17,4	11,3	6,0	.	-20,9	-9,3	-11,7	.
Kasvumäärad												
2009	5,9	5,2	1,6	6,6	4,2	-1,3	7,2	7,4	23,0	-28,7	33,0	53,5
2010	4,2	4,5	-2,1	6,7	4,9	5,0	4,8	12,6	-1,9	42,9	-8,9	-8,7
2011 II kv	6,3	5,9	1,1	7,2	5,5	9,9	3,6	7,5	17,1	150,5	-1,3	3,3
III kv	5,2	2,8	-2,9	4,4	6,7	10,3	5,2	8,6	8,7	60,5	-1,0	5,9
IV kv	3,1	0,9	-0,5	1,2	4,9	6,5	4,3	.	4,7	54,1	-5,0	.

Allikas: EKP.

7.3 Finantskonto

(mld EUR ja aastased kasvumäärad; bilansiline jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga, tehingud perioodil)

5. Muude investeeringute varad

	Kokku	Eurosüsteem			Rahaloomeasutused, v.a eurosüsteem			Valitsussektor				Muud sektorid			
		Kokku	Laenu- / sularaha ja hoised	Muud varad	Kokku	Laenu- / sularaha ja hoised	Muud varad	Kaubanduskrediit	Laenu- / sularaha ja hoised		Kaubanduskrediit	Laenu- / sularaha ja hoised			
									Sularaha ja hoised	Sularaha ja hoised		Sularaha ja hoised	Sularaha ja hoised		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Bilansiline jääk (rahvusvaheline investimispositsioon)															
2009	4 675,9	30,2	29,8	0,4	2 834,7	2 804,2	30,5	122,1	8,4	74,9	15,9	1 688,9	201,4	1 344,7	402,6
2010	5 002,9	32,6	32,0	0,7	2 972,3	2 939,9	32,4	166,3	7,6	117,6	21,0	1 831,8	214,4	1 468,5	428,6
2011 II kv	5 077,8	40,5	40,3	0,2	3 042,6	2 992,9	49,7	147,3	7,5	99,4	19,2	1 847,5	223,6	1 478,2	441,1
III kv	5 296,3	42,4	42,1	0,3	3 206,2	3 148,7	57,5	142,7	7,4	94,6	17,5	1 905,0	229,0	1 516,0	454,6
Tehingud															
2008	0,5	-9,5	-9,5	0,0	-42,6	-59,2	16,6	-5,7	-1,1	-5,9	-4,7	58,3	-1,1	48,0	-22,0
2009	-531,9	0,1	0,0	0,1	-420,5	-399,9	-20,5	10,7	-0,4	9,3	1,2	-122,2	7,5	-128,0	-34,6
2010	176,7	-2,9	-2,9	0,0	8,5	-0,4	8,9	40,0	-0,3	39,4	4,9	131,2	7,0	100,9	46,3
2011 II kv	115,3	4,6	4,6	0,0	60,8	54,2	6,6	0,9	0,0	0,5	2,4	49,0	-1,1	47,9	17,2
III kv	127,0	-2,8	-2,9	0,1	82,7	68,2	14,4	-6,6	-0,1	-6,5	-1,6	53,7	4,2	36,8	16,9
IV kv	-157,8	-8,7	.	.	-171,1	.	.	16,5	.	.	12,9	5,5	.	.	9,2
2011 aug	119,7	0,5	.	.	105,9	.	.	-3,6	.	.	-3,0	16,8	.	.	2,4
sept	31,0	-3,3	.	.	4,1	.	.	2,8	.	.	3,2	27,4	.	.	13,9
okt	-47,1	-3,4	.	.	-72,7	.	.	6,7	.	.	7,6	22,3	.	.	20,0
nov	-37,1	-3,4	.	.	-47,4	.	.	9,4	.	.	6,8	4,3	.	.	6,7
dets	-73,7	-1,9	.	.	-51,0	.	.	0,3	.	.	-1,5	-21,0	.	.	-17,5
Kasvumäärad															
2009	-10,1	-0,4	-1,4	23,4	-12,8	-12,4	-36,9	9,8	-3,5	15,3	7,9	-6,7	3,8	-8,6	-8,1
2010	3,7	-13,1	-13,0	-9,9	0,4	0,1	27,8	31,9	-3,1	50,8	30,6	7,6	3,4	7,3	11,1
2011 II kv	4,9	65,6	67,1	-1,3	2,8	2,4	37,7	18,1	-3,2	27,5	3,7	6,5	6,0	6,2	13,5
III kv	7,2	45,4	45,7	62,4	6,0	5,1	84,3	16,2	-3,6	25,0	9,1	8,0	7,4	7,6	13,3
IV kv	3,5	-7,2	.	.	1,3	.	.	2,1	.	.	45,9	7,6	.	.	10,8

6. Muude investeeringutega seotud kohustused

	Kokku	Eurosüsteem			Rahaloomeasutused, v.a eurosüsteem			Valitsussektor				Muud sektorid			
		Kokku	Laenu- / sularaha ja hoised	Muud kohustused	Kokku	Laenu- / sularaha ja hoised	Muud kohustused	Kokku	Kaubanduskrediit	Laenu-	Muud kohustused	Kokku	Kaubanduskrediit	Laenu-	Muud kohustused
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Bilansiline jääk (rahvusvaheline investimispositsioon)															
2009	4 985,4	251,7	251,3	0,4	3 399,7	3 360,7	39,0	85,2	0,0	80,8	4,4	1 248,8	177,8	929,3	141,7
2010	5 304,0	268,8	265,7	3,1	3 508,6	3 462,6	46,0	153,9	0,0	147,2	6,6	1 372,8	200,8	1 016,2	155,8
2011 II kv	5 149,4	278,0	275,1	2,8	3 325,3	3 269,4	55,9	187,1	0,0	181,3	5,8	1 359,0	209,5	1 000,2	149,3
III kv	5 363,3	315,2	312,3	2,9	3 403,7	3 340,5	63,3	210,8	0,0	204,9	5,9	1 433,6	214,0	1 044,5	175,0
Tehingud															
2008	179,4	280,9	280,9	0,0	-174,7	-186,0	11,3	9,5	0,0	10,9	-1,3	63,6	9,4	44,4	9,8
2009	-702,1	-233,2	-233,4	0,2	-352,7	-341,5	-11,2	17,8	0,0	17,8	0,0	-134,0	0,8	-126,1	-8,7
2010	115,5	8,9	6,3	2,6	-10,8	-16,8	6,0	64,6	0,0	63,8	0,8	52,8	15,5	13,5	23,8
2011 II kv	6,4	7,2	4,9	2,4	-17,9	-19,2	1,3	12,6	0,0	12,3	0,3	4,5	-1,1	3,9	1,7
III kv	127,3	29,8	29,8	0,0	21,3	5,7	15,6	23,4	0,0	23,3	0,1	52,8	3,2	30,4	19,1
IV kv	-141,1	90,3	.	.	-259,6	.	.	4,9	.	.	.	23,4	.	.	.
2011 aug	90,9	7,0	.	.	57,9	.	.	-2,5	.	.	.	28,6	.	.	.
sept	19,9	8,6	.	.	-17,3	.	.	19,0	.	.	.	9,7	.	.	.
okt	-16,1	-7,4	.	.	-34,0	.	.	2,8	.	.	.	22,6	.	.	.
nov	-37,6	-2,8	.	.	-38,8	.	.	-0,2	.	.	.	4,2	.	.	.
dets	-87,4	100,6	.	.	-186,8	.	.	2,2	.	.	.	-3,4	.	.	.
Kasvumäärad															
2009	-12,2	-48,1	-48,2	.	-9,3	-9,2	-19,8	25,7	.	27,4	-0,9	-9,4	0,3	-11,5	-5,8
2010	2,3	3,4	2,4	.	-0,2	-0,4	15,8	74,2	.	78,3	11,7	4,0	8,6	1,2	15,8
2011 II kv	-0,2	12,6	11,8	.	-5,2	-5,6	23,3	89,4	.	96,4	-12,6	4,2	8,1	1,2	18,6
III kv	1,2	25,9	25,6	.	-4,4	-5,4	72,7	102,8	.	110,0	-9,8	3,3	9,6	0,1	18,3
IV kv	-0,1	51,4	.	.	-9,2	.	.	45,2	.	.	.	7,8	.	.	.

Allikas: EKP.

7.3 Finantskonto

(mld EUR ja aastased kasvumäärad; bilansiline jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga, tehingud perioodil)

7. Reservvara¹

	Reservid													Memokirjed			
	Kokku	Rahakuld		IMFi arvestusühikud (SDRid)	Reservi positsioon IMFis	Välisvaluuta								Muud nõuded	Muud välisvaluutavarad	Teadaolevad lühiajalised välisvarade netorahavood	SDRide jaotused
		Mld EUR	Kogus troy untsides (puhas kuld, mln)			Kokku	Sularaha ja hoiused		Väärtpaberid				Tuletisinstrumendid				
							Rahandus- asutustes ja BISis	Pankades	Kokku	Aktσια- ja osa- kapital	Võla- kirjad	Raha- turu- instrumendid					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Bilansiline jääk (rahvusvaheline investeerimispositsioon)																	
2008	374,2	217,0	349,207	4,7	7,3	145,1	7,6	8,1	129,5	0,6	111,3	17,6	0,0	0,0	262,8	-245,7	5,5
2009	462,4	266,1	347,180	50,8	10,5	134,9	11,7	8,1	115,2	0,5	92,0	22,7	-0,1	0,0	32,1	-24,2	51,2
2010	591,2	366,2	346,962	54,2	15,8	155,0	7,7	16,1	131,3	0,5	111,2	19,5	0,0	0,0	26,3	-24,4	54,5
2011 I kv	576,6	351,5	346,987	51,1	21,6	152,4	5,6	18,2	128,2	0,5	108,6	19,0	0,4	0,0	21,3	-24,5	52,6
II kv	580,9	361,4	346,988	50,5	22,4	146,5	5,1	13,0	128,2	0,5	108,3	19,3	0,2	0,0	20,4	-18,1	52,2
III kv	646,6	416,3	346,989	52,9	26,0	151,4	5,5	11,1	135,1	0,6	120,5	14,0	-0,4	0,0	31,4	-24,5	54,5
2011 dets	667,1	422,1	346,846	54,0	30,1	160,9	5,3	7,8	148,1	-	-	-	-0,4	0,0	97,4	-86,0	55,9
2012 jaan	702,4	459,1	346,845	53,5	29,7	159,8	4,7	9,0	146,4	-	-	-	-0,2	0,2	95,5	-79,3	55,5
Tehingud																	
2008	3,4	-2,7	-	-0,1	3,8	2,4	5,0	-15,7	11,8	0,1	15,8	-4,1	1,3	0,0	-	-	-
2009	-4,6	-2,0	-	0,5	3,4	-6,4	3,1	-1,2	-9,5	0,0	-14,1	4,6	1,2	0,0	-	-	-
2010	10,3	0,0	-	-0,1	4,9	5,4	-5,4	6,7	4,1	0,0	10,6	-6,5	0,0	0,0	-	-	-
2011 II kv	-4,5	0,0	-	-0,2	0,9	-5,2	-0,5	-5,4	0,8	0,0	0,4	0,4	-0,1	0,0	-	-	-
III kv	-3,8	0,0	-	0,2	2,3	-6,3	0,3	-2,9	-3,8	0,0	3,0	-6,7	0,0	0,0	-	-	-
IV kv	6,8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kasvumäärad																	
2007	1,6	-1,7	-	7,3	-18,3	6,3	15,0	6,4	5,7	1,1	18,6	-27,6	-	-	-	-	-
2008	1,0	-1,3	-	-2,5	105,5	1,7	67,8	-68,9	10,8	28,0	17,9	-20,6	-	-	-	-	-
2009	-1,2	-0,9	-	-2,6	45,5	-4,4	41,1	-21,3	-7,3	1,0	-12,8	25,3	-	-	-	-	-
2010	2,0	0,0	-	-0,1	46,4	3,6	-43,3	76,2	3,4	-5,2	10,3	-25,5	-	-	-	-	-
2011 II kv	2,3	0,0	-	-2,4	49,9	4,5	-36,6	5,3	7,3	1,9	12,4	-16,1	-	-	-	-	-
III kv	0,8	0,0	-	-2,1	65,5	-3,1	-29,3	-36,8	3,0	1,9	9,9	-42,1	-	-	-	-	-
IV kv	1,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

8. Koguvälisvõlg

	Kokku	Instrumendi kaup					Sektori kaup (v.a otseinvesteeringud)				
		Laenu- sularaha ja hoiused	Rahaturuinstrumendid	Võlakirjad	Kaubandus- krediit	Muud võla- kohustused	Otseinvesteeringud: ettevõtete- vahelised laenud	Valitsus- sektor	Euroüsteem	Rahaloo- measutused (v.a euroüsteem)	Muud sektorid
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Bilansiline jääk (rahvusvaheline investeerimispositsioon)											
2008	10 914,5	5 340,8	398,1	3 377,9	184,1	211,8	1 401,7	1 747,0	482,7	5 006,5	2 276,5
2009	10 391,3	4 622,0	506,9	3 493,1	177,8	185,6	1 405,9	1 975,7	251,7	4 559,1	2 198,9
2010	11 016,4	4 891,7	469,2	3 823,0	200,8	211,5	1 420,2	2 186,8	268,8	4 751,3	2 389,4
2011 I kv	10 855,2	4 735,4	502,8	3 760,6	207,6	225,1	1 423,7	2 232,3	272,3	4 588,4	2 338,5
II kv	11 108,1	4 726,0	551,9	3 965,7	209,5	213,8	1 441,0	2 332,7	278,0	4 632,5	2 423,9
III kv	11 526,7	4 902,2	563,3	4 153,2	214,1	247,1	1 446,8	2 436,1	315,2	4 766,1	2 562,5
Bilansiline jääk protsendina SKPst											
2008	118,2	57,8	4,3	36,6	2,0	2,3	15,2	18,9	5,2	54,2	24,6
2009	116,4	51,8	5,7	39,1	2,0	2,1	15,7	22,1	2,8	51,1	24,6
2010	120,4	53,4	5,1	41,8	2,2	2,3	15,5	23,9	2,9	51,9	26,1
2011 I kv	117,5	51,3	5,4	40,7	2,2	2,4	15,4	24,2	2,9	49,7	25,3
II kv	119,4	50,8	5,9	42,6	2,3	2,3	15,5	25,1	3,0	49,8	26,0
III kv	123,0	52,3	6,0	44,3	2,3	2,6	15,4	26,0	3,4	50,9	27,3

Allikas: EKP.

¹ Andmed viitavad euroala muutvale koosseisule kooskõlas eurosüsteemis reservvarade suhtes võetud seisukohtadega. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

7.3 Finantskonto

(mld EUR; bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga, tehingud perioodi jooksul)

9. Geograafiline jaotus

	Kokku	ELi liikmesriigid väljaspool euroala						Kanada	Hiina	Jaapan	Šveits	USA	Offshore finantskeskused	Rahvusvahelised organisatsioonid	Muud riigid
		Kokku	Taani	Rootsi	Ühendkuningriik	Teised ELi riigid	ELi asutused								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2010	Bilansiline jääk (rahvusvaheline investeerimispositsioon)														
Otseinvesteeringud	1 083,3	116,9	3,8	-6,6	-170,8	291,8	-1,3	50,4	57,1	-3,9	178,9	-23,2	42,7	-0,3	664,8
Välismaal	4 798,2	1 490,8	36,2	141,7	994,2	318,7	0,0	154,7	61,5	87,2	479,5	899,7	586,7	0,0	1 037,9
Investeeringud aktsiakapitali / reinvesteeringutulu	3 667,1	1 114,0	32,2	88,8	733,5	259,4	0,0	121,4	49,5	65,8	374,0	637,1	501,8	0,0	803,6
Muu kapital	1 131,1	376,8	4,0	52,9	260,7	59,2	0,0	33,3	12,0	21,4	105,6	262,7	85,0	0,0	234,3
Euroalal	3 714,8	1 374,0	32,5	148,4	1 165,0	26,9	1,3	104,3	4,4	91,1	300,6	922,9	544,1	0,4	373,1
Investeeringud aktsiakapitali / reinvesteeringutulu	2 820,2	1 121,1	22,5	133,9	958,4	4,9	1,3	91,7	3,4	73,5	201,8	702,5	387,3	0,1	238,8
Muu kapital	894,6	252,9	10,0	14,4	206,6	21,9	0,0	12,6	1,0	17,6	98,8	220,4	156,7	0,2	134,3
Portfelliinvesteeringute varad	4 907,5	1 550,5	84,0	189,3	1 054,9	103,5	118,9	110,8	59,5	203,6	134,6	1 557,4	460,8	30,8	799,6
Aksia- ja osakapital	1 914,2	379,4	13,7	46,0	300,5	18,1	1,1	44,6	57,2	106,3	117,5	574,9	243,0	1,4	390,1
Võlainstrumentid	2 993,3	1 171,1	70,3	143,3	754,4	85,3	117,8	66,3	2,2	97,3	17,1	982,5	217,8	29,4	409,6
Võlakirjad	2 588,8	1 031,4	63,0	121,3	646,1	83,8	117,2	61,8	1,4	44,3	11,7	836,1	208,6	29,0	364,5
Rahaturuinstrumentid	404,5	139,7	7,3	21,9	108,3	1,6	0,6	4,5	0,8	53,0	5,5	146,4	9,2	0,4	45,1
Muud investeeringud	-301,1	-241,1	54,8	1,5	-202,0	85,9	-181,2	-7,3	-8,0	19,9	-34,4	-94,6	-5,0	-25,2	94,7
Varad	5 002,9	2 295,1	112,6	96,9	1 869,7	198,5	17,4	28,5	38,7	103,7	275,2	713,1	588,7	48,8	911,2
Valitsussektor	166,3	55,0	0,8	6,5	34,6	2,1	11,0	1,9	3,2	2,6	1,2	13,7	3,6	31,8	53,2
Rahaloomeasutused	3 004,9	1 576,0	90,7	52,9	1 268,2	160,9	3,3	15,6	12,1	72,6	136,3	375,8	367,6	16,5	432,4
Muud sektorid	1 831,8	664,0	21,1	37,5	566,9	35,5	3,1	11,0	23,4	28,5	137,7	323,6	217,4	0,6	425,5
Kohustused	5 304,0	2 536,1	57,9	95,4	2 071,7	112,6	198,6	35,8	46,7	83,8	309,6	807,8	593,6	74,0	816,5
Valitsussektor	153,9	92,1	0,2	0,5	57,1	0,2	34,1	0,1	0,1	0,1	0,8	27,3	1,7	27,6	4,1
Rahaloomeasutused	3 777,4	1 855,6	45,5	63,8	1 555,6	84,5	106,1	27,6	22,1	50,4	233,4	491,5	475,5	43,4	577,9
Muud sektorid	1 372,8	588,4	12,2	31,1	458,9	27,9	58,3	8,2	24,6	33,2	75,4	289,0	116,5	3,0	234,5
2010 IV kv kuni 2011 III kv	Kumuleeritud tehingud														
Otseinvesteeringud	-24,1	23,4	2,6	-11,2	13,6	18,4	0,0	-27,8	8,7	7,6	-16,6	-46,1	-13,3	-0,1	39,9
Välismaal	166,3	49,5	4,1	-6,5	31,0	21,0	0,0	-4,1	8,9	1,7	4,8	31,1	-2,9	0,0	77,3
Investeeringud aktsiakapitali / reinvesteeringutulu	107,0	34,2	3,5	-3,4	13,1	21,0	0,0	-1,6	3,2	1,5	4,4	24,4	-18,1	0,0	59,1
Muu kapital	59,3	15,4	0,6	-3,1	17,9	0,0	0,0	-2,5	5,7	0,3	0,4	6,7	15,2	0,0	18,2
Euroalal	190,4	26,1	1,5	4,7	17,4	2,5	0,0	23,7	0,2	-5,9	21,3	77,2	10,4	0,1	37,3
Investeeringud aktsiakapitali / reinvesteeringutulu	145,5	37,3	1,0	2,5	34,0	-0,2	0,0	29,0	0,2	0,3	4,2	40,7	7,2	0,0	26,7
Muu kapital	44,9	-11,2	0,5	2,2	-16,6	2,8	0,0	-5,3	0,0	-6,2	17,2	36,5	3,2	0,1	10,7
Portfelliinvesteeringute varad	41,6	26,9	4,2	18,9	-18,6	1,8	20,5	-4,9	5,5	-3,2	-6,6	23,7	-17,3	3,3	14,3
Aksia- ja osakapital	4,4	-2,7	-0,1	1,5	-3,6	-0,8	0,4	4,0	4,3	2,2	-7,0	0,8	0,5	-0,4	2,7
Võlainstrumentid	37,2	29,6	4,4	17,5	-15,0	2,6	20,1	-8,9	1,2	-5,4	0,5	22,8	-17,8	3,7	11,6
Võlakirjad	14,2	19,1	5,2	10,0	-15,4	3,1	16,2	-9,6	1,0	-4,2	2,6	6,9	-23,9	3,8	18,5
Rahaturuinstrumentid	23,0	10,5	-0,8	7,5	0,4	-0,4	3,9	0,7	0,1	-1,2	-2,1	15,9	6,1	-0,1	-6,9
Muud investeeringud	294,5	-3,3	2,0	-12,8	61,7	-4,0	-50,2	1,3	-1,4	-3,0	17,0	184,8	178,0	-52,3	-26,6
Varad	354,3	88,2	3,7	13,6	70,3	0,7	-0,2	1,4	9,1	-2,8	37,0	74,3	111,0	-11,9	48,1
Valitsussektor	21,4	8,3	0,8	-0,6	7,0	1,0	0,1	0,8	0,0	2,2	0,7	7,0	0,9	0,5	1,0
Rahaloomeasutused	189,7	27,4	2,2	10,9	18,7	-3,0	-1,4	0,4	6,8	-6,8	17,8	57,6	82,2	-12,5	16,8
Muud sektorid	143,2	52,5	0,7	3,3	44,6	2,7	1,1	0,2	2,3	1,9	18,5	9,6	27,9	0,1	30,3
Kohustused	59,8	91,4	1,7	26,5	8,6	4,7	50,0	0,1	10,5	0,3	20,1	-110,5	-67,1	40,3	74,7
Valitsussektor	108,7	62,3	0,0	0,0	38,0	0,0	24,3	0,0	0,0	-0,2	-0,8	15,7	1,1	30,5	0,1
Rahaloomeasutused	-95,7	-2,3	-0,1	23,4	-47,4	2,6	19,3	-1,6	7,8	0,7	13,9	-120,1	-70,9	9,8	67,0
Muud sektorid	46,8	31,4	1,8	3,1	17,9	2,1	6,5	1,7	2,7	-0,2	7,0	-6,0	2,7	-0,1	7,5

Allikas: EKP.

7.4 Maksebilansi rahaline esitus¹

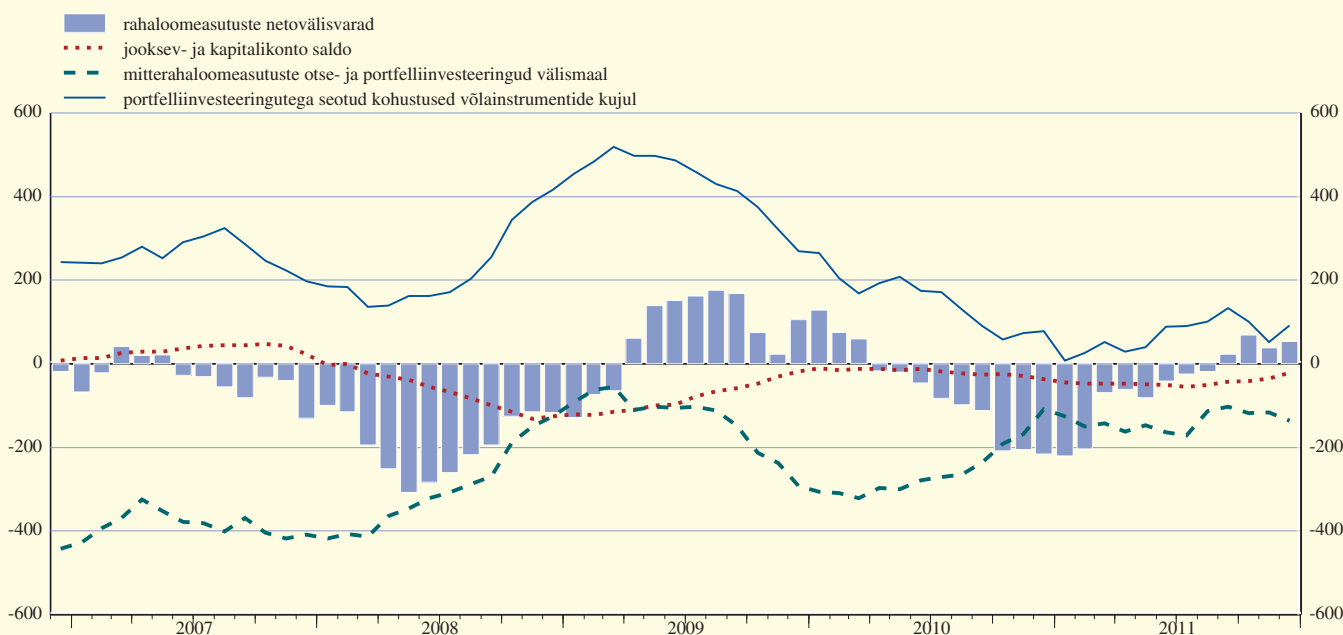
(mld EUR; tehingud)

Maksebilansi kirjed, mis peegeldavad rahaloomeasutuste netotehinguid

	Kokku	Jooksev- ja kapitalikonto saldo	Mitterahalomeasutuste tehingud								Tuletis-instrumendid	Vead ja täpsustused
			Otseinvesteeringud		Portfelliinvesteeringud				Muud investeeringud			
			Väljaspool euroala asuvad residendid üksused	Euroalal asuvad mitte-residendid üksused	Varad		Kohustused		Varad	Kohustused		
					Aktsia- ja osakapital	Võla-instrumendid	Aktsia- ja osakapital	Võla-instrumendid				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
2009	105,7	-19,1	-311,9	224,8	-54,8	-132,8	111,0	268,8	111,5	-115,9	21,1	3,0
2010	-216,3	-37,3	-161,3	125,2	-70,7	-249,1	143,2	77,8	-170,3	117,2	17,4	-8,4
2011	53,8	-21,6	-225,1	166,5	49,2	-62,1	32,9	91,6	-139,1	172,6	-23,4	12,4
2010 IV kv	-57,3	4,2	20,2	63,1	-37,6	-113,2	54,6	-7,4	-46,9	11,1	8,9	-14,4
2011 I kv	69,3	-27,8	-85,5	80,2	1,0	-24,0	81,4	3,2	-20,0	51,1	-2,2	12,1
II kv	5,7	-20,4	-49,2	26,8	-14,8	-31,8	-12,7	137,1	-49,9	17,1	1,6	2,0
III kv	5,8	0,6	-40,2	23,7	40,4	-2,0	-19,9	0,0	-47,2	76,2	-15,4	-10,4
IV kv	-27,0	25,9	-50,3	35,8	22,6	-4,3	-15,8	-48,7	-22,0	28,2	-7,3	8,8
2010 dets	33,8	4,7	7,1	39,9	-11,0	-2,0	25,1	-45,1	3,1	4,8	6,1	1,0
2011 jaan	-23,6	-19,6	-29,4	37,4	0,2	-12,3	10,3	-37,0	-21,4	43,2	-1,0	6,0
veebr	3,2	-7,1	-25,6	0,5	-1,1	-12,2	43,8	10,6	0,8	-12,3	0,8	5,0
märts	89,7	-1,1	-30,4	42,2	1,9	0,5	27,2	29,6	0,6	20,2	-2,1	1,1
apr	-25,6	-5,0	-42,3	18,1	-7,4	-14,6	-2,7	18,9	-7,6	5,3	2,6	8,9
mai	-5,3	-15,5	-4,7	0,0	-1,4	-18,5	-15,4	69,1	-32,2	15,5	-2,3	0,2
juuni	36,7	0,1	-2,2	8,6	-6,0	1,3	5,4	49,1	-10,1	-3,7	1,2	-7,1
juuli	-18,2	1,3	-26,9	8,1	3,6	-16,4	14,9	-22,1	-3,7	21,4	-0,8	2,5
aug	8,6	-1,5	7,8	1,5	27,2	1,4	-18,4	-15,9	-13,2	26,1	-6,5	0,1
sept	15,4	0,9	-21,0	14,1	9,6	13,0	-16,5	37,9	-30,2	28,7	-8,1	-13,1
okt	-39,1	4,1	-17,9	10,7	3,2	0,5	-12,2	-23,9	-29,0	25,4	-0,9	0,9
nov	-38,0	4,1	-13,8	4,5	13,4	-5,0	-15,6	-19,2	-13,7	4,0	0,6	2,5
dets	50,0	17,7	-18,5	20,6	6,0	0,2	12,0	-5,6	20,7	-1,2	-7,1	5,3
<i>12 kuu kumuleeritud tehingud</i>												
2011 dets												

138 Peamised maksebilansikirjed, mis peegeldavad rahaloomeasutuste netovälisestehinguid¹

(mld EUR; 12 kuu kumuleeritud tehingud)

Allikas: EKP.

¹ Andmed viitavad euroala muutuvale struktuurile. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

7.5 Kaubad

1. Maksumused ja mahud tootegruppide kaupa¹

(sesoonselt kohandatud, kui pole viidatud teisiti)

	Kokku (sesoonselt kohandamata)		Eksport (FOB)					Import (CIF)					
	Eksport	Import	Kokku			Memo: töötlev tööstus	Kokku			Memokirje:			
			Vahekaubad	Kapitalikaubad	Tarbekaubad		Vahekaubad	Kapitalikaubad	Tarbekaubad	Töötlev tööstus	Nafta		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Maksumused (mld EUR; veergudes 1 ja 2 aastased protsentuaalsed muutused)													
2010	20,0	22,5	1 533,4	765,6	311,3	420,1	1 269,4	1 547,6	230,0	348,5	1 018,4	247,4	
2011	12,7	12,2	1 735,7	.	.	.	1 422,1	1 740,5	946,6	.	1 093,9	.	.
2011 I kv	21,5	24,0	427,1	214,5	86,1	116,1	350,1	436,0	276,3	59,8	91,8	277,7	75,6
II kv	13,0	12,8	429,2	216,0	86,9	116,2	350,7	436,2	280,8	58,8	89,7	275,1	78,8
III kv	9,5	9,5	436,8	219,1	87,4	118,8	358,9	439,9	282,0	58,9	91,5	275,3	81,8
IV kv	8,4	4,2	442,5	.	.	.	362,3	428,4	.	.	.	265,7	.
2011 juuli	5,1	7,5	141,9	71,4	28,3	38,4	116,5	145,5	93,7	19,5	29,9	90,6	27,6
aug	13,9	12,6	148,1	74,2	29,9	40,4	122,6	149,8	95,9	20,3	31,1	94,9	27,3
sept	9,9	8,5	146,8	73,5	29,2	40,0	119,8	144,5	92,4	19,2	30,6	89,8	26,8
okt	5,8	7,9	143,7	72,5	27,8	39,5	116,9	143,2	91,2	19,6	30,4	89,1	26,8
nov	10,1	3,9	149,3	74,0	30,9	40,2	121,7	143,3	91,5	19,5	29,8	89,0	26,8
dets	9,3	0,8	149,5	.	.	.	123,7	142,0	.	.	.	87,6	.
Mahuindeksid (2000 = 100; veergudes 1 ja 2 aastased protsentuaalsed muutused)													
2009	-16,4	-13,6	119,6	115,0	119,0	128,1	115,9	109,8	101,0	115,7	136,7	111,1	101,8
2010	14,9	10,7	136,8	132,5	138,5	143,7	133,9	120,9	113,0	131,1	143,3	127,8	100,9
2010 IV kv	15,1	10,3	142,9	137,6	149,7	148,4	139,5	123,8	116,5	134,5	145,4	132,1	102,9
2011 I kv	13,3	7,7	146,1	141,2	149,7	152,6	143,1	125,2	117,8	133,0	145,1	133,9	98,7
II kv	8,2	2,6	146,8	140,9	152,3	154,3	144,0	123,8	116,7	133,7	143,3	134,1	94,6
III kv	5,2	2,6	148,1	142,2	152,1	155,4	146,3	124,7	117,6	134,5	142,9	133,5	100,4
2011 juuni	0,2	-4,5	142,4	137,8	147,4	147,2	140,0	119,9	113,3	126,5	140,2	129,3	93,6
juuli	1,3	1,4	144,6	139,1	147,8	150,8	142,5	124,5	117,9	134,1	141,1	132,2	101,9
aug	9,1	4,6	150,6	144,1	156,5	158,6	149,6	126,6	119,2	138,7	143,9	137,4	100,4
sept	5,5	1,9	149,1	143,5	152,0	156,7	146,6	123,1	115,8	130,8	143,8	130,8	99,0
okt	0,2	0,4	144,8	139,8	144,7	153,4	141,4	121,2	113,7	133,5	141,1	129,0	98,1
nov	4,8	-4,6	151,3	144,6	158,6	156,5	148,0	121,0	113,8	131,1	138,1	129,4	97,0

2. Hinnad²

(aastane muutus protsentides, kui pole viidatud teisiti)

Protsent kogusumma	Eksportitava tööstustoodangu tootjahinnad (FOB) ³							Tööstustoodangu impordihinnad (CIF)						
	Kokku (indeks 2005 = 100)	Kokku					Memokirje: töötlev tööstus	Kokku (indeks 2005 = 100)	Kokku					Memokirje: töötlev tööstus
		Vahekaubad	Kapitalikaubad	Tarbekaubad	Energia	Vahekaubad			Kapitalikaubad	Tarbekaubad	Energia			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2010	105,4	3,8	4,8	1,4	2,2	26,3	3,8	108,9	9,9	9,7	1,5	2,9	27,5	5,9
2011	110,0	4,4	5,8	1,4	2,2	23,3	4,3	118,6	9,0	4,6	-0,1	3,8	26,5	4,0
2011 II kv	110,0	4,1	6,0	0,8	1,8	22,0	4,0	118,6	8,4	4,6	-0,7	3,3	25,6	3,5
III kv	110,4	3,9	4,9	0,9	1,8	25,5	3,9	118,7	8,0	3,0	-1,5	2,9	26,8	2,8
IV kv	110,6	3,7	3,8	1,8	2,3	20,3	3,6	119,7	7,4	0,4	0,6	3,4	24,3	2,6
2011 aug	110,3	3,8	4,8	0,8	1,8	23,4	3,7	118,2	7,3	2,6	-1,4	2,6	24,3	2,6
sept	110,6	4,0	4,7	1,1	1,9	27,2	4,0	119,3	8,5	2,5	-1,1	3,3	29,1	2,9
okt	110,4	4,1	4,4	1,7	2,4	24,4	4,0	119,3	8,8	1,5	0,5	4,0	28,6	3,4
nov	110,6	3,9	3,8	1,8	2,4	22,3	3,8	119,8	8,1	0,8	0,5	3,4	27,1	2,8
dets	110,8	3,1	3,1	1,8	2,2	14,6	3,1	120,1	5,5	-1,0	0,7	2,8	18,0	1,6
2012 jaan	111,9	3,1	2,3	1,9	2,5	17,7	3,1	122,2	5,5	-1,2	1,0	2,4	17,9	1,7

Allikas: Eurostat.

¹ Kaubagrupid vastavalt üldiste majanduskategooriate liigitusele. Erinevalt tabelis 2 toodud kaubagruppidest hõlmavad vahe- ja tarbekaupade grupid põllumajandus- ja energia- tooteid.² Kaubagrupid vastavalt tööstuse põhirühmade liigitusele. Erinevalt tabelis 1 toodud kaubagruppidest ei hõlma vahe- ja tarbekaubad energiatooteid, samuti ei ole kaasatud põllumajandustooted. Võrreldes tabeli 1 veergudes 7 ja 12 toodud andmetega on töötleva tööstuse erinev ülesehitus. Näidatud andmed on hinnaindeksid, mis jälgivad tootekorvi puhast hinnamuutust, ega ole tabelis 1 toodud maksumuse ja mahu andmete tavalised suhtarvud, mida mõjutavad kaubeldavate toodete struktuuri ja kvaliteedi muutused. Nimetatud indeksid erinevad impordi ja ekspordi SKP deflaatoritest (vt osa 5.1 tabel 3) peamiselt seetõttu, et viimased hõlmavad kõiki tooteid ja teenuseid ning sisaldavad piirilest kaubavahetust euroalal.³ Eksportitava tööstustoodangu tootjahinnad viitavad euroala tootjate ja euroalaväliste klientide vahelistele otsetehingutele. Vastupidiselt tabelis 1 toodud maksumuste ja mahtude andmetele ei ole hulgitõlgete eksport ning reeksport hõlmatud.

7.5 Kaubad

(mln EUR, kui pole viidatud teisiti; sesoonselt kohandatud)

3. Geograafiline jaotus

	Kokku	ELi liikmesriigid väljaspool euroala				Venemaa	Šveits	Türgi	USA	Aasia		Aafrika	Ladina-Ameerika	Muud riigid	
		Taani	Rootsi	Ühendkuningriik	Teised ELi riigid					Hiina	Jaapan				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Eksport (FOB)															
2010	1 533,4	30,1	52,6	194,7	208,6	63,4	92,7	47,4	180,6	356,0	94,8	34,6	104,9	73,4	18,0
2011	1 735,7	79,9	108,6	56,6	197,5	405,5	115,3	39,4	111,0	84,5	.
2010 III kv	397,2	7,6	13,4	50,0	53,8	17,1	23,9	12,1	47,8	92,2	24,0	8,9	26,8	19,0	4,1
IV kv	404,9	8,2	14,1	50,2	56,3	17,4	24,7	13,3	46,2	93,3	25,5	9,0	27,5	19,2	3,9
2011 I kv	427,1	8,0	15,0	53,1	59,2	18,7	25,9	15,3	49,9	99,5	28,9	9,3	28,0	20,1	0,3
II kv	429,2	8,2	15,4	52,1	60,2	20,0	26,5	14,3	48,1	98,5	27,3	9,5	27,1	21,0	3,6
III kv	436,8	8,3	15,6	53,4	60,9	20,6	28,2	13,6	48,5	101,6	28,6	10,2	27,6	21,3	2,9
IV kv	442,5	20,5	28,0	13,4	51,0	105,9	30,5	10,5	28,3	22,1	.
2011 juuli	141,9	2,8	5,2	17,2	19,8	6,6	9,0	4,5	15,6	33,0	9,2	3,2	9,0	6,9	1,3
aug	148,1	2,8	5,3	18,4	20,8	7,0	9,5	4,5	17,1	34,6	9,9	3,5	9,2	7,3	0,2
sept	146,8	2,8	5,1	17,9	20,3	7,1	9,7	4,5	15,8	34,0	9,6	3,4	9,4	7,0	1,4
okt	143,7	2,8	4,7	17,7	19,9	6,5	9,4	4,4	15,7	34,4	10,2	3,6	9,3	6,9	1,3
nov	149,3	2,8	4,7	18,2	20,3	7,0	9,3	4,3	17,4	35,4	10,2	3,5	9,5	7,3	1,8
dets	149,5	7,0	9,3	4,7	17,9	36,0	10,1	3,4	9,5	7,9	.
<i>protsent kogueksportist</i>															
2011	100,0	4,6	6,3	3,3	11,4	23,4	6,6	2,3	6,4	4,9	.
Import (CIF)															
2010	1 547,6	27,4	47,3	147,8	195,6	112,7	73,4	30,9	129,8	494,6	208,6	51,4	119,2	75,3	-50,0
2011	1 740,5	137,6	80,2	34,8	139,0	546,3	216,8	52,4	128,5	90,2	.
2010 III kv	400,7	6,9	12,5	37,5	50,1	28,2	18,7	7,8	34,3	130,4	55,6	13,2	29,7	19,4	-10,9
IV kv	407,6	7,0	12,5	38,6	52,5	30,2	18,3	8,3	34,1	128,5	54,2	13,1	32,6	21,0	-14,5
2011 I kv	436,0	7,2	13,2	40,9	55,7	35,4	18,9	9,0	35,4	136,2	54,9	13,7	35,8	21,5	-17,4
II kv	436,2	7,5	13,3	40,8	56,3	35,1	19,6	8,9	34,1	139,6	55,9	12,7	30,6	21,9	-15,3
III kv	439,9	7,4	13,9	42,2	57,2	32,5	21,8	8,5	34,4	138,4	54,3	13,2	30,9	23,4	-11,8
IV kv	428,4	34,6	19,9	8,4	35,1	132,1	51,6	12,8	31,2	23,4	.
2011 juuli	145,5	2,4	4,5	14,0	18,7	11,9	6,7	2,9	11,0	46,7	18,1	4,5	9,6	7,7	-5,3
aug	149,8	2,4	4,8	14,1	19,1	10,1	7,9	2,9	11,6	47,3	19,0	4,5	10,8	8,1	-2,4
sept	144,5	2,5	4,6	14,2	19,3	10,5	7,3	2,8	11,8	44,4	17,2	4,3	10,5	7,6	-4,0
okt	143,2	2,5	4,1	13,6	19,0	11,7	6,8	2,8	11,9	44,6	17,5	4,3	10,4	7,7	-6,4
nov	143,3	2,6	4,3	13,9	19,5	11,7	6,6	2,8	11,7	43,8	17,0	4,3	10,3	7,7	-6,0
dets	142,0	11,2	6,5	2,9	11,6	43,7	17,2	4,3	10,5	8,0	.
<i>protsent koguimportist</i>															
2011	100,0	7,9	4,6	2,0	8,0	31,4	12,5	3,0	7,4	5,2	.
Saldo															
2010	-14,2	2,7	5,3	46,9	13,1	-49,3	19,3	16,5	50,8	-138,6	-113,8	-16,8	-14,4	-1,8	68,0
2011	-4,8	-57,8	28,4	21,8	58,5	-140,8	-101,4	-13,0	-17,5	-5,8	.
2010 III kv	-3,6	0,6	0,9	12,5	3,7	-11,2	5,2	4,4	13,6	-38,1	-31,6	-4,3	-2,9	-0,4	15,0
IV kv	-2,7	1,2	1,5	11,6	3,7	-12,8	6,3	5,0	12,0	-35,2	-28,7	-4,1	-5,1	-1,8	18,5
2011 I kv	-8,9	0,8	1,8	12,2	3,5	-16,7	7,0	6,3	14,5	-36,7	-26,0	-4,4	-7,7	-1,3	17,7
II kv	-7,0	0,7	2,0	11,3	3,9	-15,1	6,9	5,4	14,0	-41,1	-28,6	-3,2	-3,5	-0,9	18,9
III kv	-3,1	1,0	1,8	11,3	3,7	-11,9	6,4	5,0	14,1	-36,8	-25,7	-3,1	-3,3	-2,2	14,7
IV kv	14,1	-14,1	8,1	5,0	15,9	-26,2	-21,1	-2,4	-3,0	-1,4	.
2011 juuli	-3,6	0,4	0,6	3,2	1,1	-5,4	2,3	1,7	4,6	-13,6	-9,0	-1,2	-0,7	-0,7	6,7
aug	-1,7	0,3	0,6	4,3	1,7	-3,2	1,6	1,6	5,5	-12,8	-9,1	-1,0	-1,6	-0,8	2,6
sept	2,2	0,3	0,6	3,7	1,0	-3,4	2,5	1,7	4,0	-10,4	-7,6	-0,8	-1,0	-0,6	5,4
okt	0,5	0,3	0,6	4,1	0,9	-5,3	2,6	1,6	3,8	-10,2	-7,3	-0,7	-1,1	-0,9	7,7
nov	6,1	0,2	0,4	4,3	0,9	-4,7	2,7	1,6	5,8	-8,3	-6,8	-0,8	-0,9	-0,4	7,7
dets	7,5	-4,2	2,8	1,8	6,3	-7,7	-7,1	-0,9	-1,0	-0,1	.

Allikas: Eurostat.

VAHETUSKURSID

8.1 Efektiivsed vahetuskursid¹

(perioodi keskmised; indeks 1999 I kv = 100)

	EER-20						EER-40	
	Nominaalne 1	Reaalne; tarbija- hinnaindeksi alusel 2	Reaalne; tootja- hinnaindeksi alusel 3	Reaalne; SKP deflaatoriga korrutatud 4	Reaalne; töötleva tööstuse töötjõu erikulu alusel 5	Reaalne; kogu- majanduse töötjõu erikulu alusel 6	Nominaalne 7	Reaalne; tarbija- hinnaindeksi alusel 8
2009	110,6	109,2	104,3	104,8	118,7	104,8	119,7	106,8
2010	103,6	101,6	98,1	96,7	107,8	97,2	111,4	98,1
2011	103,4	100,7	97,6	.	.	.	112,1	97,6
2010 IV kv	103,4	101,0	97,9	95,8	107,1	96,8	111,3	97,5
2011 I kv	102,7	100,1	97,1	94,7	105,7	95,4	110,7	96,7
II kv	105,2	102,6	99,3	97,0	108,9	97,8	113,5	99,0
III kv	103,5	100,7	97,6	95,0	107,7	95,5	112,5	97,8
IV kv	102,1	99,4	96,2	.	.	.	111,6	97,0
2011 veebr	102,4	99,7	96,9	-	-	-	110,6	96,4
märts	104,1	101,6	98,5	-	-	-	112,3	98,1
apr	105,9	103,4	100,0	-	-	-	114,0	99,6
mai	104,9	102,2	98,8	-	-	-	113,2	98,6
juuni	105,0	102,3	99,0	-	-	-	113,4	98,8
juuli	104,0	101,1	98,1	-	-	-	112,4	97,7
aug	103,9	100,9	97,9	-	-	-	112,9	98,1
sept	102,8	100,0	96,8	-	-	-	112,0	97,5
okt	103,0	100,3	97,0	-	-	-	112,6	97,9
nov	102,6	99,9	96,7	-	-	-	112,1	97,3
dets	100,8	98,1	95,0	-	-	-	110,3	95,7
2012 jaan	98,9	96,4	93,0	-	-	-	108,0	93,7
veebr	99,6	97,1	93,5	-	-	-	108,4	94,0
	<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise kuuga</i>							
2012 veebr	0,7	0,7	0,5	-	-	-	0,3	0,3
	<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise aastaga</i>							
2012 veebr	-2,7	-2,7	-3,5	-	-	-	-2,0	-2,5

J39 Efektiivsed vahetuskursid

(kuu keskmised; indeks 1999 I kv = 100)

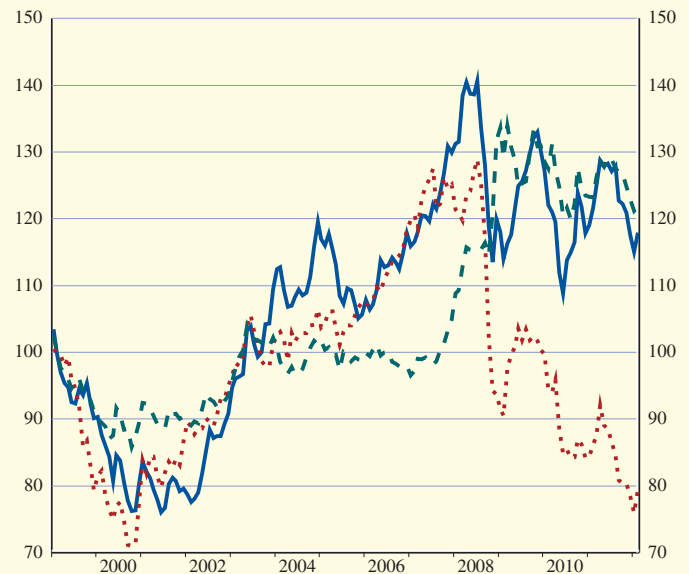
- nominaalne efektiivne vahetuskurs, EER-20
- reaalne efektiivne vahetuskurs (THIga kohandatud), EER-20

J40 Kahepoolsed vahetuskursid

(kuu keskmised; indeks 1999 I kv = 100)

- USD/EUR
- JPY/EUR
- - - GBP/EUR

Allikas: EKP.

¹ Kaubanduspartnerite gruppide mõiste ja muu teave on esitatud üldmärkustes.

8.2 Kahepoolsed vahetuskursid

(perioodi keskmised; omavääringute ühikuid euro kohta)

	Bulgaaria leev	Tšehhi kroon	Taani kroon	Läti lant	Leedu lant	Ungari forint	Poola zlott	Uus Rumeenia leu	Rootsi kroon	Naelsterling	Horvaatia kuna	Uus Türgi liir
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2009	1,9558	26,435	7,4462	0,7057	3,4528	280,33	4,3276	4,2399	10,6191	0,89094	7,3400	2,1631
2010	1,9558	25,284	7,4473	0,7087	3,4528	275,48	3,9947	4,2122	9,5373	0,85784	7,2891	1,9965
2011	1,9558	24,590	7,4506	0,7063	3,4528	279,37	4,1206	4,2391	9,0298	0,86788	7,4390	2,3378
2011 II kv	1,9558	24,324	7,4573	0,7092	3,4528	266,42	3,9596	4,1378	9,0153	0,88274	7,3932	2,2579
III kv	1,9558	24,387	7,4506	0,7093	3,4528	275,10	4,1527	4,2587	9,1451	0,87760	7,4629	2,4535
IV kv	1,9558	25,276	7,4398	0,7017	3,4528	303,47	4,4207	4,3365	9,0910	0,85727	7,4968	2,4759
2011 aug	1,9558	24,273	7,4498	0,7093	3,4528	272,37	4,1195	4,2505	9,1655	0,87668	7,4620	2,5147
sept	1,9558	24,556	7,4462	0,7093	3,4528	285,05	4,3379	4,2838	9,1343	0,87172	7,4936	2,4736
okt	1,9558	24,841	7,4442	0,7061	3,4528	296,79	4,3516	4,3244	9,1138	0,87036	7,4849	2,5089
nov	1,9558	25,464	7,4412	0,7015	3,4528	309,15	4,4324	4,3560	9,1387	0,85740	7,4923	2,4565
dets	1,9558	25,514	7,4341	0,6975	3,4528	304,19	4,4774	4,3282	9,0184	0,84405	7,5136	2,4632
2012 jaan	1,9558	25,531	7,4353	0,6990	3,4528	307,33	4,3760	4,3417	8,8503	0,83210	7,5543	2,3759
veebr	1,9558	25,042	7,4341	0,6988	3,4528	290,68	4,1835	4,3513	8,8196	0,83696	7,5815	2,3264
	<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise kuuga</i>											
2012 veebr	0,0	-1,9	0,0	0,0	0,0	-5,4	-4,4	0,2	-0,3	0,6	0,4	-2,1
	<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise aastaga</i>											
2012 veebr	0,0	3,2	-0,3	-0,7	0,0	7,2	6,5	2,5	0,4	-1,1	2,2	7,2
	Austraalia dollar	Brasiilia reaal	Kanada dollar	Hiina jüaan (renminbi)	Hongkongi dollar	Islandi kroon ¹	India ruupia ²	Indoneesia ruupia	Israeli seekel	Jaapani jeen	Malaisia ringgit	
	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	
2009	1,7727	2,7674	1,5850	9,5277	10,8114	-	67,3611	14 443,74	5,4668	130,34	4,9079	
2010	1,4423	2,3314	1,3651	8,9712	10,2994	-	60,5878	12 041,70	4,9457	116,24	4,2668	
2011	1,3484	2,3265	1,3761	8,9960	10,8362	-	64,8859	12 206,51	4,9775	110,96	4,2558	
2011 II kv	1,3550	2,2960	1,3932	9,3509	11,1932	-	64,3809	12 364,41	4,9490	117,41	4,3451	
III kv	1,3459	2,3063	1,3841	9,0653	11,0105	-	64,7000	12 181,09	5,0174	109,77	4,2666	
IV kv	1,3316	2,4240	1,3788	8,5682	10,4879	-	68,5352	12 111,94	5,0172	104,22	4,2458	
2011 aug	1,3651	2,2888	1,4071	9,1857	11,1846	-	65,0717	12 249,95	5,0841	110,43	4,2822	
sept	1,3458	2,3946	1,3794	8,7994	10,7333	-	65,5964	12 118,49	5,0788	105,75	4,2456	
okt	1,3525	2,4336	1,3981	8,7308	10,6616	-	67,5519	12 150,54	5,0253	105,06	4,2963	
nov	1,3414	2,4210	1,3897	8,6154	10,5495	-	68,8330	12 214,99	5,0521	105,02	4,2756	
dets	1,3003	2,4175	1,3481	8,3563	10,2496	-	69,2066	11 965,40	4,9725	102,55	4,1639	
2012 jaan	1,2405	2,3084	1,3073	8,1465	10,0187	-	66,0601	11 709,25	4,9141	99,33	4,0151	
veebr	1,2327	2,2729	1,3193	8,3314	10,2553	-	65,0589	11 913,82	4,9474	103,77	3,9978	
	<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise kuuga</i>											
2012 veebr	-0,6	-1,5	0,9	2,3	2,4	-	-1,5	1,7	0,7	4,5	-0,4	
	<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise aastaga</i>											
2012 veebr	-9,0	-0,2	-2,2	-7,3	-3,5	-	4,9	-2,1	-0,9	-8,0	-3,8	
	Mehhiko peeso	Uus-Meremaa dollar	Norra kroon	Filipiinide peeso	Vene rubla	Singapuri dollar	Lõuna-Aafrika rand	Lõuna-Korea vonn	Šveitsi frank	Tai baat	USA dollar	
	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	
2009	18,7989	2,2121	8,7278	66,338	44,1376	2,0241	11,6737	1 772,90	1,5100	47,804	1,3948	
2010	16,7373	1,8377	8,0043	59,739	40,2629	1,8055	9,6984	1 531,82	1,3803	42,014	1,3257	
2011	17,2877	1,7600	7,7934	60,260	40,8846	1,7489	10,0970	1 541,23	1,2326	42,429	1,3920	
2011 II kv	16,8752	1,7992	7,8259	62,256	40,2750	1,7842	9,7852	1 559,23	1,2514	43,592	1,4391	
III kv	17,3908	1,6976	7,7652	60,371	41,1734	1,7309	10,0898	1 532,60	1,1649	42,574	1,4127	
IV kv	18,3742	1,7353	7,7602	58,566	42,0737	1,7348	10,9209	1 542,87	1,2293	41,791	1,3482	
2011 aug	17,5456	1,7108	7,7882	60,836	41,2954	1,7340	10,1532	1 542,01	1,1203	42,875	1,4343	
sept	17,9370	1,6932	7,7243	59,322	42,3239	1,7229	10,3956	1 544,04	1,2005	41,902	1,3770	
okt	18,4315	1,7361	7,7474	59,412	42,8569	1,7493	10,9188	1 578,17	1,2295	42,297	1,3706	
nov	18,5646	1,7584	7,7868	58,743	41,8082	1,7476	11,0547	1 537,42	1,2307	41,969	1,3556	
dets	18,1174	1,7102	7,7451	57,537	41,5686	1,7070	10,7829	1 513,26	1,2276	41,099	1,3179	
2012 jaan	17,3140	1,6132	7,6752	56,208	40,4394	1,6510	10,3405	1 474,96	1,2108	40,718	1,2905	
veebr	16,9159	1,5845	7,5522	56,419	39,4232	1,6585	10,1289	1 485,58	1,2071	40,614	1,3224	
	<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise kuuga</i>											
2012 veebr	-2,3	-1,8	-1,6	0,4	-2,5	0,5	-2,0	0,7	-0,3	-0,3	2,5	
	<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise aastaga</i>											
2012 veebr	2,7	-11,6	-3,4	-5,3	-1,3	-4,8	3,2	-2,6	-7,0	-3,1	-3,1	

Allikas: EKP.

¹ Islandi krooni kõige viimane vahetuskurs on antud seisuga 3. detsember 2008.

² India ruupia puhul arvutab ja avaldab EKP euro vahetuskursi kontrollmäära alates 1. jaanuarist 2009. Varasemad andmed on üksnes osutavad.

EUROALAVÄLINE ARENG

9.1 Majandus- ja finantsareng teistes ELi liikmesriikides (aastased protsentuaalsed muutused, kui pole märgitud teisiti)

	Bulgaaria	Tšehhi Vabariik	Taani	Läti	Leedu	Ungari	Poola	Rumeenia	Rootsi	Ühendkuningriik
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ÜTHI										
2010	3,0	1,2	2,2	-1,2	1,2	4,7	2,7	6,1	1,9	3,3
2011	3,4	2,1	2,7	4,2	4,1	3,9	3,9	5,8	1,4	4,5
2011 III kv	3,1	2,0	2,6	4,4	4,6	3,4	3,7	4,2	1,6	4,7
IV kv	2,5	2,8	2,5	4,1	4,0	4,1	4,2	3,4	0,9	4,7
2011 nov	2,6	2,9	2,5	4,0	4,4	4,3	4,4	3,5	1,1	4,8
dets	2,0	2,8	2,4	3,9	3,5	4,1	4,5	3,2	0,4	4,2
2012 jaan	1,9	3,8	2,8	3,4	3,4	5,6	4,1	2,8	0,7	3,6
Valitsussektori eelarve puudujääk (-) / ülejääk (+) (protsent SKPst)										
2008	1,7	-2,2	3,2	-4,2	-3,3	-3,7	-3,7	-5,7	2,2	-5,0
2009	-4,3	-5,8	-2,7	-9,7	-9,5	-4,6	-7,3	-9,0	-0,7	-11,5
2010	-3,1	-4,8	-2,6	-8,3	-7,0	-4,2	-7,8	-6,9	0,2	-10,3
Valitsussektori koguvõlg (protsent SKP suhtes)										
2008	13,7	28,7	34,5	19,8	15,5	72,9	47,1	13,4	38,8	54,8
2009	14,6	34,4	41,8	36,7	29,4	79,7	50,9	23,6	42,7	69,6
2010	16,3	37,6	43,7	44,7	38,0	81,3	54,9	31,0	39,7	79,9
Pikaajaliste riigivõlakirjade intressimäär (protsenti aastas, perioodi keskmine)										
2011 aug	5,32	3,40	2,49	5,60	5,05	7,49	5,70	7,38	2,17	2,37
sept	5,30	3,00	2,07	5,60	5,09	7,64	5,74	7,43	1,83	2,41
okt	5,27	3,14	2,23	5,62	5,06	7,88	5,71	7,48	1,90	2,52
nov	5,27	3,67	2,01	5,73	5,25	8,53	5,80	7,43	1,69	2,29
dets	5,23	3,70	1,86	5,93	5,75	8,97	5,84	7,21	1,68	2,12
2012 jaan	5,30	3,39	1,74	5,74	5,35	9,51	5,68	7,02	1,70	1,47
3 kuu intressimäär (protsenti aastas, perioodi keskmine)										
2011 aug	3,74	1,19	1,60	0,83	1,86	7,12	4,72	5,60	2,58	0,86
sept	3,67	1,17	1,44	0,87	1,85	6,19	4,75	5,77	2,53	0,92
okt	3,68	1,17	1,40	0,99	1,88	6,18	4,80	5,96	2,52	0,97
nov	3,64	1,15	1,29	1,27	1,87	7,25	4,94	6,01	2,62	1,01
dets	3,64	1,16	1,08	1,86	1,78	6,50	4,98	6,05	2,69	1,06
2012 jaan	3,34	1,17	1,01	1,79	1,48	8,54	4,99	5,26	2,61	1,09
Reaalne SKP										
2010	0,4	2,7	1,3	-0,3	1,4	1,3	3,9	-1,7	6,1	2,1
2011	1,7	.	1,0	.	5,9	1,7	4,3	2,5	3,9	0,8
2011 II kv	2,2	2,0	1,5	5,1	6,4	1,7	4,6	1,9	4,8	0,5
III kv	1,6	1,2	0,0	5,7	6,7	1,5	4,2	4,4	4,4	0,4
IV kv	1,6	.	0,7	5,3	5,4	1,5	4,3	.	1,2	0,7
Jooksev- ja kapitalikontode saldo, protsent SKPst										
2009	-7,6	-1,0	3,3	11,1	7,8	1,0	-2,2	-3,6	6,9	-1,5
2010	-0,5	-3,0	5,6	4,9	4,2	2,9	-2,8	-4,2	6,5	-3,1
2011 II kv	1,3	-5,9	7,1	1,3	-1,7	3,3	-2,1	-7,5	6,6	-1,4
III kv	12,0	-5,6	8,5	2,4	6,0	4,2	-3,6	-4,3	9,2	-4,4
IV kv	-3,5	.	6,1	.	-3,1	.	-0,5	-1,7	6,1	.
Koguvälisvõlg protsendina SKPst										
2009	108,3	51,6	188,5	156,5	87,0	144,7	59,4	68,5	210,0	416,9
2010	102,7	55,8	190,7	165,4	87,4	143,4	66,0	75,8	188,9	413,9
2011 I kv	98,0	55,2	185,4	158,0	85,5	137,3	68,3	73,3	187,1	417,0
II kv	96,2	55,4	181,4	154,6	85,8	137,0	68,7	76,6	188,2	417,5
III kv	93,5	57,5	182,7	151,4	82,6	146,3	72,4	76,2	196,0	434,4
Tööjõu erikulud										
2010	5,9	-0,7	-1,0	-10,2	-7,3	-3,2	2,2	-3,5	-1,9	1,7
2011	.	.	0,1	-0,9	0,8
2011 II kv	-0,4	0,6	-0,9	2,5	-1,1	5,9	0,1	-1,2	-1,0	0,7
III kv	2,7	0,4	0,5	2,2	-0,9	6,2	2,0	-1,0	-0,9	1,7
IV kv	.	.	1,1	0,4	1,3
Standardne tööpuudus protsendina tööjõust (sesoonselt kohandatud)										
2010	10,3	7,3	7,5	18,6	17,8	11,1	9,6	7,3	8,4	7,8
2011	11,1	6,8	7,6	.	15,4	10,9	9,7	7,4	7,5	.
2011 III kv	11,0	6,6	7,5	14,7	15,3	10,9	9,7	7,5	7,3	8,3
IV kv	11,0	6,7	7,8	.	14,3	10,8	10,0	7,5	7,5	.
2011 nov	11,0	6,7	7,8	.	14,3	10,7	10,0	7,6	7,5	8,4
dets	11,2	6,8	7,9	.	14,3	10,9	10,1	7,5	7,5	.
2012 jaan	11,5	6,9	7,9	.	.	10,9	10,1	7,2	7,6	.

Allikad: EKP, Euroopa Komisjon (majandus- ja rahandusküsimuste peadirektoraat ja Eurostat), riiklikud andmed, Thomson Reuters ja EKP arvutused.

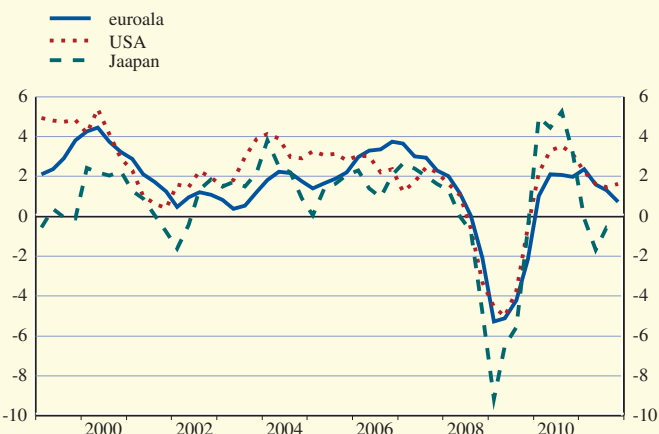
9.2 Majandus- ja finantsareng Ameerika Ühendriikides ja Jaapanis

(aastased protsentuaalsed muutused, kui pole viidatud teisiti)

	Tarbija- hinnaideks	Tööjõu erikulud ¹	Reaalne SKP	Tööstus- toodangu indeks (töötlev tööstus)	Tööpuudus, protsenti tööjõu suhtes (sesoonselt kohandatud) ²	Lai raha- pakkum- ine ³	3 kuu pankade- vaheline hoiuste intressi- määr ⁴	10aastaste null- kupongiga riigivõla- kirjade intressi- määr ⁴ , perioodi lõpp	Omavää- ringu vahetus- kurs ⁵ euro suhtes	Valitsus- sektori eelarve puudujääk (-) / ülejääk (+) (protsen- dina SKPst)	Valitsus- sektori koguvõlg ⁶ (protsen- dina SKPst)
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
USA											
2008	3,8	2,8	-0,3	-4,7	5,8	7,1	2,93	2,70	1,4708	-6,6	61,5
2009	-0,4	-0,6	-3,5	-13,5	9,3	7,9	0,69	4,17	1,3948	-11,6	74,1
2010	1,6	-2,0	3,0	5,9	9,6	2,3	0,34	3,57	1,3257	-10,7	82,4
2011	3,2	1,0	1,7	4,9	9,0	7,2	0,34	2,10	1,3920	.	.
2010 IV kv	1,3	-0,9	3,1	6,6	9,6	3,1	0,29	3,57	1,3583	-10,5	82,4
2011 I kv	2,1	1,3	2,2	6,6	9,0	4,6	0,31	3,76	1,3680	-9,9	83,2
II kv	3,4	1,0	1,6	4,4	9,0	5,4	0,26	3,46	1,4391	-10,2	83,0
III kv	3,8	0,5	1,5	4,2	9,1	9,1	0,30	2,18	1,4127	-9,7	84,9
IV kv	3,3	1,3	1,6	4,5	8,7	9,5	0,48	2,10	1,3482	.	.
2011 okt	3,5	-	-	4,6	8,9	9,4	0,41	2,37	1,3706	-	-
nov	3,4	-	-	4,2	8,7	9,6	0,48	2,30	1,3556	-	-
dets	3,0	-	-	4,7	8,5	9,6	0,56	2,10	1,3179	-	-
2012 jaan	2,9	-	-	4,7	8,3	10,2	0,57	1,97	1,2905	-	-
veebr	.	-	-	.	.	.	0,50	2,15	1,3224	-	-
Jaapan											
2008	1,4	1,3	-1,1	-3,4	4,0	2,1	0,93	1,21	152,45	-1,9	162,9
2009	-1,4	2,9	-5,5	-21,9	5,1	2,7	0,47	1,42	130,34	-8,8	180,0
2010	-0,7	-2,8	4,5	16,6	5,1	2,8	0,23	1,18	116,24	-8,4	188,4
2011	-0,3	.	-0,7	-3,6	4,6	2,8	0,19	1,00	110,96	.	.
2010 IV kv	-0,3	-2,5	3,2	6,0	5,0	2,5	0,19	1,18	112,10	.	.
2011 I kv	-0,5	0,4	-0,1	-2,6	4,7	2,5	0,19	1,33	112,57	.	.
II kv	-0,4	1,6	-1,7	-6,9	4,6	2,8	0,20	1,18	117,41	.	.
III kv	0,1	0,6	-0,5	-2,1	4,4	2,8	0,19	1,04	109,77	.	.
IV kv	-0,3	.	-0,6	-2,9	4,5	3,0	0,20	1,00	104,22	.	.
2011 okt	-0,2	-	-	0,0	4,5	2,8	0,19	1,04	105,06	-	-
nov	-0,5	-	-	-4,2	4,5	3,0	0,20	1,10	105,02	-	-
dets	-0,2	-	-	-4,4	4,6	3,2	0,20	1,00	102,55	-	-
2012 jaan	0,1	-	-	-1,2	.	3,1	0,20	0,98	99,33	-	-
veebr	.	-	-	.	.	.	0,20	1,01	103,77	-	-

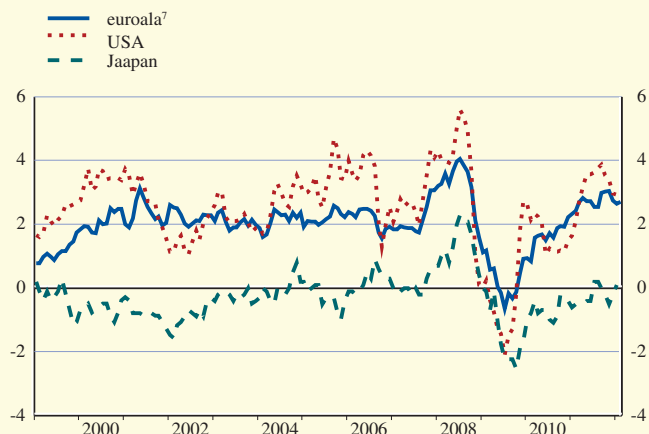
J41 Reaalne sisemajanduse koguprodukt

(aastane muutus protsentides; kvartaalsed andmed)

J42 Tarbijahinnaideks

(aastane muutus protsentides; kuised andmed)

Allikad: riikide andmed (veerud 1, 2 (USA), 3, 4, 5 (USA), 6, 9 ja 10); OECD (veerg 2 (Jaapan)); Eurostat (veerg 5 (Jaapan), joonistel esitatud andmed euroala kohta); Thomson Reuters (veerud 7 ja 8); EKP arvutused (veerg 11).

¹ Seseoonselt kohandatud. USA andmed viitavad eraettevõtlussektorile (v.a põllumajandus).

² Ajavahemikku 2011. aasta märtsist augustini puudutavad andmed Jaapani kohta ei sisalda andmeid kolme prefektuuri kohta, mida maavärin kõige enam mõjutas. Alates 2011. aasta septembrist hõlmavad andmed taas ka kõnealuste prefektuuride näitajaid.

³ Perioodi keskmised väärtused; M2 USA puhul, M2 + hoiusesertifikaadid Jaapani puhul.

⁴ Protsenti aastas. Täpsem teave 3 kuu pankadevahelise hoiuste intressimäära kohta on esitatud osas 4.6.

⁵ Täpsem teave punktis 8.2.

⁶ Valitsussektori konsolideeritud koguvõlg (perioodi lõpu seisuga).

⁷ Andmed viitavad euroala muutuvale struktuurile. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

JOONISTE LOETELU

J1	Rahaagregaadid	S12
J2	Vastaskirjed	S12
J3	Rahaagregaatide komponendid	S13
J4	Pikemaajaliste finantskohustuste komponendid	S13
J5	Laenud muudele finantsvahendajatele ning kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele	S14
J6	Laenud kodumajapidamistele	S14
J7	Laenud valitsussektorile	S16
J8	Laenud euroalavälistele residentidele	S16
J9	Hoiused kokku sektorite lõikes (finantsvahendajad)	S17
J10	Hoiused kokku ja M3s sisalduvad hoiused sektorite lõikes (finantsvahendajad)	S17
J11	Hoiused kokku sektorite lõikes (kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted ja kodumajapidamised)	S18
J12	Hoiused kokku ja M3s sisalduvad hoiused sektorite lõikes (kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted ja kodumajapidamised)	S18
J13	Valitsussektori ja euroalaväliste residentide hoiused	S19
J14	Rahaloomeasutuste väärtpaperipositsioonid	S20
J15	Euroala residentide emiteeritud väärtpaperid, v.a aktsiad: koguemissioon ja bilansiline jääk kokku	S35
J16	Väärtpaperite (v.a aktsiate) netoemissioon, sesoonselt kohandatud ja kohandamata	S37
J17	Pikaajaliste võlaväärtpaperite aastane kasvumäär emitendi sektori kaupa kõigis vääringutes kokku	S38
J18	Lühiajaliste võlaväärtpaperite aastane kasvumäär emitendi sektori kaupa kõigis vääringutes kokku	S39
J19	Euroala residentide poolt emiteeritud noteeritud aktsiate aastased kasvumäärad	S40
J20	Noteeritud aktsiate emissiooni koguväärtus emitendi sektori kaupa	S41
J21	Lepingulise tähtajaga uued hoiused	S43
J22	Ujuva intressimääraga ja kuni üheks aastaks fikseeritud intressimääraga uued laenud	S43
J23	Euroala rahaturu intressimäärad	S44
J24	3 kuu rahaturu intressimäärad	S44
J25	Euroala hetketulukõverad	S45
J26	Euroala hetkeintressimäärad ja intressimäärade vahed	S45
J27	Dow Jonesi EURO STOXX üldindeks, Standard & Poor's 500 ja Nikkei 225	S46
J28	Tööhõive: hõivatud inimesed ja töötatud tunnid	S55
J29	Töötus ja vabad töökohad	S55
J30	Puudujääk, laenuvajadus ja võla muutus	S60
J31	Maastrichti võlg	S60
J32	Euroala maksebilanss: jooksevkonto	S61
J33	Euroala maksebilanss: otse- ja portfelliinvesteeringud	S61
J34	Maksebilanss: kaubad	S62
J35	Maksebilanss: teenused	S62
J36	Euroala rahvusvaheline investeerimispositsioon	S65
J37	Euroala otse- ja portfelliinvesteeringute positsioon	S65
J38	Peamised maksebilansikirjed, mis peegeldavad rahaloomeasutuste netovälistehinguid	S70
J39	Efektiivsed vahetuskursid	S73
J40	Kahepoolsed vahetuskursid	S73
J41	Reaalne sisemajanduse koguprodukt	S76
J42	Tarbijahinnaindeks	S76

TEHNILISED MÄRKUSED

EUROALA ÜLEVAADE

RAHAPAKKUMISE KASVUMÄÄRADE ARVUTAMINE

Kuuga t lõpeva kvartali keskmine kasvumäär arvutatakse välja järgmiselt:

$$a) \left(\frac{0,5I_t + \sum_{i=1}^2 I_{t-i} + 0,5I_{t-3}}{0,5I_{t-12} + \sum_{i=1}^2 I_{t-i-12} + 0,5I_{t-15}} - 1 \right) \times 100$$

kus I_t tähistab kohandatud bilansiliste jääkide indeksit kuus t (vt ka allpool). Sarnaselt arvutatakse välja ka kuuga t lõpeva aasta keskmine kasvumäär:

$$b) \left(\frac{0,5I_t + \sum_{i=1}^{11} I_{t-i} + 0,5I_{t-12}}{0,5I_{t-12} + \sum_{i=1}^{11} I_{t-i-12} + 0,5I_{t-24}} - 1 \right) \times 100$$

OSA 1.3

INDEKSEERITUD PIKEMAAJALISTE REFINANTSEERIMISOPERATSIOONIDE INTRESSIMÄÄRADE ARVUTAMINE

Indekseeritud pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide intressimäär on võrdne põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäärade keskmisega vastava pikemaajalise refinantseerimisoperatsiooni kestel. Selle definitsiooni põhjal võib öelda, et kui pikemaajaline refinantseerimisoperatsioon kestab D päeva ja põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintresside alammäärad on $R_{1,MRO}$ (D_1 päeva jooksul), $R_{2,MRO}$ (D_2 päeva jooksul) jne kuni näitajani $R_{i,MRO}$ (D_i päeva jooksul), kus $D_1 + D_2 + \dots + D_i = D$, arvutatakse kohaldatav aastapõhine määr (R_{LTRO}) järgmiselt:

$$c) R_{LTRO} = \frac{D_1 R_{1,MRO} + D_2 R_{2,MRO} + \dots + D_i R_{i,MRO}}{D}$$

OSAD 2.1–2.6

TEHINGUTE ARVUTAMINE

Kuiste tehingute arvutamine põhineb kuistel bilansiliste jääkide erinevustel, mida on kohandatud vastavalt ümberliigitustele, muudele ümberhindamistele, vahetuskursside kõikumisele ja kõigile teistele muutustele, mis ei tulene tehingutest.

Kui L_t tähistab bilansilist jääki kuu t lõpus, C_t^M kohandamist ümberliigituste põhjal kuus t , E_t^M kohandamist vahetuskursside põhjal ja V_t^M kohandamist muude ümberhindamiste põhjal, siis avalduvad kuus t tehtud tehingud F_t^M järgmiselt:

$$d) F_t^M = (L_t - L_{t-1}) - C_t^M - E_t^M - V_t^M$$

Sarnaselt arvutatakse välja ka kuuga t lõpeva kvartali tehingud F_t^Q :

$$e) F_t^Q = (L_t - L_{t-3}) - C_t^Q - E_t^Q - V_t^Q$$

kus L_{t-3} tähistab bilansilist jääki kuu $t-3$ lõpus (eelmise kvartali lõpus) ja näiteks C_t^Q tähistab kuuga t lõpeva kvartali ümberliigituste põhjal tehtud kohandamist.

Nende kvartaalsete aegridade puhul, mille kohta on nüüd olemas ka kuised andmed (vt allpool), saab kvartali tehingud tuletada kolme kuu tehingute summana.

KUISTE AEGRIDADE KASVUMÄÄRADE ARVUTAMINE

Kasvumäärad saab välja arvutada tehingute põhjal või kohandatud bilansiliste jääkide indeksi alusel. Kui F_t^M ja L_t on määratletud ülaltoodud viisil, siis saab kohandatud bilansiliste jääkide indeksi I_t kuu t kohta välja arvutada järgmiselt:

$$f) I_t = I_{t-1} \times \left(1 + \frac{F_t^M}{L_{t-1}} \right)$$

Sesoonselt kohandamata aegridade indeksi baasiks on praegu detsember 2008 = 100. Kohandatud bilansiliste jääkide indeksi aegridu on võimalik vaadata EKP kodulehelt (www.ecb.europa.eu) jaotise „Statistics” alajaotisest „Monetary and financial statistics”.

Kuu t aastakasvu a_t , s.t kuuga t lõppeva 12 kuu muutuse saab välja arvutada kas valemi g või h põhjal:

$$g) \quad a_t = \left[\prod_{i=0}^{11} \left(1 + \frac{F_{t-i}^M}{L_{t-1-i}} \right) - 1 \right] \times 100$$

$$h) \quad a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-12}} - 1 \right) \times 100$$

Kui pole näidatud teisiti, viitab aastakasv nimetatud perioodi lõpule. Näiteks arvutatakse 2002. aasta protsentuaalne aastamuutus valemi h põhjal, jagades 2002. aasta detsembri indeksi 2001. aasta detsembri indeksiga.

Valemist h saab tuletada ka ühe aasta piiresse jäävate perioodide kasvumäärad. Näiteks saab kuise kasvumäära a_t^M välja arvutada järgmiselt:

$$i) \quad a_t^M = \left(\frac{I_t}{I_{t-1}} - 1 \right) \times 100$$

M3 aastakasvu kolme kuu libiseva keskmise (tsentreeritud) saab välja arvutada valemi $(a_{t+1} + a_t + a_{t-1})/3$ järgi, kus a_t on määratletud nagu valemis g või h .

KVARTAALSETE AEGRIDADE KASVUMÄÄRADE ARVUTAMINE

Kui F_t^Q ja L_{t-3} on määratletud ülaltoodud viisil, siis saab kohandatud bilansiliste jääkide indeksi I_t kuuga t lõppeva kvartali kohta välja arvutada järgmiselt:

$$j) \quad I_t = I_{t-3} \times \left(1 + \frac{F_t^Q}{L_{t-3}} \right)$$

Kuuga t lõppeva nelja kvartali aastakasvu a_t saab välja arvutada valemi h põhjal.

EUROALA RAHASTATISTIKA SESOONNE KOHANDAMINE¹

Kasutatud meetod põhineb multiplikatiivsel dekompositsioonil X-12-ARIMA². Sesonne kohandamine võib hõlmata nädalapäevast kohandamist ja mõningatel juhtudel toimub see kaudselt koostisosade lineaarse kombineerimise teel. Seda rakendatakse M3 puhul, mis on tuletatud M1, M2 – M1 ning M3 – M2 sesoonselt kohandatud aegridade summeerimise teel.

Kõigepealt toimub kohandatud bilansiliste jääkide indeksi sesoonne kohandamine³. Seejärel kasutatakse saadud sesoonsustegurite hinnanguid ümberliigitamistest ja ümberhindamistest tulenevate tasemete ja kohandamiste puhul, mille tulemusena saadakse sesoonselt kohandatud tehingud. Sesoonsuse (ja kauplemispäevaga seonduvaid) tegureid uuendatakse kord aastas või vastavalt vajadusele.

OSAD 3.1–3.5

KASUTUSE JA RESSURSSIDE VÕRDSUS

Osas 3.1 esitatud andmed on kooskõlas arvepidamise baassamasusega. Mittefinantstehingute puhul võrdub iga tehingukategooria ressursside koguka-

¹ Vt EKP väljaanne „Seasonal adjustment of monetary aggregates and HICP for the euro area” (august 2000), ning EKP kodulehe (www.ecb.europa.eu) jaotise „Statistics” alajaotis „Monetary and financial statistics”.

² Vt Findley, D., Monsell, B., Bell, W., Otto, M., ja Chen, B. C. (1998), „New Capabilities and Methods of the X-12-ARIMA Seasonal Adjustment Program”, *Journal of Business and Economic Statistics*, 16, 2, lk 127–152, või „X-12-ARIMA Reference Manual”, Time Series Staff, Bureau of the Census, Washington, D.C. TRAMO-SEATSi kohta lugege lähemalt Gomez, V. ja Maravall, A. (1996), „Programs TRAMO and SEATS: Instructions for the User”, Hispaania keskpang (Banco de España), teadustoimetis nr 9628, Madrid.

³ Sellest järeldub, et sesoonselt kohandatud aegrea puhul erineb baasperioodi, s.t 2008. aasta detsembri indeks üldiselt 100st, kajastades antud kuu sesoonsust.

sutus ressursside koguhulgaga. Antud samasus kajastub ka finantskontol, s.t iga finantsinstrumendi kategooria puhul on finantsvaradega tehtud kogutehingud võrdsed kohustuste kogutehingutega. Teistes aktivakonto ja bilansi muutustes võrdub kogufinantsvara kohustuste kogusummaga iga finantsinstrumendi kategooria lõikes, v.a rahakuld ja Rahvusvahelise Valuutafondi arvestusühikud, mis ei ole oma määratluse alusel ühegi sektori kohustuseks.

TASAKAALUSTAVATE KIRJETE ARVUTAMINE

Osade 3.1–3.3 iga konto lõpus olevad tasakaalustavad kirjed arvutatakse välja järgmiselt.

Kaubandusbilanss võrdub euroala kaupade ja teenuste impordi ja ekspordi vahega ülejäänud maailma suhtes.

Tegevuse netoülejääk ja segatulu määratletakse vaid residentidest sektorite puhul ja arvutatakse kogulisandväärtusena (sisemajanduse koguprodukt euroala turuhindades), millest lahutatakse töötajatele makstav hüvitis (kasutus), muud maksud ilma tootmissubsiidiumiteta (kasutus) ja põhivara kulum (kasutus).

Riiklik netotulu määratletakse üksnes residentidest sektorite puhul ja selle arvutamiseks liidetakse tegevuse netoülejäägile ja segatulule töötajatele makstav hüvitis (ressursid), maksud ilma tootmissubsiidiumideta (ressursid) ja netoomanditulu (ressursid miinus kasutus).

Kasutatav netotulu määratletakse samuti ainult residentidest sektorite puhul ja selle saamiseks liidetakse riiklikule netotulule sissetuleku ja vara pealt tasutavad netomaksud (ressursid miinus kasutus), sotsiaalkindlustusmaksed (netosumma) (ressursid miinus kasutus), sotsiaaltoetused, v.a mitterahalised sotsiaaltoetused (netosumma) (ressursid miinus kasutus), ja muud jooksevülekanded (netosumma) (ressursid miinus kasutus).

Netosääst on määratletud residentidest sektorite puhul ja selleks liidetakse kasutatavale netotulule kodumajapidamiste pensionifondide reservides oleva netovara muutus (ressursid miinus kasutus)

ja sellest lahutatakse lõpptarbimiskulutused (kasutus). Ülejäänud maailma puhul saadakse jooksev väliskonto kaubandusbilansi ja kogu netotulu (ressursid miinus kasutus) kokkuliitmisel.

Netolaenuandmine/-võtmine arvutatakse välja kapitalikonto põhjal, liites netosäästule netokapitaliülekanded (ressursid miinus kasutus), lahutades kapitali kogumahutuse (kasutus), mittetootetud mittefinantsvarade omandamise ja realiseerimise vahe (kasutus) ning liites põhivara kulumi (ressursid). Seda saab arvutada ka finantskonto põhjal, lahutades finantsvaradega tehtud kogutehingutest kohustustega seotud kogutehingud (nimetatakse ka tehingutest tulenevateks muutusteks netofinantsväärtuses (jõukuses). Kodumajapidamiste ning kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete puhul on kapitalikonto ja finantskonto põhjal arvutatud tasakaalustavate kirjete vahel statistiline lahknevus.

Tehingutest tulenevad netofinantsväärtuse (jõukuse) muutused arvutatakse kui kogutehingud finantsvaradega miinus kogutehingud kohustustega. Muud muutused netofinantsväärtuses (jõukuses) arvutatakse kui muud kogumuutused finantsvarades miinus muud kogumuutused kohustustes.

Netofinantsväärtuse (jõukuse) arvutamiseks lahutatakse finantsvarade kogusummast kohustuste kogusumma, samas kui netofinantsväärtuse (jõukuse) muutused võrduvad netofinantsväärtuse (jõukuse) kogumuutustega, mis tulenevad tehingutest (laenuandmine/netolaenuvõtmine finantskontost) ja muudest muutustest netofinantsväärtuses (jõukuses).

Muutused netoväärtuses (jõukuses) saadakse säästudest ja kapitaliülekannetest tulenevate netoväärtuse (jõukuse) muutuste ning mittefinantsvarades toimunud muude muutuste summana.

Kodumajapidamiste netoväärtus (jõukus) võrdub kodumajapidamiste mittefinantsvarade ja netofinantsväärtuse (jõukuse) summaga.

OSAD 4.3–4.4

VÕLAVÄÄRTPAPERITE JA NOTEERITUD AKTSIATE KASVUMÄÄRADE ARVUTAMINE

Kasvumäärad arvutatakse välja finantstehingute alusel ning seetõttu ei võeta arvutamisel arvesse ümberliigitamisi, ümberhindamisi, vahetuskursi erinevusi ega muid tehingutest mittetulenevaid muutusi. Kasvumäärad saab välja arvutada kas tehingutest või tinglike aktsiate indeksist. Kui N_t^M tähistab tehinguid (netoemissioonid) kuus t ja L_t tähistab bilansilist jääki kuus t lõpus, siis tinglike aktsiate indeks I_t arvutatakse kuus t kohta välja järgmiselt:

$$k) \quad I_t = I_{t-1} \times \left(1 + \frac{N_t}{L_{t-1}} \right)$$

Baasperiodil, s.t 2008. aasta detsembris, on indeksi väärtuseks 100. Kasvumäära a_t kuus t , mis vastab kuus t lõppeva 12kuulise perioodi muutusele, saab välja arvutada kas valemi l või m põhjal.

$$l) \quad a_t = \left[\prod_{i=0}^{11} \left(1 + \frac{N_{t-i}^M}{L_{t-1-i}} \right) - 1 \right] \times 100$$

$$m) \quad a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-12}} - 1 \right) \times 100$$

Meetod, mida kasutatakse väärtpaperite (v.a aktsiate) kasvumäärade arvutamiseks, on sama mis rahaagregaatide puhul. Ainus erinevus seisneb selles, et tähise „F” asemel kasutatakse tähist „N”. Sellega tahetakse näidata, et „netoemissioonide” saamise viis väärtpaperiemissioonide statistikas erineb samaväärsete „tehingute” arvutamise viisist rahaagregaatide puhul.

Kuuga t lõppeva kvartali keskmine kasvumäär arvutatakse välja järgmiselt:

$$n) \quad \left(\frac{0,5I_t + \sum_{i=1}^2 I_{t-i} + 0,5I_{t-3}}{0,5I_{t-12} + \sum_{i=1}^2 I_{t-i-12} + 0,5I_{t-15}} - 1 \right) \times 100$$

kus I_t on tinglike aktsiate indeks kuus t . Samamoodi arvutatakse välja ka kuuga t lõppeva aasta keskmine kasvumäär:

$$o) \quad \left(\frac{0,5I_t + \sum_{i=1}^{11} I_{t-i} + 0,5I_{t-12}}{0,5I_{t-12} + \sum_{i=1}^{11} I_{t-i-12} + 0,5I_{t-24}} - 1 \right) \times 100$$

Osa 4.3 jaoks kasutatavat valemit rakendatakse ka osa 4.4 korral ning see põhineb samuti rahaagregaatide jaoks mõeldud valemil. Osas 4.4 on esitatud turuväärtuste põhised andmed ja arvutused tuginevad finantstehingutele, mis ei sisalda ümberliigitusi, ümberhindamisi ega muid tehingutest mittetulenevaid muutusi. Vahetuskursi muutusi ei arvestata, sest kõik noteeritud aktsiad on nomineeritud eurodes.

VÄÄRTPAPERIEMISSIOONIDE STATISTIKA SESOONNE KOHANDAMINE⁴

Kasutatud meetod põhineb multiplikatiivsel dekompositsioonil X-12-ARIMA. Väärtpaperiemissioonide kogusumma sesoonne kohandamine leiab aset kaudsel meetodil sektori ja tähtajakomponendi jaotuste lineaarse kombineerimise teel.

Kõigepealt toimub tinglike aktsiate indeksi sesoonne kohandamine. Seejärel kasutatakse saadud sesoonsustegurite hinnanguid bilansiliste jääkide kohandamiseks, millest tuletatakse sesoonselt kohandatud netoemissioonid. Sesoonsustegurid vaadatakse üle kord aastas või vastavalt vajadusele.

Nagu ka valemities l ja m, saab kasvumäära a_t kuus t , mis vastab kuus t lõppeva 6kuulise perioodi muutusele, välja arvutada kas valemi p või r põhjal.

$$p) \quad a_t = \left[\prod_{i=0}^5 \left(1 + \frac{N_{t-i}^M}{L_{t-1-i}} \right) - 1 \right] \times 100$$

⁴ Vt EKP väljaanne „Seasonal adjustment of monetary aggregates and HICP for the euro area” (august 2000) ning EKP kodulehe (www.ecb.europa.eu) jaotise „Statistics” alajaotis „Monetary and financial statistics”.

$$r) \quad a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-6}} - 1 \right) \times 100$$

OSA 5.1 TABEL 1**ÜHTLUSTATUD TARBIBAHINNAINDEKSI SESOONNE KOHANDAMINE⁴**

Kasutatud meetod põhineb multiplikatiivsel dekompositsioonil X-12-ARIMA (vt allmärkus 2 leheküljel S80). Euroala üldise ühtlustatud tarbijahinnaindeksi (ÜTHI) sesoonne kohandamine toimub kaudselt. Selleks summeeritakse euroala töödeldud toiduainete, töötlemata toiduainete, tööstuskaupade (v.a energia) ja teenuste sesoonselt kohandatud aegread. Energia hinnaindeks liidetakse kohandamata kujul, sest vastav aegrida ei sisalda sesoonset komponenti. Sesoonsustegurid vaadatakse üle kord aastas või vastavalt vajadusele.

OSA 7.1 TABEL 2**MAKSEBILANSI JOOKSEVKONTO SESOONNE KOHANDAMINE**

Kasutatud meetod põhineb sõltuvalt kirjest multiplikatiivsel dekompositsioonil X-12-ARIMA või TRAMO-SEATS. Kaupade, teenuste, tulude ja jooksevülekannete lähteandmeid kohandatakse eelnevalt vastavalt tööpäevade arvu olulisele mõjule. Kaupade ja teenuste konto tööpäevade arvu kohandatakse riiklike puhkepäevade arvuga. Eelnimetatud aegridade sesoonsel kohandamisel kasutatakse eelkohandatud andmeid. Kogu jooksevkonto sesoonne kohandamine saadakse euroala kaupade, teenuste, tulude ja jooksevülekannete sesoonselt kohandatud aegridade koondi põhjal. Sesoonsuse (ja kauplemispäevaga seonduvaid) tegureid uuendatakse kord poolaastas või vastavalt vajadusele.

OSA 7.3**KVARTAALSETE JA AASTASTE AEGRIDADE KASVUMÄÄRADE ARVUTAMINE**

Kvartali t aastakasv arvutatakse kvartali tehingute (F_t) ja positsioonide (L_t) alusel järgmiselt:

$$s) \quad a_t = \left(\prod_{i=t-3}^t \left(1 + \frac{F_i}{L_{i-1}} \right) - 1 \right) \times 100$$

Aastaste aegridade kasvumäär on võrdne aasta viimase kvartali kasvumääraga.

ÜLDMÄRKUSED

Kuubülletääni osas „Euroala statistika” kesken-
dutakse euroala kui terviku arvnäitajatele. Täp-
sem teave ja pikemate perioodide andmed asu-
vad koos selgitavate lisamärkustega EKP
kodulehe (<http://www.ecb.europa.eu>) jaotises
„Statistics”. See aitab andmetele hõlpsalt ligi
pääseda EKP statistika andmeaida (Statistical
Data Warehouse; <http://sdw.ecb.europa.eu>)
kaudu, kus on ka otsingu- ja allalaadimis-
võimalus. Alajaotises „Data services” pakutavad
teenused hõlmavad erinevate andmesarjade telli-
mist ja andmete allalaadimise võimalust CSV
(ingl *Comma Separated Value*, komaeraldu-
sega) failidena. Lisateabe saamiseks palu-
me võtta meiega ühendust e-posti aadressil
statistics@ecb.europa.eu.

Kuubülletäänis sisalduvate arvnäitajate esita-
mise tähtpäev on tavaliselt EKP nõukogu kuu
esimesele istungile eelnev päev. Siinses väljaandes
sisalduvad andmed on esitatud 7. märtsi
2012. aasta seisuga.

Kui pole märgitud teisiti, hõlmavad aegridades
tervikuna kõik 2011. aasta vaatlustulemuste aeg-
read 17 euroala riiki (euroala, sh Eesti). Intressi-
määrade, rahastatistika, ÜTHI ja reservvarade
(ja järjepidevuse huvides M3 komponentide ja
vastaskirjete ning ÜTHI komponentide) puhul
võetakse statistika aegridades arvesse euroala
muutuvat koosseisu.

Euroala koosseis on aastate jooksul mitu korda
muutunud. Kui euro 1999. aastal kasutusele
võeti, kuulusid euroalasse üksteist riiki: Belgia,
Saksamaa, Iirimaa, Hispaania, Prantsusmaa,
Itaalia, Luksemburg, Madalmaad, Austria, Por-
tugal ja Soome. 2001. aastal ühines Kreeka, kes
sai kaheteistkümnendaks euroala riigiks. Slovee-
nia liitus 2007. aastal (13 euroala riiki); Küpros
ja Malta 2008. aastal (15 euroala riiki); Slovaki-
a 2009. aastal (16 euroala riiki). 2011. aastal
ühines Eesti, kellega koos on euroala riike 17.

KINDLA KOOSSEISUGA EUROALA AEGREAD

Kindla koosseisuga euroala statistika koondaeg-
read on seotud kogu aegrea etteantud kindla

koosseisuga, olenemata koosseisust ajal, mida
statistika kajastab. Näiteks arvutatakse koonda-
aegread 17 euroala riigi kohta (s.t kõigi praegu
euroalasse kuuluva 17 riigi koondandmed) kõi-
kide aastate arvestuses, olenemata asjaolust, et
euroala on sellise koosseisuga alles 1. jaanuarist
2011. Kui ei ole teisiti märgitud, esitatakse EKP
kuubülletäänis statistika aegread hetkel kehtiva
koosseisu kohta.

MUUTUVA KOOSSEISUGA EUROALA AEGREAD

Muutuva koosseisuga koondaegridades võetakse
arvesse euroala koosseisu ajal, mida statistika
kajastab. Näiteks muutuva koosseisuga euroala
statistika aegread koondavad 11 riigiga euroala
andmeid kuni 2000. aasta lõpuni, 12 riigiga
euroala andmeid alates 2001. aastast kuni 2006.
aasta lõpuni jne. Seega katavad kõik erinevad
statistika aegread kõiki euroala eri koosseise.

ÜTHI ning rahaagregaatide ja nende vastaskir-
jete puhul koostatakse aastased muutusemäärad
ahelmeetodil arvutatud indeksite põhjal, ühen-
dades detsembri indeksis euroala aegridadega
seotud riikide aegread. See tähendab, et kui riik
ühineb euroalaga teatava aasta jaanuaris, siis
aastased muutusemäärad on seotud euroala eel-
mise koosseisuga kuni eelneva aasta detsemb-
rini (kaasa arvatud) ning seejärel on need
seotud euroala laienenud koosseisuga. Protsen-
tuaalsed muudatused arvutatakse ahelmeetodil
arvutatud indeksi põhjal, võttes arvesse euroala
muutuvat koosseisu. Rahaagregaatide ja nende
vastaskirjete (tehingute) absoluutsed muutused
viitavad euroala koosseisule ajal, mida statistika
kajastab.

Arvestades, et eküü koosseis ei ühti nende ri-
kide endiste vääringutega, kes on ühisraha kasu-
tusele võtnud, on 1999. aastale eelnevast ajast
pärinevad summad, mis on algselt esitatud osa-
levates vääringutes ja seejärel konverteeritud
kehtiva eküü vahetuskursi alusel eküüdesse,
mõjutatud nende Euroopa Liidu liikmesriikide
valuutakursside muutustest, kes pole eurot kasu-
tusele võtnud. Et vältida niisuguste muutuste
mõju rahastatistikale, on 1999. aastale eelnevate

aastate andmed¹ väljendatud ühikutes, mis on konverteeritud omavääringust 31. detsembril 1998. aastal kehtestatud tühistamatu euro vahetuskursi alusel. Kui pole märgitud teisiti, siis põhineb hinna ja kulude statistika enne 1999. aastat vastava riigi omavääringus väljendatud andmetel.

Vajaduse korral on kasutatud koondamise ja/või konsolideerimise (sealhulgas erinevate riikide vahelise konsolideerimise) meetodeid.

Viimased andmed on sageli esialgsed ja võivad muutuda. Erinevused kogusummade ja nende üksikosade vahel võivad tuleneda ümardamisest.

Muude ELi liikmesriikide all peetakse silmas Bulgaariat, Tšehhit, Taanit, Lätit, Leedut, Ungarit, Poolat, Rumeeniat, Rootsit ja Ühendkuningriiki.

Enamikul juhtudel kattub tabelites kasutatud terminoloogia 1995. aasta Euroopa rahvamajanduse ja regionaalse arvepidamise süsteemis ning Rahvusvahelise Valuutafondi maksebilansi koostamise käsiraamatus sisalduvate rahvusvaheliste standardite omaga. Tehingud viitavad vabatahtlikele tehingutele (mõõdetud otse või tuletatud), samas kui vood hõlmavad ka muutusi bilansilises jäägis, mis on põhjustatud hinna ja vahetuskursi muutustest, mahakandmisest ja teistest muutustest.

Tabelites kasutatav sõnastus „kuni (x) aastat” tähendab „kuni (x) aastat, viimane kaasa arvatud”.

ÜLEVAADE

Kokkuvõte euroala põhinäitajate arengust on toodud ülevaatliskus tabelis.

RAHAPOLIITIKA STATISTIKA

Osas 1.4 esitatakse statistika kohustusliku reservi ja likviidsustegurite kohta. Kohustusliku reservi arvestusperioodid algavad iga kuu selle

põhilise refinantseerimisoperatsiooni arvelduspäeval, mis järgneb EKP nõukogu koosolekule, milleks on kavandatud igakuine rahapoliitilise kursi hindamine. Arvestusperioodid lõpevad järgmise kuu vastavale arvelduspäevale eelneval päeval. Aasta-/kvartalinäitajad kajastavad vastava aasta/kvartali viimase kohustusliku reservi arvestusperioodi keskmist taset.

Osa 1.4 tabelis 1 on toodud kohustusliku reservi nõude kohustuslastest krediidasutuste reservibaasi komponendid. Reservibaas ei hõlma kohustusi Euroopa Keskpankade Süsteemi (EKPS) kohustusliku reservi süsteemi kuuluvate krediidasutuste, EKP ja EKPSis osalevate riikide keskpankade ees. Kui krediidasutus ei suuda tõendada oma eelnimetatud asutuste omandis olevate kuni kaheaastase tähtajaga emitteeritud võlaväärtpaberite hulka, võib ta oma reservibaasist maha arvata kindla protsendi nimetatud kohustustest. Kuni 1999. aasta novembrini oli reservibaasi arvutamise määr 10%, pärast seda 30%.

Osa 1.4 tabel 2 sisaldab lõppenud arvestusperioodide keskmisi näitajaid. Kõigepealt arvutatakse välja iga krediidasutuse kohustusliku reservi nõue, rakendades vastavate kohustuskategooriate reservimäärasid kõlblike kohustuste suhtes, kasutades selleks iga kalendrikuu lõpu bilansi andmeid. Seejärel lahutab iga krediidasutus nimetatud näitajast ühekordse summana 100 000 eurot. Saadud kohustuslikud reservid koondatakse seejärel euroala tasandil (veerg 1). Arvelduskontodel hoitavad vahendid (veerg 2) on keskpangas krediidasutuste arvelduskontodel hoitavate päevaste keskmiste vahendite koond, mis sisaldab ka kohustusliku reservi nõude täitmisel arvestatavaid vahendeid. Ülereservid (veerg 3) on keskpangas krediidasutuste arvelduskontodel hoitavad keskmised vahendid, mis ületavad arvestusperioodi jooksul kohustusliku reservi nõude täitmiseks vajalikke vahendeid. Reserve mittetäitmise (veerg 4) all mõistetakse

¹ Osade 2.1–2.8 rahastatistika andmed, mis on pärit varasemast ajast kui 1999. aasta jaanuar, on kättesaadavad EKP veebilehel (<http://www.ecb.europa.eu/stats/services/downloads/html/index.en.html>) ja statistika andmeaidas (<http://sdw.ecb.europa.eu/browse.do?node=2018811>).

arvestusperioodi jooksul tekkivat krediidasutuste keskpangas asuvate arvelduskontode keskmist puudujääki kohustusliku reservi nõude täitmisel, mille arvutamisel lähtutakse nendest krediidasutustest, kes ei ole täitnud kohustusliku reservi nõuet vaatlusalusel arvestusperioodil. Kohustusliku reservi tasustamise intressimäär (veerg 5) võrdub arvestusperioodil toimunud EKP põhiliste refinantseerimisoperatsioonide intressimäärade keskmisega, mis on kaalutud vastavalt kalendripäevade arvule (vt osa 1.3).

Osa 1.4 tabelis 3 on antud pangandussüsteemi likviidsuspositsioon, mis on määratletud kui eurosüsteemi keskpankade arvelduskontodel hoitavad euroala krediidasutuste eurodes nomineeritud vahendid. Kõik summad põhinevad eurosüsteemi konsolideeritud finantsaruandel. Muud likviidsust vähendavad operatsioonid (veerg 7) ei hõlma liikmesriikide keskpankade poolt EMU teises etapis algatatud võlasertifikaatide emissiooni. Muud netotegurid (veerg 10) kajastavad eurosüsteemi konsolideeritud finantsaruande ülejäänud tasaarvestatud kirjeid. Krediidasutuste arvelduskontod (veerg 11) võrduvad likviidsust suurendavate tegurite (veerud 1–5) summa ja likviidsust vähendavate tegurite (veerud 6–10) summa vahel. Baasraha (veerg 12) arvutatakse hoiustamise püsivõimaluse (veerg 6), ringluses olevate pangatähtede (veerg 8) ja keskpangas krediidasutuste arvelduskontodel olevate hoiuste (veerg 11) summana.

RAHA, PANGANDUS JA MUUD FINANTSASUTUSED

Muude finantsasutuste hulka kuuluvad investeerimisfondid (v.a rahaturufondid, mis kuuluvad rahaloomeasutuste sektorisse), finantsvahendustevõtted, kindlustusseltsid ja pensionifondid.

Osas 2.1 on toodud rahaloomeasutuste sektori koondbilanss ehk kõigi euroala residentidest rahaloomeasutuste ühtlustatud bilansside summa. Rahaloomeasutused on keskpangad, Euroopa Liidu õiguses määratletud krediidasutused, rahaturufondid ja teised asutused, mille

tegevusalaks on hoiuste ja/või hoiuste lähedaste asendajate vastuvõtmine üksustelt, kes ei ole rahaloomeasutused, ning enda arvel (vähemalt majanduslikus mõttes) krediidi andmine ja/või investeerimine väärtpaberitesse. Rahaloomeasutuste täielik loetelu on avaldatud EKP kodulehel.

Osas 2.2 on antud rahaloomeasutuste sektori konsolideeritud bilanss, mis on saadud euroala rahaloomeasutuste bilansside koondpositsioonide tasaarvestamisest. Kirjendamispraktika mõningase heterogeensuse tõttu ei pruugi rahaloomeasutuste vaheliste positsioonide summa olla null; saldo on näidatud osa 2.2 kohustuste poole veerus 10. Osas 2.3 on toodud euroala rahaagregaadid ja vastaskirjed. Need on tuletatud rahaloomeasutuste konsolideeritud bilansist ja hõlmavad euroala residentidest mitterahaloomeasutuste positsioone euroala residentidest rahaloomeasutustes; ühtlasi arvestatakse nende puhul ka mõningaid keskvalitsuse rahalisi varasid/kohustusi. Rahaagregaatide ja vastaskirjete statistikat kohandatakse sesoonsete ja kauplemispäeva mõjudega. Osades 2.1 ja 2.2 kajastatakse väliskohustuste kirjes euroalaväliste residentide hoitavaid a) euroala rahaturufondide emiteeritud osakuid ning b) euroala rahaloomeasutuste emiteeritud võlaväärtpabereid tähtajaga kuni kaks aastat. Osas 2.3 on need väärtpaberid aga rahaagregaatidest välja arvatud ja näidatud kirjes „Netovälisvarad”.

Osas 2.4 on esitatud analüüs euroala residentidest rahaloomeasutuste (v.a eurosüsteem) (s.o pangandussüsteemi) väljastatud laenudest sektori, liigi ja algse tähtaja kaupa. Osas 2.5 analüüsitakse euroala pangandussüsteemis olevaid hoiuseid sektori ja instrumendi kaupa. Osas 2.6 on esitatud euroala pangandussüsteemis hoitavad väärtpaberid emitendi liigi järgi. Osas 2.7 käsitletakse rahaloomeasutuste valikuliste bilansikirjete jaotust väärtingute kaupa kvartalite arvestuses.

Osades 2.2–2.6 on esitatud ka nende tehingute kasvumäärad, väljendatuna aastase protsentuaalse muutusena.

Alates 1. jaanuarist 1999 on statistiliste andmete kogumisel ja koostamisel lähtunud mitmesugustest EKP määrustest, kus käsitletakse rahaloomeasutuste sektori bilanssi. 2010. aasta juulist on seda tehtud määruse EKP/2008/32² kohaselt. Sektorite täpsed määratlused on kirjas EKP väljaandes „Monetary financial institutions and markets statistics sector manual – Guidance for the statistical classification of customers” (EKP, märts 2007).

Osas 2.8 on esitatud euroala investeerimisfondide (v.a rahaturufondid, mis on hõlmatud rahaloomeasutuste bilansistatistikas) bilansiline jääk ja tehingud. Investeerimisfond on ühisinvesteermisettevõtja, kes investeerib avalikkuselt kaasatud kapitali finants- ja mittefinantsvaradesse. Euroala investeerimisfondide täielik loetelu on avaldatud EKP veebilehel. Bilanss on antud koondina ja seetõttu kajastuvad varades investeerimisfondide hoitavad, teiste investeerimisfondide emiteeritud aktsiad/osakud. Investeerimisfondide emiteeritud osakud on jaotatud investeerimispoliitika (investeeringu võlakirja-, aktsia-, sega-, kinnisvara-, riskikapitali- ja muudesse fondidesse) ja fondi liigi alusel (investeeringu avatud ja kinnistesse fondidesse). Osa 2.9 sisaldab veel andmeid euroala investeerimisfondide hoitavate, põhilist liiki varade kohta. Selles osas on näidatud investeerimisfondide hoitavate väärtpaberite emiteerijate geograafiline liigendus; samuti on emiteerijad jaotatud majandussektori alusel.

Alates 2008. aasta detsembrist on ühtlustatud statistiliste andmete kogumisel ja koostamisel lähtunud määrusest EKP/2007/8³ investeerimisfondide varade ja kohustuste statistika kohta. Lisateavet kõnealuste investeerimisfondide statistika kohta leiab väljaandest „Manual on investment fund statistics” (EKP, mai 2009).

Osas 2.10 on esitatud euroala residentidest finantsvahendusettevõtete koondbilanss. Finantsvahendusettevõtte on ettevõtte, mille põhitegevus on teha väärtpaberistamistehinguid. Väärtpaberistamine hõlmab tavaliselt vara või varakogumi ülekandmist finantsvahendusettevõttele ning kõnealuste varade kajastamist

finantsvahendusettevõtte bilansis väärtpaberistatud laenude, väärtpaberite (v.a aktsiad) või muude väärtpaberistatud varadena. Samuti võib finantsvahendusettevõttele kanda krediidiriski vahetustehingu, garantii vms kaudu üle vara või varakogumiga seotud krediidiriski. Finantsvahendusettevõtte hoiab riskide maandamiseks tagatist, milleks on harilikult hoius rahaloomeasutuses või väärtpaberitesse (v.a aktsiad) investeeritud vahendid. Finantsvahendusettevõtte väärtpaberistavad üldjuhul rahaloomeasutuste väljastatud laene. Kõnealused laenud tuleb panna kirja finantsvahendusettevõtete statistilisse bilanssi, sõltumata sellest, kas asjakohaste raamatupidamiseeskirjade järgi on rahaloomeasutusel lubatud laenud oma bilansist eemaldada või mitte. Eraldi esitatakse andmed nende laenude kohta, mis on finantsvahendusettevõtete poolt väärtpaberistanud, kuid mis on jätkuvalt kirjas rahaloomeasutuse bilansis (ja on seega rahaloomeasutuse statistikas). Kõnealuseid kvartaalseid andmeid kogutakse vastavalt määrusele EKP/2008/30⁴ alates 2009. aasta detsembrist.

Osas 2.11 on esitatud euroala residentidest kindlustusseltside ja pensionifondide koondbilanss. Kindlustusseltside kategooria hõlmab nii kindlustus- kui edasikindlustussektorit; pensionifondide hulka kuuluvad üksused, kellel on vabadus otsuste tegemisel ja iseseisev aruandlus (s.t autonoomsed pensionifondid). Selles osas on esitatud ka kindlustusseltside ja pensionifondide hoitavate väärtpaberite (v.a aktsiad) emitendid asukoha ja sektorite järgi.

EUROALA KONTOD

Osas 3.1 on euroala integreeritud kvartalikontod, mis sisaldavad põhjalikku teavet kodumajapidamiste (sealhulgas kogumajapidamisi teenindavad mittetulundusühingud), kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete, finantsettevõtete ja valitsussektori majandustegevuse kohta, samuti nende sektorite ja euroala ning ülejäänud maailma vahelise vastastikuse toime

² ELT L 15, 20.1.2009, lk 14.

³ ELT L 211, 11.8.2007, lk 8.

⁴ ELT L 15, 20.1.2009, lk 1.

kohta. Sesoonselt kohandamata jooksevhindade andmed puudutavad viimast kvartalit, mille kohta on andmed saadaval, kasutades kontode lihtsustatud järjestust vastavalt 1995. aasta Euroopa rahvamajanduse arvepidamise süsteemi meetodilisele raamistikule.

Lühidalt öeldes hõlmab kontode (tehingute) järjestus: 1) tulukonto loomist; see konto näitab, kuidas kajastub tootmistegevus erinevates sissetuleku kategooriates; 2) esmaste tulude konto jaotamist, millega registreeritakse omanditulu erinevate vormidega seotud laekumised ja kulud (majanduses tervikuna; esmaste tulude konto tasakaalustavaks kirjeks on riiklik tulu); 3) tulu-konto teisest jaotamist, mis näitab, kuidas institutsioonilise sektori riiklik tulu muutub jooksev-ülekanne tõttu; 4) tulukonto kasutamist, mis kajastab kasutatava tulu kulutamist tarbimiseks või tulu säästmist; 5) kapitalikontot, mis näitab, kuidas kasutatakse säästusid ja netokapitaliülekandeid mittefinantsvarade omandamiseks (kapitalikonto tasakaalustavaks kirjeks on netolaenuandmine/-võtmine) ja 6) finantskontot, milles kajastub finantsvarade netosoetamine ja netokohustuste võtmine. Kuna iga mittefinants-tehingut peegeldab finants-tehing, on finantskonto tasakaalustav kirje üldjoontes sama mis kapitalikonto põhjal arvutatud netolaenuandmine/-võtmine.

Samuti on esitatud alg- ja lõppbilansid, mis annavad ülevaate iga konkreetse sektori finantsjõukusest kindlal ajahetkel. Esitatud on ka finantsvarade ja -kohustuste muud muutused (nt muutused, mis on põhjustatud varade hinnamuutuste mõjust).

Finantsettevõtete sektori finantskonto ja bilansi ülevaade on teistest majandussektoritest üksikasjalikum: andmed on esitatud rahaloomeasutuste, teiste finantsvahendajate (sealhulgas finantstugiteenuseid osutavad ettevõtted) ning kindlustusseltside ja pensionifondide kohta.

Osas 3.2 on samuti kontode lihtsustatud järjestust järgides näidatud euroala „mittefinantskontode” (s.t eeltoodud kontod 1–5) nelja kvartali kumuleeritud vood (tehingud).

Osas 3.3 on analüütilisemalt esitatud kodumajapidamiste tulu-, kulu- ja akumulatsioonikontode nelja kvartali kumuleeritud vood (tehingud ja muud muutused), samuti bilansi finants- ja mittefinantskontode bilansiline jääk. Sektoripõhised tehingud ja tasakaalustavad kirjed on näidatud selliselt, et kodumajapidamiste finantseerimis- ja investeerimisotsused kajastuksid selgemini, võttes samas arvesse osades 3.1 ja 3.2 rakenduvat arvepidamise baassamasuse põhimõtet.

Osas 3.4 on analüütilisemalt esitatud kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete tulu- ja akumulatsioonikontode nelja kvartali kumuleeritud vood (tehingud), samuti bilansikontode bilansiline jääk.

Osas 3.5 on esitatud kindlustusseltside ja pensionifondide bilansi nelja kvartali kumuleeritud finantsvood (tehingud ja muud muutused) ja bilansiline jääk.

FINANTSTURUD

Euroala finantsturgude statistika aegread hõlmavad neid ELi liikmesriike, kus euro oli kasutusel ajal, mille kohta statistika on esitatud (s.o muutuv koosseis), v.a väärtpaberiemissioonide statistika (osad 4.1–4.4), mis käsitleb 16 riigiga euroala terve aegrea vältel (s.o kindel koosseis).

Väärtpaberite (v.a aktsiad) ja noteeritud aktsiate statistika (osad 4.1–4.4) koostab EKP, kes kasutab EKPSilt ja Rahvusvaheliste Arvelduste Pangalt saadud andmeid. Osas 4.5 on esitatud euroala residentide eurodes nomineeritud hoiuste ja laenude intressimäärad rahaloomeasutustes. Rahaturu intressimäärade, pikaajaliste riigivõlakirjade intressimäärade ja aktsiaturgude indekse kohta (osad 4.6–4.8) koostab EKP statistika elektrooniliste kanalite kaudu saadud andmete põhjal.

Väärtpaberiemissioonide statistika hõlmab: a) väärtpabereid (v.a aktsiad) ilma tuletisinstrumentideta ja b) noteeritud aktsiaid. Esimene rühm on esitatud osades 4.1–4.3 ja teine osas 4.4. Võlaväärtpaberid on jaotatud lühiajalisteks

ja pikaajalisteks väärtpaperiteks. Lühiajalised väärtpaperid on algse tähtajaga kuni üks aasta (erandjuhtudel kuni kaks aastat). Pikaajalised väärtpaperid on a) eelnimetatud tähtajast pikema tähtajaga, b) vabalt valitava (kuid igal juhul pikema kui üheaastase) tähtajaga või c) määramata tähtajaga väärtpaperid. Euroala residentide emiteeritud pikaajalised võlaväärtpaperid jaotatakse omakorda fikseeritud ja muutuva intressimääraga võlaväärtpaperiteks. Fikseeritud intressimääraga võlaväärtpaperite puhul kupongi määr võlaväärtpaperi kehtivusaja jooksul ei muutu. Muutuja intressimääraga võlaväärtpaperite puhul muudetakse kupongi intressimäär perioodiliselt vastavalt sõltumatule intressimäärale või indeksile. Osades 4.1–4.3 näidatud eurodes nomineeritud väärtpaperid sisaldavad ka eurole vastavas riigi vääringus väljendatud väärtpaperid.

Osas 4.1 on esitatud väärtpaperid (v.a aktsiad) algse tähtaja, emitendi resideerumiskoha ja vääringu kaupa. Selles osas on toodud bilansilised jäägid ning väärtpaperite (v.a aktsiad) kogum ja netoemissioonid. Andmed on liigendatud järgmiselt: a) emissioonid eurodes ja kõigis vääringutes, b) euroala residentide emissioonid ning emissioonid kokku, c) kõik ja pikaajalised tähtajad. Netoemissioonid erinevad muutustest bilansilises jäägis tulenevalt ümberhindamisest, ümberliigitusest ja muudest kohandustest. Selles osas on esitatud ka sesoonselt kohandatud statistika, mis hõlmab võlaväärtpaperite kogusumma ja pikaajaliste võlaväärtpaperite kuue kuu aastapõhiseid sesoonselt kohandatud kasvumäärasid. Sesoonselt kohandatud andmed saadakse tinglike aktsiate indeksist, millest sesoonsed mõjud on eemaldatud. Üksikasjad on esitatud tehnilistes märkustes.

Osa 4.2 hõlmab bilansiliste jääkide, kogum ja netoemissioonide jaotust majandussektorite alusel euroala residentidest emitentide kaupa; jaotus vastab ESA 95-le. EKP on arvatud eurosüsteemi.

Osa 4.2 tabeli 1 veerus 1 näidatud võlaväärtpaperite kogusumma ja pikaajaliste võlaväärtpabe-

rite bilansiline kogujääk vastavad osa 4.1 veerus 7 näidatud euroala residentide emiteeritud võlaväärtpaperite kogusumma ja pikaajaliste võlaväärtpaperite bilansilisele jäägile. Osa 4.2 tabeli 1 veerus 2 toodud rahaloomeasutuste emiteeritud võlaväärtpaperite bilansiline jääk (võlaväärtpaperid kokku ja pikaajalised võlaväärtpaperid) on laias laastus võrreldavad emiteeritud võlaväärtpaperite andmetega, mis on toodud osa 2.1 tabeli 2 veerus 8 rahaloomeasutuste koondbilansi kohustuste poolel. Osa 4.2 tabeli 2 veerus 1 esitatud kõigi võlaväärtpaperite netoemissioonid kokku vastavad osa 4.1 veerus 9 toodud euroala residentide kõigile netoemissioonidele. Jääkerinevus pikaajaliste võlakirjade ja osa 4.2 tabelis 1 toodud fikseeritud ja muutuja intressimääraga võlakirjade kogusumma vahel koosneb nullkupongiga võlakirjadest ja ümberhindamismõjudest.

Osas 4.3 kajastatakse euroala residentide emiteeritud võlaväärtpaperite sesoonselt kohandatud ja kohandamata kasvumäärasid (tähtaegade, instrumendi liigi, emitendi sektori ja vääringu kaupa). Nimetatud kasvumäärad põhinevad finantstehingutel, mis leiavad aset siis, kui institutsiooniline üksus omandab või lunastab võlakohustuse. Seetõttu ei arvestata kasvumäärade juures ümberliigitusi, ümberhindamisi, vahetuskursi muutusi ega muid tehingutest mittetulenevaid muutusi. Sesoonselt kohandatud kasvumäärad on esitamise huvides antud aastapõhistena. Üksikasjad on esitatud tehnilistes märkustes.

Osa 4.4 tabeli 1 veergudes 1, 4, 6 ja 8 on toodud euroala residentide emiteeritud noteeritud aktsiate bilansiline jääk emiteerivate sektorite kaupa. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete emiteeritud noteeritud aktsiate kuuandmed vastavad osas 3.4 (finantsvarade bilanss, noteeritud aktsiad) toodud kvartaliandmetele.

Osa 4.4 veergudes 3, 5, 7 ja 9 ning tabelis 1 on euroala residentide emiteeritud noteeritud aktsiate aastased kasvumäärad (emitendi sektori kaupa). Need kasvumäärad põhinevad finantstehingutel, mis leiavad aset siis, kui emitent emi-

teerib või lunastab aktsiad sularaha eest, välja arvatud investeeringud emitendi enda aktsiasse. Aastaste kasvumäärade arvutamisel ei võeta arvesse ümberliigitusi, ümberhindamisi, vahetuskursi muutusi ega muid tehingutest mitetulenevaid muutusi.

Osas 4.5 on statistilised andmed kõigi intressimäärade kohta, mida euroala residentidest rahaloomeasutused kohaldavad eurodes nomineeritud hoiustele ja laenudele, mis on mõeldud euroala residentidest kodumajapidamistele ning kaupju ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele. Euroala rahaloomeasutuste intressimäärad arvutatakse välja iga kategooria suhtes kohaldatavate euroala riikide intressimäärade kaalutud keskmisena (vastavate tegevusmahtude kaupa).

Rahaloomeasutuste intressimäärade statistika on esitatud tegevusalade, sektorite, instrumendikategooria ja tähtaja, etteteatamistähtaja või alge fikseeritud intressimäära kohaldamise perioodide kaupa. See rahaloomeasutuste intressimäärade statistika vahetas välja need kümme ülemineku perioodi statistiliste andmete aegrida, mis puudutasid euroala jaepanganduse intressimäärasid ja mida avaldati kuubülletäänides 1999. aasta jaanuarist saadik.

Osas 4.6 esitatakse euroala, Ameerika Ühendriikide ja Jaapani rahaturgude intressimäärad. Euroala puhul on rahaturu intressimäärad kaetud suure ulatuses alates üleõhoiuste intressimäärade kuni 12kuuliste hoiuste intressimääradeni. Enne 1999. aasta jaanuari arvutati euroala arvestuslikud intressimäärad välja SKPga kaalutud riikide intressimäärade baasil. Kuu, kvartali ja aasta väärtused on perioodi keskmised, välja arvatud üleõoturu intressimäär enne 1999. aasta jaanuari. Üleõhoiuste intressimäär on kuni 1998. aasta detsembrini (kaasa arvatud) esitatud pankadevaheliste hoiuste perioodi lõpu intressimääradena ning pärast seda euroala pankadevahelise üleõoturu perioodi keskmiste intressimääradena (EONIA). Alates 1999. aasta jaanuarist arvestatakse ühe-, kolme-, kuue- ja 12kuuliste euroala hoiuste intressimäärasid euro üleeuroo-

paliste pankadevaheliste intressimääradena (EURIBOR); enne seda kasutati – nende olemasolul – Londoni pankadevahelisi intressimäärasid (LIBOR). Ameerika Ühendriikide ja Jaapani puhul on kolmekuuliste hoiuste intressimäärad esitatud LIBORina.

Osas 4.7 on toodud euroala keskvalitsussektori emiteeritud eurodes nomineeritud AAA-reitinguga võlakirjadel põhinevatest nominaalsetest hetketulukõveratest saadud perioodi lõpu intressimäärad. Tulukõverate arvutamiseks kasutatakse Svenssoni mudelit⁵. Samuti on esitatud 10 aasta ja 3 kuu ning 10 aasta ja 2 aasta intressimäärade vahed. Täiendavad tulukõverad (päevased andmed, sh joonised ja tabelid) ning teave meetodite kohta on veebiaadressil <http://www.ecb.europa.eu/stats/money/yc/html/index.en.html>. Päevaseid andmeid on võimalik ka alla laadida.

Osas 4.8 on esitatud euroala, Ameerika Ühendriikide ja Jaapani aktsiaturgude indeksid.

HINNAD, TOODANG, NÕUDLUS JA TÖÖTURG

Selles osas kirjeldatud andmed on esitanud enamjaolt Euroopa Komisjon (põhiliselt Eurostat) ja riikide statistikaametid. Euroala tulemused saadakse riikide andmete koondamise teel. Andmed on ühtlustatud ja võrreldavad nii suure ulatuses kui võimalik. Statistilised andmed tööjõukulu indeksite, SKP ja kulukomponentide kohta, lisandväärtuse kohta tegevusalade kaupa, tööstustoodangu, jaemüügi, registreeritud sõiduautode ja töötundide arvu kohta on kohandatud tööpäevade arvuga.

Euroala ühtlustatud tarbijahinnaindeks (osa 5.1 tabel 1) on saadaval alates 1995. aastast. See põhineb riikide ÜTHI-del, mille arvutamisel järgitakse kõigis euroala riikides sama meetodikat. Kaupade ja teenuste jaotus on tuletatud individuaaltarbimise klassifikaatorist, lähtudes otstar-

⁵ L. E. Svensson „Estimating and Interpreting Forward Interest Rates: Sweden 1992–1994”, Majanduspoliitiliste Uuringute Keskkuse dokument nr 1051, London, 1994.

best (Coicop/ÜTHI). ÜTHI hõlmab kodumajapidamiste rahalisi lõpptarbimiskulusid euroala majandusterritooriumil. Tabel sisaldab EKP koostatud sesoonselt kohandatud ÜTHI andmeid ja reguleeritud hindade eksperimentaalseid hinnanguid, mis põhinevad ÜTHI-l.

Tööstustoodangu tootjahindasid (osa 5.1 tabel 2), tööstustoodangut, uusi tellimusi, tööstusettevõtete käivet ja jaemüüki (osa 5.2) reguleerib Euroopa Liidu Nõukogu 19. mai 1998. aasta määrus (EÜ) nr 1165/98 kiirstatistika kohta⁶. Alates 2009. aasta jaanuarist on kiirstatistika koostamisel rakendatud Euroopa Ühenduse majanduse tegevusalade statistilise klassifikaatori uut versiooni (NACE Rev. 2), mida hõlmab Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1893/2006, millega kehtestatakse majanduse tegevusalade statistiline klassifikaator NACE Revision 2 ning muudetakse nõukogu määrust (EMÜ) nr 3037/90 ja teatavaid EÜ määrusi, mis käsitlevad konkreetseid statistikavaldkondi⁷. Tööstustoodangu tootjahindade ja tööstustoodangu liigitamine toodete lõppkasutuse põhjal kujutab endast tööstuse (v.a ehitus) ühtlustatud all-liigitust (NACE Rev. 2, osad B–E) tööstuse põhirühmadeks (MIG), mis on määratletud komisjoni 14. juuni 2007. aasta määruses (EÜ) nr 656/2007⁸. Tööstustoodangu tootjahinnad kajastavad tootjate hindasid väljaspool tehase väravat. Need sisaldavad kaudseid makse, välja arvatud käibemaks ja muud mahaarvamisele kuuluvad maksud. Tööstustoodang kajastab asjaomaste tööstussektorite lisandväärtust.

Osa 5.1 tabelis 3 näidatud kaks toorme (v.a energia) hinnaindeksit põhinevad samal toormeliikide valikul, kuid kasutatud on kahte kaalumise võtet: üks lähtub vastavate toormeliikide euroala impordist (veerud 2–4) ja teine euroala hinnangulisest sisenõudlusest või kasutamisest (veerud 5–7), võttes arvesse iga toormeliigi impordi, ekspordi ja euroalasisese tootmise andmeid (lihtsuse huvides on kõrvale jätetud varud, mida peetakse vaadeldava perioodi jooksul suhteliselt stabiilseks). Impordiga kaalutud toormehinnaindeks sobib

välisarengu analüüsimiseks, kasutamise kaalutud indeksi saab aga rakendada selleks, et analüüsida survet, mida rahvusvahelised toormehinnad avaldavad euroala inflatsioonile. Kasutamise kaalutud toormehinnaindeksid on eksperimentaalsed andmed. EKP toormehinnaindeksite koostamise kohta vt lähemalt 2008. aasta detsembri kuubülletääni taustinfost 1.

Töäjõukulude indekseid (osa 5.1 tabel 5) mõõdavad muutusi töäjõukulus tööstus- (sh ehitus-) ja turuteenuste sektoris töötatud tunni kohta. See meetodika on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. veebruari 2003. aasta määruses (EÜ) nr 450/2003 töäjõukuluindeksi⁹ kohta ja komisjoni 7. juuli 2003. aasta rakendusmääruses (EÜ) nr 1216/2003¹⁰. Euroala töäjõukulude indekseid jaotus on tehtud töäjõukulu komponentide (palk ja tööandja tasutavad sotsiaalkindlustusmaksed ja palgamaksud, millest on maha arvatud tööandjale makstavad toetused) ja majandustegevuse alusel. EKP arvutab kollektiivlepinguga määratud palgade näitaja (osa 5.1 tabeli 3 memokirje) riikide ühtlustamata ja riigispetsiifilistest määratlustest lähtuvate andmete põhjal.

Töäjõu erikulu komponendid (osa 5.1 tabel 4), SKP ja selle komponendid (osa 5.2 tabelid 1 ja 2), SKP deflaatorid (osa 5.1 tabel 3) ja tööhõivestatistika (osa 5.3 tabelid 1, 2 ja 3) on tuletatud ESA 95¹¹ riikide kvartalikontodest. ESA 95 muudeti komisjoni 10. augusti 2010. aasta määrusega (EL) nr 715/2010¹², millega võeti kasutusele majanduse tegevusalade statistilise klassifikaatori ajakohastatud versioon NACE Revision 2. Euroala riikide kontode andmeid hakati uuest klassifikaatorist lähtuvalt avaldama 2011. aasta detsembris.

Tööstusele esitatud uued tellimused (osa 5.2 tabel 4) sisaldavad vaatlusperioodi jooksul saadud

⁶ EÜT L 162, 5.6.1998, lk 1.

⁷ ELT L 393, 30.12.2006, lk 1.

⁸ ELT L 155, 15.6.2007, lk 3.

⁹ ELT L 69, 13.3.2003, lk 1.

¹⁰ ELT L 169, 8.7.2003, lk 37.

¹¹ EÜT L 310, 30.11.1996, lk 1.

¹² ELT L 210, 11.8.2010, lk 1.

tellimusi ja hõlmavad tööstusharusid, kus tegutsetakse peamiselt tellimuspõhiselt – eelkõige tekstiili-, tselluloosi-, paberi-, keemia-, metalli-, kapitalikaupade ja kestvuskaupe tööstust. Andmed arvutatakse jooksevhindade põhjal.

Tööstuslikku käivet ja jaemüüki käsitlevas osas (osa 5.2 tabel 4) mõõdetakse kogukäivet, sealhulgas kõiki makse ja lõive (v.a käibemaks), mille kohta on esitatud arved vaatlusperioodi jooksul. Jaemüügi käive hõlmab kogu jaekaubandust (v.a mootorsõidukite ja mootorrattaste müük ning autokütus). Uute sõiduaudode registreerimised hõlmavad nii era- kui ka firmaautosid.

Ettevõtlus- ja tarbijauuringute kvalitatiivsed andmed (osa 5.2 tabel 5) põhinevad Euroopa Komisjoni ettevõtlus- ja tarbijauuringutel.

Tööpuuduse määrad (osa 5.3 tabel 4) on vastavuses Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni suunistega. Need viitavad aktiivsetele töötajatele kui tööjõu osale lähtuvalt ühtlustatud kriteeriumidest ja määratlustest. Tööpuuduse määra arvutamise aluseks olevad tööjõu näitavad erinevad osas 5.3 avaldatud hõive ja tööpuuduse tasemete summast.

RIIGIRAHANDUS

Osades 6.1–6.5 on toodud euroala valitsussektori eelarvepositsioon. Andmed on põhiosas konsolideeritud ja tuginevad ESA 95 meetodikale. Osades 6.1–6.3 esitatud euroala aastased koondandmed on EKP kokku pannud liikmesriikide keskpankadelt saadud ühtlustatud andmete põhjal, mida ajakohastatakse korrapäraselt. Euroala riikide eelarvepuudujäägi ja võla andmed võivad seetõttu erineda andmetest, mida Euroopa Komisjon kasutab ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlemisel. Osades 6.4 ja 6.5 esitatud euroala kvartaalsed koondandmed on EKP kokku pannud Eurostati ja liikmesriikide andmete alusel.

Osas 6.1 on esitatud valitsussektori aastased tulud ja kulud, sealjuures on lähtutud komisjoni 10. juuli 2000. aasta määruses (EÜ) nr 1500/2000 (millega muudeti ESA 95)¹³ sõnastatud määratlustest. Osas

6.2 on toodud valitsussektori konsolideeritud koguvõlg nominaalväärtuses kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingus ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlemist reguleerivate sätetega. Osades 6.1 ja 6.2 on esitatud kokkuvõtvad andmed euroala riikide kohta, arvestades nende tähtsust stabiilsuse ja majanduskasvu pakti raamistikus. Üksikute euroala riikide eelarvete puudujäägid/ülejäädid vastavad ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlusele B.9, nagu on määratletud nõukogu määruses (EÜ) nr 479/2009 seoses ESA 95ga. Osas 6.3 kajastatakse valitsussektori võla muutust. Erinevus valitsussektori võla muutuse ja riigieelarve puudujäägi vahel – eelarvepositsiooniväline võlamuutus – on peamiselt seletatav valitsuse poolt finantsvaradega tehtud tehingutega ja välisvaluuta hindamismõjuga. Osas 6.4 on kajastatud valitsussektori kvartaalseid tulusid ja kulusid, sealjuures on lähtutud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. juuni 2002. aasta määruses (EÜ) nr 1221/2002 (valitsemissektori muude kontode kui rahastamiskontod kvartaliandmete kohta)¹⁴ sõnastatud määratlustest. Osas 6.5 on esitatud kvartaliandmed valitsussektori konsolideeritud koguvõla, eelarvepositsioonivälise võlamuutuse ja valitsussektori laenuvajaduse kohta. Nende andmete koostamisel on kasutatud liikmesriikide poolt määruste (EÜ) nr 501/2004 ja 222/2004 alusel esitatud andmeid ja liikmesriikide keskpankade esitatud andmeid.

VÄLISMAJANDUS

Maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni statistikas (osad 7.1–7.4) kasutatud mõisted ja määratlused on üldiselt kooskõlas Rahvusvahelise Valuutafondi maksebilansi koostamise käsiraamatuga (viies väljaanne, oktoober 1993), EKP 16. juuli 2004. aasta suunisega EKP statistilise aruandluse nõuete kohta (EKP/2004/15)¹⁵ ning seda muutva EKP 31. mai 2007. aasta suunise (EKP/2007/3)¹⁶. Lisateavet euroala maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni koostamisel kasutatud

¹³ EÜT L 172, 12.7.2000, lk 3.

¹⁴ EÜT L 179, 9.7.2002, lk 1.

¹⁵ ELT L 354, 30.11.2004, lk 34.

¹⁶ ELT L 159, 20.6.2007, lk 48.

meetodite ja allikate kohta võib leida EKP väljandest „European Union balance of payments/international investment position statistical methods” (mai 2007) ning aruannetest, mille on kokku pannud portfelliinvesteeringute andmete kogumise süsteemide rakkerühm (juuni 2002), portfelliinvesteeringute tulude rakkerühm (august 2003) ning välismaiste otseinvesteeringute rakkerühm (märts 2004). Kõigi nimetatud rakkerühmade aruandeid saab alla laadida EKP veebilehelt. Lisaks on rahandus-, finants- ja maksebilansi statistika komitee veebilehel (www.cmfb.org) võimalik tutvuda ka EKP / Euroopa Komisjoni (Eurostat) maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni statistika kvaliteedi rakkerühma aruandega (juuni 2004). Rakkerühma soovitusel põhinev ja 2008. aasta aprillis avaldatud EKP statistika kvaliteedi raamistiku peamisi põhimõtteid järgiv iga-aastane kvaliteediaruanne euroala maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni kohta on olemas EKP veebilehel.

Osade 7.1 ja 7.4 tabelites lähtutakse Rahvusvahelise Valuutafondi maksebilansi käsiraamatu tähistussüsteemist, s.t jooksevkontol ja kapitalikontol esitatakse plussmärgiga ülejääk, samal ajal kui finantskonto puhul tähistab plussmärk kohustuste kasvu või varade vähenemist. Osa 7.2 tabelites esitatakse nii kredit- kui ka deebetehingud plussmärgiga. Lisaks on alates 2008. aasta veebruari kuubülletäänist osa 7.3 tabelid ümber korraldatud, mis võimaldab näidata maksebilansi, rahvusvahelise investeerimispositsiooni ja seonduvate kasvumäärade andmeid koos; uutes tabelites tähistatakse plussmärgiga varade ja kohustuste tehingud, mis vastavad positsioonide kasvule.

Euroala maksebilansi koostab EKP. Viimaseid kuuandmeid tuleb käsitleda esialgsetena. Andmed vaadatakse üle pärast järgmise kuu näitajate ja/või üksikasjaliku kvartaalse maksebilansi avaldamist. Varasemate perioodide andmed vaadatakse üle korrapäraselt või juhul, kui muudetakse lähteandmete koostamise meetodeid.

Osa 7.2 tabelis 1 on toodud jooksevkonto kohta ka sesoonselt kohandatud andmed. Vajaduse

korral on kohandamisel arvesse võetud tööpäevade arvu, liigaastat ja/või lihavõttepühadega seotud mõju. Osa 7.2 tabelis 3 ja osa 7.3 tabelis 9 on esitatud euroala maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni jaotus nii peamiste partnerriikide kui ka nende rühmade kaupa, kusjuures eristatud on euroalaväliseid ELi liikmesriike ja ELi mittekuuluvaid riike ja piirkondi. Jaotus kajastab ka tehinguid ja positsioone ELi institutsioonide (mida statistiliselt loetakse euroalaväliseks nende füüsilisest asukohast hoolimata (v.a EKP)) ja teatud eesmärki del *offshore*-keskuste ja rahvusvaheliste organisatsioonide suhtes. See jaotus ei sisalda portfelliinvesteeringute kohustuste, tuletisinstrumentide või rahvusvaheliste reservide tehinguid ja positsioone. Samuti ei ole toodud eraldi andmeid Brasiiliale, Hiina mandriosale, Indiale ega Venemaale makstavate investeerimistulude kohta. Geograafilist jaotust on kirjeldatud 2005. aasta veebruari kuubülletääni artiklis „Euro area balance of payments and international investment position vis-à-vis main counterparts”.

Osas 7.3 toodud euroala maksebilansi finantskonto ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni andmete esitamisel on lähtutud tehingutest ja positsioonidest euroala mitteresidentide suhtes ning käsitletud euroala kui ühtset majandusüksust (vt ka 2002. aasta detsembri kuubülletääni taustinfo 9, 2007. aasta jaanuari kuubülletääni taustinfo 5 ning 2008. aasta jaanuari kuubülletääni taustinfo 6). Rahvusvaheline investeerimispositsioon on koostatud jooksvates turuhindades, välja arvatud otseinvesteeringud, kus noteerimata aktsiate hindamisel kasutatakse raamatupidamislikke väärtusi, ja muud investeeringud (nt laenuid ja hoiused). Kvartaalne rahvusvaheline investeerimispositsioon koostatakse sama meetoodilise raamistiku alusel kui aastane rahvusvaheline investeerimispositsioon. Et osa andmeallikatest ei ole kvartali lõikes kättesaadavad (või on kättesaadavad viivitusega), hinnatakse kvartaalset rahvusvahelist investeerimispositsiooni osaliselt finantstehingute, varade hinna ja valuutaturu muutuste põhjal.

Osa 7.3 tabelis 1 on toodud kokkuvõtte investeerimispositsioonist ja euroala maksebilansi

finantstehingutest. Aastase investeerimispositsiooni muutuse jaotus on saadud statistilise mudeli rakendamisel investeerimispositsiooni muutuste (v.a tehingud) suhtes koos varade ja kohustuste geograafilise jaotuse ja valuutakomponentide andmete ning erinevate finantsvarade hinnaindeksitega. Tabeli veerud 5 ja 6 sisaldavad teavet väljaspool euroala asuvate residentidest üksuste otseinvesteeringute ja euroalal asuvate mitteresidentidest üksuste otseinvesteeringute kohta.

Osa 7.3 tabelis 5 esitatud jaotused „laenud” ning „sularaha ja hoiused” tuginevad mitteresidentidest vastaspoole sektorile, s.t varasid mitteresidentidest pankade suhtes liigitatakse hoiusteks ning varasid teiste mitteresidentidest sektorite suhtes laenudeks. See jaotus sarnaneb muu statistika, sh rahaloomeasutuste konsolideeritud bilansi jaotusega, ja on kooskõlas Rahvusvahelise Valuutafondi maksebilansi koostamise käsiraamatuga.

Eurosüsteemi rahvusvaheliste reserve bilansi jääk ning vastavad varad ja kohustused on toodud osa 7.3 tabelis 7. Need näitajad pole eurosüsteemi nädalastes raamatupidamisaruannetes kajastuvate andmetega täielikult võrreldavad nende hõlmatus ja hindamise erinevuste tõttu. Tabelis 7 esitatud andmed on kooskõlas rahvusvaheliste reserve ja välisvaluuta likviidsuse statistika malli kohta käivate soovitusetega. Määratluse kohaselt võetakse eurosüsteemi rahvusvaheliste reserve alla kuuluvate varade puhul arvesse euroala muutuvat koosseisu. Enne riikide ühinemist euroalaga arvestatakse nende keskpankade varasid portfelliinvesteeringute all (väärtpaberite puhul) või muude investeeringute all (muude varade puhul). Muutused eurosüsteemi kullavarus (veerg 3) tulenevad 26. septembril 1999. aastal sõlmitud ja 27. septembril 2009. aastal ajakohastatud keskpanga kullalepingu tingimustel tehtud kullatehingutest. Lisateavet eurosüsteemi rahvusvaheliste reserve statistilise käsitlemise kohta võib leida väljaandest „Statistical treatment of the Eurosystems international reserves” (oktoober 2000), mille saab alla laadida EKP veebilehelt. Veebilehelt võib leida ka täpsemaid andmeid vastavalt

rahvusvaheliste reserve ja välisvaluuta likviidsuse mallile.

Osa 7.3 tabelis 8 näidatud euroala koguvälisvõla statistika kajastab euroala residentide suhtes üleväl olevaid tegelikke (mitte tingimuslikke) kohustusi, mis nõuavad võlgnikult tulevikus ühel või mitmel korral põhiosa ja/või intressi maksmist. Koguvälisvõlg on liigendatud võlainstrumentide ja institutsioonilise sektori järgi.

Osas 7.4 on toodud euroala maksebilansi rahaline esitus mitterahaloomeasutuste tehingutega, mis peegeldavad rahaloomeasutuste netovälis-tehinguid. Mitterahaloomeasutuste tehingute hulka on arvestatud maksebilansi tehingud, mille kohta ei ole sektoripõhine jaotus saadaval. Need puudutavad jooksev- ja kapitalikontot (veerg 2) ning tuletisinstrumente (veerg 11). Euroala maksebilansi rahalist esitust käsitleva ajakohase meetoodilise märkuse võib leida EKP veebilehelt jaotisest „Statistics”. Vt ka 2003. aasta juuni kuubülletääni taustinfo 1.

Osas 7.5 on toodud euroala väliskaubanduse andmed. Andmete allikas on Eurostat. Väärtuste andmed ja mahuindeksid on sesoonselt ja tööpäevade arvuga kohandatud. Osa 7.5 tabeli 1 veergudes 4–6 ja 9–11 toodud jaotus kaubagruppide kaupa vastab üldiste majanduskategooriate liigitusele ning toodete põhiklassidele rahvamajanduse arvepidamise süsteemis. Valmistooted (veerud 7 ja 12) ja nafta (veerg 13) vastavad SITC (standardne väliskaubanduse klassifikaator) Rev. 4 definitsioonile. Geograafiline jaotus (osa 7.5 tabel 3) näitab põhilisi kaubanduspartnereid nii üksikult kui ka piirkondlike gruppide kaupa. Hiina ei hõlma Hongkongi. Mõistete, liigituste, andmete ulatuse ja kajastamise aja erinevuste tõttu pole väliskaubandusandmed (eelkõige impordi andmed) maksebilansi statistikas toodud kaubakirjetega (osad 7.1 ja 7.2) täielikult võrreldavad. Osalt tulenevad nimetatud erinevused kindlustus- ja veoteenuste lisamisest väliskaubanduses imporditud kaupade andmetesse.

Osa 7.5 tabelis 2 esitatud tööstustoodangu impordihinnad ja eksporditava tööstustoodangu tootjahinnad (või välisturule mõeldud tööstus-

toodangu hinnad) võeti statistikas kasutusele Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. juuli 2005. aasta määrusega (EÜ) nr 1158/2005, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 1165/98, mis on lühiajalise statistika peamine õiguslik alus. Tööstustoodangu impordihindade indeks hõlmab väljastpoolt euroala imporditud tööstustoodangut, mis käib Euroopa Majandusühenduse majanduse tegevusalade statistilise klassifikatori jagude B–E alla, ning kõiki importijatest institutsioonilisi sektoreid, v.a kodumajapidamised, valitsused ja mittetulundusühingud. Indeks kajastab kulu, kindlustuse ja veo hinda, v.a impordilõivud ja -maksud, ning viitab eurodes tehtud tegelikele tehingutele, mis on kirjendatud toodete omandiõiguse ülemineku hetkel. Eksporditava tööstustoodangu tootjahinnad sisaldavad kogu tööstustoodangut, mida euroala tootjad ekspordivad otse euroalavälisele turule NACE Rev. 2 jagude B–E all. Hulgimüüjate eksport ja reeksport ei ole kaasatud. Indeks kajastab FOB-hinda eurodes, arvatuna euroala piiril, sh mis tahes kaudsed maksud, v.a käibemaks ja muud mahaarvatavad maksud. Tööstustoodangu impordihinnad ja eksporditava tööstustoodangu tootjahinnad on saadaval tööstuse põhirühmade kaupa vastavalt komisjoni 14. juuni 2007. aasta määrusele (EÜ) nr 656/2007. Vt lähemalt 2008. aasta detsembri kuubülletääni taustinfo 11.

VAHETUSKURSID

Osas 8.1 on EKP poolt euroala kaubanduspartnereid vääringute suhtes arvatud euro nominaalse ja reaalse efektiivse vahetuskursi indeksid, mis põhinevad euro kahepoolsete vahetuskursside kaalutud keskmistel. Positiivne muutus tähistab euro kallinemist. Kaalud tuginevad valmistoodete kaubandusele nimetatud kaubanduspartneritega aastatel 1995–1997, 1998–2000, 2001–2003, 2004–2006 ja 2007–2009, sealjuures arvestatakse kolmanda turu mõju. Euro efektiivsed vahetuskursid saadakse, kui iga perioodi väliskaubanduse osatähtsuse kaaludel põhinevad näitajad seotakse ahelmeetodil iga kolmeaastase perioodi lõpus. Sel viisil saadud efektiivse vahetuskursi indeksi baasperiood on 1999. aasta esi-

mine kvartal. 10 euroalavälist ELi liikmesriiki, Ameerika Ühendriigid, Austraalia, Hiina, Hongkong, Jaapan, Kanada, Lõuna-Korea, Norra, Singapur ja Šveits moodustavad kaubanduspartnereid grupi, kelle andmete põhjal leitakse efektiivsed vahetuskursid (EER-20). Need 20 liiget kuuluvad omakorda 40 riigist koosnevasse gruppi koos järgmiste riikidega (EER-40): Alžeeria, Argentina, Brasiilia, Filipiinid, Horvaatia, Iisrael, India, Island, Indoneesia, Lõuna-Aafrika, Malaisia, Maroko, Mehhiko, Tai, Taiwan, Tšiili, Türgi, Uus-Meremaa, Venemaa ja Venezuela. Reaalne efektiivne vahetuskursus arvutatakse välja tarbijahinnaindeksi, tootjahinnaindeksi, sisemajanduse koguprodukti deflaatori ning nii töötleva tööstuse kui ka kogumajanduse tööjõu erikulu baasil.

Täpsem teave efektiivsete vahetuskursside arvu- tamise kohta on toodud asjakohases metoodilises märkuses ja EKP üldtoimetises nr 2 (Luca Buldorini, Stelios Makrydakis ja Christian Thimann „The effective exchange rates of the euro”, veebruar 2002), mida on võimalik alla laadida EKP veebilehelt.

Osas 8.2 esitatud kahepoolsete vahetuskursid on vastavate vääringute viitekursid, s.t iga päev avaldatavate kursside kuu keskmised.

EUROALAVÄLINE ARENG

Muude ELi liikmesriikide (osa 9.1) kohta käivate statistiliste andmete kogumisel ja koostamisel on järgitud samu põhimõtteid mis euroala andmete puhul. Selle tulemusena hõlmavad andmed jooksev- ja kapitalikontode ja koguvälisvõla kohta eriotstarbelisi finantsettevõtete võlväärt-pabereid. Osas 9.2 toodud andmed Ameerika Ühendriikide ja Jaapani kohta on saadud nende riikide allikatest.

LISAD

EUROSÜSTEEMI RAHAPOLIITILISTE MEETMETE KRONOLOOGIA¹

14. JAANUAR JA 4. VEEBRUAR 2010

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab säilitada põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pak-kumisintressi alammäärana 1,00%, laenamise püsivõimaluse intressimäärana 1,75% ning hoiustamise püsivõimaluse intressimäärana 0,25%.

4. MÄRTS 2010

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab säilitada põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pak-kumisintressi alammäärana 1,00%, laenamise püsivõimaluse intressimäärana 1,75% ning hoiustamise püsivõimaluse intressimäärana 0,25%. Nõukogu lepib kokku ka kuni 12. oktoobrini 2010 teostatavate refinantseerimisope-ratsioonide pakkumiste üksikasjades ja korras, sh otsustab ta, et regulaarsed kolmekuulised pikemaajalised refinantseerimisoperatsioonid sooritatakse muutuva intressimääraga pak-kumistena alates 28. aprillil 2010 jaotatavast operatsioonist.

8. APRILL JA 6. MAI 2010

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab säilitada põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pak-kumisintressi alammäärana 1,00%, laenamise püsivõimaluse intressimäärana 1,75% ning hoiustamise püsivõimaluse intressimäärana 0,25%.

10. MAI 2010

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab võtta meetmeid, et leevendada teravaid pingeid fi-nantsturgudel. Nimelt otsustab nõukogu võtta sekkumismeetmeid euroala avaliku ja erasek-tori võlaväärtpaberite turgudel (väärtpaberit-uruprogramm) ning võtta 2010. aasta mai ja juuni regulaarsetes kolmekuulistes pikemaaja-listes refinantseerimisoperatsioonides kasutu-sele piiramatule mahuga ja fikseeritud intressi-määraga pakkumismenetlus.

10. JUUNI 2010

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab säilitada põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pak-kumisintressi alammäärana 1,00%, laenamise püsivõimaluse intressimäärana 1,75% ning hoiustamise püsivõimaluse intressimäärana 0,25%. Peale selle otsustab nõukogu kasutada piiramatule mahuga ja fikseeritud intressimää-raga pakkumismenetlust regulaarsetes kolme-kuulistes pikemaajalistes refinantseerimisope-ratsioonides, mis jaotatakse 2010. aasta kol-mandas kvartalis.

8. JUULI JA 5. AUGUST 2010

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab säilitada põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakku-misintressi alammäärana 1,00%, laenamise pü-sivõimaluse intressimäärana 1,75% ning hoiu-stamise püsivõimaluse intressimäärana 0,25%.

2. SEPTEMBER 2010

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab säilitada põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pak-kumisintressi alammäärana 1,00%, laenamise püsivõimaluse intressimäärana 1,75% ning hoiustamise püsivõimaluse intressimäärana 0,25%. Nõukogu lepib kokku ka kuni 11. jaanuarini 2011 teostatavate refinantseerimisope-ratsioonide pakkumiste üksikasjades ja korras, nimelt otsustatakse sooritada kolmekuulised pikemaajalised refinantseerimisoperatsioonid piiramatule mahuga ja fikseeritud intressimäära-ga pakkumistena.

7. OKTOOBER JA 4. NOVEMBER 2010

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab säilitada põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pak-kumisintressi alammäärana 1,00%, laenamise püsivõimaluse intressimäärana 1,75% ning hoiustamise püsivõimaluse intressimäärana 0,25%.

¹ Eurosüsteemi rahapoliitiliste meetmete 1999.–2009. aasta kro-noloogia on kirjas EKP vastavate aastate aruannetes.

2. DETSEMBER 2010

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab säilitada põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäärana 1,00%, laenamise püsivõimaluse intressimäärana 1,75% ning hoiustamise püsivõimaluse intressimäärana 0,25%. Nõukogu teeb samuti otsuse kuni 12. aprillini 2011 teostatavate refinantseerimisoperatsioonide pakkumiste üksikasjade ja korra kohta, nimelt otsustatakse jätkuvalt kasutada piiramatu mahuga ja fikseeritud intressimääraga pakkumismenetlust.

13. JAANUAR JA 3. VEEBRUAR 2011

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab säilitada põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäärana 1,00%, laenamise püsivõimaluse intressimäärana 1,75% ning hoiustamise püsivõimaluse intressimäärana 0,25%.

3. MÄRTS 2011

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab säilitada põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäärana 1,00%, laenamise püsivõimaluse intressimäärana 1,75% ning hoiustamise püsivõimaluse intressimäärana 0,25%. Nõukogu teeb samuti otsuse kuni 12. juulini 2011 teostatavate refinantseerimisoperatsioonide pakkumiste üksikasjade ja korra kohta, nimelt otsustatakse jätkuvalt kasutada piiramatu mahuga ja fikseeritud intressimääraga pakkumismenetlust.

7. APRILL 2011

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab tõsta põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäärana 25 baaspunkti võrra 1,25%ni alates operatsioonist, mis teostatakse 13. aprillil 2011. Samuti otsustab nõukogu tõsta laenamise püsivõimaluse intressimäärana 25 baaspunkti võrra 2,00%ni ja hoiustamise püsivõimaluse intressimäärana 25 baaspunkti võrra 0,50%ni alates 13. aprillist 2011.

5. MAI 2011

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab säilitada põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäärana 1,25%, laenamise püsivõimaluse intressimäärana 2,00% ning hoiustamise püsivõimaluse intressimäärana 0,50%.

9. JUUNI 2011

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab säilitada põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäärana 1,25%, laenamise püsivõimaluse intressimäärana 2,00% ning hoiustamise püsivõimaluse intressimäärana 0,50%. Nõukogu teeb samuti otsuse kuni 11. oktoobrini 2011 teostatavate refinantseerimisoperatsioonide pakkumiste üksikasjade ja korra kohta, nimelt otsustatakse jätkuvalt kasutada piiramatu mahuga ja fikseeritud intressimääraga pakkumismenetlust.

7. JUULI 2011

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab tõsta põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäärana 25 baaspunkti võrra 1,50%ni alates operatsioonist, mis teostatakse 13. juulil 2011. Samuti otsustab nõukogu tõsta laenamise püsivõimaluse intressimäärana 25 baaspunkti võrra 2,25%ni ja hoiustamise püsivõimaluse intressimäärana 25 baaspunkti võrra 0,75%ni alates 13. juulist 2011.

4. AUGUST 2011

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab säilitada põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäärana 1,50%, laenamise püsivõimaluse intressimäärana 2,25% ning hoiustamise püsivõimaluse intressimäärana 0,75%. Samuti otsustab nõukogu meetmete üle, mida võetakse seoses mõnedel finantsturgudel uuesti tekkinud pingetega. Nimelt otsustab nõukogu, et eurosüsteem teostab likviidsust lisava täiendava pikemaajalise refinantseerimisoperatsiooni, mille tähtaeg on ligikaudu kuus

kuud, piiramatu mahuga ja fikseeritud intressimääraga pakkumismenetlusena. Nõukogu teeb samuti otsuse kuni 17. jaanuarini 2012 tehtavate refinantseerimisoperatsioonide pakkumiste üksikasjade ja korra kohta, eelkõige otsustab nõukogu jätkata piiramatu mahuga ja fikseeritud intressimääraga pakkumismenetluste sooritamist.

8. SEPTEMBER 2011

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab säilitada põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäärana 1,50%, laenamise püsivõimaluse intressimäärana 2,25% ning hoiustamise püsivõimaluse intressimäärana 0,75%.

6. OKTOOBER 2011

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab säilitada põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäärana 1,50%, laenamise püsivõimaluse intressimäärana 2,25% ning hoiustamise püsivõimaluse intressimäärana 0,75%. Lisaks määrab nõukogu kindlaks 2011. aasta oktoobrist kuni 2012. aasta 10. juulini teostatavate refinantseerimisoperatsioonide üksikasjad. Eelkõige otsustab ta teostada 2011. aasta oktoobris ühe ligikaudu 12-kuulise ja 2011. aasta detsembris ühe ligikaudu 13-kuulise pikemaajalise refinantseerimisoperatsiooni. Samuti otsustab nõukogu jätkata kõigi refinantseerimisoperatsioonide korraldamist piiramatu mahuga ja fikseeritud intressimääraga pakkumismenetlustena. Lisaks teeb nõukogu otsuse käivitada 2011. aasta novembris uus tagatud võlakirjade ostukava.

3. NOVEMBER 2011

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab alandada põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäära 25 baaspunkti võrra 1,25%ni alates operatsioonist, mis teostatakse 9. novembril 2011. Samuti otsustab nõukogu alandada laenamise püsivõimaluse

intressimäära 25 baaspunkti võrra 2,00%ni ja hoiustamise püsivõimaluse intressimäära 25 baaspunkti võrra 0,50%ni alates 9. novembrist 2011.

8. DETSEMBER 2011

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab alandada põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäära 25 baaspunkti võrra 1,00%ni alates operatsioonist, mis teostatakse 14. detsembril 2011. Samuti otsustab nõukogu alandada laenamise püsivõimaluse intressimäära 25 baaspunkti võrra 1,75%ni ja hoiustamise püsivõimaluse intressimäära 25 baaspunkti võrra 0,25%ni alates 14. detsembrist 2011. Nõukogu otsustab võtta ka täiendavad mittestandardised meetmed, eelkõige a) teostada kaks pikemaajalist refinantseerimisoperatsiooni, mille tähtaeg on ligikaudu kolm aastat; b) suurendada tagatise kättesaadavust; c) alandada kohustusliku reservi määra 1%ni ja d) katkestada ajutiselt peenhääletusoperatsioonide teostamise arvestusperioodi viimasel päeval.

12. JAANUAR 2012

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab säilitada põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäärana 1,00%, laenamise püsivõimaluse intressimäärana 1,75% ning hoiustamise püsivõimaluse intressimäärana 0,25%.

9. VEEBRUAR 2012

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab säilitada põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäärana 1,00%, laenamise püsivõimaluse intressimäärana 1,75% ning hoiustamise püsivõimaluse intressimäärana 0,25%. Nõukogu annab oma heakskiidu spetsiifilistele riigisisestele kõlblikkuskriteeriumitele ja riskiturbe meetmetele, mille alusel võib mitmes riigis eurosüsteemi laenuoperatsioonide tagatisena ajutiselt aktsepteerida täiendavaid krediidiinõudeid.

8. MÄRTS 2012

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab säilitada põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakumisintressi alammäärana 1,00%, laenamise püsivõimaluse intressimäärana 1,75% ning hoiustamise püsivõimaluse intressimäärana 0,25%.

TARGET (ÜLEEUROOPALINE AUTOMATISEERITUD REAALAJALINE BRUTOARVELDUSTE KIIRÜLEKANDESÜSTEEM)

TARGET2¹ on oluline vahend euroala lõimunud rahaturu edendamisel, mis on ühtse rahapoliitika tõhusa teostamise eeltingimus. Ühtlasi aitab see euroala finantsturgudel lõimuda. Süsteemi TARGET2 kasutavad enda või oma klientide maksete algatamiseks üle 4400 kommertspanga ja 23 keskpanka. Kui võtta arvesse ka pankade filiaalid ja tütarettevõtted, on TARGET2ga seotud ligikaudu 60 000 panka maailmas (ja seega ka nende pankade kõik kliendid). Süsteemi TARGET2 abil tehakse suurmakseid ja ajakriitilisi makseid, milleks on näiteks maksed muude pankadevaheliste ülekandesüsteemide (nt CLS, EURO1) arvelduste hõlbustamiseks, ning arveldatakse rahaturu-, välisvaluuta- ja väärtpaberitehinguid. Seda kasutatakse ka väiksemate kliendimaksete sooritamiseks. TARGET2 tehinguid iseloomustab päevasisene lõplikkus ja süsteemis osaleja kontole krediteeritud vahendeid saab kohe kasutada muudeks makseteks.

TARGET2 MAKSEVOOD

2011. aasta neljandas kvartalis arveldati TARGET2s 22 935 865 tehingut kogusummas 169 681 miljardit eurot. Päevas arveldati keskmiselt 358 373 tehingut 2651 miljardi euro väärtuses. Kõnealusel kvartalis oli maksevoog TARGET2s suurim 30. detsembril, mil töödeldi kokku 484 267 makset. TARGET2 säilitas eurodes arveldavate suurmakesüsteemide turul liidripositsiooni, arvestades et maksete arvult oli TARGET2 turuosa 58% ja väärtuselt 91%. TARGET2 turuosa stabiilsus kinnitab pankade suurt huvi arveldada keskpangarahas, eriti ebastabiilsetel aegadel. Pankadevaheliste maksete osakaal oli maksete puhul 40% ja väärtuse puhul 94%. Süsteemis töödeldud pankadevaheliste maksete keskmine summa oli 17,2 miljonit eurot ning keskmine kliendimaksete summa 0,8 miljonit eurot. 67% maksetest moodustasid alla 50 000 euro suurused maksed, 11,3% maksetest oli väärtusega üle 1 miljoni euro. Üle 1 miljardi euro suuruseid makseid oli päevas keskmiselt 323.

MAKSETE ARVU JA VÄÄRTUSTE PÄEVASISENE JAGUNEMINE

Joonisel on näidatud TARGET2 maksevoogude päevasisene jagunemine 2011. aasta neljandas kvartalis, s.o töödeldud maksete arv ja väärtus (protsendina koguarvust ja -väärtusest) konkreetsetel kellaaegadel. Maksete arvu kõver ületab selgelt lineaarset jaotust: kell 13.00 Kesk-Euroopa aja järgi oli arveldatud juba 70% maksetest ja tund enne TARGET2 sulgemist jõudis see näitaja 99,6%ni. Vahetatud väärtusest oli kella 13.00ks Kesk-Euroopa aja järgi arveldatud juba 54%; tund enne TARGET2 sulgemist oli sama näitaja 89%. Väärtuste kõver on väga lähedane lineaarsele jaotusele. See tähendab, et käive jaotus ühe päeva sees ühtlaselt ja et likviidsus ringles osalejate vahel asjakohaselt, tagades TARGET2 tehingute sujuva arveldamise.

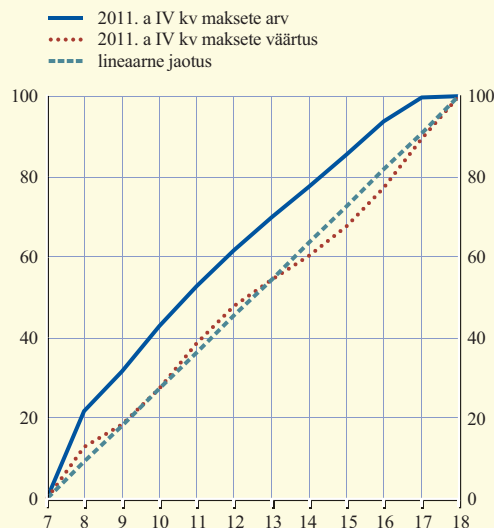
TARGET2 KÄIDELDAVUS JA JÕUDLUS

2011. aasta neljandas kvartalis oli TARGET2 üldine käideldavus 100%. TARGET2 käideldavuse arvutamisel võetakse arvesse vahejuhu-

¹ TARGET2 on teise põlvkonna TARGET, mida hakati kasutama 2007. aastal.

Päevasisene jagunemine

(protsentides)

Allikas: EKP

tumeid, mis takistavad täielikult maksete töötlemist kümme minutit või kauem TARGET2 tööpäevadel kell 7.00–18.45. Üks juhtum siiski piiras teenuse osutamist, kuid ei mõjutanud süsteemi üldist käideldavust (s.t ei põhjustanud selle aeglustumist). Selle tulemusena töödeldi keskmiselt vähem kui viie minutiga 99,96%

kõikidest maksetest, mis täidab täielikult süsteemile seatud ootused. TARGET2 tööpäeva pikendati kolmel korral ühe tunni võrra (11. novembril, 30. novembril ja 5. detsembril). TARGET2 hilisem sulgemine oli seotud mitmete oluliste kõrvalsüsteemide tehniliste raskustega.

Tabel 1. Süsteemides TARGET2 ja EURO1 töödeldud maksejuhised: tehingute arv

(maksete arv)					
	2010 IV kv	2011 I kv	2011 II kv	2011 III kv	2011 IV kv
TARGET2					
Koguarv	22 790 133	21 856 960	22 410 209	22 362 663	22 935 865
Päeva keskmine	349 305	341 515	355 718	338 828	358 373
EURO1 (EBA)					
Koguarv	15 445 811	14 829 518	15 372 628	15 482 902	16 637 217
Päeva keskmine	230 124	231 711	244 010	234 589	259 957

Tabel 2. Süsteemides TARGET2 ja EURO1 töödeldud maksejuhised: tehingute väärtus

(mld eurot)					
	2010 IV kv	2011 I kv	2011 II kv	2011 III kv	2011 IV kv
TARGET2					
Koguväärtus	150 795	146 071	142 356	154 829	169 681
Päeva keskmine	2 285	2 282	2 260	2 346	2 651
EURO1 (EBA)					
Koguväärtus	15 563	15 261	15 222	16 322	17 215
Päeva keskmine	241	238	242	247	269

EUROOPA KESKPANGA VÄLJAANDED

EKP koostab mitmeid väljaandeid, mis annavad teavet tema põhiliste tegevusvaldkondade kohta: rahapoliitika, statistika, makse- ja väärtpapierarveldussüsteemid, finantsstabiilsus ja -järelevalve, rahvusvaheline ja Euroopa koostöö ning õigusküsimused. EKP väljaanded on muu hulgas järgmised:

PÕHIKIRJAJÄRGSED VÄLJAANDED

- aastaaruanne
- lähenemisaruanne
- kuubülletään

UURIMUSED

- õigusalsed teadustoimetised (*Legal Working Paper Series*)
- üldised toimetised (*Occasional Paper Series*)
- *Research Bulletin*
- teadustoimetised (*Working Paper Series*)

MUUD / KONKREETSE ÜLESANDEGA SEOTUD VÄLJAANDED

- *Enhancing monetary analysis*
- *Financial integration in Europe*
- *Financial Stability Review*
- *Statistics Pocket Book*
- Euroopa Keskpang: ajalugu, roll ja ülesanded
- *The international role of the euro*
- Rahapoliitika rakendamine euroalal (ülddokumentatsioon)
- *The monetary policy of the ECB*
- *The payment system*

EKP avaldab ka brošüüre ja teabematerjale mitmesuguste teemade kohta (näiteks europangatähed ja -mündid) ning seminaride ja konverentside materjale.

Euroopa Keskpanga ja Euroopa Rahainstituudi (EKP eelkäija 1994–1998) avaldatud dokumentide täielik nimekiri (ja PDF-vormingus dokumendid) on saadaval EKP veebilehel <http://www.ecb.europa.eu/pub/>. Keelekoodid tähistavad keeli, milles väljaanne saadaval on.

Huvilistel on võimalik saada väljaannete paberkoopiaid tasuta (kui ei ole teisiti märgitud ning varude olemasolu korral), andes oma soovist teada aadressil info@ecb.europa.eu.

SÕNASTIK

Käesolev sõnastik sisaldab kuubülletäanis sageli kasutatavate mõistete valikut. Põhjalikum ja üksikasjalikum sõnastik asub EKP kodulehel (www.ecb.europa.eu/home/glossary/html/index.en.html).

Allahindamine: rahaloomeasutuse bilansis dokumenteeritud laenude väärtuse alandamine, kui leitakse, et osa laenu ei ole võimalik tagasi saada.

Autonoomsed likviidsustegurid: likviidsustegurid, mis ei tulene tavaliselt rahapoliitiliste instrumentide kasutamisest. Need hõlmavad näiteks ringluses olevaid pangatähti, valitsuse hoiuseid keskpangas ja keskpanga netovälisvara.

Avaturuoperatsioon: keskpanga algatusel tehtud finantsturuoperatsioon. Need operatsioonid hõlmavad pöördtehinguid, otsetehinguid ja fikseeritud intressimääraga hoiuste või võlasertifikaatide emiteerimist või valuutavahetustehinguid. Avaturuoperatsioonid võivad likviidsust suurendada või vähendada.

Deflatsioon: väga paljude tarbekaupade ja olmeteenuste hindade märkimisväärne ja püsiv langus, mis jääb kestma tänu tuleviku hinnaootustele.

Disinflatsioon: aeglustuv inflatsioon, mis võib viia ajutiste negatiivsete inflatsioonimääradeni.

Eelarvepositsiooniväline võlamuutus (valitsussektor): valitsussektori eelarvepuudujäägi ja valitsussektori võla muutuse vaheline erinevus.

Eelarve puudujäägi suhtarv (valitsussektor): valitsussektori eelarvepuudujäägi suhe SKPsse jooksvates turuhindades. Selle kohta kehtib üks eelarvedistsipliini kriteeriumidest, mis on sätestatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 126 lõikes 2, et teha kindlaks ülemäärase eelarvepuudujäägi olemasolu. Seda nimetatakse ka valitsussektori eelarve puudujäägi suhtarvuks.

Eelarve puudujääk (valitsussektor): valitsussektori netolaenuvõtmine, s.t valitsussektori kogutulude ja -kulude erinevus.

Eeldatav volatiilsus: vara (nt aktsia või võlakirja) hinna muutuse oodatav kõikumine (s.o standardhälve). Eeldatava volatiilsuse võib tuletada vara hinnast, aegumispäevast ja optiooni täitmishinnast, samuti riskivabast tulumäärast, kasutades sellist optiooni hinnakujunduse mudelit nagu Black-Scholes'i mudel.

EKP baasintressimäärad: EKP nõukogu kehtestatud intressimäärad, mis kajastavad EKP rahapoliitilist hoiakut. Need on põhiliste refinantseerimisoperatsioonide, laenamise ja hoiustamise püsivõimaluste intressimäärad.

EONIA (euroala pankadevahelise üleööturu keskmine aastaintressimäär): tehingutel põhinev intressimäär, mis kehtib euroala pankadevahelisel üleööturul. See arvutatakse osalevate pankade poolt avaldatud eurodes nomineeritud tagamata üleöolaenutehingute intressimäärade kaalutud keskmisena.

ERM2 (vahetuskursimehhanism 2): vahetuskursikokkulepe, mis loob raamistiku vahetuskursipoliitika koostööle euroala riikide ning majandus- ja rahaliidu kolmandas etapis mitteosalevate ELi liikmesriikide vahel.

EURIBOR (euro üleeuroopaline pankadevaheline intressimäär): intressimäär, millega esmaklassiline pank on nõus laenama (eurodes nomineeritud) raha teisele esmaklassilisele pangale. EURIBOR arvutatakse iga päev eri tähtaegade (kuni 12 kuud) hoiuste puhul teatavate pankade intressimäärade põhjal.

Euroala: neid ELi liikmesriike hõlmav ala, kus vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingule on ühisrahana kasutusele võetud euro.

Euroala ostujuhtide uuringud: töötleva tööstuse ja teenindussektori ettevõtlustingimuste uuring, mis on korraldatud mitmes euroala riigis ja mida kasutatakse indekse arvutamiseks. Euroala töötleva tööstuse ostujuhtide indeks (PMI) on kaalutud näitaja, mis on arvutatud toodanguindekse, uute tellimuste, hõive, tarnetähtaegade ja valmistoodangu varu alusel. Teenindussektori uuringus esitatakse küsimusi äritegevuse, oodatava tulevase äritegevuse, täitmata tellimuste, uute sissetulevate tellimuste, hõive, sisendhindade ja müügihindade kohta. Euroala liitindeks arvutatakse töötleva tööstuse ja teenindussektori uuringute tulemuste ühendamise teel.

Euro efektiivsed vahetuskursid (nominaal-/reaalkurss): euroala põhiliste kaubanduspartnerite vääringute ja euro kahepoolsete vahetuskurside kaalutud keskmised. Euro efektiivsed vahetuskursid arvutatakse kaubanduspartnerite eri rühmade põhjal: EER-20 sisaldab 10 euroalavälist ELi liikmesriiki ja 10 kaubanduspartnerit väljastpoolt ELi ning EER-40 sisaldab EER-20 ja veel 20 riiki. Vääringute kaalud kajastavad iga partnerriigi osa euroala kaubanduses (valmistooted) ja näitavad konkurentsi kolmandatel turgudel. Euro reaalne efektiivne vahetuskurss on euro nominaalne efektiivne vahetuskurss, mis on kohandatud välismaiste hindade või kulude kaalutud keskmisega (võrrelduna kodumaiste hindade ja kuludega). Seega on see hinna ja kulude konkurentsivõime mõõtühik.

Euroopa Komisjoni uuringud: Euroopa Komisjoni nimel igas ELi liikmesriigis korraldatud ühtlustatud ettevõtlus- ja tarbijauuringud. Uuringute küsimustikud esitatakse töötleva tööstuse, ehitus-, jaekaubandus- ja teenindussektori ettevõtete juhtidele, samuti tarbijatele. Igakuise uuringu põhjal arvutatakse liitnäitajad, mis koondavad ühte indikaatorisse (usaldusnäitaja) mitmele erinevale küsimusele antud vastused.

Eurosüsteem: keskpangandussüsteem, mis koosneb Euroopa Keskpangast ja nende ELi liikmesriikide keskpankadest, kelle vääring on euro.

Fikseeritud intressimääraga pakkumismenetlus: pakkumismenetlus, kus keskpank on intressimäära ette andnud ja osapooled esitavad pakkumisi summas, millega nad soovivad sooritada tehingut fikseeritud intressimäära juures.

Finantskonto: maksebilansi konto, mis hõlmab kõiki tehinguid otse- ja portfelliinvesteeringute, tulesisinstrumentide, muude investeeringute ja reservvaradega residentide ja mitteresidentide vahel.

Finantskontod: rahvamajanduse (või euroala) arvepidamise osa, milles kajastatakse finantspositsioone (varud või bilansid), finantstehinguid ja muid muutusi eri institutsionaalsetes sektorites finantsvara liigi kaupa.

Finantsvahendusettevõtte: ettevõtte, mille põhitegevus on teha väärtpaberistamistehinguid. Tavaliselt emiteerib finantsvahendusettevõtte turukõlblikke väärtpabereid, mida pakutakse müügiks üldsusele või müüakse erapaigutustena. Need väärtpaberid tagatakse finantsvahendusettevõtte varaportfelliga (tavaliselt laenud). Mõnel juhul võib väärtpaberistamistehinguga olla seotud mitu finantsvahendusettevõtet: ühel on väärtpaberistatud varad ja teine emiteerib kõnealuste varadega tagatud väärtpaberid.

Hinnastabiilsus: EKP nõukogu määratluse kohaselt ühtlustatud tarbijahinnaindeksi alla 2% suurune aastakasv euroalal. EKP nõukogu on ühtlasi selgelt väljendanud, et hinnastabiilsuse tagamise nimel on tema eesmärk hoida inflatsioonimäärad keskpikas plaanis alla 2%, kuid selle lähedal.

Hoiustamise püsivõimalus: eurosüsteemi püsivõimalus, mis laseb kõlblikel osapooltel kasutada omal algatusel üleõhoiustamist enda riigi keskpangas. Hoiuste eest makstakse eelnevalt kindlaksmääratud määraga intressi, mis võetakse tavaliselt üleöoturu intressimäärade aluseks.

Hüvitis töötaja või töötatud tunni kohta: (rahaline või mitterahaline) koguhüvitis, mida tööandja tasub töötajale, s.t brutopalk, preemiad, ületunnitöö tasud ja tööandja tasutavad sotsiaalkindlustusmaksed jagatuna töötajate või töötatud tundide koguarvuga.

Inflatsioon: üldise hinnataseme, nt tarbijahinnaindeksi tõus.

Inflatsiooniga indekseeritud riigivõlakirjad: valitsussektori emiteeritud võlaväärtpaberid, mille kupongimaksud ja põhisumma on seotud kindla tarbijahinnaindeksiga.

Investeeringufondid (v.a rahaturufondid): finantsasutused, kes koondavad üldsuselt saadud kapitali ja investeerivad seda finants- ja mittefinantsvaradesse. Vt ka rahaloomeasutused.

Jooksevkonto: maksebilansi konto, mis hõlmab kõiki kaupade ja teenustega seotud tehinguid ning tulu- ja jooksevülekandeid residentide ja mitteresidentide vahel.

Jooksevülekannete konto: tehniline maksebilansi konto, kus kirjendatakse tegelike ressursside või finantsvarade väärtus, kui need kantakse üle midagi vastu saamata. Jooksevülekanded hõlmavad kõiki ülekandeid, mis ei ole kapitaliülekanded.

Kapitalikonto: maksebilansi konto, mis hõlmab kõiki kapitaliülekandeid ja mittetoodetud mittefinantsvarade soetamis- ja realiseerimistehinguid residentide ja mitteresidentide vahel.

Kapitalikontod: rahvamajanduse (või euroala) arvepidamise osa, milles kajastatakse netoväärtuse muutusi, mis tulenevad netosäästust, netokapitaliülekannetest ja mittefinantsvarade neto-soetamisest.

Keskkurs: vahetuskursimehhanismi ERM2 iga vääringu vahetuskurs euro suhtes, mille ümber seatakse ERM2 kõikumispiirid.

Kindlustusseltsid ja pensionifondid: kõik finantsasutused ja kvaasiettevõtted, kes tegelevad peamiselt riskide koondamisest tuleneva finantsvahendusega.

Koguvälisvõlg: majanduse tegelikud (s.t mittetingimuslikud) jooksvad täitmata kohustused, mis nõuavad tulevikus mingil hetkel põhiosa ja/või intressi maksmist mitteresidentidele.

Kohustusliku reservi nõue: nõue, mille kohaselt asutustel peab olema arvestusperioodil keskpangas kohustuslik reserv. Nõude täitmist kontrollitakse reservikonto keskmise päevasaldo alusel arvestusperioodi jooksul.

Kollektiivlepinguga määratud palkade indeks: mõõdab kollektiivselt peetud läbirääkimiste

otsest tulemust põhipalga (s.t palk ilma preemiateta) alusel euroala tasandil. See viitab kuupal-
kade eeldatavale keskmisele muutusele.

Kutseliste prognoosijate küsitlus (ingl Survey of Professional Forecasters): EKPs alates
1999. aastast korraldatud kvartaalne küsitlus, mille eesmärk on koguda ELis asuvate finants- ja
mittefinantsorganisatsioonide ekspertidelt makromajanduslikke prognoose euroala inflatsiooni,
SKP reaalkasvu ja töötuse kohta.

Laenamise püsivõimalus: eurosüsteemi püsivõimalus, mis võimaldab kõlblikel osapooltel saada
omal algatusel oma riigi keskpangalt eelnevalt kindlaksmääratud intressimääraga üleöölaenu,
mis antakse pöördtehinguna. Laenamise püsivõimaluse raames väljastatud laenude intressimäär
on tavaliselt üleööturu intressimäärade ülempiir.

Laenuvajadus (valitsussektor): valitsussektori netolaenuvõtmine.

Laiendatud kredidivõimaluste pakkumine: finantskriisi ajal EKP/eurosüsteemi võetud mit-
testandardised meetmed, mille eesmärk on toetada rahastamistingimusi ja kredidivooge suuremal
määral võrreldes sellega, mida oleks võimalik saavutada EKP baasintressimäärade langetamise
teel.

Likviidsuse vähendamise operatsioon: operatsioon, mille kaudu eurosüsteem vähendab likviid-
sust, et karpida ülelikviidsust või tekitada likviidsuspuudujääk. Selliseid operatsioone saab teha
võlasertifikaatide emiteerimise või tähtjaliste hoiuste kaudu.

M1: kitsas rahaagregaat, mis koosneb ringluses olevast sularahast ning üleööhoiustest rahaloo-
measutustes ja keskvalitsuses (nt postkontoris või riigikassas).

M2: keskmine rahaagregaat, mis koosneb M1st, kuni kolmekuulise etteteatamistähtajaga lõpe-
tatavatest hoiustest (s.t lühiajalised säästuhoiused) ning kuni kaheaastase lepingulise tähtajaga
hoiustest (s.t lühitähtjalised hoiused) rahaloomeasutustes ja keskvalitsuses.

M3: lai rahaagregaat, mis koosneb M2st, turukõlblikest instrumentidest, eelkõige tagasiostu-
lepingutest, rahaturufondide osakutest ning rahaloomeasutuste emiteeritud kuni kaheaastase
tähtajaga võlaväärtpaberitest.

M3 kasvu kontrollväärtus: M3 aastakasv, mis vastab keskpika aja jooksul hinnastabiilsusele.

Mahakandmine: rahaloomeasutuse bilansis dokumenteeritud laenude väärtuse kustutamine, kui
leitakse, et tervet laenu ei ole võimalik tagasi saada.

Maksebilanss: statistiline aruanne, milles võetakse kokku ühe riigi majandustehingud ülejäänud
maailmaga teatud perioodi jooksul.

Muud investeringud: maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni kirje, mis hõl-
mab mitteresidentide finantstehinguid/-positsioone seoses kaubanduskrediidi, hoiuste, laenude
ja teiste debitorsete/kreditorsete võlgnevustega.

Muutuva intressimääraga pakkumismenetlus: pakkumismenetlus, kus osapooled pakuvad nii
rahasummat kui ka intressimäära, millega nad soovivad keskpangaga tehingut sooritada.

Omandiväärtpaberid: väärtpaberid, mis esindavad osalust ettevõttes ning kujutavad endast

väärtpaberibörsidel kaubeldavaid aktsiaid (noteeritud aktsiad), mittenoteeritavaid aktsiaid ja muid aktsia- ja osakapitali vorme. Omandiväärtpaberid toodavad tavaliselt tulu dividendidena.

Ostujõu pariteet: kurs, millega üks vääring arvestatakse ümber teise vääringusse, et ühtlustada kahe vääringu ostujõud. Selleks kõrvaldatakse asjaomastes riikides kehtivate hinnatasemetega erinevused. Lihtsaimal kujul näitab ostujõu pariteet ühe ja sama kauba või teenuse hindade suhet eri riikide omavääringus.

Otseinvesteeringud: piiriülene investeering, mille eesmärk on omandada teises riigis resident-tes ettevõttes püsiv osalus (praktiliselt omandatakse omandiõiguste teostamiseks tavaliselt vähemalt 10% lihtaktsiastest/-osadest või hääleõiguslikest aktsiastest/osadest). Otseinvesteeringutena käsitletakse investeeringuid aktsia-/osakapitali, taasinvesteeringut tulu ja muid ettevõtete vahelisi kapitalipaigutusi. Otseinvesteeringute kontol kajastatakse euroala residentide poolt välismaal omandatud netovarasid („välismaine otseinvesteering”) ning mitteresidentide poolt euroalal omandatud netovarasid („euroala otseinvesteering”).

Pakkumisintressi alammäär: madalaim intressimäär, millega osapooled võivad esitada pakkumisi muutuva intressimääraga pakkumismenetlustes.

Pankade laenu-tegevuse uuringud: laenupoliitikat käsitlev kvartaliuuring, mida eurosüsteem korraldab alates 2003. aasta jaanuarist. Kvalitatiivses uuringus esitatakse eelnevalt määratletud euroala pankadest koosnevale valimile küsimusi ettevõtete ja kodumajapidamiste laenuõuete, -tingimuste ja -nõudluse arengu kohta.

Piiramatu mahuga ja fikseeritud intressimääraga pakkumismenetlus: pakkumismenetlus, kus keskpank on intressimäära ette andnud (fikseeritud intressimäär) ja osapooled esitavad pakkumisi summas, millega nad soovivad sooritada tehingut fikseeritud intressimäära juures, teades ette, et kõik pakkumised rahuldatakse (täielik jaotus).

Pikemaajaline refinantseerimisoperatsioon: eurosüsteemi avaturuoperatsioon, mille tähtaeg on pikem kui üks nädal ja mis sooritatakse pöördtehinguna. Regulaarsete igakuiste operatsioonide tähtaeg on kolm kuud. 2007. aasta augustis alanud finantsturgude tormilise arengu ajal sooritati erineva sagedusega täiendavaid operatsioone, mille tähtajad ulatusid ühest arvestusperioodist 36 kuuni.

Portfelliinvesteering: euroala residentide netotehingud ja/või -positsioonid väärtpaberites, mille on emiteerinud euroala mitteresidendid („varad”), ja mitteresidentide netotehingud ja/või -positsioonid väärtpaberites, mille on emiteerinud euroala residendid („kohustused”). Sisaldab omandiväärtpabereid ja võlaväärtpabereid (võlakirju ja rahaturuinstrumente). Tehinguid kajastatakse tegelikult makstud või saadud hinnas, millest on maha arvatud komisjonitasud ja muud kulud. Portfellivarana käsitlemiseks peab osalus ettevõttes olema vähem kui 10% hääleõiguslikest lihtaktsiastest.

Põhiline refinantseerimisoperatsioon: eurosüsteemi poolt pöördtehinguna sooritatav korraline avaturuoperatsioon. Need operatsioonid sooritatakse nädalaste tavapakkumismenetlustena ja nende tähtaeg on tavaliselt üks nädal.

Pöördtehing: operatsioon, millega liikmesriigi keskpank ostab või müüb repotehingu alusel vara või sooritab tagatise vastu laenuoperatsioone.

Rahaloomeasutused: finantsasutused, mis koos moodustavad euroala rahaloome sektori. Need hõlmavad a) eurosüsteemi; b) residentidest krediidasutusi (nagu ELi õiguses määratletud); c) kõiki teisi finantsasutusi, kes võtavad üksustelt, välja arvatud rahaloomeasutustelt, vastu hoiuseid ja/või nende lähedasi asendajaid ning annavad (vähemalt majanduslikus mõttes) oma arvel ja nimel laenu ja/või investeerivad väärtpaberitesse, ja e-raha asutusi, mis tegelevad peamiselt finantsvahendusega, väljastades e-raha, ning d) rahaturufonde, s.t ühisinvesteeringuettevõtjad, kes investeerivad lühiajalistesse ja väikese riskiga instrumentidesse.

Rahaloomeasutuste intressimäärad: intressimäärad, mida residentidest krediidasutused ja teised rahaloomeasutused (v.a keskpangad ja rahaturufondid) kohaldavad eurodes nomineeritud hoiustele ja laenudele euroala residentidest kodumajapidamiste ning kaupu ja mittefinantsteenusid pakkuvate ettevõtete puhul.

Rahaloomeasutuste krediit euroala residentidele: rahaloomeasutuste väljastatud laenud euroala residentidest mitterahaloomeasutustele (sh valitsus- ja erasektorile) ning rahaloomeasutuste käes olevad euroala residentidest mitterahaloomeasutuste emiteeritud väärtpaberid (aktsiad, muud omandiväärtpaberid ja võlaväärtpaberid).

Rahaloomeasutuste netovälisvarad: euroala rahaloomeasutuste sektori välisvarad (näiteks kuld, välisvaluuta pangatähed ja mündid, euroalaväliste residentide emiteeritud väärtpaberid ning euroalaväliste residentidele väljastatud laenud), millest on maha arvatud euroala rahaloomeasutuste sektori väliskohustused (näiteks euroalaväliste residentide hoiused, tagasiostulepingud, rahaturufondide osakud ja rahaloomeasutuste emiteeritud kuni kaheaastase tähtajaga võlaväärtpaberid).

Rahaloomeasutuste pikemaajalised finantskohustused: üle kaheaastase lepingulise tähtajaga hoiused, üle kolmekuuse etteteatamistähtajaga lõpetatavad hoiused, euroala rahaloomeasutuste emiteeritud võlaväärtpaberid algse tähtajaga üle kahe aasta ning euroala rahaloomeasutuste sektori kapital ja reservid.

Rahaloomeasutuste sektori konsolideeritud bilanss: bilanss, mis saadakse rahaloomeasutuste omavaheliste positsioonide (nt rahaloomeasutuste omavahelised laenud ja hoiused) tasaarveldamisel rahaloomeasutuste koondbilansis. Bilansis esitatakse statistiline teave rahaloomeasutuste sektori varade ja kohustuste kohta, mis on seotud sellesse sektorisse mittekuuluvate euroala residentidega (s.t valitsussektor ja muud euroala residendid) ning euroalaväliste residentidega. See on peamine statistikaallikas rahaagregaatide arvutamiseks ning M3 vastaskirjete regulaarse analüüsi alus.

Rahvusvaheline investeerimispositsioon: majanduse rahuldamata netofinantsnõuded (või täitmata finantskohustused) välismaailma vastu (ees), esitatuna nende väärtuse ja sisu järgi.

Rahvusvahelised reservid: välisvarad, mis on keskpankadele ja teistele sarnastele rahandusasutustele kergesti kättesaadavad ning mida nad kontrollivad, et otseselt finantseerida või reguleerida maksete tasakaalustamatuse ulatust valuutaturgudele sekkumise kaudu. Euroala rahvusvahelised reservid koosnevad mitteeurodes nomineeritud nõuetest euroalaväliste residentide vastu, kullast, Rahvusvahelise Valuutafondi arvestusühikutest (SDRid) ning eurosüsteemi poolt Rahvusvahelises Valuutafondis hoitavast reservist.

Sisemajanduse koguprodukt (SKP): ühe riigi majanduses kaupade ja teenuste kogutoodangu väärtus, millest on lahutatud vahetarbimine ja millele on liidetud toodetelt ja impordilt tasutavad netomaksud. SKP jaotuse võib esitada toodangu, kulu- ja tulukomponentide kaupa. Peamised

kuluartiklid, mille baasil SKPd arvutatakse, on kodumajapidamiste lõpptarbimine, valitsussektori lõpptarbimine, kapitali kogumahutus põhivarasse, varude muutus ning kaupade ja teenuste eksport ja import (sh euroalasisene kaubandus).

Tagatis: laenude tagasimaksmise tagamiseks panditud või teatavas vormis üle antud varad, samuti repotehingute alusel müüdüd varad. Eurosüsteemi pöördtehingutes kasutatav tagatis peab vastama teatavatele kõlblikuskriteeriumidele.

Tulukonto: maksebilansi konto, mis hõlmab kahte liiki tehinguid mitteresidentidega: 1) tehingud, mis on seotud mitteresidentidest (nt piiriülestele, hooajalistele ja muudele lühiajalistele) töötajatele makstavate tuludega; 2) tehingud, mis on seotud investeerimistulu laekumiste ja maksetega välistelt finantsvaradelt ja -kohustustelt; nimetatud maksed hõlmavad laekumisi ja makseid otseinvesteeringutelt, portfelliinvesteeringutelt ja muudelt investeeringutelt ning laekumisi reservvaralt.

Tulukõver: graafik, mis kirjeldab piisavalt homogeensete, kuid erineva tähtajaga võlaväärtpaberite intressimäära või tulususe ja järelejäänud tähtaja vahelist seost kindlaksmääratud ajahetkel. Tulukõvera kalde määrab intressimäärade või tulususte erinevus kahe valitud tähtaja vahel.

Tunni tööjõukulu indeks: mõõdab tööjõukulu iga tegelikult töötatud tunni kohta (sh ületunnitöö). See hõlmab kogupalka (rahaline ja mitterahaline tasu, sh preemiad) ja muid tööjõukulusi (tööandja tasutavad sotsiaalkindlustusmaksed, millele on liidetud tööhõivega seotud maksud ja millest on lahutatud tööandjale antavad toetused).

Tööjõud: hõivatud inimeste ja töötute arvu summa.

Tööjõu erikulu: kogu tööjõukulu toodanguühiku kohta, mis arvutatakse hõivatu koguhüvitise suhtena tööviljakusse (määratletud kui SKP maht hõivatud inimese kohta).

Tööstustoodang: tööstusettevõtte loodud kogulisandväärtus püsihindades.

Tööstustoodangu tootjahinnad: tööstusettevõtete (v.a ehitusettevõtete) poolt euroala siseturgudel müüdüd kõikide kaupade (v.a importkaupade) hinnad tehase väravas (ei sisalda transpordikulusi).

Tööviljakus: toodang antud tööjõusisendi kohta. Seda saab mõõta mitut moodi, kuid harilikult jagatakse SKP maht koguhõive või töötatud tundide koguarvuga.

Vabad töökohad: uute loodud töökohtade, vabade töökohtade ja peatselt vabanevate töökohtade (mille täitmiseks on tööandja hiljuti rakendanud aktiivseid abinõusid) üldnimetus.

Valitsussektor: ESA 95s määratletud sektor, kuhu kuuluvad residentidest isikud, kes tegelevad peamiselt individuaalseks ja kollektiivseks tarbimiseks mõeldud turuväliste kaupade tootmise ja teenuste osutamisega ja/või riikliku tulu ja hüvede ümberjaotamisega. Valitsussektor hõlmab keskvalitsust, piirkondlikke valitsusi, kohalikke omavalitsusi ja sotsiaalkindlustusfonde. Valitsussektorisse ei kuulu avaliku sektori omandis olevad äritegevust arendavad üksused, näiteks riigiettevõtted.

Volatiilsus: mis tahes näitaja kõikumisulatus.

Võlakirjaturupõhine inflatsiooniootus: nominaalvõlakirja ja sama (või võimalikult sarnase) tähtajaga ning inflatsiooniga indekseeritud võlakirja tulususe vahe.

Võla suhe SKPsse (valitsussektor): valitsussektori võla suhe SKPsse jooksvates turuhindades. Selle kohta kehtib üks eelarvedistsipliini kriteeriumidest, mis on sätestatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 126 lõikes 2, et teha kindlaks ülemäärase eelarvepuudujäägi olemasolu.

Võlaväärtpaber: emitendi (laenuvõtja) lubadus teha võlaväärtpaberi hoidjale (laenuandjale) kindlaksmääratud kuupäeva(de)l tulevikus ühe või enam makset. Tavaliselt on võlaväärtpaberil kindlaksmääratud intressimäär (kupong) ja/või seda müüakse diskonteerituna ehk madalama hinnaga kui emitendi makstav hind tagasiostu tähtajal. Võlaväärtpabereid, mida emiteeritakse algse tähtajaga üle ühe aasta, loetakse pikaajalisteks.

Võlg (finantskontod): kodumajapidamiste võetud laenud, samuti kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete võetud laenud, emiteeritud võlaväärtpaberid ning pensionifondi reservid (mis tulenevad tööandja otsesest pensionikohustusest oma töötajate ees), hinnatuna turuväärtuses perioodi lõpus.

Võlg (valitsussektor): koguvõlg (sularaha ja hoiused, laenud ja võlaväärtpaberid) nominaalväärtuses aasta lõpu seisuga konsolideerituna valitsussektori allsektorite siseselt ja vahel.

Väliskaubandus: kaubaeksport ja -import euroalaväliste riikidega; seda mõõdetakse käibe põhjal ning mahu ja ühikuhinna indeksitena. Väliskaubandusstatistika pole otseselt võrreldav rahvamajanduse arvepidamises kajastatud ekspordi ja impordiga, sest viimane hõlmab nii euroalasiseseid kui ka -väliseid tehinguid ning ühendab kaubad ja teenused. Samuti ei ole see täielikult võrreldav kaupade kirjega maksebilansi statistikas. Peale meetodiliste kohanduste seisneb peamine erinevus selles, et väliskaubandusstatistikas sisalduvad impordi registreerimisel ka kindlustus- ja veoteenused, samas kui maksebilansi statistikas registreeritakse import kaupade kirjes FOB-hindades.

Väärtpaberistamine: tehing või skeem, millega vara või rahavoogu tekitavate varade kogum, mis koosneb sageli laenudest (hüpoteeklaenud, tarbijalaenud jne), kantakse selle algatajalt (tavaliselt krediidasutus) üle finantsvahendusettevõttele. Finantsvahendusettevõtte muudab tõhusalt need varad turukõlblikeks väärtpaberiteks, emiteerides võlainstrumente, mille põhiosa ja intressi teenindatakse varakogumi tekitatud rahavoogudest.

Ühtlustatud tarbijahinnaindeks (ÜTHI): tarbijahindade arengu mõõtühik, mille koostab Eurostat ja mis ühtlustatakse kõigi ELi liikmesriikide arvestuses.

